Beck András.

AZ ÚJ BARTÓK BÉLA-SZOBOR

Művelt Nép · 1954. VI. 6.

BECK ANDRÁS Kossuth-díjas szobrászművész elkészítette új Bartók Béla-szobrát. A mű első változata a harmadik képzőművészeti kiállításon szerepelt s a közvélemény és a szakkörök erős bírálatát váltotta ki. Beck András tanult a kritikából és új szobrát — művészi szándékainak érettebb megfogalmazásával — sikeresen oldotta meg. Az életnagyságú szoboralakon a szellemi koncentráltság izzik át. Jobb válla előrefeszül, rendkívül érzékenységet, feszült figyelmet sugalló tekintete, mozdulata azonnal elárulja, hogy a szobor zeneszerzőt ábrázol, akiben a szenvedély belső fegyelemmel párosul. Bartók fizikailag törékeny alakjában a művész a lélek erejét, az érző, gondolkodó ember igazi humánumát fejezte ki.

Mik voltak a művész szándékai az új szoborral?

— Az volt a fő problémám — tájékoztat Beck András —, hogy Bartók Bélát mint a haladó értelmiség harcos tagját mutassam be. A múlt rendszer az uralkodó osztállyal való szembenállásra kényszerítette a haladó gondolkodású, igazi művészeket, akik egyéniségüknek, tehetségüknek megfelelően más-más módon reagáltak a rendszer elnyomó politikájára. Gondoljunk csak Józsefre, Attilára, Derkovitsra vagy Bartókra. Egyben azonban mindannyian megegyeztek: a vezető osztályokkal való szembenállás volt lelki beállítottságuk egyik lényeges sajátsága, az oppozíciós kritikai magatartás. Bartók ennek a művésztípusnak volt egyik legkiemelkedőbb képviselője. A szoborban éreztetnem kellett egyrészt a társadalomnak a művészre gyakorolt hatását, a művésznek a fennálló társadalommal való konfliktusát, másrészt a művésznek a társadalomra gyakorolt hatását. A szobor első változatában az előbbit éreztettem túlzottan. Most az új Bartók-szoborban a művésznek a társadalomra ható erejét igyekeztem kidomborítani, az osztálytársadalom ellentéteiből fakadó, őrlődő magatartás helyett a művész szellemének kisugárzó erejét, művészi öntudatát, pozitív jellemvonását igyekeztem hangsúlyozni.

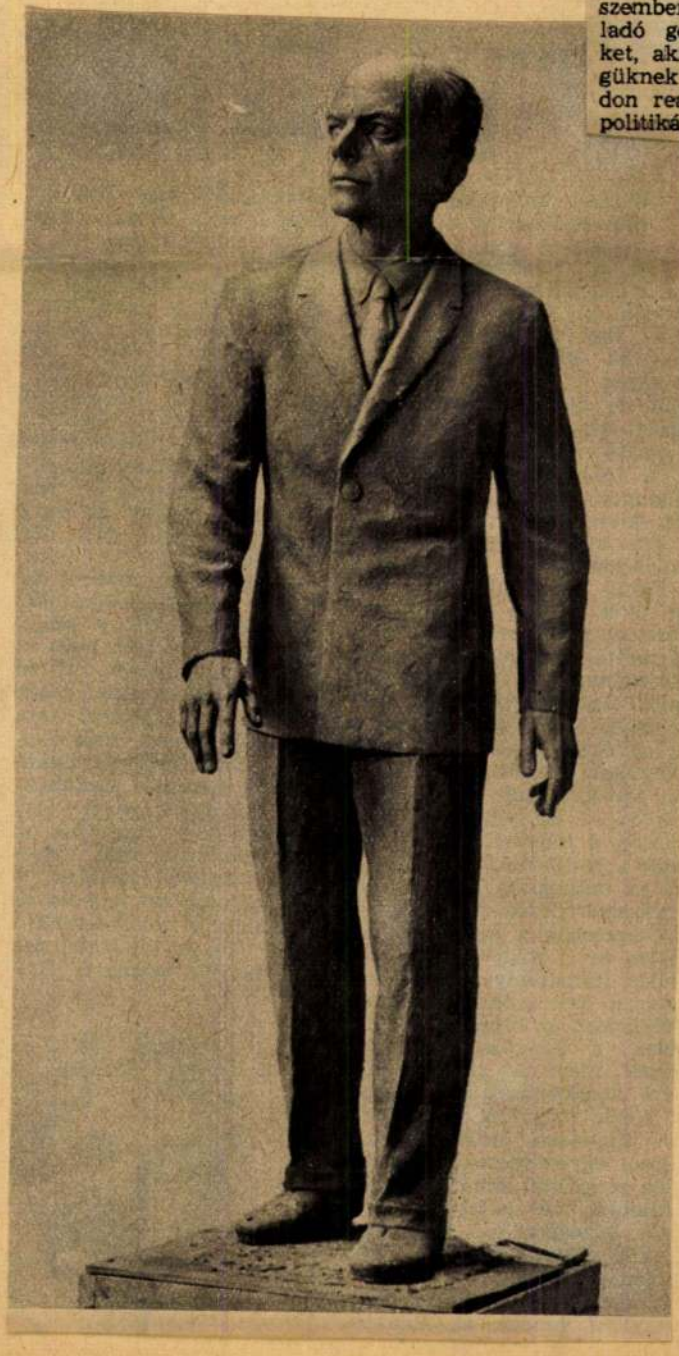

— Milyen jellegű térben képzeli el a szobor elhelyezését? — kérdezzük Beck Andrástól.

— Belső térben — felelte —, ahol kellő nyugalomban szemlélhető. Az ilyen jellegű szobrok mondanivalója a szabadban bizonyos mértékig elvész. Houdon Voltaire-szobrát sem tudnám elképzelni a szabadban. Emlékszobrászatunk általában nem eléggé él a reprezentatív belsőségekben való elhelyezés lehetőségével.

Beck András szobrának szemlélése közben önkénytelenül is arra gondolunk, hogy nagy művészeink iránti kegyeletünket még mindig kevés szobor hirdeti. Nincsen Munkácsynak, sem Derkovitsnak, Ferenczy Károlynak, Szinyeinek vagy Basilides Máriának méltó szobra. A városligeti tó mögötti Művészsétány szobrai igen helyes kezdeményezést jelentenek, de a sétány mellszobrai nem pótolhatják azokat az egészalakos szobrokat, amelyek külön teret vagy belsőséget igényelnek, hogy jelentőségüknek megfelelően szólhassanak hozzánk.

Dr. Maksay László

mdk

Beck András szobrászm

Bartók portréja az V. M. Képzőművészeti kiállitáson

Gogolák Lajos: Képzőművészeti ezemények
Népművelés 1955, 2. évf 1. sz

Beck András 1911--

MDK

plakettek:

Bartók Béla, br.

Schöpflin Aladár,"

József Attila, br.

Ernst Múz. M.Kisplaszt. és Graf.kiáll. 1954.szept.
21 l.

M.D.K.

Beck András

Bartók Béláról és József Attiláról készült uj szobrait állitja ki a III. Magyar Képzőművészeti Kiállitáson.

H i r e k c. rovat

Szinház és Mozi. Bp. 1952. nov.28-dec.4. V. évf. 48. sz. 16. l.

0.50 „ mosószappant és
1 db kézmosószappant vásárolhatnak.

A dolgozók hozzátartozói,

megrendelőjegyeket az üzemek és egyéb munkahelyek február 2-ig kiadják és így már február 3-tól kezdve a megrendelőjegyek szelvényeire folyamatosan lehet vásárolni.

Nagyszabású országos takarékossági kiállítást rendez február 20-án az OKISZ és a KIOSZ

Szerte az országban nagy előkészületek folynak a Magyar Dolgozók Pártja február 24-i kongresszusára. Ezek a készülődések dolgozó népünk minden rétegére, így a kisiparosságra is kiterjednek.

„Meg kell találnunk a módot nekünk, dolgozó kisiparosoknak is — hangzik az OKISZ és a KIOSZ felhívása —, hogy méltó módon fejezzük ki szeretetünket a Párt iránt, azt, hogy mi is várakozással tekintünk a kongresszus elé, mert tudjuk, hogy ott valamennyiünk jobb jövőjéről, békénk biztosításáról, a mi számunkra is épülő boldog szocialista társadalom megvalósítása felé vezető rövidebb út kijelöléséről lesz szó."

A kisiparosság központi szerveihez az utóbbi hetek alatt számtalan takarékossági javaslat, ötlet és újítás futott be. Ennek az alulról jövő kezdeményezésnek célkitűzéseit nagymértékben segíti elő most a dolgozó kisiparosság ügyeit intéző új országos szervnek: *a Helyi Ipar Igazgatóságának az az elhatározása, amely szerint február 20-án a Pártkongresszus tiszteletére az OKISZ-szal és a KIOSZ-szal karöltve nagyarányú kiállítást rendez Budapesten.*

A kiállítás célja, hogy felszínre hozza a kézműipar területén megtalálható rejtett erőtartalékokat, mindazokat a lehetőségeket, amelyekkel a kisiparosság munkaterületén elősegíthetjük a béke megvédését, a szocializmus építését, népünk növekvő szükségleteinek ellátását. A készülő kiállítás valóban a dolgozó kisiparosság munkájának tükre lesz. A kiállítás munkájába való bekapcsolódás népgazdaságunk érdeke, de érdeke minden kisiparosnak is, mert új munkamódszereit, a hulladékokból elkészíthető gyártmányok terveit, azoknak *gyakorlati értéke szerint jutalomban részesítik és a jutalom többezer forintot is elérhet.* Ezenkívül a kiállításon való részvétel által minden kisiparos előbbre viszi az anyagellátás fokozását, mert egész csomó olyan anyag feltárását teszi lehetővé, ami a többtermelést biztosítani fogja.

Az OKISZ legutóbbi ügyvezetői értekezletén *Szabó* János, a Helyi Ipar Igazgatóság részéről a megrendezendő kiállításról többek között a következőket mondotta:

— A kiállítás célja, hogy bemutassuk a kisiparosság elvégzett munkáit a kereskedelem és az állami vállalatok felé is. Biztosítja a kisiparosságot, hogy gondoskodás történik a kisiparosság és a szövetkezetek megfelelő mennyiségű, feldolgozásra teljesen alkalmas hulladékanyag-ellátásáról. *A kiállítandó cikkeket február elejéig kell beküldeni.* A kiállításon részt fognak venni a helyi tanácsok felügyelete alatt álló vállalatok, a kisipari termelőszövetkezetek, a kisiparosok és a háziiparosok is. *E kiállítás után állandó kiállítást kell szervezni, a tapasztalatcsere és az anyagfelajánlás biztosítására.*

A KIOSZ felhívásában kéri a kisiparosokat, *készítsenek mintadarabokat, modelleket, hogy azok lehetőség szerint február 10-ig postára kerülhessenek.* A beküldött darabok szállítási költségeit oda és vissza, teljes egészében a központi rendezőbizottság fedezi. A kiállítás pontos budapesti helyét, címét kellő időben közölni fogják.

TARKA KOCKÁS

Az új német filmgyártás alkotása

EGY EMBERÖLTŐ TÖRTÉNETE

Rendezte: KURT MAETZIG

Főszereplők: CAMILLA SPIRA és WERNER HINZ

Hétfőtől: **Uránia, Dózsa, Korzó** (Újpest)
Csütörtöktől: **ROYAL (Kispest)**

lelésnapját ünnepelte. A moszkvai írók központi klubjában tartott ünnepségen *Fagyejev* és *Tyihonov* méltatta *Erenburg* munkásságát és tevékeny részvételét a békemozgalomban.

A Szovjetunió Legfelső Tanácsának elnöksége Ilja *Erenburgot* a szépirodalom terén elért kimagasló érdemeiért a Munka Vörös Zászló-rendjével tüntette ki.

Megjelent a „Tartós békéért, népi demokráciáért" legújabb száma

A „Tartós békéért, népi demokráciáért" legújabb számának vezércikke a népeknek a német militarizmus újjáélesztése ellen vívott harcával foglalkozik. *Jan Mukarjovszki* az első Csehszlovák Békekongresszusról írt cikket. *B. Voda-Peza* Sztálin „A leninizmus kérdéseihez" című nagyjelentőségű munkáját méltatja.

Vas Zoltán, az MDP Politikai Bizottságának tagja a Magyar Népköztársaságnak a szocializmus építésében elért nagy sikereiről számol be az 1950. évi tervjelentés adatai alapján.

A lap közli a Lengyel Köztársaság hatéves terve első évének eredményeiről szóló jelentés adatait.

A Kínai Népköztársaságról szóló közleményekben a kínai dolgozók életkörülményeinek javulásáról, a munkásoktatás megszervezéséről és arról a lelkes mozgalomról ír a lap, amely a koreai nép megsegítését célozza.

Egy Athénből érkezett levél a görögországi véres terrorról, a dolgozók nyomoráról, az éhínségről, valamint a görög nép egyre fokozódó békeharcáról számol be.

Jan Marek „Politikai Jegyzeteiben" a Tito-klikk és a jobboldali szociáldemokrata árulók kapcsolatait világítja meg.

tották háborúellenes plakátokkal és röpcédulákkal.

— **Lengyelország nyugati területein a Vatikán mindeddig fenntartotta a katolikus egyházi igazgatás ideiglenes jellegét, amit a német soviniszták felhasználtak az Odera—Neisse-határ ellen irányuló lengyelellenes revizionista hadjáratban. A lengyel kormány most rendeletiel megszüntette az ideiglenességet, ezzel is kifejezve a nyugati területek elszakíthatatlan egységét az anyaországgal.**

— **Szovjet-Litvánia népe** vasárnap ünnepelte hatodik évfordulóját annak, hogy a Szovjet Hadsereg egységei felszabadították Litvániát a német fasiszta hódítóktól.

— **Premiermozi lett a Szabadság filmszínház.** Ebből az alkalomból szombaton este, a kerületi tanács rendezésében, díszelőadásban mutatta be „A nagy hazafi" című, kétrészes szovjet filmet. A Szabadság vasárnaptól a „Titkos megbízatás" című szovjet filmet játssza.

— **Az angol női szövetkezeti szervezet** központi bizottsága Attlechez intézett levelében követelte, hogy az angol kormány minden tőle telhetőt tegyen meg az új világháború megakadályozása érdekében.

— **Az olasz ifjúság** tömeggyűléseken tiltakozik a katonai behívások és a Gasperi-kormány háborús politikája ellen.

Hét-nyolcezer katonaszökevényt keresnek Angliában

Az angol nemzetvédelmi minisztérium, egy parlamenti interpellációra, írásbeli válaszában közölte, hogy az 1950. év folyamán a három fegyvernemnél 1615 katonaszökevényt tartóztattak le, 703 szökevény önként jelentkezett a hatóságoknál. Hétnyolcezer katonaszökevény még szabadon van, ezeket keresik.

Válts

Nyereménybetétkönyvet

az Országos Takarékpénztárnál, fiókjainál, postahivataloknál

Sorsolás félévenként!

Betétedet

megsokszorozhatod!

Szobrot avattak Csepelen

Vasárnap délelőtt leplezték le a XXI. kerületben *Beck* András Kossuth-díjas és Munkácsy-díjjal kitüntetett szobrászművész „Olvasó munkás" című alkotását.

Békés Rita, a Nemzeti Színház művésznője szavalata után *Nezvál* Ferenc, a Budapesti Városi Tanács végrehajtóbizottságának elnökhelyettese adta át a szobrot.

— Ez a szobor megmintázza a gondolkodó embert, a tanult embert, az olvasó munkást. Ez a szobor figyelmeztet minden dolgozót, hogy jó szakmunkás, jó hazafi, bátor harcos csak akkor lehet, ha munkája mellett napról-napra képezi magát úgy szakmai, mint politikai téren.

A csepeli dolgozók nevében *Sticzay* Rezső, a XXI. kerületi tanács végrehajtóbizottságának elnöke vette át a szobrot.

Vasárnapi ügető-eredmények

I. futam: 1. Sellő, 2. Sanyi, 3. Leo S. Tot.: 10:20, 11, 11, 11. Bef.: 10:39 és 47. — **II. futam: 1. Lady Astute,** 2. Gyuri, 3. Lármás. Tot.: 10:16, 16, 37, 28. Bef.: 10:101 és 72. — **III. futam: 1. Bujdosó,** 2. Kazinc, 3. Herkules. Tot.: 10:371, 44, 18, 17. Bef.: 10.911 és 694. — **IV. futam: 1. Fáni,** 2. Leleményes, 3. Denevér. Tot.: 10:20, 11, 12, 11. Bef.: 10:64 és 48. — **V. futam: 1. Fortuna,** 2 Hilda, 3. Indokolt. Tot.: 10:105, 32, 15, 13. Bef.: 10:569 és 258. — **VI. futam: 1. Hegyes,** 2. Első II., 3. Nero. Tot.: 10:34, 15, 14, 19. Bef.: 10:73 és 109. — **VII. futam: 1. Dionc,** 2. Vámos, 3. Jeke. Tot.: 10:138, 44, 41, 51. Bef.: 10:732 és 805. — **VIII. futam: 1. Totya,** 2. Kapt. Bellwood, 3. Kyra. Tot.: 10:36, 13, 13, 16. Bef.: 10:120 és 119. — **IX. futam: 1. Kerner,** 2. Titanic, 3. Lajos. Tot.: 10:52, 15, 14, 12. Bef.: 10:103 és 91. — **X. futam: 1. Lucky Star,** 2. Kali, 3. Janika. Tot.: 10:39, 16, 17, 28. Bef.: 10:84 és 119.

Lengyel film a határvadászok bátorságáról és hazaszeretetéről

Rendezték: **A. Berganon és T. Kanszkij**
Főszereplők: **Schmidt, Janovszkaja, Vlodek**

Hétfőtől: **CORVIN, FELSZABADULÁS, BRIGÁD** (Pestszenlőrinc)

Kis Ujság 1951. jan. 30.

Gascoigne panaszkodik, hogy *MacArthur teljesen figyelmen kívül hagyja az angol parancsnokság véle-*

Összeütközések és ellentétek a fronton

A *De Waarheid* a továbbiakban jelentést közöl az amerikai és angol intervenciós csapatok között az utóbbi időben Koreában történt incidensekről.

Az angol nemzetvédelmi minisztérium köreiben ismeretessé vált — írja —, hogy *MacArthur* javasolta *Ridgwaynek*, a 8. hadsereg parancsnokának és *Almondnak*, a 10. hadtest parancsnokának: *tartózkodjanak az amerikaiak felhasználásától a visszavonulások fedezésénél.* Használják erre a *nem amerikai* egységeket. Amerikai törzstisztek gyakran adnak ki parancsokat nem amerikai egységeknek, hogy *védelemre rendkívül alkalmatlan állásokat foglaljanak el*, amelyekben ezek az egységek *csaknem teljesen elvéreznek.*

Az amerikai csapatok sohasem támogatják azokat a nem amerikai egységeket, amelyek fedezik az amerikaiak elvonulását. Ezzel kapcsolatban az angol nemzetvédelmi minisztérium köreiben *beszámolnak azokról a komoly incidensekről, amelyek az intervenciósok táborában támadtak.* Az amerikai tüzérség tüzét gyakran nem előre, hanem a visszavonuló nem amerikai egységek hátába irányították, hogy lehetetlenné tegyék visszavonulásukat. Az angol és más nem amerikai egységek felháborodott katonái ezért *válaszul gyakran tűz alá vették a visszavonuló amerikaiakat szállító gépkocsikat.*

A kínai nép a japán különbékére irányuló amerikai összeesküvés ellen

John Foster *Dulles* Tokióba érkezése és ottani nyilatkozatai élénken foglalkoztatják a távolkeleti népeket, amelyeket *létérdekükben érint* az amerikaiaknak az a törekvése, hogy Japánnal — Dulles tárgyalásai útján — *különbékét* kössenek, amely biztosítaná az USA *még erősebb befolyását* és fokozná *katonai lehetőségeit* Japánban.

Pekingben a külpolitikai intézet vitát rendezett az amerikaiak mesterkedéseiről. *Csang Szi-Zso*, az intézet elnöke kijelentette, hogy a kínai nép követeli a mindenoldali japán békeszerződés mielőbbi megkötését, *de a legerélyesebben ellenzi a különbékét.* A kínai nép más népekkel együtt közösen *mindent meg fog tenni, hogy meghiúsítsa az amerikai összeesküvés sikerét.*

Csuang Tao gazdasági oldaláról vizsgálta a kérdést. Rámutatott arra, hogy *Japán acéltermelése és finomított olajtermelése máris megközelíti a háborús színvonalat.* De a háborús előkészületek *súlyos terheket jelentenek a japán népre.* A béreket leszorították. A Kínába irányuló japáni export amerikai parancsra történt megszüntetése súlyos gazdasági nehézségeket okozott és sok vállalat csődbe ment.

Cseng Szen-Ju rámutatott, hogy az USA *japáni munkaerőt és anyagot is felhasznál koreai támadásához.* Ezt sem a kínai, sem a japáni nép nem türheti.

Csou Keng-Seng, a nemzetközi jog szakértője hangoztatta, hogy az ázsiai népek milliói, akik annyit szenvedtek a japáni támadóktól, kétségtelenül elszántan szembehelyezkednek az amerikaiak tokiói összeesküvésével.

MacArthur parancsot adott az új japán hadsereg megszervezésére

Sanghájból jelentik, hogy december közepén *MacArthur* vezérkara titkos emlékirat formájában parancsot adott a japán kormánynak: rövid idő alatt kezdje el az egymillió főnyi japán hadsereg, 500.000 tonna ürtartalmú haditengerészet és 1000 repülőgépből álló légierő megszervezését, építse ki a légvédelmet és fokozza az élelmiszerellátás ellenőrzését. Az emlékirat szerint az új hadsereg minden fontosabb parancsnoki állását *amerikaiakkal* töltik be.

Stikker kapott kormányalakítási megbízást Hollandiában

Hágából jelentik, hogy *Juliana* holland királynő *Stikkert*, a lemondott Drees-kormány volt külügyminiszterét bízta meg kormányalakítással. Mint ismeretes, *Stikker* ellentétbe került *Drees* miniszterelnökkel és ez volt a holland kormány lemondásának közvetlen oka.

kázatos lépésekre vállalkozik, amelyek a hadműveletek méreteinek kiterjesztéséhez vezethetnek.

mutatta, hogy *a tűzszünet csak akkor lehet valóban tartós, ha az ellenségeskedések megszüntetésének nem kell feltétlenül az első lépésnek lennie.*

Ezután Bolivia képviselője szólalt fel, aki az amerikai határozati javaslatot támogatta. Utána *Katz-Suchy*, Lengyelország képviselője szólalt fel.

Katz-Suchy kifejtette,

az a válasz, amelyet a Kínai Népköztársaság intézett a politikai bizottsághoz, a koreai és egyéb távolkeleti kérdése rendezésének sokoldalú programmját tartalmazza a nemzetközi jog és az ENSZ alapokmánya elveinek megfelelően.

Ha a politikai bizottság tagjainak többsége valóban a távolkeleti béke helyreállítására törekszik, úgy a bizottság nem utasíthat el egyetlen egyet sem a Kínai Népköztársaság javaslatai közül. Azonban — mint az sok nyilatkozatból kitűnik, köztük *Acheson* nyilatkozatából, melyben sietve és durván elutasította Peking javaslatát — *az Amerikai Egyesült Államok nem törekszik rendezésre.*

Lengyelország — mondta *Katz-Suchy* — támogatja — bár bizonyos fenntartásokkal — az arab-ázsiai javaslatot, mert Lengyelország úgy véli, hogy *a legmesszebbmenően tanulmányozni kell a békés rendezés minden lehetőségét.* Lengyelország véleménye szerint az indítványozott előzetes konferencia *előzetes lépésként hozzá fog járulni a távolkeleti kérdések békés rendezéséhez*, noha a tizenkét állam javaslata *nem meríti ki az alapvető kérdéseket.*

Lengyelország — mondta *Katz-Suchy* — támogatja a Szovjetunió által csütörtökön beterjesztett két módosítást.

Lengyelország kategorikusan visszautasítja az amerikai javaslatot, mert ez „veszedelmes javaslat" és célja: a háború folytatása.

Az Amerikai Egyesült Államok — mondta *Katz-Suchy* — *a lepleztelen nyomás módszeréhez folyamodott.* Az Egyesült Államok elnöke, szenátusa és különféle kormányszervei arra törekednek, hogy elérjék a háború folytatására irányuló javaslatuk támogatását.

Katz-Suchy rámutatott, hogy az amerikaiak távolkeleti katonai parancsnokságának háborús célkitűzéseit január 25-én felfedte Robert *Allan*, washingtoni szemleíró, aki megírta, hogy

az amerikaiak távolkeleti készülődéseinek végső célja: betörni Kínába.

népek békét akarnak és ellenzik a háborús uszítók terveit. Ázsia és a világ népeinek feladata, hogy *egyesüljenek és szilárdan küzdjenek a háborús provokátorok ellen.* Reméljük, hogy ezt az igazságos küzdelmet *a két nép barátsága tovább fogja erősíteni* — fejezi be cikkét a *Zsenminzsipao.*

A Német Keresztény Demokrata Unió határozata az újrafelfegyverzés ellen

A Keresztény Demokrata Unió vezetősége Berlinben értekezletet tartott. Határozatában megbélyegzi Adenauernak és más nyugatnémet vezető politikusoknak tevékenységét, akik a legszorosabban együttműködve a nyugati megszálló hatalmakkal, hónapok óta előkészítik Nyugat-Németország újrafelfegyverzését Adenauer és társai *a német lakosság túlnyomó többségének akarata ellenére* és a potsdami határozatokkal ellentétben hajtják végre a fegyverkezést.

— A Keresztény Demokrata Unió vezetősége felszólítja az Unió valamennyi tagját, mindenekelőtt a hazánk nyugati részében lakó békeszerető embereket, hogy *minden erővel szálljanak szembe Nyugat-Németország újrafelfegyverzésével, amely ellentétben áll a nemzetközi joggal és veszélyezteti a német nép jövőjét* — mondja a határozat.

A dolgozók világszerte ellenzik a három nagy nemzetközi demokratikus szervezet franciaországi működésének betiltását

A francia kormány amerikai parancsra elkövetett példátlan fasiszta provokációja, amellyel betiltotta a Szakszervezeti Világszövetség, a Demokratikus Nők Nemzetközi Szövetsége és a Demokratikus Ifjúság Világszövetsége központjának párisi működését, az egész világon nagy felháborodást keltett. *Zsukov* a Pravdában megállapítja: *a demokratikus, antifasiszta erők az egész világon még az eddiginél is nagyobb egységgel fognak válaszolni a francia belügyminiszter fasiszta intézkedéseire.* A három hatalmas, az egész világot átfogó tömegszervezetet a népek hozták létre és sorsuk felől csakis a népek rendelkezhetnek. Párisban hangsúlyozzák annak jelentőségét, hogy a francia kormány ezt a döntést Eisenhower Párisból való elutazását követő napon hozta, *miután az amerikai tábornok ellen a francia dolgozók hatalmas tömegei tüntettek.*

A moszkvai *Trud* a szerkesztőséghez érkezett leveleket közöl, amelyek *megbélyegzik a francia kormány lépését.*

Párisban a miniszterelnökségen és a belügyminisztériumban *egymást érik a tiltakozó küldöttségek.* Sok francia üzemben, gyárban és bányában *munkabeszüntetésekre* került sor. A Renault-gyár CGT szervezete határozatot fogadott el, amely felhívja a dolgozókat: *tegyenek meg mindent, hogy a kormány fasiszta szellemű rendeletének alkalmazását meghiúsítsák és kivívják annak visszavonását.*

Pleven francia miniszterelnök New Yorkba érkezett és átveszi az amerikai utasításokat

René *Pleven* francia miniszterelnök vasárnap repülőgépen New Yorkba érkezett és ma tovább utazik Washingtonba, hogy megkezdje tanácskozásait *Truman* elnökkel.

Truman — jelenti a *L'Humanité* — követeli Pleventől, hogy a francia kormány még nagyobb erőfeszítéseket tegyen a háború előkészítése érdekében. Követeli, hogy a francia küldöttek az Egyesült Nemzetek Szervezetében minden körülmények között támogassák az amerikaiak militarista politikáját. *Mindez az Egyesült Államok egyre fokozódó beavatkozásáról tanúskodik Franciaország belső ügyeibe.*

A francia miniszterelnök a nyugatnémet felfegyverzés és a francia fegyverkezés mellett a vietnami háború kiterjesztéséről is tanácskozni fog Washingtonban.

~~szeti Főiskola tanára. 1947.~~ Párizsban volt, majd ~~megnyerte~~

a ~~Szinyei Társaság nagydiját~~, 1949.

Kossuth-dijat kapott, 1950. pedig Olvasó mun-

kás c. szobrával a Munkácsy-dij első

fokozatát nyerte. Ezt a szobrát bronzba

öntve Csepelen (a béketéri élmunkásházak előtt.) mükőből ~~pedig~~ a Tud.

Akadémia előcsarnokában állitották fel.

1946. a Somogyi-Bacsó siremlék-pályázatot, 1947 őszén a József Attila-emlékmü pályázatot, 1948. a Honvédelmi miniszterium "Honvédség" c. pályázatát nyerte meg, de a nyertes pályamüvek egyike sem került még kivitelezésre./1951./

9

Szönyi István festő portréja, br.

Álló férfi c. fa-, és bronzszobra

a Fővárosi Képtár tulajdona.

9 1950-51. részre volt a Szabad Nép szerkeszt. felszabadulás domborumvének terezésében és kivitelezésében. 4

Életrajzát l.

Szab. Müv.

az. l.

.románkori
XXXIII.tábla,170.l.
A sogogyvári
apátság...

II.725.l.
ch.Közl.XX.
57.

szám: 181.

BECK András

Darvas J.: Mai életünk a képzőművészetben

Művelt Nép 1955 11. évf 52. n. dec. 25. 2 l.

Beck András

Bartók Béla, gipsz

III.M.Képzőművészeti Kiállitás 1952.december 1953. március, katalogusa 17 lap

MDK

Beck András

Olvasó munkás, szobor

Pogány Ö.G: 1. Magy. Képzőműv.kiáll. Szabad Nép, 1950. aug. 27. 11 l.

MDK

Beck András szobrásztanár

Abonyi Arany: A M.Képzm.Főisk.hallgatóinak dipl.munkái.
SzM. 1951. 7.sz. 306-307 l.

MDK

Beck András

Lukács György portréja, gipsz

II. Képzőm. Kiáll. 1951. nov. 12 l.

Beck Andrés

Lukács György portrédja, Lipse

II. Képzőm. Kiáll. 1925. nov. 12 l.

MDK

Beck András

Fischer Anni, gipsz

Arckép kiáll. Ernst Muz. 1952. aug. 1o l.

Beck András

Sz.:Alsógöd 1911./Beck Ö. ~~András~~ fia/

MDK
Fülöp

szobrász

Három évig Kisfaludi Stróbl Zs. tanitványa.
Később Németországban tartózkodott.
Kossuth- és Munkácsy-dijas.
Szabad Nép székházának dombormüve 1950. Kerényi Jenővel és Mikus Sándorral.

"Olvasó munkás" 1951. Csepel Élmunkás tér.
"József Attila" XIII.Ker. 1952.

24.o.

Gádor Endre: Budapest szobrai. Bp. 1955.

Beck András szobrán

Béke és szabadság (VII.) 39. sz.
1955 szept. 28. Repr.

Beck András

1

Szabad Művészet
1957. 26. l.

Radocsay Dénes:
Jegyzetek az I. M.
Képzőm. Kiállítás-
hoz.

MDK

Beck András

Természetjárók című, három figurából álló szoborcsoportozatát a Népstadion főbejáratához vezető út mentén állítják fel.

G. J.: Van feltámadás! — a Népstadion előtt.

Érdekes Ujság, Bp. 1952. október 26. 17. l.

Beck András

MTI

szobrász

József Attilla mellszobra

19.o.

Gádor Endre: Budapest szobrai. Bp. 1954.

M. D. K.

BECK ANDRÁS

PÓR BERTALAN emlékezete a Déry-leíratban.

a Debreceni Déri Múzeum Évkönyve. 1948-56.
Debrecen, 1957. – Balogh István: Jelentés... D. D.

— 2. — M. P. K.

BECK András szobrász

Kompozíció szobor

Lukács György

Kosdaló anya

Női fej

Rákosi Mátyás portréja

Szőnyi István portréja

A M. N. Galéria állagjegyzéke I/a r.

pa. 1959. 10-13. l.

MDK

Berk András, mobrász

Petrovszkij plakett

(realism megkomponált mű. - V.)

Ernst Mrs. - „A M. Szovj. Barátsz." - MSzT pályázat. Eiáll.

Sz. N. 1952 III. 28 - Végvári L.

6. l.

Beck András [szobrász] MPL

Jelenleg

Beck András szobrászmüvész és

Csernus Tibor festőmüvész

tartózkodnak Párizsban.

Artner Tivadar: Beszélgetés Párizsból jött müvészekkel.

Esti Hirlap, II.évf.178.sz. 1957.aug.1.csüt.
2.oldal

MDK

Beck András

József Attila, szobormodell

Iskolatörténeti kiáll. 1954. jun.

8. 1.

Eötvös József gimn. 100 éves fennállása.

Beck Andor MDK

szobra a Népstadion Vorosilov uti oldalánál.

Természetjárók.

285.o.

Székely László/szerk/: Budapesti zsebkalauz.
Bp. 1959.

MDK

Beck András

Lukács György portréja

2. M.Képzőm. kiáll. ,,,Asztalos S. cikke.
Magy. Nemz. 1951. dec. 1.

MDK

Beck András

Szigethy István cer.rajza

Arckép kiáll. Ernst Muz. 1952. aug. 9 l.

MDK

Beck András

szobrász, az iskola v. növendéke

Iskolatörténeti kiáll. 1954. jun. 14. 1.
Eötvös József gimn. loo éves fennállása.

Beck András

Szabad Művészet

1950. 208. l.; archéppel

Szegi Pál: Hogyan készülnek műnéveink az I. M. Képzőm. Kiállítás-ra?

v á r ó l a g megküldött jegyzé
---
az iránt, hogy a belga résztvevő
ségesnek a most említett módon c
ről egyuttal a statisztikai hiva
letek felől a csereszerződés tén
ponti statisztikai hivatal fogja
megjegyzem azonban, hogy a szerz
végső elhatározásától függ, s az
kozók közül a belga résztvevők

Budapest, 1912. novemb

Beck András

nobrász

vrod

Szabad Nép

1950. aug. 27.

Keppel

nap

7

János
ard

ő

3

pk.
n

l

9

ejv.
n

a

0

a sz.

ök

1

hv.

k

SZEPTEMBER

at

ir.
e

BECK Andrái

Beck Andrái sikere Párizsban.
= Irodalmi Újság, 1959. június 1.
16. p.

ról. A könyv már 1964-ben megje-
sai csak a hitelesítő pecsétet
elül kialakult kettős hatása:
lmezésével ~~voltaképp~~ átrajzolta
zázadának képét, másrészt,
zer. S mindezek következtében ekkortól
télye megfellebbezhetetlenné vált.
kellett ezt ismerni: a müvészet-
teljes erővel szolgálhatta hi-
szellemi központja lett
hitelesítik a legelzárkózóbb
g sosem volt elefántcsonttorony-
természete vonzotta s maga mel-
at is, a kollégákat is, no meg a
mai tanácskozások kezdeményezése,
se, a szakmát gyakorta megpezsdí-
fűződik nevéhez. Annál is inkább,
ívelésében és az egyetemi oktatás-
végig aktív szerepet vállalt a
si tevékenységével, amelyben a
szilárd ítélőerővel párosult,
s tekintélyt élvezett.

Beck András

l

Szabad Művészet

~~1950.~~ 466. l.

(A művészet és az uj közönség.) —

cartaginesi e alla morte di Augusto. Il Duce ha voluto che proprio in quel luogo fossero collocate queste carte lapidee, insegnamento e ammonimento per tutti; ricordo di orgoglio, speranza pel futuro. Eseguite in marmi preziosi, cipollino, africano, verde antico, paonazzetto, nero apuano, granito, travertino, accompagnate da leggende esplicative in lingua italiana, esse costituiscono poi un abbellimento squisitamente decorativo della magnifica strada imperiale.

Via dell'Impero, coi ruderi dei Fori, che da Cesare a Traiano raccontano in tante pagine gloriose lo svolgersi della grandezza di Roma, con la Basilica di Massenzio alla quale il nome di Costantino che la compì lega il ricordo del trionfo del

VITÉZ PURGLY EMIL
földmívelésügyi-m.

VALKÓ LAJOS
külügy-m.

ZSITVAY TIBOR
igazságügy-m.

Szabad Művész

A M. T. E. által adományozott történelmi emléktáblának leleplezése: *dr. Csury Jenő.*

Alkalmi szavalat: *Nagy József.*

A Magyar Turista Szövetség kiküldöttének üdvözlete: *dr. Zsembery Gyula.*

A menedékház átvétele: *gróf Esterházy Móric.*

Védnökök, társegyesületek kiküldötteinek felszólalása.

Ünnepi ebéd.

Turista majális, tánc, tréfás versenyek stb.

Turák indulnak: 14-én szombaton délután 5 órai, este 9 órai, valamint 15-én vasárnap reggel 6 órai találkozással a kelenföldi pályaudvar jegyváltó csarnokából. Utazás Szár megállóig. Utiköltség Week-end jeggyel 3 pengő. Gyaloglás 3 óra.

Autóbusszal: 15-én vasárnap reggel 7 órakor a Berlini-téri Merán-szálloda előtt. Utiköltség: ülőhely 4.20, állóhely 3 pengő. Gyaloglás 1 óra.

Jelentkezéseket: autóbuszra, szekérre, ebédre, valamint az elszállásolásra f. hó 11-ig az egyesület helyiségében *VIII., József-utca 61. fsz. 10. Telefon: 440-34.* kérjük bejelenteni.

Beck András
szobrász

Szabad Művészet

1950. 77. l.
(Zamoskin látogatásai az. művészek műtermében) — 159. l.
(Sztálin generalissimus emlékműve.) —

VII. 17. -15-

Az ezen napi utazás közvetlen célja a jaki templom középkori freskóinak, Velemérén Aquila János freskóinak és Csempeszkopácson az árpádkori templomnak tanulmányozása és helyreállitásuk módjának megbeszélése –

Egy nap alatt ezt az utat vasuton megtenni lehetetlenség lett volna egyes utvonalakon vasut és autóbusz sincs, tehát autót voltunk kénytelenek igénybe venni.

Beck András

Pogány Ö. G.: Az I. M. Képzőm. Kiáll. zobrászati anyaga. Sz. M. 1950. 373, 374. l. —

Beck András

Wiebrán

életrajz

Szabad Művészet

1950. 8. n. 297. l.

Kul. 1911.

M.D.K.

Beck András

. szobrász

kapcsolatban állt a Párttal.

Németh Lajos: A proletárforradalmi képzőművészek csoportjainak története

M.M.M. Évkönyve 1952, 781.

I. M. Népromův. kiáll
(Mücs.) 1950 aug.

Sztalin plakett

trabad Nép relief foto
(Kerési, Mihus)

Olvasó — rás gips

MDK

Beck András, szobrász

Olvasó munkás.

Végvári Lajos:Első Magyar Képzőművészeti Kiállítás.
Szobrászat. -M.N.1950 szept.10. 7.l.

MDK

Beck András, szobrász

Révai József.	Bronz.
Kirándulók.	Gipsz.
Bartók Béla.	"

Mücs.-V.M.Képzm.Kiáll. 1954.dec.-1955.jan. Kat. 26.l.

Fénykép. Milgné

Mizrasnok

Bach András: Olvasó munkás. 1950

Vegatni ujszer.

Beck András MDK

szobrász

Magyar müvészek hozzászólásai Solohov leveléhez

Magyar Nemzet 1955. szept. 18.

M.D.K.

Beck András

József Attila szobra "Budapesten a XIII. kerületben a Rákosi Mátyás kulturház előtt kapott helyet" halálának 15. évfordulójára.

H i r e k c. rovat.

Szinház és Mozi. Bp. 1952. dec. 5-11. V. évf. 49. sz. 6. l.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV., Dózsa György út 41

szövarch.51.13.6

Beck András.

Felszbadulási emlék Nyiregyháza 1945.

Ispánki József életrajza.
feldolgozta Kopp Jenő 195o.

MDK

Beck András

Gyerekét mosdató anya, br.

MNG. Magyar forradalmi művészet. Mün. 1957.

nalen Amerikanistenkongress. Ss.

ien.

at-braziliai nambikuara-indiánok nép-

Beck András MDK

A modern müvészet utjait keresték.

mélt.

Esti Hirlap 181 sz. 1957. aug. 4 2 old.

NDK

Beck András

Parasztfelkelő, br.

Miskolci Kiáll.I. Herman O.Mus. 1955. 22. 1.

Beck András 1911-- MDK

plakettek:

Beck Ö.Fülöp, br.

Tóth Árpád, br.

Ernst Muz. M.Kisplaszt. és Graf.kiáll. 1954.szept.

21 l.

Beck András

Illyés Gyula, gipsz

Pór Bertalan portréja, bronz

Tomszkij portréja, gipsz

Műcsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

Beck Andrej

Jsmeště Josef Akilát,

Prodelomtšlenčti Křižanovsk,

Srabolni Mirka, Josef A. Desko-
vitsch. Bart'l Bp. Bp. 1958, LVII cof. 440 l.

Beck András MDK

Gyerekét mosdató anya, bronz

Mücsarnok 1957 Magyar Forradalmi Müvészet

Beck András

Nebraska
Stud 1911.

l –

Újmagyképz.

94. l –

Uj M. képzőműsénet. Hr 1950
ezben rend. I. M. képzm. Miáli
anyagából [Bp 1950]

MŰEMLÉKEK LEI. ZIG ZUTTSÁGA
30/3/912. kaucsor

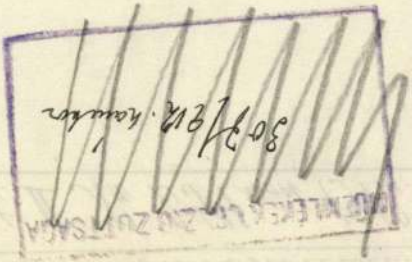

K. u. k. Technisches Militärkomitee.

zu Sekt. II, Nr. 254 von 1912.

Gegen

über die der Landeskomm

Budapest, leihweise erfolgten

Post Nr.	Station	Archivbezeic		
1	Kassa			Kascha
2	Győr			Raab
3	Arad			Arad
4	Adakaleh			Ada-T
5	Temesvár			Temesv
6	[illegible]			[illegible]

Beck András

l

Szabad Művészet

1950. ~~11~~. 418. l.

Székely Zoltán: Képzőművészek a Tanácsokban.

59)

Nyugta

600 P arar Hatszár pagöröl
mely önreget 1941. szeptem-
ber havi müveretésert
felvettem.

Budapest, 1941. szept. 1.

Dr Szentiványi Emla

Beck András

„József Attila" egész táblás, fekete-fehér fényképreprodukció.

Gádor E.: Budapest szobrai, Budapest, 1955.

Beck András

„Olvasó munkás" egész táblás, fekete fehér fényképreprodukció.

Gádor E.: Budapest rohan, Budapest, 1955.

Beck András

József Attila ismerte őt

Szabolcsi Miklós: József Attila, Derkovits Gyula, Bartók Béla.
MTA. Nyelv- és Irod. tud. Ont. Közl. XIV. (1959) 35. l.

Beck András

Zelk Zoltán: "József Attila" cimmel ir a költő halálának 15. évfordulója alkalmából. Megemlékezésének illusztrációjaként a lap bemutatja a müvésznek a költőről készitett szobrát.
Repr.

Irodalmi Ujság, Bp. 1952. dec. 4.
III. évf. 25. sz. 3. lap.

MDK

Beck András Kossuth dijas szobrász

Magyar képzőművészek utaztak a Szovjetunióba.
Magyar Nemzet 1955. okt. 28.

Beck András.

szobrászművész,

József Attila szobor-pályázat során
zártkörű pályázatra hívják meg.

Világosság. 1951. Okt. 5.

Beck András.

„A Magyar-Szovjet Barátság" c., az MSZT pályázati kiállításon Petrovszkij-plakettjével szerepelt. (említve.)

Szabad Nép, 1952. Márc. 28.

Beck András.

szobrászműrész

Kossuth-emlékmű pályázatra meghívást kapott.

Népszava, 1951. Júl. 15.

Beck András.

szobrász, Kossuth-díjas.

A Magyar-Szovjet Barátság Képzőművészeti Kiállításán szereplet „Petrovszkij konzultál" c. fémdombormüve, mely a Magyar-Szovjet Társaság szobor pályázatának II. díját kapta.

Uj Világ, 1952. März. 20.

Beck András.
szobrászművész

Lap: Kisújság

Megjelent: 1951 JUN 21

Új József Attila-szoborpályázat

A József Attila-szoborpályázatra beküldött szobrokról a Fővárosi Tanács és a népművelési minisztérium által kiküldött bíráló bizottság megállapította, hogy egyik sem felel meg a pályázat feltételeinek. A beküldött művek nem fejezik ki a költő forradalmi lendületét, a munkásosztály győzelmébe vetett törhetetlen hitét és a kapitalista kizsákmányolók elleni gyűlöletét. Ezért a pályadíjakat a bíráló bizottság nem osztotta ki, hanem új, zártkörű pályázat kiírását javasolta. Az új pályázatra *Beck* András, *Jankó* János, *Kamocsay* István, *Sóvári* János és *Tar* István szobrászművészeket hívták meg.

FIGYELŐ
ujságközlemény figyelő irodája
Budapest, XIV., Nürnberg-utca 42.
Telefon 296-534

Lap: .....

Megjelent: 1951 JUN 21 .....

Uj József Attila-szoborpályázat

77

A József Attila-szoborpályázatra beküldött szobrokról a Fővárosi Tanács és a népmüvelési minisztérium által kiküldött bírálóbizottság megállapította, hogy közülük egy sem felel meg a pályázat feltételeinek. A beküldött művek nem fejezik ki a költő forradalmi lendületét, a munkásosztály győzelmébe vetett törhetetlen hitét és a kapitalista kizsákmányolók elleni gyűlöletét. Ezért a pályadíjakat a bírálóbizottság nem osztotta ki, hanem új, zártkörű pályázat kiírását javasolta. Az új pályázatra Beck András, Jankó János, Kamocsay István, Sóvári János és Tar István szobrászművészeket hívták meg.

Beck András, szobrászművész

Tools Needed

Beck András.

szobrászművész

Lap: Szabad Nép

Megjelent: 1951. JUN 21

Új József Attila-szoborpályázatot írtak ki

A József Attila-szoborpályázatra készített szobrokról a Fővárosi Tanács és a népművelési minisztérium által kiküldött bíráló bizottság megállapította, hogy közülük egy sem felel meg a pályázat feltételeinek. A művek nem fejezik ki a költő forradalmi lendületét, a munkásosztály győzelmébe vetett törhetetlen hitét és a kapitalista kizsákmányolók elleni gyűlöletét. Ezért a pályadíjakat a bíráló bizottság nem osztotta ki, hanem új, zártkörű pályázat kiírását javasolta. Az új pályázatra Beck András, Jankó János, Kamocsay István, Sóvári János és Tar István szobrászművészeket hívták meg. (MTI)

Beck András.

szobrászművész

Az új Kossuth-szobor pályázatra beküldte pályaművét.

Magyar Nemzet, 1957, Okt. 18.

Beck, András,
szabrászművész

Kossuth-emlékmű elkészítésének pályázatra meghívást kapott.

Magyar Nemzet, 1951, Júl. 15.

Becka András.

Kossuth-díjas szobrászművész.

Az MSzT. képzőművészeti pályázat II. díját kapta a „Petrovszkij konzultál" c. féndombormüvéért.

Népszava, 1952. márc. 15.

Beck András.

A III. Magyar Képzőművészeti Kiállításon József Attila szobrának mása szerepelt a kiállításon. A szobrat már felállították. (említve.)

Magyar Nemzet, 1952, dec. 11.

Beck András.

Kossuth-díjas szobrász-művész.

VILÁGOSSÁG

Megjelent: 1951 OKT. 22

276

Példamutató felajánlások a II. kerületi tanács ülésén

Példát mutató felajánlások történtek a II. kerületi tanács ünnepi tanácsülésén a tanácstagok részéről. *Beck* András, Kossuth-díjas szobrászművész, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 34. évfordulójának tiszteletére felajánlotta, hogy a kerület három üzemének egy-egy élenjáró dolgozóját megmintázza és a szobrot az üzemnek ajándékozza. *Pór* Bertalan Kossuth-díjas festőművész egy élenjáró dolgozó arcképét festi meg az üzem részére, *Kónyi* Árpád sztahánovista vállalta, hogy húsz átképzőst szakmunkássá nevel és *Székely* Dezső, az építési állandó bizottság elnökhelyettese vállalja, hogy a kerületi tatarozási vállalatot és a kerületben lévő építkezéseket ellenőrzi és segíti.

2

Beck András.

A Szabad Nép hazának domborművén
Kerényi Jenővel és Mikus Andrással
dolgozott együtt.

Magyar Nemzet, 1952. Jan. 9.

Becka András.

A Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének évi közgyűlésén az új tisztikar elnökségébe választották.

Szabad Nép, 1952. Máj. 27.

Beck András

A Magyar Képzőművészek és Iparművészek 1952. évi közgyűlésén az elnökségbe választották.

Független Magyarország, 1952. május 26.

Beck András.

A II. Magyar képzőművészeti kiállításon szerepelt Lukács Gyögyről készült portréja. (említve)

Magyar Nemzet, 1957. Dec. 1.

Beck András.

A II. Magyar Képzőművészeti Kiállítás Lukács György-portréjával szerepelt. (említve)

Szabad Nép, 1957. Nov. 6.

Becke András.

A Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének 1952. évi közgyűlésén az új tisztikar elnökségébe választották.

Képzava, 1952. Máj. 27.

Beck András.

Fischer Annieről készített fejszobra szerepelt az Ernst-Museumban rendezett orcképkiállításon. (emlékei.)

Esti Budapest, 1952. Júl. 11.

Beck
András
szobrászművész.

Esti Budapest

1952 OKT. 29.

276

Szobrászművészeink készülnek a III. Magyar Képzőművészeti Kiállításra

Ez év végén rendezik meg Budapesten a III. Magyar Képzőművészeti Kiállítást, amely a magyar képzőművészet egyévi fejlődését mutatja be. A kiállításra szobrászművészeink is lelkesen készülnek.

Beck András Bartók Bélának, a nagy magyar zeneszerzőnek életnagyságú szobrát készíti. *Sóvári* János Petőfi Sándort, a szabadságharc nagy forradalmár költőjét mintázza meg. *Sonogyi* József Zrínyi Miklósról, a magyar történelem egyik kimagasló alakjáról készít lovasszobrot.

Mai életünket, a dolgozókat mutatja be több új szoboralkotás. *Pátzay* Pál Kossuth-díjas, a Magyar Népköztársaság kiváló művészének új szobra egy búzamezőben álló parasztlányt ábrázol. *Grantner* Jenő kétméteres szobra egy bányászt örökít meg. *Buzi* Barna és *Gorka* Géza közös kerámia dombormüve egy kultúrotthon életét, munkáját szemlélteti. (MTI)

Magyar Nemzet

OKT. 30

December végén rendezik a III. Magyar Képzőművészeti Kiállítást

276

Ez év végén rendezik meg a III. Magyar Képzőművészeti Kiállítást, amely a magyar képzőművészet egyévi fejlődéséről számol majd be. A kiállításra szobrászművészeink is készülnek. *Beck* András Bartók Béla életnagyságú szobrát mintázza, *Sóvári* János Petőfi Sándorról, *Somogyi* József Zrínyi Miklósról készít szobrot. Ez utóbbi lovasszobor lesz. Több új szoboralkotás mai életünket és dolgozóinkat formálja plasztikai műbe. *Pátzay* Pál Kossuth-díjas, a Magyar Népköztársaság kiváló művészének új szobra egy búzamezőben álló parasztlányt ábrázol, *Grandtner* Jenő kétméteres szobra bányászt örökít meg, *Buzi* Barna és *Gorka* Géza közös kerámia domborműve egy kultúrotthon életét eleveníti meg.

—

Beck András
szobrászművész.

Beck András.
Kossuth-díjas szobrászművész

Szabad Nép

1952 NOV. 4.

Szobrászművészeink készülnek a III. Magyar Képzőművészeti Kiállításra

Az év végén rendezik meg Budapesten a *Harmadik Magyar Képzőművészeti Kiállítást*, amely a magyar képzőművészet egyévi fejlődését mutatja be. A kiállításra szobrászművészeink is lelkesen készülnek. *Beck* András Kossuth-díjas, Bartók Bélának, a nagy magyar zeneszerzőnek életnagyságú szobrát készíti, *Sóvári* János Petőfi Sándort, a szabadságharc nagy forradalmár-költőjét mintázza meg. *Somogyi* József Zrínyi Miklósról, a magyar történelem egyik kimagasló alakjáról készít lovasszobrot.

Mai életünket, a dolgozókat mutatja be több új szoboralkotás. *Pátzay* Pál Kossuth-díjas, a Magyar Népköztársaság kiváló művészének új szobra búzamezőben álló parasztlányt ábrázol. *Grantner* Jenő kétméteres szobra egy bányászt örökít meg. *Buzi* Barna és *Gorka* Géza közös kerámia-domborműve egy kultúrotthon életét, munkáját szemlélteti. (MTI)

4

Beck András.

szobrász.

Fischer Annit mintázta meg és állította ki az Ernst-Múzeumban rendezett arcképkiállításon. (emlétve.)

Népszava, 1952. Júl. 24.

Beck András.

Az ernst-múzeumban, a Magyar-Szovjet Barátság-képzőművészeti kiállításon fényeliefjével szerepelt.

Vörös Újság, 1952. ápr. 6.

MDK

Beck András

Bartók Béla, 1954 c.szobor repr.

Képzőművészetünk tiz éve.Műcsarnok.Kat.

MDK

Beck András

Lukács György 1953 bronz OSZM tul.

Képzőművészetünk tiz éve. Műcsarnok.
Kiállított művek jegyzéke. 24.1.

MDK

Beck András

Révai elvtárs portréja 1954 bronz. Népmüv.
Min. tul.

Képzőművészetünk tiz éve. Műcsarnok.
Kiállitott művek jegyzéke. 3.1.

MDK

Beck András

Petrovszkij konzultal. Fémdombormű.

"Magyar-Szovjet Barátság" Képzőművészeti kiállitása.Katalogus.1952. 6.l.

MDK

Beck András

Mártir Emlékmü pályázat.Beck András és Dávid Károly.

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás.Műcsarnok. 1955.Kat. 48.l.

MDK

Beck András

Illyés Gyula	gipsz	20 cm
Pór Bertalan portréja	bronz	28 cm
Tomszkij portréja	gipsz	50 cm

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás.Műcsarnok. 1955.Kat. 40.l.

MDK

Beck András

Bartók Béla portréja 1952 bronz Művész tul.

Képzőművészetünk tiz éve. Műcsarnok.
Kiallitott művek jegyzéke 7.1.

Beck András szobr. /1911. jan.13. -- MDK /

Tóth Árpád, br.

József Attila, br.

Beck A.kiáll. Bényes A.terem. Műcs.kiáll. 1955.

j$_{a}^{n}$.

MDK

Bán Béla

Bán B.kiáll. Fényes A.terem.Műcs.kiáll.1955.febr.

MDK

Beck András szobr. /1911. jan.13. -- /

Radnóti Miklós, gipsz

Dési Huber István, "

Bartók Béla, br.

Beck A.kiáll. Ébnyes A.terem. Mücs.kiáll. 1955.

j$_{a}^{n}$.

MDK

Bán Béla

Bán B.kiáll. Fényes A.te[illegible]s.Mics.kiáll.1955.febr.

MDK

Beck András szobr. /1911.jan.13.-- /

Táncoló, br.

Mosdató, "

Fej, "

Beck A.kiáll. Fényes A.terem, Mücs.kiáll.1955. jan.

Beck András szobr. /1911. jan.13. -- MDK /

Feleségem, gixpsz

Déry Tibor, "

Lenin, "

Beck A.kiáll. Dényes A.terem. Mücs.kiáll. 1955.

j$_{a}^{n}$.

MDK

Bán Béla

Bán B.kiáll. Tényes A.tovcs.Mücs.kiáll.1955.febr.

MDK

Beck András szobr. /1911.jan.13.-- /

Fischer Anni portr. br.

Lenin ~~xim~~ emlékmü vázl. gisp z

Basilides emléktervx, "

Beck A.kiáll. Fényes A.terem, Műcs.kiáll.1955. jan.

MDK

Beck András szobr. /1911.jan.13.-- /

Férfi akt, br.

Lukács György portréja, br.

Felkelő jobbágy, br.

Beck A.kiáll. Fényes A.terem, Műcs.kiáll.1955. jan.

MDK

Beck András szobr. /1911.jan.13.-- /

Hempergő, br.
Szalonnázó, "
Vándorlegény,"

Beck A.kiáll. Fényes A.terem, Műcs.kiáll.1955. jan.

MDK

Beck András szobr. /1911.jan.13.-- /

Ivan Goran Kovacsics, br.
Basilides Mária feje, terr.

Ember lóval, br.

Beck A.kiáll. Fényes A.terem, Műcs.kiáll.1955. jan.

Beck András szobr. /1911. jan.13. -- MDK /

Schöpflin Aladár, br.

Rákosi Mátyás br.

Beck A.kiáll. Bónyes A.terem. Mücs.kiáll. 1955.

j$_{a}^{n}$.

MDK

Bán Béla

Bán B.kiáll. Fényes A.terem.Műcs.kiáll.1955.febr.

Beck András szobr. /1911. jan.13. -- MDK /

B.A. br.

Beck Ö.Fülöp, br.

Radnóti Miklós,"

Beck A.kiáll. Bónyes A.terem. Miles.kiáll. 1955.

jan.

MDK

Bán Béla

Bán B.kiáll. Fényes A.terem.Műcs.kiáll.1955.febr.

MDK

Beck András szobr. /1911. jan.13. -- /

Schöpflin Aladár, br.

Lukács György, "

Beck A.kiáll. Bényes A.terem. Mücs.kiáll. 1955.

j.n.

MDK

Bán Béla

Bán B.kiáll. Fényes A.terem.Műcs.kiáll.1955.febr.

MDK

Beck András 1911--

Megkinzatott, br.

Anya gyermekével, br.

Ernst Muz. M.Plasztikai és graf.kiáll. 1954. szept. 16 l.

MDK

Beck András

szabadságát Párizsban tölti. Részt vesz a nemzetközi plakett kiállitáson, több érmével.

Esti Hirlap 28o 1957. nov.29. 2 old.

Beck András MDK

I.V. Sztálin, plakett

Műcsarnok 1950. I. Magy. Képzőm. Kiáll.

Beck András MDK

Olvasó munkás, gipsz

Mücsarnok 1950.I. Magy. Képzőm. Kiáll.

Beck András

MDK

Lukács György portréja, gipsz

Műcsarnok 1951. II. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Beck András

"József Attila"

Pogány Ö. Gábor: A III. Magyar Képzőművészeti Kiállitás.
Irodalmi Ujság. 1953. I.1. 6.1.

Beck András

MDK

XX század müvészete
kiállitás a Mücsarnokban.
kiállitva Beck András "Szalonnázó" képe.

Esti Hirlap 151 sz. 1957. jun.3o 2 old.

M.D.K.

Beck András

Szobrászmüvész.

Népszava 1959. dec. 13. 8.old. 293.szám.

MDK

Beck András, szobrász

Lukács György portréja. Gipsz.

Bp.Műcs.-II.Magy.Képzőm.Kiáll.1951.nov.4.-dec.2.
Kat., 12.1.

MDK.

Beck András -Dávid Károly szobrász

"Martir emlékmu pályázat"

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Műcsarnok,1955. 48.l.

MDK.

Beck András szobrász

"Illyés Gyula " /gipsz/
"Pór Bertalan portréja" /bronz/
"Tomszkij portréja" /gipsz/

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Műcsarnok,1955. 40 l.

M.D.K.

Beck András

Szobrászmüvész kiállitott a Mücsarnokban rendezett VI.képzőmüvészeti kiállitáson.

Noszlopi Gy:A VI.képzőmüvészeti kiállitás szobrairól.
Népszava 1956. I.7. 6.szám. 6.old.

M.D.K.

Beck András

Szobrászmüvész és Dávid Károly épitőmüvész "Mártir-emlékmü" pályázata kiállitva a Mücsarnok VI.képzőmüvészeti kiállitáson.

Noszlopy Gy:A VI.képzőmüvészeti kiállitás szobrairól.
Népszava 1956. I.7. 6.szám. 6.old.

M.D.K.

Beck András

Kossuth Dijas szobrászmüvész elkészitette Ságvári Endre szobrát melyet a budakeszi uti cukrászda parkjában felállitottak.

Népszava 1956. VII.17. 165.szám. 3.o.

Beck András

Hírek

Szabad Művészet Bp.
1956. jún.

Beck András

MDK

plakettkészitő

kitünt a munkásmozgalom vezetőinek megörökitésével.

166 Pogány G.Gábor: Az Első Magyar Képzőművészeti Kiállitás I.
Szabad Nép. 1950.VIII. 27. 11.l.

Beck András

Kamotsay István újabb sikere.

Viharfarok,
Hódmezővásárhely
1956 jún. 10.

Beck András

„József Attila" c. művét 1952-ben állították fel Angyalföldön.

Gádor E.: Budapest szobrai. Budapest, 1955. 19 l.

Beck András

1955. jún. 10. K

SZABAD NÉP

Leleplezték Bartók Béla szobrát a városligeti Művész-sétányon

Bartók Béla, a nagy magyar zeneszerző halálának 10. évfordulója alkalmából csütörtök délután leplezték le a városligeti Művész-sétányon a művész szobrát. *Beck András* Kossuth-díjas szobrászművész alkotását. Az ünnepségen *Kadosa Pál* Kossuth-díjas érdemes művész mondott ünnepi beszédet.

A Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetősége nevében *Matolcsi János*, a Központi Vezetőség titkára, a Népművelési Minisztérium nevében *Darvas József* népművelési miniszter, az Országos Béketanács nevében *Andics Erzsébet*, az Országos Béketanács elnöke, a Hazafias Népfront nevében *Mihályfi Ernő*, a népfront főtitkára, népművelési miniszterhelyettes, Budapest Főváros Tanácsa nevében *Rostás István* elnökhelyettes, a Magyar Zeneművészek Szövetsége nevében *Szabó Ferenc* Kossuth-díjas, a Művészeti Dolgozók Szakszervezete nevében *Gyetvai Irén* elnök, a Zeneművészeti Főiskola nevében pedig *Zathureczky Ede* Kossuth-díjas kiváló művész helyezte el a megemlékezés koszorúját Bartók Béla szobrára.

Az ünnepségen megjelent *Rónai Sándor*, az országgyűlés elnöke, *Lukács György* Kossuth-díjas akadémikus, valamint társadalmi és kulturális életünk számos kiváló képviselője. (MTI)

SZABAD NÉP

Az európai béke megszilárdítá

A Pravda vezércikke

A Pravda csütörtöki száma *Az európai béke megszilárdítása érdekében* címmel az alábbi vezércikket közölte:

Az európai népek fő feladata most a béke megóvása és megszilárdítása. Európában tíz esztendővel ezelőtt fejeződött be az emberiség történelmének legpusztítóbb és legsúlyosabb háborúja. Az európai népek kemény munkája meggyógyítja a háború ütötte sebeket. Helyreállt és fejlődik a gazdasági élet. Európa minden népe csakis békés körülmények közepette tekinthet bátran a jövőbe, haladhat választott útján.

A Szovjetunió népei következetes harcot vívnak a béke és a nemzetközi együttműködés biztosításáért. A szovjet kormánynak e célból tett fontos lépései növekvő támogatásra találnak Európában és Ázsiában. Bizton mondhatjuk, hogy

az európai béke fenntartásának és megszilárdításának döntő feltétele a szovjet nép és a német nép jó viszonya.

A szovjet kormány ebből kiindulva intézte a Német Szövetségi Köztársaság kormányához jegyzékét, amelyben javasolja, teremtsék meg a Szovjetunió és Nyugat-Németország közvetlen diplomáciai, kereskedelmi, valamint kulturális kapcsolatát. A Szovjetuniónak a német probléma megoldásában elfoglalt álláspontja mindig megfelel a német nép gyökeres nemzeti érdekeinek.

A Szovjetunió jó kapcsolatokat teremtett a Német Demokratikus Köztársasággal. E kapcsolatok mindkettőjük érdekében fejlődnek az egyenjogúság és a belügyekbe való be nem avatkozás szilárd alapján.

Nem kétséges, hogy a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság kölcsönös bizalmon és békés együttműködésen alapuló közvetlen diplomáciai és kereskedelmi, valamint kulturális kapcsolatának létrehozása teljesen megfelel mindkét ország nemzeti érdekeinek, valamint minden európai ország békéje és biztonsága megszilárdítása érdekeinek is.

E feladat megoldása annál nagyobb jelentőségű, mert a Szovjetunió abból indul ki, hogy

a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság normális viszonyának megteremtése és fejlesztése elősegíti az egész Németországot érintő rendezetlen kérdések megoldását

és ily módon előmozdítaná a német nép fő, általános nemzeti kérdésének megoldását: a demokratikus német állam egységének helyreállítását.

Nagy jelentőségű a S[illegible]

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
Budapest VII., Lenin körút 9—11
Telefon: 227—651, 221—285

1956 SZÉP 2.

MŰVELT NÉP

610 Beck András

A Lenin-szobor elkészítésére kitűzött
arra, hogy pályatervét elkészítse. A h

néhány sorából is következtethe
temény teljes szépségére.

nyzón nem volt ruhaféle:
ip lábán gyönyörű topánka,
vállán szacsmalia ujjas
nyból, gyenge patyolatból.
söntyű volt az ő nyakában:
söntyű vérvörös korállból,
söntyű fekete korállból,
söntyű fehér igazgyöngyből..."

ármas tagolódású: a kortársak, a
zete és az utókor visszaemlékezése
harcokra. Két szlovák históriás
ekerült a gyűjteménybe.
i évek egyik legszebb munkája
fordításgyűjteménye. A kötet elé
ula írt tartalmas, gondos beveze-
ell emlékezni a borító és a belső
veghez simuló harmóniájáról, ez
bor ízlését, tehetségét dicséri. A
dó példamutatóan szép könyvével
lt sikert arat olvasóink körében.

Takács Tibor

kastély

l- sék átdolgozására kiváló ma-

BECK ANDRÁS KIÁLLÍTÁSA

Beck András: Fischer Annie portréja (bronz)

Beck András: Révai József (bronz)
(Petrass István felvételei)

A Fényes Adolf-teremben rendezett kiállítás kevés kivétellel bemutatja *Beck András* tízéves munkásságának gyümölcseit. Ez az évtized nagy idő olyan művész fejlődésében, akinek politikai állásfoglalása, kommunista öntudata már a fasizmus megpróbáltatásai idején alakult ki. A friss élményekből és mély élettapasztalatból fakadó művészi mondanivaló és az annak megfelelő tisztultabb formai megjelenítés szinte szoborról szoborra érlelődik Beck Andrásban a legújabb művek eredményéig.

Manapság különösen sok szó esik a művészek »kereséséről«. Beck András tíz esztendei kereső munkája nagy utat tett meg, a »Hempergő« ma már idegenebb formaproblémáitól a négy évvel későbbi Bartók-szobor lenyűgöző eszmei erejéig. S hogy a formahatásaikkal domináló kisplasztikáktól milyen messze jutott el, azt bizonyítják legújabb portréi is, amelyeknek igen eltérő mintázási módszerei csak a portré mondanivalójának megragadó ereje után vonják magukra a figyelmet.

Ez a folyamat a töprengő, nem könnyen megnyugvó, felszínes megoldásokkal nem megelégedő művész próbatétele volt. A felszabadulás után a társadalmi állásfoglalás nyílt kifejezési lehetősége nem tudhatta a burkolt gondolatközléshez szokott művész eddigi gátjait egycsapásra eltüntetni. Sokszor türelmetlenek is voltunk művészeinkkel s éppen kommunista művészeinkkel emiatt. Pedig csak néhány év kellett ahhoz, hogy Beck András is eljusson az elvont tartalmú, önkényes formáktól a nagy realista emberábrázolásokig.

Ez az út szobrászilag nem volt egyszerű. Bizonyítja az igen szép »Vándorlegény« tisztultabb, de még mindig merev, tartózkodó darabossága 1948-ban; a »Férfiakt« formai és arányproblémái már az »Olvasó munkás«-t követő évben; az 1952-i »Felkelő jobbágy« kísérlete egy már leszűrt történelmi mondanivaló formai kifejezésére.

Az alkotó ember ábrázolása lett az a terület, ahol Beck András régi formai korlátait le tudta vetni. A céltudatos társadalmi mondanivaló már az 1946/47-i domború-portrékon (Dési Huber István és Radnóti Miklós) uralkodóvá és érthetővé válik, és ez fejlődik most már lendületesen a portrékon és emlékműveken, s a nem kevesebb gonddal készült plaketteken át a már 1955-ben készült kis álló Lenin-szobrokig, vagy Basilides Mária még ki nem forrott, de nagyerejűnek ígérkező emlékmű-tervéig.

Hányszor tért vissza a művész például Bartók Béla vagy József Attila alakjához, míg portrén, vagy egész alakon belül elérte az életművükben kifejeződő eszme ábrázolását. Bármelyik alkotását is nézzük, a joggal *nagyok galériájának* nevezett sorozatnak, távolról sem csak az arcvonások megörökítését látjuk. Az arcokon keresztül az élet fölényes ismeretét (Déry Tibor), az ünnepélyesen komoly áhítatot (Fischer Annie), a bölcsességet (Lukács György), az éleslátás biztonságát (Révai József) fejezi ki. — Az »Olvasó munkás« szimbólummá magasztosult szobrában új társadalmi rendszerünk hatalmas eredményét: a munkásosztály tudásszomját, a tudás biztonságot adó erejét érzékelteti. Ilyen embereket mintázni, az emberi alkotóerőt dicsőíteni nem is tudhatta más művész, legyen az bármilyen felkészült, mint aki a múlt és jelen különbségét saját életén és saját töprengő, nemcsak formákat mintázó, hanem eszméket kialakító művészlelkében érzi, akiben úgy él a művész társadalmi felelősségérzetének tudata, mint ahogyan az Beck Andrásban él.

Aprólékosan vizsgálva az egyes műveket, az ember találhat az újabbakban is nem egy keménységet, kiküszöbölhető rajzosságot, kevésbé sikerült felületi mintázást. Több szót érdemelne a térbekomponálás növekvő készsége, a kontúrok ereje is. De minden más problémát háttérbe szorít ezen a kiállításon a küzdelem, amely a művésznek legnagyobb feladata és dicsősége lehet: lépésről lépésre úrrá lenni a szocialista eszmei tartalom kifejezésén.

Aradi Nóra

KAJÁN KARIKATÚRA SOROZATA:

PÁFRÁNY MESTER RAJZAI

— Hja, könnyű maguknak, ősfilmrendezőknek; akármit forgatnak, minden évben megkapják a Mamut-díjat!

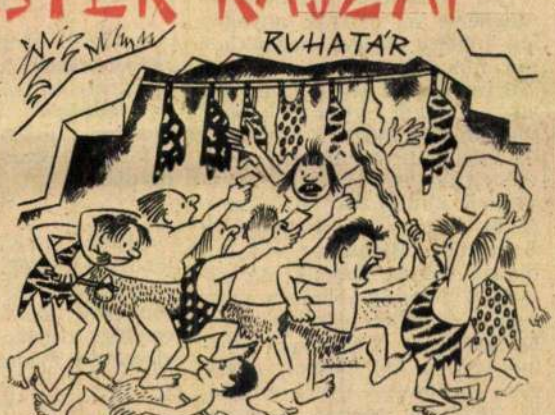

— Hol vagyunk, az őserdőben?!

A bécsi új Opera előtti szabad tér, amelyen most üzletházat építenek . . .

A BÉCSIEK, csak úgy, mint a budapestiek, lokálpatrióták. Büszkék vagyunk, örülünk, amikor fővárosunkat dicsérik külföldön, s bánkódunk, amikor olyan dolgok történnek, amelyek csorbítják Bécs hírnevét.

Operánk világhírű. Múltja elválaszthatatlan attól az épülettől, melyet amerikai bombák semmisítettek meg. Ez az épület hatalmas és gyönyörű volt. Mégsem érvényesült kellőképpen. Egyrészt, mert magas és hivalkodó bérházakkal építették körül, másrészt mert a körút szintjét emelték. Az operával szemben állott a Heinrichshof. Ezt az óriási bérpalotát is elpusztították a bombák. Romjait nemrég hordták el. Tágas, szabad tér támadt az újjáépített opera előtt. Szépsége most teljes mértékben érvényesül. Minden szakértő egyetért abban, hogy a Heinrichshof helyét szabadon kell hagyni. A közlekedés szakértői azzal érvelnek, hogy ma is nagy probléma már a közlekedés Bécs e rendkívül forgalmas pontján, mi lesz a jövő évadban, amikor az új operában ismét játszanak: autóparknak kell a tér! Stílushiba volna, ha üzletházat építenének oda! — szögezik le az építészek, tiltakozó hangok szólaltak meg az újságokban, mégis, mi az eredmény? Ha az utolsó percben nem történik csoda, akkor felépítik azt a modern üzletházat, amely eltakarja az Operát. Miért? Mert a telek tulajdonosai nem hajlandók lemondani profitjukról.

NINCS OK büszkélkedésre *szereplésünkért a velencei Biennále* nemzetközi tárlatán. Ausztria ezúttal kudarcot vallott. Festményeink előtt tanácstalanul állottak a nézők. (Csakúgy, mint a nyugatnémet képek előtt.) A geometrikus alakok és színhalmazok szemléltető bizonyítékai annak, milyen talajtvesztetté vált az a pesszimista művészeti irány, mely nem hiszi, hogy utat találhat a valósághoz, a néphez, s nem is keresi ezt az utat. Következésképpen *elkorcsosul*. Támogatói olyan kereskedőszellemű sznobok, akik ebből a művészi eltévelyedésből, zűrzavarból divat-slágert és pénzt akarnak csinálni.

Aki Velencében akkoriban megnézte az osztrák anyagot, azt hihette, hogy hazánkban ma nincs is más festő, csak szürrealista. Erről persze szó sincs. De hát akkor miképpen történhetett meg az anyagnak ily egyoldalú és hátrányos kiválasztása erre a fontos nemzetközi kiállításra? A tárgyalások, hogy kik képviseljék Ausztriát a Biennálen — a kulisszák mögött folytak. Az oktatásügyi minisztérium a szürrealisták mellett döntött, mert: ha kiállított képeinken felismerhető a mű tárgya, akkor ezek túl kevéssé ütnek el attól az anyagtól, melyet a szomszédos népi demokráciák küldenek. S akkor külföldön az a benyomás támadhat, hogy Ausztria nem határolja el magát kellő élességgel ezektől az országoktól.

Ez az érvelés rávilágít arra a légkörre, amelyben ma itt a művésznek dolgoznia kell.

A TUDÓSOK szomorú helyzetét a következő gúnyos-keserű mondás jellemzi: Nobel-díjasok nem halnak meg Ausztriában. A hazai munkakörülmények ugyanis mindezideig valamennyiüket külföldre kényszerítették. Mellesleg: statisztikai adatok bizonyítják, hogy lakossága számához viszonyítva Ausztria adta a világkultúrának a legtöbb Nobeldíjast. És mit adott Bécs az orvostudománynak! Bizony, az a magas rang, melyet Bécs, mint kulturális központ élvezett, erősen megsínyli a mai politikai légkört.

Ősszel, a városi tanácsválasztások előtt, azt a jelszót hangoztatták, hogy Bécset *világvárossá emelik*. Nos, nem jelentéktelen azoknak a száma, akik fővárosunkat már régóta világvárosnak tartották. Ki felelős azért, hogy manapság sokasodnak a jelenségek, melyek Bécs világváros-rangját megtépázzák?

A BÉCSI LOKÁLPATRIÓTA, épp azért, mert félti hazája fővárosának patinás világhírét, lázadozik az itt vázolt jelenségek ellen. Ebből az érzésből született e cikk is, s írója készséggel beismeri, hogy a »lokálpatrióták« közé tartozik. E minőségében viszont nagy megelégedéssel ad hírt arról, hogy ősszel megnyílik a helyreállított Burgszínház. (Mi tagadás, soká tartott, amíg bombasérüléseit kijavították.) A színház igazgatósága közzétette már a nyitóprogramot. Az első előadások: Goethe: *»Egmont«*, Schiller: *»Don Carlos«*, Grillparzer: *»Libussa«*.

Ez a program szép, ennek csak örülni lehet.

Hermann Langbein

WAGNER ÉLETÉRŐL »Tűzvarázs« címmel filmet forgat Nyugat-Németországban William Dieterle, a »Notre Dame-i toronyőr« című film német származású rendezője. A filmet angol produkció készíti, angol nyelven, angol főszereplővel.

*

A HÁROM LEGSZEBB Andersen-mesét, a Hófehérkét, a Csúf kis kacsát és a Császár új ruháját megfilmesíti a Moszkvai Rajzfilmgyár, Andersen születésének 150-ik évfordulójára.

*

GERARD PHILIPE legközelebbi filmjének, a »Nagy hadgyakorlat«-nak René Clair a rendezője, aki hosszú amerikai vendégszereplés után ismét visszatért Franciaországba.

*

KARINTHY FRIGYES »Visszafelé« című humoreszkje megjelent a »Cinéma 55« című francia filmlapban.

A „HOLNAPR

A PÉCSI NEMZE

A KÖZÖNSÉG véleménye tetszése vagy nemtetszése – egy színházi előadás sikerének legfontosabb (ha nem is min dig csalhatatlan) mércéje Hasztalan a szakember bár minő dicsérete, ha a néző ner nevet ott, ahol nevetnie kén s nem sír, amikor a művés könnyet akar csalni a szemébe

Nos, ha e mérce alá állítju a Pécsi Nemzeti Színház »Ho napra kiderül« előadását, bí vást kimondhatjuk rá, hog megüti a mértéket. A nézőter megtöltő közönség jól érzi m gát, sokat s józzel nevet, örö mel tapsol s végülis egy kell mesen töltött este emlékév távozik a színházból.

E SIKER okát elsősorban színészek munkájában kell ke resni. Egész sor jó alakítás te szi élvezetessé az előadást s e annál inkább érdem, mert Só lyom László darabjának – anélkül, hogy kétségtelen erényeit, így elsősorban erőteljes, egészséges humorát kétségbe vonnánk — nem erőssége a jellemek megformálása. Nehéz lenne kiválasztani az est legjobbját. S ha mégis elsőnek *Tándor Lajos* nevét említjük (Dusnoky Dániel szerepében) ennek oka az, hogy ő a leg kevésbé szerencsésen megír alakot keltette valódi életre, ki tűnő mértékkel vegyítve a torzképet a vígjáték megköve telte valósággal. Szinte seho sem csúszik el a szerepkínált sablonos, olcsó megoldások fe lé s mégis — biztos ízléssel – kiaknázza a bennerejlő humor minden lehetőségét.

Mindjárt mellé sorolhatjuk azonban *Arany Kató, Békés Rita, Pápay Klára* és *Sármássy Miklós* munkáját.

VEGYÜK SORRA őket. — *Arany Kató* Toncsi nénije a meglepetést jelenti. Első jelentősebb szerepében hiánytalanul igazolta a szereposztás bátor szándékát. Következetesen viszi végig jól megragadott figuráját. Külön erénye, hogy mulatságosságában sem veszélytelen. Olyan mint egy rosszindulatú szúnyog, mely szüntelen zümmögésével zavarja a nyári délutánt, s ha nem is életveszélyes, csípésével még ugyancsak kellemetlenkedik.

Békés Rita játssza Lontay Babit kedvesen, frissen, elhihetően. Sokszínű, érett alakításában meggyőzően bontja ki a lány gyorsan virágbaboruló

Békés Rita, Pápay Klára és Sárma előadásának e

Beck András Szobrász

Cifka P.: Szobrok az V. m. kép. röm. kiállításon

Nagyszava 1955 febr. 17. 83 ét. 40 n.

6 l.

Beck András

MDK

Révai József, bronz

Kirándulók, gipsz

Bartók Béla, gipsz

Műcsarnok 1954. V. Magy. Képzőm. Kiáll.

Beck András MDK

Révai elvtárs portréja, bronz

Mücsarnok 1955. Képzőművészetünk Tiz Éve

Beck András MDK

Lukács György, 1953 bronz

Mücsarnok 1955 Képzőművészetünk tiz éve

Beck András
1955.

SZABAD NÉP

Leleplezték Bartók Béla szobrát a városligeti Művész-sétányon

Bartók Béla, a nagy magyar zeneszerző halálának 10. évfordulója alkalmából csütörtök délután leplezték le a városligeti Művész-sétányon a művész szobrát. *Beck András* Kossuth-díjas szobrászművész alkotását. Az ünnepségen *Kadosa Pál* Kossuth-díjas érdemes művész mondott ünnepi beszédet.

A Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetősége nevében *Matolcsi János*, a Központi Vezetőség titkára, a Népművelési Minisztérium nevében *Darvas József* népművelési miniszter, az Országos Béketanács nevében *Andics Erzsébet*, az Országos Béketanács elnöke, a Hazafias Népfront nevében *Mihályfi Ernő*, a népfront főtitkára, népművelési miniszterhelyettes, Budapest Főváros Tanácsa nevében *Rostás István* elnökhelyettes, a Magyar Zeneművészek Szövetsége nevében *Szabó Ferenc* Kossuth-díjas, a Művészeti Dolgozók Szakszervezete nevében *Gyetvai Irén* elnök, a Zeneművészeti Főiskola nevében pedig *Zathureczky Ede* Kossuth-díjas kiváló művész helyezte el a megemlékezés koszorúját Bartók Béla szobrára.

Az ünnepségen megjelent *Rónai Sándor*, az országgyűlés elnöke, *Lukács György* Kossuth-díjas akadémikus, valamint társadalmi és kulturális életünk számos kiváló képviselője. (MTI)

SZABAD NÉP

Az európai béke megszilárdítás

A Pravda vezércikke

A Pravda csütörtöki száma *Az európai béke megszilárdítása érdekében* címmel az alábbi vezércikket közölte:

Az európai népek fő feladata most a béke megóvása és megszilárdítása. Európában tíz esztendővel ezelőtt fejeződött be az emberiség történelmének legpusztítóbb és legsúlyosabb háborúja. Az európai népek kemény munkája meggyógyítja a háború ütötte sebeket. Helyreállt és fejlődik a gazdasági élet. Európa minden népe csakis békés körülmények közepette tekinthet bátran a jövőbe, haladhat választott útján.

A Szovjetunió népei következetes harcot vívnak a béke és a nemzetközi együttműködés biztosításáért. A szovjet kormánynak e célból tett fontos lépései növekvő támogatásra találnak Európában és Ázsiában. Bizton mondhatjuk, hogy

az európai béke fenntartásának és megszilárdításának döntő feltétele a szovjet nép és a német nép jó viszonya.

A szovjet kormány ebből kiindulva intézte a Német Szövetségi Köztársaság kormányához jegyzékét, amelyben javasolja, teremtsék meg a Szovjetunió és Nyugat-Németország közvetlen diplomáciai, kereskedelmi, valamint kulturális kapcsolatát. A Szovjetuniónak a német probléma megoldásában elfoglalt álláspontja mindig megfelel a német nép gyökeres nemzeti érdekeinek.

A Szovjetunió jó kapcsolatokat teremtett a Német Demokratikus Köztársasággal. E kapcsolatok mindkettőjük érdekében fejlődnek az egyenjogúság és a belügyekbe való be nem avatkozás szilárd alapján.

Nem kétséges, hogy a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság kölcsönös bizalmon és békés együttműködésen alapuló közvetlen diplomáciai és kereskedelmi, valamint kulturális kapcsolatának létrehozása teljesen megfelel mindkét ország nemzeti érdekeinek, valamint minden európai ország békéje és biztonsága megszilárdítása érdekeinek is.

E feladat megoldása annál nagyobb jelentőségű, mert a Szovjetunió abból indul ki, hogy

a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság normális viszonyának megteremtése és fejlesztése elősegíti az egész Németországot érintő rendezetlen kérdések megoldását

és ily módon előmozdítaná a német nép fő, általános nemzeti kérdésének megoldását: a demokratikus német állam egységének helyreállítását.

Nagy jelentőségű a Szovjetunió és ke-

Beck András MDK

Bartók Béla, 1954. repr.

Mücsarnok 1955 Képzőművészetünk tiz éve

Fénykép

Magyar Foto: RJ 5411/37 Hegedűsné

Beck András: Bartók

Gipsz

1955. IV. 11.

Neg. van

Fénykép

Magyar Foto: G K 1029/5 Hegedűsné

Bech András: Lukács György portréja
Gipsz

1951. X. 29.

Neg. van

Fénykép

Magyar Foto: K T 41221/14 Hegedűsné

Bech András: Révay József

Bronz

1954. XII. 21.

Neg. van

MDK

Beck András, szobrász

Lukács György portréja a kifejezés elevenségével hat.

Végvári Lajos:A II.Magyar Képzőművészeti kiállítás. grafikái és szobrai. Sz.N.1951.nov.6. 6.l.

MDK

Beck András

Jóváhagyták az Ifjuság utját diszitő szob,komp. terveit. Magyar Nemzet, 1953. jul. 15.

Beck András

növendéke a Ipesti Képzőművészeti Főiskolán Kovács Ferenc volt.

Gádor E.: Budapest kobrai, Budapest, 1955. 38 l.

Beck András

irányításával készítették Kucs Béla, Kovács Ferenc és Rozbora Béla a „Munkás gyermekkel" c. művét.

Gádor E.: Budapest szobrai, Budapest, 1955. 391.

Fénykép

Magyar Foto: GK 2325/1-5 Hegedűsné

Bech András - Kerényi Jenő - Mikus Sándor:
A kabad Népkékhár Felszabadulás - dombor-
műve

1952. III. 25.

Neg. van

Felvétel

Magyar Foto: FT 5924/1-9 Kegedűsné

Bech András Bartók-szobrának ünnepélyes leleplezése a Zeneművészeti Főiskolán.

1955. IX. 24.

Meg. van

Fénykép

Magyar Foto: N 5130/41 Hegedűsné

Bech András kiállítása a Fényes-teremben. – Kisfaludy Stróbl Bech-hel

1955. I. 30.

Neg. van

Beck András

Beck Andrással és Kerényi Jenővel körösen befejezik a Szabad Nép székhárának dombormüvét.

D. Fehér Zsuzsa, Mikus Sándor 38. l.
Budapest 1955

Beck András

J. V. Sztalin szoborpályázatra meghívott művész (1950).

Gádor E: Budapest szobrai, Budapest, 1955. 42 l.

Fénykép

Magyar Foto: N 5130/32-41 Hegedűsné

Bech András kiállításának megnyitása a Fényes-teremben

1955. I. 30.

Neg. van

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
Budapest VII., Lenin körút 9—11
Telefon: 227—651, 221—285

Beck András 1956 APR 15

SZABAD NÉP

ÚJ SZOBROKKAL 610 gazdagodik Budapest

Fővárosunk új szobrokkal gazdagodik az idén. A Fővárosi Emlékmű Felügyelőség a millenniumi emlékműre helyezi át a Köröndön levő Bethlen- és Bocskay-szobrokat. Az emlékmű Habsburg király-szobrait múzeumba viszik, éppúgy, mint a Köröndön levő Pálfy-szobrot. Erre a térre a Zrinyi-szobor mellé felállítják Vak Bottyán, Szondy György és Balassi Bálint emlékművét — *Kis Kovács Gyula, Marton László,* illetőleg *Pátzay Pál* immár kész alkotásait.

A Népstadion Ifjúság útjára a tervek szerint tizenhat háromalakos szoborcsoport készül. Előreláthatólag még a nyáron talapzatra kerül *Mikus Sándor:* Labdarúgók, *Antal Károly:* Birkózók, *Buzi Barna:* Ökölvívók és *Beck András:* Természetjárók című szobra. Ezzel egyidejűleg az építészeti rész kőburkolatainak munkálatai is megkezdődnek.

A Rákóczi téren felállítják *Senynyei Károly* Halászó gyermekek című, restaurált szoborcsoportját is, amely a felszabadulásig a Várban állt. A városligeti Művész sétány galériája Ferenczy István, Izsó Miklós, Pollack Mihály, Stróbl Alajos és Zichy Mihály mellszobrával bővül.

[illegible] bizottság tagjai. Sok helyen még a parasztporták külsején is meglátszott, hogy valami történt: csinosodtak az udvarok, rendezettebbek lettek a trágyatelepek, nagyobb lett a rendszeretet — nem kis részük volt a termelési bizottságoknak abban is, hogy a tartalékföldek körüli bajok megoldódtak. Vagyis: minden jel arra mutatott, hogy a mezőgazdasági termelés fellendítését elősegítő párt- és kormányhatározatok végrehajtásában igen fontos szerepük lesz a termelési bizottságoknak.

A nagy reményekre jogosító kezdet ellenére ma, sajnos, *egyáltalán nem lehetünk elégedettek a termelési bizottságok állapotával, működésével.* Általánosítva mondhatjuk, hogy a legtöbb helyen meggyöngültek, háttérbe szorultak, vagy teljesen megszűntek, esetleg csak papíron léteznek; de szórványosan olyan kirívó esetek is vannak — főképpen, ahol a helyi vezetők kicserélődtek —, hogy ma már nem is tudják, mi az a termelési bizottság. Meglehetősen kevés az olyan községek száma, mint *Lepsény*, ahol ma is úgyszólván töretlenül él és dolgozik a termelési bizottság. Kélig Vendel elvtárs, a tanács VB-elnöke szerint *„jó ez a bizottság*

Beck András

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, VIII., Blaha Lujza-tér 3
Telefon: 139-292

1957 JUN 30

ESTI HIRLAP

610

A XX. század művészete címmel kiállítás-sorozatot indít a Művészettörténeti Intézet és a Műcsarnok. A Konstruktív törekvések címmel összeállított első rész alkotásaiból ma délben Mihályfi Ernő művelődésügyi miniszterhelyettes nyitotta meg a kiállítást a Nemzeti Szalonban. Képünkön Beck András Szalonnázó című szobra.

ÜGGETL

Felemelték a la

Ma délig n
eddig 20 né

Elsöpört az o

MDK

Beck András

Havas L: Nyárvégi kiáll. Népakarat, 1957. aug. 30. 6.l.

Beck András

(1911–)

Szabad Művészet

~~1957. 198~~ 199 – 202.

l.; képekkel

Markos Erzsébet:

A Szabad Nép székház felszabadulás – dombormüve.

			341,33	
			148,64	
			195,30	
			307,07	
=	0 =	0 =	2.501,63 =	

M. kir. állami nyomda Budapest 1941. — 6604.

Számfejtette :

Összegezte : CSCI. SRÁDI

Ellenőrizte :

Béck András

1

Szabad Művészet

1950. 280. l. (Olvasó mun-
kás, képjel.) — 294. l. (A
Munkácsy Mihály-díj
első kiosztása.) — 297.
l. (A Munkácsy Mihály-
díj első kitüntetettjei.)

Beck András MDK

Művészetét tartósan befolyásolta az expresszionizmus.

Pataky Dénesné: Derkovits Gyula plasztikai alkotásai. A Magyar Nemzeti Galéria közleményei. 1. sz. Bp. 1959. 173. l.

BECK András Szobrász

P.D.K.

Művért. 1955. 1. sz.

Herasztiné Takács Marianna: Az Országos Szépművészeti Muzeum ujszerzeményei 1945-1955. 88. l.

Bech András Szobrász

Dávid Károllyal közösen készít
„Mártiremlék művet" (Pályázat)

Nonloni: A II. m. hérzőm. kiáll. szobrai

Nyíszava 1956 jan. 7. 84 évf. 6 n. 6 l.

Beck András szobrászm.

Felkelő jobbágy (repr.)

NN: Beck A. kiállítása

Népszava 1955. febr. 20, 83 évf. 43 n. 6 l.

BECK András

N.N: Szovjet vendégeink műtermeinkben

Művelt Nép, 1955. VI. évf. 11 h. március 13. 8. old.

Bech András Szobrász m

Kirándulók, részlet, nobor, (repr.)

Művelt Nép 1955 Névf. 3 n. jan. 16. 7 l.

Beck András MDK

Bartók Béla portréja, 1952, bronz

Mücsarnok 1955. Képzőművészetünk tiz éve

BECK András

Kossuth-díjas
szovjetu.

NN: Régi barátok között
P: A U. magyar kép röm. kiáll. megnyitása előtt
Művelt Nép 1955 U erf. 50. sz. dec. 11. 1l.
" " " " 51 " " 18 1l.

BECK András

Bartók B. szobrának felje
(a Tudománi) (szepr.)

Szodalmi Újság 1955 II évf. 39 sz. szept. 24. 1 l.

Beck András szobrász. MDVR.

„Kirándulók" c. alkotása.
Komolyan készült rá. Cikkelat ért erről a kérdésről.
„Bartók Béla" - mellszobor.

Péter Imre: Monumentális szobrászatunk.

Művelt nép. 1955. jan. 23. VI. é. 4. sz. 5. l.

BECK András nekrológ.

1, Kossuth-díjas
cikke Goldman Györgyről
2, (felszólalás)

Beck A: Goldman Gy. emlékkiállítás
NN: A magyar képzőm. és iparm. szöv. II. közgyűlése
Szodalmi Hírsáj 1955 ú ért. 18. n. ápr. 30, 2 l.
" " " " " 24 " jun. 11. 1 l

BECK András

Bartók, szobor (repr.)

Dutka M.: Bartók B. a kérzőművészetben

Művelt Nép 1955 VI évf 39 sz. szept 25 7 l.

BECK András, Szabász

Kossuth-díjas

NN: A magyar képzőm. feladatáról

Művelt Nép 1955 VI lóf 24 n. junius 12, 2 l

MDK

Beck András, festő
a Szov. Elnöks.-nek tagja

Magy. Képzőm. és Iparmův. Szov. közgyűlésének 2. napja
MN. 1952 V. 27.-5. l.

MDK

Beck András, szobrász

Olvasó munkás. Gipsz.

Műcsarnok.-I.Magyar Képzőművészeti kiállitás. 1950. aug.
Kat.11.1.

MDK

Beck András

Olvasó munkás, szobor

Tamás E: I.Magy.Képzm.kiáll. szobormüvei. Kis Ujság, 1950. szept. 2. 4 l.

MDK

Beck András

1950.VIII. 20-án a "Munkácsy Mihály-dí." első fokozatát/ 6000 Frt/ nyerte el

"Olvasó munkás"

c. szobráért.

Szabad Nép. 1950. VIII. 20.

MDK

Beck András szobr. /1911.jan.13.-- /

Bőség, br.

Olvasó munkás, gispz

Bartók Béla, br.

Beck A.kiáll. Fényes A.terem, Műcs.kiáll.1955. jan.

Beck András

I. Magyar Képzőművészeti Kiállításon
„Olvasó munkás" c. műve szerepelt.
(említve).

Kis Ujság, Budapest, 1957. Szept. 5.

MDK

Beck András

Olvasó munkás, szobor

A nagy kiáll. kérdőivei. Világosság, 195o.
szept. 12.

MDK

Beck András

"Olvasó munkás"

Pogány Ö.Gábor: Az Első Magyar Képzőművészeti Kiállitás.I.
Szabad Nép. 1950. VIII. 27. 11.1.

MDK

Beck András, arobrász.

Petrovszkij konsultál, feindoinformú

„Magy. Szovj. Barátság" – 1952 – Képzőm. kiáll. –
Kat. 6. l.

MDK

Beck András

Bartók Béla, szob.

Képzőművészetünk 10 éve. Műcs. 1955. Kép.

MDK

Beck András

Fischer Anni, gipsz

Arckép kiáll. Ernst Muz. 1952. aug. 1o l.

-1.- M. D. K.

BECK András szobrász

1911 -

Déry Tibor portréja

Fésti akt

Fésti fej

József Attila

A M. N. Galéria ánagjegyzése Bp. 1959

J./a r.

10. e

./.

MDK

Beck András

Pór Bertalan arcképe
Illyés Gyula arcképe

Benoze László A magyar képzőművészet mai eredményei /Gondolatok a VI. Magyar Képzőművészeti Kiállításról/ Csillag, 1956. X. évf. február
360. l.

Beck András szobrász

MDK

Olvasómunkás Csepel, Béke-tér repr.

Preisich Gábor:Budapest tiz éve Magyar Épitőmüvészet 1955.IV.évf.3-5.sz.83.l.

MDK

Beck András

Parasztfelkelő, br.

Miskolci O.Képzőm. kiáll. Herman Ottó Muz.
1955. 22 l.

Beck András

MDK

szobrász

Repr.: / a mű végén lap- és sorszám nélkül/

"József Attila"
"olvasó munkás"

Gádor Endre: Budapest szobrai. Bp. 1955.

Beck András [szobrán] MDK

Foto: Szabonnázó c. szoba a XX. század minvénete c. kiállítás (sorozat) (első részének kiállításán a Nemzeti Szalonban.

Mai Hírlap, II. évf. 151. sz. 1957. jún. 30. vas.
2. old.

MDK

Beck András szobrász

József Attila szobor

Beck András: Attiláról Csillag 1955.május IX.évf. 924-925.l.

MDK

Beck András

szobra: olvasó munkás – szerepel az I. magyar képzőművészeti kiállításon. (repr.)

–ly–: I. magyar képzőművészeti kiállítás.

Nők Lapja, Bp. 1950. augusztus 31. [3. l.]

MDK

Beck András

Kovács László: A III. Képzm. Kiáll. SzE. 1953. jan. 9.

Beck A.
I.V.Sztálin, plakett

I. Magyar Képzőm. Kiáll. Műcs. 1950. aug. 16 l.

MDK.

Bech András szobrászművész.

Bartók Béla portré (repr.)

Művelt nép. 1958. jan. 23. VI. é. 4. sz. 1. l.

M.O.K.

BECK ANDRÁS

József Attila emlékmű. Bronz.
Olvasó munkás. Bronz.

GÁDOR E. – POGÁNY Ö.G.: Magyar szobrászat
Budapest, 1953. 20. o., 49. kép és 59. kép.

M.D.K.

BECK András szobrász

Olvasó munkás

1952)
Művért. Pogány Ö. Gábor: Az Első Magyar Képzőművészeti Kiállitás ~~125.~~ 125.ℓ.

125.

M.D.K.

BECK András szobrász

A Szabad Nép székház domborminve

Kerényi Jenővel és Orikus Sándorral

(fotó)

1952

Művért. Pogány Ö. Gábor: Az első Magyar Képzőművészeti Kiállitás

126., 129. l.

128.

126.

MDK.

Beck András. (folyt.)

„Dési Huber István" } 1946. dombormű-portré.
„Radnóti Miklós"
„Lenin" 1955.
„Basilides Mária." emlékmű terv.
„József Attilához" többszöri visszatér
„Nagyok galériája": Déry Tibor, Fischer Annie (repr.)
Lukács György; Révai József (repr.)

Aradi Nóra: Beck András kiállítása.

Művelt nép. 1955. febr. 6. VI. é. 6. n. 6 l.

Beck András.

MDK.

Fényes A. terembe.
10 éves munkásságának gyümölcsei
„Hempergő".
„Bartók-szobor
„Vándorlegény" 1948.
„Férfiakt"
„Olvasó munkás".
„Felkelő jobbágy". 1952.

Anadi Nóra: Beck András kiállítása.

Művelt nép. 1955. febr. 6. VI. é. 6 r. 6. l.

MDK

Beck András szobrászművész

alkotását: József Attila szobrát
a Kiáltó halálának tizenötödik évfordu-
lóján leplezték le Budapesten, a Rá-
kosi Mátyás kultúrház előtt. (repr.)

József Attila halálának tizenötödik év-
fordulóján... (képaláírat.)

Nők Lapja, Bp. 1952. december 11. [20.l.]

MDK

Beck András

Bogány Ő.G: 1. Magy. Képzőm. kiáll. Szabad Nép, 1950. aug. 27. 11 l.

Beck András

l.

Szabad Művészet

Moszkva

1957. 95. l. (B. Olvasó munkása Csepelen.) — 198. l. (A moszkvai m. képzőm. kiállitáson bemutatott festszenyek, grafikák és szobrok.) — 336. l. (Uj József Attila - szoborpályázatot irtak ki.)

Paláqji.

Beck András 1.

Beck Ö. Fülöp fia, jelenleg Párizsban él. A 30-as évek végén kisplasztikáival tűnt fel. 1945 után több monumentális szobrot mintázott /József Attila-szobor, Olvasó munkás/, és kitűnő karakterportréhkal /Fischer Annie, Lukács György/ szerepelt a kiállításokon.

Nemeth Lajos: Modern magyar [illegible], Corvin 1968

138.l.

Beck András 2.

Legújabb korszakában szimbolikus-expresszív kisbronzokat készít egyéb plakettok mellett / Kompozíció 1957 /.

Nemzeti Kiegyis: Modern magyar [illegible], Cons 1968

138. B

Beck András

1946-ban készíti a Kovacsics-emléket.

Németh Lajos: Modernmagyar minimál
Corvin 1968

176.l.

Beck Ignác

E formák igen előnyösen használhatók fel építészeti alkalmazásban. Változó összeállításban, könnyedén épít el ez alkotások a monumentálist.

Chevalier Denys: L'actualité de la sculpture. Les Lettres Françaises, Paris, 1969. VI. 25

30 f.

Beck András

Ez alkotások váltakozóan szerepelhetnek dekorativ alkalmazásban is. Konstrukciójukat illetően a mester megvalósította azt, amit látni szeretnők egyéb műcészeti ábrázolásainál.

Chevalier Denys: L'actualité de la sculpture. Les Lettres Françaises, Paris. 1969. jun. 25. 30 l.

Beck András

Született 1911-ben. Szobrász. 1949-ben Kossuth díjat nyert. Atyjának, Beck Ö. Fülöp festőművésznek 1950-ben Munkácsy díjas. 1956-ban letelepedett Párizsban.

Fekete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 l. 331.

Beck András

Müve szerepel a Musée d'Art Modernes-ben. Müvei: bronz szobrok, érmék /: „Bartók", „Olvasó munkás", Kodály és Th. Mann érem :/ Címe: Paris-13- 74 Rue de la Glacière.

Fekete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 l 33 l.

Beck András

Párizsban letelepedett magyar származásu szobrász; kő, bronz és érem müveit ismerik. A párizsi „Galerie Arpa" tárlatán mutatta be alkotásait.

Chevalier Denys: L'actualité de la sculpture. Les Lettres Françaises, Paris, 1969. jun. 25 30 l.

Beck András

E kiállitáson érmemüveiből csupán egynéhányan szerepelnek, épitészeti rendeltetésü plasztikus alkotásai tesik ki a zömét e kiállitási anyagnak.

Chevalier Denys: L'actualité de la sculpture. Les Lettres Françaises, Paris, 1969. jun. 25. 30 l.

Beck András

Kevésbbé használatos horgany és réz-patinás – avagy sem, műveket mutatott be tárlatán, matricán hajlított egyszerű – izmos, kiegyensulyozott formákat.

Chevalier Denys: L'actualité de la sculpture. Les Lettres Françaises, Paris, 1969. jun. 25. 30 l.

Beck

Említve

(Farkas): Ligeti Erika kisplasztikái
Népújság, Eger 1969 aug. 28.

Beck András szobrász

M.D.K.

Képzőművészeti szabadiskolai vezető

Bp. Derkovits Akadémia

Képzőművészeti életünk a felszabadulás után 31.1.

A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK; KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI 1

Bp. 1965.

M.D.K.

Beck András szobrász

Képzőművészeti Főiskolai tanár

A V.K.M. átiratában kéri a Szabadszervezetet, hogy a szabadoktatás szinvonalának emeléséről való tárgyalásiba vonja be.

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 28.l.
A Művészettörténeti Dok. Központ Forráskiadványai II.
Bp. 1965.

Beck András

tanítványa a Budapesti Képzőművészeti Főiskolán Simon Ferenc.

Fehete Márton: Prominent Hungarians

Home and Abroad, München, 1966.

335 l 259 l

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Beck András (1911-)

Radnóti Miklós (Bronzplakett,
9,8 x 7,5 cm, repró)
magántulajdon

Kiss Sándor: Magyarország történetének
képes könyve 1849-1945 (Bp. 1969)

27 old.

Beck András

tanítványa a Budapesti Képzőművészeti Főiskolán Kalló Viktor.

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon / Fonó Györgyné, Kis Tamás / Budapest, 1969

2641.

Beck András szobrász

Bartók -szobor / Országház u. Bartók Archivum
korábbaa Zeneakadémia

Czagány István: Müemlékhelyreállitásunk elveinek ...
Magyar müemlékvédelem 1961-1962. Bp. 1966 44.l.

M.D.K.

Beck András
szobrász

Simon Ferenc a Főiskolán
Beck András tanítványa volt.

Ecsery Elemér: Simon Ferenc
Művészet, 1964. augusztus - 29 lap.

Beck András.

Tóth Árpád, Schöpflin Aladár, József Attila, Madách emlékének.

emlékre.

Csengery Nagy Zsuzsa: Értelmiségi és irodalom.

Jelenkor, 1964 8. szám, 768. lap.

M.D.K.

Beck András

Az 1942-ben rendezett Szabadság
és Vers kiállításon részt vett

Vértes György: Művészek a szabadságért
Élet és Irodalom, 1962. március 17-31.

M.D.K.

Beck András
szobrász

Véltatás.

Farkas Zoltán: Petri Lajos
Művészet, 1963. december - 17 kép

M.D.K.

Beck András
nobrász

Kucs Béla nobrásznak volt a
mestere.

Sooós Klára: Kucs Béláról.
Művészet, 1963. december – 47 lap

M.D.K

Bock András

szobrász

Szabó László tanára volt.

Ecsery Elemér: Szabó László

Művészet, 1965. január – 30 kep

MDK.

Beck András

Kiállitási hiradás

Vigilia 1966 aug.

MDK.

Beck Andrés

Kiállítási hirdetés

Vigilia 1956 aug.

Beck András szobrász M.D.K.

művész -

Szobra a sétányra kerül :

Bartók Béla szobra

Csákváry Margit: Művészek ligete a Margitszigeten

Magyar Nemzt 196 . dec. 28. 5.l.

Beck András, szobrász MDK

Az Eötvös József gimnázium diákja volt.

—: A főváros legrégibb iskolája 3. l.

ESTI HIRLAP, Bp. 1961. ápr. 28.

Beck András

M.D.K.

Bartók működésével kapcsolatos alkotása ismert

Szij Béla: Bartók a képzőművészetben

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei V. Bp. 1965.

Beck András

Gyenes Tamás (1920-1963, B. A.,
tanársegédje volt.

Lobogó, 1968, jun. 26. (Naptár, „öt
évvel ezelőtt ---

M.D.K.

Beck András, szobrászművész

1946 decemberében a Budapesti Képzőművészek Szabadszervezete mutatkozott be Pécsett E művész e szervezet elnöke nyitotta meg. 299.0.

Sarkadiné Hárs Éva: A pécsi képzőművészeti élet 20 éve/1944-1963/.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1963. Pécs, 1964

MDK

Beck András

Szőnyi István arcmása, terr.

Oltványi Imre emlékkiáll. Türr I.Muz. Baja, 1963.

Beck András

Les echos 24 avril 1963

Beck András

Une ombre iminportune c. szobor repr.

Arts. N°913 1963.

Beck Sndrás

L'Expresse 2 mai 1963

Beck András

1963 ápr.23-máj.11 kiállitás Párizs Gal.Lambert

Beck András

Framçoise Pluchart cikke

Combat 25 avril 1963

Beck András, szobrász

TT Dk

K.

Kalló Viktor fiatal szobrásznak egyik tanára volt. Képzőművészeti főiskolán.

Hárs György: Akikkel most ismerkedünk

Népszabadság Bp. 1960. jun. 6.

9-l

Beck András
szobrász

M.D.Y.

Martsa István tanára volt.

Ujvári Béla: Martsa István
Művészet, 1969. február – 28 kap

Beck András

Tanítványa a b-pesti Képzőművészeti Főiskolán Kovács Ferenc szobrász.

Fehete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 l 172 l.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György út 41.

Beck András.

Fr. Pluchart, Combat. 14 mai. 1963.

Beck András

J.J.Leveque. L'Information. 11.mai.1963.

Beck András

Irodalmi Ujság. 1963. V.1.
Lengyel László: B.A. kiállitása a párizsi Lembert Galériában.

repr: Menekülés /szoborvázlat/

Beck András

tanítványa Kovács Ferenc Munkácsy díjas, Vácott: Női fej c. szobra a Rádi úton.

Pestmegyei Hírlap 1968. dec. 21. 4. o. Stefaits: Váci szobrok

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György út 41.

Beck András

L e Figaro. 28 mai. 1963

Beck András

tanítványa a Képzőművészeti Főiskolán
Kovács Ferenc

Losonci Miklós: Szobrok között (Kovács Ferenc műtermében.) „Művészet" folyóirat, Budapest, 1968. márc 3. sz. 27 l.

Beck András

1947. a Fővárosi Képtár megrendezte a negyvenéven aluli müvészek seregszemléjét mintegy 120 müvész részvételével. A kiállitáson kiemelkedett a müvész erőteljes egyénisége.

Rabinovszky Máriusz: Két korszak határán Bp .1965
216.1

Beck András

MDK

Bartók Béla, plakett

Pécs, 1964. Modern magyar képtár

Beck András

Le Concours Médical
25 mai 1963.
Une ombre inopportune c. kisbronz reprója

Szeged szobrai

Radnóti Miklós

(1909—1944)

(24.) Joggal tiszteljük városunk költőjének a Szegedi Tudományegyetem egykori hallgatóját, Radnóti Miklóst, akinek költészete éppen a diákként lakott Szegeden bontakozott ki. A fasizmus áldozatává lett költő fehér márványtáblán elhelyezett bronz domborművét Beck András szobrászművész készítette el a panteon számára.

Á

Az Áran
lat közl
gusztus
Baktó e
lamint
Bástya
sor, Fürg
Bánk bár
Körtöltés
rületen
áran

Új munkaruha, védőöltözet

25—35 SZÁZALÉKOS ÁRENGEDMÉNNYEL.

Kétrészes munkaruha	150—180,— Ft
Esőköpeny	300,— Ft
Bakancs	230,— Ft
Csizma	440,— Ft
Vattásruha	560,— Ft

BIZOMÁNYI ÁRUHÁZ V.
Szeged, Bajcsy-Zs. u. 19.

S 45 119

Beck András, szobrász

– volt a mestere a főiskolán
Kokoschka Jánosnak.

Dr. Ujvári Béla: Művészportrék
Magyar Ifjúság, 1968. XI. 22. VI. l.

Beck András, szobrász

– a mesterei Csinder Antallal
a főiskolán

Dr. Ujvári Béla: Művészportrék
Magyar Ifjúság, 1968. XII. 13. 10. l.

Beck András

R.C.: Beck .Sculpture dépouillée.

Arts Nr° 914. 1-7 mai 1963

Beck András

Kende Péter: A bronzba öntött forradalom.

Irodalmi Ujság. 1963. máj.15.

M.D.K.

Beck András szobrász

és a

A budapesti Derkovits Kollégium mellett müködő
Derkovits Akadémia igazgatója

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 127.1.
A MÜVÉSZETTÖRTÉNETI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II.
Bp. 1965.

Beck András

The Arts Rewiew June 1-15 1963.

BECK András

Lengyel László: Beck András kiállitása a párizsi Lambert Galériában. = Irodalmi Ujság, 1963. május 1. 6.

Kende Péter: A bronzba öntött forradalom. = Irodalmi Ujság, 1963, május 15. 11.

III. 17.

vak ich tudtam

ivékes üdvözlettel:

Tiger Gola
felelős szerk.

MDK

Beck András

Szabó László tanára volt a Képzőm.Főiskolá

Szabó László szobrász kiáll. Szolnok,
Damjanich Muz. 1967.

Bécs András

Bartók Béla portrét a Margitszigeten állítják fel.

Magyar Nemzet 1965. dec. 28.

Beck Ludwig,

Bartók Béla, ö. Br. 74 mm.

Pécs (Janus Pannonius Múzeum) Modern magyar Képtár. Forgách Hanna Erzsébet emlékgyűjteménye. Ismertető 4 tn.: Romváry Ferenc. Pécs 1964. (A Múzeum füzetei 6) / 16.

M.D.K.

Beck András, szobrász

Bartók Béláról készített mellszobra látható a városliget Művész-sétányon.

Róna Tibor: Budapest kirándulóhelyek
Bp. /1960./, Panoráma, /Magyarország írásban és képben 1.köt./
252. old.
+ 1 kép

Beck András (1911 —)

kiállított műve:

Kompozíció, Ólom, 6.8 x 19 cm.
MNG. L+12. 9083.

Magyar szobrászat 1920-1945. Kiállítás, Székesfehérvár. Kat. bev.: Kovács Péter, K. Kovalovszky Márta. Székesfehérvár, 1966. 34 l., 7 t. / A huszadik század magyar művészete./

12. l.

Beck András.

Kossuth-díjas szobrász.

„La Jeune Sculpture 1965" címmel a közelmúltban Párizsban rendezett szobrászati kiállításon, egy absztrakt, a szabadság-eszmét kifejezni kívánó szoborral szerepelt.

Vigilia, 1965, f. sz. 501. old.

Beck András - Dávid Károly MDK

Mártir emlékmü pályázat

Mücsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

M.D.K.

Beck András

Kossuth-dijas szobrászmüvész Bartók Béláról készült szobrát a Városligetben a Müvész-sétányon leplezték le.

Szinház és Mozi. Bp. 1955. juni 24. VIII. évf. 25. sz. 29. l.

Beck András

MDK

Bartók Béla, gipsz

József Attila, gipsz

Műcsarnok 1952/53 III. Magy. Képzőm. Kiáll.

BECK ANDRÁS

Bartók Béla. Gipsz 5ox4ox2lo cm.
József Attila. Gipsz 75x5ox27o cm.

III.Magyar Képzőművészeti kiáll.kat.Műcsarnok 1952.dec-
1953.márc.

M.D.K.

Beck András

A III. Magyar Képzőművészeti Kiállitásra Bartók Béla szobrával készül.

H i r e k c. rovat
Szinház és Mozi. Bp. 1952. nov. 7-13. V. évf. 45. sz. 14. l.

Beck - Kerényi - Mikus

dombormüvei a Sajtószékház József körúti homlokzatán.

Aradi Nóra: Gondolatok művészetükről.
Magvető-almanach 1964/2. 256. l

MDK

Beck András

Szabó László tanára volt a főiskolán

Szolnoki müvésztelep kiáll. N.Galéria 1966.okt.

MDK

Beck András

Simon Ferenc tanára volt a főiskolán

Szolnoki müvésztelep kiáll. N.Galéria 1966. okt.

Beck András
szobrász

M.D.K.

Bartók ábrázolása

Jajczay János: Bartók Béla fiatalkori archipe
Műveszet, 1961. november. – 91.

H.D.K.

Sede András
Mérnök

Bartók Sándorsáma

Jegyzőkönyv: Bartók Béla fontalkuni szerkezet
Budapest, 1961 november. – 9.

A munkásosztály fellegvárában

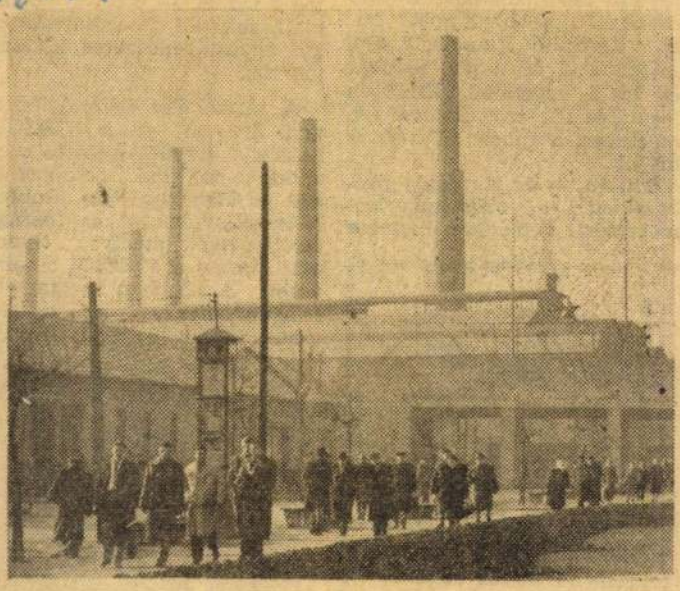

Műszakváltás

Műszakváltásra olyan a Tanácsház tér és környéke, mint a megbolydult méhkas. Ömlik, árad az embererdő, ki-be a hatalmas kapukon. Soha nem hunyó gyárkémények fustje vonja még sötétebbre a máskülönben is szürke eget, a decemberi éjszakában kezdő munkás most adja át őrhelyét friss és kipihent váltótársának.

Sípol a gyorsvasút. Pillanatok alatt megtelik utasokkal a szerelvény, hogy röpke percek múlva a Boráros teret köszöntse. A dolgozók nagyobb része azonban itt marad, ebben a városnak is beillő, csaknem hatvanötezres lélekszámú kerületben vagy éppen a környező falvak, Királyerdő, Szigetszentmiklós, Tököl felé veszi útját. Mint megrendelők és fogyasztók, ők is csepelieknek számítanak.

Fogyasztók és megrendelők, sok-sok különféle szolgáltatás igénybevevői. A nyomukba szegődünk s követjük útjukon azokat, akiknek arcát, alakját az előbb még a kemencéből elővillanó lángok rőt fénye világította meg.

Már is „beütött" a csúcsforgalom a Vasmű melletti szövetkezeti fodrászatba. „Futó" vendég itt ritkán akad, sőt — mint Dukai Károly üzletvezető elárulja —, a tizenhárom munkahelyes borbélyterem legtöbb látogatója törzsgárdajelvényt érdemelne. Viccesen hangzik, de kételkedésünket nyomban eloszlatja a műhely patriarchális hangulata. Berta István cserzett, sötétre pácolt ábrázatát szappanhab borítja. Biró Dénes „fejet hajt" a reá permetező finom, langyos vízsugárnak. Csattog az olló Gombás Bálint füle mellett. Szöllössy Lajosnak pedig a körmét ráspolyozzák, mint hajdanán az úri kisasszonyokét. S közben pereg a szó a vasárnapi meccsről, a jó csípős halászléről, B. B. idomairól s még az agg bonni despota: Adenauer is terítékre kerül.

A női részleg pillanatnyilag (!) csöndesebb. Egy-két szépülni vágyó asszonyka, vagy nagylány beugorhatna. De hát tökéletes boldogság ritkán adatik e földön. A vendégek és a rendelkezésre álló munkaerők száma valószínűleg ezután sem lesz száz százalékig „koordinálható". Frizura rendbehozatal közben így is „elcsípjük" a kerületi tanács illusztris elnökhelyettesét, s az egyik gyári főmérnök feleségét, amint előbújik a pápai tiarához hasonló szárítóbúra alól.

Nem lehet érzéketlenül elmenni a Buda és Csepel Férfi és Női Szabó Ktsz reprezentatív új üzletének vonzó kirakatai előtt. Magunk is hajlunk a csábításra. Odabenn Sabjanits László, a Vasmű gépkocsivezetője új krombi télikabátjában mórikálja magát a tükör előtt.

Békefi Károlynénak lila kompléra vesznek mértéket az üzlethez csalatkozó műhelyben. Az állványokon divatos, finom kelmék sorakoznak, bőséges válogatási lehetőséget kínálva a kedves közönségnek. Mindössze öt hete nyitották meg ezt a fiókot s körülbelül nyolcvanezer forint értékben máris hetvenöt megrendelést teljesítettek. A különböző jellegű javítás, fordítás, alakítás száma ugyanannyi.

Két hete nyitott műhelyt a RÁVISZ olyasformán, hogy Fajta Gyuláné egyedül dolgozó kisiparos átadta helyiségét és maga is belépett a szövetkezetbe. Gottlieb Sándor mester, üzletvezető azt a nézetet vallja, hogy az ide helyezett és kitűnően képzett hat szakember bőven talál elfoglaltságot.

Az előbb vitték el a tanácsi bölcsőde megjavított padlókefélőjét. Manger Józsefné háziasszony búbánatos arccal hozza be roggyant kávéfőzőjét. Laszádi Sándoréknál a

„Barátságos arcot kérek!"

gyártmányai igen keresett cikkek külföldön. Nyugat-Európába és az afrikai országokba edényszárítót, esernyőtartót, napozószéket, variálható előszobafalat, tv-asztalkát, hangulatlámpát és más, összesen 45 féle polietilén bevonatú drótvázas készítményt exportál. Az év utolsó negyedében közel 2,5 millió forint értékű termék kerül külföldre a szövetkezetből.

(Veszprém megyei Napló)

A karcagiak készítik a siklósi vár kandallóit

A *Karcagi Agyagipari Szövetkezetben* újszerű, népművészeti cserépkályhák mintapéldányai készültek el. Az úgynevezett kunsági tálas cserepekből álló kályhák sarkait tetszetős és ízléses bordázott mintákkal látták el. Az új vonalú mintákból az év végéig 200 darab kályhához elegendő cserepet gyártanak. Ezenkívül a szövetkezet készíti a restaurálás alatt levő siklósi vár korabeli stílusú kandallóit és kályháit.

(Szolnok megyei Néplap)

FIGYELEM

Ipari — üzemi és egyéb

kések köszörülése és javítása

Felvevő helyek

a város minden pontján

Késes és köszörűs KTSZ

Bp. VII., Wesselényi u. 54.

Telefon:

Iroda: 425—775.

Üzem: 123—143.

és a t[illegible]t a Bástyára várt.

Nem volt idő. cselekedni kellett.

Az újjal, a szokatlannal való ismerkedés jegyében zárult az első negyedév. Ötven asztalos mindössze százhetven garnitúrát készített. De akaratban, összefogásban nem volt hiány. Ugyanez az ötven dolgozó — miután megismerte, megszerette az újat — a második negyedévben 240, a harmadikban 270, s most a negyedik negyedévben már 320 „Óbuda" garnitúrát állít elő.

Nincs veszteség s nyoma sincs az elégedetlenségnek.

[illegible] los" versenyzők nem jól rajtolnak. A közönség soraiból, a Csillár Ktsz egyik dolgozója adja meg a helyes választ: Hamburg.

Felcsattan a taps. Megtörtént a bemelegítés, most már tovább záporozhatnak a kérdések: Mi a kobaltágyú? Mit tud Bertrand Russelról? Hol működik a Miniatűr Színház és ki a vezetője? Említsen legalább két irodalmi művet, amelyben a főhőst Pávelnak hívják.

Ezután — az ügyesség próbájaként — még kukoricamorzsolási versenyre is sor

A műsor megkezdése elő[illegible] és befejeztével társasjáték[illegible] kártya, sakk, dominó ál[illegible] rendelkezésre. Zenegép, t[illegible] vízió, könyv, újság, folyó[illegible] egészíti ki a szórakozás le[illegible]tőségét. Bizonnyal ez az örvendetes oka annak, hogy — mint ma is, — nagyon sokan családjukkal, hozzátartozóikkal együtt rendszeres klublátogatók.

A társas élet fellendülőben van. Érdeme ez a KISZÖV Sashegyi László vezette szövetkezet-politikai csoportjának és Habarits Béla klubfelelősnek, valamint az iparági bizottságnak, amelyet Gyarmati János, a VISZÉK elnöke vezet. A klubban megtartott hangversenyek, operaestek, képzőművészeti, zenés irodal-

Az ultizók örök szomorúsága, hog

Tollhegyről

Az illető a maga részéről a legcélszerűbb módon járult hozzá, hogy az értekezlet eredményes legyen. Ő nem vett részt rajta.

★

A pénz erősíti az emlékező tehetséget, például, ha kölcsönadok egy százast. Gyengíti, ha egy ötvenest kölcsönkérek.

★

A férfiak védelmében című, már nagyon időszerű könyvbe beírnám: „A legbutább lány is elég okos ahhoz, hogy a legbutább fiúval is elhitesse, hogy az milyen okos..."

★

Néha nagyon szépen tudjuk kifejezni magunkat. Valakitől megkérdezték, hogy miért váltották le pozíciójából. Ezt válaszolta: „Bizonyos fogyatékosságok mutatkoztak nálam az ivási vonalon."

★

Szép, modern hasonlatot hallottam a színházi autóbuszon: „Olyan rosszul lehetett látni, mint gebines üzletben a mérleget."

A budai mosoda kirakatában nagy tábla: „Előre a háziasszonyok munkájának megkönnyítéséért!" Alatta kisebb tábla: „Vállalási idő: fehérnemű mosás 30 munkanap..."!!

★

Az illető állandóan tapasztalatokat szerez, úgyhogy nincs ideje okulni belőlük.

★

Minden apa boldog lenne, ha csak fele annyit tudna, mint amennyit kisebbik fia feltételez róla, illetve amennyit nagyobbik fia feltételez önmagáról.

★

Mi a gyors írás titka? — kérdezi valaki. Kérem. Ha az újságírónak eszébe jut valami, egy óra alatt kész a cikkel. Ha semmi sem jut eszébe, fél óra alatt...

★

Mi minden rejtőzik „a tudat alatt"! Igazgató ismerősöm családi terveiről mesélgetve ezt mondta: „Gyűjtök egy kis pénzt és a hálószoba-bútorunkat leváltom."

— tő

Három Szolnok

(Tudósítónktól.)

A Karcagi Szerelő Ktsz esztergályosai vállalták, hogy negyedéves tervüket 120 százalékra teljesítik. November 15-én felajánlásuk 57 százalékánál tartottak. Hasonló eredményt ért el a szövetkezet villanyszerelő részlege is.

A Szolnoki Bőripari Ktszben a részlegeik között bontakozott ki a munkaverseny. A méretes részleg dolgozói éves

Beck

Kerényivel és Mikussal közösen kénitette a pártsajtó fórnek köruki néshárának hemlokrati dombornüvéi (1950)

Kritika, 1965, 4 n., 15 old.

Beck - Kerényi - Mikus

Szobrászok kő domborműve

Aradi Nóra: Hús év képzőművészetéről

Kritika 1965 4 sz. 15. l.

MDK

Beck András

Nagy István tanára volt a főiskolán

Szolnoki müvésztelep kiáll. N.Galéria 1966. okt.

Beck András

1950-ben az akkor alapított Munkácsy-díj I. fokozatát kapta.

A. Tyihomirov: Iszkusszstvo Vengrii IX-XX.
Moszkva 1961. 148. l.

Beck András.

Magyarnásmarasu, Franciaországban élő éremművész

Jetélő 1967 XII. 28

M.D.K.

Beck [András], szobrász

Kerényivel és hirussal közösen készített domborművét cullitt a szerző, melyet 1949-ben készített a Sajtó-szekkész József körúti komlokzatára.

Aradi Nóra: Daumier, Derkovits és utódaik

Bp. 1968. Magvető,

272. old.
+ 337.

Beck András

Leninről készitett müveit ismerteti és méltatja

Kontha Sándor: Lenin alakja a magyarképzőművészetben. Művtört.Ért. 197o. 2.sz. 1o9-117. l.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 8

Kritika

Beck András

szomorú dolgokon.
Írjál, ha van időd és kedved.
Szeretettel ölelünk
Lala és Etelke

1021

JÓZSEF ATTILA A SZOBRÁSZATBAN

Budapest XIII. kerület, József Attila tér (Beck András, 1952.)

KRITIKA

hogy várni lehetett volna, hogy ott-tartózkodása zökkenésmentes legyen.

Kérdésére, hogy nem volna-e jó az ő érdekében „biztosabb" helyre vinni, egészen nyíltan válaszolok. Az öngyilkosság veszélyét, ha *megfelelő* és *állandó* felügyeletre van mód, ki lehet küszöbölni. Ha azonban Nagyságos Asszonyom, fél és nem érzi biztonságban sem magát, sem a beteget, akkor el kell helyezni elmegyógyintézetben. Attól tartok, ha feljönne „kontroll"-ra, nem tudnánk vissza-

1021

JÓZSEF ATTILA A SZOBRÁSZATBAN

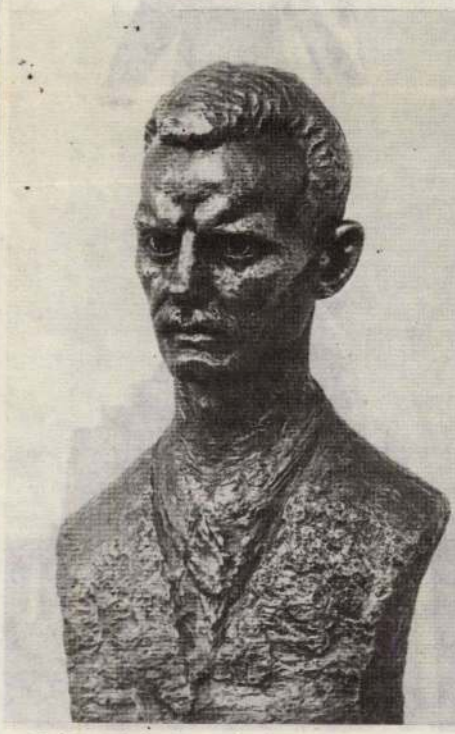

Székesfehérvár, József Attila Gimnázium (Cyránsky Mária, 1973.)

Beck András

András

Beck Ö. Fülöp Bartók plakett mintázását át adta fiának Beck Andrásnak. 1942 december 11-én. Beck András önmaga megoldotta a feladatot.

Péterffy Ida: Magyar zeneszerző plakett sorozat.
Művészet, 1972. január - 10. oldal

Beck András
szobrász

A Bartók plakett megmintázásban
igen modern. Kevés vonással
is jellemzett.

Péterffy Ida: Magyar zeneszerző plakettsorozat.
Művészet, 1972.január - 10.oldal

Beck András

A MŰVÉSZ ÉRMET KÉSZITETT MÓRA FERENCRŐL

MAGYAR HIRLAP 1979/1

APRÓ:MÓRA A KÉPZŐMŰ

Móra Ferenc ezeregy életét, melyet a könyvtár, a múzeum, a föld alatti Magyarország, a kutyanyelvekre gyöngybetűzött regények és az ólomszérűk között osztott meg. A művész szegedi gyűjteményes kiállításán 1968-ban *Móra Ferenc ásítás közben* című grafikáját is láthattuk. Más szegedi művész is megörökítette Mórát: *Cs. Joachim Ferenc* (1936), *Vinkler László* (1954) és *Fogassy Ödön* (1955) festett portrét az íróról.

Csucs Ferenc 1945-ben érmet készített róla. Ezt és Beck András Móra-érmét 1960-ban a Petőfi Irodalmi Múzeumban láthattuk a *Magyar írók arcképei* című kiállításon. Alig ismert, hogy a Móra által „személyem körüli miniszternek" nevezett Kotormány János is készített érmet az igazgató úrról. Néhány példányban ki is öntette. Hasonmását Nagy László közölte a Pest[illegible]ei Hírlap 1960. március 6-i [illegible]ban.

Erőt és gazdagságot

Ismerek mezőföldi falusiakat,
akik fiatalabb korukban mas

Beck András szobrász

József Attila – szobornűme angyal-
földön áll. a költő magyarázó mu-
tatóujjal, zsebében papírköteggel jelzi
a népet tanító munkásköltőt. (említve)

Tandi Lajos: a költő arcai.
Kincskereső, 1975. ápr. 4.

Beck

Olvasó munkás c. ülő,kezében könyvet tartó férfiakakot ábrázoló szobra/1950/ a Könyvterjesztő Vállalat emblémája lett.

Aradi Nóra:A szocialista képzőművészet jelképei
Kossuth Könyvkiadó/Corvina Kiadó 1974 175o.

Beck András, szobrász (Alsógöd 1911–)
Kossuth- és Munkácsy-díjas művész.
1957. óta Párizsban él.

Herczeg Ibolya: Jegyzetek.
Kritika, Budapest, 1976. aug. 12. old.

Beck András

Csepeken felállított olvasó munkás szobra (1950) az Könyvterjesztő Vállalat emblémája lett.

Aradi Nóra: Képzőművészet és munkásmozgalom - Bp. 1974. 107 p.

Beck András

Martsa István tanára volt a Főiskolán.

Népszava, 1973. aug. 18. 101. évf. 193 sz. 8 p.

: Beck András

A bajai múzeum törzsanyaga tartalmazza
a művész alkotásait.

Gap Gábor: Kincsek és műkincsek.....
Művészet, 1975. június - 4 oldal

Beck András szobrász

A Margit-szigeti művészsétányon áll szobra: Bartók Bélával alkotott műve. (repr.)

Ifjúsági Magazin, Budapest, 1974. ápr.

Jeles művek, értő közönség

Ősz a prágai tárlattermekben

A régi mesék ismert hét szűk esztendejének egyikére hasonlított az idei prágai tavasz-nyári tárlatidény. Olyan — joggal feledésbe merült — festők kiállításai, mint például *Jindřich Koukalský*, hogy csak egyet említsek a szürkék kavalkádjából, nem vonzották és nem is vonzhatták a nagy közönséget. *Manzu* szobrait és rajzait csak nemrégiben látták, s így a megismételt kiállítás visszhangtalan maradt, *G. B. Piranési* (1720—1778) pedig ódonul hatott a látogatókra. A közönséget, ezt az ezerfejű és ezerszemű Cézárt nem lehetett meggyőzni, és bizony tavasszal és a nyáron Prága tárlattermeiben nem nagyon tolongtak a látogatók.

A nyárutó azonban némi élénkséget hozott, az ősz pedig, amely harsogva robogott be a város ódon falai közé, nemcsak ligeteinek bokrait borította lángba, hanem színt hozott a Belvedére termeibe, valamint az óvárosi Városháza kiállítási helyiségeibe is.

Nem szándékozom bővebben foglalkozni *Honty Tibor* fényképeivel, amelyek lírai lágysággal éneklik meg a nagy francia szobrászok (*A. Rodin, A. Maillol, E. Bernard* és *A. Bourdelle*) műveinek halhatatlanságát. És nem óhajtok részletesebben szólni a Belvedereben megrendezett francia medailon kiállításról sem, mivel a bratislavai közönség ezt a kiállítást a tavasz folyamán megtekinthette, noha a részletes ismételt méltatást teljesen megérdemelné. Itt ugyanis nemcsak a medailon francia művelőinek, a kiváló reliefistáknak és szobrászoknak mesterségbeli tudása, művészi fantáziája és tehetsége tárul fel. Ebben a teremben Franciaország történelme is felvonul. Hiszen az első, névtelen medailon-készítő mester a francia hadaknak az angol seregek feletti győzelméről számol be. És a történelem tankönyveit is helyettesítik az érmek, amikor a Szent Bertalan éj vérfürdőjéről, a francia protestánsok lemészárlásáról beszélnek, vagy amikor a méregkeverő Medici Katalin, majd IV. Henrik, a népi király uralkodásáról, valamint Richelieu bíboros fondorlatairól, a Napkirályról, Madagaszkár és Algéria elfoglalásáról, a továbbiak során pedig a Bastille lerombolásáról, I. Napóleon koronázásáról, majd Verdun hőseiről és a hírhedt versaillesi béke megkötéséről vallanak.

Mindez francia történelem, és az érem-anyag francia válogatóinak joguk volt királyaikat, elnökeiket, hadvezéreiket és bíborosaikat saját tetszésük szerint felvonultatni. De a katalógus szerkesztőjének kellett volna annyira ismerni a francia történelmet, és annak egyik legsötétebb és legvéresebb fejezetét, a párizsi kommün eltiprását, a párizsi kommünárok tízezreinek kegyetlen lemészárlását, amelyhez hasonlót csupán a hitleri Németország, Szuhartó Indonéziája és jelenleg a chilei katonai junta produkáltak, illetve produkál. És éppen ezért Mac Mahon marsallnak, a későbbi köztársasági elnöknek, az embertelen Thiers bősz - jobbkezének és utódának az érmét nem kellett volna a katalógusban leközölni Már csak azért sem, mivel a tárlaton, a francia művészek jóvoltából az európai és a francia kultúra olyan nagyjainak az érmeivel találkozhatunk mint *J. W. Goethe, Emile Zola, Galileo Galilei, Camille Pissarro*. És a Párizsba elszármazott magyar *Beck András* által készített, *Kodály Zoltánt* és *Oszip Zadkinet* ábrázoló medailonokat is fellelhetjük. Tehát Mac Mahon- és úgy vélem F. Nietzsche érmét is nagyon könnyen lehetett volna más, Európa-hírű művész vagy politikus érmével, plakettjével helyettesíteni.

Thérèse Dufresne: Dubrovník

Amiről azonban szólni akarok, az a magyar szecessziós művészet kiállítása, melyet az városi „Radnice" termeiben rendeztek meg a közelmúltban. A mi házunktáján ugyanis a magyar szecessziós művészetről mindmáig igen kevés szó hangzott el és ahogyan azt néhány eltúlzott prágai recenzióból kivehettem, *Alfonz Mucha* hazájában, a párizsi Kánkán nagyhírű népszerűsítőjének városában a magyar szecesszionista művészetet, hazátlan epigon jelenségnek vélik, jóllehet a valóság más, sokkal bonyolultabb!

És éppen ezért, rögtön az elején le szeretném szögezni, hogy minden közép- és kelet-európai képzőművésznél kimutatható a modern francia művészet, a rosszabbik esetben a német iskolák hatása. Ez éppen úgy érvényes a cseh és a szlovák képzőművészetre mint a magyarra, az osztrákra vagy a jugoszláv képzőművészetre. Ezért aztán nem meglepő, ha bizonyos nyugati hatások a jelenlegi magyar szecesszió kiállításain is feltűntek, ahol olyan alkotókkal is találkozhatunk, akiket az új Magyar Képzőművészeti Lexikon meg sem említ. Mint például *Kalmár Elza!* És rálelhetünk olyanokra is, mint *Lesznai Anna*, a költőnő, akinek meseillusztrációit, éppenúgy mint *Kozma Lajos* hasonló tevékenységét, ha akarom szecesszionizmusnak nevezhetem, ha pedig nem akarom, akkor nem.

A szecesszió eredetileg az akadémizmus, a hivatalos művészet ellen indult támadásra. Menetközben azonban erősen elsekélyesedett és az avantgardista célok megvalósítása helyett a dekorativizmus sallangos pókhálójában akadt fel. S az sem érdektelen, hogy *Gauguin* volt az első a döntőfontosságú előd, s a Pont-Aven-i iskola jónéhány festője (többek közt *Maurice Denis* is) volt az új irányzat szálláscsinálója, az Art Nouveau, a Jugendstil, vagyis a szecesszió Párizsban nem nyert polgárjogot. Németlakta területeken, Münchenben de főleg Bézsben (Jugendstil) eresztett gyökereket.

Ám érdekes módon a magyar szecesszionistákat az angol praeraffaelisták befolyásolták. Hatásukkal elsősorban a gödöllői művészcsoport tagjainál (*Körösfői-Kriesh Aladár, Nagy Sándor*) valamint *Polgár Mártonnál, Divéki Józsefnél* találkozhatunk. Kevésbé mutatható fel ez a befolyás *Helbing Ferencnél*, vagy a párizsi iskolát megjárt *Gulácsy Lajosnál*, akinek munkái inkább *Toulouse-Lautrecot* idézik. *Vaszary János* Falusi mulatság című képe viszont kimondott *E. Munch* hatást mutat ki. Nem kétséges azonban, hogy a tárlat legnagyobb értékét *Rippl-Rónai József* munkái jelentik. *P. Bonnard, M. Denis* és *E. Vuillard* magyar barátjának, *Aristide Maillol* munkatársának művészetében természetesen fellelhetjük a rokonvonásokat, ám ennek ellenére, Rippl-Rónai József egy sajátosan egyéni hangon adott kifejezést művészi elképzeléseinek és tehetségének.

A magyar szecessziós művészet most lezárult prágai kiállítása határozottan felélénkítette a Moldva-parti nyár-ősz tárlatidényt.

BARSI IMRE

PRÁZSKA INFORMAČNÍ SLUŽBA
VÝSTRIŽKOVÁ SLUŽBA
Praha 2-Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 29-73-78

VÝSTRIŽEK Z ČASOPISU
Nový svět, Bratislava
22. XI. 1973

...okeletesítése (III.)

...egráció útján

...c. MINISZTERREL, ...TŐJÉVEL

és viszonyai konkrét mutatóul szolgálnak mind a termelő vállalatok, mind az egyéni fogyasztók számára.

KÉRDÉS: Ahhoz, hogy az ár teljesíthesse ezeket a követelményeket, racionális árrendszerre és árképzésre van szükség. Ezzel kapcsolatban ismét előtérbe kerül a kalkulációk következetes érvényesítésének kérdése a vállalaton belüli irányításban, a pénzügyi és nyilvántartási fegyelem megerősítésében.

FELELET: Valóban így van. A termelés hatékonyságának a mértékét, a különböző termékek felhasználásának gazdasági szempontjait úgy állapíthatjuk meg, ha az előállított termékek egyedi költségeit a társadalmilag szükséges költségekhez hasonlítjuk. Ez természetesen csak helyesen megállapított árak segítségével történhet. Itt a nagykereskedelmi árakat használjuk, amelyek a szocialista szervezetek közötti forgalomban érvényesülnek. A CSKP XIV. kongresszusa szintén nagy jelentőséget tulajdonított ennek a kérdésnek, amikor az ötödik ötéves tervre vonatkozó irányelvben megállapította, hogy az árpolitika alapvető feladata **„olyan árrendszert kialakítani, amely jobban kifejezi a társadalmilag szükséges munka mennyiségét"**.

A pártszervek ennek a fontos feladatnak nem tulajdonítottak csupán elméleti jelentőséget. Elsősorban a nagykereskedelmi árak állapotának elemzéséből indultak ki. Ez az elemzés kimutatta, hogy néhány eddig foganatosított intézkedés ellenére az árrendszer még mindig magában hordozza a megelőző évek káros következményeit, amelyekre az 1967. I. 1-én végrehajtott nagykereskedelmi árrendezés után került sor, egészen 1970-ig, amikor életbe léptettük az ármoratóriumot.

KÉRDÉS: A nagykereskedelmi árak racionalizálása tehát a CSKP XIV. kongresszusa határozatának fontos részét képezi. Ez az önelszámolás szférájában megköveteli a nyersanyag-, energia- és anyagfelhasználás normáinak tökéletesítését, a termelési programok felülvizsgálását a termékek műszaki színvonalának és minőségének szempontjából, a termelési költségkalkulációk tervezésének elmélyítését stb.

FELELET: Ehhez valóban nem fér semmi kétség. A kormány és a pártvezetés nagy jelentőséget tulajdonít az említett intézkedések sikeres realizálásának. Ez a nagykereskedelmi árak átépítésében érdekelt szervek és szervezetek dolgozóit maximális erőkifejtésre kötelezi. Az árak átépítésével kapcsolatban tengernyi számadatot mozgatunk meg, melyek feldolgozása nem lesz egyszerű. Maximális figyelmet követel az a tény, hogy a egyes ágazatokban végrehajtandó árrendezés egymással kapcsolódik. Ezek a problémák szigorúan megkövetelik, hogy az árrendezés feladatait tervszerűen, pontos időrendi sorrendben hajtsuk végre. A munkák első szakaszának befejezése után kijelenthetjük, hogy sikeresen haladunk előre. Ám ne gondolja senki, hogy

KILENC KILOMÉTER VASÚT

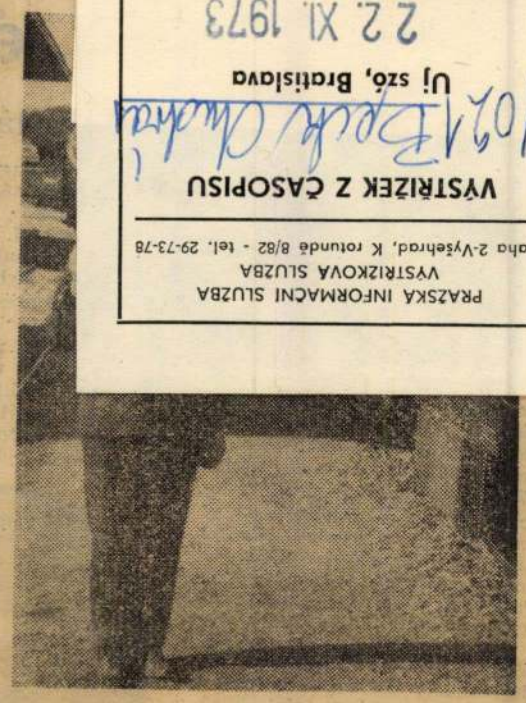

Ádám Bálint forgalmista

Malé Straciny jelentéktelen, mindössze 228 lelket számláló falucska a Veľký Krtíš-i (nagykürtösi) járásban, állomása azonban nem akármilyen: a vonatok a Magyar Népköztársaságon keresztül érkeznek ide.

Jaroslav Pauer állomásfőnökkel a korszerű állomásépületben beszélgettünk.

— A 9 kilométer hosszúságú vasútvonal építését a közelben lévő Dolina Bánya termelése tette szükségessé, hiszen a kitermelt szénmennyiség közúton történő elszállítása, az akkori útviszonyokat figyelembe véve, szinte lehetetlen és költséges lett volna. Minél hamarább vasútra volt szükség. Ezért a vasútvonal tervezői a lehető legegyszerűbb megoldást választották: kilenc kilométer hosszúságú szakasz megépítésével rákapcsolták a vonalat a határ mentén húzódó magyarországi vasútvonalra, s a szerelvények azon jutnak el Lučenecre (Losoncra).

A vasútépítés szerény költségvetéséből megfelelő állomásépületre sem jutott. Hosszú ideig csak „ideiglenes" fabarakk töltötte be az állomás funkcióját, minden egészségügyi és szociális feltételt nélkülözve. Csak 1970-ben épült fel közel 3 milliós költséggel a jelenlegi, minden igényt kielégítő állomásépület. Ugyanakkor az állomás vágányainak számát is négyről hatra növelték. Az építkezési költségeket teljes egészében a Dolina Bánya fedezte.

— A sínpárok számának növelése a forgalom növekedésére enged következtetni. Mekkora forgalmat bonyolítanak le most naponta?

— Már abból kifolyólag is,

utaznak munkahelyükre, illetve haza, Lučenec és Fiľakovo (Fülek) környékére. A menetrend is a műszakok váltakozásához igazodik.

— Hány dolgozóra hárul az állomás munkájának nehéz feladata?

— Mindössze 29 alkalmazottunk van, de meg kell jegyezni, hogy mindannyian igen jól végzik munkájukat. Négy csoportban a „Szocialista munkabrigád" címért is versenyeznek. Ennek egyik feltétele a balesetmentes munka, ami igen lényeges, hiszen nálunk, vasutasoknál a baleset gyakran végződik tragikusan.

Dolgozóink számos brigádórát dolgoztak le az állomásépület építésénél, és most is szép eredményeket érnek el a társadalmi munkában. A munkahely rendezésében, szépítésében közel 400 brigádórát teljesítettek. A társadalmi munkát főleg szabad szombatokon végzik, szükség esetén a vagonok kirakásában is segítenek. Ennek köszönhető, hogy a rakodási tervet az első félévben 106,36 százalékra teljesítettük. Ennek következtében a vagonok állási idejét is alaposan lerövidítettük. A kiváló eredmények elérésében igen sokat segített az üzemi pártszervezet *Kalmár Ján* elnökkel az élen, és az FSZM *Borecky Jaroslav* vezette üzemi bizottsága.

Beck András

Bondor István mesteru a Főiskolán Szabó Iván, Beck András és Pátzay Pál voltak.

— : Vo miázom megye képző műveszei.
Művészet, 1979. május - 40. lap.

Beck András, szobrász

L: Ferenczy Béni

Székely A: Ferenczy Béni: Petőfi 14.

Ninszabadság, Bp. 1978. jan. 1.

BECK ANDRÁS

Ionel Jianou - Catherine de Hulewicz:
Andras Beck.
Paris, /Arted/ 1978.

Ismerteti:
J.-A. F.
Colóquio Artes /Lisboa/, 42. 2ª série
Setembro 1979. 71.old.

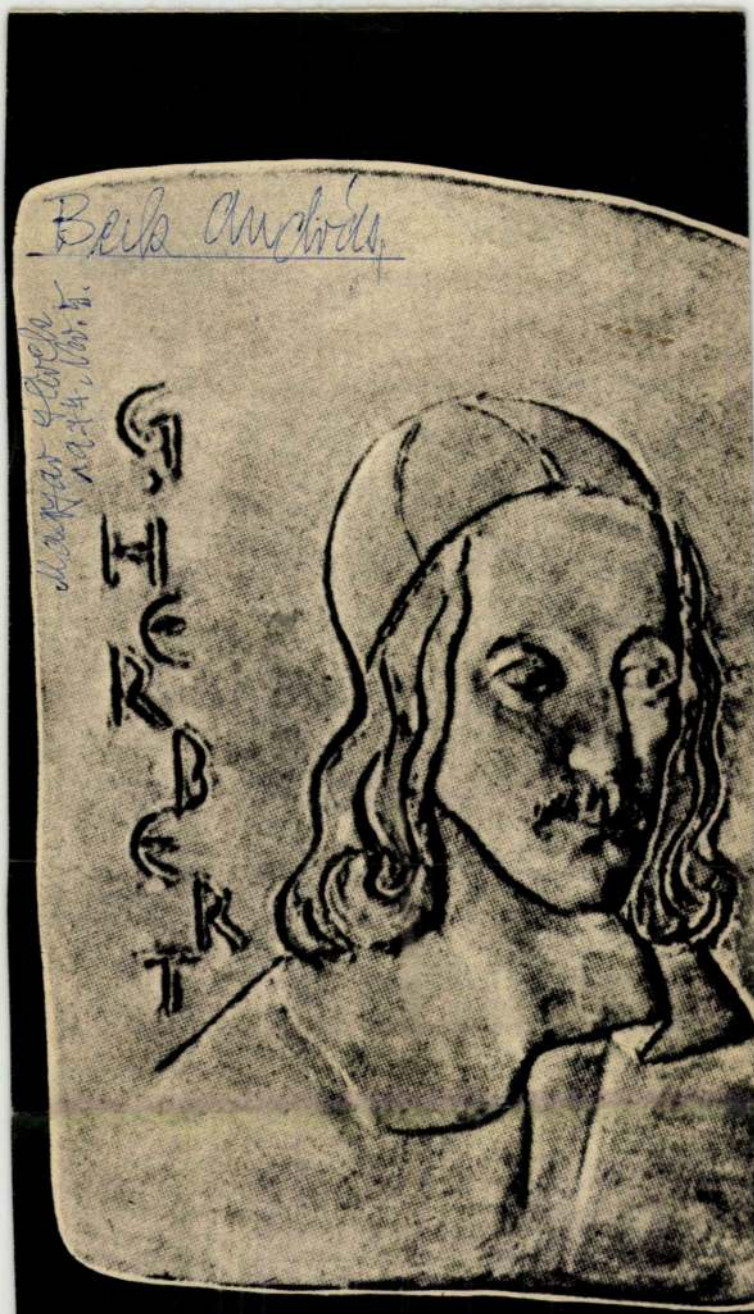

Beck András (Franciaország): George Herberg. 1976.

Sport

Néhány s

Z ESZTENDŐ ugyan még nem ért vé-
de a nagy világversenyek már lénye-
n befejeződtek. A sporthivatal és az
piai bizottság székházában is javában
ül a magyar sport éves mérlege. „A
ő eredményt a labdarúgók kedvezően
lyásolhatják, hiszen a csoportelsőség
vása után a Bolívia elleni első mérkő-
n megnyugtató előnyt szereztek a no-
ber 30-i visszavágóra, s a válogatott
után, a szurkolók nagy örömére, újra
lehet a világbajnokság döntőjében" —
ndta a többi között Páder János,
Magyar Olimpiai Bizottság titkára. A
eg azonban a labdarúgók valóban óriá-
deklődéssel kísért szereplésétől függet-
, néhány sportágban kedvezőnek lát-
Montreal magyar aranyérmesei közül
yar Zoltán a Vilniuszban rendezett
pa-bajnokságon újabb első helyezést
ett világhírű lólengés gyakorlatával.
eth Miklós az év legfontosabb verse-
, a Világ Kupa viadalon, csak harma-
lett, de jelentős fölénnyel vezeti a ge-
ajítók idei világranglistáját. Legjobb
ményével (94,10) saját világrekordját
ajdnem túlszárnyalta, s idei 37 verse-
közül 26 alkalommal győzött. A vízi-
-válogatott az Európa-bajnoki cím
i elnyerésével erősítette meg tavalyi
piai bajnokságát. Egyedül Tordasi Il-
esett vissza. Az MTK vívónőjét azon-
kellemetlen sérülés hátráltatta a fel-
ülésben. Lába hosszú ideig gipszben
és világbajnoki indulása is csak az
ő időszakban tisztázódott. A bajnoknő
tt a kardozó Gerevich Pál lépett Bu-
Airesben a győzelmi dobogó legmaga-
fokára. Számára ez a győzelem némi
tolást is jelentett, mert ő viszont ta-
valy, a montreali
sérült meg, s csak
saiért.

KÉT FONTOS,
ban — kajak-ke
határozott fejlődé
nuban Parti Jáno
hozott, és a kemé
idei világbajnoksá
zően befolyásolta
három számban
s ezek közül kett
szerepel. Mindez
birkózók Európa-
se. Ezen kívül m
fiatalítás is törté
labdában, ahol a
tékosa hiányzott,
gárda is bronzérm
nokságon, meg tu
nalban. A férfiak
ről a negyedikre
rangsorban. Jó né
ökölvívásban és
megnyugtató a he
mogatásban rész
úszásban sem köv
talános színvonale

A MAGYAR SP
olimpián tekintély
s szeretné bebizon
ban elért gyengél
lanatnyi visszaesé
adat nem könnyű
ban a Szovjetunió
a Német Demokr
tolói továbbra is
ből. Az utánuk kö

Beck András szobrászművész

a Népszabadság székházán van egy – Kerényi Jenő, Mikus Sándor és Beck András által tervezett-dombormű, amely voltaképpen a szocialista újság születését meséli el. Klasszú, függőleges formája az első pillantásra bifejez valami felfelé törekvést és a szerencsés építészeti elrendezés teszi viszonylag monumentálissá. (emlétve)

Székely András: Ferenczy Béni: Petőfi.

Népszabadság, 1978. jan. 1.

Beck András, szobrász

L: Mikus Sándor

7.

_: Mikus Sándor hetvenöt éves.

Népszabadság, Bp. 1978. aug. 11.

Beck András, szobrász

L. Segesdi György

Tandi Lajos: Segesdi Györggyel 92-97.

Tiszatáj. Szeged, 1979. máj. XXXIII/3

Bech András - Milus Sándor - Kerényi Jenő

„Domburmi a Sajtószálláson"

1949. Budapest

27. Zép

Kritikák és képek Corvina Bp.1976.

Bach András

„Olvasó munkás" 1950

Festett gipsz. 180 cm MTA tul.

Kritikák és képek Corvina Bp.1976.

Beck András
Nobrán

A Főiskolán Mészáros Dezső-
mestere volt.

Akácz László: Kövek között - kövekről.
Művészet, 1973. július - 13. oldal

Beck András

alkotta a margitszigeti színpadon 1966-ban
elhelyezett Bartók Béla szobrot.

Bertha László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest lexikon, Budapest 1973
1335 l

911

Beck András

tanítványa a Képzőművészeti Főiskolán

Mészáros Dezső.

Akácz László: Talking to Dezső Mészá-

ros. Daily News, Budapest 1973. X. 21

61

Beck András

Martsa István az utolsó két tanulmányi esztendőt Beck András irányításával tölti.

Bodri Ferenc: Martsa István

Látóhatár 1970/3-4 365 old.

Beck András

szobrász, Beck Ö. Fülöp fia

Heitler László: Beck Ö. Fülöp

Látóhatár 1970/3-4 378old.

Beck András

Olvasó munkás, 1950

kő 200 cm

Csepel, Béke tér

Aradi Nóra: A szocialista képzőművészet jelképei
Kossuth Könyvkiadó/Corvina Kiadó 1974
266.o.

Beck András

Kerényi Jenő és Mikus Sándor alkotása a VIII. József körút 5. p. ház domlokzati dombormüve.

Beza László, Erdei Ferenc, Bernát György: Budapest Lexikon, Budapest 1973

1335

5041

Beck András

„Bartók Béla" szobra a margitszigeti mű-
vészsétányon.

Benza László, Bernát György, Erdei Fe-
renc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973.

13351

8141

Beck András

„Természetjárók" ci mű szobozasportja u XIV. Népstadionban.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, 1973. Budapest 13351

8591

Beck András

A főiskolán ifjabb Pál Mihály
tanára volt a mester.

Mucsi András: Gyömrő szobrászai.
Művészet, 1977. július - 15. oldal.

Beck Dudris Szobra.

József Attila

(XIII. József A. tér)

Kritika 74/8. 11.o.

Beck András

Méltatás.

Philips Clarissa: Gipszfej nélk-l - a szabadban.
Művészet, 1977. július-7. oldal.

Beck András

Érmeiből egész sorozatot őriz a MNG.

P. Brestyánszky Ilona recenziója B. Sey Katalin – Gedai István: Éran-kincsek c. könyvéről; Ipari Művészet, 1973/1. sz. 28. l.

1970 JAN

Beck András

1021

25 esztendő

DÉSI HUBER ISTVÁNNÉ

visszaemlékezéséből

A KÉPZŐMŰVÉSZEK SZAKSZERVEZETÉNEK (Szabadszervezet!) megalakulása első napjaitól tagja, s részben szervezője voltam. Graber Margit (aki a felszabadulásig, sőt még utána, amíg más lakást kapott, nálam lakott hamis papírjaival bejelentve) jött elsőnek azzal hozzám, hogy a képzőművészek kérik, menjek hozzájuk mint aki ismerem problémáikat. Hogy ez eredetileg kitől indult ki, Kmetty Jánostól-e vagy Beck Andrástól, aki akkor mint alelnök szerepelt, nem tudom. Tény, hogy én januártól vagy februártól kezdve, amikor még villamos nem járt, naponta gyalog mentem az Ipar utcából az Andrássy út 69-be, ahol a korábbi Képzőművészek Egyesülete helyiségében foglaltuk el helyünket, a jelenlegi Képzőművészeti Főiskola épületében. Mondanom sem kell, hogy ez az „állás" jó ideig ugyanolyan társadalmi munka volt, mint egyidejűleg a IX. kerületben az MNDSZ titkári munkám...

A képzőművészek szabadszervezetében Beck András javaslatára engem iroda-igazgatónak „neveztek ki", ami azt jelentette, hogy jó ideig magam végeztem valamennyi manuális munkát, hiszen hosszú ideig bevételről sem lehetett szó, majd jóval később, talán júliusban, amikor már valami pénz is jött be tagdíjakból, segítségül felvettünk még egy munkaerőt, Reischl Péternét, akit mint a IX. ker. MNDSZ egyik aktiváját, a kerületben ismertem meg.

Az első két év munkáját rövid mondatokban a „Szabad Művészet" folyóiratunk 1947 februárban megjelent első számának 22—23. oldalán olvashatjuk. E rövid mondatok, felsorolások mögött azonban sok harc, romantikus események emléke rejtőzik. ...„Hozzáláttak az élelem, lakás és művészeti kellékek beszerzéséhez", vagy „Karácsonykor tagjaink gyermekei számára karácsonyfa ünnepélyt rendeztünk", vagy a hírek között a könyvtár megnyitásáról szóló közlemény, sőt maga a Szabad Művészet megjelenése, a Képzőművészek Barátainak Köre megalakulása és működése sokkal nagyobb események voltak a felszabadulás után meginduló művészeti életben, mintsem azt az egyszerű bejelentések érzékeltetni tudják...

Pogány elvtárs emlékszik, hogy éppen az ő javaslatára a régi kommunista művészek munkáikat ajánlották fel az anyagilag nehéz helyzetben levő kommunista párt választási költségeire. Hasonlóan agitációs munkánk eredménye volt a Lánchíd-akció. Művészeink csatlakoztak a falujárókhoz, hogy az ott folyó munkákat örökítsék meg, hogy közel hozzuk őket az élethez, hogy segítsük kialakítani a szocialista realista képzőművészet lehetőségeit: a minisztérium segítségével kiállításokat vittünk üzemekbe, bányákba, másrészt kis ösztöndíjakkal néhány hetes bányavidéki tartózkodást biztosítottunk több művésznek.

A szakszervezet kommunista művészeinek kezdeményezésére alakult meg a Képzőművészek Barátainak Köre, amelynek feladata volt — és ezt a feladatot egyidejű híven el is látta! — a jó művészet népszerűsítése. Ennek segítésére volt szükség egy művészeti lapra is... A Joint-tól kezdve minden elképzelhető pénzforrást megpróbáltunk felkutatni, hogy például az első papírost és a nyomdaköltséget előteremtsük. A Szabad Művészet, hála a kitűnő főszerkesztőnek és lelkes munkatársainak, kis formátuma mellett is igen nívós lap lett. A lapot a KBK tagjain kívül (akiknek szervezésében, társadalmi összeköttetéseit felhasználva, Beck Juditnak volt nagy érdeme) a szakszervezet valamennyi, tagdíját rendesen fizető tagja megkapta.

A szakszervezet közgyűlése 1947 márciusában megválasztott főtitkárnak, s titkár a közben más területre távozott Joó Kálmán helyett Toroczkay Oszwald lett, aki Debrecenből jött és vidéki kapcsolatai révén a vidéki csoportokkal való együttműködés lett a feladata.

Kezemben van a Szabadszervezet 1947 márciusában kidolgozott művészeti programja, amelynek főbb pontjai: A közízlés emelése, ennek érdekében a képkereskedői engedélyek felülvizsgálata, a középületek, előadói és kulturális termek művészi munkákkal való díszítése. — A művészeti kultúra terjesztése érdekében üzemi iskolák szervezése, a rajztanítók számára továbbképző tanfolyamok, vándorkiállítások, kultúrfilmek, művészi reprodukciók, sokszorosítható művek előállítása és terjesztése. A művészek anyagi helyzetének megjavítása érdekében internátusok a főiskolai hallgatók részére, a műterem kérdés rendezése, utazási kedvezmény, a művészek betegbiztosítása, üdültetés, gyermeknyaraltatás. — A betegbiztosítás kérdésének megoldását választási agitációként is felhasználtuk, már-már bíztunk ennek megvalósításában, de a választás után Olt elvtárs sajnálattal közölte velem, hogy ezt majd csak az általános betegbiztosítás rendezésével együtt lehet megoldani.

Sok kísérletet tettünk művész-üdülő létesítésére is. A számos kirabolt kastély között megnéztük például a csopaki festői kilátású kastélyt, de az utolsó pillanatban a bányászok kapták meg, s nekünk be kellett látnunk: az adott időben és körülmények között ez fontosabb volt. Így értük be Mátraszentimrén egy kitelepített sváb házának igénybevételével, amelyért szintén sok harc folyt... Egymás után jelentkeznek a vidéki művészi csoportok, hogy művésztelepet létesítenek: Debrecenben a Nagyerdőben, Pécs Mecseknádasdon stb.

Sok vita közben felvettük a kapcsolatot a Belügyminisztérium egyesületi osztályának vezetőjével, aki segítségünkre volt, hogy egy képzőművészeti egyesület és szövetkezet alapszabályait és tervét elkészítsük. 1948 novemberében elkészült a végleges terv, amely szerint a cím a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége lesz. Ettől kezdve munkám már megoszlott a pártközpont kulturális osztályán végzett feladatok és szakszervezeti munka között, amelyben egészen a képzőművész szakszervezetnek a közös művész-szakszervezetbe való beolvadásáig részt vettem.

Ezzel egyidejűleg szűnt meg a Képzőművészek Barátainak Köre, amely szép anyagi eredménnyel zárt. Könyvelését esti szabad óráimban végig magam csináltam, hogy a könyvelő fizetését is megtakarítsuk. Úgy tudom, hogy a KBK vagyonát részben átvette a közös szakszervezet, a képzőművész szakszervezet vagyonával együtt, míg a készpénz vagyonát segély vagy jutalom formájában képzőművészek között osztották fel.

SZABAD MŰVÉSZET

A „KÉPZŐMŰVÉSZET BARÁTAINAK KÖRE" FOLYÓIRATA
KIADJA A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK SZABADSZERVEZETE

1947 JÚNIUS 5. SZÁM 2.50 FT

SZOCIALISTA
MŰVÉSZETÉRT
Budapest

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMondó
BUDAPEST, IX., Ülői út 81
Telefon: 138-058, 337-748, 340-176

VITÁNYI IVÁN: A zene l
zenepszichológiai irodalom igen
hanem külföldi szerzők, kutatók
ban is. Örömmel kell tehát üdvö
művet, amely a hazai szakember
dők tájékozódási, fejlődési igénye
nyok haladását lehetőleg nyomon
kielégíti. Ilyen munka Vitányi Iv
A szerző választott témáját h
pszichológiája: 2. A zenei hallás
pszichológia. Mindegyik rész több alfejezetre oszlik, és ezek világos rend-
szerbe foglalva adják meg a szükséges információkat. Attekinthető
szerkezet, a mondanivaló szabatos és közérthető kifejtése, valamint a ki-
egészítő jegyzetek bősége jellemzi a könyvet.

Vitányi Iván azonban nemcsak — sokak számára bizonyára új — ismereteket közöl, vagy adott ismeretanyagot foglal össze, hanem ahol a tudományok eredményei alapján lehetséges, ott állást is foglal a zenepszichológia viszonylag rövid múltjában és jelenében felmerült vitás kérdésekben. Állásfoglalása marxista, ugyanakkor azonban nem csak a nyugati, hanem a marxista zenepszichológia ma már túlhaladottnak tekinthető állításaival is vitába száll. Következtetései tehát rugalmasan követik, de nem lépik túl azokat a határokat, amelyeket a különböző tudományok jelen fejlettségi szintjei objektíve meghatároznak. Szemléletének korszerűségre való törekvésében több kérdés kapcsán újszerű álláspontot képvisel, ami ugyancsak emeli e munka általános értékét.

A könyv e tudományosan progresszív irányvonalának szempontjából azonban talán célszerű lett volna mind a zenei hallás (Garbusov, Green, Small, Lagefoged, Reinecke és mások), mind a hangszeres előadóművészet, mind a zenei cselekvés pszicho-fiziológiai jelenségeivel (Loewy—Schroetter, Farkas—Geldrich, Schmale—Schmidtke, Bassan és mások) kapcsolatos régebbi és újabb experimentális kutatások eredményeinek feldolgozása. Ez mind a könyv gyakorlati alkalmazhatóságát, mind tárgykörének modern materialista megalapozottságát tovább emelte volna. Erre egy újabb kiadás esetében mód nyílik. A Gondolat Kiadó és az Alföldi Nyomda a könyvet tartalmához méltó ízléses, szép köntösben nyújtja át, ezzel is örömet szerezve az olvasóknak. **(Dr. Szende Ottó)**

NÉMETH LÁSZLÓ MUNKÁI — A Magvető és a Szépirodalmi Könyvkiadó közös vállalkozását nagy érdeklődés kíséri: alig egy év leforgása alatt három kötete jelent meg Németh László életműsorozatának. A kötetek válogatása jól sikerült, a kronológikus sorrend kényszere helyett logikusan összetartozó írások kerültek egy kötetbe, s ez a régebbi olvasók számára is érdekessé varázsolja a már ismert anyagot. A sorozat első könyve, a Negyven év valóságos irodalmi csemege: a szerző önmagáról írt kitűnő pályaképétől (amelyet a francia kiadású „Iszony" elé írt) az íróvá érés érdekes dokumentumán keresztül a „Gyász" markáns arcélű hősnőjéig eszmék, gondolatok és alakok százai sorakoznak fel az olvasó előtt. Németh László a „Horváthné meghal" című novellájával a húszas évek derekán elnyerte a Nyugat novella-pályázatának első díját. Az akkor induló, négy évtizedes pályát most nyomon követhetjük e kötetek lapjain: a különböző műfajú alkotásokból az író és a pedagógus eredeti tehetsége süt felénk. Az írót szellemi alkata s a benne rejlő nevelői véna elsősorban az esszéhez közelíti, ezek a tanulmányok alkotják az életmű-sorozat köteteinek derékhadát is... A második kötet anyagát jelentő regényciklus (Utolsó kísérlet) számos esszé-elemet szívott fel, — a „Szerdai fogadónap"-ba önmagában is alapos történelmi studiumot sűrít az író az olvasó számára... A legjelentősebb s legszabályosabb tanulmányok a harmadik kötetben (Az én katedrám) sorakoznak: irodalmunk erdélyi kezdeteiről, a reformkor és romantika nagy alakjairól, különösen a Berzsenyiről, Csokonairól, Eötvösről és Széchenyiről szóló írások friss és átfogó szempontjaikkal máig érvényesek, szervesen beépüljenek irodalomtörténetírásunk kiemelkedő fejezetei közé. A szép kiállítású könyvek megérdemelt sikere után az olvasók fokozott érdeklődéssel várják a folytatást, az életmű-kiadás soron következő köteteit. **(Szeghalmi Elemér)**

MEGÚJÍTOTTA MÁR ELŐFIZETÉSÉT A

SZOCIALISTA MŰVÉSZETÉRT

1970-ES ÉVFOLYAMÁRA?

TÖLTSE KI ÉS KÜLDJE BE

A MÚLT SZÁMUNKBAN LEVŐ KÉRDŐÍVET!

filmművé-
drámai jel-
konfliktus-

találhatók
talán nem
ges ellent-
éppen a
más tár-
dalmi cse-
ó, az adott
jellegzete-
, hogy —,
udatosítás-
sorsokhoz
ez min-
a filmmű-
ó szembe-

kus áram-
mművészet
vetőbb el-
yomorúsá-
kötni, dra-
nem tu-
mit köve-
en lázadó,
filmművé-
ásrészt a
bizonyos
k, általá-
a neora-
timizmus,
ro Germi
a lázadás
a lázadás-
hoz, mert
gúnt fele-
nyér, sze-
tt a való-
ezett élet-
lkalmazta.

k azok a
távol áll-
lyzet csak
mar Berg-
. Francois
enedés
mplexumá-
ások — új
k emberé-
i hiányat.
tásának —
ségét stb.
n mutatta
kiegészí-
ásával. Ez
matkoztat-
ió, az ún.
és politi-
etben ezt
s tagadta
" tagadta

a belsőleg korlátolt, az öntudat kellő fokára még nem emelkedett embert. S ahogy a neorealisztikus ábrázolás a társadalmi körülmények folytán válságba jutott, úgy az „új hullámos" ábrázolásból is egy újabb társadalmi változás miatt lassan csak a formai elemek élnek tovább, mint a kommersziálódott filmek hatástényezőiként.

Egyes alkotásokat kivéve (például Luchino Visconti „Vihar előtt" című művét, amelynek folytatásai nem is készülhettek el) a neorealizmus és az „új hullám" alkotásai egyaránt destruktívak voltak az adott társadalom és emberi viszonylatában, amennyiben tagadták a fentállót, a meglevőt, és annak lerombolására, megváltoztatására biztattak. Azonban — és lehetőségük miatt természetesen — nem rajzolták meg ennek a változásnak a hogyanját: nem állítottak egy ideálist a megváltoztatandóval szemben. (Nyilvánvalóan nem az utopisztikus eszményi értelmében, hanem a konkrét társadalmi mozgalmi formákat illetően, mint ahogy ezt Visconti megtette.) Így miközben az „új hullám"-os alkotások leleplezték az emberi sivárságot, ideál-nélküliséget, cselekvésre való képtelenséget stb., a társadalmi szituáció változása folytán a valóságban létrejött egy sor olyan mozgalom, amely, ha nem is egy eszményi társadalom ismeretéről de a rossznak ítélt társadalom elleni aktív harcról tanúskodott. Ebbe a mozgalomba a háború ellenes tüntetésektől a diák-megmozdulásokig, majd sztrájkokig, sok minden beletartozott. S a pszichológiai elemzésben elmélyült filmművészet szembetalálta magát ezeknek a mozgalmaknak viharzó kitöréseivel. A kialakult helyzetben a tehetetlenség törvényénél fogva — sajnos egyre inkább kommersziálódva — tovább folytatódik az elidegenedés problémakörére épülő filmek vonala. Másrészt a filmművészet megpróbálkozott az új élményanyag feldolgozásával is. Ezeknek a mozgalmaknak társadalmi összetevői és egyéni okai, következésképpen megjelenési formái azonban annyira bonyolultak és sokfélék, hogy egyelőre csak intellektuális síkon sikerült valamennyire is megragadni őket — az ún. filmesszék síkján (mint például Jean-Luc Godard „Kínai lány" című műve stb.), így is csak felületesen.

Jelenleg tehát egy szélesen ható és az egész filmművészet megújulását hozó áramlat — az ún. új hullámos áramlat — felbomlásának lehetünk tanúi. Filmművészetileg intervallumban vagyunk.

A filmgyártás mechanizmusa azonban működik. És ha nem művészeti felfedezéseket, akkor azok helyett lehetséges alkotásokat kell létrehoznia. Így tolódik el a nyugati filmművészet az epigonizmus, az ismétlések, a kommersziálódás, illetve a gyakran öncélú artisztikum, vagy méginkább az eredeti művészi élményt pótló extrémitás felé.

A nyugati filmművészek kifáradása egy már ismert élménykörrel kapcsolatban, illetve bizonyos tehetetlenségük egy bonyolult új ellentmondás-komplexummal szemben ad magyarázatot arra a kérdésre, hogy neves — és Magyarországon már több kiemelkedő filmjükből ismert — művészek újabb alkotásai miért nem kerülnek közönségünk elé. (Ami persze nem jelenti azt, hogy bizonyos alkotások elutasításában nem történhettek túlzások, vagy tévedések.) A válságot tudomásul kell venni anélkül, hogy ez a nyugati filmművészet elsiratását jelentené. Valamennyi művészeti ág ilyen útját járja mindig a fejlődésnek. A válság ugyanúgy törvényszerű, mint a csúcsok. Bár e megállapításnak az igazsága nem elégítheti ki a művészfilmek iránti érdeklődők igényeit.

Beck András

Beck András (1911–): Beck Ö. Fülöp fia,
Kossuth-díjas szobrász, főként érmek
és kisplasztikák alkotója. 1957 óta Párizsban él.

Mihályfi Ernő:Művészek,barátaim
Bp.Corvina 1977

Beck András, nabrán

L: Kiss Nagy András

11.

Havas E: Amiről az érem mesél

Nincszabadság Bp. 1979 szept. 23.

Beck András

Nere emlitve.
Rózsa Gyula: József A. a szobrásztatban c. cikkiben

Kritika 74/8 31.o.

Beck András

Mikus Sándor és Beck András voltak Brém Ferenc mesterei a Képzőművészeti Főiskolán.

—: Komáromi megye képzőművészei. Művészet, 1979. május – 40. lap.

Beck András

nevét említi az opponensi véleményekre adott válaszá
ban Aradi Nóra.

Aradi Nóra: A szocialista képzőművészet története c. dok
tori értekezésének vitája. - Művtört.Ért. 1971.
1.sz. 47-59.l. 58. l.

Beck András
szobrán

1950-ben a Képzőművészeti Főiskolán
Nagy Sándornak volt a mestere.

Kovács Gyula: Nagy Sándor szobrai Nyiregyházán.
Művészet, 1971.december - 47.oldal

Beck András, [ ]

MDK

Nem szerepel.

Dévényi Iván: Jegyzetek a magyar színházi XX. sz.-i művének tárlatáról 53-55.

JELENKOR, Pécs. 1971. január XIV/1.

Beck András

Budapesten 1944-ben állította ki műveit Lőrincz Gyulával, Beck Judittal közösen, úgynevezett haladó művészek kiállítása volt ez a tárlat.

Láttuk, hallottuk.

1942. III. 3. 21.25 Ka.

Beck András

1950-ben alkotott, emblémáva lett csepeli „Olvasó munkás" szobrán, Goldman György „Ülő munkás" hatása éppelhető

Aradi Nóra: A szocialista képzőművészet története, Budapest, 1970.

213 f

Beck András

Kerényi Jenő és Mikus Sándor közös dombormüve epikusan tárja fel a felszabadulás és ujjáépítés eseményét és eszmeiségét.

Aradi Nóra: A szocialista képzőművészet története, Budapest, 1970.

2501

Beck András

246. sz. „Olvasó munkás," 1950; gipsz, 200 cm; reprodukció.

Aradi Nóra: A szocialista képzőművészet története, Budapest, 1970.

Beck András

Kerényi Jenő – Mikus Sándor: 282 sz.
Dombormű a Sajtószékház épületén,
1948–1950, kő. Bp. József körút.
Reprodukció.

Aradi Nóra: A szocialista képző-
művészet története, Bpest, 1970.

Beck András
szobrász

1950-ben készült, csepelen felállított
„Olvasó munkása" a Könyvkereskedő
Vállalat emlékműjaként közismert.

Aradi Nóra: Jeló és jelentésváltozás.
Művészet, 1971.április - 9.lap

Beck András, szobrász

„József Attila-emlék plakettet kénített a mozgalom támogatására."

Bokor Lánló: „Hazajött József Attila"

16.

Népszabadság, Bp. 1972. ápr. 30.

Beck András

Olvasó munkás c. nobrák majda művész dimi dálását

emliti Pogány Ö. Gábor opponensi véleménye.

Aradi Nóra: A szocialista képzőművészet története c. doktori értekezésének vitája. - Művtört.Ért.1971. 1.sz. 47-59. 1.

53. 1.

■ **116.-117. Beck András (sz. 1911) — Kerényi Jenő (1908-1975) — Mikus Sándor (sz. 1903): Felszabadítás és újjáépítés, 1948-1950**
a budapesti sajtószékház kődomborműve és részlete

A sajtószékház József körúti homlokzatán levő dombormű gyakorlati építészeti szerepe az volt, hogy a teljes magasságot átfogó hosszú, függélyes téglalap-síkjával összekössön két egybeépített, eltérő szintosztású házat. Elhelyezése miatt csak a Körút túlsó járdájáról látható egészében. A három szobrász munkája szinte szétválaszthatatlan egységbe forrt, aminek alapja elsősorban a kompozíciós megoldás, a szalagszerű hosszú sávban egymásból kinövő jelenetsor, a keskeny téglalap olyan értelmű „grafikai" kitöltése, ami az előző korszak illegális röpcéduláinak és plakettjeinek közlési intenzitását idézi. A kevés, 1945 után született nagylélegzetű alkotás közé tartozik, amely természetes kiindulópontjának választotta ezt a hagyományt. A felszabadítás és az újjáépítés mozzanatait összefogó jelenetsor egyik legjelentősebb megnyilvánulása annak az újfajta művészi felelősségvállalásnak, amelyet az 1948 végén rendezett, „Közösségi művészet felé" című kiállítás jelzett, és amely éveken át művészetünk fő mozgatója volt. Az 1948-ban már elkészült és közismert terv az első komoly lépés a munkáséletre koncentráló, állandó nyilvánosságra szánt új témakör értelmezésében: közvetlen célja a szocialista építés képi megfogalmazása. A korábbi időszak legtöbb munkásábrázolásának meggyötört alakja helyébe itt a harmonikus, céltudatosan és értelmesen cselekvő munkás lép. Képi egységbe fonódik a régi attributum, az új szituáció és az új típusú munkás társadalmi eszménye.

Hradil Nóra: Munkásábrázolás a magyar képzőművészetben
Bp. Korvina 1976

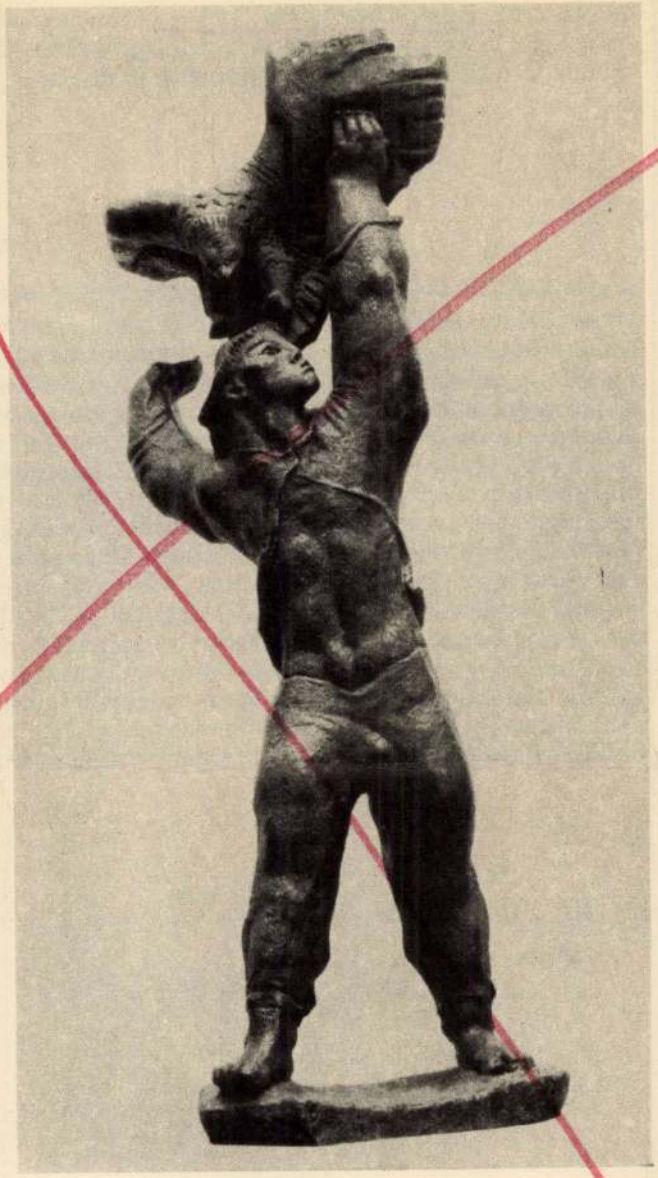

■ **118. Domanovszky Endre (1907-1974): Csillések, 1948**
olaj, vászon, 170X160 cm / Budapest, Magyar Nemzeti Galéria

Az 1948 végén megnyílt, „Közösségi művészet felé" című kiállításon szerepelt először ez az eredetileg faliszőnyeg-tervnek szánt festmény, amely – némi történelmi távlatból nézve – a művészek megújuló társadalmi tudatának első szintézis igényű megnyilvánulásai közé tartozik. Domanovszky Endre a harmincas években alkotott faliszőnyegeinek és főként a negyvenes években született csendéleteinek konstruktív fegyelmét alkalmazza új témára-műfajra. Itt is megtalálható a színeknek főképp a csendéletekre jellemző koncentrációja és síkbeli fegyelme, a három bányászalaknak más-más szintet, mélységet érzékeltető, mégis egyetlen síkban összefogott figurája. A középponti szerkesztés váza a a két, csúcsával a középpontra irányuló háromszög: a csille szerkezeti elemei és a figurák hármas csoportjának „megfordított" háromszöge. Így válik a klasszikus szerkezet modern kompozíciós eljárássá s egyben annak eszközévé, hogy az adott formai tömörítésben a munkásalak is új tartalommal gazdagodjék. Pillanatnyi szituáció, amely a várakozó készenlét és cselekvőerő mozzanatával telítődik. Monumentális igényű alkotás.
A „Közösségi művészet felé" kiállítást mintegy nyitánynak szánták: a felszabadulást követő első évek rokon törekvéseit összegezte, felvonultatva az állandó nagy nyilvánosságnak szánt alkotásokat, terveket. A nem sokkal később bekövetkezett kultúrpolitikai változások miatt azonban inkább záróakkordja lett az első nekifutásnak. De jó néhány ott bemutatott alkotás – így Domanovszkynak ez a képe is – mégis „nyitás" lett: a Domanovszky-életmű művészettörténeti korszakot jelző szakaszának kezdete.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1976
12

KRITIKA
Budapest

Beck András

csak a vendégfogadásra — még az állva beszélgetésre sem. Jó néhány lakásnak nemigen

1021

Beck András: Olvasó munkás
(Bánhalmi János felvétele)

könyveket hozott. (A *Makra*, a *Rozsdatemető*, a *Húsz óra*, a *Vészkijáratbejárat* bizonyult — nem keveseknél — leküzdhetetlen akadálynak.) A húszas-harmincas években a szervezett munkások tízparancsolatában az első ez volt: „Olvass naponta legalább két órát!" Ne pereljük vissza ezt a jelszót. Akkor is irreális volt. Azt a „belülről irányított" mentalitást népszerűsíthetnénk, amellyel ezt több ezren megpróbálták magukévá tenni. Úgy érzem, hogy a szerződések és az olvasófelelősök anakronisztikusabbak, mint az a tízparancsolat. Magam is találkoztam olyan idős munkásokkal, akik 1970-ben is betartották ezt a parancsot. Igaz, még mindig elsősorban mozgalmi feladatként értelmezve. Alapos történeti és lélektani elemzés tárgya lehetne az, hogy a mozgalmi feladatként való olvasás milyen többletet és milyen hátrányokat jelent, és az is, hogy ez a funkció — változván a munkásság helyzete, változván a mozgalom — milyen formában él és élhet tovább, és az is, hogy milyen egyéb funkciók nélkülözhetetlenek ahhoz, hogy az olvasást — elfogadva *Miklós Pál* javaslatát — értelmezésként határozhassuk meg.

*

Az olvasáshoz és a mozgalomhoz hű idős munkásolvasók egy része teljességgel képtelen a mai irodalommal való párbeszédre. Fiaik — a mai negyvenévesek — közül szinte sokan. A szocialista kultúráról alkotott modelljük jelentős mértékben eltér művelődéspolitikánk modelljétől, de fiaik modelljétől is. Negyven-ötven éves „apák" és huszonéves „fiúk" modelljeit egymás mellé téve jelentős különbségeket észlelhetünk. Még akkor is, ha a két korosztály iskolai végzettsége azonos és még akkor is, ha mindkét réteg a párttagok közül kerül ki. Az apák modellje

1021 1970 NOV 22

AZ OLVASÓ MUNKÁS

Beck Ö. Fülöp jelképpé nőtt ércszobra, az *Olvasó munkás* a csepeli sportstadion bejáratával szemközt áll. A szobor rajza hónapról hónapra megjelenik a Csepel című helyi hetilapban. A kezében tartott könyvbe mélyedő, nyugodt, magabiztos munkásalakról nevezték el *az újság havonta jelentkező négyoldalas irodalmi mellékletét.*

Az idestova hetedik évfolyamában járó Olvasó Munkás figyelemre méltó röppályát írt le. Pontosabban: ír le. Szellemi útkeresése ugyanis korántsem befejezett. Sőt épp az utóbbi időben vált igazán izgalmassá. Azóta, amióta kulturális fejlődésünk mindjobban kedvez a *helyi szellemi fórumok* kialakulásának. Amióta mind nyilvánvalóbb a felismerés: a szocialista kultúra magasabb szintre emelése csakis a szellemi élet sokrétű-sokszínű sejtjeinek kialakítása útján valósítható meg. Csakis ily módon lehet elérni, hogy az emberek a kultúra passzív befogadóiból *aktív részeseivé* váljanak.

Rózsaszínű dolog volna, ha azzal folytatnánk, hogy az említettek az Olvasó Munkás jóvoltából Csepelen már többé-kevésbé valósággá váltak. Az igazság mindössze annyi: az utóbbi időben a szóban forgó hasábokon mind több olyan írás jelenik meg, amely a fenti célok okos vállalásáról tanúskodik. A javarészt kétkezi munkástollforgatók megpróbálnak túllépni az egyébként becsületes szándékú, bár művészileg többnyire kiforratlan versek és novellák körén.

A munkásirodalom gazdagításának jelszava mellé a jóval szerényebb, ám sokkal reálisabb *munkásközvélemény-teremtés* jelszava került. Azzal a nyilvánvaló céllal, hogy például Csepel is hallassa a hangját az országszerte gyűrűző munkásműveltség-vitában. Hiszen a különböző lapokban nyilvánosságra került érvek és ellenérvek összecsapásának gyakorlati haszna elsősorban a szellemi közeg fogékonyságától függ. Nos, az Olvasó Munkás rendkívül sokat tett azért, hogy a munkáskerület közvéleménye ne a „semleges szemlélő" szerepét játssza. A melléklet több országos hírű író — a többi között Veres Péter, Hidas Antal, Fekete Gyula — véleményét szembesítette a munkásokéval, sőt éjszakáig tartó szenvedélyes eszmecsere megszervezésére is vállalkozott.

Éppúgy, mint az országos népművelési konferencia kapcsán kibontakozott közművelődési vitában. Az Olvasó Munkásban megjelent interjúk, szociográfiai alapállású riportok arról tanúskodnak: a csepeli munkások körében mind több az eredményeinket-gondjainkat — s az ebből fakadó tennivalóinkat! — *a maguk bonyolultságában* érzékelők száma. Kialakulóban van — igaz, fölöttébb ellentmondásos módon — a munkásforradalmiság *korszerű* értelmezése; azaz mindinkább idejét múlttá válik a tegnapi — egyedül lehetséges forradalmi szelleműnek hitt — magatartásforma, amely a kulturális-művészeti értékekkel szemben csakis az elfogadás-elutasítás szélsőségességét ismerte.

Az Olvasó Munkás körül létrejött csoportosulás — központja a Csepeli Munkásotthonban működő hasonló nevű klub — mind határozottabb *helyi kritikai közszellemet* alakít ki. Hogy a merev tagadásokat, a kritikátlan azonosulásokat árnyaltabb — erényekre és hibákra egyaránt figyelő — munkásszemléletmód váltsa fel. Amely bátran önkritikus is, mert felismerte, hogy a szocialista művészi korszerűségért nemcsak az alkotói maradiság ellen kell harcolni. Ugyanennyire fontos, hogy a munkásközízlés elmaradottságával, a munkásítélkezés tegnapi megszokottságaival se béküljön meg.

Jól tudjuk, hogy az utóbbi különösképpen nehéz feladat. De megoldása elodázhatatlan. Különben épp a társadalom vezető osztályához tartozók nem tudnak lépést tartani az örvendetesen gyorsuló kulturális fejlődéssel, amelynek anyagi-gazdasági alapjait kezük munkájával önmaguk teremtik meg.

Csak üdvözölni lehet az Olvasó Munkás íróit-szerkesztőit azért, mert bátran szót emeltek a konzervativizmus ellen, amikor például a tavaly megnyílt Csepel Galériában kiállított egyes művek felett sommásan ítélkezőkkel vitába szálltak. Mégpedig ésszerű tapintattal, a *segítés* őszinte szándékával: képzőművészeti összeállításukban neves festők, szobrászok, grafikusok mondták el véleményüket az igazi modernségről, s arról, mit igényel a korszerűségre törő képzőművészet a munkásközönségtől. A vélekedések, persze, nem egyeztek. De hát nem utolsósorban az egészséges vitakészség fölszítása volt a cél. Hiszen ily módon lehet rádöbbenteni az embereket: az új művek befogadásáért vívott *szellemi küzdelem* is nélkülözhetetlen része a szocialista kultúra értékteremtő-emberformáló folyamatának.

Az Olvasó Munkás *ennek* a küzdelemnek teremtett Csepelen — a munkáskerület határain túlmutató! — fórumot.

Veszprémi Miklós

NÉPSZABADSÁG
Budapest
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

— **A Liba**[illegible] zeti ünne[illegible] czi Pál, az [illegible] ke táviratban fejezte ki jó[illegible] ságait Szoliman Frangié köztársasági elnöknek.

— **A MÉM és a SZÖVOSZ vezetői** — Dimény Imre miniszter és Molnár Frigyes elnök vezetésével — értekezleten vitatták meg a két, egymással összefüggő munkaterület időszerű kérdéseit. Megállapodtak a MÉM és a SZÖVOSZ együttműködésének további részleteiben.

— **Magyar—algériai légügyi egyezmény.** Hűvös Sándor, a Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium légügyi főigazgatóságának vezetője és A. Bausba algériai légügyi főigazgató Algírban aláírta a magyar—algériai légügyi egyezményt. Ebből az alkalomból Szalai Lajos, az algériai magyar nagykövetség ideiglenes ügyvivője koktélt adott.

— **Budapesten tartotta tizenhatodik ülését** a szocialista országok közös vasúti teherkocsiparkjának (OPW) tanácsa, november 17. és 20. között. A tanácskozáson részt vevő küldöttségek vezetői szombaton délután jegyzőkönyvet írtak alá.

— **A KGST építésügyi állandó bizotságának** ülése Drezdában megvitatta a termelés további szakosításával és az építőipari távlati tervezéssel kapcsolatos együttműködést; jóváhagyta az 1971—75-re vonatkozó hosszú lejáratú munkatervet.

— **A Német—Szovjet Baráti Társaság** küldöttsége, amely Kurt Thieme főtitkár vezetésével tett látogatást hazánkban, szombaton elutazott Budapestről. A delegációt elutazása előtt fogadta dr. Herbert Plaschke, az NDK budapesti rendkívüli és meghatalmazott nagykövete.

— *BARTÓK-HANGVERSENYNYEL és bállal emlékezett meg szombaton a Fészek Klubban az ifjú zenebarátok magyarországi szervezete a Jeunesses Musicales harmadik világnapjáról. Ott volt Szulhán Cincadze szovjet zeneszerző és André Watts zongoraművész.*

— **Most jelent meg:** A magyarországi Tanácsköztársaság 50. évfordulója. (Akadémiai) — Cseres Tibor: Játékosok és szeretők. — Lengyel József: Bécsi portrék. (Magvető) — Friedrich Schiller összes drámái I—II. Helikon klasszikusok. (Helikon) — Pausztovszkij: Romantikusok. (Móra) — Pilinszky János: Nagyvárosi ikonok (Szépirodalmi).

Az idei Eötvös-verseny győztesei

Szombat délután az Eötvös Loránd Tudományegyetem Fizikai Intézetének előadótermében kihirdették az 1970. évi *Eötvös-verseny* eredményét.

700—700 forintos első díjat kapott Blahó Gábor (budapesti Eötvös gimnázium IV. o. tanuló, tanára Zentai Károly) és Harmat Péter (fizikushallgató, Eötvös Loránd Tudományegyetem), a mosonmagyaróvári Kossuth gimnázium volt tanítványa (tanára Krajnik József);

500—500 forintos második díjat nyert Bajmóczy Ervin (Budapest, Fazekas gimnázium IV. o., tanára Hutai Ferenc) és Tichy-Rács Ádám (budapesti Eötvös gimnázium IV. o., tanára Zentai Károly);

400 forintos harmadik díjban részesült Mosó Tamás (budapesti Eötvös gimnázium, IV. o., tanára Zentai Károly).

A győztesek jutalmait Vermes Miklós Kossuth-díjas középisko-

Péter János [illegible] miniszter szombaton fogadást adott a Külügyminisztérium vendégházában *Rácz Pál* külügyminiszter-helyettesnek e tisztsége alól történt felmentése, valamint *Hollai Imrének* külügyminiszter-helyettessé való kinevezése alkalmából. A fogadáson részt vettek a Budapesten akkreditált diplomáciai képviseletek vezetői, valamint *Puja Frigyes*, a külügyminiszter első helyettese, *Bojti János*, *Gyenes András* és *Marjai József* külügyminiszter-helyettesek, továbbá a Külügyminisztérium vezető beosztású munkatársai.

— **Köszönetnyilvánítás.** Köszönetet mondunk a Központi Bizottságnak, a Pest megyei pártbizottságnak, a Partizán Szövetségnek, s mindazoknak az elvtársaknak, barátoknak, rokonoknak és ismerősöknek, akik Házi Árpád elhunyta alkalmából fájdalmunkban osztozva részvétüket nyilvánították. — Házi Árpádné, gyermekei és az elhunyt testvérei.

— **Sírkőavatás.** Eduardo Gonzalesnek, a Spanyol Kommunista Párt 1966-ban Magyarországon elhunyt tagjának sírkőavatását november 26-án, csütörtök délelőtt 10 órakor tartják a Farkasréti temető 39. parcellájában. — A Magyar Partizán Szövetség.

— **A fővárosi tanács építészeti** bemutatóterme szombaton megnyílt a Tanács körúton. A bemutatóterem létrehozásának célja, hogy a főváros lakossága a kellő időben értesüljön arról, hogyan kívánják Budapest különböző területeit beépíteni, hogyan tervezik a városkép alakítását; ezúttal a főváros módosított általános rendezési tervét ismerte-

Beck András

rohrámszűrén

Bronzemlé Zérme Nagy Imre arcmásával.
73x68cm.

Új Tá Tu.
1989 máj 28.

BECK ANDRÁS

említve

Sz.A.:József Attila és a képzőművészet.Kiállítás a Petőfi Irodalmi Múzeumban

UJ TÜKÖR 1980/XVII/15.sz.24-25.o.

Bech András

szobrászunyírén

A főiskolán mestere volt a Zalaegerszegen most Ziállitó Varga Miklós szobrászunyírénnek.

Szolnok Megyei Néplap
1982 szept 11.

Beck András, szobrász

L: Csáky József

Vadas József: A hazai pálya (mű) előnyei 13

Élet és Irodalom, Bp. 1983. jan. 7. XXVII/1

Beck András

Rideg Gábor: Hosszú út hazáig

Művészet, 1983. május

Beck András, Kossuth-díjas szobrászművész

Móré Mihály 1948-ban a Derkovits-kollégiumba bejutott, ahol Beck András, Rabinovszky Mariusz, Koffán Károly és Kmetty János tanított. Egy évvel később a három szabadiskolát, köztük a Derkovits-kollégiumot is megszüntették, de a Főiskola mindenkit átvett.

Bakó Endre: A Napló Tárfata: Móré Mihály. Hajdu-Bihari Napló, 1982. jan. 16.

Beck András szobrai

L.: Nagy László

Tüskés Tibor: Nagy László 263-270

Jelenkor, Pécs, 1982. máj. XXV/3

Bech tudorán

Goldman György album

Magyar Nemzet 1984. XII. 16.

Beck András, Kossuth-díjas szobrászművész

Nagy Mária szobrászművész a Főiskolán Mikus Sándor, Beck András, Kisfaludi Stróbl Zsigmond növendékeként végzett.

Moldvay Győző: Csöndes disputa Nagy Mária szobrásszal.
Népújság, (Heves), 1981. júl. 31.

Beck András, Kossuth-díjas szobrászművész

15. Beck - Kerényi - Mikus:
„Sajtószékház" - dombormű, kő, 1948-1950.
[részl.]

Művészet, Budapest, 1981. márc. 4 old.

Beck András

Sajtószékház (domlormű)
(rysso)

Aradi Nóra: A magyar művészet tö rténete..
Művészet, 1981. március – 4 lap.

Beck András

Kalló Viktor egyik mestere a Főiskolán Beck András volt.

Lóska Lajos: Egy művész élvén után.
Művészet, 1980. június – 24. lap.

Beck [András], Kolbán

L: Nagy Ishán

Menyhért László: Szeretek örülni ... 86-91

Jászkunság, Kolnok, 1981. aug XXVII/2-3

BECK András, nobrán

eml

eml. KOVÁCS-CSOMA Mária: Medals of Nobel Laureates in the Medal Cabinet of the Semmelweis Museum of History of Medicine. – Orvostörténeti Közlemények 125–132., 1989–1990., 174

XXv 45 n. / Mesterek

agische konflikten en katastro-
gen der bandelooze begeestering
dt den strakken ononderbroken
ogen, hun verband en uiterste
nder heroieke gebaren, uit-
scheiden achtergronden, treedt
een wetenschappelijken en tech-
en eene zakelijkheid, onzen
lat een tot het einde gedacht
met eene uitsluitelijke
evreden stellen kan. Het moet
tuurpolitieke perspektiven en
truktivisme is als kunstrichting

BECK András

VEB
ZEITUNGSAUSSCHNITTDIENST
GLOBUS

Hamburger Abendblatt
Hamburg

13. 12. 85

András Beck verunglückt

Der aus Ungarn stammende Bildhauer András Beck ist im Alter von 78 Jahren bei einem Verkehrsunfall in der Nähe von Paris gestorben. Der expressionistisch-abstrakt arbeitende Künstler hatte seine Heimat nach dem Ungarn-Aufstand 1956 verlassen. Er ist durch Bildnisse seiner Freunde Béla Bartók und des französischen Literatur-Nobelpreisträgers Saint-John Perse bekannt geworden. dpa

ARGUS
CH-8030 Zürich, Telefon 01/252 49 37
Andréas Beck
Lavaux - Jorat Panorama
Lutry (CH)
Tir. h. 2422
Argus Media No. 1302
1021
8.Juni 1984

Galerie Plexus de Chexbres

Exposition de sculptures en bronze

Andréas Beck est un sculpteur hongrois qui ne pouvait pas vivre sous le régime communiste. Né à 24 kilomètres de Budapest en 1911, il a exposé, dès 1934, dans les grandes capitales d'Europe, au Canada, en Finlande, en Pologne et à New York. Il s'est exilé en 1956. Etabli à Paris, il y travaille depuis 1957.

Son œuvre est considérable. Andréas Beck met l'accent, dans ces sculptures sur le cheminement de l'être humain en proie à l'asservissement quotidient, à la brutalité de ses semblables, sur sa force ou sur son désespoir, sur sa volonté de résistance ou sur son incapacité de tenir bon face aux évènements. Inconstance, lassitude ou lutte pour ne pas subir de défaite et se laisser absorber.

Interférence, dans l'art d'Andréas Beck, de ses expériences dans son pays où la botte du totalitarisme s'est incrustée, de sa reconversion dans un monde incohérent, à la recherche de styles de vie nouveaux, d'horizons tout neufs.

Mais, pas encore tout à fait délivré de son passé qu'une cauchemardesque invasion fit capituler dans un cercle infernal, il se fraie cependant un chemin vers un avenir libéré des contraintes asservissantes des idéologies. C'est de ce côté qu'Andréas Beck regarde à présent, animé d'une amitié fraternelle envers la vie qui s'exprime librement, hors des limites imposées par les dictatures moribondes et brise, finalement, les murs qui veulent l'emprisonner et lui imposer leur langage de sourds.

Cette exposition contrastée est ouverte jusqu'au 1er juillet 1984. Du mercredi au vendredi de 15 à 19 heures, et du samedi au dimanche inclus, de 15 à 18 heures. Ou sur rendez-vous.

Texte et photo de Madeleine Cachin

Sculpture de proue d'Andréas Beck: l'Amitié.

sacs de tourbe,

hotos Pélican

Deux équipes de nettoyage à l'œuvre

ARGUS
CH-8030 Zürich, Telefon 01/252 49 37
András Beck
L'Est Vaudois
Montreux (CH)
Tir. q. 12 371
Argus Media No. 1303
1021
8.Juni 1984

Fulgurantes sculptures d'András Beck à Chexbres

«La sculpture, plus que d'autres arts, ne souffre pas la médiocrité. Il faut choisir entre la grandeur et le bibelot, étant sous-entendu que la grandeur n'est pas un problème de dimensions». Cette phrase résume à merveille l'exceptionnelle production du sculpteur hongrois András Beck que l'on peut découvrir à la Galerie Plexus de Chexbres ces jours-ci.

En effet, la notion de la grandeur est si considérable chez cet artiste que les pièces monumentales semblent provenir d'un monde d'une autre dimension, d'une sorte d'Olympe où la flamme sacrée s'est figée un instant pour créer une prière de bronze; l'aile d'une déesse s'est pétrifiée comme une flèche, comme un trait d'esprit qui nous fait douter du poids spécifique de la plume ou du bronze. Le masque «arraché» de St John Perse, haut comme un buste, reflète interrogations et pensées fugaces si multiples qu'il semble modifier les traits en permanence.

Mais la promenade s'avère peut-être plus abordable dans les «petites» sculptures: quelques décimètres cubes renferment des élans contrecarrés par des immobilismes, et l'on peut y voir un témoignage de l'artiste qui a dû passer le rideau de fer pour continuer à créer à sa manière. Quelques croix, plantées un peu à la... diable, évoquent plus sûrement la tragédie du Golgotha que les images les plus réalistes de la crucifixion. «Le mur», sorte de plissement de bronze, porte en lui comme le récit de souffrances ou de joies. D'autres formes, sans rappeler des thèmes précis, évoquent toujours cet élan de la terre au ciel, qu'il soit vécu par l'homme bras tendus au soleil, le végétal ou l'âme humaine. Des patines noires ou bleutées, vers-de-gris ou plus dorées accrochent la lumière d'une manière superbe sur ces sculptures qui ont déjà suscité l'admiration des connaisseurs dans les musées de Paris, Vienne, Bruxelles, Amsterdam et Toronto.

Anne MANCELLE

EV

Une des oeuvres significatives d'András Beck

20 h. 30.

LES MASSEUSES
de 18 ans révolu
Sam./dim./lun. **ma**

Rex III (51 29 00): **L'AFFRONTEMENT (HARRY & SON).** Réalisé par **Paul NEWMAN.** Avec **Paul NEWMAN, Robby BENSON** et **Joanne WOODWARD.** (14 ans.) Tous les jours à 15 h. + 20 h. 30.

VOUS HABITEZ CHEZ VOS PARENTS? Michel GALABRU, Claire MAURIER et **Alexandre STERLING** dans un film de **Michel FERMAUD.** La famille, c'est pas toujours marrant!!! (14 ans.) Ven./sam./dim. **nocturnes** à 22 h. 45. Sam./dim./lun. **matinées** à 17 h. 15.

Bourg (54 29 05): **FESTIVAL BELMONDO - L'INCORRIGIBLE** (1975). **Geneviève BUJOLD, Julien GUIOMAR, Daniel CECCALDI** et **Andrea FERREOL** dans un film irrésistible et génial signé **DE BROCA-AUDIARD.** (12 ans.) Tous les soirs à 20 h. 30. Dim./lun. **matinées** à 15 h. Dès ven. 15 juin: **LE CHEF DU CLUB NUMBER ONE** («LE CORPS DE MON ENNEMI») (1976).

★★★★ AIGLE ★★★★

★Ciné flash

COSMOS - **Jusqu'à lundi à 20 h. 30.** Dès 16 ans révolus.

IL ETAIT UNE FOIS EN AMERIQUE

UN FILM DE SERGIO LEONE

VERSION INTÉGRALE 3 h. 40. Attention! film immédiat.
Tél. (025) 26 25 20. **Ce soir pas de nocturne.**

★★★★★★★★★★★★

L'EST VAUDOIS

Quotidien des Alpes vaudoises, de la plaine du Rhône et de la Riviera lémanique paraissant à Montreux.

IMPRIMERIE CORBAZ S.A., 1820 MONTREUX.

Tirage contrôlé: 12371 exemplaires (FRP 9.2.1983).

RÉDACTION:
1820 Montreux, 22, av. des Planches, tél. (021) 63 48 31.
1860 Aigle, 14, rue du Rhône, tél. (025) 26 26 50.

Rédacteur en chef responsable: Pierre-Alain Luginbuhl.

PUBLICITÉ ET ABONNEMENTS:

Administration générale: 1820 Montreux, 22, avenue des Planches, tél. (021) 63 48 31, CCP 18-380.

Bureau d'Aigle: Imprimerie de la Plaine du Rhône, 1860 Aigle, 14, rue du Rhône, tél. (025) 26 20 20.

Bureau de Leysin: Imprimerie Nouvelle, 1854 Leysin, av. Rollier, tél. (025) 34 12 36.

Publicité hors districts: *ofa* Orell Fussli Publicité S.A., Bel-Air Métropole 1, 1002 Lausanne, tél. (021) 20 55 31, ainsi que ses 41 agences.

TARIF DE PUBLICITÉ:

Annonces: le mm 59 ct.

Annonces anonymes: le mm 64 ct.

Annonces transmises par téléphone ou emplacement prescrit: 10-20% de majoration.

RÉCLAMES ET AVIS TARDIFS:
selon emplacement, le mm Fr. 2.23, 2.80 ou 3.10.

Avis mortuaires, remerciements, naissances: le mm 1.24.

Communiqués: la ligne Fr. 5.45.

Editions Riviera-Chablais: tarif sur demande.

Délai pour réception des annonces: l'avant-veille du jour de parution, à 16 h. Avis mortuaires la veille du jour de parution, à 21 h.; en dehors des heures de bureau, ils peuvent être adressés par exprès à la rédaction.

Contrordre: la veille avant 8 heures.

Beck András, szobrászművész Kossuth-díjas

Beck Judit festőművész lakásán több művésztől akad mindenféle amit édesapja, Beck Ö. Fülöp kapott, hiszen a művésznek sok szor ajándékoznak egymás között is. Itt van Barcsay-Uitztól, ott van Fémes Beck Vilmostól egy szép rajz (édesapja nagyon korán elhalt öccsétől, – Mellette van mindjárt Beck Andrásnak Juditról készült szobra.
Beck András fivére Beck Juditnak, ő Párizsban él.

Szombat délelőtt.

1984. nov. 24. Pétőfi 1000 |V.i.|

nyokhoz illeszkedő, formakényszer

ni.

BECK András

Nagy Imre-emlékérmet bocsát ki a Történelmi Igazságtétel Bizottsága

A Történelmi Igazságtétel Bizottsága *Nagy* Imre és mártírtársai temetése alkalmából 1989. június 16-ra emlékérmet bocsát

ki. Az emlékérem egyrészt emlékeztető, másrészt az értékesítéséből származó bevétel szerény hozzájárulás a 301-es parcellában felállítandó mártíremlékmű költségeihez. A bronzemlékérem Beck András, az 1985-ben elhunyt kiváló magyar szobrászművész alkotása. A 73×68 mm méretű érmén Nagy Imre arcképe látható. A sima hátlapon a kivégzés és a temetés időpontja szerepel (1958. június 16. — 1989. június 16.). A háromszáz példányban készülő történelmi emlékérem ára 3000.— forint és kizárólag előfizetésre kapható. Terjesztését a *Budapest* című folyóirat szerkesztősége vállalta, ezért mindazok, akik a Nagy Imre emlékérmet megvásárolni szeretnék, levélben jelentkezzenek a Budapest szerkesztőségénél, 1036 Budapest, Dugovics Titusz tér 15. (Krúdy ház). Az előfizetések beérkezésének sorrendjében a T. I. B. befizetési utalványt küld a jelentkezőknek, és egyúttal közli, hol és mikor vehető át az emlékérem.

MN 1989. máj. 17

vőben kiküszöbölhetővé teszik a hasonló visszaéléseket."

Mindenki gyanús

Az Országos Pedagógiai Intézet osztályvezetője, *Dóra* György az első láncszem a tételek útján. Tagja volt, munkatársával, *Váczi* Sándorral és a Művelődési Minisztérium főosztályvezetőjével, *Keczer* Tamással együtt annak a bizottságnak, amely végül is kiválasztotta, majd borítékolta és páncélszekrénybe zárta a hét feladatot. Ezeket a példákat egyébként, miként az alternatívaként felkínált másik hetet is, *Urbán* János, az OPI munkatársa választotta ki a feladatgyűjteményből.

— *Hol, milyen pontokon szivároghattak ki a szigorú titokként kezelendő tételszámok?*

— Március 6-án érkeztek meg a tételsorok. Másnap a két alternatíva közül kiválasztottuk azt a hét feladatot, melyeket tegnap megkaptak a diákok.

— *Erről jegyzőkönyv készült?*

— Valamennyi tételt kézjegyével látott el a minisztérium főosztályvezetője.

— *Ilyenkor közjegyző is jelen van?*

Nem nincs. A minisztérium

nulókba vert automatizmusokat kéri számon.

De ez egy másik riport témája.

Bár nem akartam, mégis sikerült zavarba hoznom beszélgető partneremet. Azt, hogy reggel esetleg a déli krónikában...

A közbiztonsági he
a főváros

Szaporodtak a rablá

(MTI) Egész naposra tervezték, határás vita után mégis véget ért a fővárosi tanács ülése, mert bár akadtak ellenzői, a testület együttesen tárgyalt a budapesti közbiztonság, illetve a törvényesség helyzetéről, a bíróságok tevékenységéről, valamint a jogalkalmazás törvényességéről.

A főváros közrendjéről, közbiztonságáról szóló beszámoló szerint a főváros bűnügyi helyzete tavaly javult. Az ismertté vált bűncselekmények száma csökkent, *növekedett viszont a bűnszövetségben elkövetett, szer-*
vezett és sorozatos bűncselek-

ARGUS
CH-8030 Zürich, Telefon 01/252 49 37
András Beck
24 heures
(édit. nat. et vaudoise)
Lausanne (CH)
Tir. tot. q. 93 360
Argus Media No. 1411
1021
9. Juni 1984

BEAUX-ARTS

Balthus, Giacometti, Bonnard

Des brouillons

Trois grands peintres, Balthus, Giacometti, Bonnard, et pas de toiles. Mais des dessins au crayon qui donnent à voir l'instant de la conception d'une œuvre, lorsque l'artiste n'est encore qu'au stade de l'idée, de la réduction du sujet. La Galerie Alice Pauli fait ainsi plonger le spectateur dans trois « systèmes » différents, trois mondes où le génie est encore à l'état brut, sauvage.

Balthus structure, met les formes en place, fouille l'espace pour trouver la place exacte, adéquate. Alors qu'il ne s'agit que d'esquisses, il soigne la définition des contrastes ombre-lumière par des jeux de hachures serrées. Le dessin apparaît achevé.

Tout à l'opposé, Giacometti court vers l'insaisissable. Son crayon plus sec s'enfonce dans le papier, hargneux, nerveux. Des coups de gomme font surgir la lumière avec une douceur brutale.

Avec Bonnard, on retrouve le croquis-recherche. Le dessin est rempli de trouvailles, l'arabesque d'une posture, l'angulation d'une perspective. Tout est bon pour fixer ces premiers jets : la page d'un carnet quadrillé, un bout de papier brun, qu'il punaisait ensuite au mur.

A voir jusqu'au 14 juillet.

Cécile Lecoultre

Mais aussi...

... Si vous allez à Martigny admirer Rodin à la Fondation Gianadda, ne manquez pas le détour par la **Galerie Plexus, à Chexbres,** qui présente un autre sculpteur de talent, le Hongrois **András Beck,** jusqu'au 1er juillet.

L'ANGLAIS DES ANGLAIS

Séjours linguistiques en Angleterre, de courte ou de longue durée (nombre de francophones limité), logement chez une famille anglaise (vous y serez le seul francophone). 46-7993-12

Renseignez-vous: **D. Berrington Davies BA, Cert. Ed, Abon School, 25, St. John's Road, Bristol 8, Angleterre. ✆ 0044 272 73 03 54. Tx 449752 Chacom G Abon.**

Beck András, Kossuth-díjas szobrászművész

1952. dec. 28.

„Délelőtt megnéztem a tárlatot ... Beck András Bartók-szobra felháborítóan rossz: a megszállottságot akarta ábrázolni és csinált egy alvajárót tüdővészes őrültet. S még hozzá óriási, durra köszvényesomás kezekkel, amikor Bartóknak ideges, finom keze volt."

Lőrsy János: Lemnitz Sándor naplójából.

Kritika, ~~1983~~ 1983. aug. 34-old.

ARGUS
CH-8030 Zürich, Telefon 01/252 49 37
Andreas Beck
Le Courrier
Genève (CH)
Tir. q. 6054
Argus Media No. 11[illegible]
9. Juli 1984
1021

Promenades sculpturales

Ouvrons l'œil

Citoyen, connais-tu les sculptures qui décorent ta ville ? Pour stimuler la curiosité du public et peut-être pour aiguiser la critique de son œil, le Conseil administratif invitait la presse ce jeudi matin à une formelle inauguration des dernières œuvres acquises par la Ville.

A force de côtoyer dans ses déplacements ces pièces exposées çà et là, on n'y prête souvent plus guère attention. Certaines sont d'ailleurs si fondues dans le paysage qu'elles se remarquent à peine. Pourtant, la ville se pare de plus en plus de sculptures dans ses parcs, places et squares. Il y en a actuellement environ 320. C'est pour souligner la présence des plus récentes qu'une petite visite guidée était proposée aux journalistes.

Acier, bronze et marbre

Tout a commencé au Victoria-Hall : les bustes d'Ernest Ansermet et d'Arthur Honegger, vis-à-vis l'un de l'autre, adressèrent à l'assistance un coup d'œil complice du haut de leur socle. Devant le Sacré-Cœur, face au Conservatoire, «l'Hommage à Bela Bartok» d'Andreas Beck reflétait en un éclat inoxydable la lumière blanche du soleil. Cette sculpture a été offerte à la Ville par la communauté hongroise de Genève plus particulièrement pour rendre hommage à notre pays qui lui offrit asile en 1956. Dans le hall de la Comédie, ce fut la découverte du petit «Arlequin» de Peter Hartmann. Puis, dans le square de cette même Comédie, le public pénétra dans le «Silence du Philosophe» de Daniel Polliand. Entre sa face méditative et son postérieur potelé, l'être de marbre blanc se tait, sauvagement ambigu.

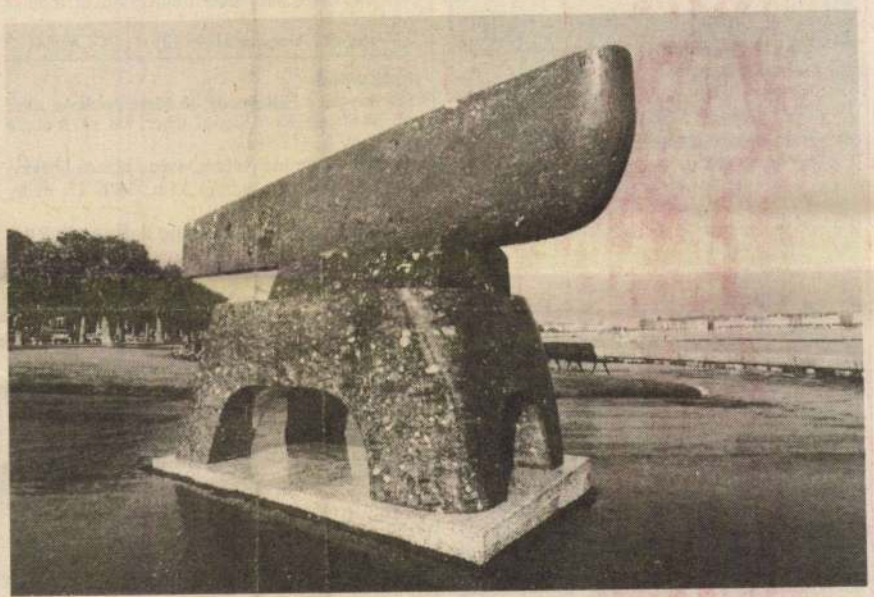

Le «Grand Voyage» vert-bleu d'André Raboud. (Photo Volery)

Du rocher au microcosme de bois

Après une paisible traversée de Plainpalais, le rocher commémoratif du 9 novembre 1932 rappela des douleurs passées qu'on ne tient plus à vivre. Le malheureux mariage de la roche et du béton évoqua peut-être la dure négociation entre mécènes et responsables municipaux sur la présence et l'emplacement du monument.

L'assemblée se rendit ensuite sur le quai de Cologny, face au Parc des Eaux-Vives, pour rêver du «Grand Voyage» vert-bleu d'André Raboud. Les Japonais présents à cet instant, par leurs photos de la sculpture sur fond de rade et de roses, sauront lui faire une juste réclame dans leur pays. Puis, sur l'esplanade Beau-Rivage, «Sylvie après le bain» de Henri König se séchait au soleil sous l'œil attendri par ses charmes d'un public amateur.

Au Parc du Trembley, «l'Ouverture sur Rencontre» de Manuel Torres offrait d'étranges percées sur la verdure environnante dans son massif fer rouillé.

Enfin, dans le hall du Grand Théâtre, un autre buste d'Ernest Ansermet de Jean-Daniel Guerry saluait de sa hauteur «la Tête de Diane» et le «Genius» sculptés par Jakob Probst. Les «Microcosmes» en bois de Charles de Montaigu gardaient leurs secrets.

C'est autour d'un copieux apéritif qu'on échangea ses impressions sur les tenants et aboutissants des choix culturels de nos édiles. Genève est décorée, remarquons ses parures. **RMz**

MÉMENTO

Toute information destinée
adressée à l'Union genevoi

APPELS D'URGENCE

Du 7 au 14 juillet

Pharmacies de service jusqu'à 21 heures:

de **VIEUSSEUX,** 32, av. Ernest-Pictet
POPULAIRE IX (Onex), Centre commercial Coop, 21, rue des Bossons, Onex

De service jusqu'à 23 heures:

VOLTAIRE, 30, rue Voltaire
des BANQUES, 62, rue du Stand
POPULAIRE III (Plainpalais), 55, rue de Carouge

Dès 23 h. urgences seulement ☎ 20 25 11.

Service d'urgence de l'Association des médecins (jour et nuit), ☎ 20 25 11.

Service d'urgence de l'Association des médecins dentistes de Genève: ouv. de 9 h. à 12 h. et de 16 h. à 18 h.

7-8 juil.: Jean-Marie ROULLET, 8, rue Eynard, ☎ 20 37 64
9-12 juil.: Avram CHESNER, 61, rue du Rhône, ☎ 21 91 49
13-15 juil.: Didier KOHLI, 14, rue de Beaumont, ☎ 46 52 57

Association des chiropraticiens: ☎ 21 13 16
Vétérinaires: ☎ 111
Hélicoptère de la PC: ☎ 98 00 00
Service du feu: ☎ 118
Police Secours: ☎ 117
La Main Tendue: ☎ 143 ou 28 28 28
Secours routier: ☎ 140
Maternité: ☎ 46 92 11 (21 h.-7 h.: ☎ 46 92 18)
Ambulances: ☎ 20 25 11
Taxis: ☎ 141.

CINÉMAS

Fermé pour rénovation
du 2.7. au 12.7.1984
(42, rue du Rhône, ☎ 28 20 18) **ABC**

2019, Après la chute de New York
de Martin Dolman, avec Michael Sopkiw, Valentine Monnier, Anna Kanakis, p.fr., à 14 h., 16 h., 18 h. 15, 20 h., 16 ans, 22 h.
(24, rue des Alpes, ☎ 31 46 13) **CLASSIC 3**

De quel signe êtes-vous? **(Di che segno sei?)** de Sergio Corbucci, avec Mariangela Melato, Adriano Celentano, Alberto Sordi, v.o. s.t. fr.all., à 18 h., 22 h.
(24, rue des Alpes, ☎ 31 46 13) **CLASSIC 3**

Silkwood
(Le mystère Silkwood) de Mike Nichols, avec Meryl Streep, Kurt Russel, Cher, v.o. s.t. fr.all., à 16 h., 20 h., (12 ans).
Breakin, de Joel Silberg, avec Lucinda Dickey, Phineas Newborn, p.fr., à 14 h., 18 h. 15, dolby stéréo, (10 ans).
Allez Brésil - Un homme a disparu, **(Pra frente Brasil)** de Roberto Farias, avec Antonio & Fagundes, Reginaldo Farias, v.o. s.t. fr.all., à 22 h. 15, (16 ans).
(20, rue de Carouge, ☎ 29 62 16) **CORSO**

Femmes de personne
de C. Frank, avec M. Keller, J.-L. Trintignant, P. Léotard, C. Cellier, F. Cottençon. Musique de G. Delerue, p.fr. à 16 h., 20 h., 22 h., (16 ans).
Monty Pyton Life of Brian, **(La vie de Brian)** de et avec T. Jones, G. Chapman, J. Gleese, M. Palin, comique; v.o. s.t. fr.all. à 18 h. 15, (16 ans).
(Centre commercial de Meyrin, ☎ 82 14 17) **COSMOS 1**

Les moissons du printemps
de Richard Benjamin, av. Sean Penn, Elisabeth McGovern, musique de Dave Grusin, p.fr. à 14 h., 16 h., 18 h., 20 h., 22 h.
(Centre commercial de Meyrin, ☎ 82 14 17) **COSMOS 2**

Fermeture définitive
(6, rue Bartholoni, ☎ 29 01 35) **ECRAN**

Honey Throat
film osé, v.o. s.t. fr. à 14 h. 30, 16 h., 17 h. 30, 19 h., 20 h. 30, 22 h., (18 ans).
(72, rue de Carouge, ☎ 20 25 91) **EMPIRE**

Footloose
film musical, de H. Ross, av. K. Bacon, L. Singer, D. Wiest, J. Lithgow, p.fr. à 16 h. 15 (10 ans).
New York 1997, de J. Carpenter, av. K. Russel, L. Van Cliff, p.fr. à 18 h. 15, 22 h. 10, (16 ans).
La chose **(The Thing),** de J. Carpenter, av. K. Russel, p.fr. à 20 h. 10. (16 ans).
(38-40, Chêne-Bougeries, ☎ 48 50 50) **FORUM**

Pinot simple flic
de et av. G. Jugnot, et F. Bastien, J.-C. Brialy, P. Mondy, Sim. Musique: L. Chédid, p.fr. à 14 h., 16 h., 18 h., 20 h., 22 h., (14 ans).
(4, rue de Rive, ☎ 28 65 32) **HOLLYWOOD**

Œuvres de Leclair, Blavet, J.-S. Bach, Händel. Entrée libre.

JARDIN ANGLAIS à 20 h. 30, «Ladies & Jazz», la chanteuse Jan Harrington (USA) acc. par J.-L. Parodi and Friends, avec Andy Scherrer au saxophone.

THÉÂTRES

«**Cinna**» de Pierre Corneille, par le T'ACT, mise en scène d'André Steiger; décoration: Sabine Jeanson. A 20 h. 30, tous les soirs de beau temps, jusqu'au 29 juillet. (Temps incertain, ☎ 180, dès 18 h.) **COUR DU MUSÉE D'ART ET D'HISTOIRE.**

«**Ballet de la Scala de Milan: GRAND CASINO.**

«**Marionnettes Globule**» spectacle gratuit pour enfants, à 14 h. 30 et 15 h. 30, (jusqu'au vendredi 13 juillet, par beau temps seulement) - (Amphithéâtre). **SIGNAL-DE-BOUGY.**

GALERIE

«**Les peintres primés**»: à son concours d'art naïf: Rabuzin, Lackovic, De Carli; et prolongation de la sélection des naïfs. Jusqu'au 29 juillet, tous les jours de 15 h. à 18 h. 30, samedi et dimanche de 14 h. à 18 h. (36, rue Centrale, Hermance) **Galerie «LA VAGUE»**

ADRESSES UTILES

CLINIQUES DENTAIRES, 7 h. 30-20 h.
5, Malombré **46 64 44**
60, av. Wendt, **33 98 00**
Association des permanences médicales et dentaires de Genève, jour et nuit:
CAROUGE - Clinique de l'Arve, Cardinal-Mermillod 1 **43 00 50**
CHANTEPOULET, 21, Chantepoulet **31 21 20**
CHÊNE-BOURG, 20, rue de Genève **49 66 66**
CORNAVIN, 1-3, rue du Jura **45 45 50**
EAUX-VIVES, 4, rue du Nant **35 55 50**
MEYRIN, 24, prom. des Artisans **82 66 22**
SERVETTE, 15, rue J.-R.-Chouet **33 70 00**

Permanence médicale des Pâquis **31 21 80**
Urgence dentaire, 29, r. du Rhône **21 60 22**
8-12 h., 14-18 h., lundi-vendredi.
Pol Shop, bureau de prévention

SLAA

Présenté par M. Ketterer

Tout un lot de nouvelles sculptures

Une quinzaine de sculptures ont fait l'objet d'une présentation par M. Claude Ketterer, conseiller administratif, dans des édifices et en plein air.

Tout a commencé au Victoria-Hall. A l'entrée du nouveau foyer se trouvent les bustes d'Ernest Ansermet, de Jean-Daniel Guerry et d'Arthur Honegger par Paul Baud. Un changement aura lieu. Actuellement, un buste d'Ernest Ansermet, de Daniel Baud se trouve au Grand-Théâtre. Il va prendre place dans le vis-à-vis de celui d'Honegger au Victoria-Hall. Ainsi, les œuvres d'un même sculpteur se trouveront réunies, tandis qu'Ansermet vu par Guerry va figurer à l'entrée, dans le hall du Grand-Théâtre.

Bela Bartok

Devant l'église du Sacré-Cœur, l'«Hommage à Bela Bartok» d'Andreas Beck a été offert par la communauté hongroise de Suisse à la Ville de Genève. Les spectateurs pourront voir, à gauche en entrant dans le Théâtre de la Comédie, «L'Arlequin» de Peter Hartmann. Le square de la Comédie, une nouvelle zone piétonne, qui doit encore être agrémentée de bancs et de plantes, est ornée d'une sculpture de Daniel Polliand, «Le silence du philosophe».

Bronze

Au quai de Cologny, changement de décor avec une sculpture d'André Reboud en granit vert de Salvan, qui s'adapte harmonieusement à la perspective sur le lac.

De l'autre côté, à la rotonde du Mont-Blanc, un bronze figuratif de Henri König, «Sylvie après le bain», et c'est le départ vers la campagne Trembley avec «Ouverture sur rencontre» de Manuel Torres. Enfin, dans le hall d'entrée du Grand-Théâtre, «Genius» de Jakob Probst, une grande «Tête de Diane» du même artiste et deux sculptures en bois de Charles de Montaigu, «Microcosmes».

M. Pr.

M. Ketterer présente le buste d'Ernest Ansermet dans le hall du Grand-Théâtre. (Photo Aldag)

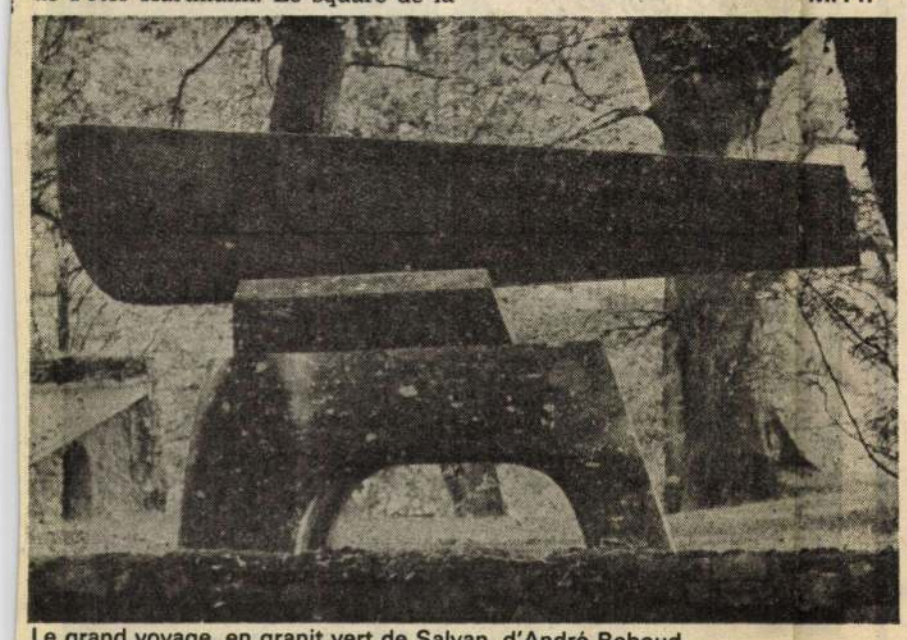

Le grand voyage, en granit vert de Salvan, d'André Reboud

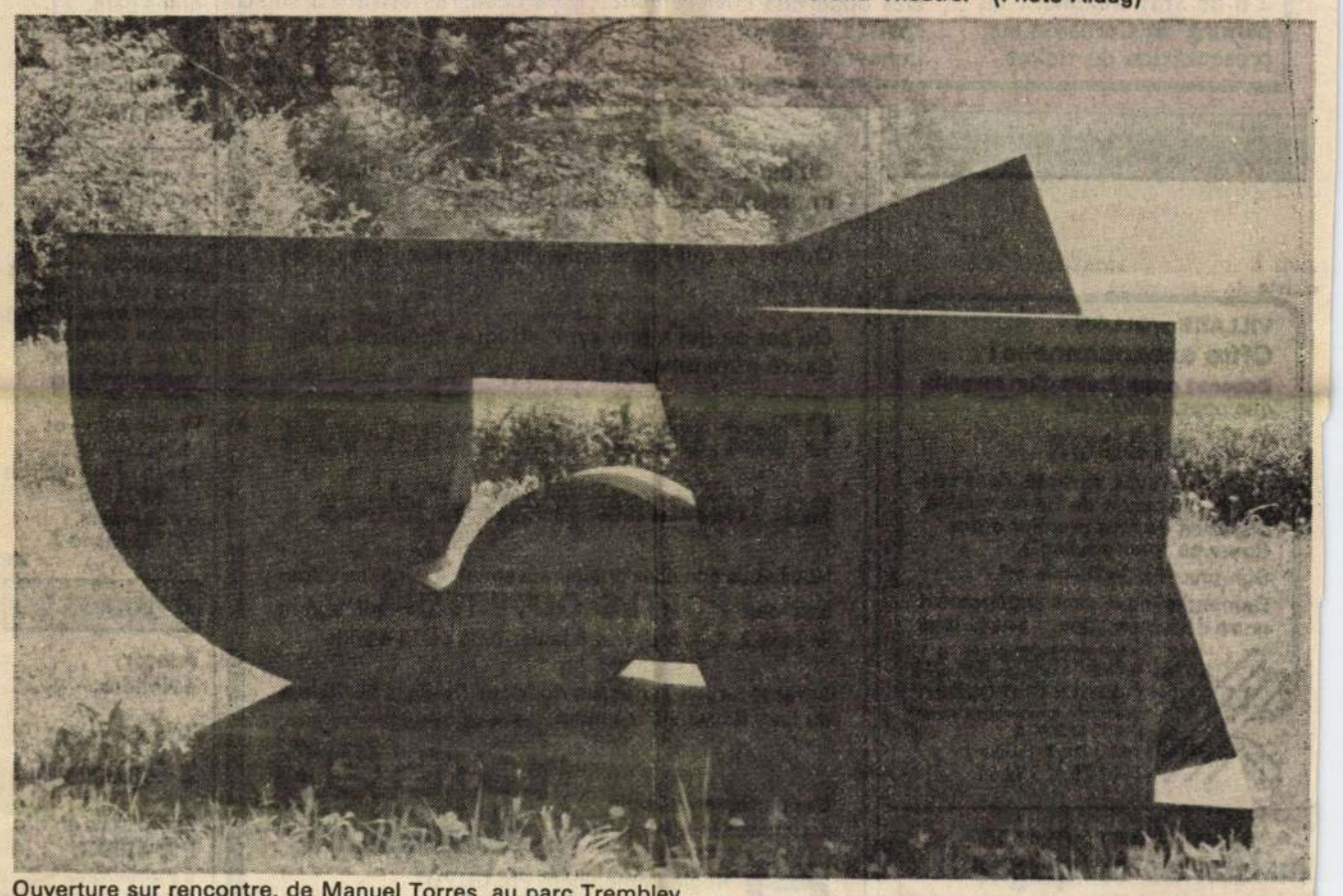

Ouverture sur rencontre, de Manuel Torres, au parc Trembley

Hommage à Bela Bartok, d'Andreas Beck, près de l'église du Sacré-Cœur

PUBLICITÉ

En Suisse: bonne cote pour la paix du travail!

Au moment où nous écrivons ces lignes, de graves grèves s'abattent sur la métallurgie allemande. Elles paralysent de nombreuses entreprises depuis plusieurs semaines. Il est intéressant de connaître à ce propos la mentalité qui règne dans notre pays.

Les résultats d'une enquête, réalisée par un institut pour l'étude de l'opinion publique, viennent d'être publiés. Elle a porté sur plus de 1000 personnes, en fonction des régions, des groupes d'âge et des milieux sociaux. L'échantillonnage correspond à la réalité!

La question posée par les enquêteurs (il y en avait 135) était la suivante:

«Notre pays connaît depuis 1937 le régime des conventions de paix du travail, lesquelles excluent pratiquement le recours à la grève. Considérez-vous le maintien des accords de paix du travail entre syndicats et employeurs comme: très souhaitable, souhaitable, pas particulièrement souhaitable ou pas du tout souhaitable?»

Voici les résultats de ce sondage 1984:

Très souhaitable:	23%
Souhaitable:	45%
Sous-total 1:	68%
Pas particulièrement souhaitable:	17%
Pas du tout souhaitable:	6%
Sous-total 2:	23%
Sans opinion:	9%
Total:	100%

Le quota de 68% de ceux qui sont en principe favorables à la paix sociale représente un contingent important de ceux qui sont pour la stabilité économique du pays. Cette quote-part est d'autant plus remarquable que, ces dernières années, les chefs syndicaux qui parlent de menaces de grèves ne font pas défaut. Mais ceux qui sont prêts à appliquer de telles méthodes ne représentent même pas le quart de la population.

Il est par exemple intéressant de relever que la cote en faveur de la paix du travail augmente en fonction de l'âge des intéressés. Si l'on tient compte des régions linguistiques, il faut mettre en évidence les différences enregistrées. Voici la situation relative aux réponses favorables à la paix du travail:

Suisse alémanique:	72%
Suisse romande:	57%

On peut s'étonner de ce résultat en remarquant que les résultats obtenus en France par de nombreux recours à la grève ont surtout eu comme effets d'augmenter le nombre des chômeurs et de diminuer le pouvoir d'achat des travailleurs.

Il est évident que la notion de paix du travail ne dépend pas seulement des conditions matérielles de vie, mais de la volonté des partenaires sociaux de conduire des négociations loyales permettant d'arriver à bon port. Il faut reconnaître que la récession mondiale ne leur simplifie pas la tâche.

Association pour une libre information
Rédacteur responsable: Edouard SCHNEITER
3, ch. du Fief-de-Chapitre, 1213 Petit-Lancy

L'ATOUT

84/27

ON SOLDE CHEZ NARDIX

Le super-discount du spécialiste.

ON SOLDE HOTTE D'ASPIRATION,F.220.-.ON SOLDE FOUR MICRO-ONDES F3570 A F.1090.-.DE MARQUE SCHOLTES.ON SOLDE LAVE-LINGE COMPACT ZK 34 4,5 Kg A F.690.-.ET ZK 55-4,5 Kg F.890.-. ON SOLDE REFRIGERATEUR-CONGELATEUR A DEUX PORTES, 240 LITRES,F. 490.-. MARQUE ZOPPAZ.ON SOLDE LAVE-VAISSELLE SX 1224, 12 COUVERTS, F.1190.-....ON SOLDE LAVE-LINGE AVEC DISPOSITIF SECHANTE,LARGEUR 40 cm A F.1690.-.MARQUE THOMSON.ON SOLDE CUISINIERE VITROCERAME EH 680,60 cm, A F.1690.-.MARQUE BOSCH.ON SOLDE LAVE-LINGE TYPE COMPACT 664 SL A F.1490.-.MARQUE AEG... ON SOLDE HOTTE D'ASPIRATION MARQUE GAGGENAU POUR F.390.-.ON SOLDE CUISINIERES ELECTRIQUES GAZ OU MIXTES, - 20 %.ON SOLDE, ON SOLDE DELIBERE MENT CHEZ NARDIX,LE SUPER DISCOUNT DE L'ELEC - TRO-MENAGER.SUIVEZ AVEC ATTENTION LA SUITE DES EVENEMENTS NARDIX AU FIL DES PROCHAINES ANNONCES.ON SOLDE ASPIRATEUR Z 326 A F.298.-.MARQUE ELECTROLUX ON SOLDE REFRIGERATEUR-CONGELATEUR A F.890.-.MARQUE ROTEL,270 LITRES.ON SOLDE.. SECHOIR 3,5 Kg A F.490.-.MARQUE EUMENIA.... ON SOLDE CUISINIERES A GAZ,4 FEUX DE MARQUE ROCHAT,50 PIECES SACRIFIEES A F.490.-....

Gehrig: lave-vaisselle à encastrer.-25 %

Querop Suisse 525 Le plus beau lave-linge du monde..." 100 pièces sacrifiées à F.840,-.

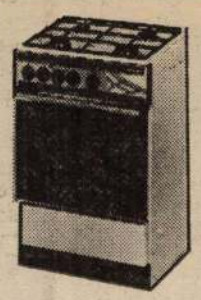

50 cuisinieres Rochat Sacrifiées à F.490.-.

2000 APPAREILS SOLDES A DES PRIX INOUIS ...

Soldes autorisés du 3 au 23.7.1984

NARDIX SA

L'électroménagers à Genève

FACE PLACETTE	PLAINPALAIS	EAUX-VIVES
rue de Cornavin 3	**rue de l'Arquebuse 6**	**rue du Nant 29**
Remboursement de 2 h de stationnement au parking de Cornavin sur présentation du ticket	Le marché des occasions Des appareils entièrement révisés à des prix imbattables	Modèles d'exposition à débarrasser.rabais supplémentaire de 5% sur les prix soldés

5178

PETITES ANNONCES

Je cherche cavalier(ère) expérimenté(e) pour jeune cheval. Tél. 41 35 89, le soir. 5997-315012X

PERDU

Perdu petite chatte grise et blanche, collier rouge, s'appelant Jackson. Région Grand-Lancy, Carouge. Bonne récompense. Tél. 43 47 62, soir. 6778-22058

CONSULTATIONS

Alban Simone Pascale
Tarots, thèmes astraux, sciences occultes.
☎ (022) 42 06 11.
6503-12-61948

IMMOBILIER

A VENDRE

Les Cullayes-sur-Lausanne
chalet
6 pièces
excavé, garage double, mazot avec cheminée, calme, vue, 4500 m² arborisé.
Fr. 590 000.–
à discuter.
☎ (022) 49 28 60.
1414-315087X

Thônex
5 pièces
traversant, balcon, box fermé, calme, grand parc.
Fr. 425 000.–
Fonds propre Fr. 120 000.–
☎ 49 31 03.
1414-315088X

A vendre à Arolla (VS)
anciens chalets rénovés
avec: séjour, 2 chambres, mezzanine, 2 salles d'eau, 1 cuisine.
Vente libre aux étrangers.
Fr. 185 000.– et 195 000.–
Ecrire sous chiffre G 36-561 196, à Publicitas, 1211 Genève 3.
225

A LOUER

A louer à Nendaz
appartement 2-5 pièces
Ecrire sous chiffre P 36-058 844, à Publicitas, 1951 Sion.
5954

A louer avec droit de préemption **appartements en propriété** exclusifs 2 km de la gare de Delémont.
3½ pièces Fr. 655.– excl.;
4½ pièces Fr. 770.– excl.;
5½ pièces Fr. 840.– excl.
en attique 5½ pièces à Fr. 1000.– excl.
Appartements de vacances en Valais (remontées mécaniques), 1 pièce, 26 m². Fr. 290.– excl.
Renseignements au (061) 26 33 94.
1023-133445124

A Meyrin
A louer dans immeuble résidentiel avec parc et piscine, appartement de
5½ pièces
entièrement meublé, cave et garage.
Fr. 3000.– par mois (charges comprises).
Ecrire sous chiffre K 315 002 X, à Publicitas, 1211 Genève 3.
1414

IMMOBILIER

VILLARS s/OLLON
Offre exceptionnelle!
Devenez propriétaire d'un magnifique appartement de
3½ pièces
de 87,5 m² avec terrasse, dans une petite résidence de haute qualité.
Situation de tout premier ordre.
Soyez ce futur privilégié.
Son prix: Fr. 3400.– le m².
Demandez-nous sans engagement notre documentation. 6418-22-16483

COFIDECO SA
Agence immobilière
Rue Colomb 5
1860 Aigle (Suisse)
Tél. 025/26 52 51

Vends France - Aveyron
maison de campagne
restaurée, tout confort, 15000 m²

Qu'est-ce qui est grand, vaste, avec une vue imprenable sur le lac et les Alpes?

Qu'est-ce qui a une splendide terrasse pleine de plantes?

Qu'est-ce qui a une sympathique cheminée intérieure et extérieure?

C'est un appartement-villa en terrasse plein d'idées

Nous vous convions chaleureusement à venir les visiter lors des **PORTES OUVERTES** qui auront lieu les 2, 3, 4, 5, 6, 7 et 8 juillet 1984 de 15 à 20 h.

Adresse: **«Les Terrasses de Mont-De-By», 65-75, rue du Lac, Renens-Lausanne.**

L'appartement témoin est meublé par la maison **Pfister Meubles**

Régie Immobilière Ph. GUYOT
19 bis, avenue de Tivoli
1007 Lausanne
☎ 24 89 21.
1232-22-002483

ur vous!
- réfection
- besoin d'expansion
- espaces supplémentaires, etc.

abin

nt

édiat, trouve sa place dans les domaines tels qu'agrandissement , centres médicaux itinérants, clubs sportifs, campings, écoles, ntres commerciaux, expositions, etc.

minutes par un seul homme, est en fonction après connexions

elon désirs.

z-nous le coupon ci-dessous; nous vous donnerons sans engage- voulus sur les 5 modèles de notre programme, de 8 à 37 m².

kabin, sans engagement de ma part.

F. BALLMER S.A.
Avenue de la Gare 22
1028 Préverenges
(021) 71 05 25-26

Il court, il co… le furet

ARGUS
CH-8030 Zurich, Telefon 01/252 49 37
La Suisse
Genève (CH)
Tir. q. 67 606, di. 99 244
Argus Media No. 1118
7. Juil 1984

Suivez Franquin!

Assis au bord du lac, je rigole.

J'ai entre les mains les «Idées noires» de Franquin, album No 2.

Car il est enfin revenu, le père de Gaston Lagaffe et du marsupilami.

Après quarante ans de parcours dans la BD, Albert Franquin avait constaté que «l'ennui, dans ce métier, c'est qu'on n'a pas assez de temps pour s'accouder sur un pont à regarder passer les locomotives», puis il avait doucement posé ses crayons.

Il est donc revenu avec ses «Idées noires», parues aux Editions du Fluide glacial, et j'ai aussi acheté le «Livre d'Or Franquin», publié par Jacky Goupil. Cet album retrace l'étonnante carrière de Spirou et nous fait découvrir, au gré de croquis jamais publiés et de confidences, la technique et les recettes de Franquin qui a osé dire: «Toutes ces années pour m'apercevoir que je n'ai pas le sens de l'humour, voilà qui me fait rire énormément.»

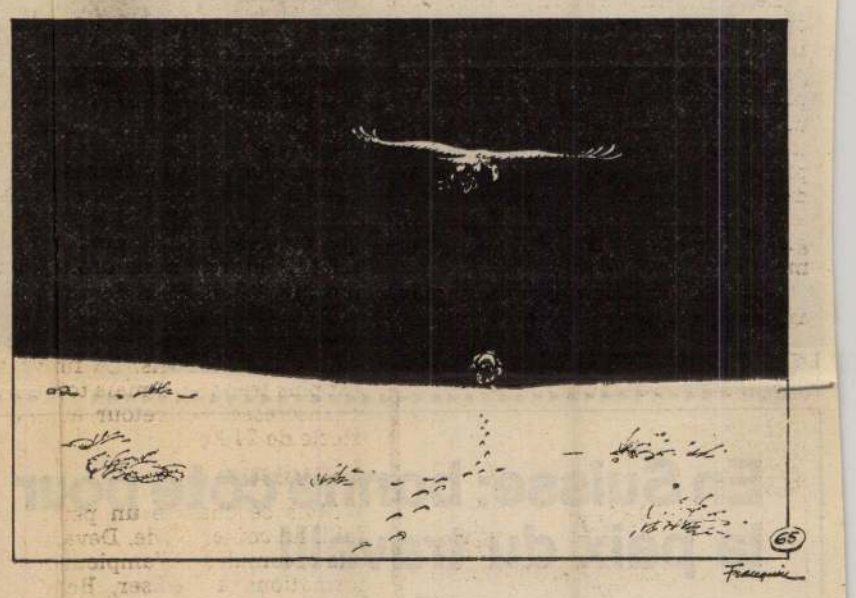

Le renquilleur

AVAIT SIGNALÉ que la climatisation du centre administratif de la Société de Banque Suisse n'était pas étrangère à un certain absentéisme des employés.

Cet écho a porté un coup au moral du président, ainsi qu'il l'a lui-même écrit dans le bulletin de l'association du personnel. «Il aurait été tellement plus facile de régler ce cas entre nous! Pourquoi ne m'a-t-on rien dit? A quoi servons-nous alors?» s'exclame-t-il.

C'est bien ce qu'on se demande.

Car la climatisation n'est toujours pas fameuse.

A VENDRE

A vendre à 5 km d'Aubonne
ancien moulin à transformer
avec 20 000 m² de terrain.
5329-22-2998

CÔTIMMOB
Grand-Rue 15 1170 Aubonne Tél. 021/76 66 22

A vendre à Rue/Fr
belle villa
4 pièces + grand hall, salle de bains, cuisine agencée, chauffage central. Sous-sol: buanderie, réduit, cave, grand atelier, carnotzet. Garage. Possibilité de créer un appartement à l'étage.
Surface avec bâtiment et jardin: 1000 m².
Situation très tranquille.
Prix à discuter.
☎ (021) 93 55 53. 6391-17-460974

Agence immobilière

A vendre, à SAINT-CERGUE
chalet
A proximité immédiate du centre du village.
Parcelle de 644 m², en pleine propriété. Echappée sur le lac.
Séjour (cheminée), cuisinette, 5 chambres, 2 salles d'eau, garage.
Fr. 295 000.–
5106-22-2457

MICHAUD & RYTZ SA
1260 NYON ✆ 022/61 24 51

AND B E C K, textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Stadt Pressburg.
Név:.- 372.- Herr AND B E C K
Felvétel ideje: 1821. 23. Ags. 161.old
Hová vették fel: ~~Gr.Betskereth, /Nagybecskerek/.~~
KISBÉR.

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

Beck András

Magyar Nemzet 1985. XII. 14

Beck András halálára

Tegnapi számunkban kis hír adta tudtul, hogy Párizs közelében, gépkocsi-baleset következtében, hetvennégy éves korában meghalt Beck András szobrászművész. Nevével és néhány művével legutóbb itthon a *Negyven év köztéri szobrai Budapesten*-kiállításon találkozhattunk, a Szabadság téren állított [illegible] szobrával, [illegible] a Szabadság hídon [illegible] szobrával, [illegible] a Szabadság hídon [illegible] szobrával, [illegible] a Szabadság hídon

ügyeit tárgyalva szót ejt a kelet—nyugati kereskedelemről is, amelyet a miniszterek fejlesztendőnek minősítenek, ám „elkerülve mind a Szovjetunióra való túlzott támaszkodást, mind a hozzájárulást a szovjet katonai képességekhez".

George Shultz sajtóértekezletén azt fejtegette, hogy „egyensúlyt" kell találni" a realista támogatások és az eredményekre való törekvések között. Szerinte különben a genfi *Gorbacsov—Reagan* találkozó valójában „egy nagyjéghegy csúcsa volt", vagyis jelenleg sokrétű, átfogó törekvések és tárgyalások vannak a kesúlyozottan „harmonikus" a brüsszeli értekezlet és volna — Shultz szavaival — „jó állapotban a NATO", ha Washington szövetségesei nem éreznék, hogy foganatja lehet, avagy már van is ezen a tanácskozáson is nyomatékkal kifejtett ösztökélésüknek a kétoldali viszony javítására. George Shultz egyébként egy kérdésre válaszolva hangoztatta, hogy érdeklődéssel készül budapesti megbeszéléseire, tájékozódni óhajtván a többi között a magyar gazdasági törekvésekről, valamint hazánk felfogásáról a kelet—nyugati kérdésekben.

Avar János

Bech András

Kiállítás Papán

Magyar Nemzet 1987. V. 21.

Hazai Tükör

KOSZORÚZÁS

30 éves a több mint tízezer hazánkban élő lengyel hagyományait és kultúráját őrző Bem József Lengyel Kulturális Egyesület. Az évforduló alkalmával Bem József tábornok szobrát megkoszorúzta Tadeusz Mlynczak, a Lengyel Népköztársaság Államtanácsának elnökhelyettese, a Polónia Társaság – a Magyarok Világszövetsége lengyel partnerszervezete – elnöke.

JUBILEUM

A Nemzeti Színházban 100. alkalommal játszották Sütő András Advent a Hargitán című drámáját. Képünkön az előadás két főszereplője Kubik Anna és Sinkovits Imre.

OLÁH TIBOR, RÓZSAHEGYI TIBOR (MTI),
KISS GÁBOR ÉS SIPOS GÉZA FELVÉTELEI

ÚJ KIADÓ

Debrecenben megalakult az ország első vidéki könyvkiadó vállalata. Dr. Bakó Endre igazgató és Cs. Nagy Ibolya irodalmi szerkesztő a kiadó első munkájával – Tanulmányok Erdély történetéről –, ami a könyvnapon jelenik meg.

KIÁLLÍTÁS

A Mednyánszky-teremben megnyílt Kornis György festőművész kiállítása. A tárlatot Petress István, a Magyar Rádió főmunkatársa nyitotta meg. Képünkön a művész Derű című olajfestménye.

TÁRLAT

A csepeli Iskola Galériában megnyílt Kondor Lajos Munkácsy-díjas grafikusművész kiállítása. Megnyitóbeszédet Kuczka Péter író mondott. A tárlatot Molnár József tanár rendezte.

FOTÓKIÁLLÍTÁS

A Budapest Kiállítóteremben megnyílt Lorand Gaspar Írni a fénnyel című fotókiállítása. Képünkön a kiállító művész Boldizsár Iván íróval.

SÍRKŐAVATÁS

A Mező Imre úti temető művészparcellájában felavatták Major Tamás színművész sírkövét, Beck András szobrászművész alkotását. A síremlék avatásán Barcs Sándor mondott beszédet.

JELEN

A keskeny út

Mi meddőbb a „mi volt előbb: a tyúk vagy a tojás?" vitáknál? Ám ez nem az. Mert bár politika és gazdaság állandó oda-vissza kölcsönhatásában ok és okozat gyakran összetéveszthető — a mai Magyarországon nem szabad előretennünk a gazdaság bajait politikai gondjaink fő forrásaként. A helyzet fordított. És így van ez a „létező szocializmus" más országaiban is. A szocialista gazdaság — amely, minden ellenkező híresztelés ellenére, nem fából vaskarika! — azért nem képes létrejönni, azért nem tudja végre „kitalálni magát", mert a politika, e még nem létező gazdaság ideálképéről alkotott, hamis-önkényes előfeltételezései közepette, nem nyújt ehhez játékteret. Lefékez, leblokkol.

Új és új reformrugaszkodásaink mind azért akadtak el, mert pusztán a fiktív önállóságú gazdasági szféra némi megváltoztatására volt — és arra is csekély, erőtlen — akarat. A felettes meghatározó, a politika átalakítására kevésbé. Így pedig — nem megy. (El kellene már végre gondolkodni alap és felépítmény valódi viszonyáról . . .)

Politizáló párttá kell válnunk — hirdette már a címében egy interjú Fejti Györgygyel, az MSZMP KB titkárával április idusán. Először elképedtem. De hát milyen volt, ha most kell politizálóvá válnia a pártnak? Milyen egy párt, ha nem politizáló? Azután rájöttem, hogy Fejti György egy roppant fontos folyamatra utalt. És talán ugyanezt egy ugyancsak áprilisi konferencia egyik felszólalója is érintette: a politikának, úgymond, irányítóból iránymutatóvá kell lennie . . . Itt, így kezd tehát kirajzolódni most, a májusi pártkonferencia előtt *a keskeny út*, amely járható lehet. Csakhogy: miért olyan keskeny ez az út?

1. Magyarország, némely megítélés szerint az 1950-es, másként nézve az 1960-as évek derekától sokáig — bár hullámzóan, vissza-visszaesve — próbálkozó, reformihletett. Táborában avantgárd. De: mit ért el vele? Részeredményei vannak, különösen a magánlét kellemességében, szabadságában. Ámde eközben (is) mindjobban leszakadt a világ élvonalától. Közben a közelmúlt szovjet reformja, vélik sokan, részben minálunk gyökerezik. Ám ez elég lehangoló lehet, éppen e folyamat támogatói számára, látva a mi állapotunkat. Ám ne feledjük, hogy a magyar reform — és főként éppen sűrű elakadásai, visszavonásai miatt — gyakran hozott létre olyan helyzetet, amelyben a régi, a meghaladásra ítélt igen csekély, de azért létező előnyei már nem, a megcélzott új remélt előnyei pedig még nem érvényesültek.

2. Magyarország megszokta, berendezkedett lelkileg arra, hogy a Szovjetunió — kivéve az 1956—57-es, drámai időkben nyitott lehetőségeket — a mi reformjainkhoz nemigen nyújtott támogató hátteret. Ez mentségül is szolgált sok reformkéslekedésünkre, visszarendezésre. Másrészt nehezítette a konkrét gazdasági kapcsolatokban a magyar reformeredmények kölcsönös kihasználását. Most azután, amikor a tábor legerősebb reformáramlata Kína mellett éppen a Szovjetuniót kezdi átformálni, sok a fenntartás, hogy ez az áramlat tartós és sikeres lehet-e. Pro és kontra egyaránt sokan számolnak az ottani visszarendeződés lehetőségével. Másrészt minekünk roppant szokatlan elkönyvelt avantgárdból kullogóvá válva látni magunkat; annak ellenére, hogy valamicskét mi is gyorsítottunk a közelmúltban.

3. Régi tapasztalat, hogy egy ország, egy társadalom irányítása nem mindig akkor a legkényesebb, amikor a legnagyobb a baj. A gőz sokszor éppen akkor csap ki, amikor csökken vagy átrendeződik a tartós feszültség; amikor éppen lazítják a fedőt. Ez a nagy dilemma a túlhevített állapotú társadalmakban: szigorítani is, enyhíteni is igen nehéz. Jó példa erre a mai Szovjetunió is. Évtizedekig látenslefojtott konfliktustömeg válik nyilvánvalóvá éppen akkor, amikor a jobb megoldást ígérő folyamatok végre elkezdődnek. Minálunk sincs ez másként. És ahol elszoktak a valódi politizálástól, mert az iránykeresés és irányadás helyett elmerültek az irányítás adminisztrálássá szürkült rutinjában, ott bajos az eddig is létezett, ám most látványosan meg is nyilvánuló konfliktusok kezelése. Mindezt még tetézi, hogy a mai magyar társadalom azért egyáltalán nem csupán „a láncait" veszítheti. Anyagi létében is, személyi szabadságában is idővel jelentős értékeket halmozott föl; részben mintegy „kapott", részben, az erők és érdekek rejtett mozgásai során, kiharcolt. S ezeket félti, gazdasági bajaink következményeitől éppen úgy, mint a halmozódott gondjaink miatt destabilizált politika netán további kacskaringóitól.

A további reform felé megyünk — ezt hallom mindenütt. Ám keskeny úton — éles gerincen például —, ezt jól tudja minden hegymászó, csakis gyors léptekkel lehet biztonságosan áthaladni. A sebesség ád egyensúlyt. És meghátrálni, visszafordulni — biztos zuhanás.

LÁZÁR ISTVÁN

Pihenőnapon

Az autó szokatlan hangjai

Egyértelműen leszögezhetjük, hogy vezetés közben mindenféle idegen hangra oda kell figyelni, mert ha úgy teszünk, mintha semmi sem történt volna, annak az esetek többségében súlyos következményei lehetnek. Erre gondolhatott barátom is, aki fémes zörejt észlelve a Ladájában, azonnal leállt és keresni kezdte a zaj eredetét. Álló helyzetben azonban hiába járatta a motort különböző fordulatszámmal, a fémes rezonanciát nem hallotta. Elindulás után viszont a zörej időnként ismét hallatszott. Újabb megállás, alapos szemle a gépháztető alatt, majd a csomagtérben is, a zaj sehol. A következő leállás után a barátom, sőt, a felesége is újabb rohamra indult. Alaposan átkutatták a kesztyűtartót, nem lapul-e benne valami fémtárgy, ami bizonyos fordulatszámnál vitustáncot jár, mint nemrégen a lakáskulcsuk. Megrázták az ajtókat, de minden hiábavalónak bizonyult. A titok nyitjára akkor derült fény, amikor vizsgálódás közben a nyaralóba vitt két fazék egymáshoz koccanva elárulta, hogy ők adták a már jól ismert hangot, ha a futómű- és a motorrezonancia táncra perdítette őket.

Kár volt a sok megállással és vizsgálódással tölteni az időt, mondotta barátom, mert mint minden — pontosabban az a jelenség, amelynél nem találunk megoldást —, előbb-utóbb önmagától megoldódik. Ez lényegében igaz is lenne, ám az esetek többsége nem így végződik. Mindenképpen érdemes tehát a gyanús zajok okát felderíteni, mielőtt komolyabb kár keletkezne, esetleg baleset történne. Ezt a tanácsot persze könnyebb leírni, mint betartani. Talán azért, mert sok esetben a zajok, különösen bizonyos rezonanciák felderítése nehéz feladat, és e területen még a diagnosztikai vizsgálat sem hoz eredményt. Ilyen panasszal a márkaszervizekhez érdemes fordulni, mert ott a gyakorlatból ismerik az egyes típusok sajátosságait, esetünkben a zaj forrásait. Ezért tanácsoltam a menyemnek is — akit pedig nagyon kedvelek —, hogy helyettem a szervizzel vizsgáltassa ki 126-os Polskija futóműzörejét az amúgy is esedékes átvizsgálás alkalmával.

Ha megnéztem volna a kocsit, akkor nyilván utánahúzom azt a kilazult négy csavart, amely a bal féltengelyt köti össze a kerékkel, és nem kellett volna később elvontatnom a kocsit és kicserélnem az ennek következtében tönkrement egyéb szerkezeti részeket is.

Roszabbul is járhattam volna — főleg a menyem —, ha úgy jön rá a zaj eredetére, mint nemrégen az egyik barátom. Az ő kocsiján a keréktartó csavarok lazultak meg, méghozzá a bal oldaliak, de nem reagált a figyelmeztető zajokra. Csak akkor állt meg, amikor érezte, hogy lejjebb esik a kocsi fara, majd elgurul mellette az elszabadult hátsó kerék.

— Az én ismerősöm kocsijának is az egyik bal kerekén lazultak meg a csavarok. Szerencsére ő még időben megállt, és utánahúzta őket; vagyis az egyik anya beleesett a keréksapkába, és ennek a kolompolására állt meg — mondta barátom.

— Általában a bal oldali kerékcsavarok lazulnak meg. A jobb oldaliak ugyanis a forgási iránynak megfelelően nemhogy meglazulnának, hanem inkább ráhúzódnak. „Bezzeg az én időmben" ezt figyelembe vették, a bal oldali kerekekhez balmenetes csavarokat alkalmaztak, így azok sem lazultak meg. Ilyen volt az egykori Škoda „magánjellegű bérelhető" autóm. Persze akkor csak szakemberek, a mechanikusok, majd később az autószerelők cseréltek kereket, ők pedig tudták, melyik csavar jobb- vagy balmenetes. Ma azonban, aki autózik, az, ha szükséges, kereket is cserél. Gondolom, ezért ment ki a balmenet a divatból. Hisz kinek jutna eszébe egyes csavarokat vagy anyákat ellenkező forgási irányba lazítani, iletve meghúzni? Persze olyan szerelés után, amikor nem húzzák meg az előírt nyomatékkal a csavarokat, a jobb oldali kerekek is elgurulhatnak.

Barátomat ezzel a tanmesével biztattam, hogy érdemes kutatni az autóban hallható zajok okát, és erről még sok minden eszembe jutott. De azt majd máskor.

SURÁNYI ENDRE

Beck András

Szíjj Jenő

In memoriam Beck András

Élet és Irodalom, 1986. jan. 17. 12.

Kedves B

Az elmúlt évtizedekben az Önök munkáj
mentek át. Ami régebben hat munkafolyar
egyetlen helyen elvégezhető. De az igények
tevékenységgel szemben ma már alapvető k

.

Úgy gondoljuk, hogy ebben, a gyorsaság, a
segítségére. Magyarországon elsőként nyi
amely az 1990-es követelményeknek megfel

1. Lézeres másolónk tökéletes szí
2. Eredetiként használható színes
3. Tetszés szerint tudunk nagyítan
   a méretváltoztatás a megrendel
4. A/3-as ugyan a legnagyobb egy
   de ekkora részletekben akár 17
5. Berendezésünk arra is képes, h
   vagy eltüntesse.

A **Centrum–Color** á

Színes A/4-es má
Színes A/3-as má

NAGY IMRE-EMLÉKÉREM

Előfizetési felhívás

A Történelmi Igazságtétel Bizottsága Nagy Imre és mártírtársai temetése alkalmából 1989. június 16-ra emlékérmet bocsát ki.

Hazánk történelmében Batthyány Lajos mellett Nagy Imre a második olyan törvényes magyar miniszterelnök, aki egy forradalom és szabadságharc letiprása után megtorlások áldozata lett. Nagy Imre egyúttal jelképe azoknak az „ötvenhatosoknak" is, akiken a forradalom leverése után gátlástalanul álltak bosszút.

A Nagy Imre-emlékérem egyrészt emlékeztetőül szolgál, másrészt az értékesítéséből származó bevétel szerény hozzájárulás a 301. parcellában felállítandó mártíremlékmű költségeihez.

A bronz emlékérem Beck András, az 1986-ban elhunyt kiváló magyar szobrászművész alkotása. A 73×68 mm méretű érmén Nagy Imre arcképe látható. A sima hátlapon a kivégzés és a temetés időpontja szerepel (1958. június 16 — 1989. június 16).

A történelmi emlékérem ára 3000 Ft.

Az emlékérem korlátozott példányban készült és kizárólag a jelen előfizetési felhívás keretében szerezhető be.

Az emlékérem terjesztését a Budapest c. folyóirat szerkesztősége vállalta, ezért kérjük mindazokat, akik a Nagy Imre-emlékérmet megvásárolni szeretnék, hogy az alábbi bekeretezett részt kitöltve, borítékban juttassák el az alábbi címre:

BUDAPEST SZERKESZTŐSÉGE
1036 BUDAPEST
Dugovics Titusz tér 15.
(Krúdy-ház)

Az előfizetések beérkezésének sorrendjében a T. I. B., illetve a szerkesztőség befizetési utalványt küldt a jelentkezőknek, és egyúttal közli, hol és mikor vehető át az emlékérem.

Megrendelem

a Történelmi Igazságtétel Bizottság által kibocsátott, Beck András mintázta NAGY IMRE-EMLÉKÉRMET

— — — példányban.

Név: .....

.....

Cím, irányítószám: .....

.....

.....

.....

Keltezés: .....

.....

aláírás

Beck András

Új Tükör 1989 XXII. 22. h.

SZKIJ POLLACSEK

Pollacsek Kálmán: Kaszanyom

1983.11.14.

BECK András

M.

ar Nemzet

Álomadó

Egy vállalkozó ötlet

„Innovációs parkot létesítek. Egyedül. Az a véleményem, hogy az ilyen alkotóműhely eredményesen akkor működhet, ha alulról szerveződik, ha az egész vállalkozásban ugyanúgy érdekelt az, aki az ötlet gazdájának a feltételeket kínálja..." — ezt és más hasonló, 1987-ben még *eretnek* gondolatnak számító javaslatot fogalmazott meg *Fried* György kereskedő, egy kisvállalkozóknak szervezett gödöllői tanácskozáson. A következő hír az üzletemberről, a Csillaghegy Kisszövetkezet elnökéről 1988 végére datált: ekkor nyomtak a kezébe egy *Kiváló Kisvállalkozó* oklevelet. Az ünnepségen szót kért, és beszámolt az innovációs parkról.

Klub üzletembereknek

— Megvettünk egy ezer négyzetméteres üzemcsarnokot, megteremtjük benne az *alkotók műhelyét*, s felkínáljuk a piackutatás, az értékesítés lehetőségét is a levő hasonló adatbázisokat. Sőt érdekeltté lehetne tenni az anyagbeszerzőket abban, hogy saját cégük eladói is legyenek. Azaz ők „jelentkeznének be" a vállalati inkurrenciával, készlettel, kiváltképp akkor, ha érdekeltté lennének téve a munkahelyükön azáltal, hogy részesülnek az eladás hasznából. Ez az intézmény alakulna át délutánra, kora estére az üzletemberek *klubjává*, itt lehetne egyszerre megteremteni a lazább és a feszesebb üzleti életnek a feltételeit. A lazább alatt azt értem, hogy oldott körülmények között, egy vacsora mellett „mindössze" beszélgetnének. Ám, ha közben üzleti megállapodásra jutnának, akkor a klub alkalmazottja — mert jogvégzett ember lenne — akár a szerződéseket is megírhatná. A feszesebb alatt azt terveztem, hogy aktuális gazdaságpolitikai, üzletpolitikai előadásokat szervezünk. Sőt külföldi, gyártatni akaró, partnereket kereső cégek, bankok képviselői

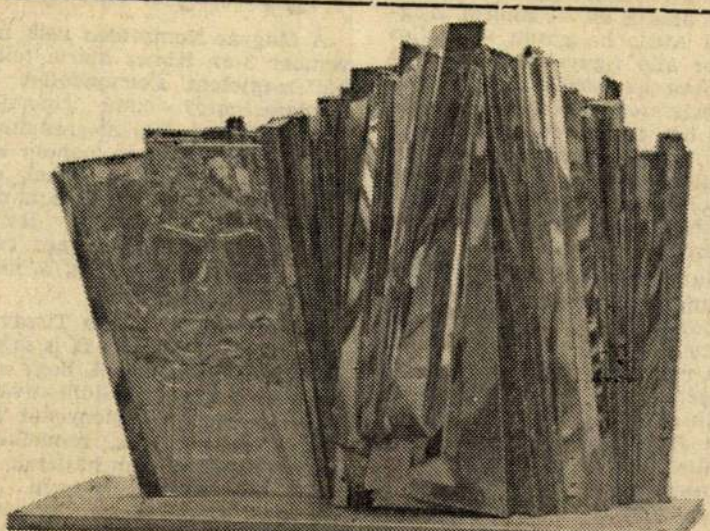

Új zenetanodát avattak Párizs 16. kerületében, s felállították előtte Beck András szobrászművész posztumusz művét: a Bartók-kutat. A zene eszméjét és a bartóki világot méltón kifejező alkotás két és fél méter hosszú, másfél méter mély és két méter tizenöt centiméter magas. Anyaga rozsdamentes acél.

mat. So
segített
látni a
zetben
újabb ü
jövedele
több ad
tágabb g
agonizál
nyújtan
szerkeze
roznák
is olyar
például
re bizo
mazik
döntése
nyeiért
ziszten
lam s
hibás
lódi szá
hogy ic
megy h
díjba.

A vé
számolt
mellett
hogy a
megvett
li a szü
az infra
nanszíro
valósítar
kenységé
úgy is eg
le a vég
tálta. De
új feltéte
gazdasági
után, me
befektetés
ban nőné
gulás mia
tendő adó
a beruház
az azzal
menedzsel

Licit

— Az v
legyenek
innovációs
gyarázza F
nációt,
persze e j

Magyar N

Tisztelt Szer

-Zsilinszky-szobrokról

y újból
Bajcsy-
émájára.
nfélegy-
:skeméti
yről ké-
róla el-
t. A te-
ak mű-
én Zsig-
Galéria
főváros
és köz-
eák té-
ilinszky
ását —
tre ké-
ivészeti
k, hogy
addig
óját —
olitikai
a Deák
smerték
ég saját
rosszék-
ak azzal
vitába,
szobor-

ilinszky-
ete van.
costársai
a Haza-
ához for-
ának bu-
követően
ülhettünk
unkat fel-
Rezső, a
elnöke be-
zületett a
híren fel-
ós, Bajcsy-
e, felaján-
anúja vol-
ogy ingyen
us szobrá-
t. Miután
ni nem tör-
ehajtás ér-
épfront or-
fordultam
nan a HNF

szobor ügyében. Barccsal azt közölték: lekerült a napirendről a szobor felállítása, miután számos özvegy igényelte, hogy emeljenek szobrot történelmi nevezetességű férjeiknek. E — részben indokolatlan — kérelmek miatt a KB úgy látta helyesnek, ha huszadik századi államférfiak szobrának felállításától egyelőre elzárkózik. Ezt a döntésüket azonban a *Károlyi*-centenárium alkalmából megváltoztatták és — mint ismeretes — sor került Károlyi Mihály szobrának felállítására.

Ilyen előzmények után a Zsilinszky-centenárium közeledtével már a párt központi bizottsága sem zárkózhatott el a régi HNF-határozat végrehajtásának teljesítésétől. Furcsa módon egy zártkörű szoborpályázatot írtak ki, amelynek három díjazott műve: Eskulits Tamás padon ülő Zsilinszkyje, a szolnoki Győrfi Sándor karosszékből felpattanni készülő alakja és — amiről Zsigmond Attila hallgatott — *Kallós* Viktor álló figurája. A zsűri — mellőzve az esztétikai és egyéb művészi szempontokat — azért ítélte oda Győrfinek az első díjat, mert ő volt hármójuk közül az egyetlen, aki — öntőműhellyel rendelkezvén — vállalta a szobor kiöntését a születési centenárium idejére, 1986 júniusára.

Miután lehetőségem volt mindhárom szobortervet megtekinteni, elmondhatom: *leginkább Kallós Viktor Zsilinszky-szobra közelítette meg a mártírpolitikus egyéniségét.* Az ő terve szerint Bajcsy-Zsilinszky a parlamenti padsor előtt állva, a tőle megszokott indulattal és hévvel magyaráz... Én akkor erre voksoltam, de ez nem számított. A hatalom „ki akarta pipálni" a Zsilinszky-centenáriumot, és miután elkésett a szoborpályázat kiírásával, ezt a „megoldást" választotta. Így került Győrfi karosszékből „felpattanó"(?) Zsilinszkyje a Deák térre, amely megformálásában,

kinthetni a testvériségnek ma véletlenül fölébredett szent érzetét."

A *Vasárnapi Újság*nak az augusztus 5-i számában maga Zilahy Károly küldött (Z. aláírással) beszámolót. Eszerint „midőn megszólaltak a fájó, merengő, olvadó hangok, a sokaság harsányan és őszintén „éljen a román nemzet!" felkiáltásba tört ki, mely megszűnni nem akaró, s csak a jelenvolt románok szívélyes *szetreászke ungur*ja által lőn megszakítva."

Hadd jegyezzük meg, hogy Zilahy Károly nemcsak a kolozsvári Reményi-hangverseny alkalmából fordul barátsággal a román nép felé. Már négy évvel ezelőtt, 1856-ban az *Erdélyi Múzeum*ban népdalfordításaival hívja föl a figyelmet a román népi költészet szépségeire. Három évvel később a *Vasárnapi Újság*ban cikk jelent meg tőle

Igazságot szolgáltatun

A Magyar Nemzetben 1988. november 3-án Koncz Mária tollából megjelent *Felmondott-e az iskolaigazgató?* című riportjuk nem csak egy logikai-grammatikai természetű vitát, hanem egy bonyolult munkajogi, etikai, erkölcsi kérdéskört feszeget annak kapcsán, hogy *Várkonyi* István igazgató felmondott-e, vagy csak több fizetésemelést kért, a megszavazott 1300 Ft-nál.

A valóság az, hogy a Tiszavasvári Városi Tanács V. B. is sajnálattal vette tudomásul, hogy a jó szervező készségű, a kollektívával közösen szép eredményeket felmutató igazgató a rendelkezésére álló bérért nem hajlandó tovább vezetőként dolgozni. Lemondási szándékát a különböző intézményi fórumokon hangoztatta, így az írásban benyújtott szándéka a vb-tagok előtt is egyértelműsödött, ezért tekintette felmentési kérelemnek beadványát, valamint annak ismereté-

BECK András szobrász

"...megismerkedett Beck Andrással, Szegedy-Maszák Györggyel. Weöres Sándor révén is több kortárs művész horizontjába került. Vas István révén ismerte Szántó Piroskát - meg is nyitotta egy kiállitását. Megnyitotta Domján kiállitását is - ezt azonban első sorban művészetpolitikai gesztusnak szánta, perifériára szorult művész mellett állt ki. A Fodor András által éltetett fiatal tanitványi-baráti kör tagjaként megismerte a méltatlanul elfeledett Varga Hajdu Istvánt, majd később Kondor Bélát."

NÉMETH Lajos: Fülep Lajos és amodern művészet. In. Jelenkor, 28.évf. 9.sz. 1985. 783.p.

Beck András szobrász

Elhunyt Beck András szobrászművész

Párizs közelében gépkocsibaleset következtében elhunyt *Beck András* szobrászművész. *Beck Ö. Fülöp* fia, 1911-ben született Alsógödön, 1934 óta szerepel kiállításokon, ahol először érmeivel és kisplasztikáival szerzett elismerést.

Magyar Hirlap, 1985. XII. 13

Beck András

— **Elhunyt Beck András.** Párizs közelében gépkocsibaleset következtében elhunyt Beck András szobrászművész, Beck Fülöp fia. 1911-ben született Alsógödön, 1934 óta szerepel kiállításokon, ahol először érmeivel és kisplasztikáival szerzett elismerést.

Napmare 1985. XII. 17.

Beck András szobrászművész

József Attila szobor
Budapest

Isd → Sorba Géza sm
Művészet 1985/3/5l.

Beck András szobrászművész

emlékére

→ Major – Modulé építészet
Művészet 1985/4/9

Beck András

Pápa - Városi Gal.

M. Nemzet.
1987. VI. 16.

Bech András

Plakettek s érmek szegedi
arvosokról

Magyar Nemzet 1986. XII. 24.

Beck András

Ember Mária: Beck András halálára.
– M. Nem. 1985. dec. 14. 9 ll

BECK András

KOVÁCS Péter: Fejezetek a magyar szobrászat közelmultjából. = Életünk, XXVIII. évf. 1990

765, 771, 772, 877, 879, 880, 886, 1098,

BECK András

PÓTÓ János: Emlékmű, politika, közgondolkodás.
Bp. : MTA Törttud.Int., 1990
65-66. p. 69. p

József Attila szobra. 1953

BECK András

PŐTŐ János: Emlékmü, politika, közgondolkodás.
Bp. : MTA Törttud.Int., 1990 71 - 87.p. és ill.

Részvétele a Sztálin szoborpályázaton, s annak
részletes - forrásfeltáró - története

BECK ANDRÁS szobrász

Magyar Nemzet, 1991.május 27.

— Beck András utca Franciaországban. Utcát neveztek el Párizs egyik elővárosában, Clamartban, szombaton Beck Andrásról, a jeles magyar szobrászművészről. 1957-től 1985-ben bekövetkezett haláláig ott élt és dolgozott a művész, aki szobrainak egy részét a városra hagyta.

von anderen Lämmern oder Gestalten, die Taube und Christus übereinandergeordnet oder deutlich durch horizontale Gliederungen voneinander geschieden, erscheinen. Bis auf die Taube, die aus anderen Vorstellungskreis entstammt, sind alle Elemente der Apokalypse entnommen.

Dieser Typ hat in seiner reichen Form in der Zeit vom 4.—6. Jahrhundert seine größte Verbreitung, während später eine einfachere Form und vor allem im 12. und 13. Jahrhundert das Gerichtsbild vorherrschen. Schon F. Meinecke hat den Versuch gemacht, die Komposition vom Christus-Taube-Lamm-Brunnen bis in das 4. Jahrhundert zu verfolgen und ihre Entstehung in konstantinischer Zeit wahrscheinlich zu machen. Die Gruppe der Denkmäler ist nicht klein und vor allem auf hervorragende Bauwerke verteilt, die auch in der Architekturgeschichte immer wieder als Ausgangsort verbindlicher Prägungen erscheinen. Leider sind die Apsisbilder — um solche handelt es sich in der Zeit vom 4.—8. Jahrhundert vornehmlich — nur unvollkommen erhalten, zum Teil nur durch alte Kopien überliefert, aber zuweilen durch Beischriften und andere Nachrichten so weit bestimmbar, daß wir uns eine Vorstellung von ihnen machen können.

Es soll im folgenden nun die Gruppe der altchristlichen Denkmäler kurz vorgeführt werden, die die Bildtradition für unser Denkmal begründen.

Ein berühmter Titulus, den Paulinus von Nola für das Apsisbild der Felixkirche in Nola (400 bis 403) verfaßte, kann am besten den Grundgedanken veranschaulichen:

„In ganzer Fülle des Geheimnisses strahlt die Dreieinigkeit,
Christus steht in Lammesgestalt, des Vaters Stim-

Azok pedig, akik az ilyen és hasonló gyakorlat, módszerek, rendszerek és művek túlélését szeretnék, valójában a régi rend hívei. Mi maradjon akkor fenn? Szeretném ezen a ponton kihangsúlyozni, hogy az elnyomás alatt kultúránk magas minőségéről és aktivitásáról szövődött mítosz hazugság. Az elnyomottság nem tette lehetővé a nyílt konfrontációt, így az alkalmi fél-legális vagy nem hivatalos találkozók, esetleges tárlatok stb. a rendszeres és folyamatos munka látszatát keltették. Az igazság egészen más volt. Ezek a történések nem a jéghegy csúcsai voltak, hanem bizony ők voltak maga a szerencsétlen kis jéghegy. Ez az, ami miatt ma oly nehéz felzárkózni az élet normális ritmusához.

A helyzet egy másik igen fontos tényezője persze a Nyugat hasonló problémáiról nálunk kialakult torz kép. Csehszlovákia és főleg Csehország sajnos igen szép és látogatott vidék; többek között elhelyezkedése, történelme, féltve őrzött műemlékei és finom söre miatt, valamint mert olcsó (legalábbis eddig az volt), mindezek miatt pedig mindenféle „turisták" figyelmének középpontjába került. Szeretném megjegyezni, hogy a nyugati civilizált országokban él egy igen széles, éretlen kulturális nézeteket valló réteg, kinek érdeklődése, csodálata vagy abbéli vágya, hogy tapasztalatait átadja nekünk, nem szükségszerűen hordoz igazi értékeket.

Másrészről viszont óva intek mindenkit, aki a saját értékeivel büszkélkedni kívánna. Nincs mire büszkék lennünk. Undorít azok tömegének a látványa, akik nemrég még alázatosan meneteltek a totalitáriánus vezetés zászlaja alatt, akik gyávák voltak bármi olyat tenni, ami esetleg első látásra veszélyes lett volna rájuk nézve, és akik ma lázadnak, kiabálnak, sztrájkolnak és saját múltbeli hőstetteikről beszélnek.

Hány ellenzéki volt Csehszlovákiában? Néhány ezer, és azok közül is voltak, akik a társadalom perifériáján éltek. A mai helyzetet elnézve az az érzése támad az embernek, hogy az StB rendőrein kívül itt mindenki ellenzéki volt.

Tudom, hogy sok képzőművész élt igencsak jómódúan az elnyomás alatt. Alig kellett műterembért fizetniük, és nevetségesen keveset adóztak állami megrendeléseikért kapott juttatásaik után. A juttatások elosztása pedig szinte szabályszerűen azon az elméleten alapult, hogy „minél gyengébb a minőség, annál magasabb az ár". Értetlenül állok egy tény előtt: a juttatások rendszere, még ha kissé megváltozott szereplőkkel is, de tovább él. Elképesztő.

Elérkezett végre az idő arra, hogy tiszteljük az individualitást, és hogy bizalmat, százszázalékos bizalmat adjunk valakinek, de arra is, hogy munkája befejeztével fenntartsuk a jogot a százszázalékos kritikára is.

Szeretném kihangsúlyozni a tényt: ha nem alakul ki normális helyzet a képzőművészeti kultúra világában, nincs semmi esélye az életre. Normális és illúziók nélküli működereskedelem kell minden szinten, normális verseny, tekintet nélkül a múltbeli eredményekre, nyílt és lényegre törő kritika, a mélyen szubjektív hozzáállás tiszteletben tartása, stb. Fontosnak tartom megjegyezni, hogy én a kivételezést hirdetem, a *kivételes kivételezést*, melynek egyedül van esélye arra, hogy szóljon valamiről, mielőtt mások felhígítják és elferdítik.

Az elitizmus híve vagyok. Közművészet ellenes. Követelem, hogy a múzeumok és a galériák csak azok számára álljanak nyitva, akik megérdemlik.

Egyszer egy interjúban azt kérdezték tőlem, hogy a művészet és a politikai hatalom összeegyeztethetők-e?

Amennyiben a politikát a nagy tömegek fölötti hatalom megszerzésére irányuló kvázi-csalások kifinomult rendszerének tekintjük, ha a politika közügyekkel való foglalatoskodás hivatása, nem látom be, miért ne lehetne egy politikus egyben művész is, hisz a művészet, természetéből fakadóan nem hivatásszerű, azaz nem feltétele, hogy valaki mindenképpen művész hivatású legyen. Igazából mindenki lehet művész. Az, hogy az íróknak másféle karrier jutott, szabályszerű. Azonkívül a történelem számos ismert alakja volt híres mind e két téren is.

Prága az egyetlen olyan európai főváros, melynek nemcsak hogy nincs kortárs művészeti galériája,* de a Nemzeti Galéria a tulajdonában levő kortárs gyűjteményeket 25 év alatt nem volt képes méltó módon képviselni, és még sohasem rendezett teljes és megfelelő környezetben lebonyolítható tárlatot belőlük. A Nemzeti Galéria tele van olyan emberekkel, akik csak a túlélésre pályáznak falai között. Gigantikus, változásra teljesen képtelen vállalat, melyet egy totálisan cselekvésképtelen igazgató vezet.

Vita tárgya még mindig az a kérdés, melynek már az említése is tabu ma Csehországban, hogy el lehet-e adni a kortárs cseh művészet alkotásait vezető nyugati múzeumoknak. Az a tény, hogy *a cseh kortárs művészet mindenestül hiányzik a világ galériáiból* azt eredményezi, hogy Nyugaton nem tud érvényesülni, mégpedig azért nem, mert ott senki nem ismeri.

A kultúra kérdése a társadalomban tehát különösen fontos. (Valószínűleg az egész világon, nemcsak nálunk.) De a mi társadalmunk, amely ugyan már kilépett a totális struktúrákból a szabad választás társadalmába, mégis keres valami stimulációt. Ez a serkentőszer pedig elsősorban gazdasági. Ez természetes és szükségszerű is, enélkül létezni nagyon nehéz. De mivel érzékelhetetlen, nagy veszély rejtőzik benne; éppen ezért van a kultúra katalizátor szerepének igen nagy jelentősége.

És ahogy már a korábbiakban is jeleztem, az államnak azt a művészetet is támogatnia kell, amely ellene irányul. Csak az az állam, társadalom lesz demokratikus, amelyik ezt is megteszi. Viszont a kultúra, a művészet csak azután tudja funkcióját teljesíteni, ha áthatja az emberi létezés minden területét.

És, hogy kapcsolódjam a 60-as évek ideáljaihoz, ahonnan elindultam: feltételezem a szeretetet a vasaló és a cserebogár között, a törpe és az üveg, a telefon és a giliszta között. A szeretet, mely ebben az értelemben minden egzisztencia elfogadását jelenti a legalapvetőbb jellemzője hitemnek, és úgy gondolom, hogy a szeretet (teljes mértékű respektálása) a *legalapvetőbb alapja* az emberiség megértésének.

*A szerkesztő megjegyzése: a szerző téved, tudunk ilyen fővárosról.

FORDÍTOTTA:
DOBOS DÁNIEL

NYILVÁNOS, IDÉNYJELLEGŰ SZOBORTEMETŐ

Agglomeráció, városszél: a tétényi fennsík. A családi házak és kiskertek, bozótos mezők, illegális szemétlerakó helyek térségét a középkori színvonalú, az ország déli részébe vezető – „régi balatoni" – országút szeli át. Az út mentén, a városszéltől néhány száz méterre skanzen létesült 1992-93-ban: a Budapest tereiről száműzött szobrok és emlékművek, a fővárosi épületek falairól leszerelt domborművek és emléktáblák parkja.

rendszerváltás azért is rendhagyó, mert nem vállalta fel a szobordöntögető-beolvasztó szerepet. Többek között azért sem, mert ez Európában sem szokás...„ (Magyar Nemzet, 1992. VII. 7.)

A köztéri szobrászati, emlékeztető funkciójú objektumok szoborparkba gyűjtésének első írott forrása gyanánt, nyilvánosságra hozott javaslataként Szörényi László irodalomtörténész Leninkert című, a Hitel folyóirat 1989. július 5-én megjelent számában napvilágot látott írását minősíthetjük. A szerző a feleslegessé vált Lenin-monumentumok országos hatókörű összegyűjtésére és elhelyezésére csepeli helyszínt javasolt: „...Csinos élősövénnyel övezve, labirintus-ösvények mentén elrendezve ott kellene fölállítani az összeset. ..."

A budapesti szoborpark kialakítását célzó, a Fővárosi Közgyűlés Kulturális Bizottsága által kiírt pályázatot – a Vadász és Társai Építőművész Kft bortalanítási akciójának műveire gondoltak, holott talán a korábbi eltávolítások egyedeivel kibővítve teljesebbé válhatott volna az összkép, árnyaltabban tükrözhette volna negyvenöt év köztéri művészetét, illetve a kultúrpolitika álművészeti munkálkodását az együttes. (Nemcsak a szobrok állításával, a szoborparkok berendezésével is önnön portréját rajzolja meg az adott rendszer.) Útközben, a rendszerváltás lázában kallódhatott el valahol a Münnich Ferenc és Zrínyi utca sarkán 1950 óta állt, Szücs Ferenc munkásságához fűződő Néphatalom védelmében című karhatalmista figura – igazán nagy kár érte. Azt is keserűen konstatálhatjuk, hogy nem látható Nagytétényben a néhai Szabad Nép – a későbbi Népszabadság – egykori székházának Beck András - Kerényi Jenő - Mikus Sándor alkotóhármas által tervezett Felszabadítás és újjáépítés című domborműve

fotó: Lugosi Lugo László

Az előzmények többé-kevésbé közismertek: a sajtótámadások, a lakossági, állampolgári észrevételek, a fenyegetések, a spontán vagy az előzetesen alaposan megszervezett szobordöntések – Néphadsereg tér: Münnich Ferenc-portréemlékmű, Csillaghegy: Szovjet hősi emlékmű – játszottak közre abban, hogy a főváros közgyűlése 1991. december 5-én határozatot hozott a politikai szempontok miatt fenntarthatatlan budapesti köztéri emlékek eltávolításáról, a szoborpark létesítéséről. A fővárosi szobrok állításáért és bontásáért felelős köztisztviselő elégedetten nyilatkozhatott 1992 nyarán: „...Mivel a döntés nem esztétikai, hanem politikai természetű és rossz szobrokból sokkal több áll a városban, mint amelyeket politikai okokból száműzés fenyeget, ezért utólagosan arról vitát nyitni, melyik a jó szobor s melyik a rossz, s a jót tartsuk, a rosszat meg dobjuk ki, ez messzire, veszélyes, ingoványos területre vezetne. Meglehetősen szubjektívak ezek a döntések: a szobrokat nem lehet különválasztani tartalmuktól, s a tartalmuk mindenképpen befolyásolná az esztétikai döntést. A magyarországi tagjaként – Eleőd Ákos fiatal építész nyerte meg. Az Eleőd-terv gyors kivitelezését, a fővárosi és a XXII. kerületi önkormányzat közötti engedélyezési viták lezárását követően 1993-ban néhány hétig már nyitva állt a látogatók előtt a nagy magyar szobrok fővárosi szabadtéri kollekciója, s a tervek szerint a téli hónapok múltával, 1994 tavaszán ismét fogadják majd a vendégeket a szocializmus évtizedeinek eme háttérbe szorított-előtérbe helyezett objektumai (belépődíj felnőtteknek 99.-, gyermekeknek 19.- forint).

Az alig több, mint negyven alkotást, emléket számláló együttesben – már korábban is közbeszólt a történelem – sajnos nem szerepel, nem szerepelhet a Kisfaludi Stróbl Zsigmond-féle egykori, Szabadság téri Hálaszobor – a nagy Sztálin születésnapjára Moszkvába küldött mű mása –, s hiába keresnénk Győri Dezső 1952-es Vigadó (Molotov) téri Ifjú mérnökök című művét is. Természetesen nincs itt a Mikus Sándor-alkotta Sztálin-emlékmű nagyívű, oly beszédes domborműsorozata sem. A szoborpark létesítői csupán a nyolcvanas-kilencvenes évtized-forduló fővárosi szosem, amelyet korántsem európai szokások szerint vert szét a hálátlan utókor ugyanúgy, mint ahogy a gellérthegyi Felszabadulási emlékmű talapzatát díszítő domborműveket is szorgalmas, feltartóztathatatlan kalapácsütésekkel adták át az enyészetnek 1993 nyári hónapjaiban (!). Pedig a Sajtószékház József körúti homlokzatának dísze „... A kevés, 1945 után született nagylélegzetű alkotás közé tartozik..." (Munkásábrázolás a magyar képzőművészetben), illetve tartozott fennállásáig a hetvenes években rögzített szakmai vélekedés szerint. A gellérthegyi monumentumról szólván pedig le kell szögeznünk, hogy doborműveinek szakmai feltárása, elemzése a mai napig nem történt meg, csupán a körplasztikai elemek meglehetősen vázlatos, s nemegyszer egymásnak ellentmondó feldolgozásai kaptak széles körű nyilvánosságot. Most, a Felszabadulási emlékmű Szabadság emlékművé való átszabásának idején halaszthatatlanná vált az ikonográfiai analízis: mi mi volt eredetileg, mi tűnt el véglegesen, mit helyeztek át, s mi vált mivé Kisfaludi Stróbl és a szovjet társművészek negyvenhetedik éve Buda-

A KONCERT KÖZÖNSÉGE

Fehérvári kiállítások I.

(Beck András emlékkiállítása)

A székesfehérvári Csók István Képtár előtti kis téren, alacsony talapzaton, majdnem a füvön fényesre polírozott acélból készült szoborcsoport csillog-villog esőben, napfényben: a *Bartók-kút* Beck András alkotása. A kubista szobrászat hagyományait követő mű egymás mellé rendelt, egymásra rétegezett elemekből áll, melyek egymáshoz szorosan simuló, valamire közösen figyelő embercsoportra emlékeztetnek, vagy igen sűrű erdőre, vagy szerves lények emlékét őrző ásványok képződményére. Az egyik szétnyíló forma síkján szarvas körvonalai látszanak, csak sejthetjük, hogy előrehajló feje forrást keres. A nagy gonddal készült emlékkút az 1985-ben Franciaországban autóbaleset következtében elhunyt magyar szobrász egyik utolsó alkotása. Egyik változata Genfben, egy másik példánya Párizs egyik kerületében egy zeneiskola előtt áll, a harmadik örökre otthont kapott Székesfehérvárott, a modern művészetek magyarországi fővárosában. A szoborcsoport matematikai-zenei asszociációkat is keltő kompozíciója felidézi Bartók életművének emelkedett szigorát, organikus festői részletei, természeti formákra emlékeztető körvonalai pedig megkísérlik visszaadni az életmód univerzális humánumát.

A hívogatónak elhelyezett szoborcsoport Beck András emlékkiállítására invitálja Székesfehérvár lakóit és látogatóit. A kiállítás a művész Párizsban őrzött hagyatékából és a magyar közgyűjteményekben található alkotásaiból tevődik össze. Beck András művei nem először szerepelnek a fehérvári múzeum tárlatain. A közel három évtizedes program, mellyel a múzeum munkatársai és az általuk felkért művészettörténészek átfogóan és részleteiben igyekeznek feltárni a 20. század magyar művészetének történetét, nem hagy figyelmen kívül egyetlen jelentős életművet sem. Beck András, jóllehet 1957 után Franciaországban élt, életművének egészében magyar művész maradt, aki mind műveinek ikonográfiájával, mind stíluseszközeivel legszorosabban a magyar szobrászat történetéhez kötődik, így nemcsak a két háború közötti szobrászat vagy az ötvenes évek művészete tárlatain lehetett helye, hanem az elmúlt három évtized művészeti összképébe is beletartozik.

A kiállítás élményt jelenthet a történelmi problémák iránt érdeklődő nézőknek és a modern szobrászat stíluskérdései kutatóinak egyaránt. Beck András, akinek édesapja Beck Ö. Fülöp, a századforduló és a századelő magyar éremművészetének és szobrászatának nesztora volt, a szülői ház indítása után Kisfaludy Stróbl Zsigmond tanítványa volt, majd 1930 után Berliben Georg Kolbénál tanult. Életrajzírói feljegyezték, hogy jól ismerte az akkor Berlinben még fellelhető avantgárd törekvéseket is. A kiállításon szereplő első portrészobra, *Szőnyi István arcmása* 1936-ból inkább azt jelzi, hogy ekkor a naturához intellektuálisan közeledő művészek köréhez tartozott. Nem véletlenül nyerte el többször is a Szinyei Társaság díjait, műveiben döntő a természetelvűség, a felületképzésben igen sok a festői elem. Mindez kissé eltávolítja édesapja művészetétől, aki a klasszikus formaszigor mestere volt, s közelebb viszi Ferenczy Béni és Borsos Miklós lírai szobrászatához.

Beck András – családi tradícióból és nemzedéke legjobbjaihoz hasonlóan – szoros kapcsolatokat tartott fenn a baloldallal, s teljesen természetes, hogy 1945 után lelkesen részt vett a művészeti élet új társadalmi rétegeket felemelni kívánó újjászervezésében és a tehetséges munkás- és parasztfiatalok művészképzésében. 1945 őszén létrehozza a budai képzőművészeti szabadiskolát, 1946-ban pedig részt vesz a Derkovits-kollégium megalakításában. Ennek növendékei majdnem teljes egészében vidékről feljött paraszt-, bányász- és munkásgyerekekből verbuválódtak – olvassuk a művész Párizsból keltezett levelében, melyet a Művészettörténeti Kutatócsoport Adattára őriz. A Derkovits-kollégiumban Beck András, Kmetty János, Koffán Károly tanított, Beck távollétében Medgyessi Ferenc korrigált, a művészettörténetet Rabinovszky Máriusz, az ének-zenét Szervánszky Endre tanította. A kollégium nyitottabb, elevenebb intézmény lehetett, mint a Képzőművészeti Főiskola. Beck András negyvenes–ötvenes évekbeli tevékenységét olyan rendezvények jellemzik, mint az 1946-os Csontváry-kiállítás, Ferenczy Noémi kiállítása és válogatás modern magyar művészek műveiből. Mindezek ellenére Beck András később sem tagadta, hogy ekkori művei a szocialista realizmus stíluskategóriájába sorolhatók. A fehérvári kiállításon fanyar-furcsa portrék *(Lukács György, Déry Tibor)* és egy monumentális kísérlet jelzi ezt a periódust. Az utóbbi, az *Olvasó munkás* csak egykorú fényképen van jelen. A Derkovits, Dési Huber István, illetve távolabbról Frans Masereel által megteremtett ikonográfiai típusnak szobrászi megvalósítása ez a mű, melyet magyar Gipszembernek is nevezhetnénk utólag a Márványember (Andrzej Wajda filmje) analógiájára.

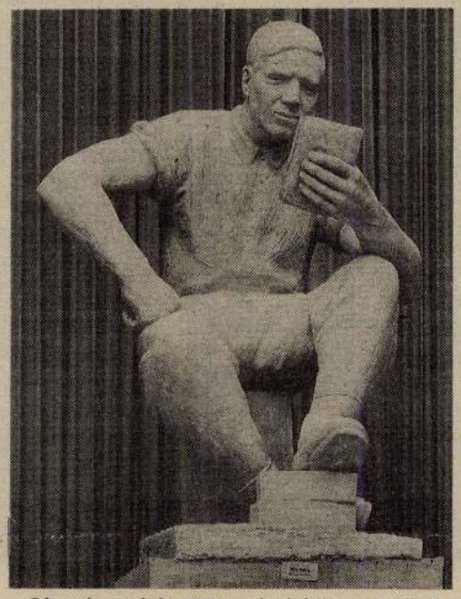

Olvasó munkás, 1950-es évek közepe (gipsz)
Fotó: Petrás István–Bokor Zsuzsa

Az ülő Gipszember 180 cm magas szobor volt, s több változatban készült. Egyik változata magas talapzatra került. A művész említett levelében írta, hogy ő ezt a művét a Derkovits-kollégium szimbólumának tekintette, tehát a tehetséges paraszt- és munkásgyermekek tanulni vágyása jelképének. A szobor a fotonaturalizmus mellett a geometria elvei szerint megkomponált látvány „realizmusát" nyújtja. A nagy kezű, nagy lábú férfi emelkedettségében eleven figura. Sorsa történelem. Nem kerülhetett a Derkovits-kollégium elé, mert senki nem kívánta ezt az intézményt szoborral megtisztelni. Munkásként a munkáskerület, Csepel

egyik terére került, s minden történelmi viharban ott is maradt. (Talán azért, mert csak egy munkás volt, aki olvasott.) Néhány évig gipszmodelljének is nagy megbecsülésben volt része. Bronzszínt kapott, és a Magyar Tudományos Akadémia előcsarnokát díszíthette. Amikor azonban illetékesek észrevették, hogy a szobor stílusa elüt az épület historizáló környezetétől, „távoznia kellett" onnan, illetve rövid úton szűnt meg szoborélete. Az intézmény elöljárói közül valaki személyesen segített abban, hogy kalapáccsal szétverjék, és a szemétbe dobják. Mindez a hetvenes évek végén történt, amikor az *Olvasó munkás*t így űzték ki a magyar tudomány épületéből. Jobb sorsot érdemelt volna. Legalább egy sarkot az ötvenes évek művészetét is bemutató múzeumban. Ilyen azonban a fővárosban ma sem található, így a makacsul „visszatérő" Gipszember egy másik példánya jelenleg a Nemzeti Galéria pincéjében található.

Amikor mindez történt, a művész már emigrációban élt, s talán politikus gesztusai és újabb emlékműveinek ikonográfiája is hozzájárultak az *Olvasó munkás* ellen támadt ellenszenvhez.

A fehérvári kiállításon egy sorozat szobor vall arról, hogy milyen megrázkódtatást jelentett a művész számára 1956 novembere. Az elbukó és továbbfutó alakok csoportja sok rajzán, reliefjén, szobrán visszatérő téma. Ekkor már kifejezésmódja az ötvenes évek több magyar szobrászához hasonlóan a szocreáltól az expresszív-szecessziós hagyomány követése felé fordul. Szívesen mintáz szélben lobogó zászlót, fát (életfát), mozgást, táncot, felemelt fejű, figyelő, szép testű lovakat. Lószobrocskáin olykor a vaskor kezdetének lóábrázolásai idéződnek fel, máskor a 20. századi nyugat-európai szobrászat nagyjainak szellemében formálódnak az egymással szemben ugráló vagy a ló- és emberarccal szinte szállni látszó lótestek. Ezekkel a szobrokkal a művész emlékművet állít – legalább képletes értelemben – Közép- és Kelet-Európa sok ezer értelmetlenül lemészárolt lovának.

Volt egyszer egy ló, 1976 (bronz)
Fotó: Makky György

Beck András művészete minden korszakában aktuális. Érzékenyen reagál a történelmi eseményekre, a megörökítésre érdemes tettekre. Lángokra emlékeztető formákból formál emlékművet 1969–1970-ben *Jan Palach*nak, édesapja kemény, klasszikus éremépítő stílusát követve formálja meg *Nagy Imre*-érmét, s kemény fából faragja meg 1979-ben a *Golgotát*, ahol több van, mint három keresztet. Figyelemre méltó munkája a két változatban is elkészült *Történelem*, amely kérlelhetetlen következetességet kifejező, sokalakos kompozíció, s titokzatos, lírai alkotás az apokaliptikus várakozást kifejező *Eljő az idő* című szoborcsoport.

Beck András, mint a magyar szobrászok legnagyobb része, eklektikus művész. Inspirációinak eredetét és művészetének párhuzamait keresve sok nevet sorolhatnánk a posztimpresszionizmustól az expresszionizmus és kubizmus szobrászatáig. A harmincas–negyvenes évekbeli baloldali magyarországi szobrászat intellektuális igényessége, családja művész tagjainak mesterségtisztelete hagyományozódott rá, s tette életútja minden fordulóján őszinte, az emberi és társadalmi értékekben hívő művésszé.

A kiállítást, mely Székesfehérvárott októberig 7-ig látható, Kovalovszky Márta és Kovács Péter rendezte, a katalógus bevezető tanulmányát Németh Lajos írta. Ő emelte tanulmánya mottójául Roger Martin du Gard levelét, aki így jellemezte tömören Beck András szobrait: „Egyszerre van bennük jelen érzékenység, erő, szellem és meglepő mesterségbeli tudás."

Szabó Júlia

BESZÉLŐ

1990. szeptember 22.

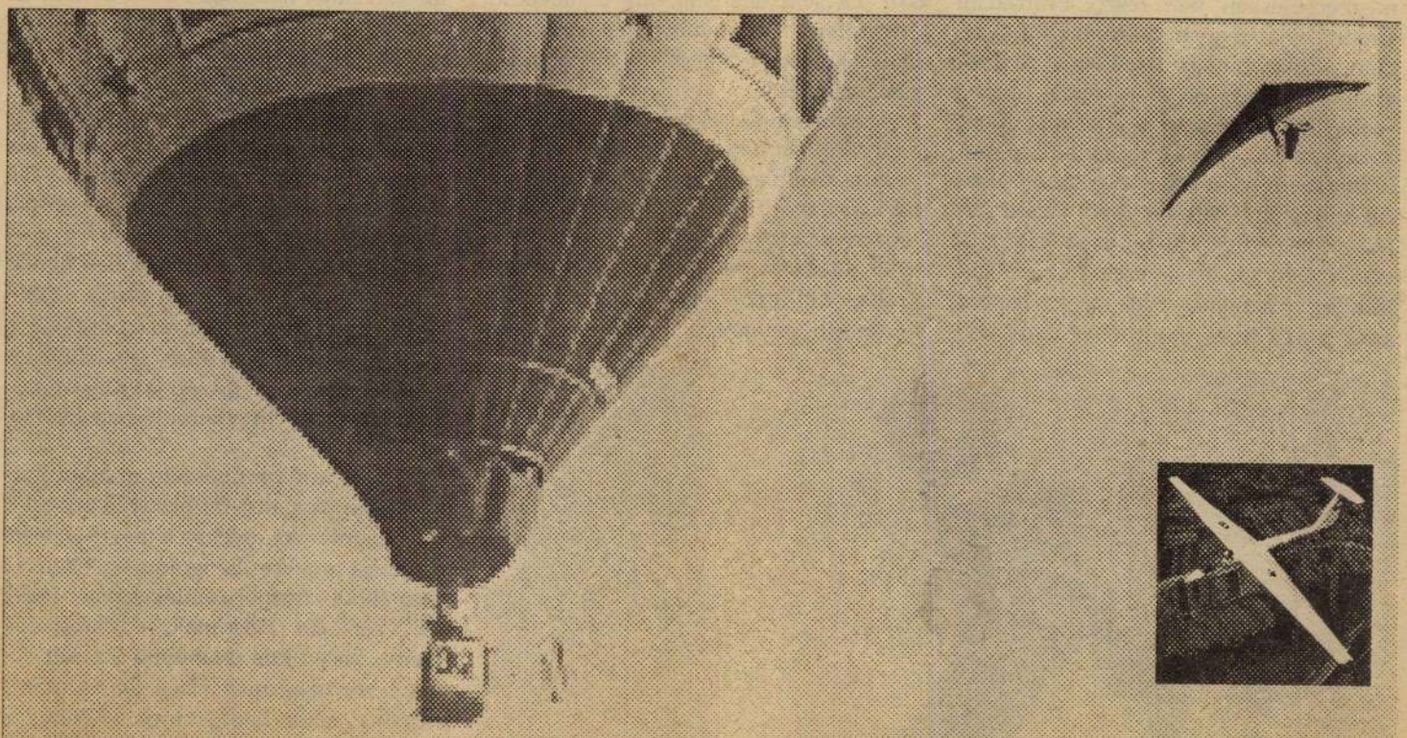

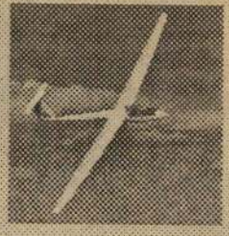

Felhívás!
Felmérés!

Repülj és üdülj!

A repülést szerető, repülni vágyó és azt minden formában űző embereknek szervezünk
a Hármashatár-hegy pesthidegkúti vitorlázórepülő-terén

repülő- és szabadidőközpontot, üdülőt.

Az elképzelések szerinti 20 és 40 négyzetméteres lakrészek – komplett lakásként –
évi 1x7 vagy évi 1x14 napra biztosítanának a repülő emberek részére a pihenést.
Természetesen az üdülőhöz tartozna étterem, söröző-terasz, drinkbár, szauna, teniszpálya,
barkácsműhely, kisebb élelmiszerüzlet stb. Az 1990-es árakon számolva 1x14 napos,
örökös üdülőhasználati jog ára a 20 négyzetméteres lakrészben kb. 200 000 Ft körül alakulna.
Természetesen az üdülőhasználati jog örökölhető, bérbe adható és eladható.
Az építkezés kb. másfél éve alatt az üdülőhasználati jogok forgalmi értéke várhatóan megduplázódik,
és az egyéb idegenforgalmi célú hasznosításból 10-20 százalék osztalék is várható.

Ez a kínálat egy jó befektetés!

A Műegyetemi Sportrepülő Egyesület már működő vállalkozásai a következőek:
sérült műanyag vitorlázó repülőgépek javítása, vétele-eladása,
könnyűmotoros repülőgépek időszakos karbantartása, ápolása,
vitorlázórepülő-kiképzés, sárkányrepülő-oktatás, légi reklám/transzparens húzása.
Légitaxi-piackutatás, repülős kirándulások szervezése, személytaxi-előrendelés: 165-2106.
Várunk RC-repülőmodellezőket, valamint egyéb magánszemélyeket és közületeket is.
Jelentkezni lehet levélben: 1368 Budapest, Pf. 184. „Nálunk a nyugalom köszönt" jeligére,
vagy telefonon rögzítjük üzenetét a 165-2106-os számon.

BECK András

HAZAI NAPLÓ

A JESZENSZKY-ÜGY még nem ért véget. Hiába intett a történtek higgadt átgondolására a köztársaság elnöke, s hiába szögezte le szerdai nyilatkozatában a miniszterelnök, hogy nem áldozza fel egyetlen miniszterét sem, mert erre a támadások ellenére sem lát okot, a szabad demokraták kitartanak az interpellációt követően kialakított álláspontjuk mellett. Felszólították *Antall* Józsefet, hogy kezdeményezze a kormányból a külügyminiszter távozását, aki — miután parlamenti beszédében kétségbe vonta az ellenzéki pártok elkötelezettségét néhány alapvető elv iránt — véleményük szerint nem alkalmas többé a pártok külpolitikai törekvéseinek összehangolására. A szabad demokraták máris gondolkodhatnak a következő lépésükön, Antall József megszólalása után ugyanis aligha hihetik, hogy kérésük meghallgatásra talál.

A VITA ELMÉRGESEDÉSE, vagy az indulatok csillapodása következik? — Angliában már biztosan fogadást ajánlottak volna erre egyes bukmékerirodák. Nálunk más a tétje ennek a játéknak, nem utolsósorban az, kinek használ és kinek árt az ügy elhúzódása. A mai gondterhelt időkben — tavasszal is ezt láthattuk —, az emberek csak egy határig méltányolják a túlzott radikalizmust, s az érvek igazságtartalma helyett inkább érzelmek és szimpátiák döntik el egyik vagy másik fél javára a küzdelmet. Ebből a megközelítésből célravezetőnek tetszik a kereszténydemokraták magatartása. Állásfoglalásukban nem találtak kivetni valót a külügyminiszter fogalmazásában, ám leszögezték: bár keresztény és humanista pártnak vallják magukat, nem állítják, hogy ők volnának ezen eszmék kizárólagos letéteményesei, erről döntsön a közvélemény. A párt egyébként újfent síkraszállt egy vállalkozásbarát adórendszer és az adókulcs csökkentése mellett, s egyenlő esélyt követel a privatizáció során a magyar és a külföldi tőkének. Az igazságosság jegyében foglalkozott tegnapi ülésén a kormány a különleges eljárással megállapított nyugdíjakkal. Úgy döntött, hogy effajta megkülönböztetés fenntartására nincs elfogadható indok, ezért e tárgyban októberben törvénytervezetet nyújt be a parlamentnek.

MÁSFÉLE KIVÁLTSÁGOSOKRÓL, a takarmánymaffiáról tett említést a Földművelésügyi Minisztérium közleménye. E meglepően hangzó kifejezést a tárca azokra érti, akik államközi szerződésen kívül vittek ki az utóbbi napokban nagy mennyiségben gabonát az országból. A minisztérium megtiltotta a kivitelt, és kérte a Vám- és Pénzügyőrség segítségét. Így hát a vámosok, akik kutattak már nejlonharisnyák, pornókazetták, számítógépek, és ki tudja még hányféle kurrens nyugati áru után, most búzára, árpára és kukoricára vadásznak majd. S ha ügyesebbnek bizonyulnak a „csempészeknél", a gabonahegyektől a határhoz válik hasonlatossá egyik-másik magyar határátkelő.

(J. I.)

A kormány megtárgyalta

A kivételes nyugd… gyakran j…

Új támogatási rendszer a…

A Kormányszóvivői Iroda közleménye: a kormány csütörtöki ülésén elfogadta az NDK miniszterelnökének javaslatát, és egyetértett azzal, hogy az NDK még megszűnése előtt, 1990. október 2-án — a többi szerződő fél egyetértésével — kiváljon a Varsói Szerződésből.

Az NDK kiválásával a Magyar Köztársaság és az egységes német állam viszonya jogilag is rendezetté válik.

Az NDK tagságának megszűnése miatt a Varsói Szerződés eredeti céljai még anakronisztikusabbá válnak. A kilépéssel kapcsolatos katonai, gazdasági problémák megoldása érdekében további konzultációra van szükség.

A Nemzetközi Valutaalap és a Világbank idei közgyűlésén hazánkat szakértő delegáció képviseli. A delegációt *Rabár* Ferenc pénzügyminiszter vezeti, helyettese *Surányi* György, a Magyar Nemzeti Bank elnöke. A küldöttség tagja *Botos* Katalin pénzügyminiszteri államtitkár. A közgyűlésre szeptember 25. és 27. között kerül sor. Magyarország a Belgium által vezetett országcsoport tagjaként vesz részt a bizottságok és a közgyűlés munkájában. A magyar delegáció álláspontja szerint az átalakuló kelet- és közép-európai országoknak — külö…

…íjak folyósítása …ogtalan

… műszaki fejlesztésben

…lönösen a kelet-európai kereskedelmi rendszer összeomlása, az olajellátás megrendülése és adósságterheik miatt — stabil külső forrásokra, kiegyensúlyozott pénzpiacra, intézményes támogatási stratégiára van szükségük reformfolyamataik véghezviteléhez.

A kormány foglalkozott a különleges eljárással megállapított nyugdíjakkal és a különböző kitüntetésekhez kapcsolódó nyugdíj-kiegészítésekkel. Megállapította, hogy az elmúlt rendszerben megítélt, kivételes nyugdíjak folyósítása sok esetben minden jogalapot nélkülöz. A kérdést törvényben kell szabályozni, ami további pontosítást igényel.

A kormány megtárgyalta és elfogadta a Központi Műszaki Fejlesztési Alap tavalyi felhasználásáról szóló beszámolót. Megállapította, hogy a közelmúlt jelentős változásai a műszaki kutatás-fejlesztés terén is szükségessé teszi egy új finanszírozási koncepció kidolgozását.

A kormány az önálló Országos Természetvédelmi Hivatal létrehozása érdekében módosította a környezetvédelmi miniszter feladat- és hatásköréről szóló kormányrendeletet.

Az SZDSZ vezetőinek nyílt levele

A kormányfő kezdeményezze a külügyminiszter lemondását

Az SZDSZ elnöke, *Kis* János és a párt parlamenti csoportjának frakcióvezetője, *Tölgyessy* Péter az alábbi nyílt levelet juttatta el *Antall* Józsefnek címezve az Országos Sajtószolgálatnak.

Tisztelt Miniszterelnök Úr!

Jeszenszky Géza külügyminiszter úr a *Magyar Nemzet* augusztus 27-én megjelent számában közölt levelében leszögezte, a szabad elvű demokratizmust és a kereszt által képviselt emberközpontú moralitást összességében „csak az MDF, az FKgP és a KDNP tagsága és szavazótábora vallja". A miniszter úr ezen értékek képviseletét nem egyszerűen a kormánykoalíción kívüli pártoktól vitatta el, hanem a választópolgárok millióinak értékelkötelezettségét minősítette sértően negatívan.

A parlament szeptember 11-i ülésén *Bossányi* Katalin (MSZP) interpellációjára válaszolva Jeszenszky Géza külügyminiszter úr újólag kétségbe vonta valamennyi ellenzéki párt elkötelezettségét a kereszténység által képviselt erkölcsi értékek, a nemzeti célok és érdekek, a polgári demokrácia és a szabadelvűség mellett. Hangsúlyozni kívánjuk, hogy ezt a támadó hangú megnyilatkozást semmi nem motiválta, mivel sem az SZDSZ, sem a Fidesz az interpellációnak nem volt részese. De ettől eltekintve is, határozott véleményünk szerint az egész parlamentnek felelős miniszter nem engedheti meg magának, hogy pártvitákat kezdeményezzen. Különösképpen megengedhetetlen ez, ha — mint azt Jeszenszky Géza tette — polemikus megnyilatkozásával a kormánykoalíció és szavazói számára próbálja kisajátítani azokat az értékeket, melyek összessége valamennyi magyar demokratikus párt, a magyar társadalom közös kincsét alkotja.

Miniszterelnök Úr!

Ön a kormány bemutatkozása idején többször hangoztatta: kívánatosnak tartja, hogy a Magyar Köztársaság külpolitikája valamennyi parlamenti párt közös ügye, valódi nemzeti külpolitika legyen. Mi ebben az óhajban osztozunk. Mint eddig, ezután is készen állunk rá, hogy együttműködjünk hazánk közös külpolitikájának egyeztetésében és képviseletében. A történtek után azonban kénytelenek vagyunk megállapítani: Jeszenszky Géza úr nem alkalmas arra, hogy a kormány és a szabad demokrata ellenzék külpolitikai elgondolásai a magyar közjogi berendezkedésben a miniszterek ellen nem indítható bizalmatlansági indítvány, következésképpen a miniszterelnök joga és felelőssége a miniszterek tevékenységének megítélése. Ezért, amennyiben a Miniszterelnök úr változatlanul szükségét látja az ellenzékkel való együttműködésnek a magyar külpolitika kialakításában, úgy arra kell kérnünk: kezdeményezze Jeszenszky Géza úr lemondását.

Levelünket nehéz szívvel, a demokratikus parlamentarizmus jövője iránti aggodalomtól vezérelve intéztük Önhöz.

KDNP-tájékoztató

Le kell faragni az államháztartás költségeit

A Jeszenszky-beszéd nem volt kizárólagos szándékú

(MTI) A Kereszténydemokrata Néppárt gazdaságpolitikai irányelveit ismertették a párt szakértői csütörtökön a sajtó képviselőivel Budapesten, a KDNP székházában.

A sajtóértekezlet azzal kezdődött, hogy *Lukács* Tamás, a párt parlamenti képviselője és egyben társelnöke ismertette a Kereszténydemokrata Néppárt álláspontját a parlamentben szeptember 11-én elhangzott *Jeszenszky*-beszéd nyomán kialakult helyzetről. Hangsúlyozta, hogy szerintük a külügyminiszter nem a kizárólagosság igényével állította azt, hogy a kormánypártok összességében az európai keresztény-humanista eszményeket inkább képviselik, mint az ellenzéki pártok.

A párt gazdaságpolitikai elveit *Csépe* Béla országgyűlési képviselő fejtette ki. Elmondta: a KDNP véleménye szerint a gazdaságnak hosszú távon függetlenednie kell a politikától, s a gazdasági törvényhozás akkor jó, ha a gazdasági folyamatokba a lehető legkevesebb beavatkozás történik. A magyar gazdaság jelenlegi kulcskérdéséről, a privatizációról szólva aláhúzta, hogy bár a párt nem vallja a magántulajdon kizárólagosságát — s elismer más tulajdonformákat is —, jelenleg mégis a privatizációt tartja a gazdasági hatékonyságnövelés egyetlen járható hazai útjának. Ezért szorgalmazza az állami tulajdonforma arányának megváltoztatását a magántulajdon javára.

E folyamat, mint a szónok kiemelte, már elindult, s megkezdődtek a nem hatékonyan működő vállalatok elleni csődeljárások. A hatásukra felerősödő szociális feszültségeket a kormánynak kell enyhítenie, neki kell gondoskodnia a munka nélkül maradók létfeltételeinek biztosításáról. Csépe Béla aláhúzta azt is, hogy a KDNP véleménye szerint a jó szociálpolitika egyenlő a jó gazdaságpolitikával, ugyanis csak megfelelő pénzügyi eszközökkel teremthető meg az előbbi, melyhez az utóbbi szolgáltat alapot.

Kitért rá, hogy az általános megítéléssel ellentétben a kormánynak már rövid működése alatt is vannak kézzel fogható gazdasági eredményei. Ezek közül a legfontosabbak a konvertibilis fizetési mérleg aktívuma, a nem dollár elszámolású kereskedelmi passzívum megteremtése. Ahhoz azonban, hogy az ország lakossága a saját bőrén is érzékelhesse a gazdasági helyzet javulását, ma még nincsenek meg a feltételek, ezek csak hosszabb távon teremthetők meg. Ennek eszköze lehet az államháztartás költségeinek lefaragása, a kisvállalkozások eddiginél hatékonyabb ösztönzése.

A gyógyszerészet nem kereskedelem

(OS) A Magyar Gyógyszerészi Kamara elnöksége a tömegtájékoztatási eszközökből értesült arról, hogy az Országgyűlés egyik bizottsága a belkereskedelmi egységek előprivatizációs csomagtervébe javasolja besorolni a gyógyszertárakat is. Elnökségünk egyhangú határozatot hozott, mely szerint tiltakozik e javaslat ellen. A gyógyszertárak közegészségügyi intézmények, s mint ilyenek, *Mária Terézia* óta nem tartoztak és nem tartoznak a belkereskedelmi üzlethálózat körébe. Tevékenységük ugyan kereskedelmi vonásokat is magán visel, de lényegét az egészségügyi jelleg hatja át.

Fogda felfüggesztve

Hogyan szavaznak a katonák?

(MTI) A helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek szeptember 30-ra kiírt választása során az állampolgárok csak lakóhelyük szerint adhatják le szavazataikat.

A hivatásos tisztek és tiszthelyettesek esetében ez nem jelent gondot — mondotta Keleti György ezredes, a Honvédelmi Minisztérium szóvivője —, hiszen lakóhelyükön adhatják le szavazataikat. A sorkatonák és a katonai tanintézeti hallgatók, valamint a behívott tartalékos katonák jelentős része nem az állandó lakhelyén teljesíti szolgálatát. Lehetőség szerint nekik is biztosítani kell a választáson való részvételt, de arra parancsot adni, a szavazásban őket hatalmi eszközökkel befolyásolni tilos. A katonai szervek parancsnokai szeptember 29-én és 30-án a különböző szolgálatokba lehetőleg a helyőrségben vagy a közelben lakó katonákat fogják vezényelni, akik a szolgálatváltás előtt, illetve után állandó lakóhelyükön szavazhatnak. A távolabb lakókat pedig úgy fogják hazaengedni, hogy ők is felkereshessék a szavazóhelyiségeket. A fogdafenyítéseket erre a napra fel kell függeszteni.

A különböző pártok választási plakátjaikat és a választási gyűléseikről szóló értesítéseiket szeptember 28-án éjfélig a katonai objektumok területén a parancsnok által kijelölt helyen kifüggeszthetik. A választási gyűlésre katonai objektumon belül nem kerülhet sor. A választási kampány során a pártok a katonai objektumokon kívüli, honvédségi kezelésben levő kulturális intézményeket, művelődési házakat, klubokat térítés ellenében igénybe vehetik.

MAGÁNEMBER

Ki a magánember? E kérdésre a választ ne az értelmező szótárban keressék. A fogalom jelentése megváltozott. Azt gondolhatnák, hogy rehabilitálták. Volt idő ugyanis, amikor a „magán" kezdetű összetett szavak első tagjaként fitymáló, elrettentő értelmezést adott a fogalomnak. Lásd: magánulajdon, magánpraxis stb. A közélet és a magánélet között áthidalhatatlan szakadék tátongott. A magánember szemben állt a társadalommal. Megszűnne a különállása? Nem szűnik meg, csak átalakul. Mert továbbra is elválasztják a közélettől. Illetőleg egyazon homo sapiens egyszemélyben magánember és közéleti férfiú vagy hölgy. Ez rendjén van. Egy ember több szerepet lát el: anya, fodrász és fegyelmi bizottsági tag is lehet. Bizonyára mindegyik minőségben másként viselkedik. Otthon engedékeny, munkahelyén kimért, a fegyelmi bizottságban szigorú. De nincsenek az egyes szerepekhez igazított elvei és értékei.

Nos, eddig, ha egy politikus a nagy nyilvánosság előtt gyűlésen, rádióban pajkoskodott, netán a demokrácia követelményeivel, pártja meghirdetett nézeteivel, programjával szembenálló kijelentésekre ragadtatta magát, ezt „magánemberként" követte el. Így értékelte ezt a pártja. Magánemberként nyilvánult meg politikai fórumokon, egyes esetekben pedig szakemberként vállalt el közéleti töltésű tisztséget. Ez úgy fest, mintha valaki anyaként foglal állást a privatizáció ellen.

Magánemberként mondta, vélekednek az illetékesek. Ez kényelmes álláspontnak tetszik — elkerüli a párton belüli viszályokat, a szembenállók csoportosulását. Mégis tömérdek kényelmetlenséget okoz. Az ellenérdekű politikai szervezeteket vitára, a sajtót pedig bírálatra készteti. Nem csupán a nemes eszmék védelmében. Mellesleg a szembenálló párt fényesíti az image-át, az újság pedig némi érdekességgel szolgál az olvasónak. Gyorsabban lezárható volna az ügy, ha saját pártja határolná el magát a megnyilatkozó politikus véleményétől. Minthogy nem így jár el, valóban elefánt lesz a bolhából. A hallgatás beleegyezés, a néma pártnak anyja sem érti a szavát. Arculata megváltozik és minthogy külföldi lapok tudósítanak róla, az eset az ország jó hírén is csorbát ejt.

Nem hinném, hogy régi demokráciákban egy államférfi, közéleti ember politikai színezetű, kihatású ügyekben saját pártja meghirdetett nézeteivel, szellemiségével ellentétesen magánemberként nyilatkozna meg. Nem hinném, hogy egy keresztény párt vezetője privát véleményként ateizmust hirdetne (ha teszi, politikusként teszi, szakadár szándékkal). Sőt mi több: bár a magánélet szent, de jaj annak az államférfinak, aki a szilárd családot védelmezi a parlamentben, de civilben kicsapongó életmódot folytat. Olykor egyetlen félreértés is elég a bukáshoz. Nem mentség, hogy magánemberként tette. (Elvégre mindenki magánemberként csalja meg a feleségét.)

A régi érelmezésű pártfegyelem nincs többé, de a becsület, az adott szó, egy nézetrendszer vállalása továbbra is kötelez. Vagy lehet, hogy egyik-másik politikus nem tudja, *mit képvisel?* Vagy egyes pártok nem tudják, hogy mire szövetkeztek? Nos, mindaddig, amíg e kérdések tisztázódnak, a sajtó lesz az oka e kettősségeknek, minden hibás intézkedésnek, a pénztelenségnek stb.

Elvégre ezt megszokhatta már.

K. J.

Emléktábla-avatás a Szabadság téren

Jogállamban a faji, nemzetiségi gyűlölködés megengedhetetlen

(MTI) Az üldözött zsidók és magyar menekültek segítőinek emlékét idéző emléktáblát avattak csütörtökön a budapesti Szabadság téri református templomban. Az ünnepségen dr. *Hegedűs* Lóránt lelkipásztor hangsúlyozta: ebben a templomban a náci megszállás idején az üldözötteknek több mint másfél ezer keresztlevelet állítottak ki, három családnak nyújtottak menedéket, és segítették a környező országokból menekülő magyarokat.

Szabad György, az Országgyűlés elnöke beszédében emlékeztetett rá e falak között melegségre talált az 1944-ben halálra üldözött zsidó csakúgy, mint a menekülni kényszerült erdélyi hontalan.

Pálos Miklós, a Miniszterelnöki Hivatal politikai államtitkára beszédében hangsúlyozta: hirdesse ez az emléktábla azoknak az ismert, vagy ismeretlen hősöknek kijáró kegyeletet is, akik a körülöttük elállatiasodott világban halált megvető bátorsággal szálltak szembe a zsarnoksággal és mentettek meg életeket. A Magyarországon napjainkban megnyilvánuló antiszemitizmusról szólva elmondta: ez nem általános jelenség, nem öltött olyan méretet, amely veszélyeztethetné fiatal, most bontakozó demokráciánkat. Alkotmányos jogállamban megengedhetetlen, hogy olyan indulatok szabaduljanak el, amelyek gyűlöletet keltenek emberek ellen, fajuk, bőrük színe, nemzetisége, vagy lelkiismereti meggyőződése miatt. A magyar kormány minden ilyen megnyilvánulással szembeszáll.

Schweitzer József főrabbi köszöntötte a templom fennállásának 50. évfordulóját ünneplő gyülekezetet. Azok a keresztények, akik 1944-ben zsidó honfitársaknak segítséget nyújtottak, megmentették a magyar keresztények hitelét a világ előtt — mondotta.

Ezek az emléktáblák ékesen hirdetik, hogy mindig voltak az egyháznak olyan lelkipásztorai és hívei, akiknek szívében élt a krisztusi könyörület és szeretet — hangsúlyozta zárszavában *Tóth* Károly református püspök.

A két emléktábla leleplezésekor *Schöner* Alfréd főrabbi közössége nevében köszönte meg a Szabadság téri református egyházközség gyülekezetének egykori hősiességét, lelkészeinek és híveinek áldozatkészségét. *Tőkés* László nagyváradi református püspök levélben köszöntötte az ünnepség résztvevőit.

A Fidesz az egész választást népszerűsíti

A Fiatal Demokraták Szövetsége bizakodóan tekint a helyhatósági választások elé, hiszen több mint ezer jelöltet indítanak összesen. Az ország 163, tízezernél több lakosú települése közül 132 helyen tudtak listát állítani a fiatal demokraták. A tízezernél kisebb létszámú települések közül csaknem ötven helyen indítanak polgármesterjelöltet. Több nagyvárosban is van saját jelöltjük a polgármesteri helyre, így Szegeden, Gyulán, Pápán, Sopronban, Mosonmagyaróvárott. A Fidesz csütörtöki sajtótájékoztatóján *Deutsch* Tamás kampányfőnök a budapesti főpolgármester-jelöltségről nem mondott semmit, majd a kialakult erőviszonyok ismeretében döntenek arról, kit támogatnak, a túl korai véleménynyilvánítással csak korlátok közé szorítanák magukat. Egyébként a Fidesz budapesti listáját *Ungár* Klára közgazdász, parlamenti képviselő vezeti, s a listán szerepel több kitűnő szakember is, mint *Hankiss* Ágnes író, *Winkler* Márta pedagógus.

Deutsch Tamás ugyan jóslásokba nem kívánt bocsátkozni, de úgy vélte, semmiképpen sem lesz rosszabb az eredményük, mint tavasszal volt. Reményeik szerint például fővárosi jelöltjeik közül legalább 13—15 esélyes arra, hogy bejusson a képviselő-testületbe.

A kampányfőnök elmondta, hogy a helyi csoportok sok településen kötöttek választási szövetséget más politikai csoportokkal. Ám ez a kapcsolat nem jelenti azt, hogy a választások után is feltétlenül közös platformot alakítanak ki a szervezetek. A Fidesz több olyan helyen nem állít ellenjelöltet polgármesternek, ahol nagy tekintélyű, a helyi közéletben elismert emberek indulnak, függetlenül azok párthovatartozásától.

A *Magyar Nemzet* kérdésére válaszolva Deutsch Tamás megerősítette, hogy *olyan kampányt kívánnak folytatni, amely nem kizárólag a Fidesz-jelöltjeit népszerűsíti, hanem magát az egész választást.* Emlékeztetett arra, hogy a kormányzat kötelessége tájékoztatni az embereket a szavazás fontosságáról és annak miként-jéről.

Deutsch Tamás óvott az eldurvulástól, mint mondta: szervezete nem hagyja, hogy a kampány mocskolódássá váljék, minden visszásság ellen felemelik a szavukat. Megemlítette, hogy egyes budapesti kerületekben a lakók postaládájába dobták a *Szent Korona* című lap mocskolódó írásainak fénymásolatát, vagy a *Magyar Fórumban* megjelent *Apák és fiúk* című cikket. „Nem gyanakszunk senkire, eddig nem szóltunk, de azt már nem tűrjük, amit az MDF X. kerületi szervezete csinált." A kőbányai MDF ugyanis egy röplapot adott közre, amely az „eligazodásban kívánja segíteni a polgárokat", és a silabusz a legkülönfélébb módon hozza össze a pártokat, amit a Fidesz visszautasít.

(d. j.)

A NAP

Magyarorsz…

Az ember kisimítja az asz… tekintete nyomban Magyaror… foltjára ugrik. A magyarság… pén: mint egy ütés nyoma, ké…

Az ember kisimítja az asz… tenkém, hányszor hajtogatt… résvonalak mentén mennyi f…

Nézem a térképet: vajon n… dogan, hogy a határok sebhe… jon mikor felejthetem el, bo… földönfutóvá, szökevénnyé a… mény dezertált, menekült, b… lakon.

A világon ma több a mer… ország lakossága. Ázsiaiak … kában, keletiek Nyugaton, … a diaszporizálódás kora. És … amelyek mintha csak mene… hazájukban.

Mi itt, lélekben, nemcsak … külését reméljük. Azt szere… európai otthanra lelne. Azt … zék el Európába. Főképp g… zációjában.

... A fentiek tudatában tá… nács jogi bizottságának buda… gyar parlamentben tegnap r… tal-konferencia résztvevőit … örömeiről. Privatizációs guba… tapintatosan, kíméletesen sz… van a földön.

…zág és Európa

…talon a térképet, s ha magyar, …országra, s a magyarság etnikai … etnikai foltja Európa térké…külső foltja.

…talon a térkép gyűrődéseit: is… …k összevissza Európát! A tö… …ájdalom!

…nikor felejthetem majd el, bol… …lyek is, hegek, forradások. Va… …ldogan, hány embersorsot tett … határ. Mennyi gondolat és re… …ujkált, rettegett át a tűzvona…

…nekült, mint nem egy jelentős … Európában, európaiak Ameri… …léliek Északon: a XX. század … vannak népek, kisebbségek, … …külttáborokban élnének saját …

…Magyarország Európába mene… …tnők, ha az egész magyarság … …kívánjuk, egész Európa érkez… …ondolkodásban, a lélek civili…

…jékoztathattam az Európa Ta… …apesti ülése alkalmából a ma… …endezett nemzetközi kerekasz… …a magyar sajtó gondjairól és … …ncainkról, persze csak nagyon … …óltam. Elvégre lovagiasság is …

DIURNUS

BECK ANDRÁS szobrász

KIÁLLÍTÓTEREMBEN

A tiszta forrást kereste

Beck András emlékkiállítása Székesfehérváron

„UGYANAZOKRA *a tiszta formai alapokra, amelyeken a görög művészet állt, akart visszatérni a XX. század. (...) A nyugalmat és az egyszerűséget kellett újra szóhoz juttatni a szobrászatban. (...) A század nem kívánja — a szobortól — érzelmi élmények tüntető feltárását; többre becsüli, ha szépen érvényesül a kiegyensúlyozott test ritmusa, ha a szobor anyagi felépítés és funkcionális elrendezés szempontjából biztos és megnyugtató. A nagyságot nem a szobor méretében keresi, hanem a látás nagyságában; az egészet összefoglaló vonalat keresi, a kompozíció zártságát. A részlet nem akkor szép, ha élethűen, szemléletesen ki van dolgozva, hanem, ha alá van rendelve az egész tömegének...*"

Ezeket a sorokat *Gombosi* György 1938-ban megjelent, *Beck* Ö. Fülöpről írt könyvéből idézem — hogy felidézzem azt a környezetet, amely *Beck* Andrásnak az első művészi impulzusokat adta. Beck Ö. Fülöp, a század nagy tehetségű, modern szellemiségű szobrásza az apja volt, Gombosi György pedig, a — még ilyen kevés mondatból is kiderül — korszerű látáskultúrájú, meggyőzően érvelni és hatni tudó műtörténész: a sógora. Ez volt hát Beck András szellemi forrásvidéke.

MOST, HOGY a székesfehérvári Csók Képtár földszintjén és emeletén *Kovalovszky* Márta és *Kovács* Péter értő rendezésében megtekinthetjük Beck András emlékkiállítását, a lenti lépcsőn álló szobor, mely a látogatót fogadja, megerősíteni látszik a fenti sorokban kifejtett elvek és az érett művészi alkotások kapcsolatát. Ez a szobor, ez a fej és a végtagok nélküli test, inkább csak test*hajlat*, a szabálytalan bronzhasábokból összeálló „redőzött lepelben" mintha azt a hitvallást testesítené meg, mely szerint elfeledkezni sohasem szabad a görög—római kor halhatatlan műveiről, de másolni sem szabad őket; folytatni kell, ámde megújult szemlélettel, másfajta szépségeket, arányokat, erőket felfedezve (*Niké*, 1973).

Párizsi emigrációja idején készítette ezt a szobrát a művész, clamarti háza előkertjében áll. Beck András ugyanis, aki a háború után már ígéretes fiatal szobrásznál több: fiatal mester volt itthon, s aki nagy szenvedéllyel vetette bele magát egy remélt jobb világ megteremtése körüli küzdelmekbe — életének erről az időszakáról tanúskodik *Olvasó munkás* című szobra Csepelen, *József Attila* emlékműve Angyalföldön —, a letartóztatások, a hamis perek, a megemészthetetlen hazugságok hatására mély erkölcsi válságot élt át. S amikor reménytelennek ítélte a helyzetet (1956. november 4-e után), elhagyta az országot. Negyvenöt éves volt ekkor, franciául még nem is beszélt. Addigi művészi pályája folyamán inkább a német nyelvterület nagy alkotóival került személyes kapcsolatba — 1929-ben Bécsben Anton *Hanak*, 1930-ban Berlinben Georg *Kolbe* műtermében tanulhatott —, ám ő a nehezebbik részt választotta és a művészetek fővárosában kívánt megméretődni.

„*Beck András Párizsban vált igazán jelentős, az egyetemes művészet vetületében is számon tartott szobrásszá, jóllehet néhány itthoni művének értéke is mérhető egyetemes mércével*" — írja a székesfehérvári emlékkiállítás katalógusának előszavában *Németh* Lajos műtörténész professzor, a régi barát. — „*Párizsban kezdetben rengeteg nélkülözésben volt része, nehezen került be a művészeti élet vérkeringésébe*" — jegyzi fel róla másutt. — „*Először éremművészként aratott sikert...*"

Érmet, plakettet készíteni ugyanúgy apja műhelyében kezdett tanulni Beck András, mint szobrot. A párizsi pénzverde, a *Monnaie* műértő és az újat pártfogoló vezetői csakhamar felfedezték — e korszak munkáiból is akad mutatóba néhány egy tárlóban. *Önarckép*-érme hátlapjára *Don Quijote*-alakot formált, rokonának érezte a búsképű lovagot, mi több: magára vélt ismerni a szélmalomharcok hősében. *Bartók*-érmén a finoman metszett profil érzékeny plaszticitásának, *Nagy Imre*-plakettjén a nagyvonalú komponálásának szép példáját láthatjuk. Ennek másik oldalán szoborban is visszatérő motívumát terítette ki síkba: a *Menekülők* témáját.

Mert bár ő maga nem volt kénytelen a — mai szóval — „zöld határon át" kiszökni az országból (amely akkoriban nem is zöld volt, hanem jeges, havas, sáros), mégis, mintha köztük lett volna, újra meg újra visszagyötörte magát közéjük. Rohanó lábak, kaszáló karok, megbotlással-megcsúszással fenyegető testek csoportozatait hozta létre (még 1979-es variáns is van). Ismételten emléket állított *Jan Palach*nak, annak a cseh fiatalembernek, aki a hazája elleni „testvéri akció" ellen tiltakozva eleven fáklyaként lobogott a prágai Vencel téren; a *láng* lett Beck András számára e kétségbeesett tett jelképe.

A *szárny* is több ízben kipróbált motívuma. A sarjadást is belelátta, a szikrát is, amint lánggá terebélyesedik. Tanulmányai, megfigyelései tárgya sokszor volt a *fa*, pesszimistább és optimistább hangulatainak kifejezője — *A bosszú fája* című kompozíciótól a zömökebb, teltebb, mesebeli *Életfáig* (1962, 1985). Hosszú éveken át foglalkoztatta Saint-John *Perse* személye és költészete, Székesfehérváron is látható *A letépett maszk* című alkotása, a portrészobrászat egyszeri, megismételhetetlen — habár természetesen antik előképekre utaló — mesterműve. (A címet a Nobel-díjas költő adta szobrának, 1969-ben.)

ÉS SOHA EL NEM APADT érdeklődése Bartók Béla iránt, akit fiatal szobrászként még itthon megmintázhatott. *Bartók-kút* című kompozíciója most a székesfehérvári Csók Képtár előtt áll, ez a nagyszerű köztéri alkotás, amelynek három változata készült. Az elsőt 1981-ben, még Beck András életében, Genfben állították fel, a másodikat 1986-ban. Párizsban, egy évvel a művész autóbaleset miatt bekövetkezett halála után — s ez a harmadik. Mindegyiken más és más a ritmus, módosulnak a gyűrődések, a törésvonalak, amelyeket a nemes, rozsdamentes acélból mintha természeti erők, tektonikus erők elemi mozgása hozott volna létre. Az egyik nyugodtabb felületbe szarvas körvonalait kalapálta bele a művész, aki egész életében maga is a tiszta forrást kereste.

(Beck András emlékkiállítása a székesfehérvári Csók Képtárban október 7-ig tekinthető meg.)

Ember Mária

DOM-bútor

Kiállításon mutatja be harmincöt elemből álló bútorcsaládját egy svéd—magyar vegyes vállalat, a *Technoscan*. A *Design Centerben* látható szállodabútor alkotója *Csavarga* Rózsa belsőépítész. Tervének az a jellegzetessége, hogy változó anyagból készíthető lapelemeit fém oszlopváz tartja és díszíti. A faváltozathoz azonban a magyar ipar csak lassú átfutással képes bútorlapokat szállítani, ezért a Technoscan elhatározta, hogy elsősorban más anyagokkal próbálkozik. A továbbfejlesztett változatból *Havasi* Miklós cégvezető most egy reprezentatív íróasztalt állított ki.

A licenccel védett szerkezet azonos, a lapelemek viszont biztonsági üvegből készültek. A hatás igen elegáns. Nem csoda, hogy svéd, osztrák és török megrendelésről is szó van. Az üvegváltozat gyártásához a megrendeléstől számított egy hónap is elegendő. A faipar közreműködésével eddig a szállítás határideje egy negyedév volt. Például a világkiállításra építendő háromszáz szobás új szálloda berendezése esetén csupán félévnyi az átfutási idő. Az íróasztaloknál más, olcsóbb, impregnált papírelemekkel is kísérleteznek.

A DOM-bútorcsalád néhány irodabútor-eleméből a számítógép — a TRIAS—STÚDIÓ háromdimenziós tervezőprogramja segítségével — egy elképzelt dolgozószobát rendezett be.

Papírok helyett képernyőn tekinthető meg a bútorok elrendezése az éppen adott belső tér sajátosságainak megfelelően. A tervezőnek és a megrendelőnek azonnal módja van képernyőn ellenőrizni elképzeléseit. Az *animációnak* nevezett számítógépes eljárás azt az illúziót kelti, mintha máris a berendezett térben sétálnánk. Gombnyomásra cserélhető a bútorok elrendezése, mérete, színe, sőt az egész modul.

A számítógépes bútortervezés legnagyobb előnye azonban a tervezőt támogató szolgáltatásokban rejlik. A művész kézi rajz formájában megadja a tervezendő tárgy rajzát, ebből a szakemberek elkészítik a bútor számítógépes tervét, majd a bútort térben jelenítik meg a képernyőn. Ekkor a művész szabadon kérheti a bútor egyes paramétereinek — a szék lábának magasságának vagy az asztal átmérőjének — megváltoztatását. Pillanatok alatt készülnek el az újabb rajzok.

A kiállításon két magyar szellemi alkotás, egy bútorcsalád terve és a hozzá illeszthető számítógépes program egymásra találása az igazi újdonság. Erre alapoz a magyar bútorgyártásba új anyagokkal belépő Technoscan.

A DOM-bútorcsalád bemutatója szeptember 15-ig látható a Design Centerben.

(szegő)

Rejtőzködő legendárium

Az Írók Könyvesboltjában egy különleges érdeklődésre számot tartó kötet premierjére került sor szerdán. *Könczöl* Csaba esztéta mutatta be azt az interjúantológiát, amelyet a *Szépirodalmi Könyvkiadó* (a *Szemtanú Kiadóval* karöltve) a napokban jelentetett meg *Rejtőzködő legendárium* címmel. A pár éve elhunyt *Pándi* Pál irodalomtörténész, egyetemi tanár, szerkesztő és kultúrpolitikus sokszínű, ellentmondásos egyéniségét, viharokkal tarkított pályafutását s az ő személyén keresztül a magyar kultúrpolitika utóbbi évtizedeit idézik fel barátok és pályatársak, tanítványok és tanárkollégák, ellenfelek és tárgyilagos megfigyelők. Előnyére különbözik ez a kötet a közelmúlt egy-két, egyoldalúan csak dicshimnuszokat felvonultató, „hozsannás" alapállásból készített emlékkönyvétől — a Rejtőzködő legendárium nem hallgatja el, nem szépíti meg a konfliktusokat, nem próbálja utólag kiegyenesíteni egy küzdelmes élet kényszerű vargabetűit. A szerkesztők — Pándi Pál tanítványai: *Csáki* Judit és *Kovács* Dezső — egy őszintébb, valóságosabb portré megrajzolására törekedtek. A számtalan, eddig nem ismert érdekességet, „titkot" is közlő könyv csak az Írók Könyvesboltjában, az egyetem környékén található könyvesboltokban és néhány belvárosi üzletben kapható.

(n. v.)

A Schweitzer-társaság konferenciája

(MTI) Az Óbudai Művelődési Házban, csütörtökön megkezdődött a Nemzetközi Albert Schweitzer Társaság ez évi nemzetközi konferenciájá. A világ 12 országából érkezett résztvevők — kutatók, írók, művészek —, halálának 25. évfordulója alkalmából emlékeznek a Nobel-békedíjas orvosra, teológusra, művészre, zenetudósra, humanista filozófusra. A társaság először zárt üléseket tartott, a kétnapos nyilvános üléseket pénteken este nyitják meg.

A rendezvényen részt vesz Albert *Schweitzer* lánya, Rhena *Schweitzer-Miller* és James *Witchalls*, a Nemzetközi Schweitzer Társaság elnöke.

Dr. Oláh Vilmos, az Albert Schweitzer Magyarországi Barátai Körének elnöke tájékoztatta a vendégeket, hogy Magyarországon számos közösség — így például a hatvani kórház — ápolja, s a gyakorlatba ültette át Schweitzer szellemiségét.

A konferenciára a Kossuth Könyvkiadó megjelentette Schweitzer: Orvos az őserdőben című könyvét. A díszkötésű könyvet *Kocsis* András, a Kossuth Könyvkiadó igazgatója a sajtótájékoztatón adta át Albert Schweitzer leányának.

NAPLÓ

Az Origo Színpad a Marczibányi téri művelődési központban próbál. A Lingenben 1990 tavaszán elért sikerei alapján meghívást kapott, hogy a most szeptemberben Genfben megrendezendő UNICEF-konferencia ünnepélyes megnyitásán szerepeljen. E konferencia a szeptember végén New Yorkban létrejövő világtanácskozást készíti elő. A cél: megfogalmazni a világ valamennyi gyermeke számára biztosítandó jogokat.

●

Festői Lublin címmel kiállítás nyílik szeptember 14-én, pénteken délután 4 órakor a Déri Múzeumban.

♣

A burgenlandi tartományi múzeum művészeti gyűjteményéből nyílik kiállítás szeptember 14-én, pénteken délután 5 órakor a Szombathelyi Képtárban.

Vélemény hitoktatásügyben

Kompromisszum vagy a konfliktus áthárítása?

Szülők és gyermekek, liberálisok és konzervatívok egyaránt megnyugodtak a napilapok által is közölt, a *hitoktatás* állami iskolai bevezetéséről az egyházak és a Művelődési és Közoktatásügyi Minisztérium között megkötött úgynevezett második megállapodást olvasva. Sokak kételyeit látszottak eloszlatni az e megállapodásokban foglalt elvek: *a hitoktató nem tagja a tantestületnek, bére nem az iskola bérkeretét terheli, a hittanóra nem épül be a tanrendbe, s nem kerül a bizonyítványba.*

Keveseknek tűnt fel azonban, hogy a *második* megállapodás, és főleg az azt *nem követő* jogszabályi rendezés

semmivel sem teremtett világosabb helyzetet,

mint amilyen a vita kezdetén volt. A tények és a minisztériumi, illetve pártközlések azt mutatják, hogy a — kérdésben igen megosztott —, művelődési kormányzat, megfelelő törvények hiányában nem tudott rendezni egy problémát, illetve nem tudott jogi úton bevezetni egy általa kívánatosnak tartott tervezetet. Így kiadott két, *egymásnak ellentmondó*, ám jogi jelentőséggel nem bíró, tehát senkit semmire nem kötelező közleményt. A minisztériumi kabinetiroda vezetője, *Timkó* Iván kifejtette, hogy „nincs lényegi eltérés a június 19-i közleményben foglaltak és a június 13-i megállapodás között", mivel mindkettő egy „*konzultációs folyamat része*".

A látszatkompromisszumot tükröző, a parlamenti pártok számára azonban kielégítő megállapodás, mivel mindegyikük megtalálhatta benne a számára kedvező, adott esetben *egymástól homlokegyenest eltérő* értelmezés lehetőségét, elérte célját. Megnyugtatta a kedélyeket és elejét vette a hosszadalmas parlamenti és társadalmi vitának. Az SZDSZ visszavonta az 1990. IV. tc. módosítására tett indítványát.

Míg azonban az első megállapodás után egy szakértők szerint valós jogi jelentőséggel nem bíró, ámde a kialakult helyzetet mégis *jogilag megfogalmazó* miniszteri közlemény jelent meg, a második megállapodás után semmilyen hivatalos, jogilag értelmezhető közlésre nem került sor, a napilapok megbeszéléseket követő megállapodásról adtak hírt.

Míg a hivatalos vélemények azt hangsúlyozzák, hogy — noha természetesen a későbbiekben szükség lesz a jogszabályi rendezésre — a megállapodás kielégítően, az érintettekben kétségeiket eloszlatva szabályozza az iskolakezdéskor bevezetendő hitoktatás kereteit, meglepő, hogy

mértékadó politikai erők egymástól gyökeresen eltérő módon

értelmezik a kompromisszumot.

Az SZDSZ — fenntartva, hogy a kérdést mihamarabb törvényileg is rendezni kell — *kielégítőnek* vélte a megállapodás garanciáit, a négy alapelvet az állam és egyház szétválasztására, valamint a lelkiismereti szabadság védelmére. A kisgazdapárt *örömmel üdvözölte*, hogy a megállapodás lehetőséget nyújt adott esetben az egyházaktól független erkölcstan oktatására is.

Az egyezség a Kereszténydemokrata Néppárt számára is *elfogadható* volt, hiszen értelmezése szerint a hitoktatás kizárólag kormányzati kérdés, így további jogi szabályozást nem igényel. Véleményünk szerint kellően megfogalmazódik az a nézet, mely szerint a hitoktatás, az oktatás egészéhez hasonlóan *társadalmi feladat*, így az adófizető polgárok egy körének, amennyiben erre igénye van, joga eldönteni, hogy kívánja-e az oktatásba a hittant beépíteni.

Értelmezése szerint, az egyház ebben a kérdésben *nem az alázatos kérelmező helyzetében van, hanem jogait érvényesíti. „Az egyház ebben a kérdésben hajlandó akár a végsőkig elmenni. Ha kell, a szószékről is bojkottálni fogja azokat a pártokat, amelyek akadályt kívánnak gördíteni az egyház hitoktatással kapcsolatos jogai elé!"* — nyilatkozta *dr. Lukács* Tamás kereszténydemokrata frakcióvezető-helyettes a *Raoul Wallenberg Egyesület emberi, jogi csoport* tényfeltáró bizottságának.

Vajon ezek szerint megfelelő megoldás született? A megállapodást követő bármilyen *jogszabályi rendezés*, azt *jogilag* tette volna támadhatóvá. Mivel azonban semmilyen jogszabály nem született, mind a minisztérium, mind a parlament *áthárított* egy törvénykezési konfliktust a pedagógustársadalomra. Nekik pedig — függőségi viszonyaik miatt — a bőrükre megy a dolog.

A veszélyek beláthatatlanok. A kérdésben megosztott, alulfizetett pedagógustársadalomra

őrlási nyomás nehezedik majd

a minisztérium, az egyházak, valamint a szülők részéről. Nagy a veszélye annak, hogy az *„alkalmatlan és műveletlen"* tanárok, a *„pártállam idején kinevezett"* iskolaigazgatók első számú bűnbakokká válnak. A minisztérium szerint „merev központi szabályozásra nincsen szükség", *leghelyesebb, ha az „eltérő sajátosságokat figyelembe véve, helyi szinten rendezik a kérdést"*. Aligha kétséges, hogy a politikai pozíciót visszanyerni szándékozó katolikus egyház — amint az már *Paskai* László bíboros pásztorleveleiből is kiderült — az iskolai hitoktatást döntő fontosságú kérdésként kezeli. Ily módon a védtelen és kiszolgáltatott pedagógustársadalom — miután a parlament a felelősséget áthárította — könnyen végletes támadások kereszttüzébe kerülhet.

Miután a kérdés rendezetlensége magát az oktatást is veszélyeztetheti, a parlamentnek komolyan kell vennie az említett törvénykezési kényszert és a problémát megnyugtatóan, az alkotmánnyal összhangban kellene rendeznie.

Braun Róbert—Zolnay János

✱

Az MDF száz napja a kultúrában címmel közöltük múlt pénteken Lányi András elemzését, amelyből sajnálatos módon egy — a hitoktatással kapcsolatos — bekezdés kimaradt; a fenti cikk jó alkalmat ad a helyreigazító kiegészítésre:

„Jó szándék és nyilvánvaló szakszerűtlenség vezette a kulturális kormányzatot abban a lépésben, amely legbántóbban tér el a nyitott polgári társadalom alapelveitől. A felekezeti hitoktatás felvétele az állami iskolák tanrendjébe, sérti az állam és egyház különválasztásának elvét. Az egyes hitfelekezetek követőinek elkülönülését és megkülönböztetését szolgálja. A közoktatást ismét a tekintélyelv és a dogmatikus gondolkodás befogadására kényszeríti, melynek a hitoktatásban szükségképpen van, a világi képzésben azonban nincs helye. Az elhibázott döntés mögött meghúzódó tiszteletre méltó szándékot az szolgálná, ha a képzésben hívők és nem hívők számára egyaránt kötelező közismereti tárgyként jelenne meg a vallási ismeretek oktatása. Ennek keretében sok más ország példáját követve, a növendékek a nagy világvallások tanításával, kultuszaival és történelmével ismerkedhetnének, ami a kultúrtörténet nélkülözhetetlen része, és önismeretük, világszemléletük alakulásában is döntő szerepét játszana."

Költő a keleti végeken

Simonyi Imre hetvenéves

Verset írni a poézis hiábavalóságáról ezerkilencszázharminckilencben, felsóhajtani, hogy „poétának lenni barátom, / de szomorú anakronizmus", ezt ezerkilencszázkilencvenben is vállalni, s közben fél évszázadon keresztül, mégis, máig hűséggel írni az új és újabb műveket — van ebben valami lényegi, mély költői következetesség. A költészet ugyanis abban következetes, hogy mindig, majdnem mindig anakronisztikus. Igaz jeleket állít az éppen divatozó, veszélyesen száguldozó, áramvonalas hazugságok útjába. Nem törődik a napi szenzációkkal, csak a mögöttük meghúzódó, időtálló emberi tartalommal, az érdekek, érzelmek harcával. A történelemben az erkölcs katartikus győzelmét mutatja föl, amikor elbuknak a jó ügyek emberei. Időszerűtlen — azaz idő feletti, akár a régi idők nagyságára, akár a megnemesült, messze jövendőre hivatkozik a jelenkor ellenében.

Simonyi Imre — hála Istennek — világéletében anakronisztikus költő, anakronisztikus ember volt. A harmincas és a negyvenes évek fordulója táján Ady Endrésen bátor szellemű újságcikkeket írt, főleg kelet-magyarországi lapokba, s azt, ugye, fölösleges hozzátennem, hogy ettől az Ady Endrés kelet-magyarországiasságtól egy csöppet sem volt provinciális jelenség. Ellenkezőleg, minden glosszája, verse egy-egy ellenállási gócot jelentett az akkori Magyarországon.

Anakronisztikus jelenség, annyi szent. Hangsúlyozza azt Krúdys eleganciájával, Márai Sándorosig fokozott, bölcs mélabújával, szkeptikus, de korántsem langy hőfokú rajongásával a hölgyek iránt. Egyszóval — vidéki gavallér a javából. És európai léptékkel dolgozó, szabadelvű és demokratikus hírlapíró, poétásan muzsikáló mondatokkal, Cyrano de Bergerac-i riposztokkal, a mondatok végén célirányos szúrásokkal.

Ez a stílus úgy elegáns, hogy közben puritán, dísztelen. Az egyéniséget öltözteti, nem az utcát, vagy a közintézményt, ahol megfordul. Takarékosan bánik a jelzőkkel, nem mímeli a látomásos, önkívületi állapotot. Nem elbűvölni, csodálkoztatni akar, hanem meggyőzni. No de: a meglepetés eszközeivel. Ezért igen sok drámai elemmel dolgozik. A nyelve nem tartozik a különlegesen gazdag lírai nyelvezetek közé, de a stílusa nem szegényes: főleg a drámai monológok és az epigrammaírás művészi eszközeiben bővelkedik. Ennélfogva Simonyi soha nem unalmas. Egyéniségének vibráló szenvedélyességét vagy jelentőségteljes elkomorodását, melankóliáját viszi át költői stílusába.

Minden a csattanót készíti elő, minden az emlékezetünkbe vésődő, jelentős gondolatot szolgálja műveiben. A paradoxon például. Íme csak egy: „Hatvannyolc esztendei gyötrődés és gyötretés / után nem bírom tovább / Bevallom: ártatlan vagyok. / Amit töredelmesen megbántam / és mélységesen szégyenlem. / Ígérem, nem fog többé előfordulni."

Vannak nagyobb ívű, elégikus verskompozíciói, de összességükben talán ezek a „forgácsok egy keresztfáról" rajzolják ki legmarkánsabban — mint meganynyi, gyors, de biztos kézzel felrajzolt skicc —, Simonyi arcvonásait, olykor önkarikatúráit. Mert van benne humor, önirónia, miközben oly szenvedéllyel tud haragudni, vitázni. Nem is illenék olyanokat mondani róla, amilyeneket ő mond magáról. Pedig milyen találó a „kiállhatatlan, követelődző, maximalista" jelzősorozat (bár, bevallom, a „rondát" elhagytam az elejéről; ezt Cyrano mondhatja, mi nem, főleg ha szeretettel beszélünk róla). Kiállhatatlan a politikai följelentgetőknek, előbb a jobboldaliaknak, aztán a baloldaliaknak, ma talán mindkettőnek. És követelődző azokkal, akiknek a szeretetére vágyik. És — persze — maximalista velük, rendesen mindhiába.

A most megjelent kis könyvet forgatva, (Világ és Nézet), eltűnődhetünk: mi hát ez a párciumi átok, ott a keleti és dél-keleti végeken, ahol az ázsiai mélabú jobban fáj, mint bárhol keletebbre és nyugatabbra, mert innét már, sóvár sejtelemmel, fölsejlenek Európa szélei? Ahol így beszél a költő, Simonyi Imre, magához: „Beléd pedig a boldogtalanság költözött. / Tehát a nyugalom. Meg a részvét. / Meg egy-egy elfojtott ásítás."

Autentikus nézet a világról ez a gyulai világnézet; a jobbak e környéken régen is képesek voltak elvérezni egy gondolaton.

Alföldy Jenő

Az NSZK-ban és Magyarországon végzett klinikai vizsgálatok szerint a Marly-Skin kiválóan alkalmazható laboratóriumokban, egészségügyi intézményekben, műhelyekben és üzemekben, a háztartási munkában és a csecsemőgondozásban egyaránt.

MARLY-SKIN
OMKER
a világhírű "folyékony kesztyű" már Magyarországon is lapható!

A Marly-Skin bőrvédőszer úgy védi a kezet, mint egy kesztyű. Különleges védelmet nyújt az agresszív szerek, maró és irritáló hatású anyagok ellen

Megakadályozza a bőrbetegségek, allergiás eredetű elváltozások kialakulását. Autószereléshez, mázoláshoz, nagymosáshoz, háztartási munkákhoz nélkülözhetetlen.

MARLY-SKIN
folyamatos kézvédelem 4 órán át

- agresszív vegyianyagok hatása
- tinta és festékszennyeződések
- mosó- és tisztítószerek ellen
- baktériumok
- ipari zsírok, olajok, ragasztók hatása
- fotóvegyszerek
- por és nedvességártalom ellen

A Marly-Skin bőrvédő hab megvásárolható az OMKER szaküzleteiben, megrendelhető az OMKER V. Kereskedelmi osztályától. Tel: 1-326-377

Marly-Skin termékbemutató és alkalmazási szimpózium az OMKER kiállítótermében 1990. szeptember 18—20. között (Andrássy út 36.). Telefon: 111-8060, 153-3640

Beiskolázási menetrend

Hogyan zajlanak a jelentkezések a középfokú intézményekben?

(Folytatás az 1. oldalról.)

– Az általános és középiskolákban a tanév első féléve 1995. január 31-ig tart – tájékoztatta lapunkat *Benkő Csabáné*, a megyei önkormányzat tanácsosa. – Az általános iskolák február 7-ig értesítik a szülőket a tanév első félévében elért eredményekről. A közép- és szakiskolába jelentkező tanulók részére – kivéve a Magyar Honvédség középfokú oktatási-nevelési intézményeit (a győri Béri Balogh Ádám Honvéd Gimnázium) és a művészeti szakközépiskolákat (a Győri Balett művészeti szakközépiskola) – az általános iskola csak egy, központilag előírt jelentkezési lapot állíthat ki az általános felvételi eljárás keretében. Ezen a lapon a tanuló maximum három iskolába kérheti felvételét. Ha egy intézményben több iskolai profil működik, például szakközépiskola és szakmunkásképző is, ehhez már csak egy másik intézményt lehet megjelölni harmadikként. A honvédségi iskolába jelentkezők esetén a kitöltött jelentkezési lapot december 20-ig kell megküldeni a lakóhely szerinti illetékes hadkiegészítő parancsnokságra, míg a művészeti szakközépiskolába jelentkezettekét január 11-ig a szakközépiskola igazgatóságára.

– Azok a diákok, akik jelentkeztek az említett iskolákba, pályázhatnak más intézménybe is?

– Igen. A jelentkezési lapnak február 15-ig kell megérkezni az első helyen megjelölt közép- vagy szakiskolához akkor is, ha a tanuló nyolcadik félévkor elégtelen osztályzatot szerzett.

– Mik a teendői azoknak, akik nem szeretnének tovább tanulni?

– Az ő jelentkezési lapjukat lakhely szerinti illetékes önkormányzat jegyzőjének címére kell a fenti időpontra megküldeni.

– Mikor határoznak az iskolák leendő tanulóik felvételéről?

– A megyei középiskolák és szakiskolák három fordulóban döntenek a felvételről. A döntés folyamatosan zajlik az iskolában, a fordulóknak csak a végső határnapja rögzített: – az első fordulóé március 10. (értesítés március 14-ig), a második fordulóé március 27. (értesítés március 30-ig), a harmadik fordulóé pedig április 10. (értesítés április 12-ig). A lapok továbbításával nem kell megvárniuk a végső időpontot, azokat a döntéshozatal után azonnal továbbküldhetik a megjelölt, soron következő iskolának, s ezzel egyidejűleg értesítik a szülőt és az általános iskolát a továbbításról.

– Mikor adhat be felülbírálati kérelmet a szülő?

– Ha egyetlen, a jelentkezési lapon szereplő középiskola sem vette fel a tanulót. Ebben az esetben a lapon szereplő bármely iskola elutasító döntése ellen nyújtható be kérelem. A kérelem benyújtásának legkésőbbi határideje az elutasítás keltétől függetlenül április 28. A kérelmet az elutasító döntést hozó középiskola fenntartójához (az önkormányzat jegyzőjéhez) kell címezni és az iskola igazgatójánál kell benyújtani. A kérelemhez csatolni kell az elutasító határozatot, a felvétellel kapcsolatban keletkezett iratokat, a felvételi szabályzatot, a jelentkezési lapot.

– Mi az a végső határidő, míg a jegyzőnek dönteni kell?

– Május 10-ig kell dönteni a kérelmekről. Az elbírálás a jelentkező tanulmányi eredményének és az iskolai döntés jogszerűségének vizsgálata alapján történik.

– A kollégiumi elhelyezésekről mikor kapnak értesítést a szülők?

– A középiskolai kollégiumok a felvételről szóló döntést június közepéig hozzák meg, mert addigra megállapítható a szabad férőhelyek száma.

– Hogyan tájékozódhatnak a szülők a még betöltetlen helyekről?

– A fordulónkénti jelentkezések alapján a sajtó útján kívánjuk az érintetteket tájékoztatni.

W. K.

KISALFÖLD
TELEFONOS HIRDETÉSFELVÉTEL
H–CS: 7.00–18.00
P: 7.00–17.00
SZ: 7.30–11.00
96/315-943
UGYE, MILYEN EGYSZERŰ?

A levitézlett rendszer relikviái a süllyesztőben

Tovatűnt történelem

A nyolcvanas évek elején Budapesten több napig tartó tanácskozás résztvevője lehettem. A fórumnak helyt adó épület nagy udvarában meglepetten vettem észre egy monumentális alkotást. Az elfektetett kőszobor még jó állapotban viselte a természet szeszélyeit, jómagam az előadások szünetében többször is hátrasétáltam hozzá. Tudtam, Beck András Kossuth- és Munkácsy-díjas szobrászművész Olvasó munkás című alkotásával állok szemben, amely a Rákosi-rendszer szimbólumaként sokáig állt Budapest egyik közterén. Furcsállottam a helyzetet, mivel azt is tudtam, Beck András – Beck Ö. Fülöp fia – 1957-ben elhagyta az országot és elismert szobrász lett a világban. Párizsban halt meg 1985-ben.

Mindez felidéződött bennem akkor, amikor „nyomozni" kezdtem az elmúlt négy évben elbontott győri munkásmozgalmi szobrok, tér- és épületplasztikák sorsa iránt. Sok mindent megtudtam. Leginkább azt, hiányzik az egységes elképzelés ahhoz, hogy valamilyen formában az enyészettől megóvják az eltávolított pártállami szobrokat. Kiderült, a városháza előtti két katona szobrának 1990-beli eltávolítására nem született tanácsi határozat (legalábbis az erről szóló dokumentumot nem találták meg). Az akkori politikai kerekasztal akaratából bontották le a két katonát talapzatáról. Az egyiket a nádorvárosi szovjet katonák sírjainál helyezték el, a tanácsköztársaságot jelképező alak pedig a likócsi laktanyában található.

Szó volt arról is, a város összegyűjti az egész országból a lebontott szobrokat és a Bácsai úti legelőn kialakított parkban helyezi el. A dokumentumok arról árulkodnak, hogy 1990-ben egy szegedi lakos azzal fordult a tanácshoz, hogy a kommunista rendszer szobraiból gyűjteményt kíván létesíteni. Amennyiben a város azokra nem tart igényt, akkor ő a saját költségére elszállíttatja a lebontásra ítélt köztéri szobrokat a megyeszékhelyről.

Egyes alkotások áthelyezéséről 1992-ben döntött az önkormányzat. Így Mikus Sándor szobrászművész által készített „700 éves emlékmű" lebontásáról, a Frigyes-laktanya területén, a szovjet hadsereg által épített ebédlő épületének utcai homlokzatán elhelyezett Medgyessy Ferenc alkotta dombormű levetetéséről (ma is ott van, ám egy szürke vászonlappal letakarták, s több alkotása látható az önkormányzat galériájában), és Pátzay Pál Zászlóbontók című alkotása átadásáról a kapuvári múzeumnak (a szobor nyilvántartási értéke 1.728.000 forint).

Az önkormányzati határozat egyértelműen kimondja, az eltávolított művek esetében gondoskodni kell védett tárolásukról. Az elszállított szobrok, emléktáblák a városgondnokság egyik helyiségében leltek nyugalomra. De nem éppen úgy, ahogy azt a határozat kimondja. Ráadásul kitéve a hébe-hóba odalátogató betörők esetleges rongálásainak...

PASS ANDRÁS
Fotók: BERTLEFF ANDRÁS

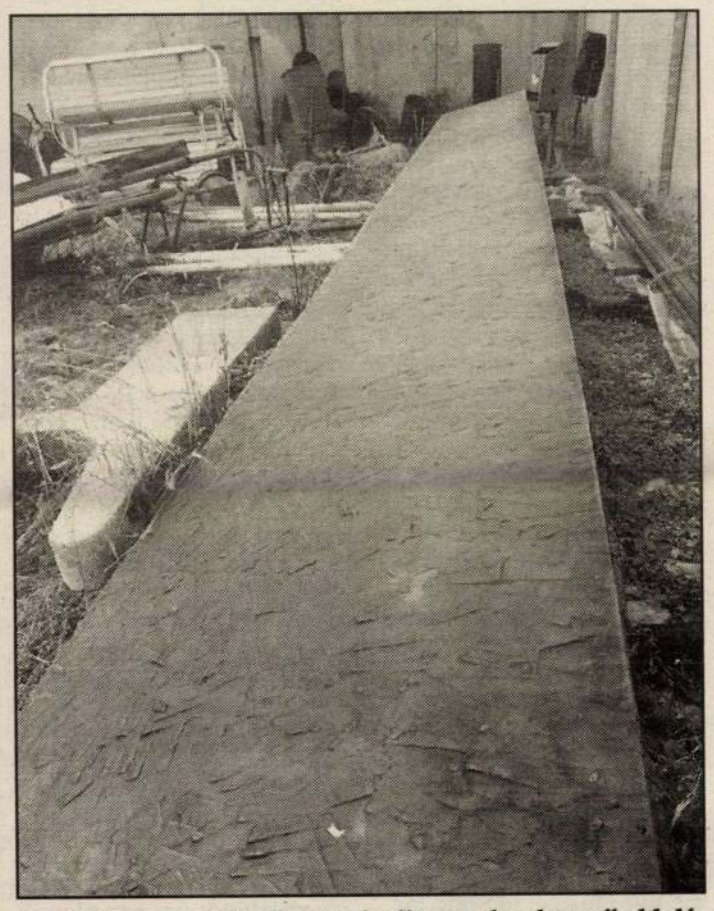

A „700 éves emlékmű" a szabadban, a dombormű oldalára fordítva. Állítólag, egy éjszaka idegenek döntötték el Mikus Sándor szobrát.

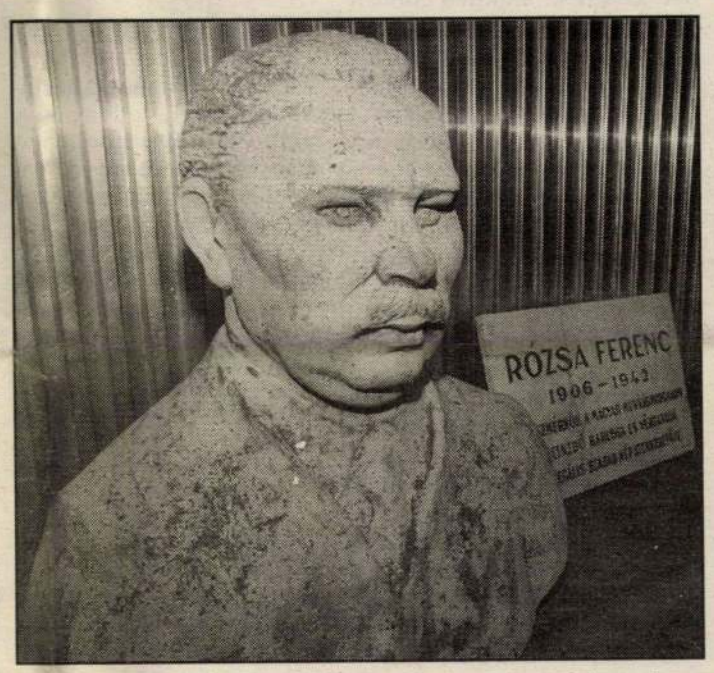

Vági István mellszobra „rács mögött", nemrégen bontották le köztéri talapzatáról, mellette Rózsa Ferenc kőtáblája.

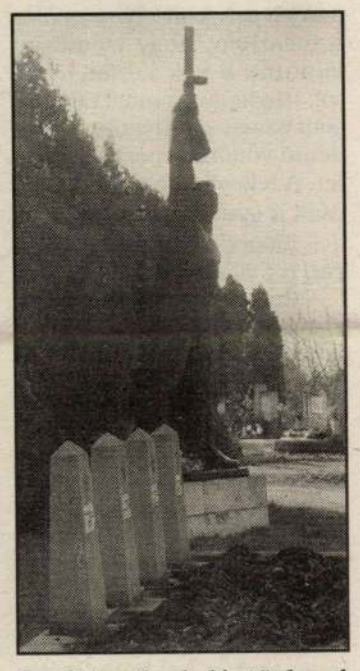

A „felszabadulást" hozó fegyveres a szovjet sírok között...

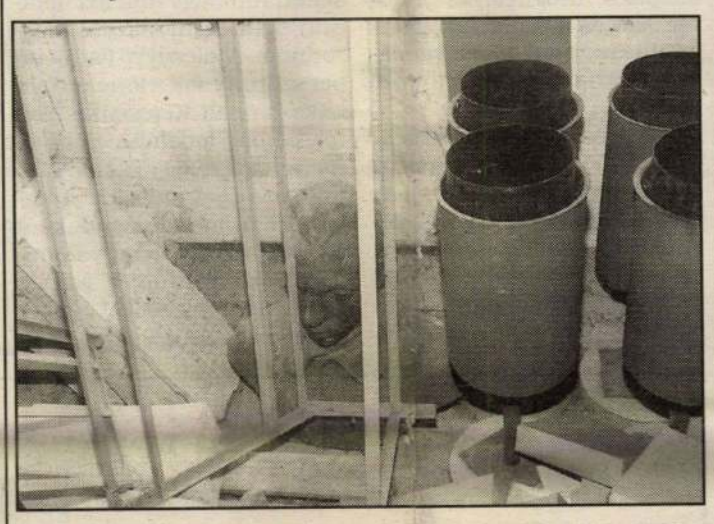

Szamuely Tibor szobra, Kun Béla emléktáblájának társaságában.

A likócsi laktanyában ponyvával letakarva fekszik évek óta a katonaszobor, mely egykor a városháza előtt állt.

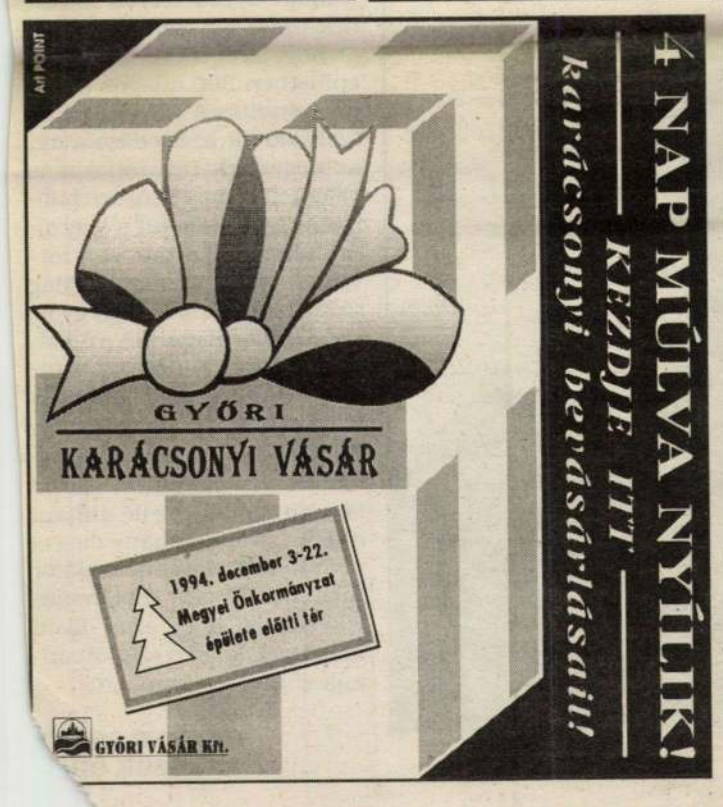

Korszerűsíti légijármű-parkját a Malév

A Tupoljev-flottát a Boeing váltja fel

A légi közlekedés című lap legújabb számában beszámol a Malév légiflottájának fejlesztéséről, amely előreláthatóan két részben valósul meg. A flottakorszerűsítés első, négy-öt évre szóló szakasza máris megkezdődött. Célja a Tupoljev-flotta mielőbbi kivonása, mindenekelőtt annak figyelembevételével, hogy a TU gépekkel nem lehetett – technikai és technológiai okok miatt – négy vagy négy és fél óránál hosszabb ideig repülni. „A Boeing gépekkel alacsonyabb darabszámuk ellenére ugyanaz a teljesítmény érhető el, vagy talán kicsivel több is."

A Malév légiflotta korszerűsítésével kapcsolatos munka tulajdonképpen október 13-án lezárult. Akkor kötötték meg ugyanis Shannonban a GPA-val két Boeing 737–400-es gép bérletére vonatkozó szerződést. A két 150 személyes repülőgép még ebben az évben megérkezik Budapestre és azonnal forgalomba állítható pilótafülkéje, törzse, hajtóművei azonosak a Boeing 737–300-asokéval. Ugyancsak decemberben érkezik Budapestre az ugyancsak a GPA-tól bérelt két Boeing 737–200-as gép is. Ezáltal alakul ki az a flotta, amely a Tupoljevek helyébe lép. A flotta 1995 végéig, illetve a 1996 év elejéig Fokker 70-es gépekkel fog bővülni, megkezdve a TU–134-esek utódlását. A Malév tervei szerint a TU–154-es gépek már az 1955. évi nyári menetrendben nem is szerepelnek.

I. B.

Beck András

Mezőörsi titokőrzők

Szabó Gyula katolikus plébános.

Magyar Zsuzsanna, a mostani jegyző.

Mezőörs főutcája.

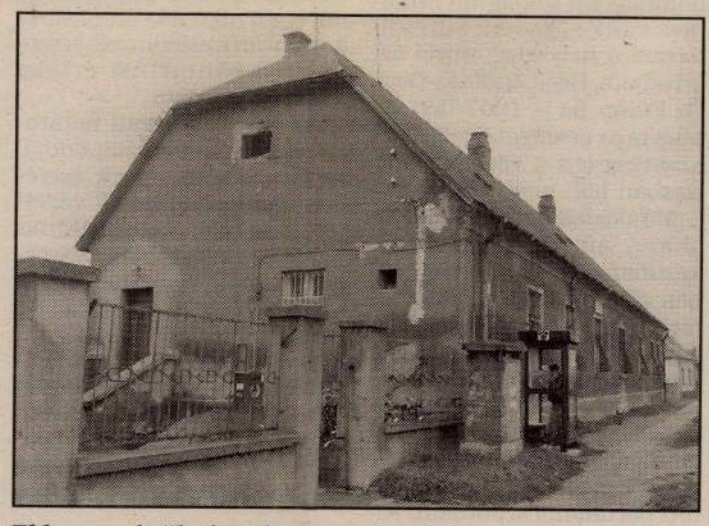

Ebben az épületben lenne a gimnázium.

Mezőörs a Fehérvár felé tartó „hadi út" mellett fekszik. A községet átszelő főúton hetven-nyolcvan kilométeres sebességgel száguldanak a személykocsik, s az őket üldöző nehéz kamionok. Ha valakit utolérnek, nincs kegyelem. Szerencsére a mezőörsiek, megedződve az évtizedek autóáradatában, már kellőképpen figyelmesek, így őket kevésbé éri baj. Nem úgy az autósokat. Alig telik el év, hogy a falu határában ne legyen néhány halállal, súlyos sérüléssel járó gépkocsibaleset. A kamionok, ki tudja miért, gyakran megcélozzák az árkokat. A faluban már valamiféle figyelőszolgálat működik, és a felborult teherautók mellől sokan segítenek menteni a menthetőt.

Megvárom, amíg a tornaórára igyekvő gyerekek a pedagógus óvó figyelme mellett átvergődnek a főúton. Azután újból próbálkozok. A megszólított hetven év felé járó férfi. Arcán ráncokba rendeződtek az évek. Fején kalap. A szeme figyelmesen ide-oda jár.

– Tudja-e már bátyám, hogy kire szavaz?

– Szavaztam én már életemben eleget. Volt olyan gyűlés a téeszben, hogy izomlázat kaptunk a sok kézfeltartástól. Úgyhogy én most senkire sem szavazok. Ilyenkor mindenki vödörrel méri az ígéretet. A teljesítésre viszont már csak a gyűszű marad.

– Elégedetlen talán a faluval, a fejlődéssel?

– Én azt nem mondtam.

– Hát akkor?

A válasz egy kézlegyintés, s hiába próbálkozok, szó nem hangzik el több.

AZ ÉLET ÉS AZ ISKOLA

Mezőörs a községegyesítések idején Pérrel és Mindszentpusztával került egy kalapba, téeszben is egyfelé húztak. Hogy ezután hol hány méter járda épült, mennyit korszerűsödtek az utak, azt manapság már kár volna firtatni. Mindenesetre, mikor az önkormányzati választások lehetőséget kínáltak rá, Mezőörs önállósodott, Mindszentpuszta viszont továbbra is Pérhez kapcsolódott. Az első mezőörsi polgármester, Kiss István sok tervet dédelgetett, tornatermet szeretett volna a faluba, vizet, új közművelődési intézményt. Elképzeléseinek valóra váltásában korai halála megakadályozta. Ezért már szinte a félidőben új polgármestert választottak Farkasdi Károly személyében, akinek édesapja, mint afféle nyílt eszű parasztember, már évtizedekkel előbb elismerést szerzett magának és családjának a faluban. Időközben még jegyzőváltások is nehezítették a közigazgatás folyamatosságát. A mostani jegyző, *Magyar Zsuzsanna* idén fejezte be az államigazgatási főiskolát.

– Sokban különbözik az elmélet és a gyakorlat? – kérdezem tőle.

– Nem mondhatnám. Végül is az iskolában felkészítettek bennünket a várható teendőkre.

– A konfliktushelyzetekre is?

– Azokra sajnos nem. Azokkal mindenkinek magának kell megküzdeni. Nekem sem volt könnyű napom, mikor pár hete tíz munkanélkülit berendeltem közhasznú munkára. Reggel eléjük kellett állni, kiadni a feladatot. A többségük kétszer annyi idős volt, mint én. S az arcukról lerítt, nem szívesen vállalják a feladatot. Ezért azután napközben is kiugrottam hozzájuk néhány szót beszélgetni, hogy lássák a törődést, de érezzék az ellenőrzést is. Mára már tudom: a jegyző afféle ütközőpont. Közvetítenie szükséges a törvényes akaratot, a képviselő-testület határozatait, és meg kell hallgatni a lakosság panaszait. Ez utóbbi sem egyszerű, hiszen azok között, aki bejön az irodába, van alázatos, van törvénytisztelő, van akadékoskodó, van követelőző, s igazság szerint mindegyikkel egyformán szót kell érteni. Nos, talán a személyiségem is teszi, de ez ideig sikerült megoldanom ezeket a konfliktusokat. Nálunk a polgármester társadalmi megbízatású, ami azt jelenti, hogy igazából csak hetente egyszer van fogadónapja. Igaz, sokszor benéz, de itt mégis több a jegyző teendője, mint azokban a falvakban, ahol a polgármester is főállású. Csak a ma délelőttöt veszem alapul: míg mi itt beszélgetünk, összegyűlik odakint féltucatnyi ember. Lesznek, akiknek gondjait a három felkészült kollégánőm megoldja, de akadnak majd olyanok is, akiknek az ügyeivel nekem kell foglalkoznom. Már bejelentkeztem a tiszteletes úrhoz egy megbeszélésre. Később a szemétlerakó ügyeit kell intéznem. Utána egy ötletemet szeretném valóra váltani. A falun átvezető főút sajnos a figyelmetlen autósok miatt nagyon veszélyes. Arra gondoltam, hogy az ausztriai modellhez hasonlóan készíttetek egy táblát, amelyre kiírjuk, hogy ebben a faluban hány iskolás él. Hátha ez sebességcsökkentésre, nagyobb figyelemre készteti majd az autósokat. Tudom, hasznosabb lenne egy-egy lassítósziget kiépítése, erre azonban a településnek nincs pénze, mint ahogy sok más, fontos dologra sem.

„MINDIG SZÉLRŐL VOLTUNK"

Igen, a pénz. Meg megint a pénz. S harmadszor is az. Kevés, kevés, kevés. Nem azért, mert telhetetlenek az önkormányzatok, vagy mert teljesíthetetlen vágyakat kergetnek az emberek. Inkább azért, mert az elmúlt harminc-negyven évben inkább csak a városok fejlődtek, s lassan sorvadt, halódott sok falu. A városi, a lakótelepi embernek a világ legtermészetesebb dolga, hogy az otthonában ott a villany, a gáz, a meleg víz, a fűtés. Falun pedig? Nos, Mezőörsön 1929-ben épült meg a villanyhálózat. A következő nagy infrastrukturális fejlesztésig közel hatvanöt esztendőt kellett várni. A faluban tavaly lett vezetékes víz. Jó néhány környékbeli község alaposan megelőzte őket. Valahogy mindig szélről voltak – miként ezt valaki megjegyezte. Igaz, most felgyorsultak a dolgok, hiszen jövőre elkezdődhet a földgáz bevezetése is. De évtizedek lemaradását nem lehet két-három esztendő alatt behozni. Ráadásul ezek a mostani falusi fejlesztések a lakosságnak is nagy terhet jelentenek. Családonként százezrekbe kerül, mire a házakban lesz egészséges ivóvíz, gáz, telefon, s nem emésztőgödrökbe, hanem tisztítóműbe folyik a szennyvíz.

Persze Mezőörsön sem mindenki elégedett. Hallom, hogy a legutóbbi közmeghallgatáson a gázprogram megvitatása mellett egy helybeli lakos levele alapján a polgármesternek olyan ügyekkel kellett foglalkozni, hogy miért és hogyan jutott telefonhoz, kik hasznosítják a lucernaföldet, mi lesz a községi legelők sorsa, vagy miért csúfítja el a település külterületét egy marhakarám.

NÉGY ÉV VÁLTOZÁSAI

Az elmúlt négy esztendő fejlesztéseinek összegyűjtésében *Laposa Józsefné*, az önkormányzat munkatársa segít a jegyzőnek és természetesen nekem is. A gyors listán járdaépítés, útépítés, az orvosi rendelő és a szolgálati lakás felújítása, a fogorvosi rendelő, a vízhálózat, sportöltöző szerepel.

Hogy sok-e ez vagy kevés? Nos, az első időszakban az önkormányzat árbevételének még húsz-huszonöt százaléka megmaradt fejlesztésekre. Idén igen takarékos gazdálkodással talán tizenöt százalék. Pedig a pénzre nagy szükség volna most is, hiszen a gázprogram megkezdéséhez már befizetett a falu több mint 3,3 millió forintot, és ehhez még év végéig hozzá kell tenni legalább egymilliót. Hogy honnét? Azt senki sem kérdi.

Mezőörsnek 950 lakója van. Közülük több mint kétszázötvenen már nyugdíjasok. Kétbusznyian hajnalonta felkerekednek és elutaznak Győrbe, üzemekbe. A téesz egyben maradt, ott is sokan dolgoznak, ha kevesebben is, mint régen. A közelben van a bábolnai rt. egyik telepe, Babilónia, állítólag húsz embernek ad munkát. A falu elején egy hatalmas épületen Agromark felirat látszik már messziről. A sok épület valamilyen nagy, mezőgazdasággal kapcsolatos vállalkozást sejtet. Ám hogy mit, azt a kapun belül nem sikerül megtudnom. A jelen lévő fiatalember szerint csak a főnökei nyilatkozhatnak. Keressük is őket telefonon, legalább néhány röpke szó erejéig. Hiába. A titok itt is titok maradt. A kapun kívül mendemondaként annyit hallok, hogy valamikor igen nagy tervek voltak, több tucat mezőörsi ember foglalkoztatását ígérte a kft.

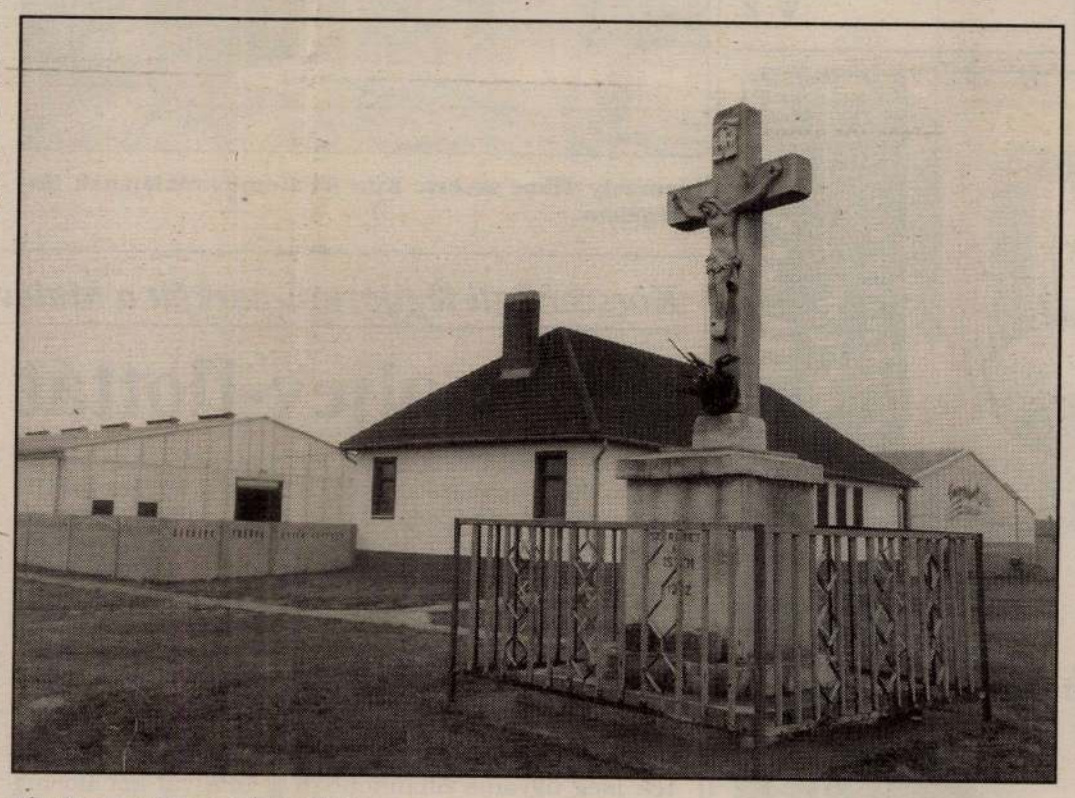

Titokzatos üzem a falu elején.

a virágtermesztésben, a feldolgozásban. Közben más irányt vett a vállalkozás, és most a nagy telepen talán tízen, tizenketten dolgoznak, a szárazvirágokkal foglalkoznak. Hogy csokrokba, ikebanákba kötik-e őket, vagy dobozokba rakva külföldre szállítják, azt már informátorom sem tudja. Titok.

Visszatérve a faluhoz. A polgármesteri hivatalban úgy saccolják, a munkanélküliek száma ötven körül lehet. Közülük a többség még a munkaügyi központtól kapja a segélyt. Tizenketten már kikerültek ebből a körből. Közülük nyolcan jövedelempótló támogatást kapnak, négyen pedig közhasznú munkát végeznek. Az alapvető cél, hogy minél több embert foglalkoztassanak és ezzel elkerüljék, hogy a munkanélküliség vonzóvá válhasson.

KÖZÉPISKOLA A VÉGEKEN

Nemrégiben *Szabó Gyula* katolikus plébános egy érdekes bejelentéssel zavarta meg a mezőörsi állóvizet. Elhatározta, hogy a faluban gimnáziumot alapít.

Természetesen őt is megkeresem. A huszonévesnek látszó plébános farmernadrágban, pulóverben fogad. Mosolyogva, tömören összegzi elképzeléseit.

– Nézze, azt tapasztalom ebben a faluban, de másutt sem lehet sokkal jobb a helyzet, hogy sok tehetséges falusi fiatal kallódik el, vagy azért, mert az otthoni törődés híján el sem jutnak a középiskoláig, vagy azért, mert a magukkal vitt tudás, tapasztalat az első időkben kevésnek bizonyul. A talentumok kibontására nem alkalmasak a nagy iskolák, ezért én kis csoportokra épülő, hatosztályos gimnázium létrehozására gondoltam, amelyben osztályonként legfeljebb tizenöt gyerek tanulna, Mezőörsről és a környékről. Meggyőződésem, hogy ez a modell gyorsan eredményessé válhatna.

– Az oktatáshoz nemcsak diákok, hanem pedagógusok is kellenek.

– Velük nem lenne gond, máris vannak ajánlkozók Győrből és egy-két jobb, a gyerekek tanítása iránt igazi elhivatottságot érző tanárt fel lehetne kérni a környékbeli iskolákból is.

– Hogy fogadták ezt az ötletet, s egyáltalán most hol tartanak a megvalósításban?

– Volt, aki mosolygott, volt, aki lelkesedett. Mindenesetre létrehoztuk a Magyar Műhely Alapítványt, a péri téesszel megállapodást kötöttünk egyik épületük használatba adásáról. De még sok pénz kellene. Igazándiból annak örülnék, ha már a jövő ősszel elkezdődhetne a tanítás, ám ha egy esztendőt késünk, akkor sem lesz baj.

Egy fiatalember hallgatja a beszélgetésünket, megjegyzi: örült volna, ha már korábban lett volna valami hasonló iskola. Először azt hiszem, valami rokon. De kiderül, hogy *Babarczi Barnabás* a fegyveres katonaság helyett választott polgári szolgálatát tölti a plébánián. Segít, tesz, vesz, okosodik.

– Azért nem mentem el katonának – mondja –, mert nem értek egyet az öldökléssel, a konfliktusokat nem fegyverrel kell rendezni, hanem megbeszéléssel. Itt jól érzem magam, s nem bánkódok azon, hogy az én szolgálatom fél évvel tovább tart, mint a sorkatonáké.

– Igen, ez egy furcsa helyzet – szól közbe a plébános –, a magyar alkotmány szavatolja a lelkiismereti szabadságot, de a hadkötelezettségnél ezt nem veszi figyelembe.

Majd újabb tervek kerülnek szóba, a plébános elmondja, hogy az egyik visszakapott épületben 300 adagos konyha beindítását tervezi, az iskolásoknak, az óvodásoknak, az öregeknek. De vannak más elképzelései is. Miközben hallgatom, eszembe jut a jegyzőnő, aki szintén tele van tervekkel. Nekik szurkolok. Még akkor is, ha tudom, hogy gyorsan elmúlik a fiatalság, s mindegyikőjükre vár néhány, szinte kötelező kudarc, mikor is igazán nagy erő kell ahhoz, hogy ne törjön meg a tenniakarás, a lelkesedés. És ha sikerül maguk mellé állítani a többi fiatalt, néhány még el nem fásult idősebbet, akkor talán mezőörsiek sem mondják sokáig, hogy azért ilyen nehéz nekik, mert szélről vannak ebben a megyében.

NÉMETH ENDR
Fotó: **SZÜK ÖD**

NYITVA:

hétfő–péntek: 10–19 óráig
szombat–vasárnap: 10–18 óráig
Minden hónap első hétfőjén zárva!

F. k.: Kovács Péter – 1048985 Vörösmarty

Meghívó/Invitation

Le Musée Roi Saint Etienne
vous prie de bien vouloir honorer de votre présence
le vernissage de l'exposition

ANDRÁS BECK, *sculpteur (1911–1985)*

à la Galerie István Csók, Székesfehérvár,
le samedi 8 septembre 1990 à 11.30 heures

Présentation

MÁRIA EMBER, *écrivain*

L'exposition sera ouverte jusqu'au 7 octobre.

A székesfehérvári István Király Múzeum
meghívja Önt

BECK ANDRÁS szobrászművész (1911–1985)

kiállítására,

melyet

EMBER MÁRIA író

nyit meg

1990. szeptember 8-án, szombaton délelőtt fél 12-kor
a Csók István Képtárban

A kiállítás megtekinthető október 7-ig.

NYITVA:

hétfő–péntek: 10–19 óráig
szombat–vasárnap: 10–18 óráig
Minden hónap első hétfőjén zárva!

F. k.: Kovács Péter – 1048985 Vörösmarty

Meghívó/Invitation

BECK András

Le Musée Roi Saint Etienne
vous prie de bien vouloir honorer de votre présence
le vernissage de l'exposition

ANDRÁS BECK, *sculpteur (1911–1985)*

à la Galerie István Csók, Székesfehérvár,
le samedi 8 septembre 1990 à 11.30 heures

Présentation

MÁRIA EMBER, *écrivain*

L'exposition sera ouverte jusqu'au 7 octobre.

A székesfehérvári István Király Múzeum
meghívja Önt

BECK ANDRÁS szobrászművész (1911–1985)

kiállítására,

melyet
EMBER MÁRIA író

nyit meg

1990. szeptember 8-án, szombaton délelőtt fél 12-kor
a Csók István Képtárban

A kiállítás megtekinthető október 7-ig.

BECK Andrási

21, 151, 159, 168–169, 184, 215

Csatványi 1991

Felelős:

- az épületben található az intézet ker
  rendszeres karbantartásáért, a feleme
  időbeli kijavításáért, továbbá minden
  KESZEN v. egyéb szervnél történő megr
  ellenőrzéséért
- a mentőcsomag napra kész állapotáért
- a munkavédelmi vonatkozásu eszközök be
  rozott időben
- az épület és munkahelyek tisztántartás

Résztvesz:

- az üzemi balesetek kivizsgálásában
- munkavédelmi szemlén

Osztályvezetők

Felelősek;

- a munkahely és munkaeszközök rendszer
- a tudomására jutott hiányosságok megs
- a tudomására jutott balesetek munkav

Intézkednek:

- minden olyan esetben mikor beosztott
  forog (pl. engedéllyel kutatók)

WEHNER TIBOR:

Kupadöntő, szobordöntő

A Magyar Hírlap 1994. augusztus 23-i számában megjelent, S.Z.S. szignóval jelzett, *Edzőpálya épül a Népstadion kertjében* című cikkből értesülhettünk arról, hogy „Az új, európai nívójú edzőpálya építése miatt várhatóan az intézményen belül helyezik át a Népstadion kertjében álló szocreál szoborcsoportot. Molnár Zoltán, a Népstadion és Intézményei (NSI) főigazgatója cáfolja azokat a felröppent híresztelèseket, hogy politikai okok is közrejátszottak volna a műegyüttes friss helyének kijelölésében. A munkálatok befejeztével nemzetközi kupadöntő megrendezésére is bátran pályázhat majd Magyarország." A rövid közleményben olvashattuk azt is, hogy az építési kérelmek az illetékes szervek előtt vannak, „...de az egyeztetések még folynak a stadionkertben felállított szoborcsoport sorsáról. Mivel az építkezésnek útjában áll a 16 szobor, elhelyezésük elkerülhetetlen."

Ez a szoborgaléria a Népstadionnal együtt, művészeti-propagandisztikus célokkal és eszközökkel létrehozott, egységes koncepcióval tervezett, Magyarországon egyedülálló együttes. A Dávid Károly által tervezett hatalmas épületet egy rendkívül ellentmondásos korszak csúcsteljesítményeként 1953. augusztus 20-án avatták fel. A Népstadionnak megépítése, átadása időszakában, illetve az ezt közvetlenül követő periódusban a funkcionális feladatok betöltésén túl szimbolikus jelentése, jelentősége is volt: a rendszer egyik kiemelt fontosságú reprezentánsaként, szocialista demokrácia-jelképként jelent meg, s így korántsem elhanyagolható történeti, korszakjelző szerepe is van.

Az ún. ötvenes évek monumentális szobrászatában — az ország köztereinek maximalista igényű meghódításának programja keretében — három óriási vállalkozást tarthatunk számon: a Sztálin-emlékmű felállítását, a földalatti gyorsvasút szobrászati díszítését, és a Népstadion-szoborgaléria létesítését. A Sztálin-emlékmű csak néhány évig állhatott a helyén, ma már csak töredékek, filmfelvételek és fotódokumentáció őrzi egykori megjelenését. A földalatti gyorsvasút — annak Népstadion-állomásának — szobrászati, murális alkotásokkal való berendezése, kialakítása csak a tervezés stádiumáig, néhány modellig jutott el: a szűk gazdasági lehetőségek megakadályozták a közlekedési beruházást, és így természetesen a művészeti kivitelezést is. Maradéktalanul megvalósult viszont a Népstadion — illetve a stadion felvonulás-útjának — programja, a stadion főépülete előtti térségre telepített — a redukált méretben, kivitelben felépített toronyépület által teremtett tengelyre felfűzött — szoborgaléria. Érdekes megfigyelni, hogy maga a stadionépület kizárólag építészeti eszközökkel él, a korszak előszeretettel alkalmazott gyakorlatával ellentétben: az architektúrával szorosabb kapcsolatba nem került szobor, dombormű: a szobordíszt kizárólagosan a galéria testesíti meg. Ez indokolható a határozott tervezői koncepcióval, de tervezési, gazdasági, ütemezési okokkal is. A szoborgaléria időben elhúzódó realizálása is arra figyelmeztet, hogy a különálló együttes késedelmes kivitelezése kevésbé zavarta a stadion feszített ütemű, gyors átadását, felavatását. 1953. januári keltezésű az első hír: a Népstadion felvonulás-útja szoborcsoportozatainak megtervezésére tizennégy szobrászt kértek fel, majd áprilisban olvasható az, hogy a sorrendet is kialakították már. A szoborgaléria első alkotásainak bemutatására az avatás évében, 1953-ban került sor; a modellek a IV. Magyar Képzőművészeti Kiállításon kaptak nyilvánosságot. (A kritika élénk figyelemmel kísérte a művek megvalósítását, így emlékezetes például Cifka Péternek a Szabad Művészet című folyóiratban közzétett tanulmánya, amelyben a talapzat elhagyásának veszélyére figyelmeztet.)

A tervek szerint a szoborgaléria kompozíciói között elvonulva érkeztek volna a stadionba a sportolók és a sportesemények, az ünnepek, a demonstrációk résztvevői: vagyis a tudati, az érzelmi-hangulati-lelki befolyásolás naiv elképzelések által meghatározott eszközeiként funkcionáltak volna e szobrok. Mindez azonban nemcsak a művészetpszichológiai gátak miatt bizonyult illúziónak: a tömegek stadionba való biztonságos és relatív gyors be- és kivezetése csak több irányból és irányba történhetett. A toronyépület felé érkező kiválasztottak, illetékesek, sportolók sem a szoborgaléria intenzív hatásával áthatva léptek az arénába, mert a felvezető út hamarosan megkerülte a területet, helyén — a szobrok között — edzőpálya-szerűség létesült, amely a nyolcvanas évektől gyakran adott teret népünnepélyeknek (kutyakiállításoknak és vásároknak). Mindezen zavaró tényezők ellenére a szoborgaléria és a stadion megbontatlan együttesként minősíthető, amelyben a két elem egymástól elválaszthatatlan: erőteljesen szervezett, demonstratív szándékokat sűrítő, funkcionális és (anti)esztétikus célokat szolgáló építészeti-szobrászati egység; a mészkőalapokkal burkolt, zárókövekkel ritmizált, egymástól elválasztott 16, két sorban elhelyezett, nagyméretű, háromfigurás kompozíciót a tematikai, a stílus, a méret, a kivitelezés technikája és az alkotók csapata forrasztja egységessé.

A szoborgaléria megvalósítása öt esztendő alatt történt: az első két művet 1953-ban, az utolsó hatot 1958-ban helyezték el. A műegyüttes — tematikája révén — a korszak valóságát, illetve vágyképeit tükrözi; a felnövekvő, új, ifjú nemzedék fiai és lányai a főszereplők, akik a munka, a tanulás, a sport, a harci gyakorlatok — az MHK—mozgalom — és az ünnepek frontján hatalmas kedvvel és aktivitással, óriási lelkesedéssel vesznek részt, magabiztosan és felelősséggel állnak helyt, mutatnak példát. Munkások, parasztok és — kissé háttérben, de azért megjelenítetten — az új értelmiség tagjai sugároznak jövőbe vetett hitet, optimizmust. Természetesen esztétikailag, művészeti aspektusból meglehetősen problematikus, kétes értékű ez az együttes a direkt megfogalmazás, a politikai szempontokat hangsúlyozó mondandó, a kifejezhetetlen eszmeiséget megragadni vágyó láttatás, a hazug propagandisztikus jelleg miatt, de egyszersmind az antiesztétikai tökély emeli napjainkra páratlanul fontossá a Népstadion-szoborgaléria; az ún. ötvenes évek hagyatékaként, dokumentumaként, művészeti-történeti objektumaként. Egyedülállósága, értéktelensége értékké kristályosodik.

Az egységes koncepcióról tanúskodik a tartalmi-tematikai vezérelven túl az azonos méret — 3 és 3,5 méter magasságúak a szoborcsoportok—, a kompozíciós elv — háromfigurás életkép-jelenetek — és a technika: 1953 és 1957 között a korszakra olyannyira jellemző alumíniumöntvények („a magyar ezüst"), az 1958-as évben pedig már bronzöntvények készültek. Igen lényeges mozzanat, hogy a Népstadion-galéria egy befejezett, teljesen késszé formált produkció — még ha az ún. ötvenes évek korszakának lezárulásán túl, 1958-ban kerekedett egésszé—, ez a periódus oly sok tervben megszakadt, vagy félbemaradt alkotást, nagyra vágyó, csonka-nagyszabású teljesítményt hagyott az utókorra. A programban részt vevő tizennyolc művész — két kompozíciónál alkotópáros tevékenykedett — kollektívája is jellemző, a korszakot illusztráló tényező; nem véletlen, hogy kik és milyen feladatra kaptak itt megbízást (és tanulságos, hogy kik és miért nincsenek itt). Az alkotók sorában Olcsai Kiss Zoltán és Makrisz Agamemnon, Beck András és Kerényi Jenő, Antal Károly és Mikus Sándor, Szabó Iván, Tar István, Győri Dezső...

E fentebb rögzített történeti vonatkozások, elvek és tanulságok szellemében a Népstadion-szoborgaléria eredeti, jelenlegi helyzetében, formájában való megőrzése — illetve felújítása, helyreállítása — lehet csak az egyetlen lehetséges megoldás. Minden környezeti beavatkozás — beépítés, környezetátalakítás, terepszintváltoztatás — sértené, megbontaná az épület és a szoboregyüttes rendszerét. A galéria áthelyezése azért sem megoldható, mert a szoborelemek más helyszínen való vagy különálló elhelyezése megsemmisíti az eredeti, nagyívűnek szánt művészeti-demonstratív koncepciót. Az együttes eredeti jellege, páratlan, korhű szocreál-reprezentáns mivolta, dokumentum-értéke miatt tehát a helyén és eredeti formájában való megőrzése minősíthető helyes eljárásnak: egyszer s mindenkorra véget kellene vetni a ránk hagyományozott értékek — vagy az egykori értékteremtési kísérlet-rekvizitumok — szétverésének.

A Magyar Hírlapban közzétett kategorikus kijelentések cáfolatának megfogalmazásához egyébiránt elég egy Budapest-térképre pillantani: a Népstadion körüli kaotikus architektonikus- és pályaviszonyok között nem a szoborgaléria megszüntetése az egyetlen lehetséges megoldás. S mindezen túl megkockáztatható az a megállapítás is, hogy a szoborgaléria fennmaradása vélhetően fontosabb, mint egy kontinensverseny, mint egy kupadöntő.

MOLNÁR ERZSÉBET:

Lélegzetvétel előtt

Vészesen közeledik az egészségügyi reform, illetve már itt van, csak még nem bírt rendesen kibontakozni, mindenesetre egy bokagipszet az emberre rá se tesznek míg ki nem fizet kétezerötszáz forintot, később leveszik, kipucolják, kétezerötért másra teszik, ezért hívják járógipsznek, betegről betegre jár; a gyógyszertárakból meg sorra kifordulnak és gyógyultan távoznak a betegek, pedig még hol vagyunk az ideális támogatási arányoktól, pláne hogy a tudomány állandóan kitalál valamit, újabb védőoltásokat például, ugye a régieket muszáj beadni, mert hogy venné az ki magát, ha megint lenne gyermekbénulás, de például itt a kullancsencephalitis elleni szérum, kérem szépen az ország beoltatja magát egyből elfogy az egész tébé, a Monspart Sarolta se kapott oltást aztán mégis hogy fölkelt a tolószékből, ha nem is mindjárt, nincs pénz és kész, a kórházak tönkre vannak és nincs lélegeztetőgép se, évente ezer ember hal meg emiatt, vannak más módszerek, mentőben is van lélegeztető, hitetlenkedik egy illetékes a televízióban ; ez nyilván úgy megy hogy mikor valaki fulladozni kezd, a kórház kihív egy rohamkocsit, a beteggel expressz kirohannak az intenzívről a mentőbe, ott lélegeztetik, közben a rohamkocsi sebesen köröz a kórházudvaron, ugye nem száguldhat a beteggel a kórház felé, mert már ott van, álló rohamkocsi meg hogy néz ki; valamelyik kórháznak a múltkor kereken nyolcvan forintja volt, nyilván vett rajta két kakaót, hát ez így nem mehet tovább, le kell építeni a kórházi ágyak negyedét legalább, be kéne vezetni a kórházi székeket, olcsóbb és több elfér belőle a folyosón, a betegek lábtartóval aludnának, mindenki vinne magával otthonról egy zsámolyt, nemcsak gyógyszert, kötszert, vattát meg klotyópapírt; amúgy is van ötletem, konkrétan hol kéne kezdeni az egészségügy reformját, ott hogy mikor az ember vizelet-vizsgálatra megy, ne fölfelé szűkülő szájú edényt nyomjanak a kezébe mert igen nehéz beletalálni, ha valaki ezt el bírná intézni, az egyben általános közérzetjavító intézkedésnek is elmenne, aki anatómiailag nem látja indokoltnak, menjen be a laboratóriumi WC-kbe és hallgassa meg a fülkékből érkező konkrét és általános kritikai észrevételeket; na de térjünk vissza a kórházi ágyakhoz, most folyik a föltérképezés, a tébének saját referenciakórházai lesznek, ahol kikísérletezi, milyen beavatkozás mennyibe kerül egy betegen, na ott se szeretnék feküdni, bár az ágynyilvántartással tényleg van valami, egyszer ki voltam írva műtétre egy egész hétig, reggelente bementem egy törülközővel meg fogkefével de mire szépen fölvettek a kórházba és a kórterembe értem, sose volt ágy, jöjjön holnap, csóválta a fejét a doktor is és másnapra megint kiírt, asszonyom, mondta a hetedik napon, holnap hajnali hatra jön, a portán úgy tesz mintha itt dolgozna, följön, ha meglát egy szabad ágyat, abban a pillanatban ráfekszik, nem kel föl, nem mozdul, nem megy ki WC-re; negyed hétkor már a műtőben voltam, előtte szétdobáltam az ágyon a fogkefét meg a törülközőt, nehogy ráfeküdjön valaki mire visszatámogatom a kórterembe a műtősfiút.

FÖLDES ANNA:

Válság és virágzás

— még egyszer a publicisztika helyzetéről —

Virágzik vagy válságba jutott? Kelendővé, sőt nélkülözhetetlenné lett, avagy épp ellenkezőleg, feleslegessé vált? Eligazít, untat vagy szórakoztat napjainkban a publicisztika? Az Élet és Irodalom hasábjain kezdett vita résztvevői — aktív és jeles közírók — felsorolt állításaik mindegyikét indokolták is. Nem az ellentétek összemosásának szándékával, valamiféle diplomatikus meggondolásból, hanem újságírói és újságolvasói tapasztalatok alapján állítom, — egyikük sem tévedett.

A történelem és a sajtótörténet, de személyes emlékek és élmények sora is azt bizonyítja, hogy a publicisztika megkülönböztetett jelentőségre tesz szert minden olyan korszakban, amelyben a *kimondhatatlan kimondására* törekedve, a hivatástudat és a hagyomány ösztönzésére magára vállalja a közügyek képviseletét, a közös gondok, nagy igazságok és nagy sérelmek, félelmek és remények kifejezését. Ezekben a feszültségekkel teli, demokráciahiányos periódusokban, a magyar kultúrhistóriai hagyományok szellemében, jeles írók, neves költők (is) vállukra veszik a közírók robotját és felelősségét: 1956 nyarán Déry Tibor, Háy Gyula, Örkény István az Irodalmi Újságban közzétett vezércikkeikkel — történelmet írtak, Benjámin László versei pedig publicisztikus tartalmuk, töltésük által váltak a korszak etalonjává; miközben a legjobb újságírók, — Tardos Tibor, Máray Tibor, Novobáczky Sándor — irodalmi rangú publicisztikával járultak hozzá a forradalom szellemi előkészítéséhez. Az elmúlt négy esztendőben a rendszerváltás okozta csalódás és a kivívott, elnyert szabadság féltése, a demokrácia mindennél többre tartott vívmányaihoz való ragaszkodás sarkallta, kényszerítette Konrád Györgyöt, Eörsi Istvánt, Kornis Mihályt, Esterházy Pétert a többé-kevésbé folyamatos publicisztikai tevékenységre. (Csurka István közírói munkásságát nem tartalma, hanem természete és funkciója szerint nem sorolom ide: a Ki lesz a bálanya, a Deficit írója, alkotói pályáját felfüggesztve, pártpolitikusként szolgálta és szolgálja a demokrácia eszmerendszeréből kiszakadt, helyenként azzal ellentétes nacionalista céljait.)

A „Sajtóterjesztés" című szakmai lap legutóbbi száma éppen sajátos bestsellerlistájának elgondolkodtató számadataival bizonyította, hogy lapjaink példányszáma általában folyamatosan csökken. A húsz, legnagyobb példányszámú lap legújabb protokoll-listájáról kettő híján kiszorultak a politikai napilapok. Eközben politikus, sőt értelmiségi körökben is divat lett kézlegyintéssel elintézni, szidni a sajtót. Én azonban — sok illetékessel és érintettel ellentétben — állítom, hogy a diktatúra meggyengülésétől a választásokig tartó sajtókorszak a magyar újságírás és újságolvasás felpezsdülését hozta. Sajtópalettánk, bármelyik fejlett nyugati demokráciáéhoz hasonlítva is, imponálóan, sőt zavarba ejtően színes lett; a napilapokban néhány esztendő alatt csapatostul foglalták el a kolumnákat a már nem is csak biztató publicista tehetségek. Akik Bodor Páltól Megyesi Gusztávig, Kovács Zoltántól Szále Lászlóig képesek lettek, a szó legjobb értelmében, kihasználni a nyomtatott sajtóban lényegében korlátlan sajtószabadságot, és az Antall-, illetve Boross-kormány hibáit, a közéletben a provincializmus, a feudális szellem és kontraszelekció továbbélését. Amikor nehéz szatírát nem írni, a valóság megannyi abszurditása nemcsak témát kínál, de fel is fűti a publicisták indulatait és kimeríthetetlennek látszó helyzeti energiaforrásként szolgál a vezércikkek és glosszák íróinak.

Mára a gondok és a sérelmek, a társadalmi feszültségek súlya nem, de jellege változott. A közírás megszűnt „közveszélyes" lenni. Azáltal, hogy az írók és publicisták többsége — szuverenitását és erkölcsi-szellemi függetlenségét fenntartva — a megválasztott hatalom drukkerévé vált, némiképp lehiggadtak publicisztikai indulatai is. (Ez még akkor is igaz, ha tudjuk: semmi sem fáj annyira, mint a saját gyerekünk, társunk hibája...) Az olvasó viszont, a publicisztika folyamatos megrendelője, a szerzők őszinte, ám túlságosan jól ismert magánindulatai helyett, legalább olyan indulatosan követeli a lapoktól az őt körülvevő, nehezen érthető világ jelenségeinek feltárását és értelmezését.

Az ÉS-ben gyűrűző vita során többen is hangsúlyozták: az olvasó ma *vélemények helyett tényeket vár az újságtól*. Attól tartok, ez az a szembeállítás, ami a publicisztika vélt válságának oka és tünete is egyszerre. Valójában az értékes vezércikk (belső cikk, nyílt levél, kommentár), bár műfajismereti értelemben és az angol terminológia szerint egyaránt *opinion*nak neveztetik, soha *nemcsak* az újságíró véleményének kifejezése, hanem a valós tényekre, felismert összefüggésekre alapozott elemzés, illetve az ezekből levont következtetés. Manapság pedig, amikor az élet, a gazdaság egyre többismeretlenes egyenletekkel szembesít bennünket, az utca emberének (beleértve ebbe az egyirányú képzésben részesült diplomás szakértelmiséget is), súlyozott információk hiányában, a leghétköznapibb, privatizációs, tőzsdei, nemzetközi vagy környezetvédelmi konfliktusban sem sikerül egészen eligazodnia, különösen felértékelődik az információgazdag, elemző publicisztika. A tudatos újságolvasó, aki megkedvelte és változatlanul sokra tartja R. Székely Júlia személyes hangját, Megyesi Gusztáv iróniáját, Mátyás Győző eleganciáját, György Péter intellektualitását, egyre jobban rászorul Gömöri Endre új, vagy korábban nem ismert, mélyebb összefüggéseket feltáró helyzetmagyarázatára.

Nem „a" publicisztika van válságban tehát, csak a műfaj egy korábban kelendő, indulat fűtötte, odamondogató variációja és tendenciája. És ami ezzel együtt jár: *nehezebb lett* — a vitában alkalmazott jelzőkkel élve — hősi, kelendő, az olvasó kedvére való, vagy éppen szórakoztató publicisztikát írni. Ebben a helyzetben szakmai szempontból csak az a vigasztaló, hogy nem a körülmények, hanem az igények alakulása kényszerít bennünket a váltásra. Egyfelől, valljuk be, hihetetlenül kiéleződött a szakmai verseny. Míg a legharsányabb bulvárlapok a szenzációk minél gyorsabb összegereblyézésében és feltupírozásában, a legszínvonalasabb sajtóorgánumok a kifejezés eleganciájában (is) vetélkednek. Másrészt — és ez a publicisztika jelene, jövője szempontjából még lényegesebb — a sajtó-túlkínálat által elkényeztetett, munkájában és magánéletében túlhajszolt, örökös időzavarral küzdő olvasó ma már egyszerűen nem hajlandó végigolvasni azt, amiről (az első mondatok alapján) úgy véli, hogy maga is tudja. Hallotta, megélte, olvasta, látta a tévében. Ha nem kínál mindennap, minden téma új szenzációt, célszerű legalább másként felvetni, kibontani. Karinthy Frigyes megszívlelendő útmutatása szerint: „A muníció: a szó ugyanaz a szó, amit tegnap hallottál, csak most másképpen keverve, kisebb vagy nagyobb lőtávolra beállítva, más célpontra belőve." (Karinthy Frigyes: Szavak pergőtüzében) Az olvasó ugyanis elutasítja nemcsak az evidenciákat, de az evidencia látszatát is; az ismétlést, a valós problémák túltárgyalását, a kis dolgok feltupírozását, a terjengősséget. Az információ-áradatban vergődő, a maga idejét (joggal) pénznek tekintő, túlhajszolt kortárs olvasó türelmetlen. Nemcsak a tényközlő újságírással szemben támaszt folyamatosan újdonság-igényt, hanem a maga vagy lapja véleményét megfogalmazó újságíróval szemben is. Tőle is elvárja, hogy a leglényegesebb, valóban húsba vágó problémákban helyette is tájékozódjon (akár az illetékeseknél, akár a külföldi lapokból, a helyszínen vagy a sajtóirodákban), és ily módon általa nem ismert tényekkel, összefüggésekkel, adatokkal és érvekkel szolgáljon. És mindezt ráadásul ne csak szabatosan, de újszerűen, eredeti megközelítésben, irodalmi stílusban, frappáns metaforákkal élénkítve, iróniával fűszerezve tálalja.

Nem csoda, hogy nem sikerül mindig, mindenben a kedvére tennünk. De ettől még ne áltassuk magunkat a műfaj válságával. Inkább törekedjünk a megváltozott körülmények között is a magyar publicisztika kivívott rangjának és megszerzett népszerűségének megőrzésére.

BONIFERT MÁRTA:

Jaj a publicisztikának?

Azt hiszem, Kelet-Közép-Európában még sokáig nem lesz „jaj". Merthogy a világnak ezen a huzatos táján még jó ideig nem lesznek olyan kristálytisztán átlátható viszonyok, hogy egy közölt tény vagy statisztika azonnal, minden értelmezés és kommentár nélkül megálljon a lábán. Felnőttnek tekinthetjük az olvasót, de szakembernek nem, aki a kamatlábak emelkedésében és az arab-izraeli helyzetben egyaránt kiismeri magát. Sajnos vagy nem sajnos, kell a kommentár, és a kommentárt már csak egy hajszál választja el a publicisztikától. Gádor Iván azt írja, hogy „A konszolidált vagy konszolidálódó polgári társadalmak olvasóközönsége a tényekre kíváncsi. A tényekre, a tényekre, a tényekre.", s ezzel mindössze két bajom van. Az egyik, hogy mi még messze vagyunk attól, hogy konszolidálódó, pláne, hogy konszolidált polgári társadalom legyünk, a másik, hogy a nem transzparens társadalmakban, így a miénkben is, még a tények is gyakran manipuláltak. Vagy legalábbis nagyon sokféleképpen interpretálhatók. És aki egy kicsit is ismeri a fejlett piacgazdaságok médiavilágát, tudja, nem csak nálunk. Még a leghűségesebb tükörkép, a fotográfia is manipulálható: már maga a témaválasztás, a helyzet, a látószög is manipulál. Alulról fényképeznek egy politikust vagy felülről? Mosolyog a képen vagy morc ábrázatú? Miért közöl a CNN televízió sokkolóbb felvételeket a ruandai határról, mint Boszniáról? Nem olvashatunk fel enciklopédiákat az olvasónak, hallgatóknak, nézőknek, nem idézhetünk teljes terjedelmükben hivatalnoki bikkfanyelven írt nyilatkozatokat: tetszik, nem tetszik, szelektálnunk kell, s ezzel máris állást foglaltunk, „közvéleményt formáltunk". A csakis tényeken alapuló újságírás olyan, mint a telefonkönyv: emészthetetlen. „X. Y. politikus elutazott Mongóliába." A hír önmagában, kommentár nélkül teljesen érdektelen. Miért utazott el? Kivel találkozik? Miről lesz szó a találkozás során? Miért jó ez nekünk? Az olvasót egyesegyedül ez érdekli. Vagy ami még ennél is bosszantóbb, a negatív hír: „X.Y. nem utazott el Mongóliába." Miért nem utazott el? Egyáltalán, szó volt arról, hogy elutazik? Mi közöm hozzá, hogy utazik vagy nem utazik?

A túlzott szakszerűségre való törekvés főleg a gazdasági sajtóban állítja patthelyzet elé az olvasót: a többségében nem közgazdász képzettségű laikus csak kapkodja a fejét a sok portfólió, részvényplakett, brókerszakvélemény olvastán, s végül föladja. Ráadásul sejti, hogy a gazdasági elemzések, tűnjenek mégannyira szakszerűeknek is, gyakran egymásnak homlokegyenest ellentmondó nézetet képviselnek, és a tényanyagot is ennek megfelelően interpretálják. Ki tud ma objektívan állást foglalni a forintleértékelés vagy teszem azt Bős-Nagymaros ügyében? Az egyedüli tisztességes magatartás az újságíró részéről a különféle vélemények ütköztetése. Igen ám, de valóban azonos súlyt képviselnek-e a különféle nézetek? Megvan-e a képzettsége, tájékozottsága, emberismerete ahhoz, hogy súlyozni tudjunk? Az újságíró tehát semmiképpen sem menekülhet a felelősség súlya alól, bármennyire is szeretné. A tények olyanok, mint egy csontváz, amelyet neki kell „felöltöztetnie" a képzettségével, tájékozottságával, tudásával, s végső soron az egyéniségével.

S most térjünk vissza a politikai publicisztikához. Vajon létezik-e nem politikai publicisztika? Ha Jani bácsi kiskertjéről írunk vagy egy belvárosi kapualj sefteseiről, az nem politikai publicisztika? Vagy csak az politikai publicisztika, ami politikusokról, médiaszakemberekről (?), véleményformáló értelmiségiekről szól? Ha igen, ennek valóban „jaj"... Mert az elmúlt időszak ilyesfajta publicisztikája tényleg „ön-, azaz médiaszelektív lett, nem a politikai történések elemzésében, rosszabb esetben magyarázatában jeleskedett, hanem az „azt láttam a Hétben", „má megint aszonta a Pálfygé" felütésű közértpublicisztikák uralták el a terepet" — Vágvölgyi B. András találó megfogalmazása szerint. Igaza van, szakmai kvalitásait tekintve nagyon régen süllyedt olyan mélyre a magyar újságírás, mint az elmúlt időszakban. Mentségükre szolgáljon, hogy talán sohasem kínáltak tálcán számunkra ennyi vicclapba való ökörséget, mint az elmúlt négy évben. Le sem kellett hajolni, a téma ott hevert a Parlamentben, a pártok háza táján, a rádióban és a televízióban. Kényelmes, szép, új (és ráadásul szabad) világ volt: a téma nap mint nap kitermelte önmagát, csak ki kellett nyitni az újságot, belehallgatni a rádió és a TV műsorába. Az újságíró-társadalom ellustult, és a gombamódra szaporodó új lapok sem jelentettek minőségi kontrollt. Ez a fajta publicisztika valóban dagonyázás volt a langyos mocsárban, s a dagonyázás alól csak azok voltak kivételek, akik a publicisztika fogalmát egy kicsit tágabban értelmezték. Akik nyitott szemmel jártak a társadalomban, és közvetítették azt, amit „odalent" láttak. A riporttal együtt ez a visszacsatoló publicisztika, a társadalom közhangulatának közvetítése az, ami a kormány- és rendszerváltásoktól függetlenül is megtalálja a megfelelő témát. Azok az újságírók, akik nem veszítették el a kapcsolatukat a körülöttük lévő valósággal, nem merültek el a „dagonyázásban", nem jöttek zavarba egy kis kormányváltástól. Merítési bázisuk mélyebb, emberismeretük gazdagabb, problémaérzékenységük nagyobb annál, mintsem hogy megrekedjenek a szűkebb értelemben vett politikai felszínnél. A téma szerencsére (vagy szerencsétlenségünkre?) továbbra is az utcán hever, csak le kell hajolni érte. Feltéve, ha még hajlik a derekunk és (a fal felé bámulástól) nem kapott merevgörcsöt a nyakunk...

Egy Csernobil elég volt

„Kell-e nekünk atomenergia?" – kérdezi Valkó János vitaindítója (lásd: Beszélő, 19.).

Foltányi Zsuzsához hasonlóan (Beszélő, 23. szám) úgy gondolom, az energiatakarékosságban még nagy lehetőségek vannak. Annyi minden bizonnyal, hogy a „milyen erőművet építsünk?" kérdését néhány évvel elodázzuk. Ez a kis haladék elég lesz az

energiakoncepció

kidolgozására.

És azután? Lignit vagy atom? Olajszármazék, földgáz vagy atom? Ma már ennél több alternatívát kell megvizsgálni. Ezek közé tartoznak a ma még nem használt, de a közeljövőben nagy szerepet játszó, megújuló energiaforrások, mint a *szél- vagy napenergia*. Amennyiben az energia tárolásának problémáját meg tudjuk oldani, az így termelt áram – illetve az újabban szemét vagy mezőgazdasági hulladék égetésével előállított energia – megtoldva az olyan energiatakarékossági módszerekkel, mint a jobb hőszigetelés, a hulladék hő felhasználása, kiválthatnak egy újabb alaperőművet.

De nézzük magát az

atomenergiát.

Csernobil iszonyata arra kell késztessen mindenkit, hogy az egész folyamatot átgondoljuk. Méghozzá a legelejétől: az uránbányászattól kezdve a hulladékig.

Török Ernő (lásd: Beszélő, 26.) bagatellizálja Csernobil kérdését. Holott napról napra egyre inkább nyilvánvaló, hogy a következmények sokkal súlyosabbak, mint azt gondolni vagy számítani lehetett korábban. Csernobilnak ugyanolyan

fordulópontnak

kell lennie az atomenergia felhasználásában, mint Hirosimának és Nagaszakinak az atomfegyver kérdésében. Hirosima és Nagaszaki negyvenöt év elmúltával még mindig szedi áldozatait. Ugyanakkor épp ez a két iszonyatos atombomba késztette arra a világ hadurait, hogy ne vessenek be újabb atomfegyvert. De azóta azt is tudjuk, hogy a kísérleti atomrobbantások, különösen az 1963-as atomcsendegyezmény előtt, hatalmas területeket tettek lakatlanná, s talán a mai napig sugárfertőzötté.

Nem azt akarom sugallni, hogy ezentúl soha semmilyen atomenergiát ne használjunk. De igenis sugallni akarom, hogy ezt felelősséggel nem tehetjük meg egy *új tudományos számvetés* nélkül. Nem tehetjük meg azért sem, mert a közvélemény szerte a világon egyre inkább elutasítja az atomerőműveket. És egyre erősebbek világszerte azok a zöldmozgalmak, amelyek zászlajukra tűzik az átlagemberek érdekeinek képviseletét.

Az atomerőművek *nemcsak baleset* esetén rejtenek magukban kockázati lehetőséget. Az egészségkárosodás potenciálisan az üzemanyag kitermelésekor kezdődik. Közismert, hogy az uránbányászoknál milyen magas a tüdőrák előfordulása. Természetesen a nukleáris üzemekben is van baleseti lehetőség, mind az urándúsítókban, mind az újrahasznosító üzemekben, a reprocesszálókban. Ugyancsak veszélyforrás lehet a fűtőelemek közúti vagy vasúti szállítása.

A *nukleáris hulladék* kérdéséről már többen beszéltek, de újra el kell ismételni azt, hogy Magyarország még a paksi hulladék kérdését sem tudta megoldani. Mennyire etikus akkor francia segítséggel építendő bővítésről egyáltalán tárgyalni is? Arról az aprócska kérdésről nem is beszélve, hogy az ilyen típusú energiakoncentrálás milyen célszerűtlen, s egyben veszélyes. A *francia kapcsolatnak* van még egy pikantériája: ugyanolyan elbaltázott hitelkonstrukció, mint a nagymarosi. A zöldek ezt tartják tipikus *ökogyarmatosításnak;* a franciák elavult technológiájukat az összes kockázati tényezővel áttelepítik Magyarországra. A haszon és a megtermelt energia egy része őket illeti, az egészségügyi kockázat, a nukleáris hulladék, a kiégett fűtőelemek és maga az építmény itt marad. Ehhez még a környezeti elemek használatát is mi biztosítanánk, az erőmű hűtővize a mi Dunánk vizét melegítené.

Nem vitatom, hogy iszonyatos pluszköltségek árán biztonságosabbá lehet tenni a folyamatot, ha új erőműveket építenénk. A kockázatot azonban ekkor sem lehet megszüntetni. De az igazi probléma nem ez, hanem az, hogy a már működő, köztük sok csernobili vagy más elavult típusú erőművet hogyan lehet a *kényszerű működés* hátralévő évtizedeire biztonságossá tenni?

A katasztrófára

pedig nem lehet felkészülni. Egy katasztrófa mindig váratlan, a leggondosabb óvó rendszabályok ellenére is, s mint ilyen mindig egyedi. Az azóta eltelt több mint négy év csak azt bizonyította, hogy Csernobil tragédiájával és iszonyatával napról napra vagyunk kénytelenek szembesülni. Néhány adat a sajtóból:

Csernobil után három évvel kezdenek nyilvánosságra kerülni az adatok. Kijev számos kerületében százszorosára emelkedett a sugárzás, még mindig több százezer lakost kellene kitelepíteni Ukrajnából, óriási területeket kellene sugármentesíteni...

Nyolclábú csikó született Csernobil térségében, de nincsenek adatok az összes torzszülésre. A környéken lakókat aligha nyugtatja meg, hogy a mutáns egyedek csak több generáció után jönnek világra...

Nem csak a katasztrófák egyediek, hanem az emberi élet is. Azoknak a számára, akik a tragédia áldozatai voltak, nem vigasz az, hogy az ismétlődésnek kicsi a statisztikai valószínűsége.

A sugárkárosodás *genetikai sérüléseket* okoz, növeli a mutációs rátát, a rosszindulatú daganatok, elsősorban a leukémia előfordulásának lehetőségét, de olyan genetikai károsodást is, amely az utódokban mutatkozik meg. Elszomorító és elrettentő volt az a képsorozat, amelyet nemrégen közölt a Stern Csernobil ártatlan gyermek áldozatairól. Hallottunk már torzszülött állatokról, genetikailag „megbolondult" növényekről. S vajon a rendkívül sokféle radioaktív izotóp, amely a porral, pernyével szétszóródott, s vándorolt a talajban, levegőben, vizekben, meddig fog növényekben, állatokban mutációkat okozni? A hosszú felezésű izotópok a mérési határ alatti kis mennyiségben jelen lehetnek, ezek hatását talán soha nem fogjuk pontosan ismerni.

A *tegnap embere* készítette el az atombombát, s még a ma emberét is károsíthatja. A ma embere épített atomerőműveket, s a holnap emberének hagyja itt a sugárzó hulladékot, a kiégett fűtőelemet, a radioaktív meddőhányókat, az egészségügyi kockázatot. S ha ezt tudjuk, *van-e jogunk* ezeket a kockázatokat átruházni a következő generációra?

Eddig azt hittük, hogy csak baleset esetén fenyegeti kockázat a lakosságot. De Sellafieldben, egy újrafeldolgozó üzemben soha nem volt baleset, az ott dolgozó férfiak egyike sem kapott a megengedettnél nagyobb sugárexpozíciót. Mégis, a sellafieldi erőműben dolgozó férfiak utódai között kétszer több a leukémiás...

1990 májusában Bergenben a nemzetközi környezetvédelmi konferencia egyik szekciójában egy kanadai sugárbiológus-nő előadását hallgattam. Térképeket mutatott, amelyek adatai megdöbbentőek voltak: az atomerőművek körzetében az ötéves koruk előtt *leukémiában* meghalt gyerekek száma harminc százalékkal volt nagyobb, mint ahol nem volt atomerőmű. Előadásának az volt a címe: Hogyan tegyük radioaktívvá a Földet?

Mangel Gyöngyi

BECK András

Szeptember 6., csütörtök

Petőfi Csarnok (Bp. XIV., Városliget, Zichy M. u. 14.), **20 óra**
AZ UTOLSÓ SZÓLÓ
Reménykedjünk, hogy mégsem, mert *Angelus Iván* riktán látható estjei igazán üdítő változatosságot jelentenek nem csupán a táncművészet, hanem általában az előadóművészet még színvonalas, eredeti választékában is. Ez a műsora (mint az előzőek is) megrendelésre készült, vagy pontosabban „Jochen Schmidt fesztiválmeghívása indította útjára". A Csanády utcában évekkel ezelőtt életre hívott és jól működő Kreatív Mozgás Stúdió vezetője minden korábbi (Orfeós) színészi és újabb pedagógusi tapasztalatát belesűríti, -építi önálló produkcióiba.

Csontváry-terem (Bp. V., Vörösmarty tér 1.)
KIRZNER EMÍLIA izraeli szobrászművész kiállítása
A szobrászok bizony nincsenek nagyon elkényeztetve, ami a külföldi bemutatkozást illeti. Ritkábban állíthatnak ki, mint festő vagy grafikus kollégáik, mert kényesebb, jóval költségesebb műveik szállítása, mint amazoké. A művésznő Aradon született (1949-ben), ott végezte iskoláit, a rajz mellett zenei és balett- tanulmányait is. 1970-ben vándorolt ki Izraelbe, a szobrászattal csak ott kezdett el foglalkozni, folytatva a nagyapai hagyományokat.
Lágy–meleg–gömbölyded alakjai, akár tengerszínre festett bronzok, akár faszobrok, Kirzner Emília megmintázott „meséi". A kiállítás sajnos rövid ideig tart nyitva, szeptember 6–15-ig.

Tv1, 21.55
MEGVÁLTÁSI KÍSÉRLETEK
Az alkotók és szereplők névsora igen figyelemreméltó, már csak azért is, mert önmagában is sokat elárul a tévéfilmről, ugyanis *Csalog Zsolt* írásának felhasználásával írta *Müller Péter Iván*, dramaturg *dr. Demszky Gábor*, a konzultánsok pedig *Bárdos Deák Ágnes, Choli Daróczi József* és *Lakatos Menyhért*. Tehát a film cigányokról szól, részben cigánymegközelítésben, jogászi kísérettel.

Szeptember 7., péntek

Tv1, 21.55, Tévémozi
A KIS VALENTINO
A kisvalentinók mára alighanem a hajléktalanok népes családját gyarapítják, legjobb esetben a budaörsi vagy hozzá hasonló menhelyen, mert bár *kis Valentinó* a maga egyediségében kétségtelenül „filmhős" volt, „költött" személy, típusában mégsem holmi kitaláció, Jeles András meglódult képzeletének szülötte, mert kisvalentinók – s nem is kevesen – bizony már 1979-ben, a film készítésének – és bármily hihetetlen – bemutatásának idején is léteztek, ha akkor – legalábbis hivatalos körökben – nem is akartak, s éppen így, ahogy Jeles mutatta be őket, tudomást venni róluk. De, félreértés ne essék, A kis Valentinó nem dokumentumfilm, hanem játékfilm, aminek „szabályos" története van (cselekménye), és amit éppen a rendezés, Jeles minden mozzanatban, képben érvényesülő teljesen sajátos, eredeti látás- és hallásmódja tesz oly emlékezetessé.

Tv2, 23.25
HUNGARO CARROT
(ha valaki nem tudná:) Répafesztivál '88-Zvuki mu
A kacifántos vagy inkább talányos címszavak megfejtése elég meglepő: ugyanis egy leningrádi együttesről van szó, amely állítólag pszichorockot játszik (ilyet se hallottunk még?), s amelynek tagjai – nálam jobban értesült körök szerint – Bulgakov-figurákra emlékeztetnek. Majd meglátjuk!

Kossuth rádió, 23.05
MAHOLNAP
Műsor a ma egyetemistáiról a holnap értelmiségének.
Remélem, minden érintett tisztában van vele, hogy ő az, akinek a műsor szól, és felelőssége teljes tudatában, füllel a jövő felé, hallgatja majd a tanulságos beszélgetéseket az egyetemi tanévkezdésről, az ösztöndíjügyekről, az egyetem és a politika kapcsolatáról.

Szeptember 8., szombat

Székesfehérvár, Csók István Galéria, 11.30
BECK ANDRÁS KIÁLLÍTÁSA
Nemcsak a könyveknek, némely kiállításoknak is megvan a maguk sorsa. Így van Beck Andrásával is. De a közelmúlt művészetpolitikájának kritikája helyett most inkább annak örüljünk, hogy végre megnyílik, s nem is akárhol, hanem Székesfehérvárott, ahová annak idején egyetemi ifjúságunkban oly gyakran zarándokoltunk el, hiszen csak és kizárólag ott láthattuk bizonyos nem támogatott művészek *(Csontváry, Országh Lili, Schaár Erzsébet, Vilt Tibor)* tárlatát, Kovács Péter és Kovalovszky Márta szerény, csöndes, de kitartó fáradozásának eredményeit. Beck András szobrainak bemutatását is akkor vállalták, amikor ez még nem volt olyan magától értetődő. Beck András '57 után, Franciaországban alkotott művei ezer szállal kötődnek tematikailag, formailag is a – ha önként is, de – kényszerűségből elhagyott hazához, '56-hoz, az ötvenhatosokhoz, a forradalomhoz – már tágabb értelemben is. Ezek a szobrok – sokszor áttételes, stilizált formában pontosan közvetítik alkotójuk keserű, önironikus humanizmusát, harmóniát kereső szándékát, de elárulják Beck András erős zenei kötődéseit is: dinamikájuk, ritmusuk van akkor is, ha nem zenésznek állítanak emléket, mint a Bartók-kút, amely már kint a parkban fogadja a látogatókat.

Kossuth rádió, 8.30
CSALÁDI TÜKÖR
Többek között az egyik legégetőbb szociális problémáról, a gondozói hálózatról hallunk majd a műsorban.

Kossuth rádió, 19.45
MINTAVÖCSÖK
Kommunikáció
A magyar *L'art pour l'art Társulat* műsorszámai szórakoztatják a groteszket, abszurdot, blődlit kedvelő hallgatókat, továbbá hasonló szellemű eredeti angol jelenetek ékes magyar nyelven. Ez a mai a sorozat első adása.

Szeptember 9., vasárnap

„Örömmel értesítjük, hogy a volt Zrínyi mozi újjáépítve, gazdag programmal 1990. szeptember 9-én, 10 órakor – **Hunnia mozi** néven – megnyitja kapuit a nagyközönség előtt.
Program
10.00
Megnyitó
Kiállítás a Színészmúzeum anyagából
Vendégeink a filmszakma nagy öregjei
11.00
Sajtótájékoztató
Gyermekfilm a vetítőben: OLIVÉR ÉS TÁRSAI
14.00
A TIZEDES MEG A TÖBBIEK c. film bemutatója a vetítőben, utána beszélgetés SINKOVITS IMRÉVEL és a film néhány alkotójával
16.00
Gyermekfilm a vetítőben: GULLÍVER A TÖRPÉK ORSZÁGÁBAN
17.30
SZŐKE ANDRÁS és barátai élőműsora a vetítőben
18.00
Szőke András VATTATYÚK című filmjének premier előtti vetítése
20.00
Fogadás – Legyen vendégünk egy pohár pezsgőre
21.00
A vetítőben a BAGDAD CAFÉ című film premier előtti bemutatója
23.00
Talk shaw
Vendégeink: VEREBES ISTVÁN és barátai

Folyamatos program:
– Régi magyar filmek videókazettái a kávézóban
– Filmekkel, mozival kapcsolatos játékok
– Tombola
– A kávézó nyitástól zárásig kínálja étel- és italválasztékát
A programot a DANUBIUS RÁDIÓ egész napos helyszíni élőműsora színesíti.

Parlamenti klub

Minden szerdán 18–22 óráig
Bp. V., Perczel u. 4.
(A Szabadság térnél)

Szeptember 12.:
AZ ÖKUMENIKUS GONDOLAT
(Mécs Imre, Laborczi Géza, Raj Tamás, Iványi Gábor)

NYITVA:

hétfő–péntek: 10–19 óráig
szombat–vasárnap: 10–18 óráig
Minden hónap első hétfőjén zárva!

F. k.: Kovács Péter – 1048985 Vörösmarty

Meghívó/Invitation

BECK András

Le Musée Roi Saint Etienne
vous prie de bien vouloir honorer de votre présence
le vernissage de l'exposition

ANDRÁS BECK, *sculpteur (1911–1985)*

à la Galerie István Csók, Székesfehérvár,
le samedi 8 septembre 1990 à 11.30 heures

Présentation

MÁRIA EMBER, *écrivain*

L'exposition sera ouverte jusqu'au 7 octobre.

A székesfehérvári István Király Múzeum
meghívja Önt

BECK ANDRÁS szobrászművész (1911–1985)

kiállítására,

melyet
EMBER MÁRIA író

nyit meg

1990. szeptember 8-án, szombaton délelőtt fél 12-kor
a Csók István Képtárban

A kiállítás megtekinthető október 7-ig.

BECK András

SZABÓ Julia: Fehérvári kiállítások I. Beck András emlékkiállítása. = Beszélő, I.évf. 37.sz. 1990 szeptember 22. 30 - 31.p. ill.

Székesfehérvár, Csók István Képtár

ről tud, mint a jó gazda, — ahogy mondani szokták — száz szeme van, ismeri a munkát, nem lehet „átejteni" sehol, semmiben. Lenin és Sztálin elméleti írásait éppúgy ismeri, mint a saját körzete földjét és népét, az irodalmat éppúgy ismeri, mint az orosz és ukrán népi dalokat és táncokat. Mert még ebben is előljár és példát mutat. Mindenki másnál jobban tud énekelni és táncolni és nem restelli elkezdeni. Nem fél hogy elvész a tekintélye, mert az a vele dolgozó emberek becsülésén, bizalmán, szeretetén áll, mint erős sziklán.

Megnéztük kinn a határban az elektromos traktorok munkáját. Nyolcvan kilométer vezetékük van már a határban. Az áram bekapcsolása igen egyszerű, mint minden, amit a szovjet szakemberek csinálnak. Van egy mozgó transzformátor-kocsijuk erre a célra, amelyet a kellő helyen leállítanak, kinn a szántóföldön. Felkapcsolják a vezetékre és levezetik az áramot. Ebből a transzformátor-kocsiból nyulik ki a 800 méter hosszú kábel, amelyet az ekés traktor menetközben szépen legombolyít és felgombolyít. Erre a célra a traktor elején egy hatalmas forgódob van, amelyet egy külön kis motor hajt. Az egész szerkezet igen egyszerű. Oldalra pedig egészen 1500 méterig meg lehet hosszabbítani a kábelt, úgy hogy egyálltóhelyből hatalmas darab földet szánthat meg az egy transzformátorral dolgozó elektromos traktor. Nem kell a vezetéket

pénzpiac

BUX

záró érték **11 200,46** változás **–0,13%**

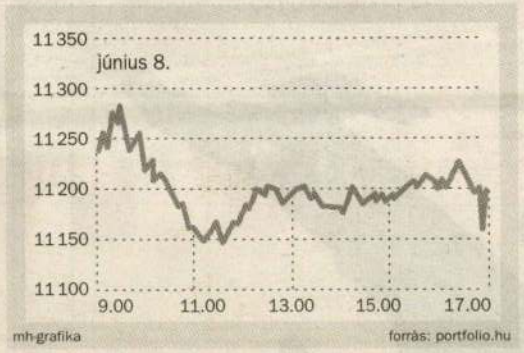

mh-grafika forrás: portfolio.hu

A pocsék idő ellenére a jelek szerint beköszöntött a nyári uborkaszezon a Budapesti Értéktőzsdére. A tegnapi kereskedést lehet unalmasnak nevezni, ez esetben azonban hízelegnénk. Mindössze 5,5 milliárd forintnyi üzlet született, a BUX meg 15 ponttal esett. Egyedül az OTP hozta a szokott formáját, melyből hárommilliárd forint körüli forgalom volt. Persze ez sem volt 0,2 százalékosnál nagyobb emelkedés. A többi nagy közül a Matáv és a Mol esett, a Richter vagy fél százalékkal drágult.

Euró

záró ár **251,20** változás **–0,50**

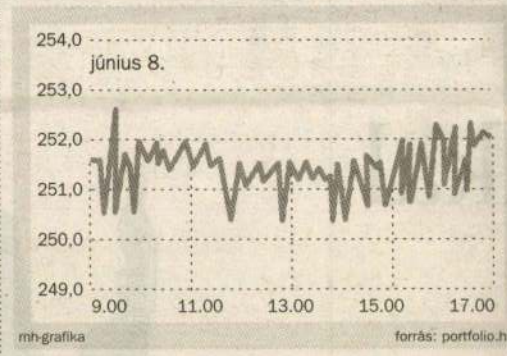

mh-grafika forrás: portfolio.hu

Reggel erősen nyitott a forint a hétfő délután közzétett, a vártnál kedvezőbb májusi államháztartási adatokra reagálva. A délutáni kereskedést viszont az eurókereslet határozta meg, így a délelőtti szinthez képest gyengült a forint. A piac az euró–dollár-kurzus mozgására figyel, amelyet befolyásolhat, hogy Greenspan Fed-elnök londoni beszédében kilátásba helyezte a kamatemelést az infláció ellen. Végül az eurót 251,20/40 forinton jegyezték a bankközi devizapiacon, mintegy 50 fillérrel gyengébben a hétfői 251,65/252,00 forintos kurzusnál.

BorsodChem

záró ár **12 800** változás **0**

mh-grafika forrás: eco.hu

A jövőt latolgatják Kazincbarcikán. Hivatalosan: tőkeszerkezetét illetően a BorsodChem Rt. felméri az előtte álló lehetőségeket. A BorsodChem nemrégiben ugyanis BB hosszú távú hitelminősítést kapott stabil kilátással a Standard & Poor's nemzetközi hitelminősítési ügynökségtől. Ez a korábbinál kedvezőbb feltételű kölcsönöket, azaz áttételesen terjeszkedést jelenthet. Hogy hogyan döntenek, nem tudni. Tanácsot a HSBC Bank ad, ők „szervezték" meg anno a felminősítést is.

OTP

záró ár **4169** változás **+0,22%**

mh-grafika forrás: portfolio.hu

Szófiának bejött. Az OTP Bank és bulgáriai leánybankja, a DSK összesen 36,5 millió euró hitelt nyújt az eddigi legnagyobb kereskedelmi és szórakoztató-központ létrehozására a bolgár fővárosban. A szerződést kedden írták alá Bulgáriában az OTP Bank, a DSK Bank és a központ létrehozására létrehozott Mall of Sofia képviselői. A beruházás értéke összesen ötvenmillió euró, a projekt pénzelői az AVIV Group és a Cinema City International NV, utóbbi jelentős közép- és kelet-európai érdekeltséggel rendelkezik.

Nemzetközi kamatok (%)

	1 hó	3 hó	6 hó
USD	1,12–1,2	1,33–1,43	1,61–1,71
EUR	1,99–2,09	2,01–2,11	2,1–2,22
CHF	0,18–0,27	0,24–0,33	0,44–0,53
GBP	4,46–4,55	4,65–4,74	4,87–4,96
JPY	–0,11–0,01	–0,09–0,01	–0,06–0,03
LIBOR			
USD	1,17875	1,41000	1,71000
EUR	2,07963	2,1015	2,16175
USA PRIME RATE		4%	

Az MNB árfolyamai

2004. 06. 08.

	Hivatalos deviza-középárfolyam
Angol font	375,93
Ausztrál dollár	143,84
Cseh korona	8,04
Dán korona	33,80
Euró	251,26
Japán jen (100)	185,51
Kanadai dollár	151,72
Lengyel zloty	54,60
Norvég korona	30,67
Svájci frank	165,10
Svéd korona	27,60
Szlovák korona	6,29
USA-dollár	203,88

Államkötvényindex

	Aktuális értéke	Változás az el. naphoz képest	Az elmúlt 1 év hozama
MAX	249,6312	0,0456	–0,94
MAX Comp.	255,0493	0,1151	+7,63
RMAX	248,4890	0,0617	+1,01

Állampapír-piaci referenciahozamok (ÁKK)

	Napi (%) (sz.-pont)	Változás
3 hónap	11,34	+0,06
6 hónap	11,04	–0,01
1 év	10,86	–0,01
3 év	10,09	+0,02
5 év	9,26	–0,03
10 év	8,32	–0,08
15 év	7,97	–0,07

Bubor (%)

	Aktuális	Változás
3 hónap	11,39	+0,03
6 hónap	11,18	+0,04
9 hónap	10,97	+0,01
12 hónap	10,79	–0,04

BUX: 11200,46 –14,68 –0,13%

RÉSZVÉNYEK

Neve	Záró ár (Ft)	Változás %	Forg. (Ft)
Agrimpex	–	–	–
Antenna Hungária	2 750	0	28 460 430
BIF	–	–	–
BorsodChem	12 800	0	4 115 000
Brau Union	12 800	0	307 200
Danubius	–	–	–
Dédász	9 700	–5,83	8 953 250
Démász	11 100	–1,33	112 993 380
Domus	–	–	–
Econet	134	+4,69	51 573 378
ÉDÁSZ	12 405	–1,55	3 206 135
Egis	8 200	+1,23	102 311 480
EHEP	–	–	–
Elmű	14 300	+2,11	4 486 000
ÉMÁSZ	5 850	+0,26	379 740
Fevitab	–	–	–
Fevitan	–	–	–
FHB	8 480	–0,24	174 928 870
Forrás/oe	530	+1,53	764 908
Forrás/t	856	+0,12	1 147 731
Fotex	143	–0,69	2 475 750
Gardénia	–	–	–
Garex	–	–	–
Globus	845	0	389 580
Graphisoft	1 465	+0,34	13 913 175
Humet	65	–4,41	1 354 741
Hungent	2	–99,71	200
IEB	1 740	+2,35	8 700
Kartonpack	–	–	–
Konzum	85	–2,30	400 785
Linamar	–	–	–
Matáv	820	–1,20	330 506 558
Milton	–	–	–
Mol	7 790	–0,19	239 988 000
NABI	940	+0,53	874 475
Novotrade	–	–	–
OTP	4 169	+0,22	3 368 290 334
Pannon váltó	–	–	–
Pannonflax	–	–	–
Pannonplast	1 610	–0,62	3 358 030
Phylaxia	62	–1,59	2 343 230
Quaestor	–	–	–
Rába	785	–1,88	5 295 385
Richter	19 400	+0,52	980 334 740
Skoglund	–	–	–
Styl	–	–	–
Synergon	404	0	4 815 257
Titász	9 620	–7,41	19 237 800
TVK	3 705	–0,80	7 284 510
Zalakerámia	2 120	+2,42	728 850
Zwack Unicum	6 800	+1,49	340 100

KÁRPÓTLÁSI JEGY

Neve	Záró ár (Ft)	Változás %	Forg. (Ft)
Kárpótlási jegy	1 173	–1,43	2 289 157

Az adatok forrása: portfolio.hu

Nyílt végű befektetési alapok

Alap	Dátum	Nettó eszközérték	Árfolyam	Hozam 3 hó, %
PÉNZPIACI ALAPOK				
ACCESS Pénzpiaci	06. 08.	821,4 M Ft	1,338485	11,4
AEGON Pénzpiaci	06. 07.	2 404,4 M Ft	1,138519	13,7
Budapest Bonitas	06. 07.	24 789,5 M Ft	1,336200	10,4

Greenspan nagy emelést ígér

A washingtoni jegybank, a Fed az infláció ellenőrzése érdekében megteszi majd, amit tennie kell. Ha az előrejelzések arra utalnak, hogy téves az amerikai központi bankrendszernek a gyenge inflációra vonatkozó ítélete, akkor akár még egy nagyobb arányú kamatemelés is elképzelhető. Mindezt Alan Greenspan, a Fed elnöke jelentette ki tegnap. Greenspan egy londoni bankártanácskozás résztvevőinek címezte – műholdas televízión keresztül – mondandóját. Közölte, hogy az elkövetkezendő hónapok gazdasági és pénzügyi életét alakító erők jobb megítélésére alapozza kijelentését. Ha mégis tévedne, akkor is az a Fed kötelessége, hogy a lehető legtartósabb gazdasági növekedést szolgáló árstabilitás biztosítása érdekében járjon majd el a Fednek a (kamat)ügyekben illetékes bizottsága. *(mti)*

Nőtt a hozam az aukción

A három hónapos futamidejű diszkontkincstárjegy tegnapi aukcióján 11,40 százalékos átlagos éves hozam alakult ki, amely négy bázisponttal magasabb az egy héttel korábbi értékesítés átlaghozamánál. Az Államadósság-kezelő Központ Rt. 35 milliárd forint össznévértékű kincstárjegyet hirdetett meg, és ennyit is értékesített. A nemzetközi értékpapír-piaci szövetség ajánlása alapján számítva a három hónapos kincstárjegyek 11,40 százalékos átlagos éves hozammal keltek el. *(mti)*

Olajozott norvégiai növekedés – olaj nélkül

Félszázalékos növekedést produkált az év első negyedében a norvég gazdaság (az olaj- és a hajózási szektor teljesítményét nem számolva). Az elmúlt év utolsó negyedében a fő gazdasági szektorok nélkül számolt norvég GDP-növekedés 0,6 százalékos volt. Az elemzők többre számítot-

HIRDETÉS

Nagyatád Város Önkormányzata
a tulajdonát képező ivóvíz, szennyvíz víziközművek koncessziós szerződés keretében történő üzemeltetésére
pályázatot
hirdet.

A pályázat benyújtásának határideje:
2004. július 15.–2004. szeptember 15. délelőtt

Évente, bő egy hónapon át élvezhetjük fenséges ízét, csodálhatjuk zsengeségét.
A serkenő nyári nap első sugaraival közösen teszi varázslatossá ezt a rövidke időszakot is a
Zöldségek hercegnője: A SPÁRGA

SPÁRGAHETEK A ZSÁKBAMACSKÁBAN

Vendéglő a Zsákbamacskához
1066 Budapest, Lovag utca 3.
Telefon: 354-1810 Fax: 354-1811
E-mail: zsakbamacska@euroweb.hu
www.zsakbamacska.lapja.hu

VENDÉGLŐ A ZSÁKBAMACSKÁHOZ

23388 MH

Rovatvezető Szarka Klára / **e-mail** szarka@mhirlap.hu / **telefon** 470-1283

Jean Dubuffet művei a Ludwig Múzeumban

Jean Dubuffet litográfiáiból, szitanyomataiból, festményeiből nyílik kiállítás holnap a Ludwig Múzeumban (Budapest I., Szent György tér 2.). A művész életművének jelentős részét képezik kísérletei a különböző technikákkal, elsősorban a litográfiával. A budapesti kiállítás a párizsi Dubuffet Alapítvány gyűjteményéből mutat be darabokat. Az alapítványt maga a művész hozta létre azzal a céllal, hogy munkáinak jelentős része rendszerezve maradjon fönt halála után is. *(mh)*

Elhunyt Wolfart János újságíró

Közúti balesetben elhunyt Wolfart János újságíró, a kulturális tárca miniszteri biztosa. Wolfart János a berlini Collegium Hungaricum új épületének felépítéséért felelt miniszteri biztosként. Az 53 éves korában, vasárnap Németországban elhunyt újságírót, tanárt a minisztérium saját halottjának tekinti, temetéséről később intézkednek. *(mti)*

Tüzes show a Benczúr kertben

A görög zenét játszó Zeus együttes játszik ma este nyolc órától a Benczúr kertben, a Benczúr Ház szabadtéri színpadán. A zenekar mellett színpadra lépnek táncosok, és egy „tüzes show-t" is láthat a közönség. A műsor szereplői bemutatják Görögország tájegységeinek kultúráját. *(mh)*

1 mondatban

• **Bartis Attila** és Kemény István költő lesz a vendég péntek délután öt órakor a Zöld Pardonban (a Petőfi híd budai hídfőjénél) a Magvető Kiadóval közösen rendezett Irodalom a zöldben című sorozat keretében. *(mh)*

Beck András szobrász neoklasszicista és avantgárd alkotásai a Francia Intézetben

Különös életmű ellentmondásokkal

Beck András szobrászművész csaknem félszáz alkotása június 15-éig a budapesti Francia Intézetben látható. A gazdag anyagot tartalmazó tárlaton arasznyi szobrocskák és nagyméretű plasztikák egyaránt helyet kaptak.

Wagner István

Beck András szobrász (1911–1985) ösztönösen kereste és előbb-utóbb meg is találta a középutat az érzelem és az értelem, avagy a neoklasszicizmus és az avantgárd stílus között. Magyarországot 1957-ben hagyta el politikai okok miatt, és végleg Franciaországba távozott. Mivel a párizsi Pére Lachaise temetőben az ő portréplakettje került Nagy Imre síremlékére, még halála után sem lehetett emlékkiállítása a Magyar Nemzeti Galériában. Csak a rendszerváltás után állíthatott ki először nálunk 1990-ben Székesfehérváron, ahol mintegy száz művét mutatták be. Ebből hetvennégy plasztika, a többi pedig ceruza- és tusrajz. Most viszont az uniós belépés indukálta Budapesten a Francia Intézet június 15-éig látható kiállítását, amelyen félszáznyi alkotása dokumentálja sokoldalúságát a párizsi Papyrus kiadó testes francia–magyar monográfiájának kíséretében. A kisebb-nagyobb szobrok, fotó-pannók mellett videovetítés teszi teljesebbé az élményt. A Neyrac-produkció a monumentális Monod-plasztika végleges kivitelezésének munkálatai közben örökítette meg Beck Andrást.

A sokrétű információkból árnyalt képet alkothatunk a negyvenes évek végéről is, amikor József Attila agitatorikus bronza készült, felemelt jobbjának mutatóujjával. Aztán a fiatal dolgozó statikusan sematikus alakja 1950-ből, a kettő között pedig a Csepel főterére szánt, de soha föl nem állított Olvasó munkás márványplasztikája. Ebben realizmussal próbálkozott naturalizmus nélkül. Lelkesen szervezte és irányította a frissen felfedezett népi tehetségek számára a Derkovits-kollégiumot, Munkácsy- és Kossuth-díjat kapott, mégis az elsők között volt 1953-tól, aki a belső ellenzék mozgalmához csatlakozott, amely az 1956-os felkelésbe torkollott. Ezt a vonulatot már modelljei megválogatásában is a filozófus Lukács György, Déry Tibor író vagy Fischer Annie zongoraművész portréi képviselik. A vernisszázson Kende Péter történész emlékezett franciául felolvasott vallomásában erre a reményteljes korszakra, majd annak véres szovjet elfojtására és a párizsi emigráció kezdeteire, továbbá az évtizedeken át közvetlenül vagy közvetve 1956 emlékét idéző plasztikáira.

Tematikai, stílus- és alapanyagbéli sokoldalúságából már a lépcsőházban ízelítőt kapunk nagyméretű plasztikáit szemlélve, a hatvanas évek elejének fehér márvány figuralitásától (Anya és gyermeke, Két fej) a hetvenes évek bronzból öntött, organikus absztrakciójáig (Niké, Repülő madár), avagy a pozitív-negatív lófej-férfifej kombinációjáig (Volt egyszer egy lovam). A vitrinekben arasznyi szobrocskák sorakoznak: az ólomból való Robbanástól (1962) a kubista, feketére patinázott bronz A kékszakállú herceg váráig (1972). A kiállítóteremben kronologikusan elkülönítették magyarországi és franciaországi periódusát. Előbbit a budapesti Magyar Nemzeti Galéria és a Bartók-archívum, illetve a székesfehérvári István Király Múzeum anyagából kölcsönözték. Utóbbit viszont Meudon városának művészeti és történeti múzeumából hozták szülőföldjére a szobrász francia baráti körének hathatós támogatásával. A kiállításról immár csak a sokféleség miatt említjük meg a fából faragott Parasztasszonyt, aki öles léptekkel halad, gyermekét keblére szorítva, és ennek ellentéteként Bartók bronzból készült portréját líraian finom felületmodellálással. (Beck András volt az egyetlen szobrász, akinek a zeneszerző életében modellt állt.) A falon pedig halála évéből párizsi Bartók-kútjának fotója látható egy kiállításplakáton, a kút felállítását autóbalesete miatt már nem érhette meg.

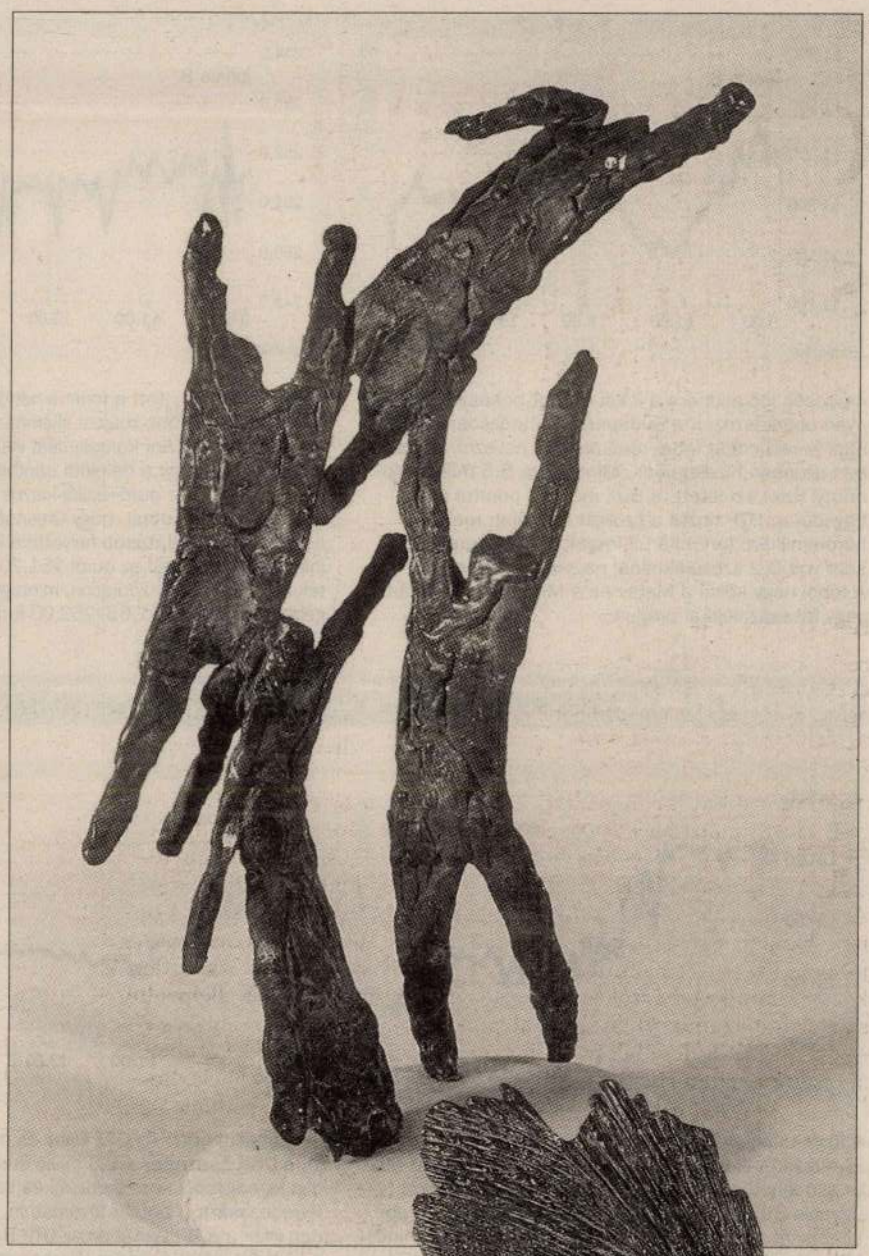

fotók: mh-illusztráció

A művész Tér című 1975-ös műve

A Csillogás című kisplasztika 1962-ben készült

Negativ

Petrás: 613-614,618-619 Keményiné

Beck András Bárdos Artur,Beck Ö Fülöp plakett
Bartók Béla,József Attila,Rákosi Mátyás
érmek.
Bartók Béla arckép I.II.
szobor.

Negativ

Petrás: 607-608 Keményiné

Beck András: Hempergő
szobor
Férfiakt
szobor

Negativ

Petrás: 458 Kerényiné

Beck András: Rákosi Mátyás.
érem.

Negativ

Petrás: 51o

Kerényiné

Beck András: Olvasó munkás.
szobor.

Negativ

Petrás: 518

Kerényiné

Beck András: Dési-Huber emléktábla.

Negativ

Petrás: 646

Kerényiné

Beck András: Lukács György
szobor

Negativ

Petrás: 432-434 Kerényiné

Beck András: Révai József.
szobor.

Beck András bibliográfia /külföldi anyag/

Arts 1963 N°1963. beszámoló Galerie Lambert kiállitás.
Une Ombre innoportune repro.

Les Echos 24 avril 1963

Combat 25 avril 1963 /Françoise Pluchart/

Arts 1-7 mai. 1963.
R.C.: Beck. Sculpture dépouillée

L'express 2 mai 1963

Irodalmi Ujság /Páris/ 1963 máj.1.
Lengyel László:Beck András kiállitása a Párizsi Lambert Galériában.
repr.:Menekülés /vázlat/

J.J.Leveque. L'information 11.mai.1963.

F.Pluchart.Combat 14 mai 1963.

Le Figaro 28 mai 1963.

The Arts Rewiew June 1-15 1963.

Kende Péter: A bronzba öntött forradalom. Irodalmi Ujság/Páris/
1963 máj.15.

Le Concours Médical 25 mai 1963
/repró: Une ombre inopportuné/

BECK ANDRÉ'S

Palli

Fénykép

Képzőművészek Szövetsége

Bech András: Olvasó munkás /T. Magyar Vénusz. Kiállítás/

Szabor

Feló: Petrás

Neg. v

Tehyhép

Képzőművészek Szövetsége

Scholtz Erik: Felszólaló /I. Magyar Képz. Kiállítás/

fej.: Scholtz

Negativ

Petrás: 492-495

Kerényiné

Beck András: József Attila.
szobor.

BECK ANDRÁS

S70C 19.0.

M.D.K.

Beck Andrés, sobrás

M.G.M.

11

Poor Rudolf, curtain

Fénykép

Követség Hegedűszé

Beck András: Bartók Béla

Gipsz

Negatív

Zilahi István Hegedűsné

Beck András: Rákosi Mátyás

Plakett

Negatív

Zilahi István Hegedűsné

Beck András: Lenin

Kobor (4. felv.)

MDE

Beck

Ltáb IV. 137. 1.

"C'étaient de très grands vents sur toutes faces de ce monde,...".

C'est cette phrase qui m'a ouvert l'univers de Saint-John Perse. Je regrette que lui, qui était grand admirateur de Béla Bartók, ne soit plus là pour voir le monument que voici. Car c'était lui qui m'encourageait de continuer, d'aller tranquillement mon chemin, sans prendre en compte le goût du jour.

J'ai essayé de saisir l'insaisissable de Bartók : la pureté cristalline et le rythme à la fois sauvage et strictement composé.

András Beck

BECK András

L'Union de Banques à Paris
vous prie d'honorer de votre présence le vernissage de l'exposition du sculpteur

András BECK

Sous le patronage de la Fondation Saint-John Perse,
le mardi 11 décembre 1984 de 18 h à 21 h.

"Vents" de Saint-John Perse
Dessins

"Fontaine Béla Bartók"
Sculpture
avant son départ pour New York.

Espace Union de Banques à Paris, 22, boulevard Malesherbes, Paris VIIIe, 268.33.44

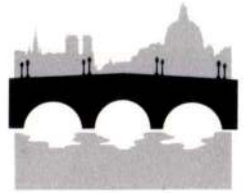

Exposition du 11 décembre 1984 au 4 janvier 1985 de 9 h à 17 h 30,
du lundi au vendredi

Cette carte sera demandée à l'entrée.

R.S.V.P.

MORAX IMP. PARIS

Il faut se méfier de cette manie de la classification qui range les artistes comme des étiquettes sur des bocaux. Même la séparation entre l'abstrait et le concret, si séduisante pour les esprits simples est un leurre. La démarche de l'artiste ne s'insère pas dans une formule. Pour s'y reconnaître, il faut nécessairement aller à la découverte de ce monde secret et souvent déroutant : un homme dans son unicité. Soit, ici et là, un spécimen rare, qui veut dire, chanter ou crier, et point toujours avec des mots. Et les voies vont différer, si l'un sera happé par les aspects du monde, l'autre se perdra dans l'infini, et que de nuances entre les deux ! Du voyeur au voyant.

András Beck offre un bel exemple de l'homme aux racines fortement intégrées au sol mais dont l'esprit transforme le suc recueilli en une matière bien à lui, son œuvre. Elle n'obéira à aucun impératif extérieur. Elle sera le reflet de ses émois et de ses rêves, tantôt collant à quelque souvenir vécu, tantôt s'évadant de toute réalité trop matérielle. Et les formes naîtront, impérieuses et toujours originales de ces états d'âme.

Pour s'approcher de cette œuvre sévère, il est utile de se rappeler tels traits de la vie d'András Beck. Il est, tout d'abord, nourri d'un idéal humain. Dans son pays natal, la Hongrie, il adhère avec une foi solide aux idées qui annoncèrent un sort plus juste aux humains si longtemps bafoués. Cette foi, elle date de sa jeunesse et il l'a toujours exprimée dans ses travaux, d'ailleurs avec succès, car il remporta maint prix, non gouvernementaux sous un régime réactionnaire qui le condamna à un an de prison, à cause de ses idées jugées subversives. Ce qui expliqua sans doute la faveur dont il jouit dès l'instauration du pouvoir communiste. En 1947, il reçoit le prix Kossuth, et en 1948, le prix Munkacsi ; de plus, il remporte le concours pour le monument du poète Jozsef Attila. Puis, le vent tourna. Tels de ses propos trop libres, provoquent des sanctions. La fonte du monument Attila est arrêtée, d'autres signes témoignent d'une suspicion grandissante. András Beck, devant la brutalité, l'évidence de certains faits, qui sont là, indéniables, menaçants, voit son beau rêve s'écrouler et il se sent dupe d'un système menteur. Résolu, aussitôt sa décision est prise. A quarante six ans, il abandonne tout et part pour l'exil, il part pour cette France où il ne connaît presque personne et là, péniblement, il va se refaire une carrière et sortira lentement de l'ombre pour devenir l'artiste réputé d'aujourd'hui.

Et l'œuvre est là, qui reflète dans tous ses aspects la vie de cet homme grave dont les grands yeux semblent pleins de nostalgies inassouvissables. Tantôt le voici près des hommes et il modèle avec force des visages amis, mais plus souvent s'évade, créant des formes envoûtantes loin d'une réalité trop stricte mais non moins précises dans leur volonté d'expression.

Oeuvres volontaires, pleines d'une énergie impérieuse, faisant front parce que tel est son destin. Son destin de hongrois exilé qui sans doute n'arrive pas à oublier sa lointaine patrie et qui, dans son havre de "La Cerisaie" parle hongrois à son chat.

András Beck, un artiste authentique et un homme !

Roger Avermaete
Membre de l'Institut

Beck Judit

1969 NOV 25

1021

Beck Judit

Útinaplók emberközelben*

Horváth Teri.

Beck Juditnak ez a mai, gondolom első kiállítása Kaposváron. Bizonyára érdekli tehát a rajzok nézőit, mit kell tudnunk a festőnő munkásságáról és ő magáról.

Beck Judit — Major Tamásné — szobrászcsaládból származik, atyja Beck Ö. Fülöp, a század első felének egyik legnagyobb szobrásza.

A család dunántúli, pontosabban Pápáról származik, maga a festőnő egy másik dunántúli mester, Csók István tanítványa. Beck Judit a szentendrei művésztelepen van otthon és otthon van Budapesten is, ahol a színház világában mindvégig a maga egyedüli és egyéni útját járva olyan festői szemléletet, olyan kifejező eszközöket alkotott, melyek senki másé, egyedül az övé.

A valóságban és képzeletben megtett utak és utazások, a mindenkor érzékenyen figyelő, a való és igaz festőiség viszonzása — életmű. Talán ezeknek a szavaknak értelmét keresve és kibontva kellene köszönteni ezt a mai, kaposvári kiállítást. Mert Beck Judit a valóságban is sokat utazik. Dunántúli, itáliai, svájci útinaplója, ezek az örömteli szemekkel rajzolt lapok, elmélyedést és viszonzást elváró rajzok fogadják a mai, kaposvári nézőt. De Beck Juditnak van egy másik, második útinaplója is, az előbbinek testvére és bensőséges mása: közölnivalója az emberről, önmagáról, aztán a színházról, a színház rendkívül összetett, örökösen újraszülető, megújuló világáról, azon belül a színészről, az emberről és még tovább, a színpadon megjelenő jellemekről. Igen, életének nagy részét a színház világában tölti. Valójában egyetlen festőnk, akinek ma módjában áll neves színészeink arcmását megörökíteni, majd máskor színpadképet, kosztümöt rajzol, így az egyik Moliere-darabhoz, a George Dandinhoz is. Ő szerényen mindössze annyit mond munkásságáról: a jellem kutatása, ábrázolása, a kifejező eszközök keresése, valójában ez volt mindenkor munkáim célja és értelme.

Beck Judit ilyen megfontoltan és tervszerűen dolgozó festőtípus. Nem tartozik a »termékeny« festők közé, ám ha kiáll a nyilvánosság elé, ezt azzal az ítélettel és kritikával készíti elő, amelyet bizonyára apjától tanult. Azzal a vonzó bizalommal, a megszólításnak azzal a gyengeségével formálja, melyet a Beck Ö. Fülöp-szobrok és érmek — az idővel azonos — nyugalmából és szépségéből kapott örökségképpen.

Martyn Ferenc.

Dayka Margit.

*Részlet Martyn Ferenc megnyitó beszédéből

SOMOGYI NÉPLAP
Kaposvár

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRKERESŐ BUDAPEST, IX., ULLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Izgalmas hajr a megyei I. osztály

Ilyen izgalmas hajrára talán nem is volt még példa a megyei labdarúgó-bajnokságban. A 30. bajnoki forduló dönti el, hogy mely csapatok búcsúznak majd a megyei I-től. A bajnoki cím sorsa — mint arról már beszámoltunk — eldőlt. Az M. Latinka és a Kaposvári Vörös Lobogó párharcából a marcali együttes került ki — megérdemelten — győztesként. A textiles csapat a bajnoki hajrában megtorpant, s most egy héttel a befejezés előtt a Vörös Lobogót még a Kapolyi Kiss János SE is megelőzte a bajnoki táblázaton.

Tehát fenn tisztázódtak a kérdések, az alsó régiókban ellenben nagy a bizonytalanság. Elsősorban azért, mert előfordulhat, hogy az idén három, esetleg négy kieső is lesz a megyeieknél, minthogy e pillanatban még az NB III-as Marcali Vörös Meteort és Kaposvári Vasast is fenyegeti a kiesés. A megyei csapatok — sajnos — függvényei az NB III-asoknak. Kadarkút és Homokszentgyörgy sorsa már megpecsételődött. Három kieső esetén a somogytarnócaiakat fenyegeti a legnagyobb veszély. A tarnócai együttes jelenlegi huszonkét pontos, s ha le is győzné az ut[ban Fonyód csapa gólaránya miatt sem előzhetné me[yezett K. Dózsát, fehér csapat sem t[a Kadarkút ellen.

A feisoroltak m[25 pontos csapat tartozkodik a veszé'yes zónában. A Lengyeltóti, a Kaposvári Vasutas, a Zamárdi és a Fonyód csakis abban az esetben lenne veszélyezetve, ha négyre emelkedne a kiesők száma. A megyei bajnokság eme részvevői azonban nagyon bíznak abban, hogy a kieséstől veszélyeztetett somogyi NB III-as csapatok megoldják az ő problémájukat...

SPORT

Pelé ezredik gólja

Tiszteletet egy olasz vártól ábol

A Vasas férfi a már visszakerü

Egy évvel ezelőtt nem a legjobb hangulat uralkodott a K. Vasas férfi asztaliteniisz-csapatának háza táján. Akkor a bajnoki harában bizonyossá vált, hogy az NB I-től búcsúzniuk kell. Hírek jártak, hogy a kiesett csapatból többen távozni fognak. Nehéz helyzetben volt a Vasas férficsapata.

Aztán rendeződtek a sorok. A bajnoki rajtra kiderült, hogy nem gyengült, hanem erősödött az együttes. Séra átigazolásával kétségkívül sokat nyert a kaposvári asztaliteniszezés. A bajnokság első felében senki nem távozott. A második fordulóban azonban a Szegedre visszatért Nagy Tibor már nem állt a csapat rendelkezésére. Még a sok biztos pontot jelentő Nagy távozása sem gyengítette azonban meg az együttest, amely a 15. forduló után pontveszteség nélkül áll a bajnoki táblázat élén, s már visszaküzdötte magát az NB I osztályba. A Vasas hátralevő mérkőzésein most már csupán az a tét, hogy veszít-e egyáltalán pontot a volt NB I-es csapat a második vonalbeliek között?

Kik a siker kovácsai? Az NB I-et is megjárt asztaliteniszezők közül **Balázs** és **Ivusza** ma is kulcsjátékos. **Séráról** már szóltunk. A kö-

MAI

sportkori tagok.

Valóban, szép eredményeket mutathat föl az a vezetőség, amely ebben az alig nyolcszáz lelket számláló községben a legutóbbi két év alatt csaknem megkétszerezte a sportköri tagok számát. Ez maga is a fejlődés jele. Az, hogy a község labdarúgó-csapata, női és férfi kézilabda együttese, valamint asztaliteniszezői az idén részt vettek a járási bajnokságban — nemkülönben. Ugrásszerűen emelkedett a tagdíjbevétel a nemesvidi sportkörnél, s ez is az előrelépésről tanúskodik. Ilyen előzmények után érthetően jó hangulatban folyt a sporttanácskozás.

Nem számít ünneprontásnak, ha a sok pozitív tényező mellett fölvetjük azt, amit a számvizsgáló bizottság vezetője is megemlített. A sportkör fölszerelésének tárolása jelenleg erősen kifogásolható. E téren sürgősen tenni kell valamit — mondta ki a közgyűlés.

A jövőről szólva célul tűzték az új vezetőknek, hogy tovább kell emelni a sporkörí taglétszámot. Újabb szakosztályt kell szervezni. A tekézés igen népszerű a faluban, éppen ezért úgy döntöttek, hogy 1970-ben megkezdi mű-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PESTMEGYEI HÍRLAP
Budapest

1021

Beck

Kisváros **Beck rajza**

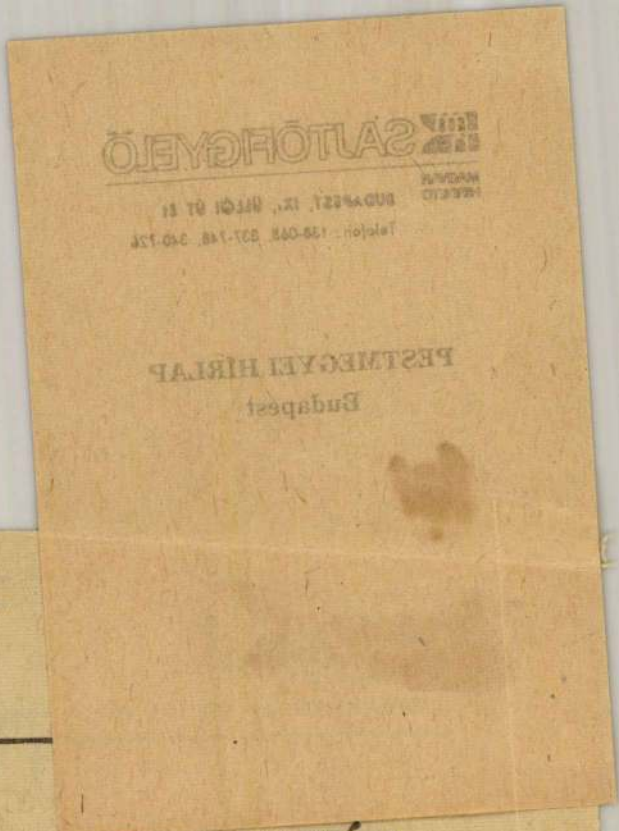

MÚZSÁK

CSENDES KÜLDETÉS

A taguló világ tükreként növekvő halmot alkotnak az íróasztalon a napi- és hetilapok, folyóiratok. E halomból kandikált ki egyik sarkával, rajta érdekes vonalú metszettel, valami. A nyomdagépek ontotta halomból kihúzott valami végül is az asztal mellett marasztalt. A Múzsák — Múzeumi Magazin ez évi második száma volt, szép képekkel, mértéktartó tipográfiával, okos szöveggel. A Múzsák negyedévente megjelenő művészeti és tudományos folyóirat, s ez maga, illetve az, hogy szép képek, okos szöveg található benne, s hogy tipográfiája, kiállítása tetszetős, még nem emelné ki a növekvő papírhalomból, az újságtengerből.

Mi az, ami kiemeli? Csupán a véletlen játéka volt, hogy a Múzsák előtt haragos — jogosan haragos — cikket olvastam a műemlékek nem okvetlen korban, sokkal inkább szellemiekben serdületlen rongálóiról, a falra firkálókról és vésőkről, a szobrok elcsúfítóiról, azokról, akiknek a szép nem szép kettő. A rongálók, a múlt kincseit becsülni nem tudó ostobák, s azok, akikhez a Múzsák szól, akik kézbe veszik, forgatják: tanulnak belőle. Mert igaz, kemény eszközökkel is küzdeni kell azok ellen, akik nem tudnak tisztességet, elrondítják azt, amit évszázadok hagytak örökül ránk, elcsúfítják azt, amit a művész maga égetve teremtett. Kemény eszközökkel is, de: más eszközökkel is. Olyasfajta csendes küldetéssel, mint amit az említett folyóirat is teljesít, amit népművelők, honismereti szakkörök tagjai, a szépről nemcsak beszélni tudó, hanem azt érzelmileg is magukénak érző pedagógusok töltenek be. Mert vajon nyúl-e ceruza után az, hogy a falra firkálja nevét, ott járta dátumát — vagy éppen egészen mást... —, aki egyszer belekóstolt a szépbe, megértette, s érzelmileg is magába fogadta, hogy a kövek beszélni tudnak, a tárgyaknak jelentésük van, s az eszközök múltból jelenbe örökítik az

Beck Judit, festő

MDh.

Több festményével szerepel a nemzetközi nőnap alkalmából az Ernst Múzeumban rendezett tárlaton.

Murányi-Kovács Endre: Megjegyzések a Magyar Képzőművésznők II. Kiállításához

Népszabadság, Bp. 1959. márc. 10.

8. C

Beck Judit

festő

M.D.K.

Lengyelországi kiállításáról.

Magyar Nemzet, 1959. okt. 22.

d.m.: Mittermi beszélgetés Beck Judittal . . . . . 4l.

Beck Judit, festő MDK

1959. jún. 16-án a művésznőnek kiállí-
tása nyílik meg Varsóban. Beck Judit
elutazott a megnyitóra.

—: Hír.

Népszabadság, br. 1959. jún. 23. 10. l

MDK

Beck Judit festőművész

(Kiállításán szereplő munkái közül repr.: Jadomerszky Margit a „Warrenné mestersége" címszerepében; Bartos Gyula mint Tiborc; Tanulmány a cérnagyári táblóról.)

Beck Judit kiállítása.

Nők Lapja, Bp. 1954. július 8. [12. l.]

MDK

Beck Judit festőművész

Kiállítása van a Fényes Adolf-teremben. Megemlített munkái: a mintegy négy esztendő alatt készített színész-pedré-sorozat; a Cérnaggyárban és bölcsődében készült rajzok: tanulmányok egy nagy kompozícióhoz.

Beck Judit kiállítása.

Nők Lapja, Bp. 1954. július 8. [12. l.]

Bede Judit
festő

M.D.K

A kiállításon részt vesz.

Megnyílt a magyar képzőművészek II. országos kiállítása.
Magyar Nemzet, 1959. március 8.

gl

MDK

Beck Judit

Csendélet, olaj
P.S. szinművész arcképe, olaj

M. Képzőművv.Szab.Szerv.Tav.Tárlat, 1947.máj.
3 l.

MOL

Beck Judit

Petri Sándorról készített portréja és Szoptató anya című műve szerepel a tavaszi női tárlatom. (utóbbi repr.)

Fodor Ágnes: Tavaszi női tárlat a Műcsarnokban.

Nők Lapja, Bp. 1958. március 13. [20.l.]

MDK

Beck Judit

Színészportrék I-III, kréta
Szentendrei táj, paszt.

Szentendrei Müv.telep jub. kiáll. 1926-56.

11 l.

MDK

Beck Judit

Alvás közben, tusr.

Fák alatt, vizf.

Tájkép, olaj

Fiatal magyar képzőművészek. Fővárosi Képtár 29. kiáll.
1946. dec. 6 l.

MDK

Beck Judit

Dunatáj Pócsmegyernél, akv.

Tájkép, akv.

Szentendrei Művésztelep kiáll. 1951. okt.

Csép (Komárom)

Micsky-kúria, Földszintes, 2+1+2 te
résszel, XIX. század eleje.

(Tamber Ilona, 1952)

G.Beck Judit

Tájkép, olaj

KUT kiáll. N.Szal. 1938. okt. 1.

G.Beck Judith

Asszony a hidon, olajtemp.

KUT kiáll. N.Szal. 1936. febr. 2 1.

Bech Judith festő M.D.A.

Vitaminisendélet. Olaj mův. tul.
Szentendrei piac. " " "
Obo Klemyrer verényel " " "

Szár magyar művész. Kiállítás Zat.
Bp. 1948. 7

Herr Professor Feste

M.O.I.

Ich verbleibe . . . mit
vorzüglicher Hochachtung .
Ihr ergebener Freund .

Herr Professor Feste
Kgl. Lehrerseminar

MDK

G.Beck Judit

tollrajzok

e.a: Festő és Szobrászkép. Isk.kiáll. Ujság, 1941. dec. 18.

MDK

Beck Indit

festőművész

Szinyey-Merse Társaság Tavaszi Szalon tárlitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

U j s á g
1936.V.19.

Beck Indit

festőmüvész

Szinyey Társaság Tavaszi Szalon kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel. Apja arcképével és két parztell kompozíciójával a legelsők között van itt.

Magyarság
1935.V.10.

Beck Indit

Szinyei Társaság szürije által rendezett
X. Tavaszi Szalon kiállításán „Anya gyer-
mekével" c. műve kitüntető elismerést kapott

Magyarság
1935 V. 12

Beck Indit

festőművész

Szinyei Társaság Tavaszi Szalon kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Pesti Hirlap
1935.V.9.

Beck Judit MDK

Somló István Kossuth-dijas szinmüvész, olf.

Mücsarnok 1937 Tavaszi tárlat

Beck Judith

A Szinyei Társaság zsürije által rendezett V.Tavaszi Szalon kiállitásán odaitélésre került:

kitüntető elismerést Esprit.

Pesti Hirlap
1935.V.12.

Beck Judit

MDK

Gózön Gyula szinmüvész, pasztell

Mücsarnok 1955 VI. Magy. Képsön. Kiáll.

Beck Indit

A Szinyei-Társaság zsűrije által rendezett X. Tavaszi Szalon kiállításán odaitéléstre került

kitüntető elismerést.

„Anya gyermekével" c. műve nyerte.

Nemzeti Ujság
1935.V.12.

M.D.K.

Beck Judith

A művészek Szabadszervezetének uj helyiségeiben rendezett kiállitáson szerepel müveivel, mint a "Szinház Füle" c. rovat hirül adja.

Szinház, Bp. 1946. szept. 25.-okt. 1.
II. évf. 37. sz. 24. lap

.K.C.M

Beck Judit

Szerepel a KUT kiállításán a Nemzeti Szalonban

Magyar Hírlap 1937 IV. 4.

Beck Judit

MDK

Hunya István arcképe, olf.

Miesarnok 1959 VII. Magy. Képsőn. Kiáll.

G. Beck Mudit

Karapal a KUT kiállításán a Nemzeti Szalonban

Nemzeti Cijnig 1937 IV. 4.

Beck Judit

Szerepel a KVT kiállításán

a Nemzeti Szalonban

Pesti Napló 1937 IV. 4.

MTK.

Beck Judit

Hir mütárgyvásárlásról

Zalai Hirlap 1967 febr.8.

Beck Judit

Művével nevepel a Munkácsy-léh Ernst Múzeumban rendezett kiállításán.

Kiemelik „paradicsomos csendélet" i. művét.

M. O. 934. V. 13 | Ujság: 934. V. 13.
B. H. 934. V. 13 | N. Ú. 934. V. 13

Beck Judit

Művével szerepel a Vesz-
reti halomban rendezett
KVT kiállítása.

Kiemelik finom portréit.

m.o. 934. XII. 2.

Beck Judit, [ ] MDK

A Szabadság és a nép c. 20 év előtti kiállítás egyik résztvevője.

Fenyik Flóra: Egy kiállítás két megnyitója

2. l.

ESTI HIRLAP, Bp. 1962. márc. 21.

D11

Fénykép

Milgué

Múzsainok

Beck Judith: Portré

Jelz.: Beck Judit I.

Festmény

Negatívnina.

Negativ

Petrás: 359-360 Kerényiné

Beck Judit: Major Tamás - Tartuffe
olaj

Negativ

Petrás: 363 Kerényiné

Beck Judit: Radnóti Miklós.
olf.

Negativ

Petrás: 364

Kerényiné

Beck Judit: Palántázók.
olf.

Negativ

Petrás: 365 Kerényiné

Beck Judit: Öreg paraszt.

M.D.K.

Beck Judit

"Koós Károly 85 éves" cimmel hozza a lap a müvész rajzát az iróról.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1968. dec. 21.
XII. évf. 51. sz. 7. lap

MDK

Beck Judit, grafikus

A színész portréja: Rajz:

Repr.

M. G. P.: Major Tamás 60 éves 6.

Népszabadság, Bp. 1970. jan. 25.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1970 FEB 18
NÉPSZAVA
Budapest

Az ügyész súlyosbításért, az elítélt és védője enyhítésért fellebbezett.

holnap megv
és sokáig hal
Mi az?
Hungary dalai
en

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

DUNAÚJVÁROSI HÍRLAP
Dunaújváros

1970 MÁJ 19

Beck Judit kamarakiállítása

Beck Judit dedikál az ifjú tárlatlátogatóknak. A festőművésznő kamarakiállítását férje, Major Tamás színművész nyitotta meg a Dunai Vasmű Művelődési Házban. A kiállítás május 31-ig tekinthető meg.

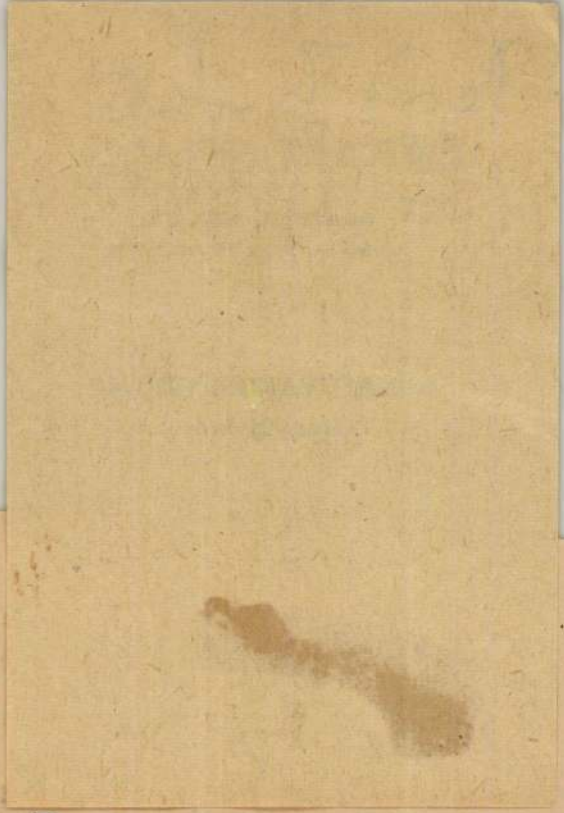

...amíg megnő a

s kalapácsával odavág, világ! ahol a legfehérebben izzik a vas!..

Megyek a karcsú úton / Megyek hazafelé / esőtől tündököl / Most a sok új házfedél.

Nem tudni, vajon *Szécsi Margit* költőnő vállalná-e ezeket a verssorokat, amelyeket *Török Béla*, meleghengerművi darus idéz? Tény, hogy két évtizeddel ezelőtt Szécsi Margit vízhordólány nagyon örült, amikor egy vállalati kultúrműsorban Török Béla segédmunkás felállt a pódiumra és elszavalta versét.

— Elmúlt lapszámukban egy vízhordó lányról írtak. Eszembe jutott, hogy 1951 tavaszán és nyarán a mi brigádunknak egy Szécsi Margit nevű, kis törékeny, kedves, lobogószemű lány hordta a vizet. A mechani-

gül is, hogyan döntött. De, ha meggondolom, maga a döntési lehetőség is elegendő a következtetésekhez.

Képzeljük csak el, hogy 1949-ben a sarudi EPOSZ-titkárnak valaki azt mondja, hogy 1966-ban majd nekivág Angliának, 1968-ban Mexikónak, hogy világhírességekkel kezel, azok kikérhetik tanácsait, hogy egy város ismert, megbecsült polgára lesz, és nevét a magyar sporttörténet aranykönyvében őrzik.

— Ha valaki ezt mondja, hát szájonvágom — örömömben. De nem hiszem el neki — mélázott el Török Béla.

Kétségkívül, nagy dolog elmotorozni Londonba, elrepülni New-Yorkba, Mexiko-City-be. De legnagyobb dolog mégiscsak az, hogy a sarudi suszterinas megteremthette magának ezt a lehetőséget, azt az emberi tartást, önbizalmat, amellyel végül is nekivághatott az útnak.

— Amikor idejöttem Pentelére, bizony mindjárt munkába fogtak. Kultúrcsoport, ping-pong csapat, népitánc csoport, SZHSZ lövészkör. Nem

Beck Judit

1021

Színészportrék, vázlatok, kerámiák

Beck Judit kiállítása a megyei könyvtárban

Szombaton délelőtt *Martyn Ferenc* nyitotta meg a Palmiro Togliatti Megyei Könyvtárban *Beck Judit* festőművész tárlatát.

Beck Judit Csók-tanítvány; a szentendrei művésztelep reprezentáns alkotója, aki számos hazai és külföldi kiállításon vett részt csaknem négyévtizedes pályafutása során. A legkülönbözőbb témákban a legkülönbözőbb egyéni útkereső hangon szólalt meg. Ennek eredményeit, sikeres állomásait és maradandó emlékeit méltatta megnyitójában a neves pécsi grafikusművész.

A kaposvári kiállítás vázlatos képet ad minderről. Meleg hangulatú tájlírát érzünk a *Szentendrei vázlatok* aquarellsorozatában, s a hazai táj értő szeretetét sugározzák a *Baranyai jegyzetek* rajzillusztrációi. A *Vázlatok a Krimből*, valamint olaszországi és csehszlovákiai útiképei a látni és *láttatni* törekvésekről szólnak beszédesen. Néhány szép kerámiája legújabb kísérleteinek eredménye. Olajpasztell sorozata — a *Rügyező gallyak* — a természet varázsát érzékelteti megkapó színnekkel. S újra virágok: üveghátlap-technikájának élénk színeit egy véletlen, egy valamikori üvegpalettán lecsorgott festékanyag szülte — matt fényeivel az üveg fonákján. Mégis valamennyi közt a leginkább megragadó talán a színház világa: rajzokban, festményekben; kosztüm- és színpadkép-vázlatokban. Családi kapcsolatai révén szinte élete egyik fele a színház. Próbákon, öltözőkben, előadás közben számos alkalom nyílt és nyílik, hogy közelről figyelje egy-egy szerep kialakulását. Férje — *Major Tamás* —, továbbá *Tőkés Anna*, *Timár*, *Somlai*, *Sinkovits*, és mások. Egy-egy felejthetetlen klasszikus alakítás emlékét őrzik és hirdetik ezek az alkotások csakúgy, mint a színészportrék: *Törőcsik*, *Dayka*, *Horváth Teri*.

Beck Judit kiállítását november 22-ig tartják nyitva.

W. E.

in.

KVGV

A Pamutfonó-ipari Vállalat
Kaposvári Gyára

FÖLVESZ

16—45 éves korig

női átképzős tanulókat

44 órás munkahét. Korszerű női munkásszállást, kedvezményes étkezést, utazást biztosítunk. Rövid betanulási idővel magas kereseti lehetőség.

Jelentkezésüket várja a PAMUTFONÓ-IPARI VÁLLALAT KAPOSVÁRI GYÁRA, Kaposvár, Jutai út 6.

Jelentkezés a vállalat munkaügyi osztályán.

(89188)

A FEJÉR MEGYEI ÁLLAMI ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT

azonnali belépéssel fölvételre keres

a székesfehérvári és a Balaton déli, valamint északi oldalán levő munkahelyekre gyakorlattal és képesítéssel rendelkező

építésztechnikusokat.

SOMOGYI NÉPLAP
Kaposvár

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., Üllői út 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Beck Judit

festőművészek a márcénsi bécsi kiállítá-
son is szereplő akvarelljeiből és tolbrajzaiból
kiállítás nyílt a pécsi Janus Pannónius
Múzeumban (Megnyitotta: Major Tamás)

Kulturális krónika

Magyar Hírlap, 1968 szeptember 18. 9. l.

Beck Judit festőművész

műveinek kiállítása szept. 17-én

délután nyílik meg a Pécsi Janus Pannonius

Múzeumban.

Magyar Nemzet 1968 szept 14.

— Napló —

Beck Judit

Szerepel az ~~Ferenczy Károly Múzeum~~ ásvízkárosultakést vendérei
táslatán szentendrén

H. Gy: A szentendrei művészek
az ásvízkárosultakést

Magyar Nemzet 1970 VII. 26 11 old.

Beck Judit

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

DUNAÚJVÁROSI HÍRLAP
Dunaújváros

1970 MÁJ 12

1021

Látogatóban Beck Juditnál

Kamarakiállítása csütörtökön nyílik a Vasmű Klubban

A Pozsonyi úti lakás tele fénnyel; szemközt a budai hegyek, lent a Duna-parton játszó gyerekek, a padokon pihenő felnőttek. A délutáni napfény reflexei végigtáncolnak a falhoz támasztott, szőnyegre rakott képeken, és élni kezd *Ladomerszky Margit*, mint Warrenné, *Bartos Gyula* mint Tiborc, *Major Tamás* vonásain Tartuffe-i álszenteskedés, Richard-i gonoszság, Polezsajev-i bölcsesség váltja egymást. Emitt Bartók távolba néző szeme, amott *Fischer Annie* átszellemült mozdulata a zongora előtt.

— A jellem kutatása, ábrázolása, az embert kifejező eszközök keresése; lényegében mindig ezt tartottam munkám értelmének és céljának.

Beck Judit arcképfestő, ritka művelője e műfajnak. Férje, Major Tamás révén benne él a színház egészen különös atmoszférájában, ahol emberi karakterek egész sora éled újjá estéről-estére. Színészportrék és művészportrék egész sorozata tanúskodik erről. S ha egyet-egyet alaposan szemügyre veszünk közülük, mintha a művésznő édesapjának kezevonását éreznők rajtuk.

— A „második nemzedék"-re mindig ballaszt nehezedik: egy nagy név több hátrányt jelent, mint előnyt, és *Beck Ö. Fülöp* lányának lenni, magas követelményt állít az elé, aki nemcsak utód akar lenni. Ami az előnyt illeti: egy művész-apát körülvevő légkörbe beleszületni, ott felnőni, az esztétikai értelemben vett „szép"-re egyre érzékenyebbé válni, mindez maga felér egy művészi iskolával. Mesterem egyébként *Csók István* volt a főiskolán, Bécsben, Párizsban, Londonban fejeztem be tanulmányaimat.

S mert a tanulmányokat tulajdonképpen sohasem fejezheti be egy művész, azóta, s főleg a háború vége óta, járt Itáliában, járt a Krimben, — mediterrán levegőt árasztó akvarelljei és filctollrajzai útinaplószerűen mesélnek erről.

— Nagyon szeretem a hazai tájat is. A nyarakat a Dunántúlon töltöm, sokat vagyok Szentendrén, Zsenvén, és Nagymaroson, ami hangulatilag elválaszthatatlan Pannóniától. Az embert körülvevő táj valódi arcát felhozni a felszín mögül — ehhez mindig meg kell találni a megfelelő eszközt, nem ragaszkodhatom egyikhez sem indokolatlan makacssággal: olaj, olajpasztell, akvarell, tus, filctoll...

Beck Judit néhány évvel ezelőtt kifejező eszköz-keresés közben különös, új technikai eljárást kísérletezett ki, s elsőízben két év előtti tárlatán, a bécsi Collegium Hungaricumban mutatta be. Ez az eljárás: plexiüveg-festészet.

— Ez így nem egészen pontos, és magyarul nincs is rá jó kifejezés, németül jobban cseng: Hinterglasmalerei. Vagyis üveghátlapfestészet.

A portrék, a táj-grafikák helyét elfoglaló üveglapok nemcsak egy régi műfaj újrateremtéséről beszélnek, hanem arról is, hogy Beck Judit nem kizárólagosan grafikus — itt azután már nem a vonalasság dominál, hanem a kolorit. Különlegesen villogó, néhol zománcra emlékeztető, helyenként Rubens-esen materiális, fénylő-ragyogó színfoltok. Technikája nem a hagyományos üvegfestészet mozaikszerűségére, s nem a harmincas évek neoprimitiv üvegablak-stílusára, mondjuk: *Aba-Novák* szándékoltan távlattalan üvegfestményeire emlékeztet. Üvegen is széles ecsetjárással dolgozik, mintha vászon előtt állna. Üveghátlapra festett virágcsendéletei vonzzák, megfogják a szemet, s hogy ez a sajátos műfaj nemcsak egy virágcsokor, vagy egy gyümölcshalom színfoltjainak megragadására alkalmas, azt néhány igen jó üveghátlapportré igazolja. Bármilyen műfajról és bármilyen eszközről legyen is szó, Beck Juditnak egyetlen művében sem érezünk statikusságot, az a mindenütt uralkodó dinamika jellemző rá, ami egy embert éppúgy drámai hőssé avat, mint egy növekedni vágyó fatörzset.

Végzünk az anyag összeválogatásával, ami nem könnyű, mert a hely és az alkalom csak kamarakiállítást tesz lehetővé. Kamarakiállítást, amit lényének és művészetének legjobb ismerője, Major Tamás fog megnyitni a csütörtöki *Major Tamás—Csernus Mariann klubszínház est* kezdete előtt.

(k)

Üzemi kutat

Nyolc műszaki és tizenhat szakmunkás — ennyiből áll a Dunai Vasmű kutatási osztálya. Gépműhely, metallográfiai, röntgen- és fotólaboratórium, három iroda és évi ötmillió forint — ezek a tárgyi feltételek. Mire képes ebből ez a maroknyi ember?

— Elsősorban a helyi jellegű, a vasműnek fontos feladatok, vizsgálatok elvégzésére — ismertette *Hauszner Ernő* osztályvezető. — Évente 30—35 témát tartalmaz a vasmű kutatási terve, ennek egy részét az országos kutatóintézetek és a Nehézipari Műszaki Egyetem végzi. Természetes, hogy osztályunk a bonyolult műszereket, berendezéseket és nagy szellemi kapacitást igénylő feladatok megoldására nem vállalkozhat, ezeknél csupán egyeztetésre, besegítésre szorítkozunk. Mi üzemi kutatók vagyunk, főként a termékeink minőségével kapcsolatos vizsgálatokat, bizonyos céloknak megfelelő acélminőségek, hengerlési technológiák kikísérletezését végezzük és felületvédelmi eljárásokat dolgozunk ki.

Az osztályvezető tömör összefoglalója részletezést kíván. Megkezdték például a folyamatos acélöntéssel kapcsolatos kutatásokat. A vasmű folyamatos acélműben öntött szovjet és nyugatnémet bugákat vásárolt, a kutatási osztály ezek hengerelhetőségét, szerkezeti, mechanikai tulajdonságait vizsgálta. A vasmű folyamatos öntőművének elkészülése után a bugákkal folytatják a kísérleteket és a hengerlési technológia a kutatási tapasztalatok alapján készül el.

Az üzemi kutatók munkája sem mindig sima. Nemrégen kikísérleteztek egy újfajta acélfajtát, a növelt folyáshatárú, jól hegeszthető, 58 C-jelű acélt. Azt gondolták, a nehézszerkezeteket, hidakat gyártó felhasználók kapnak az új, előnyösebb tulajdonságú anyagon, de ehelyett továbbra is a régi, bevált acélfajtákat rendelik.

— Érthető a felhasználók tartózkodása — jegyezte meg Hauszner Ernő. — Bevált technológiát, szerszámozást megváltoztatni nem könnyű. Az acélszerkezetek, a profilok felhasználása szélesebb körű lehetne már, de ez nem csupán a tervezők szemléletén múlik, hanem például az építőipar felkészültségén is.

Gecsei Gábor vegyészmérnök kapcsolódik bele a beszélgetésbe:

— Kísérleteket végeztünk a műanyagbevonatú finomlemezekkel. A laboratóriumi vizsgálatokat befejeztem, most már üzemi berendezések kellenének az alkalmazásához. Minden szakember tudja, hogy a felületvédelem szempontjából milyen előnyökkel jár a műanyagbevonat, mégsem biztos, hogy kapna elegendő megrendelést erre a Dunai Vasmű.

Már a második szabadalma készült el. A saválló acélok pácolási technológiájának kidolgozása után a spirálcsövek szigetelését is sikeresen megoldotta.

— Bitumenes műanyagfólia bevonattal helyettesítettük az eddigi kátránypapír, illetve üveggyapot szigetelést. Az új bevonat minőségét az Építőipari Minőségvizsgáló Intézet végezte el és a hagyományos szigeteléseknél jobbnak tartja. A műanyagfóliás szigetelés hazai alapanyagú, így várhatóan milliós nagyságrendű megtakarítást is eredményez. A szabadalmat *Szijj Dezső* technológussal dolgoztam ki, és már az üzemi kísérleteket is elvégeztük. Különösebb beruházás nélkül, a meglévő berendezés módosításával bevezethető. Mikor gyárt a vasmű műanyagfóliás spirálcsövet? A szabadalmaztatás, az új eljárások alkalmazása bizony szükségtelenül hosszadalmas folyamat...

Petznik János kandidátus kutatási területe főként a kohászati másodtermékekkel kapcsolatos. Vizsgálato-

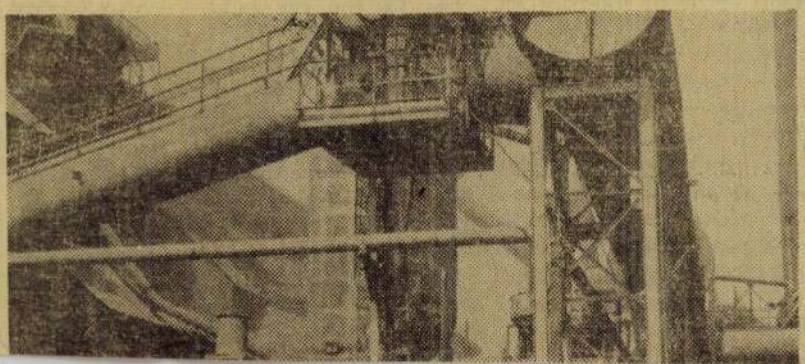

Beck Judit

festőművén kiállítása. Bp. Csók Galéria. - Ism: (a); Nők Lapja, 1966. febr. 5. - Fóthy János: Művészet, 1966. 7. évf. 4. sz. 37. l. - (Havas), Népnava, 1966. jan. 21. - Murányi Kovács Endre, Népszabadság, 1966. jan. 20. - Perneczky Géza, Magyar Nemzet, 1966. jan. 20. - (szalkai), Esti Hírlap, 1966 jan. 29. - Nagykanizsa, Képszabadnok. - T. E. Zalai Hírlap, 1966 nov. 20.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1969. 3.sz. 243-284.l./

[illegible]. 265. l.

Beck Judit

1978 MAJ 5

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 438-068, 337-748, 340-726

DUNAÚJVÁROSI HÍRLAP

Dunaújváros

Kamarakiállítás nyílik a Vasmű Klubban

1021

Beck Judit festőművész kamarakiállítása nyílik május tizennegyedikén a Vasmű Klubban. A kiállítás május 14-től, május 30-ig lesz nyitva,

Hirdessen

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HIRLAP

Beck Judit

1021

Major Tamás

Dajka Margit

A Thália Színház emeleti erkélyén kiállítást rendeztek Beck Judit festőművésznő színészportréiból, amelyeket a művészekről szerepeikben festett.

(Bozsán felv.)

április 2 között rend...
Tudományos Konferencia

A konferenciát „Új ut
kon a belkereskedele
címmel rendezik, minte
70 külföldi és 250 magy
meghívott részvételével.

A konferencia célja
utóbbi évek kutatá
eredményeinek megi
merése és megvitatása.

Ismertetik a gazdasági r
form tapasztalatait, a vá
lalati irányítás korszer
módszereit, a tervezést,
piackutatást, a prognoszt
zálást, az eszközök fe
használásának hatékon
módszereit és az anya
érdekeltség aktuális kérdé
seit.

RT

általános
zívája

alakulatok" Ben Het-i tá-
borát.

Nyugati távirati jelenté-
sek szerint az ország északi
részétől egészen a *Mekong-*
folyó torkolatáig, mindenütt

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HÉTFŐI HÍREK

1969 MAR 3 0

/1021

Beck Judit

● KERES EMIL portréja — Beck Judit festőművész kiállításáról. A színészportrék „specialistájának" tárlata a napokban nyílt meg — nagy sikerrel — a Thália Színház előcsarnokában.

Fischer

Egy ma

— Ha Fischer úr tudta volna, hogy hamarosan én leszek gyárának az igazgatója, biztos nem vett volna föl a Precíziós Művekbe. De Fischer úr igazi kapitalista volt, és el sem tudta képzelni, hogy egyszer más világ köszönthet be ebben az országban.

Maracskó László, a Magyar Hajó- és Darugyár vezérigazgatója akkor 25 éves volt, és *1945-öt* írtak. Bizonyára ő maga sem sejtette, amikor *esztergályosként* belépett a Fischer-gyárba, hogy rövide-

Beck Judit

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

TÜKÖR

1969 ÁPR 8

1021

KIÁLLÍTÁS
SZÍNÉSZEK
SZEREPEKBEN

A Thália Színház, nem először, kiállítást rendezett emeleti előcsarnokában. Beck Judit festőművész színészportréit állította ki: olajban, pasztelban, rajzban láthatja viszont a közönség, Dayka Margitot (képünk), Somogyi Erzsit, Gobbi Hildát, Ladomerszki Margitot, Major Tamást, Gózon Gyulát, Törőcsik Marit és másokat, különböző szerepekben.

Beck Judit

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61

Telefon: 438-068, 337-748, 340-776

1970 MÁJ 15

DUNAÚJVÁROSI HÍRLAP

Dunaújváros

Naptár

1021

Május 15 Péntek

— 30 éves Dunaújváros címmel a nyugdíjas klub rendezvénye a Dunai Vasmű Művelődési Házában.

— Az autóklub fogadóórája 17—19 óráig az irodaház földszinti szobájában.

— Beck Judit festőművész kamarakiállítása a Dunai Vasmű Művelődési Házában.

— Pentelei Molnár János képzőművészeti kiállítása a Kiállítási Teremben.

— Röplabda: D. Kohász—Békéscsaba NB II. női mérkőzés a központi sporttelepen 16 órakor.

Május 16 Szombat

— Beck Judit festőművész kamarakiállítása a Dunai Vasmű Művelődési Házában.

— Kézilabda: D. Kohász—Bodakajtor megyebajnoki férfi mérkőzés 10 órakor, D. Kohász ifi—KÖFÉM ifi és DKSI—Aba női megyebajnoki mérkőzések 11 órakor a központi sporttelepen.

— Labdarúgás: Magyarország—Svédország újságíró-válogatott találkozó 15 óra 30 perckor a központi sporttelepen.

— Röplabda: D. Kohász—Nyíregyháza NB I-es férfi mérkőzés 9 óra 30 perckor, D. Kohász—Gyoma NB II. női mérkőzés 10 óra 30 perckor a központi sporttelepen.

Május 17 Vasárnap

— Beck Judit festőművész kamarakiállítása a Dunai Vasmű Művelődési Házában.

— Matematika és fizika egyetemi előkészítő a Bartók Béla Művelődési Központban 8—12 óráig.

— Teenager vasárnap a Bartók Béla Művelődési Központban 15—21 óráig.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Petőfi: 8.05: Csajkó szkij: Az évszakok. 8.50: Időszerű nemzetközi kérdések. (Ism.) 9.00: Ezeregy délelőtt. A Gyermekrádió órája. 10.00: A zene hullámhosszán. Közben: 10.59: Lottóeredmények. 11.45: A működő színjátszás a művelődés szolgálatában. 12.00: Zenekari muzsika. 13.03: Mai arab költők versei. 13.23: Verdi: Aida — Amneris és Radamas kettőse. 14.00: Mindenki kedvére kettőtől—hatig ... 14.50: Üzenetek. A mikrofon előtt: Boros Anikó. 17.00: Ötórai tea. 18.10: Falusi esték. 19.00: Arany János és a muzsika. I. rész. 19.25: Jó estét, gyerekek! 19.30: Alba Regia Nemzetközi Jazzfesztivál. Kb. 21.50: Láttuk, hallottuk. Színház, film és képzőművészetkritika. Kb. 22.10: Oláh Kálmán népi zenekara játszik. 22.30: Filozófia — címszavakban. Riport. 22.40: A hanglemezbolt könnyűzenei újdonságai. 23.15: Zenekari muzsika.

URH: 18.10: Tánczenei koktél. (Ism.) 18.55: URH Zenei Kalauz. 19.35: Mozart: Don Juan. Kétfelvonásos opera. 22.28: Magyar zeneszerzők.

SZOMBAT, május 16.

Kossuth: 8.20: Lányok, asszonyok. 8.40: Boros Lajos népi zenekara játszik. 9.10: Zino Francescatti hegedül. Witold Malcuzynski zongorázik. 10.05: Jon Vickers énekel. 10.27: A Saarbrückeni Rádió Kamarazenekarának hangversenye. 11.01: Rádiószínház: Határidőnapló. Max Gundermann rádiójátéka. 12.20: Zenei anyanyelvünk. Galántai cigányzenészek. 12.30: Melódiakoktél. 13.50: Család és munka — falun. 14.00: Kóruspódium. 14.07: Szabó Gábor gitározik. 14.20: Kis magyar néprajz. Szerkeszti Ortutay Gyula. 14.25: Új Zenei Újság. 15.05: Hétvégi külpolitikai figyelő. 15.20: Csak fiataloknak! 16.09: A Magyar Rádió és Televízió szimfonikus zenekarának új felvételeiből. 17.05: Legkedvesebb versem. Elmondja: Béres Ilona. 17.25: Közvetítés a Magyarország—Svédország válogatott labdarúgó-mérkőzésről. 19.45: A Magyar Rádió és Televízió népi zenekara játszik. 20.29: Édes hazám. Barangolás a Bükkben. 21.19: Hallgassuk együtt! Kroó György műsora. 22.20: Róbert László vietnami jegyzete VI. rész. 22.30: Táncoljunk! 0.10: Melódiakoktél.

Petőfi: 8.05: Liszt- és Bartók-művek. 8.50: ENSZ-műsor. (Ism.) 9.10: Rákóczi. Részletek Kacsóh daljátékából. 10.00: A zene hullámhosszán. 11.50: Kocskás Sándor könyvszemléje. 12.00: Hovanscina. Részletek Muszorgszkij operájából. 13.03: Vásárhely visszaesett? Beszélgetés a város vezetőivel. 13.30: Gesualdo madrigálok. Robert Craft együttes énekel. 14.00: Napraforgó. A Gyermekrádió órája. 15.00: Hangverseny a stúdióban. 15.45: Latinamerikai históriák. 16.05: Magyar fúvószene. 16.20: Orvosok a mikrofon előtt. (Ism.) 16.25: A hét műsorából. (Ism.) 18.10: Kívánságok Klubja. Az Ifjúsági Rádió műsora. 19.00: Zathureczky Ede hegedül. Bach: g-moll szólószonáta. 19.20: Jó estét, gyerekek! 19.30: Alba Regia Nem-

Beck Justit

Emlétve

H Gy. A nautenskrei művészek az árvízkárosultakért

Magyar Nemzet, Bp. 1970. jul. 26. 11.

Beck Judit

„Enyém a föld, magamén arator!"
Magyar Kommunista Párt Fáklya Rt
1945 58/84 cm
– 4.n. reprodukció –

Politikai plakátok 1945-48
Bp. Kossuth Kiadó 1970

Beck Judit

1. Sá-ga virágok olaj, 50×50

Szentendrei festők tárlata
Ferenczy Károly Múzeum

Beck Judit

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR HÍRLAP

Budapest

1970 MÁJ 15

meszetes hatással fejezte be életét.

DUNAÚJVÁROSBAN A VASMŰ KLUB előcsarnokában kiállítás nyílt Beck Judit festőművésznő alkotásaiból. A kiállítást nagyszámú érdeklődő jelenlétében Major Tamás Kossuth-díjas színművész nyitotta meg.

1971

Beck Judit

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRDEVŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 FEB 12

NÉPÚJSÁG
Eger

1021

Festőművész-közönség találkozó az óvodában

— Beck Judit festőművész a Fővárosi Tanács megrendelésére készítette el a négy évszakot ábrázoló kompozícióját. A festőművésznő különleges technikával üvegre festett képeit a Kelenföldi lakótelep Moha úti új óvodájában helyezték el. Nemrégiben alkotó- és „közönség" találkozót rendeztek az óvodában. Képünkön: Beck Judit segítsége a rajztanuláshoz. (MTI fotó — Keleti Éva felv.)

Fényképalbum

Sok szerep talált, — egy színésznőt

Bár az érdekes színész-alakításokat megőrzi az emlékezet, mégis jól jön egy fényképalbum, amelynek fotói segítenek a krónikásnak felidézni a múltat, s felvázolni egy művész portréját.

A kőszívű ember fiai Editjét, Gárdonyi Fehér Annájának címszerepét, vagy Roxanját a Cyranóból, vagy a bolond lányt a Tiszaeszlárból? — felsorolni is hosszadalmas a sokszínű szerepek listáját.

Aztán itt egy kép: matróz-

következő perceket, amikor szerelemért vágyódó kis Ad kitör a bigott világból. *Sok káig őrzöm ezt az alakítás* És a harmadikat is: Molna Ferenc Liliomjának Marijá *a vidékről Pestre kerül bűntelen tisztaság, naiv feltörekvő figuráját*

Tamási Áron:

Szirom és Boly

(Magyar rege, az 1958—59 esztendőkből) (1)

ELSŐ FEJEZET

Május, vagy a Boly hava

Legyen az Atya dicséretére, amit írok; nemkülönben legyen égő gyertyája az én jó szándékomnak.

Így legyen, ha már írásba fogtam, megadván magam a gondolatnak, mely a közeli múltban permetével engem meglegyintett, akár a hullám is meglegyinti, az ő párájával, a partmenti öreg fűzfát. Valóban, mint az öreg fűzfát a pára, először engem is csak úgy illetett a gondolat, alig-alig lehellet gyanánt; de aztán napra hold és holdra nap következvén, a gondolat késztető hullámai is folyvást növekedtek, sarkantyúzva eme írásra engem, majd pedig habos tajtékval minden nyugalmat is kimostak belőlem.

Nem volt irgalmazás.

Vagyis, mint az őszi levél, kinek senki sem mondja meg, hogy honnét jön a szellőre szél, úgy jártam én is. Mert immár csak lengedezek és engedelmesen betűket írok, melyeket elvisz a perc. Nem tudom, akár ama őszi levél, hogy honnét jött a késztető hullám, s miért verdesi lelkemet a tajték. Meglehet, hogy valami jóféle szellem kiválasztott engem, hogy szóljon általam. Hát ha így volna, akkor az a jóféle szellem csalatkozni fog, mert én nem vagyok már fényes trombita. Vagy az is lehető talán, hogy holmi csalfa lélek környékezett meg, bárány bőrébe rejtve magát.

Ki tudja!

Jobb lesz hát, ha nem porkászok a semmibe, hanem a bizonyosság mellett maradok, vagyis magamnál. Azt kell gondolnom tehát, hogy a jóféle szellem csupán futó képzelem, mert ha lenne is efféle késztető szellem, az nem engem választana szószólónak, hanem méltóbbat valakit. És hát a csali lélek is jobban kedveli a rokont, aki én nem vagyok. Így aztán nem marad egyéb hátra, csak gyarló magam, s magamban is az a megterhesült öreg fa, amelynek sárguló levelei közül életem madara kívánkozik szólni.

Hát szólj, madaram!

Biztass engem és súgj-búgj a fülembe, hogy az idő falára hadd jegyezzem fel ezt az idáni Pünkösd havát, az ezerkilencszáz után az ötvennyolcast, mely az én életemen oly nagyot fordított! S hadd beszéljem el Pünkösd hava után a következő hónapokat is, egészen addig, amíg a hónapokból kitelik legalább kilenc. Fohászkodom a reményhez, hogy legalább ez a kilenc kerekedjék ki csakugyan; vagyis ötvennyolc májusától ötvenkilenc februárig, ebben az én írásomban, minden örökül jön meg. Bár, ki tudja, hogy mind a kilenc hónap meg fog-e örökülni?! Mert ugyanis azokból hét és fél hónap már a hátam mögött van ugyan, de bizony hét egész hét még a jövőben rejtőzik. Ha jól számítom, csakugyan hét egész hét, mivel ebben az órában, amikor jelen írásomat kezdem, még csak ötvennyolc Karácsony havában vagyunk, s annak is pontosan a közepén.

Azt szokták modani, hogy ha megérjük, meglátjuk.

Maradok hát én is, az idő dolgában, ennél a vakablaknál. De a legnagyobb reménységgel mégis; amivel azt akarom mondani, hogy legalább a hátralevő hét hetet még igen szeretném egészségben és romlatlan elmével tölteni el, hadd írhatnám meg, a nyolcadfél hónap mellé, annak a hét egész hétnek is a történetét.

De mondom, majd meglátjuk.

Amit nem tud az ember, azt a rejtőzőt azzal táplálja, amit tud. Így tehát rátérek én is az idén múlt májusra, vagyis az ötvennyolcasra, minek a sorsfordító nagy eseményét szeretném valahogy elmondani. De ahogy azon gondolkozom, hogy miképpen is tudnám azt a fordulatot elregélni, hát az elmém egyszerre megriad. Igen, mert eszembe fut, hogy én is egyszer meghalok, s akkor ennek a kilenc hónapnak zsenge regéjéből ódonult krónika lesz. S nem lehetetlen, hogy ez az én zöld regélésem, magam elporladván mellőle, odakerül az emberek elé. Az emberek pedig csak belécsipdesnek írásom szavába s már kérdezik is, hogy ugyan ki volt az a jámbor krónikás?

S nem fogja tudni senki.

Jobban mondva, valamit fog tudni mégis, mert én első szóval most elmondom, hogy engem Szirom Antalnak hívnak. Vagy kedvesebb családi szóval, s már a terjedtebb életben is, Antapónak vagy Szirom tátónak neveznek, mely mind a két zöngeményt az én Pálocska unokám ragasztotta reám, nem tudván kicsi korában kimondani, hogy Anti nagyapó. Így tehát magam Antapó, vagy Szirom tátó vagyok, az őseim pedig szabad székely magyarok voltak, akik valamikor ott is éltek a székelyek földjén. De aztán nagy veszedelem következvén, Bukovina tartományba kivándoroltak. Én is abban a tartományban születtem, ezelőtt hetvenhat esztendővel, ami elég szép idő, sokan azt mondják. Én azonban még elég jól birom magam, s úgy szálában is megnézhet, aki lát. Igaz, a hajam sokat gyérült már; s fehér is bizony, mint a hó. De az arcom színe barna-piros, a szemem a betűre s a távoli tárgyakra egyaránt fungál, s a mozgásomban sincsen még ingatagság.

Mit mondjak még?

Elmondhatnám, hogy boldogult atyám mindig földön gazdálkodott, úgyanúgy magam is. A családban velem együtt öt gyermek született, kik közül én az első voltam, de most már mind az öt én vagyok. Ami iskola közel volt hozzám, abban én fürge elmével mindegyikben forogtam, de a tudomány nagyobb házai dugva voltak előttem. Három esztendeig katona voltam, utána megházasodtam, s lett rendes időre öt gyermekünk, nekünk is. S hogy a malom tovább is egyformán őröljön, az én öt gyermekem közül is csak egy él jelenleg, mert kettő himlőben meghalt, még kicsi korban; egyet iskolás idejében valami bogár csípett meg, féktelen méreggel; egy fiamat pedig a gránát vitte széjjel, negyvennégy októberben, a vándorlás alatt, egy bizonyos Somogy megyei községben, melynek a nevét meg sem mondom, mert hiszen maga a község nem hibás.

Mondjak még valamit?

Nem mondok, ámbár, ahol van már egy gyászlobogó, ott a második nem kétszerezi meg a szomorúságot. A családi fekete gyász mellett ilyen második gyászos lobogó volt ennek a töredékes székely népnek a balsors élete. Mert a vándorlás szomorú dolog, a sok vándorlás pedig még szomorúbb. Mi pedig azt a régi-régi vándorlást, a mádéfalvi keserű füstöt, soha el nem felejtettük, mert annak a korma apáról fiúra kormozott; mondom, azt még el sem felejtettük, amikor ezerkilencszáz és negyvenegyben ismét vándorútra buzgattak, hogy aztán Újvidék táján még hosszabbak legyenek az éjszakák. Hát hosszak is voltak, teli s teli nyugtalansággal s gyakorta rémekvel, mind a négy esztendő. De hogy ne toldjam meg, amit kurtítani kéne, a negyedik évet már nem értük ottan, mert október elején, hirtelen szükségből és nagy harci zenebona között, ismét kerékre keltünk, hogy édes gyökerünkvel hazai földbe kapaszkodjunk, végre s valahára.

(Kass János rajza)

Mondjam, hogy miképpen történt?

Azt sem mondom, mert ebbe a krónikámba nem kívánkozik belé; s az a Pünkösd hava, az az ötvennyolcas, nagyon toporog is már az ajtóm előtt. Annyit mégis el kell szólanom, hogy annak a nevezetes esztendőnek, vagyis negyvenötnek a tavaszáig, nyugalom és fedél nélkül terengtünk a szenvedő tájakon. Úgy valósággal, mint ahogy az árvíz tetején lükken tovább s ismét tovább a sok fekete özönfácska, miknek a testéből azonban, ott az árvízben is, ki-kibukkan a rügy. S amikor a kertekben s az erdőkön is bomlani kezdett a rügy, akkor már szálláson voltunk mi is. Nem ég alatt, hanem fedél alatt; s egy kicsi birtokval is, melyet tulajdonunkba osztottak. Hát azóta itt élünk, ezen a dunántúli kies földön, egy Baglyod nevű faluban, melynek a nevét, rajtam kívül, nyilván senki sem tudja. Ami nem is csoda, mert kicsi falu ez a Baglyod, mindösszesen ötven házzal, s kettő és félszáz lélekkel, ha jól mondom. Pedig nem mondom jól, mert igaz, hogy a településünk idején, vagyis negyvenöt tavaszán, annyit számláltunk, de attól az időtől kezdve az atyafiak még tizenkilenc házat az ötven mellé építettek, nemkülönben szaporítottak is annyit, hogy a lélekszám a négyszázat most már közelgeti.

De így is kicsi falu ez a Baglyod.

A szót nem is azért vesztegetem reá, mert kicsi; ámbár egy kis faluban is születhetik olyan ember, aki a bolha lábát meg tudja számlálni. Vagy másfelől gondoljunk a szorgalmas méhecskékre, akik aprócska állatok bizony, de róluk mégis több könyvet írtak eddigelé, mint példának okáért az elefántokról, akik pedig olyan tetemes nagy állatok, hogy még az elme is döccen egyet, amikor őket a méhecskékvel akarja összevetni.

Nem szégyen tehát, hogy oly kicsi falu Baglyod.

Ami hiányossága van neki, ebben a tekintetben, azt kétszer a szerencse s egyszer a szorgalom úgyszólván pótolja is.

A szerencse első kedvezése az, hogy igen szép helyen fekszik, vagyis a Kontyos nevű hegy nyugati oldalában. Ez a Kontyos hegy, vagy inkább becsületes domborulat, igen hosszan elnyúlik északról dél felé, vagyis délről észak felé, ha úgy jobban mondom. Szép erdőség borítja a hosszan heverésző hegyet, s van abban az erdőben mindenféle fa, csak fenyő nincs talán, s no, még kökénybokor és boróka. Baglyod egészen a szélén fekszik az erdőnek, valahogy olyanformán, mintha éppen most bújt volna ki az erdőből, vagy pedig most akarna elbújdosni benne.

Hát ez az első, az ő szép fekvése, amivel kisded voltát szerencsésen feledteti. De ettől az elsőtől nem marad el a szerencse második kedvezése sem, vagyis vízben nemcsak gazdag, hanem kincses is az a víz. Kincses, mert az erdő mezsgye részein üdítő források bugyognak, melyek között gyógyító források is vannak, főképpen a fekélyes gyomorra és a keringő vér serkentésére. Akadnak ugyan, akik az efféle üdítő és urusló forrásokat, mint közönségesen használatos vagy áldásos vizeket, nem becsülik a kevésnél többre. Azt mondják az ilyenek, hogy a forrás nem is víz, hanem csak tünemény, mert az egyik nap gondol valamit s másnap már nincs is. Nem leány tehát, akivel házasodni lehet, hanem csalóka tündér, ki kedvre derít s már illan is el. Az efféle lombot vesztett erdőnek elfelejtik, hogy ahol tündérek illároznak, ott leány is lesz valahol. Így van ez a baglyodi forrásokval is, mert ha azok a források tündérek, akkor leánynak ott van a Baglyod pataka, mely az erdős hegyről lefut a falu felé; s követve csakugyan a leányok természetét, nem szalad által a falu derekán, magának való módon, hanem ide-oda kanyarog a faluban, csobogtatja mindenütt a szavát s magát illegeti, mint valóban a leány, aki férjet akar csacsogni magának.

Hát Baglyod szerencséje, második ajándék gyanánt, ezekben a forrásokban bugyborog.

Mivel azonban a két szerencse mellé én harmadikul még mondtam egy dicséretet, hát megemlítem azt is. Megemlítem, amit nagy szorgalommal főzünk, de még magam előtt is csak titokban említem meg, nehogy azt gondoljam, hogy tudok róla. Most süllög ugyanis ez a titkos valami, jobban mondva most főztük meg annyira, hogy a végső módját megadhassuk. S nem más, amit ily titkosan kerülgetek, mint a falu gazdálkodó élete. Maga az okos elrendezés, hogy itt tisztaság legyen, rend és egy közös akarat. A Bolyról, ami a népességet jelenti, most emeltük le a kosarat, s azt akarnók, hogy a szabad mozgásban mindenki a helyére kerüljön.

Nem kicsi dolog, mert magunknak egy nagy család, s másoknak jó példa szeretnénk lenni. De hogy sikeredik-e, vagy nem, azt megmondani nem lehet, mert hiszen az emberek ilyenek is, olyanok is. Itt van példának ez a baglyodi nép, melyről, ha rosszat mondanék, nem volnék igazságos; de ha jót mondanék, akkor sem egészen. Sok minden magyarázza ezt, mert hiszen semmi sincs ok nélkül. Elsőnek azonban, úgy hiszem, a megélhetés beszél. Vagyis a falucska tetszetős helyen fekszik ugyan, s amint elmondám az előbb, egyben-másban szerencséje is van. Hanem a mindennapi kenyér dolgában, hogy a jó módról ne is beszéljek, hát abban elég mostohán van a nép. A határ földje, ha a holdak számát vesszük, még úgy-ahogy, mert hiszen van Baglyodnak háromszáz holdja, vagy talán valamicskével több is. De ennek a földnek csak a fele lapótya, úgy feküdvén csakugyan, mintha a tepsiből most tették volna ki arra a tájra, vagyis egy óriási nagy lapítóra, mely nyugati irányba lejt, a völgy felé. A másik fele azonban, annak a háromszáz holdnak, igen vegyes terület, mert egyrészt erdőből áll, amely gondozatlan és haszonra tilos; s másrészt gondolkozó vagyon, vagyis bokros-ciheres szalag, mely a falu felett s az erdő szélin húzódik végig, s amely éjjel-nappal azon gondolkozik csakugyan, hogy erdő legyen-e, vagy kaszáló.

Hát ilyen a baglyodi föld.

Elvegyes nagyon, mert a lapótyás részen minden szívesen megtermik, a gondolkozó részen pedig csak a mogyoró s annak bokrai alatt az ibolya. S ha a földhöz hozzátesszük azt is, hogy aki Baglyodban lakik, az szinte rejtekhelyen lakik, akkor már könnyű megfejteni azt a találós kérdést, hogy milyen nép lakta negyvenötben a falut.

Hát elvegyes nép, nyilván.

S úgy is van, mert lakott ottan valami húszig való svábajkú család, jobban mondva, az ajkuk német volt, de maguk nem szabályosan svábok, mert igen borivók voltak, s borsos-paprikás emberek. Pattogtak is negyvenötben, amikor hallották, hogy kezdik a polifikát számonkérni. Úgy meglobbantak a hírtől, hogy házat-barmot otthagytak s káromkodva mind elmentek. Pedig hát gyökeres bajuk nem lett volna, mert hiszen, mindenki azt mondja, jó hazafiak voltak s nem vérvel politizáltak, hanem csak bor mellett összevissza, mint más magyarok. Dehát mind rájültek a szélre, ami elvitte nyugatra őket. Csak kettő maradt belőlük, s az a kettő jól megél velünk ma is.

Az egyik különösen, egy Hopra Mátyás nevű, mert a későbbi időben az a Hopra valahogy a vejem lett.

Ezek voltak tehát, ezek a svábajkúak, negyvenöt előtt a java nép, a jól termő, lapos földekkel; a többi népség pedig, vagyis a tetemes rész, az valóságos gyűjtemény volt. Olyan egészen, mintha valami tréfás ember válogatta volna össze. Mert ugyanis, volt azok között cigány, s nem is csak egy, vagy kettő; voltak együgyű magyarok valahányan; volt seprűcsináló, volt dongás, volt vadász és madarász, volt ablaküveges; s még egy öreg bakter is volt, aki annyi gépszuszogást és vonatsípolást hallott volt immár, hogy mint a hal vízbe, úgy búját belé ebbe az erdei csendbe.

Mindezeknek, akiket én most elszámláltam, nagyrésze még a baglyodi fészkén gondolkozott, amikor én ide települtem, negyvenöt tavaszán. De már akkor láttam én, hogy mint az áprilisi idő, az egyik órában ezt gondolják, s a másikban azt gondolják. S ahogy teltek a napok, az első melegebb széllel néhány cigány karaván ban el is ment. De aztán megfordult a szél, ahogy a tavaszi kínlódásban szokása neki, s egy zimankós napon új cigányok jöttek, úgyszintén karaván-ban. S mint a cigányokval, úgy jártunk a többi ingatag népséggel is, mármint azokval, akik nem voltak gyökeres lakosok. Mert egyszer csak odalett a seprűcsináló s a helyébe jött egy tyúkszemvágó; aztán elment az ablaküveges és jött a helyébe egy mézgagyűjtő. S miközben ezeket így csereberélte az idő, azalatt efféle mismás emberekkel még szaporodtunk is, mert honosult oda kóválygó pincér, s egy elárvult borbély; nemkülönben egy öreg hordár s valami mezei próféta; s rá-adásul még egy veres hajú ember is, akiről azt hírelték, hogy az állami hóhérnak volt a segédje.

S itt voltunk mi.

Vagyis a székely magyarok, kiknek a helyét a telepítési biztos, egy törvénycsináló atyánkfia, Baglyodban jelölte meg. Harminchét család került erre a baglyodi lajstromra, melyet szent iratnak is nevezhetnék, mert hiszen a harminchét család által egyszáz és nyolcvanhét lelket teremtett újjá a népi törvény. Igen, a gyermekekvel együtt ilyen számban települtünk meg, ámbár egy félesztendővel azelőtt, amikor Újvidék mellől elindultunk, akkor tizenkilenc lélekvel többen voltunk, mert betegségben s a háborús tüzekben meghaltak harmincötön, s születtek tizenhaton. A harminchét családnak jutott huszonegy elhagyott ház, melyből tizennyolcat a német ajkúak hagytak el, nyolcvanegy lélekszámmal; hármat pedig valami bélyeges öt család, huszonegy lélekszámmal.

Nekem s Ámáli feleségemnek jutott egy kőház, két szobával; s lévén egy vejem is, egyetlen Zsuzsika lányom után, bizonyos Ténferi Péter, ki azóta megboldogult, hát azoknak is jelöltek egy házat, valamicsodás volt. S bár nekik három kicsi gyermeküknek vala abban az időben, én mégis úgy gondoltam, hogy húzódjunk valahányan az én fedelem alá, hadd maradjon az a másik ház valaki másnak, érdemesnek minden esetre, aki a gyermekeivel valahol igen szorong is talán.

Így is lett.

De hogy tovább folytassam az ülepedést, a ház mellé jutott nekem három hold földecske, kettő a palacsintás jótermőből s egy a ciheresből, amit én elegendőnek is ítéltem, mert hiszen szabad gyermekem nem volt. S jutott föld Ténferi vejemnek is, még pedig a három gyermekhez öt hold, három a síkföldekből s kettő a bokrosból.

S elkezdtük az új földeken az új életet.

— No, Péter! — mondtam a vejemnek. — Most már itt élünk, itt halunk.

Ténferi vejem, aki szeretett libegősen beszélni, köhécselve felelte:

— Hát, ahogy a madarak tollával meg van írva.

Nem tudhattuk, hogy a madarak tollával mi van a jövendőbe írva, de amit én mondtam, azt bölcs megadással mondtam. Vagyis azt gondoltam, hogy lesz immár egy kicsi nyugodalmam nekem is, szántok-vetek békességvel, s babrálom az ibolya tövit. Ha pedig munka közben úgy lesz érkezésem, leülök egy forrás mellé s a múlt fájáról a kalapom fejébe szedem az emlékeimet, ezt az egész hányatott életet, s kiválogatom onnét a szívnek és az elmének mindama gyöngyeit, amelyeket az ivadékoknak örökül szeretnék hagyni.

Így gondoltam.

De az ibolyák tövin a játék és a gyöngy válogatása a forrás mellett, az bizony elmaradt. El, mert hamarosan megválasztottak bírónak, ami választást, egy kicsi pusmogásval ugyan, de mégis elfogadtam. Úgy vélekedtem ugyanis, hogy ha már Baglyod szállást adott nekem s a magyar nép hazát, akkor Baglyodnak fia s a hazának hazafia leszek. A terüt a nyakamba vettem tehát s megnéztem töviről hegyire, hogy ezt a baglyodi bolyt miképpen tudnám úgy elrendezni, hogy bárki ha fogja látni, bólintson rá egyet.

Amit az eszem malmára felöntöttem, azt megőröltem jól; s amikor megszitáltam a lisztemet, akkor az maradt meg, amit most mondok. Vagyis az, hogy amiképpen az egyes embernél a testet és a lelket egyaránt kell nézni, azonképpen a népnél is, melyből az én ereszem alá ez a baglyodi boly tömörült. Együtt kell nézni a testet és a lelket, mert különbözők vagyunk ugyan s legyünk is, de akiknek jóban-rosszban egy sorsot kell viselniök, azok a közdolgokban legyenek egy személy. Ez azonban csak úgy lehetséges, ha az igazság uralkodik. Mert ugyanis, ahogy boldogult atyám mondta, az igazságtalanság a legnagyobb megrontója minden bolynak, legyen az a boly család vagy falu, vagy akár maga a nemzet. Így van ez, mert az igazság örök emberi óhajtás, minekfolytán ha napfényen nem virágozhatik, akkor bujdokolva keres életet.

Én hát bírói kalapnak ilyen kalapot tettem.

S abban a kalapban megnéztem először, hogy a testnek mire van szüksége. Vagyis szemügyre vettem a falunak azt a gondját, amit közönségesen a mindennapi megélhetés gondjának szokás nevezni. A fundamentumot tekintve, vagyis a baglyodi birtokot, úgy találtam, hogy szomjazni nem fogunk, s fázni sem fogunk; s ha ésszel dolgozunk, akkor éhséget sem látunk ugyan, de kövér ember sem igen lesz közöttünk, hacsak olyan betegségben nem szenved. Nem lesz kövér ember, mert a lakosság négyszáz felé tartván, annak háromszáz holdon kellett megélnie; jobban mondva, csak annak a felén, mert ahogy említettem volt, a birtok másik felén erdő honolt, vagy ciheres bokor.

(Folytatása következik)

MADRID HATÁRÁN

UJABB történetírásunk munkája nyomán népünk történelme új és új fejezetekkel, hősökkel gazdagodik. Néhány évvel ezelőtt két kitűnő hadtörténész, *Györkei* Jenő és *Józsa* Antal, feltárta azoknak a magyar internacionalistáknak a történetét, akik — becsületet szerezve a magyar népnek — hősiesen harcoltak Szovjetoroszországban, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom és az intervenció idején, a proletárhatalom kivívásáért és megszilárdításáért. Egész népünk éppúgy büszke reájuk, mint azokra, akik a spanyol nép szabadságáért küzdöttek és áldozták életüket. Az ő történetüket tárja fel, rajzolja meg most az a kötet, amelyet a *Partizánszövetség* és a *Hadtörténelmi Levéltár* »*Magyar önkéntesek a spanyol nép szabadságharcában*« címen jelentetett meg a *Kossuth Kiadónál*.

Dr. *Münnich* Ferenc előszavából, *Györkei* Jenő hadtörténeti bevezetéséből, a közölt visszaemlékezésekből, a gazdag levéltári és dokumentumanyagból rendkívül érdekes, színes kép bontakozik ki, nemcsak a magyar önkéntesek részvételéről, hanem az egész — tragikus és dicsőséges mozzanatokban oly gazdag — spanyol szabadságharcról. A közvetlen hangú visszaemlékezések — és ez a szerkesztő, *Gyáros* László munkáját is dicséri — szerencsésen egészítik ki egymást: a részvevők elbeszélései alapján nyomon lehet követni, hogyan indultak el a világ legkülönbözőbb tájairól és országaiból, Magyarországból és Belgiumból éppúgy, mint a Szovjetunióból és Kanadából, a magyar önkéntesek, megvédeni a spanyol nép szabadságát a fasiszta barbársággal szemben.

De jönnek új hadak, ha kell,
a semmiből
akár a vad forgószelek,
sebzett földekről és a bányák
mélyéről induló sereg, —

írta 1937-ben Párizsban *Radnóti* Miklós, s valóban, mintha valamennyi ország elküldte volna legjobb fiait Hispánia véráztatta mezőire, ahol

nem vetnek már, nem is
aratnak
s nincsen ott többé szüret.

Madárfiók se szól, az égből
nap se tűz,
anyáknak sincsen már fia,
csupán véres folyóid futnak,
tajtékosan, Hispánia.

És mindössze négy hónap telik el attól a naptól, hogy *Franco* csapatai *Spanyolországban* partraszálltak és kitört a fasiszta lázadás, mikor *Albacetében* megalakul a magyar önkéntes század, a 11. nemzetközi brigád keretében.

A MAGYAR önkéntes század, majd később zászlóalj, küzdelmei ettől a naptól kezdve szorosan összefonódnak a szabadságharc egész történetével. Átesve a tűzkeresztségen, hősiesen harcolnak *Madrid* védelmében, majd a *jaramai* fronton. Itt a spanyol és más nemzetiségű önkéntesekkel együtt visszaverik a fasisták támadását. *Guadalajaránál*, ahol a köztársaság csapatai csaknem az egész olasz expedíciós hadsereget megsemmisítették, tevékenyen kiveszik részüket a győzelemből. 1937 júniusában a *Huesca* körüli véres harcok során tűnnek ki. Hosszú volna felsorolni mindazokat a frontszakaszokat, ahol a zászlóalj 1937 második felében, 1938 elején harcol. Az utolsó nagyobb ütközet az *ebrói* csata. Az éjjeli átkelés a folyón, a váratlan támadás és a fasiszták visszavetése — az egész háború legnagyszerűbb hadicselekményei közé tartozik.

Egy hónappal később, mikor a köztársasági kormány a Népszövetség határozatának engedelmeskedve, kivonja a frontokról a nemzetközi brigádokat, a magyar önkéntesek is leszerelnek. *Barcelonában* ünnepélyesen búcsúztatják őket. De 1939 elején a magyar zászlóalj egy része a Spanyol Kommunista Párt hívó szavára újra fegyvert fog. Ekkor azonban már késő: nemsokára elesik *Barcelona*, s a magyar zászlóalj *Port Bounál* átlépi a francia—spanyol határt. Valamennyiükre a francia internálótáborok kínszenvedései várnak, ahonnan sokakat majd egyenesen Németországba hurcolnak, egyeseknek pedig sikerül elmenekülni és bekapcsolódni abban a világméretű antifasiszta küzdelembe, amely a II. világháború idején kibontakozik.

Mindez azonban csak a magyar önkéntesek történetének külső váza, száraz előadása. Mert, noha maguk a visszaemlékezések meglehetősen szűkszavúak, s szerzőik a nagy tettek embereitől megszokott szerénységgel mondják el a velük történt dolgokat, ennek a két és fél évnek a története egyáltalán nem szűkölködik igazán hősi momentumokban, ragyogó epizódokban. A visszaemlékezésekből, akarva-akaratlan, a nemzetközi munkásmozgalom legodaadóbb harcosainak portréi bontakoznak ki, mint *Zalka* Mátéé, *Szalvai* Mihályé, *Mező* Imréé, *Sziklai* Sándoré, *Gáll* Jánosé, *Zalka* Máté a spanyol néphadsereg tábornoka, az egyik nemzetközi brigád parancsnoka, a szabadságharc legendás hőse volt, aki az első vonalban, csapatai élén esett el a huescai harcokban. Egyéniségére talán a legjellemzőbb az, amit Madrid második ostromakor, a város hősi védelmének napjaiban írt feleségének: »*Nincs időm magamra gondolni, nem is akarok. Én nem létezem, az úgy létezik és ez a fő. Ez a magyarázata nyugalmamnak és idegeim kiegyensúlyozottságának.*« Ez a gondolat a spanyol szabadságharc irodalmában egyébként is gyakran visszatér: Az egyik visszaemlékezés szerzője egy antifasiszta angol orvosról azt írja: »*Elvárja minden beosztottjától, hogy feledje el az én szócskát és csak a mi és ők fogalmában gondolkodjék.*«

A SPANYOLORSZÁGI magyar önkéntesek ekkor már tudták azt, ami számunkra csak később lett világos, a spanyolországi támadás előfutama, előjátéka volt a második világháború fasiszta agressziójának. Akik ott harcoltak, először ismerték meg Európában a fasiszták hadviselési módját, azt az embertelen kegyetlenséget, amelyet Európa népei később oly jól megismertek és meggyűlöltek. Spanyolországban működött először a hírhedt Condor-légió. Hitler légierő-csoportja, amelynek tisztjeit és személyzetét sűrűn váltogatták, hogy minél több emberük tegyen szert háborús tapasztalatokra.

Milyen tapasztalatokról volt szó? Egy francia újságíró, Louis *Delaprée* — akinek összegyűjtött cikkeiről *Bálint* György írt megrendítő sorokat — leírja, hogy Madridot a repülők éjjel-nappal támadták. »Egy éjszaka felgyújtanak néhány házat, de mire a tűzoltók kirobognak, ők is visszajönnek, s célbaveszik a létrák tetején álló tűzoltókat, akik sorra hullanak a lángok közé. Máskor az aggok menhelyét bombázzák. Az aggok reszketve, támolyogva tolonganak a pince felé«... Egy este az Alcala és a Gran Via sarkán a sötétben egy kéz markolja meg a bokáját. Gyufát gyújt, lehajol: fiatal nő fekszik a kövezeten, a pongyolája már egészen piros. Odanézzen, mit csináltak — mormogja elhalóan és egy csecsemő szétroncsolt holttestére mutat. Néhány pillanat múlva már ő is halott.« A fasizmus rémtetteiről ma már mi is tudunk egyet s mást, de ezek ismeretében is csak egyetérthetünk azzal, amit Eduardo *Ortega y Gasset* írt: »Amit a mostani felkelők elkövetnek, meghaladja a kollektív bűnözés minden eddigi mértékét.«

De a spanyol háború nemcsak abban az értelemben volt főpróba, hogy a német és olasz fasiszták kipróbálták új fegyvereiket, hanem főpróbája volt a kapitalista nyugati hatalmak későbbi politikájának is. Az akkori »be nem avatkozási politika«, amely megakadályozta a köztársasági Spanyolország önvédelmét (Leon *Blum* Franciaországa még a kifizetett hadianyagot sem engedte át a határon), de ugyanakkor lehetővé tette a németeknek és olaszoknak, hogy légióikkal biztosítsák Franco számára a hatalmas tüzérségi és légifölényt, ez a »be nem avatkozási« politika főpróbája, előjátéka volt Münchennek, amely Csehszlovákiát dobta oda a német agressziónak és főpróbája volt mindannak az óvatos tartózkodásnak, kompromisszumos szellemnek, amely végül is bátorságot adott a hitleri Németországnak a második világháború kirobbantására.

MÁS OLDALRÓL viszont a spanyol szabadságharc kezdete a fasizmus elleni nagy összefogásnak. Spanyolországban nemcsak a Condor-légió tagjai szereztek háborús tapasztalatokat, hanem a haladó erők legjobbjai is megismerkedtek a fasizmus igazi arcával, és ennek az arcnak a szörnyűségeit soha többé nem feledték el. A magyar internacionalistáknak több mint a fele, több mint 500 önkéntes, hősi halált halt a spanyol mezőkön és hegyek között, de az életbenmaradottak nagy része ezektől az évektől kezdve az antifasiszta mozgalom élvonalában dolgozott.

A kötet, amelyről szólunk, a hősi halottak nevei után azoknak a névsorát is közli, akik a spanyol polgárháború után haltak hősi halált. Rövid mondatokból értesülünk későbbi sorsukról: A németek elhurcolták Magyarországról... Meghalt a bécsi ellenállási mozgalomban... Elesett a Szovjetunió nagy honvédő háborújában... Elesett a belgiumi ellenállási mozgalomban... A jugoszláv partizánharcok során hősi halált halt... Mint parlamenter, Budapest felszabadításakor esett el... 1956-ban az ellenforradalmárok Magyarországon meggyilkolták...

A spanyol szabadságharcnak azok a hősei, akik elestek, és azok, akik élnek és közöttünk dolgoznak, egyformán megértették, amit *Pasionaria*, a Spanyol Kommunista Pártnak ez a szinte a szabadságharc szimbólumává növekedett nagyszerű vezetője mondott.: »*Inkább becsülettel meghalni, mint térden csúszva élni.*« Mindnyájan egész életükön át őrizték és adták tovább Madrid védelmének felejthetetlen jelszavát: »Nem törnek át!«

A spanyol szabadságharc hőseinek hitére, áldozatkészségére, példájuk követésére ma, amikor Nyugaton új légiókat képeznek, új agressziókat terveznek, nagyobb szükség van, mint valaha. Arra a kitartásra, önfeláldozásra, *igazi hazafiságra* van szükség, amellyel a magyar önkéntesek küzdöttek a fasizmus ellen, Ibériában Madrid határán, harminckét hosszú hónapon át.

Pamlényi Ervin

FELHÍVÁS!

Az **Állami Biztosító** *felhívja a f. hó 16-án reggel* **Érd határában** *szerencsétlenül járt autóbusz sérült utasait, hogy a menetjeggyel váltott* **utasbaleset,** *vagy egyéb balesetbiztosításuk alapján a* **kártérítési összeg** *felvétele, illetve megállapítása végett jelentkezzenek a BIZTOSÍTÓ KÖZPONTJÁBAN*

(Budapest, XI., Üllői út 1.)

A KOR KLASSZIKUSA

Alekszej Tolsztoj halálának 15. évfordulójára

Két hatalmas trilógiáját, a *Golgotát* és az *I. Pétert* a nagy eposzok sorában őrzi az irodalomtörténet. A régi és az új Oroszország teljes krónikájának foglalata Alekszej Tolsztoj két hatalmas műve: egy nép története. Írója egy ország születésének és újjászületésének látomását vetette papírra — regényeiben a fejlődés és változás jeleit ragadta meg mély művészi erővel.

S ha most az eposzok titkát próbáljuk megfejteni, elsőnek A. Tolsztoj írói pályájának központi élményét kell felderítenünk. Ez az élmény: *a fejlődésé*. Alekszej Tolsztoj olyan korban alkotott, mely a változás káprázt ató képeivel ajándékozta meg a művészt. A feudalizmus elmaradottságából évszázadokkal felérő történelmi percek alatt emelkedett egy nép a szocializmusba: ennek a folyamatnak átélése avatta Alekszej Tolsztojt a kor reprezentáns epikusává.

Az átélés persze még nem lett volna elegendő az adott tehetség mellett sem. Alekszej Tolsztoj pályája azt bizonyítja, hogy az élmény önmagában nem alakító erő: határozott szemlélettel kell párosulnia ahhoz, hogy művészi alakká, egységgé és renddé váljék. Tolsztoj életének példája bizonyítja, hogy tapasztalati gazdagodás és elvi fejlődés együtt jár; érzéki és gondolati szemlélet harmóniája teljesíti ki a művet átfogó egésszé.

A fiatal Alekszej Tolsztoj a múlt század nemesi udvarházainak fojtó légkörében nevelkedett, bár közvetlen környezetében a szellem rangjának becsülését figyelhette meg. Anyja maga is regényeket írogatott, okos műkedvelőként; nevelőapja pedig liberális eszméket hirdetett. De Alekszej Tolsztoj túlnézett saját házuk udvarán és a nemesség züllését, erkölcsi és szellemi lealjasodását világosan látta meg. Különös konstruktív erő volt benne. Az elfáradást, a közönyös beletörődést mindig visszautasította. Alekszej Tolsztoj nemesei afféle orosz Pató-Pálok — a renyhe tunyaság példái. Egyik elbeszélésében egy feltörekvő polgár vidéki kúriákat látogat végig, hogy az arisztokrácia műkincseit és kultúráját vegye szemügyre. S lehangoló, pusztulást jósló figurákkal és kastélyokkal találkozik útjában.

Alekszej Tolsztoj robbanékony és konstruktív ereje a dekadensekkel szembeni állásfoglalásában is tükröződött. Írói pályája az 1905-ös forradalom után indult. Ez a kor az eszmei bizonytalanság, a lemondó elerőtlenedés ideje volt a polgári irodalomban. Tolsztoj, a realista ösztönű és ihletű író nem tudott együttérezni a pesszimista művészi elképzelésekkel, a dekadens irányzatok képviselőivel. Olykor még tévutakra is a nagy erőnek belülről fakadó, feltétlen tisztelete vitte. A világháború idején, fronttudósítóként az orosz hősiesség példáit kereste a katonákban — a soviniszta háború harcosaiban: hősöket mutatott fel. Bármily nagy tévedés is volt ez —, az író alkatának természetéről vall. Alekszej Tolsztoj a dinamizmus, a bátorság, küzdő szellem híve volt egész életében.

Mindez azonban eddig csak természet, ösztön sugallatára alakult benne így. A forradalomtól ő is megrettent, emigrált. De az idegenbe vetődött író sorsa a tespedő várakozás, a magány életformáját ígérte. A párizsi, majd berlini esztendőkről írott munkáiban a leleplezés mellett az író szubjektív vallomása is érdekes: mintha őt leginkább a népélettől való elszakadottság, a távolság a kor eleven mozgalmaitól kínozta volna. Alekszej Tolsztojról minden emlékezés elmondja, hogy munkáit szívesen olvasta fel népes olvasótábor előtt; gyermekmesekötetét ifjak plénuma előtt szinte elszavalta. Íróként is ilyen volt: kellett számára az élő közelség az emberekkel, szomjazta a közösséget, az egyszemléletű, egyakaratú társakat. Regényeiben a mozgalmasság innen ered. Epikuma emberközelségű, nagy keresztmetszeteiben egyénekre bontva ugyan, de mindig megjelenik a tömeg. Akár a nagy freskófestők: egy-egy nagy jellem köré szívesen épített gazdagon árnyalt mellékalakokat — s a benyomás mindig a hatalmas tömegmozgásé.

Ahhoz azonban, hogy a Golgotában, majd az I. Péterben a tömegmozgás, a népélet alakulásának irányát meglássa, Tolsztoj eszmeileg is megküzdött. Emigráns társaitól korán elkülönült — mert nem mindenféle társasághoz, csupán »konstruktív« közösséghez vonzódott — s hamar (1923-ban) visszatért a Szovjetunióba. S itt egyszerre felszakadt benne tapasztalás és élmény, s nagy kompozícióba rendeződött. Alekszej Tolsztoj gróf otthonra talált a szocializmusban. Szellemileg is. A történelmi folyamat marxista, filozófiai szemlélete adta meg számára a lehetőséget epikus művei felépítésére.

Sokszor nyilatkozott hazatéréséről, »írói felszabadulásáról«. Egyik vallomásában ezt olvashatjuk. »*Ha nem lett volna forradalom, a legjobb esetben Potapenko sora várt volna rám: a forradalom előtti írónak szürke, közepes munkássága.*« De nemcsak a forradalom ténye ajándékozta meg Alekszej Tolsztojt témával, anyaggal. Hanem a forradalom szemlélete is: művészi módszerrel. Alekszej Tolsztoj sokat vívódott azon, miként öntse »az élet ormótlan tömegét« művészi formába. Visszatéréséig, mint írja »*nem volt meg hozzá az eszközöm*«. Az eszköz — mint a Golgota második kötetének megjelenése alkalmából meg is írta — a pártos történelmi látásmód és a népközelség. Az első kötetet azért is dolgozta át később, mert azt még »csupán a hullámverés ütemes zajától háborgatott csendben« egy Bretagne-i kis faluban írta és nem »a harcok tüzében, ott, ahol kínok között az új világ születik«.

A trilógia befejezésekor Tolsztoj már ennek az új világnak embere. Ezért is ível magasba »kálváriát« járt hősei sorsa, ezért tudja — Roscsin alakjában — az emberi fejlődésnek oly gazdag mintáját felmutatni.

S ha másik nagy könyvének hősére, Péterre gondolunk — a reformátor alkotó, nagy robosztus alakjára, életszeretetére, tettvágyára, akkor egyszerben megérezzük, hogy e nagy, objektív, epikus művekbe ágyazott alakokból önvallomás, líra szól: a művészé, aki könyveiben s jellemében egy nép fejlődésének megfigyelőjévé, segítőjévé és reprezentánsává nőtt.

Ungvári Tamás

Beck Judit kiállítása

a Derkovits-teremben

Öt évvel ezelőtt láthatta utoljára a budapesti közönség *Beck* Judit munkásságát. Azóta csak egy-egy festményével szerepelt nagyobb együttesekben, tavaly pedig *Varsóban* és Lengyelország több városában szerzett művészetének megbecsülést és elismerést Színészportrék című kiállításával. Itt volt az ideje, hogy ismét beszámolót kapjunk egy szüntelenül tevékenykedő, a valóság lényegébe egyre mélyebben belelátó alkotótehetség szerencsés, szabad kibontakozásáról. Ez a beszámoló, ha hiányoznak is belőle a nagyobb méretű kompozíciók, egy komponálómódszerében biztosabb, merészebb és minden tekintetben magabiztosabb, felszabadultabb, érett művészt állít elénk. Palettájáról az utóbbi évek letörölték a komor, kesernyés színeket. Színvilága közvetlenebbé, melegebbé, emberibbé vált. S ez a gazdag lélekből áradó, kiművelten érzelmes színvilág, melyben egy szikrányi sincsen az úgynevezett női érzelgősségből, a képek szerkezetének s a térábrázolásnak szervezettebb rendjével párosul.

Akár a szentendrei piac bőszoknyás, fejkendős parasztasszony-csoportjának a pasztellal bravúrosan visszaadott, sűrített művészi előadását nézzük, akár akvarelljeit, melyekben lendülő ritmusban mozognak a palántázó asszonyok, vagy a szentendrei almaszüretek gazdag hangulatát, úgy érezzük, Beck Judit festményeinek mindegyike a szerény méret ellenére is *jelentékeny*, mert érzékeny szemmel meglátott témáit a művészi átélés és a megformálás, a festői áttétel hitelesíti és emeli ki a hétköznapiságból. Aki az élet telítettségében ennyi örömöt talál és mégsem adja át magát egészen a színek igézetének, a látvány pillanatnyi varázsának, aki gondol a művészi ökonómiára, annál szinte természetes, hogy az ábrázolt alakok is kinőnek az életképszerűségből s egy-egy élesen megfigyelt mozdulattal, mint típusok, egyének, sorsukat hordozva jelennek meg a tájban vagy egy karosszék ölében. Így lendül át Beck Judit festészete egy kivételes festői temperamentumtól átitatott realizmusba.

Beck Judit, mint annyi festő, állhatatos szerelmese Szentendrének. Kiállított műveiből nemcsak a Rab Ráby városa iránt érzett rajongása sugárzik, hanem az is, hogy a romantikus Duna-menti városka minden sikátorát, kövét, domboldalra kúszó kertjeit, ízes gyümölcseit, virágainak illatát éppúgy ismeri, mint a Duna ezüstös csillogásának színárnyalatait. És hányszor csodálkozhatott el szinte gyermeki áhítattal a dunai táj színharmóniákat váltó, monumentális látványában? Az ezerarcú, annyiszor látott tájban úgy járkál, mint a felfedező. A festő örömével, az élmény közlési vágyával fedezi fel egy virág gyöngéd szirmaiban, a harsogó gladioluszok hideg karcsúságában, a táj őszi színpompájában, egy szobabelső meghitt melegségében a valóság ezernyi szépségét.

Szentendre és a *színház*, ez a két ellentétes pólus adja Beck Judit témáit. Egyfelől Szentendre, a természet közelsége; másfelől az illúziók, a rivaldafényben megjelenő színész, aki átlényegülésre kényszerül, ha az írói látomást akarja megtestesíteni. Néhány *színészportrét* elhozott erre a kiállításra is. Finom ecsetrajzaiban nem jelmezt öltött színészek ábrázolásait adja, hanem a színész egyéniségének és a szerepnek szilárd ötvözetét s mindig felszínre hozza a színészi alkotómunka jellemvonásait.

Ez a közvetlenhangú kiállítás több újdonsággal lepi meg a látogatót. Említsük először ötletes keretekbe helyezett *üvegfestményeit*. Virág- és gyümölcs-csendéletek és egy virágok között ülő nőalak a témái ezeknek az artisztikus üvegfestményeknek, melyek frappáns újszerűségüknél fogva bizonyára széles körben fognak tetszésre találni. Ebben a műfajban nagy lehetőségek rejlenek még s Beck Judit máris túljutot a kísérlet stádiumán. Fel kell hívnunk a figyelmet arra is, hogy a színes grafikák *keretezését* és az »üvegezést« milyen modernül és stílusosan oldotta meg. Régen felmerült már az a kívánság, hogy a képek »tálalása« terén is történjék valami változás, ami amellett, hogy megfelel az esztétikai követelményeknek, a képek szállítását könnyebbé és biztonságosabbá teszi. A színes grafikák szürkés-barnás vászonkerete s üveg helyett a celofánlapokkal való befedés, rendkívül kellemesen és mértéktartóan illeszkedik a művészi mondanivalóhoz.

Dutka Mária

Beck Judit festő

Aug. 20.-án megnyílt egerben az 5. akvarell-biennalé, melyen szerepelnek a művész alkotásai, virágtanulmányai. A művész Szentendrén dolgozik.

Losonci Miklós: Megnyílt az országos akvarellbiennalé.

Pest Megyei Hírlap, 1946. aug. 23.

BECK JUDIT festő
Budapest, 1909

Művészeti tanulmányait Budapesten, Berlinben és Párizsban végezte; mestere Csók István volt. 1935 óta kiállító művész, 1938-ban a Tamás Galériában, 1942-ben a Nemzeti Szalonban, 1953-ban a Fényes Adolf Teremben, 1954-ben a TIT-ben, 1960-ban a Derkovits Teremben, 1966-ban a Csók István Galériában, 1972-ben a Mednyánszky Teremben mutatkozott be önálló anyaggal. Vidéken Pécsett, Kaposvárott és Szigetváron, külföldön Varsóban, Genfben és Bécsben volt önálló tárlata. 1935-ben elnyerte a Szinyei Társaság festészeti díját. - Üvegfestés, bábfigurák, szentendrei tájképek és színészportrék képezik sokoldalu tevékenységét. Az utóbbiakban kettős jellemábrázolásra, a színész és szerepének sűritett ábrázolására törekszik. Üveg, illetve plexiüveglapokra festett képein az üveg azon tulajdonságára épit, hogy rajta a szinek igen szépen érvényesülnek. Évszakokat és állatokat ábrázoló nagyméretű üvegképeket készitett beruházási munkaként a Mohai utcai óvodába.

Művés zélet rajzok 1975

G. Beck Judit

A Vasmunkás Szakszervezet Központi Székházában 1942. március végén, a "A művészet szabadsága" címmel a Szocialista Képzőművészek Csoportja nagyarányu kiállitást rendezett. Ezt megelőzően 1942. február 1.-én, a Szociáldemokrata Párt a Népszavában -"szabadság és nép" c.- freskópályázati felhivással fordult a magyar művészekhez. A tárlaton szereplő festők és grafikusok: Ámos Imre, Bálint Endre, Bán Béla, G. Beck Judit, Buti István, Dési Huber István, Faddi Förstner Dénes, Gedő Ilka, Gráber Margit, Háy Károly László, Jándi Dávid.
A folytatást lásd: a 2.-es cédulán.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. ~~ápr.-3.~~ márc. 13. XX. évf. 11.sz. 6-7. lap.

G. Beck Judit

Előzményt lásd: az 1.-es cédulán.
Festők és grafikusok: Kádár Béla, Kazár László, Kmetty János, Kondor György, Molnár Piroska, Nolipa István Pál, Perlrott Csaba Vilmos, Redner Renée, Reichental Ferenc, Román GYörgy, Schnitzler János, Sikuta Gusztáv, Sugár Andor, Szántó Piroska, Szin György, Tauber Blanka, Weisz György.
Szobrászok: Beck András, Bokros Birman Dezső, Farkas Aladár, Gádor István, Goldmann György, Kania István, László János, Révész Endre, Szabó Iván.
A részletes beszámolót lásd: Amos Imre nevénél, "Szabadság és nép" cimmel.
Elet és Irodalom, Bp. 1976. márc. 13.
XX.évf. 11. sz. 6-7. lap.

G.Beck Judit.

"Önarckép" olajf.

"Mezei virágok" olajf.

K U T. kiállitási katlógusából/Nemzeti Szalón
1941 november 3o - december 14.

G.Beck Judit.

"Tájkép"olajf

Képzőművészek Uj Társasága/kiállitás, Nemzeti Szalón
1938 október 3o-november 13./katalógusból.

G. Beck Judit

MDK

Csendélet jácinttal

Olvasó férfi

Műcsarnok 1940 Tavaszi tárlat

G. Beck Judit MDK

Virágos kosár

Mücsarnok 1940 Tavaszi tárlat

G. Beck Judit MDX

Vitéz Kocár

Miscellanok 1940 Tavaszi tárlat

Beck Judit,
Csák tanár nőrendéke.

A Műcsarnokban, a Képzőművészeti Fő-
iskola nőrendékeinek kiállításán szere-
pel munkája.

Budapesti Hirlap, 1928. Máj. 20.

Beck Judit.

Csák István tanítványa,

a Képzőművészeti Főiskola
növendékeinek kiállításán
munkája szerepel.

Ujság, 1928. Máj. 20.

MDK

Beck Judit

Szentendrei piac, of.

Szoc.Dem.párt képzőművészeinek társ. és meghiv. művészek kiáll. Ernst Muz. 1945. okt.

bb 76. magyar-szovjet mezőgazdasági együttmüködési megállapodást irtak alá budapesten

t ie-lm ká 1966. január 14.

a szovjetunió mezőgazdasági minisztériuma és a v.i. lenin össz-szövetségi mezőgazdasági tudományos akadémia, valamint a magyar népköztársaság földmüvelésügyi minisztériuma és a magyar tudományos akadémia képviselői január 11. és 14. között budapesten tárgyalást folytattak a két ország mezőgazdasági együttmüködésének 1966 évi programjáról. a magyarországra érkezett szovjet küldöttséget k.nazarenko miniszterhelyettes, a tárgyaláson résztvett magyar küldöttséget dr. soós gábor földmüvelésügyi miniszterhelyettes vezette.

az együttmüködésről szóló megállapodás - amelyet január 14-én a földmüvelésügyi minisztériumban irtak alá -, tovább- [illegible] müszaki-tudományos kap-

bb 73. színész-portrék, tájképek, szinesvirágok

t tf/tr szb sr Beck Judit 1966. január 14.

1021 szerepelnek abban a képzőművészeti gyüjteményben, amelyet alkotójuk, beck judit festőművéshnő a váci utcai csók istván galériában állitott ki. akár a ,,telt ház,, táblát is ki lehetett volna tenni a péntek esti megnyitó ünnepségen, annyi érdeklődő volt a tárlat premierjén. garai gábor kossuth-dijas költő méltatta a müvésznő munkáit. a megnyitón résztvett jeles szinmüvészek elismerően nyilatkoztak a felsorakoztatott portrékról. az anyag legszinesebb része a nyár pompázó virágait varázsolja a falakra, tárlókba. különleges látványban is lesz részük a galériába betérőknek, hiszen nem mindennapi dolog, hogy alkotó müvész festményeinek, grafikáinak bőséges anyagu kiállitásán bemutassa még a zsebkönyvébe, vagy alkalmi papirdarabkákra skiccelt vázlatait is. /mti/

M.D.K.

Beck Judit

Részt vett azon a kiállitáson, amelyet az Önálló Hivatásu Nők Világszövetségének londoni művészeti szakosztálya rendezett.

Magyar Képzőművésznők sikere Londonban c. Szinházi Elet. Bp. 1938. ápr. 23. XXVIII.évf. 18. sz. 44-45. lap

Beck Judit, festő

M.D.K.

nevét a művésztelep tagjai között

említi:

Haulisch Lenke: A szentendrei művésztelep fogalmának tisztázásához

Művészettörténeti Értesitő, 1965.XIV. évf. 3.sz.

226. old.

Beck Judit

A szentendrei Müvésztelepi Galériában Beck Judit festőművész kiállitása április 3o.-ig tart nyitva.
A nagykanizsai Erkel Ferenc Müvelődési Házban Perczel János pásztofaragó kiállitása április 24.-én,
a Mücsarnokban Veress Sándor László festőművész kiállitása április 3o.-án,
a Helikon Galériában Tulipán László grafikusmüvész kiállitása április 29.-én,
a Csók István Galériában Fejér Csaba festőművész kiállitása április 29.-én nyilik meg,-közli a kulturális események rovata.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. ápr. 24.
XX. évf. 17. sz. 8. lap.

A SZENTENDREI FERENCZY MÚZEUM
MEGHÍVJA ÖNT

BECK JUDIT FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSÁRA

1976. ÁPRILIS 4-ÉN, DÉLELŐTT 11 ÓRAKOR
A SZENTENDREI MŰVÉSZTELEPI GALÉRIÁBAN
VÖRÖSHADSEREG ÚTJA 51.

A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA:
MARTYN FERENC KOSSUTH-DÍJAS FESTŐMŰVÉSZ

BECK JUDIT

1966 JAN 19.

8021

NÉGY KIÁLLÍTÁS

Az elmúlt hét végén több kiállítás nyílt meg a főváros különböző kiállítási helyiségeiben. Az alábbiakban egy-egy reprodukciót mutatunk be Beck Judit, Iván Szilárd, Nolipa I. Pál és Ridovics László kiállításának az anyagából.

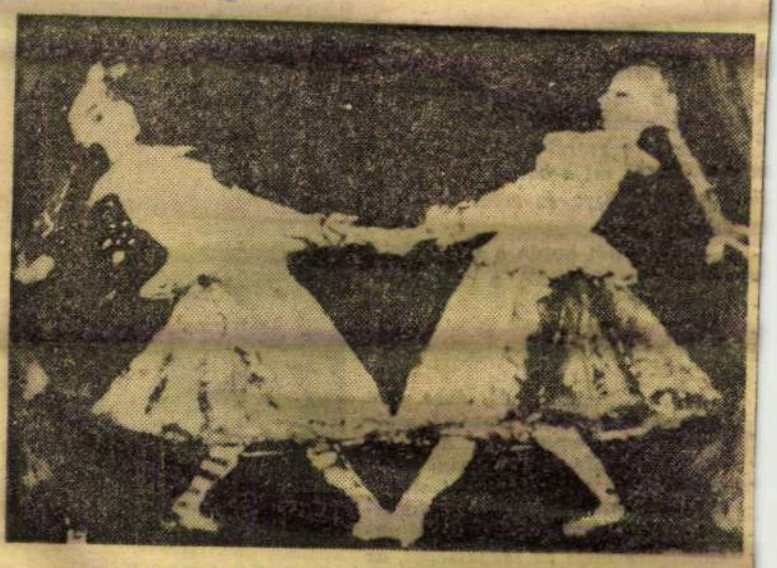

Beck Judit: Tápéi néptánc. (Csók Galéria)

Iván Szilárd: Mozaikterv, részlet. (Magyar Nemzeti Galéria)

Nolipa István Pál: Varrógépes csendélet. (Ernst Múzeum)

Ridovics László: Sgraffitorészlet a tiszaszederkényi lakótelepre. (Ernst Múzeum)

(Rév Miklós felvételei.)

NEPSZABADSÁG
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

...ETI ORVOS

Reggel 6-kor kelek, este 10-kor fekszem. Nyáron biciklizek.

— A mozgás lelki nyugalmat ad?

— *A mozgás még nem. Hinni kell abban, amit csinálunk. Ha valaki hisz: megváltozik a vérképe, a süllyedése, más ember. És ha valaki a munkájáért szeretetet kap cserébe, elégedett ember, tudja, mi a boldogság. Ez életi az embert, és ezért érdemes élni.*

— Ön kitől kapja a szeretetet?

— *A betegeimtől, a családomtól.*

2

— *A feleségem 64 éves. De mintha csak most lennénk mátkapárok. Nagyszerű asszony. Nagyfiam mérnök, nagylányom tisztviselő. A családi harmóniánál kezdődik a kiegyensúlyozottság. Ha valaki hazulról a munkahelyére viszi az idegességet, az valahol úgyis kibújik...*

— Mikor volt utoljára ideges?

— *Nem emlékszem rá. Miért lettem volna?*

— Esetleg a betegek miatt.

— *A betegeket megérteni kell és gyógyítani. A betegek lehetnek idegesek, de az orvos soha. Bejön hozzám reggel egy asszony. Ideges. Szúr az oldala. Megvizsgálom. Előrehaladott vakbélgyulladás. Küldöm a kórházba. Még idegesebb: ő nem megy, nem ér rá, családja van, írjak fel neki valamit. Mondtam: felírom, de előbb írja alá itt, hogy nem megy kórházba, és meg akar halni. Elment a kórházba. Azonnali műtét, sikeres. Azután az első útja hozzám vezetett: megcsókolt. „Ott a műtőasztalon éreztem, doktor úr, hogy menynyire jót akart nekem." Ennél többet orvos nem kaphat a betegétől, ilyen — ha úgy tetszik — apró örömökért érdemes a hivatásnak élni.*

— Vannak hálátlan betegek, például a táppénzcsalók...

— *Csak a meggyőzés segít rajtuk. A múltkoriban csapatostul jöttek a szomszéd iparitanulóotthonból a gyerekek: derékfájás, hasmenés, szédülés. Rájuk néztem, és láttam, szimulálnak. Na, jó, gyerekek, menjetek szépen haza, este majd találkozunk. Szóltam az otthon vezetőjének, hívja össze az egész társaságot. Elmentem hozzájuk, elmeséltem, hogyan éltek az én koromban a tanoncok, még a súlyos betegség esetén sem mertek otthon maradni, mert rettegtek a mestertől. Ti pedig valóságos palotában éltek, jól ehettek, vigyázzák minden lépéseteket, és mégis be akartok csapni bennünket? Ahogy befejeztem, felállt három „hasmenéses", és a többiek nevében bocsánatot kért. Azóta messziről köszönnek...*

— Ha ön újból fiatal lenne, mit csinálna?

— *Vidékre mennék gyógyítani. A hivatásérzetem bizonyára ezt diktálná. A fejlődésért vállalni kell a nehézségeket is. Azok a fiatalok, akik csak kapni szeretnek, de adni nem, akik elvárják az előnyöket, de kötelességérzetről nem tudnak, azok nem számíthatnak az emberek, a közösség megbecsülésére.*

— Véleménye szerint megfelelő-e az orvosok fizetése?

— *A keresetünkkel elégedettek lehetünk. De a kereset sohasem tehet elégedetté. Megjegyzem: régen Japánban és Kínában az orvos csak addig kapott fizetést, amíg nem volt beteg ember. Minél tovább nem volt, annál többet kapott. Lehet rajta meditálni...*

Dr. Jancsó Kálmán

3

— Mikor volt utoljára beteg?

— *Nem voltam beteg.*

— Mikor volt utoljára orvosnál?

— *Nemrég. Ugyanis a szakszervezet kerületi újítási felelőse vagyok, és mint ilyennek, vizsgáznom kellett. Elmentem tételt húzni, kidolgoztam, és elmondtam szépen a kollegáknak, amit kérdeztek.*

— Ma hány beteget látogatott?

— *Huszonegyet.*

— Járt-e emeletet?

— *Huszonnégyet.*

— Mit érzett utána?

— *Jöhet a következő huszonnégy. Lift nélkül...*

— Mennyi a vérnyomása, a pulzusa ilyenkor?

— *A vérnyomásom 120, a pulzusom ugyanannyi, mint mikor elindultam.*

— Történt-e valami különös ma délelőtt?

— *Egy hölgy arra kért, hogy azt a gyógyszert írjam fel neki, amit a nagynénje szed New Yorkban. Jó, mondtam, felírom, de megjegyzem, most olvastam az Orvosi Hetilapban, hogy két betegnek is alaposan megártott ez a fajta gyógyszer. Jó, mondta a hölgy, akkor írjon továbbra is Valerianát.*

— Hogyan látja a túlzott gyógyszerfogyasztást?

— *Inkább olvasnám az ellenpropagandáját. Esztelen divat, tömeges járványtünetekkel. Jobban kellene figyelmeztetnünk az embereket.*

— Mit csinál ma este?

— *Itt van még három cím.*

— De hisz ezeket most adták le, 6 óra után. Nem lenne kötelés kimenni...

— *Azért telefonáltak, mert betegek. Várnak, megyek.*

— És utána?

— *Még benézek két helyre, ahol nem várnak. Már meggyógyultak, de még elkel a jó szó.*

— Mit csinál otthon?

— *Olvasom a szakirodalmat. A legfrissebbet. Gerontológia és geriátria. Bocsánat, kopognak. Tessék!*

— Dr. Jancsó Kálmánt keresem. Tessék kijönni hozzánk. A kisfiam belázasodott...

Ilkei Csaba

ÓRÁSOK SZÖVETKEZETE

A KERESKEDELEMBEN VÁSÁROLT

ÓRÁJÁT

garanciális javításra

MEGEGYEZÉS ALAPJÁN

AZ ÓRÁSOK SZÖVETKEZETE

BÁRMELYIK BUDAPESTI FIÓKJÁBA VIGYE EL.

Beck Judit
festő

M.D.K.

Legujabb képei hiózat artoznak „Ági" portréja. Kiállításán szerepelnek akvarell, grafikai, filcholkal készült érdekes utijegyzetei is.

Fóthy János: Beck Judit
Művészet, 1966. április - 37 kap

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1966 JAN 17
HÉTFŐI HÍREK

Beck Judit

1021

Festmények üvegen

Beck Judit kiállítása nyílt meg a Váci utcai Csók Galériában. Az új alkotások mellett néhány régebben készült mű is látható a kiállításon — s a párhuzam további fejlődéséről ad számot. Olajfestményeinek merész színkontrasztja, portréinak jellemábrázoló ereje, tájképeinek, virágcsendéleteinek harmonikus szépsége előkelő helyet biztosít Beck Juditnak a magyar piktúra legjobbjai között. Külön figyelmet érdemelnek újszerű üveghátlapfestményei, melyek egy régi műfajt fejlesztenek tovább, a legkorszerűbb eljárással. Legutóbbi kiállítása 1960-ban volt — reméljük, hogy ezentúl sűrűbben jelentkezik!

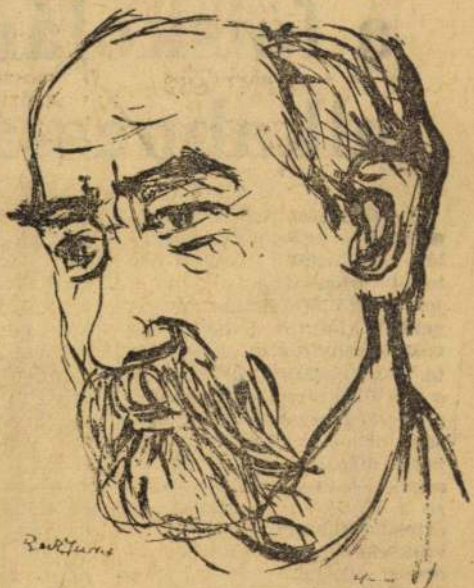

Apám

(Beck Judit rajza)

Kötelező je
a főiskolára jele
alkalmassági viz

A *felsőoktatási* intézményekbe — egyetemre, főiskolára — történő felvételhez tavaly még elég volt, ha a jelentkező 30 napnál nem régebben kiállított hatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolta, hogy egészséges. Az idén: *a felvételi vizsgák előtt minden jelentkezőnek alkalmassági orvosi vizsgálaton kell majd megjelennie.* Az egészségügyi vizsgálat kiterjesztése a H. H. munkatársának értesülése szerint azért vált szükségessé, mert a régebbi orvosi vizsgálatokon *csak az általános egészségi állapotot ellenőrizték,* de azt már nem vizsgálták, hogy a jelentkező alkalmas-e az *élethivatásul választott pályára.*

MEGFELEL MAJD?

akinek testi fejlettsége átlagon *aluli.* Kizáró tünet minden *jelentősebb* testihiba (púp, látható, és az álldogálásban, mozgásban akadályozó gerincoszlop-ferdülések, túlságosan feltűnő sántaság, mindennemű beszédhiba, súlyosabb nagyothallás, szemmel látható krónikus bőrtünetek, sőt, az igen nagymérvű, *rögzült, tehát már helyrehozhatatlan bokasüllyedés* vagyis lúdtalp is, mert a pedagógusnak sokat kell állnia, járnia). Szívműtét után, krónikus hörghurut és asztma tartós javulása után és gyógyult tébécé után *három évig*

Új járművek

MDK.

Beck Judit

Kiállitásának hirdetése

Magyar Nemzet 1966 jan.16.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1966 JAN 21

NÉPSZAVA

Beck Judit

Beck Judith festményei

Beck Judithot az utóbbi időben, mint színészportrék specialistáját könyvelte el a műértők közönsége, és kissé a szűkebb szakma is. Új kiállításának változatos anyagával láthatóan ennek a »beskatulyázásnak« is hadat üzen.

Valóban, viszonylag kevés arcmás szerepel a Csók-galéria termeiben, azok sem a jólismert, könnyed, vázlatos stílus jegyeit viselik. Kiérleltségük, sötétebb színvilágúk a művésznő korábbi felfogását mutatja — az újabb portrék közül is elsősorban olyanokat állított ki, amelyek ezekkel tartanak rokonságot.

A tájképek közül főként a »Jegyzetek«-nek nevezett helyszíni vázlatok tetszettek, amelyeket Szentendrén, Pécsett, a Krímben, Olaszországban és másutt készített. Szubjektív lényének láthatóan ez a műfaj felel meg leginkább. A hasonló témájú nagyobb festmények a közvetlen élményből már kevesebbet őriznek, ugyanakkor nem élnek eléggé a vázlat képpé fejlesztésének lehetőségével.

A kiállítás harmadik műfajcsoportja a csendélet. Sok új megoldás lehetősége rejlik a plexiüvegre festett dekoratív képecskéknél használt eljárásban. A fokozott erővel, tisztán világító színek szinte követelik a természeti látvány leegyszerűsítését, a formák összefoglalását. A kiállított virágképek többsége a kísérletezés pillanatnyi állapotát mutatja, átmenetet a természethűség és a díszítményesség között, de néhány közülük — így például a Narancsos csendélet — már szerencsésen találja el a műfaj sajátos formáját.

(havas)

— *Zilzer Gyula amerikai festőművész alkotásaiból kiállítást rendezett a Műcsarnok Zuglóban, a Danuvia Gorkij művelődési házában.*

NÉPSZAVA

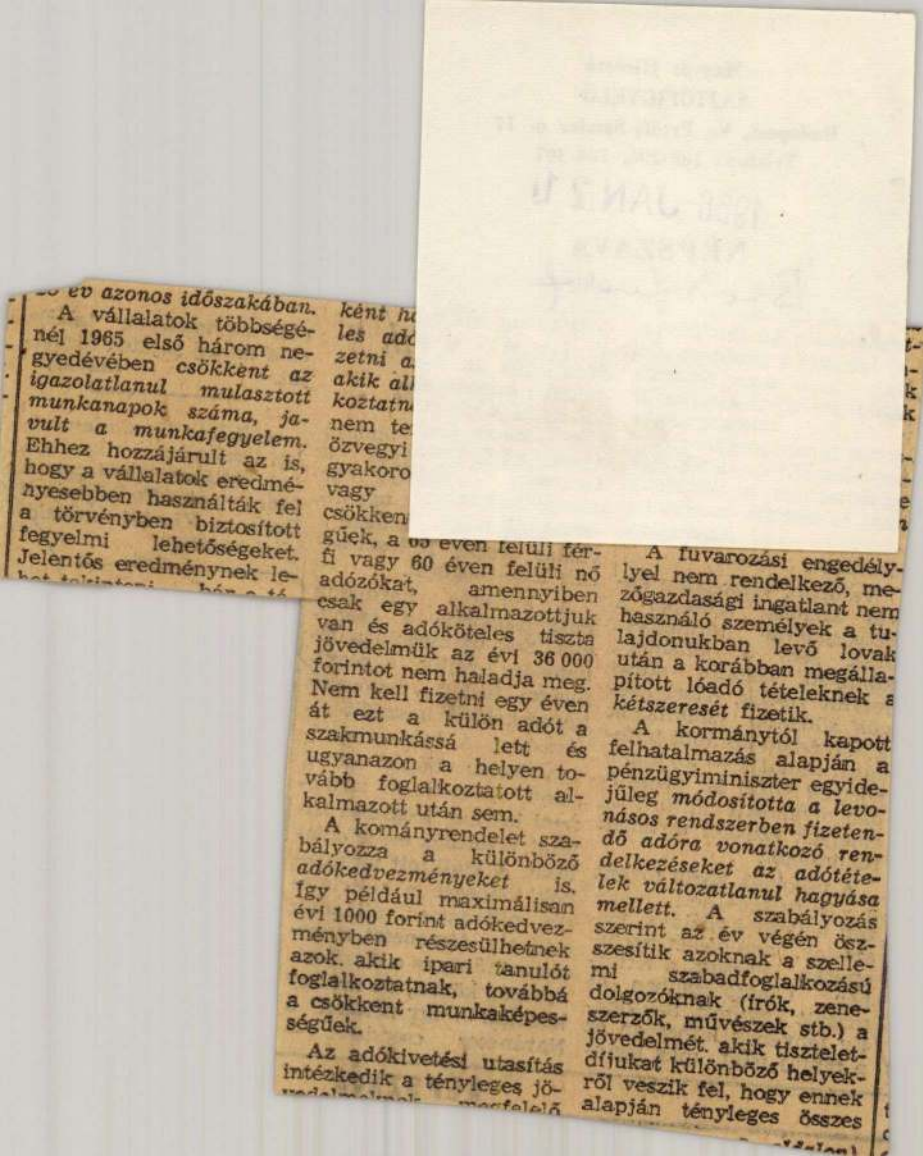

...ev azonos időszakában.

A vállalatok többségénél 1965 első három negyedévében *csökkent az igazolatlanul mulasztott munkanapok száma, javult a munkafegyelem.* Ehhez hozzájárult az is, hogy a vállalatok eredményesebben használták fel a törvényben biztosított fegyelmi lehetőségeket. Jelentős eredménynek le-

ként h...
les adó...
zetni a...
akik al...
koztatn...
nem te...
özvegyi...
gyakoro...
vagy
csökken...
gűek, a 65 éven felüli férfi vagy 60 éven felüli nő adózókat, amennyiben csak egy alkalmazottjuk van és adóköteles tiszta jövedelmük az évi 36 000 forintot nem haladja meg. Nem kell fizetni egy éven át ezt a külön adót a szakmunkássá lett és ugyanazon a helyen tovább foglalkoztatott alkalmazott után sem.

A kományrendelet szabályozza a különböző *adókedvezményeket* is. Így például maximálisan évi 1000 forint adókedvezményben részesülhetnek azok, akik ipari tanulót foglalkoztatnak, továbbá a csökkent munkaképességűek.

Az adókivetési utasítás intézkedik a tényleges jö-

A fuvarozási engedélylyel nem rendelkező, mezőgazdasági ingatlant nem használó személyek a tulajdonukban levő lovak után a korábban megállapított lóadó tételeknek a *kétszeresét* fizetik.

A kormánytól kapott felhatalmazás alapján a pénzügyiminiszter egyidejűleg *módosította a levonásos rendszerben fizetendő adóra vonatkozó rendelkezéseket az adótételek változatlanul hagyása mellett.* A szabályozás szerint az év végén összesítik azoknak a szellemi szabadfoglalkozású dolgozóknak (írók, zeneszerzők, művészek stb.) a jövedelmét, akik tiszteletdíjukat különböző helyekről veszik fel, hogy ennek alapján tényleges összes

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

JAN 20

Kőbányai Gyógyszer

1021

— **Beck Judit** festőművész alkotásaiból kiállítás nyílt a Csók István Galériában.

KOBANYAI GYOGYSZER

MDK.

Beck Judit

Kiállitásának hirdetése

Magyar Nemzet 1966 jan.23.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Beck Judit

MAGYAR NEMZET

1966 JAN 12

1021

Beck Judit festőművésznő kiállítását pénteken délután a Csók István Galériában nyitja meg Garai Gábor költő.

Beck Judit, festő MDG

A Csók Galériában nyílt meg tárlata.
Beck Juditot már régen ismertté tették szíves portréi (Somogyi Erzsi, Major Tamás, Peti Sándor, Sugár Károly) és egyéb portréi: Radnótiné, Ungár Imre, f. s. és Beck Ö. fülöp. Csendéletei kísérletező kedvéről is tanúskodnak.
Murányi-Kovács Endre: Jegyzetek Kiállításokról 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1966. jan. 26.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1966 JAN 15.

Beck Judit

NÉPSZAVA

— *Beck Judit festőművész kiállítása pénteken este nyílt meg a Váci utcai Csók István Galériában. A megnyitó beszédet Garai Gábor Kossuth-díjas költő tartotta.*

— *Iván Szilárd* festőművész kiállítása pénteken nyílt meg a Nemzeti Galériában. Dr. Solymár István helyettes főigazgató mutatta be a közönségnek a Munkácsy-díjas mester alkotásait, amelyek február 6-ig tekinthetők meg.

— *Nolipa István Pál festőművész tárlata ugyancsak péntek este nyílt meg az Ernst Múzeumban.* A kiállítás január végéig tekinthető meg.

— Lánzbe érkezett három magyar képzőművész közös kiállításának anyaga: Domanovszky Endre festményeit, Kerényi Jenő szobrait és kisplasztikáit, Würtz Ádám grafikáit ezúttal a Neue Galerie-ben mutatják be.

re. A VB és a tanácsülés többi között foglalkozik majd a második ötéves terv tapasztalataival, a jelenlegi tervidőszak legfőbb feladataival, a társasház-építkezésekkel, a városfejlesztéssel, a szakmunkásképzés előkészítésével, a tanácsi építőipar anyagellátási problémáival, a kisipari szövetkezetek tevékenységével, a közlekedési tarifa-rendezéssel, a levegőtisztasági rendelet végrehajtásával.

A Központi Népi Ellenőrzési Bizottság fővárosi osztálya szakemberek bevonásával vizsgálja a *lakóházakban alkalmazott*

Beck Judit, festő MDK

Tárlata a Chik Galériában
tekinthető meg.

–: A hét végi Kulturális programból 11.

NÉPSZABADSÁG, Gy. 1966. jan. 15.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1966 JAN 14.

ESTI HÍRLAP

Beck Judit

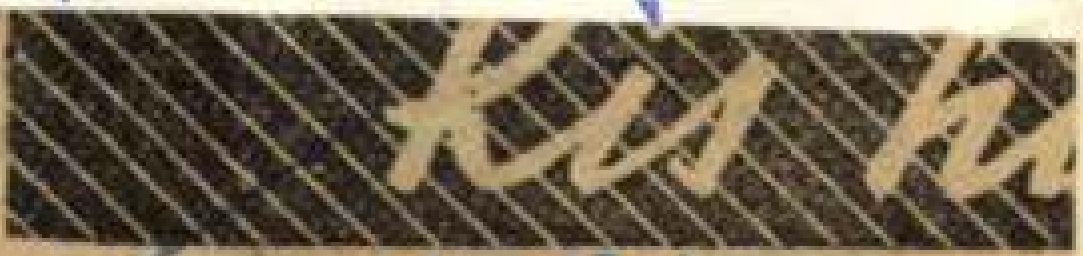

1071

☐ BECK JUDIT festőművész kiállítása nyílik a Csók István Galériában ma délután fél hat órakor. A kiállítást Garai Gábor Kossuth-díjas költő nyitja meg.

☐ A LEGUJABB ...

kívül bővítik az újpesti tisztítóüzemet, s *megnyitják az*
ezalonokat is.

MDK

Beck Judit

Óvodások, márv.freskó

Képzőművésznők Nemzetk. Kiáll. 196o. Mücs.

MDK.

Beck Judit

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1966 jan.2o.

Egy „orvos” színész portréjához

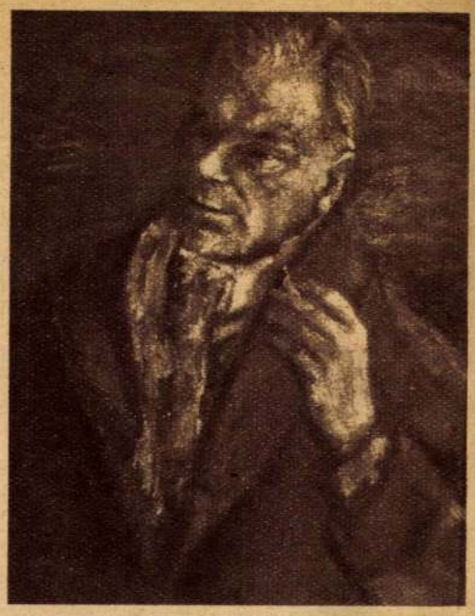

BECK JUDIT FESTMÉNYE Somló István Kossuth-díjas színészről

AZ IDEI Tavaszi Tárlat egyik érdekessége Beck Judit festménye Somló Istvánról, a Kossuth-díjas színészről. Nézzük, nézzük a vásznat és szinte megelevenedik előttünk Somló, az egyik legműveltebb magyar színész. A festő művészi ecsetje nyomán a színművész egyéniségét örökíti meg, a modell belső lénye, karaktere ott ül az arcon, ott csillog a szemeiben: a humanista ember.

Emlékszem, amikor a Vígszínházban az „Orvos” című darabban élethűen alakította az orvost. Igen, Somló orvos-típus. Az „Orvos”-ban sebész, Dosztojevszkij „Férfi az ágy alatt” című színművében háziorvos, Szép Ernő „Szívdobogás” című darabjában pszichoanalitikus orvos és legutóbb a Totó-filmben SZTK-orvos. Mindig élethű, igazi orvos, humanista, az emberek barátja. Annyira orvos volt, hogy egy időben a Chinoin és a Wander, a két gyógyszergyár mintacsomagokat küldött Somlónak legújabb készítményeiből.

A Színiakadémián Császár Imrének volt a tanítványa. Irtózott a patetikus előadási modortól, mindig igyekezett egyszerű, élethű lenni. Hegedüs Gyulával, Varsányi Irénnel, Gombaszögi Fridával, Tőkés Annával, Somlay Artúrral és sok más naggyal játszott együtt. A Kossuth-díjat elsősorban két szerepéért kapta: az egyik a Pygmalion Higginse, a másik Sartre Főbelövendők klubjában a Paris Soir bolond főszerkesztője.

HAT ÉVE a Nemzeti Színház tagja. A rádióban szeretik kifejező hangját. A „Mindenki operája” szövegét ő szokta elmondani. Sűrűn jár a filmgyárba. A Láz című, most készülő új magyar filmben élete első apaszerepét játssza.

Most együtt ülünk, beszélgetünk a régi időkről; hej, de sokat tapsoltam neki... A máról, amikor lelkesen dolgozik: színpad, film, rádió és újabban a szakszervezet bizalmából új feladatot kapott: a színész szakszervezet elnöke lett.

— Meg kell mondanom nyíltan — mondja —, a színész szakszervezet eddig nem örvendett valami nagy népszerűségnek. És hogy most mégis elvállaltam az elnöki tisztséget, ennek egyik oka: minden biztosítékot megkaptam arra vonatkozóan, hogy kidomborodjék a szakszervezet valódi érdekvédelmi jellege. Deák Sándorral és Gál Sándorral együttesen népszerűvé akarjuk tenni a mi szakszervezetünket.

Most a képről beszél, Beck Judit festményéről.

— Összesen háromszor, alig egy-egy fél órát ültem Beck Juditnak. Rendkívül nagyra értékelem művészetét s elsősorban a merészsége lepett meg; képének megoldásánál nem a könnyebbik, hanem a nehezebbik utat választotta.

SOMLÓ ISTVÁNNAL nem lehet sokáig beszélgetni, máris rohan a rádióba. Útközben sok-sok ismerőssel találkozik. Mindenki doktornak szólítja.

Pataky Károly

Ha a Vidámban „Mindenki olyan volna...”

... mint Horváth Tivadar, a „magyar Yves Montand” címének és rangjának elsőszámú jelöltje, akinek Rock and Roll paródiája a legszellemesebb zenei szatíra, amelyet évek óta hallottunk...

... vagy mint Lóránt Lenke, a Vidám Színpad törzskomikája, akiben egy Murillo angyal dundi bája és egy Boccaccio-hősnő pajzán humora keveredik...

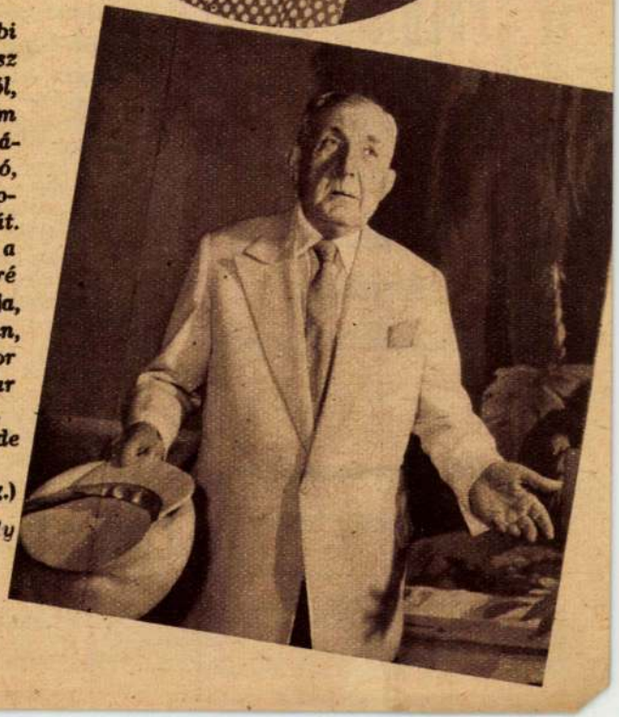

... avagy Salamon Béla, a mulattatás veteránja, aki több mint fél évszázad óta harcol az unalom ellen s — lám — még mindig nem lőtte el a puskaporát...

Persze a többi kitűnő színész nem tehet arról, hogy a Vidám Színpad műsorának Zöme fakó, mint egy napszítta plakát. Hiányzik belőle a vérbeli kabaré harsány hangja, szatírája olyan, mint egy sokszor használt magyar borotvapenge. Csak kapar, de nem vág.

(b. g.)

(Hemző Károly felvételei)

Az idegesség nem betegség!

Élesen meg kell különböztetni az *»idegbajosan ideges«* beteget az *»egészségesen ideges«* embertől. De előbb tisztázzunk néhány fogalmat.

»Ideges« alatt értjük az ingerlékenység közép- és felsőfokait, az átlag-ingerlékenységet jóval meghaladó mértékben. Ideges az, aki túlérzékenyen reagál mindenre, indulatosabb a kelleténél (persze nagyon is vitatható, hogy mi az a »kellete«!), aki *feltűnik a többieknek és sajátmagának is,* mert fészkelődik, ordít, hadonászik, dobol az ujjaival, vagy az orrát piszkálja és összerezzen, ha szólítja a főnöke. Idegesíthetik az életkörülményei, a felesége, az anyósa, de a saját gondolatai is. »Nem fér a bőrébe«, nyugtalan, világgá menne, ok nélkül indul el hazulról, csakhogy járjon valamerre és rágyújt, anélkül, hogy kívánná. Folytathatnám, de már ezekből is kitűnik, hogy mije nincs az idegesnek! *Nincs türelme!*

A komolyan idegbajos, orvosi gyógykezelésre szoruló betegek hasonló tünetei súlyosabbak és *rájuk természetesen nem vonatkozik a címünk!* De úton-útfélen találkozunk makkegészséges emberekkel, akik egyszerűen azért idegesek,

mert nem fegyelmezték őket

sohasem, mert hibásan ítélnek és gondolkodnak, mert *neveletlenek és kényelmesek, lusták és dologtalanok vagy ellenkezőleg: túlhajszoltak és nem ismerik a helyes munka lélektani törvényeit.* »Jaj, nem tehetek róla, de az a Laci annyira idegesít!« sipítja Juci és ha kérdik tőle, hogy miért, nem tud mást mondani, hogy »hát csak azért, mert mafla!« De ugyanez a Juci ideges a szabó- és fodrásznőnél, az üzletben, ha egy percet várakoznia kell; idegesíti a mamája, mert túl sokat követel tőle, a papája, mert mindent megenged neki, a sógora, mert ízléstelenül köti meg a nyakkendőjét. Juci neveletlen, fegyelmezetlen, türelmetlen, mert nem figyelmeztették gyermekkorában sokmindenre. Ha Jucinak már most történetesen medikus udvarol, akkor a mamai vélemény és az orvosnövendék véleményének az összege megpecsételik sorsát. Kinevezik ideggyengének, korán megízleltetik vele a bróm és a szevenaletta gyönyöreit, amelyek retiküljéből sohasem fognak már hiányozni és kikiáltják a rokonságban és a családi kerítéseken kívül is idegesnek, idegbetegnek, sőt összesúgnak a háta mögött, hogy szegény nem is egészen normális, sőt »dilis« az istenadta, nézzetek el neki sokmindent.

Az ilyen dilettáns idegeseket ki kellene rekeszteni a komoly idegbetegek tiszteletre és sajnálatra méltó szektájából! Meg kellene tiltani nekik e sokszor megtisztelő cím használatát. Nincs is szüksége orvosra és idegesnek meri nevezni magát! Persze, azért jár orvoshoz, sőt szívesen teszi ezt, mert érdekesebb, ha őt kezelik és sohasem árt egy kis idegfejelés!

A nem-idegbeteg-idegesek, azaz magyarán idegneveletlenek tulajdonképpen

idegátképző tanfolyamra

lennének valók, nevelőintézetbe, felnőtt gyógypedagógiára. Érdemes lenne ilyen intézeteket létesíteni és *a gyógypedagógia köreit kitágítani.* Nem igaz, hogy a felnőttek már nem nevelhetők. Régen megcáfolta az élet azt a közmondást, hogy amit Jancsi nem tanul meg, azt János már nem tudja elsajátítani! *A pszichagógika, a lélekvezetés,* amely oly fontos szerepet tölt be komoly idegbetegek kezelésében, egyre nagyobb teret hódít!

Állítom, hogy a címzetes idegesek vázolt típusát csak egyetlen gyógyszer mentheti meg önmaguktól: a munka és a türelem erénygyakorlata! Higgyék el, hogy *az igazi türelem sokszor még komolyabb idegbetegeket is meggyógyít!*

W. A.

Vennék használt

DUNYHÁT, PÁRNÁT

Telefon: 189—289

Megnyílt a

PALOTAGYÖNGYE ÉTTEREM KERTHELYISÉGE

XV. Hubay tér 7-8. sz.

Kitűnő ételek és italok

Hangulatos zene

*

Az eszpresszóban zene – tánc

A mesterek utódjai. *A magyar iparban voltak olyan foglalkozási ágak, amelyeknek mesterei világhírűek voltak. Nem könnyen jutottak el odáig, az egykori céhrendszertől mindenféle nehézségen, küzdelmen keresztül a kisiparos címig s bizony a múlt évtized ipari politikájának nem tartozik érdemei közé, hogy jó részüket elsorvadásra ítélte. »A magyar cipészek, bőrdíszművesek, bőröndösök, mézeskalácsosok, kalaposok stb. ügyessége szakmájuk szépségét, jelentőségét, rangosságát hirdette itthon és külföldön — írja egyik olvasónk —, és ezeknek ma sajnos nincs utánpótlásuk.« Ez valóban így volt, de most remélni lehet, hogy mégsem pusztulnak ki ezek a neves mesterségek. Gazdasági politikánk számos kisipari ágban újból levegőhöz juttatta a régi mestereket és lehetővé teszi nekik utódok nevelését, kiképzését is. Olyan foglalkozási ágak is fellendülőben vannak, mint pl. a pincérség. Mert a magyar pincér is híres volt valaha, szinte kitalálta még a vendég gondolatát is. Ma a vendéglői kiszolgálásban is megindult már az utánpótlás és ez megszünteti majd a szakma túlterheltségét, ami nyilvánvaló oka a fogyasztók mai panaszainak.*

Tiszta Budapest és a tökmag. *A »tiszta Budapest« mozgalom több-kevesebb sikerrel folyik, de hát a pestieket nem könnyű leszoktatni rossz szokásaikról. Egy fiatalember olvasónk — B. Imre a XIII., Várna utcából — felhívja a figyelmet főleg a fiatalság talán legroszszabb fajta és igazán csúnya »szemetelő szokására«: a napraforgó és a tökmag kérdésre. »A város minden területén, moziban, színházban, villamoson, utcán, ligetben stb. piszkítják fővárosunkat a tökmag- és napraforgó-fogyasztók — írja. — Pedig, ha tudnák ők, milyen csúnya, mikor kifestett szájú-körmű lányok, nagyhajú, vastagcipőtalpas, tarkanyakkendős fiúk köpködik mindenfelé a tökmag héját. Vajon mikor unják már meg ezt a rendetlenséget?« — kérdezi. Fiatal és jóízlésű olvasónk szeretné valami módon kipellengérezni ezeket az ízléstelen és rendetlenkedő kortársait és mi ily módon segítünk neki ebben. Újabban a különösen feltűnő szemetelésért büntetés jár — ezeknek a »divatos« lányoknak és ficsúroknak, akik a tökmagevés divatját a tökmaghéj tüntető szétszemetelésével kapcsolják össze, nem ártana kissé megdrágítani effajta szórakozásukat.*

„A feltűnt tűsarkok nyomában" *című cikkünk foglalkozott az egészséges cipősarok kérdésével, megállapítva azt, hogy a 3,5—4,5 centiméteres cipősarok a legegészségesebb. »Ez rendben is volna« — írja most nekünk D. L.-né Nagyszombat utcai olvasónk. — »De hát... hol lehet kapni?« A maga és több ismerőse nevében panaszkodik, hogy már legalább két éve keresnek, de sehol se kapnak például drapp, bordó vagy más színű szandált vagy cipőt, csak kizárólag lapos vagy újabban 7—8 centiméteres sarokkal. »Tehát ami a legkényelmesebb viselet volna, azt nem gyártják« — írja. Legutóbb kénytelen volt lapos sarkú szandált vásárolni, de miután a múltban, tizenhét éven át csak 4—5 centiméteres sarkú cipőket hordott, ebben a lapos sarkúban annyira fáj a lába, hogy nem tudja viselni. A cipőboltokban legfeljebb ígéretet kapni — írja —, de a cipőgyárak gyártsanak is egészséges, 4—5 centiméteres sarkú cipőket, ne legyenek »mostohák« azok, akik a divatoskodásnál jobban szeretnének egészséges cipőket hordani. — Ez valóban helyes volna. Addig is, míg a panaszok elhangzanak egészen a cipőgyárakig, legfeljebb azt tanácsolhatjuk, hogy a megvásárolt lapos sarkú cipőre vagy szandálra meg kellene próbálni valamelyik kis cipésznél sarkmagasítást csináltatni.*

Dr. Érdekes

FELVESZÜNK

TAKARÍTÓNŐKET

átlagkereset: ... 900,—Ft

ABLAKTISZTÍTÓKAT

(elsősorban férfiakat)

átlagkereset: 1000—1100 Ft

FŐVÁROSI TAKARÍTÓ VÁLLALAT, V. Egyetem utca 12. I. emelet 77.

Munkaügyi csoport

Bech Judit

Szerepelt a KUT és UMK körös tárlatán.

BH. 1932. XI. 6.

Beck Judit

„Amony a balkonon" c.
akvarellje nerepel a
képzőművésznők párizsi
kiállításán (dulitve)

Nemzeti Csjség 1937 II. 17

Beck Judit

hozzáfel a KUT jubiláris kiállításán

a Nemzeti Szalonban

Nemzeti Ujság, 1937 XI-21.

Beck Judit

EDK

Barackszüret, olf.

Mücsarnok 1960. VIII.Képzőművészeti Kiáll.

G. Beck Judit

Szerepel a KVT jubiláris kiállításán a Nemzeti Szalonban

Ujság 1937 XI. 20.

Beck Judit MDK

Ovodások, márvány freskó

Miccsarnok 1960 Képzőművésznök nemzetközi kiáll.

MDK.

Beck Judit

Kiállitási meghivó

Szentendre 1967 juli 16.

MDK.

Beök Judit

Kiállítási megnyító

Szentendre 1967 július 16.

Beck Judit

Szerepelt a KUT és UME közös estjén.

PH 1932. XI. 6.

Beck Judith

Kiállítása nyílt a Csók galériá-
ban / pertrák, tájak, szendéletek /

Nagyvarsa 1966 jan. 21

MDK

Beck Judit

Szentendrei sziget, akv.

X. Magy. Képzőművészeti kiáll. Műcs. 1965.

Beck Judit

MDK

Szentendrei sziget, akv.

Ősz, akv.

Ferenczy Károly Muz.1964. szept-okt.
Szentendrei festőművészek őszi tárlata

Beck Judit

Lajr (repró)

Kostárs 1963 XII n. 1913 old.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ZALAI HÍRLAP

Beck Judit

Tárlatok, lakberendezési kiállítás

A Képcsarnok Vállalat nagykanizsai kirendeltségének kiállítási tervei

A népszerű kamara kiállításokat rendező Képcsarnok Vállalat nagykanizsai kirendeltségének idei és jövő évi programja ismét érdekesnek ígérkezik. Az elmúlt időszakban *Beck Judit, Demjén Attila, Hikádi Erzsébet* és *Bencze László* festményeiből rendezett tárlatok után most, szeptember 14—28-ig *Raksányi Lajos* Somogy megyei festőművész képeit tekinthetik meg az érdeklődők.

Tervezik a vásárhelyi művészet kiemelkedő alakjának, *Kurucz D. Istvánnak* a bemutatását is. S akárcsak az elmúlt évben, az ízlésnevelés, a korszerű lakáskultúra megismertetése érdekében, az idén is szeretnének egy *lakberendezési kiállítást* rendezni.

Jövőre pedig — többek között — a *Balatonról* készült festményekből álló válogatás és a most ősszel az Ernst Múzeumban gyűjteményes kiállítással bemutatkozó *Czene Bélának*, a már Kanizsán szerepelt Hikádi Erzsébet férjének alkotásaiból rendezett tárlat szerepel a tervekben.

ográfiaellenes törvény
értése miatt, letartóztat-
a bandavezéreket is. A

smét „vitorlát bo

nen a bécsi Leopoldstadtba vezettek.

A rendőrség kezére jutott *A szultán felesége és rabnője* című „épületes" film, amelyben többek között meztelen nők korbácsolása volt látható. A film főszereplőjében felismerték Hermina Handler prostituáltat, a Práter egyik ismert alakját. Őt nyomon követve jutottak a *Feuerbachstrasse 5. számú ház pincehelyiségében működő filmgyárlyiségében működő „filmgyár-ba"*. Éppen új „műalkotás" készült: két meztelen nő alakított a kamera előtt. Egy férfi forgatott, a másik fényképezett, a harmadik „rendezett".

Mind az öten lakat alá kerültek. További 15 lány eller — Höcher felügyelő szava szerint egyik csinosabb, min

MDK.

Beck Judit

Kiállitási hir

Köznevelés 1967 aug. 27.

25

M.D.K.

Beck Judit

A Bibliotheca Officina helyiségeiben rendezett kiállitást.

Szinház, Bp. 1946. dec. 18-31. II. évf. 49-5o. sz.

MDK

Beck Judit

Szentendrei utca, o.

Szentendrei festőművészek nyári tárl.

Ferenczy Károly Muz. 1966.

Beck Judit

Portréval szerepelt az V. miskolci országos kiállításon.

Hajdu Béla: Az V. Miskolci Országos Képzőművészeti Kiállitás

Északmagyarország 1959. okt. 31. 5.1.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307.

1999 MAR 1 3.
...Beck Judit

MAGYAR NEMZET

vezényli.

Beck Judit festőművész alkotásaiból szerdán este kiállítás nyílt a bécsi Collegium Hungaricumban.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1988 MÁR 1

Beck Judit

BECK JUDIT KIÁLLÍTÁSA BÉCSBEN. Március 13-án szerdán nyílik meg a bécsi Collegium Hungaricumban Beck Judit festőművész kiállítása.

●

GYERMEKEK A NAGYVILÁG-

lalat
bedo
melé
lyezk
rult
ma r
Az
ven
közműfejlesztéssel és a föld[illegible]zel-
látással. Ez évben 3,2 millió forin-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

Beck Judit

1960 MÁR 14.

— BECK JUDIT festőművésznő gyűjteményes kiállítása nyílt meg szerdán Bécsben, a Collegium Hungaricum kiállítótermében.

MDK

Beck Judit

Szentendrei utca, repr.

Szentendrei művek festőművészek nyári tárl.

Ferenczy Károly Muz. 1966.

MDK

Bech Judit, [ ]

Szinészportréi ból kiállítás
nyílt meg a Thália Szinházban.

– : Kulturális hírek

7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1969. márc. 27.

Beck Judit

tént vett a nentendrei József Attila művelődési házban a nentendrei képzőművészek kiállításán. Kiállított műveik értékét (kb. 70,000 Ft-ot) a vietnámi nép megsegítésére ajánlották fel.

Harányi Sándor: Nentendrei képzőművészek kiállítása Vietnámért

Pestmegyei Hírlap (Nentendre) 1966. dec. 14.

Beck Judit

„Ovodások", mázvaný - freskó, 108×76 cm.

Képzőművésznők nemzetközi
Szillitása. 1960. Bp.

Beck Judit

Fáy c. festményével szerepel a szentendrei városi tanácsházán rendezett tárlaton.

P.A: Két tartalmas kiállítás - a szentendrei kulturális napok tükrében
Pest megyei Hírlap, 1967. szept. 20. 4.o.

Beck Judit

grafikai kiállítása nyílik
Szegeden

Dunántúli Napló 1968 XI. 16

M.D.K.

Beck Judit

Vizfestményét Major Tamásról hozza a lap a "Szent Johanna" c. darab szerepében. A képet a Bibliothecaban rendezett kiállitáson mutatták be.

A "Szinház Szeme" c. rovat
Szinház, Bp. 1947. jan. 1-7. III. évf.
1. sz. 23. lap

Beck Judit

Ismerte József Attilát

Szabolcsi Miklós, József A., Derzovtól Rózsa
Bartók B., Kodalomtört. ~~[illegible]~~
mérjel. Bp. 1958 LVII. Evf. 440 l.

MDK.

Beck Judit

A Történelmi Emlékbizottságban való részvételéről

Magyar Nemzet 1967 márc.1.

M.D.K.

Beck Judit

"Nemzeti Kiállitás" cimmel ir Berend Ilona a Fővárosi Képtárban rendezett kiállitásról, amelyeén szerepel a müvész.
A tárlatot a "Szabadság Ünnep" alkalmából nyitották meg.

Szinház, Bp. 1947. márc. 19-25. III. évf. 12. sz.

M.D.K.

Beck Judit

"Nemzeti Kiállítás" cimmel ir Berend Ilona a Fővárosi Képtárban rendezett kiállításról, amelyen szerepel a művész.
A tárlatot a "Szabadság Ünnep" alkalmából nyitották meg.

Szinház. Bp. 1947. márc. 19-25. III. évf. 12. sz.

Beck Judit festő

Kiállítása nyílt ma a Csók galériában

Nézmova 1966, jan. 13

Beck Judit

Jellemábrázolások, színészek szerepekben, ecsetrajz

Műcsarnok 1958 Magy. Képzőművésznők Kiáll.

Beck Judit MDK

Peti Sándor képmása, olf.

Gombaszögi Frida, pasztell

Tiborc /Bartos Gyula/, pasztell

Mücsarnok 1958 Magy. Képzőművésznők kiáll.

Beck Judit festő

Tegnap nyílt meg a kiállítása a
CSISK galériában

Nyíregyháza 1966 jan. 15

Bech Judit

Szerepelt a KUT és MME körös tárlatán.

MO

~~Ró Újság~~ 1932. XI. 6.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1976 MAJ 16
PEST MEGYEI HÍRLAP

Beck Judit

1021

7

Szentendrei művészet a Nemzeti Galériában

A KIÁLLÍTÁS ANYAGÁBÓL

Beck Judit: Sárga ruhás lány

+ HÍREK + HÍREK + HÍREK + HÍREK +
ÍREK + HÍREK + HÍREK + HÍREK + HÍR

MA: 1976. május 16. Vasárnap. Mózes napja.

A nap kél 4.06 — nyugzik 19.15 órakor.

A hold kél 22.05 — nyugzik 6.28 órakor.

OLNAP: május 17. Hétfő. Paszál napja.

A nap kél 4.05 — nyugszik 9.16 órakor.

A hold kél 22.49 — nyugzik 7.31 órakor.

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS

Kevés felhő, eső nélkül, rsékelt, időnként megélénő változó irányú szél. Az zakhoz képest hűvös idő. ható legmagasabb nappali nérséklet 16—20 fok között.

KITÜNTETÉS

Népköztársaság Elnöki Tacsa *Szentkirályi Jánost*, a ıbad Föld című lap szerztő bizottságának elnökét, nagyar sajtóban végzett hán évtizedes kiemelkedő nkássága elismeréséül a ınka Érdemrend arany foatával tüntette ki.

— **Fogadóóra.** Lakatos Tior, a Pest megyei Tanács lnökhelyettese május 17-én élelőtt 9-től 11 óráig hiva-

BORISZ GOLICIN

HATVAN ÉVVEL EZELŐT

1916. május 17-én halt meg 54 éves korában — Borisz (licin híres orosz fizikus, orosz tudományos akadér tagja, a szeizmológia mega pozója.

Mint ismeretes, a szeizmo gia — magyar elnevezés földrengéstan — a földren sek megfigyelésével, regiszt lásával, továbbá azok okai és a földrengéshullámok t jedéséből a Föld belső felé tésére levonható következte sekkel foglalkozó tudomá Köztudott, hogy az emberi zékszervekkel érezhető rez seket már évezredek óta fe gyezték. A földrengés rom lását számszerűen bemut térképet először Kitaibel készített 1810-ben, a móri fö rengésről. A csak műszer kel érzékelhető kimozdulás a katasztrofális méretű ren sig terjedő földrengéstar mányt a földrengési skála fokozatra osztja. Évenként lag 8—10 ezer földrengést gisztrálnak a világon. Igaz, mük ún. mikroszeizmikus re gés, azaz olyan, amelyről cs érzékeny műszerekkel le tudomást szerezni.

Golicin tudományos érden hogy összefoglalta a földre géssel kapcsolatos tudnival kat és elsőnek szerkeszt vízszintes földrengésjelz úgynevezett szeizmográfot. földrengéslökés irányát egyes összetevők megmérés vel határozta meg. Eredm nyesen foglalkozott meteorol giával és spektroszkópiával

— **Vendégszereplés.** végi jugoszláviai vend szereplésre utazott a D né Színház társulata Sz

Beck Judit 2

Gábor Marianne: Berta néni

2

Beck Judit: Szoptató anya

Nők Lapja 1958. márc. 13.

Beck Judit festő

kiállitása a Csók Galériában

Napló

Magyar Nemzet 1966. jan. 12. 4.1.

Beck Juelt Feeld

Kiehlitkes a Geek Gelérkban

Neplé

12. 4.J.

G. Beck Judith MDK

Női fej

Műcsarnok 1939 dec.-1940 január

MDK.

Beck Judit

Kiállitási hiradás

Szocialista Müvészetért 1966 febr.

Beck Judit festő M.D.K.

Színészportrék.

Üvegre festett virágok

Perneczky Gizza: Három kiállitás
Magyar Nemzet 1966. jan. 20. 4.1.

Beck Judit festő M.D.K.

Színészportrék.

Üvegre festett virágok

Perneczky Olza: Három kiállítás

20. 4.1.

MDK

Beck Judit

Anya gyermekével c. munkájáért a X. Tavaszi Szalon kiállitásán kitüntető elismerést kapott

A Tavaszi Szalon dijazottjai. Pesti Napló 1935. máj. 12.

Beck Judit
festő

H.D.K.

Dorogon mutatta be munkáit

Művészeti életünk
Művészet, 1961. április – 41 l.

mdk

Beck Judit

a 13. kerület képzőművészei közül

Kiállított a Hajógyárban

/. Kiállítás a Gyárban

Népművelés, 1961. 5. sz 24. l

Beck Judit

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJÓ DARU

1960 MÁJ 21.

Sok nézője van

Csütörtökön délután a hajógyár kultúrtermében mutatkozott be az üzem dolgozóinak Beck Judit festőművésznő, akinek kiállítását Pór Bertalan nyitotta meg.

Az ízléses, művészi festményekből álló kiállítás megnyerte az üzem dolgozóinak tetszését, s az utóbbi napokban igen sokan keresték fel a tárlatot, hogy gyönyörködjenek a művésznő alkotásaiban.

Beck Judit kiállítása egyébként két hétig lesz nyitva, így van módjuk az üzem dolgozóinak arra, hogy megszemléljék a művésznő legszebb képeit.

et kapta.
üzemünk
beli küldöt-
entek Cser-
s gépipari
tván közle-
i miniszter,
um vezető
III. kerületi
biselői, va-
és a DE-
társa

szerre verődött össze, s
szöntötték elégedetten mun-
kájuk eredményét: az új ha-
jót. hajón tovább folytatják
az elkövetkezendő hetekben a
hajógyár dolgozói a munkát.
Beszerelik a Láng-gépgyár
távirányítású motorjait, a rá-
dió adó-vevő berendezést, a
radar-készüléket stb-t, hogy
minden szükségessel felszere-
relve indulhassanak első

Beck Judit

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1960 MÁJ 19.

Beck Judit festőművész kiállítása nyílik a Gheorghiu Dej-gyár klubjában május 19-én fél 4 órakor. Megnyitóbeszédet Pór Bertalan, Kossuth-díjas festőművész mond.

Book Stack

Beck Judit
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HÍRLAP

1966 JAN 29.

1021

Színészportrék

Beck Judith újabb kiállítása méltán keltett feltűnést. A festőművésznőt elsősorban portréalkotóként tartották számon. Színészportréi közismertek voltak. A Csók Galériában nyílt kiállításán is láthatjuk *Sinkovits Imre, Törőcsik Mari, Gázon Gyula, Makláry Zoltán, Timár József, Somogyi Erzsi* és mások arcmásait. *Kiállította Richter, Heltai Jenő, Kodály Zoltán, Radnóti Miklós* portréját is. A kiállítás legszebb darabjai közt említhetjük a Radnóti Miklósnéról és szüleiről festett, gazdag színvilágú vásznait. S mindehhez szervesen illeszkednek utcaképei, tájképei és virágcsendéletei.

Virágcsendéletei is karakterizálnak, jellemet ábrázolnak. Napraforgó című képe alá odaírhatnánk: nyár, bujaság. A másik virágcsendélete a Harag, a harmadik a Féltékenység, a negyedik a Szerelem alcímet viselhetné. S tájakat, benne élő embereket jellemeznek utca- és tájképei is, Szentendréről, a Krímből, Olaszországból és még sokfelől. Izgalmas színekkel, a fény-árnyékhatások imponáló kezelésével.

(szalkai)

Ára 60 fillér

POLI

JELENTÉSÜ

Kül

Munka közben (Fotó: Faragó György)

BECK JUDIT FESTMÉNYEI A CSÓK-GALÉRIÁBAN

Beck Ö. Fülöp, a szobrászművész tette híressé a Beck nevet. Festőművésznő leánya, Beck Judit azonban nem az apa árnyékában, hanem már, közel 30 év előtti, első kiugró kiállításán is önállóan egyéni értékeivel tűnt fel. Mostani, lemezre, vászonra, kartonra, üvegre (olajjal, temperával, pasztellel, vízfestékkel) festett képein az apai örökség, a portretizáló rátermettség: egészen sajátos érzékenységgel és leleménnyel különösen a virágcsendéletein érvényesült megkapó őszinteséggel. Több képét őrzi a Magyar Nemzeti Galéria, ismert színészportréit a Színháztörténeti Múzeum és a Színművészeti Főiskola.

(—ts)

Sereni, kommunista képviselő felajánlotta, hogy elvisz. Sereni testes, fekete, vidám ember. Rengeteg nyelven beszél — franciául, oroszul, spanyolul, lengyelül, angolul, óhéberül, németül, kínaiul, arabul és még nem tudom micsodául (már elfelejtettem). Sokáig ült a fasiszták börtönében, és megszokta, hogy ha töpreng, olyankor felalá járjon, olykor kisebb üléseken is felpattant, és járkálva gondolkodott egy-egy érdekes ötleten. Ha ő került mellém valamilyen hosszúra nyúló felszólalás alatt, nem unatkoztam: mulatságos történeteket suttogott a fülembe. Megkértem, álljunk meg egy percre egy eszpresszó előtt — meginnék a pultnál egy kávét. De Sereni azt állította, hogy a nagykövet perceken belül megvendégel bennünket, és a kávé helyett inkább egy kis pohár nagyon fanyar és nagyon finom vermutot rendelt.

A nagykövet dolgozószobájában fogadott bennünket, a leg-

megvesztem az ensegtől. Meg aztán ebédpartnerem is érdekes embernek bizonyult: Visnyevszkij jól ismerte és szerette Olaszországot, mesélt a politikai helyzetről, az új filmekről, az írókról.

Az ülésről természetesen elkéstem, suttogva tudakozódtam Kornyejcsuktól, ki beszél. Majd szétrobbant a dühtől: »Dől belőled a borszag!... Ezek szerint te ebédeltél...«

A teremben szabad volt rágyújtani. Hiába, az embert nehéz kielégíteni. Elszívtam már cigarettatárcám egész tartalmát, lírám viszont nem volt. Így hát »levágtam« különféle delegátustársaimat egy-egy cigarettára, úgy játszva meg a dolgot, mintha csupán a kíváncsiság vezetne: ugyan, milyen cigarettát szívnak Mexikóban, Libanonban, Svédországban...

Negyedszázada nem jártam Rómában. Persze, sem a Vesta-templom nem változott, sem a román stílusú bazilikák, sem a barokk paloták. Én vál-

zarándokként jöttem. Ma
értetődik, hogy jobban ism
a franciákat, ott több rész
figyelek, meg aztán, Páriz
nyilván azért is elfog a sz
rúság, mert ott telt el az
ságom.)

Ha jól emlékszem, az ülé
második napján Renato C
so, a festő, akivel még
lawban barátságot kötöt
nagy vacsorát rendezett, olasz
írókkal, festőkkel, rendezőkkel
jöttünk össze. Guttuso csupa
szenvedély, tőről metszett déli
ember. Mind a mai napig keresi
önmagát: igyekszik harmóniába
hozni az igazságot a szépséggel,
a kommunizmust a művészettel,
amelyet rajongva szeret. Lelkes
izgalommal faggatott Moszkváról, és bálványozó tekintettel
bámulta Picassót, politikai témájú, hatalmas vásznakat és
kisméretű csendéleteket festett
(főképpen a krumpli izgatta, fonott kosárban).

Guttoso minden este vendégül látta Picassót meg engem. Mindig más étteremben ettünk, egyik jobb volt, mint a

óra múlva megmutatta a gyönyörű rajzot — Ingres modorában, az étlap hátán. A lány elmesélte, hogy vőlegénye van, hamarosan megtartják a lakodalmat. »Mutasd meg a képet a vőlegényednek, bizonyára megtetszik majd neki« — ajánlotta Carlo Levi. A lány zavarba jött: »Félek, féltékeny fiú a vőlegényem.« Mindnyájan nevetni kezdtünk, valamelyikünk azt tanácsolta a lánynak, adja el a rajzot: »Legalább kétszázezret adnak érte — szép hozományod lesz belőle.« Arcát elöntötte a

ORSZÁG VILÁG
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, VI. Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-290, 188-307
1966 JÁN 26

Beck Judit festő

Szövegy emlitti kiállitását a Csók István

Tesemben

Emlitett mürek. F. S. archépe

Ági

1966. apr 15. Művészet

1021

MŰVÉSZPRESSZÓ SZOMBATHELYEN

Úgy tűnik, Szombathely eddigi legigényesebb ismeretterjesztő előadássorozata indult el az idei évadban *a városi Művelődési- és Sportház presszóhelyiségében.* A vállalkozás gazdái a Művelődési- és Sportház, a Berzsenyi Dániel Megyei Könyvtár, a Bartók Béla zeneiskola, a TIT Vas megyei Szervezete, a Magyar Hanglemezgyártó Vállalat, valamint a Vas megyei Vendéglátóipari Vállalat. A sorozatot azzal a céllal indították útnak, hogy a hallgatókat megismertessék *a zene, az irodalom, a színház, a film, a képzőművészet legkiemelkedőbb alkotóival és alkotásaival.*

A hónap minden második keddjén a zenét kedvelők számára rendeznek előadásokat. Négy alkalommal a szombathelyi zeneiskola tanárai tartanak kamarahangversenyt, négy alkalommal pedig a Hanglemezgyártó Vállalat lemezeit mutatja be *Oldal* Gábor. Első előadását *Hanglemez és zenekultúra* címmel tartotta. A továbbiak során még a zenei előadásmódról és a közízlésről, a hangszerekről, a könnyűzene-nehézzene problémáiról szól.

A harmadik kedden írókkal, költőkkel, képzőművészekkel kívánják a szervezők megismertetni a hallgatókat. Az első előadás *Féja* Géza megbetegedése miatt elmaradt. Viszont a negyedik keddekre tervezett *Művészportré* sorozatban máris nagy sikerrel és sok-sok érdeklődő előtt beszélt *Bessenyei* Ferenc Kossuth-díjas kiváló művészünk pályájáról, életútjáról.

Gál József

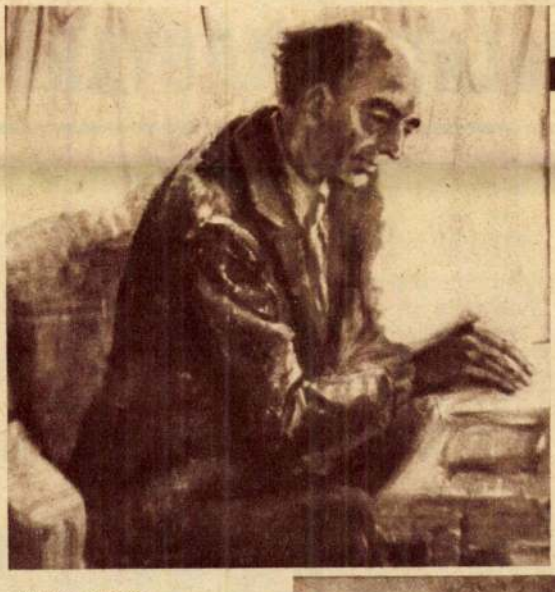

Major Tamás

BECK JUDIT FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA

Anyám (Jánosi felvételei)

Magyar Hírlető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1966 FEB
NEPMŰVELÉS

„MINDENKI SZÍNHÁZA"

BALATONMAGYARÓD

Az elmúlt tizenöt évben sokan és sokat dolgoztunk ebben az 1200 lelkes zalai községben. Korszerű művelődési otthonunk — sok hiányossággal — 1955-ben épült. Berendezést apránként kaptunk, villanyt azonban csak 1960-ban. De a jó színpad, a 300 férőhelyes nagyterem, a két öltöző, a negyven-ötven főre méretezett klub-

hov egy-egy d
dalmi színpad,
kult, magyar
dák mellett
József Attilán
át eljutott a r
láig, Benjámi
cig, Nagy Lá
lyig. Műveike
szólaltattuk m

szoba, két kisebb próbaszoba megteremtette a lehetőségeket a rendszeres munkához. Már előbb is működött a színjátszó- és a népitánccsoport. Táncegyüttesünk többször szerepelt megyei rendezvényeken, sőt Kőszegen részt vett a nyugat-dunántúli fmsz tánccsoportok találkozóján.

A színjátszók *Kisfaludy* Károly, *Szigligeti* Ede után közönség elé vitték *Mikszáth, Móricz* és *Cse-*

EGY KÍSÉRLE

1963-ban pr
denki színhá
összeállításba
tek szigorú
egy célunk v
padot minder
kedvű lakos
csodálatos do
hattól nyolc
harmincan a
Az irodalmi

Beck Judit, festő

A Mednyánszky Teremben nyílik meg tárlata.

— : Kiállítások Pesten, vidéken 2.

ESTI HIRLAP, 8/VI.1972. nov. 2.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 MÁR 2
ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Beck Judit
1021

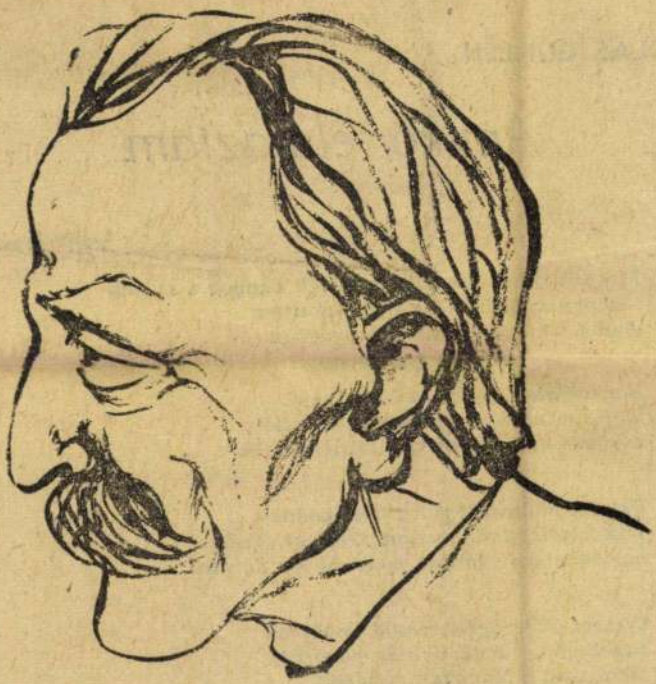

Köszöntjük a kitüntetett Kós Károlyt (Beck Judit rajza)

NICOLAS GUILLÉN:

Amikor elutaztam

Chilének

Megyek, futok tovább... Kerék vagyok s szárny
S ahogy az üzött réz ragyog fel itten:
életed, Chile, bennem él ragyogván.

Borítéktalan, nyílt levél a szívem,
hallja mindenki: hazámnak nevezlek,
rongyos, szegény vagyok szegényeidben.

Viszem földrajzát rideg felszinednek:
viszek galambot, vulkánt, selymet, ércet,
hó-lobbanást s lángot, mely fagyba dermed.

Viszem földrengésed, esőd és bérced
s szelindek-hangú, déli és mogorva
csaholását a Magellán szelének.

Beck Judit festő

A Medgyaszay Teremben nyílik
meg kiállítása.

– Új tárlatok

9.

Népszabadság, Bp. 1972. nov. 1.

Beck Judit, festő

A Mednyánszky Teremben állított ki műveiből. Megemlített művei: Akvárium, Faültetés.

Nagy Zoltán: V. Bazsonyi Arany és Beck Judit 7.

Népszabadság, Bp 1972. nov. 15.

Beck Judit festőművész

1021

1972. XI.4. 17.40. /II/ V.

Láttuk hallottuk

- Felhívjuk hallgatóink figyelmét a napokban megnyílt, illetve megnyíló érdekesebb kiállításokra.

- A Tanács körúti Medvetánc-Teremben, Beck Judit festőművész kiállítását láthatják.

1021

Beck Gudit festőművész

a Medgyánszky-teremben, nov. 2.-án nyílik meg kiállítása. Először-ban virág-témájú festményei szerepelnek a tárlaton.

TÉKA
1942. X. 26. TV. sz. 35 | 11 | Ki.

Beck Judit festőművész

Zamara Ziállítása

nyílt a Zöbányai Torekvés

Művelődési Házban

Magyar Nem Zet 1973 március 6

4. old.

Beck Judit festőművész

Viállítása nyílik a budapesti
Medvyánszky Teremben november 2-án

Magyar Hanszet 1972 november 1
4. old.

Bech Judit

2

„Virágnaptár" c. lépe
„Fáultetés" c. gobelinterve
emlitve.

Magyar Nemzet 1972 november 4
4. old.

Beck Judit

1

Ziellitása nyilt a Medvyánszky

Teremben

Magyar Nemzet 1972 november 4

4. old.

Bech Zsolt

A „kiállítási naptár" említi (XI. 2–18.; Medvyánszky Terem).

„Nügyűjtő", 1972/3. 22.

Beck Judit

festőművész kiállitása nyilt meg Kaposvárott. Kiállitotta szinészportéit, olaszországi, szentendrei és bajai képeit.

Magyar Hirlap 1969/ 309/12

Beck Judit festőművész

A Mednyánszky Teremben rendezett kiállitását november 2.-án nyitják meg, -mint a lap kulturális eseményekkel foglalkozó rovata közli.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. okt. 28.
XVI. évf. 44. sz. 2. lap.

Beck Judit.

A bajai Türr István múzeumban kiállítás nyílik „Duna a festészetben" cím-mel, melyen munkája fogja képviselni a szentendrei művésztelepet.

Bácskiskunmegyei Népújság, Kecskemét, 1952. Febr. 24.

Beck Judit

MDK

Szentendrei gyerekek

Műcsarnok 1936 Jubileumi kiállítás

MDK

Beck Judit

Barackszüret, of.

8. M. Képzőművv. Kiáll. Műcsarnok, 196o. ápr.

gozik.

Tudományos kuta
megmunkálásával fogla
első tanulmányai is.
felé fordult, az érde
körből három tanulmán
kus módszer pályafutá
téren való kisérletei
lőadáson, valamint a
cikkében számolt be.
ban a megindulás óta
kenykedik. Az utóbbi
közök és eljárások ki

Megbizatás alap
1951-1953 között, 195

Beck Judit, Jestő MDh

A Csók Galériában megnyílt tárlatáról:

Tápéi néptánc

Repr

– : Négy kiállítás 8

NÉPSZABADSÁG, bp. 1966. jan. 19.

Beck Judit, festő MDK

A Csók Galériában tárlata
nyílik meg jan. 14-én.

— : Hír 10.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1966. jan. 12.

Beck Judit, festő

A Stók Galériában nyílt
meg tárlata.

–: Változatos kiállítási program
Budapesten 9

NÉPSZABADSÁG, Sz.-1966. jún. 15.

Fk: Köteles István

5612 65 FNyV 6

KÉP CSAR NOK

Beck Judit

MEGHÍVÓ

A KÉPCSARNOK VÁLLALAT
MEGHIVJA ÖNT

BECK JUDIT

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK

ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA

1966. JANUÁR 14-ÉN,
PÉNTEKEN DÉLUTÁN ½ 6 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:

GARAI GÁBOR

KÖLTŐ

CSÓK ISTVÁN GALÉRIA
BUDAPEST, V. VÁCI U. 25

Beck Judit festő

/mürek nem emlitve/

1966. jan. 21 Kőrmű és Szobjáltatás. A pantallós ember c. cikkből
/Kosompai Erik/

Beck Judit

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1988 FEB 2

1021

A művészvilág festményekben:

Beck Judit kiállítása

Látványos, gazdag színekben pompázó kiállítást láthatnak mindazok, akik ellátogatnak a Csók István Galériába BECK JUDIT festőművésznő kiállítására. A művésznő alkotásai jellegzetesen pestiek, bár elsősorban intellektuális környezetből meríti témáit. Színészportréi szuggesztív erejüknél fogva meghatározzák a kiállítás fő irányvonalát. A népszerű színészek portréit finom iróniával megfestő művésznő jól ismeri művészeti világunk hibáit és erényeit.

Beck Judit örökösen kereső, kutató művész, bizonyítja ezt üveg és plexifestményeinek sokasága is. De nem szakított a hagyományos módszerekkel sem, erről tanúskodnak ragyogó színekben tobzódó csendéletei, tájképei.

ereztük, hogy ez
elegendő lesz a k
gyűlésig, ezen a
voltak az MTS
akik elégedetten
közgyűlés anyagá

ÉNY V.

vőhelye. 35. Hő nemzeti vállalat! 36. Német rizs. 38. A tudat testvére. 40. L. Ö. I. 41. E helyre nem rohanunk. 42. Népiesen csalogat. 43. Rangot jelez. 45. Gumitömlő vezeték rövidítése. 46. Zenei hang. 47. Kérdő szócska. 48. Népies él-

Áll a víz a

Az angyalát! Mi az, hogy a láb körül? Időnként a térdet is körülnyalogatja. Locsi-

1968 FEB 5

1021

BECK JUDIT KIÁLLÍTÁSA

Szentendre — a kiállítás útijegyzeteiből

A festőművésznő, aki sokoldalú érdeklődésének, változatos művészi dokumentumait állította ki a Csók-galéria termeiben, többször állott már a nyilvánosság előtt. Most tökéletes portrét ad önmagáról; elhozta kiállításra különböző korszakainak néhány jellemző darabját, főleg képmásokat, melyek a sötét színekkel sokatmondóan emlékeztetnek arra a korra, amikor súlyos gondok árnyékolták be az emberi életet.

Beck Judit művészcsaládban nőtt fel; édesapja *Beck Ö.* Fülöp volt, a magyar szobrász- és éremművészet egyik újító szelleme, aki szeretettel és bizalommal támogatta leányát festői próbálkozásaiban. Tanult a Képzőművészeti Főiskolán, tanult Párizsban és tanul, gyűjti tapasztalatait állandóan, ahogy a »jó paphoz« és a hivatott művészhez illik. Az élet sokszor tett akadályokat Beck Judit művészi útja, kibontakozása elé. Tulajdonképpen az utóbbi évek kedvező körülményei adtak biztonságos szárnyakat munkásságának, ezért oly gazdag, tartalmas s oly szórakoztató mostani kiállítása. Itáliában, a Szovjetunióban és a szeretett Szentendrén készült színes rajzai a tájak, a városok jellemét adják vissza, árad belőlük a pezsdítő frisseség, a felszabadult alakítás derűs öröme. Üvegre és átlátszó műanyagra festett csendéleteiben finom költői hangon szólal meg; színészportréiban a szerep és szereplő ábrázolásának nem könnyű problémáját oldotta meg. Kompozíciói, dekoratív falikép-tervei művészi alkatának, érdeklődésének sokoldalúságát, életismeretét tükrözik, s a művészi alakító képesség szellemességét.

(—a.)

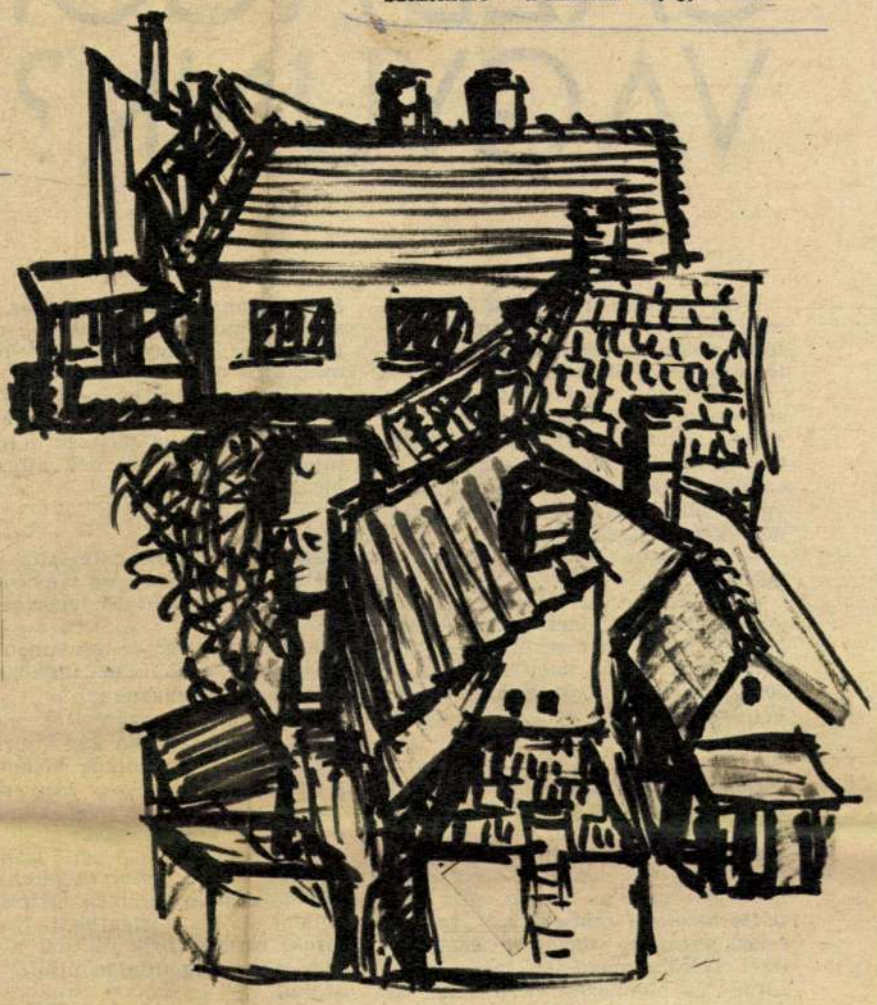

(Magyar Jánosné felv.)

Sárga virágok

ILYEN GAZDAGOK VAGYUNK?

Tomasovszky János, a nyírszöllősi tanyasi kollégium igaz

A nyírszöllősi új tanyasi kollégiumot egy hózivataros délutánon az intézet gondnoka mutogatta meg, folytonosan szabadkozva, mentegetőzve.

— Mi bizony csak ilyen szegényesen vagyunk. Olajozott padló, vaskályha, sötét villanykörték és emeletes ágyak. Tavaly még nem voltak emeletes ágyaink, de idén muszáj volt beállítani, a létszámunkat majdnem kétszeresére emeltük.

— Mennyibe került az egész? — kérdem.

— *A felébe.* A felébe annak, amennyibe kerülhetett volna —, válaszolja csaknem ingerülten. — *Van benne egy millió vagy több is, de 500 ezernél nem költöttünk rá többet!*

*

Délelőtt Sóstón jártam, láttam a 16 millió forint *állami* költségen épült, évi négy millió forint kerettel rendelkező új Anyás-csecsemőotthont, *mely műszaki hiba miatt csaknem fél évvel az átadás után sem tudja betölteni rendeltetését.* Láttam a legkorszerűbb szociális és egészségügyi elveknek megfelelő lakó-, háló-, fürdő- és élelmezési helyiségeit, az újszülöttek, csecsemők és tipegők alvó-étkező- és játszótermeit, az anyák szoptatószobáit és lakosztályait, a személyzet öltözőit és társalgóit. Láttam, és büszkén gondoltam: »Igazán gazdagok vagyunk! Nincs a világon gazdagabb ország nálunk! Svájc, Svédország, Hollandia vagy az Egyesült Államok megengedheti-e magának, hogy elhagyott gyermekek és magányos anyák részére létrehozzon — állami költségen! — egy ilyen luxushotelt?! S megengedhetné-e azt a luxust, hogy a teljesen felszerelt intézmény közel fél éve álljon kihasználatlanul!?

*

Az ellentét megdöbbentő. Ez a »féláru« intézmény 80 tanyasi gyereknek ad otthont és lehetőséget a tanulásra.

A zsúfolt »fregoli«-teremben (délelőtt osztály, délután napközi) beszélgetek a kisdiákokkal.

— Nálunk megszüntették a felső tagozatot —, mondja egy Nyírtelekparlagpusztai hatodikos kislány. — A testvérem hétéves, még otthon jár iskolába, de ha megnő, majd ő is bejön a kollégiumba.

A hózivataros estében szálláshelyünkre menet százával látunk hóban bandukoló kucsmás, csizmás, iskolatáskás kis magyarokat. Igazi úttörők: maguk törik az utat a nyírségi tanyavilág úttalan útjain, a tudáshoz.

*

— Az igazgatónk nincs itt —, mondja a kollégium gondnoka. — Nyíregyházán lakik, a Makarenko utcában. Elment egy korai busszal, mert félt, hogy a hóviharban sehogyan sem ér majd haza. Egyéb kerékpáron közlekedik. Tom szkynak hívják, keressék meg, mes vele beszélni. Ha ő ninc nincs kollégium. Gyalogolhatn gyerekek 3—5—10 kilométer hogy valami tudást szedjenek gukba!

*

Makarenko utca.

Tomasovszky.

Makarenko: Pedagógiai hősk mény.

Tomasovszky olyan dühösen gad, hogy már azt gondolom, lett volna nem is megtalálni.

— Mit akarnak? Újságírók?! N írnak szép hazugságokat, hogy a légium így, meg úgy! De hogy gyenek az asztalra tíz fillért a légium fejlesztésére, az éppúgy jutott az eszükbe, mint ahogy s másnak se!

Szégyelljük magunkat! Val egy fillért se tettünk az asz Tesz az állam!

Tesz?

Tesz.

Nem tíz fillért, hanem szá ket. De csak, ha látja, hogy va telme. Az értelmet adja Tom szky. Meg a szegényes felszere restellkedő, folytonosan ment ző gondnok, meg a nyírszöllő nácselnök. Meg a gyerekek. nyasi gyerekek.

*

A kis mérges ember rákö az asztalra.

— Ezt a kollégiumot a gy hordták össze a szó szoros ér ben! — mondja még mindig sen. — Ötvenhétben vettem iskolát. Akkor még villany s adtak egy termet, egy kecs asztalt, néhány lócát, egy csizi ládát — ez volt a »szertár« – ide kétszáz-valahány gyerek. kola mindenkié volt. Lóoltás, oltás, emberoltás, röntgenszűr meretterjesztés, gyűlés és vá — mind itt zajlott. Petróleumfé

— Aztán felfedeztem a ta nökünket. Most ő a gondn Hát ez egy jóakaratú ember! tes erővel vezettettük be a vi

— Aztán óvodát építettünk. orvoslakást. Kultúrhelyiséget.

Tanyasi kollégisták

Gadányi György felvételei

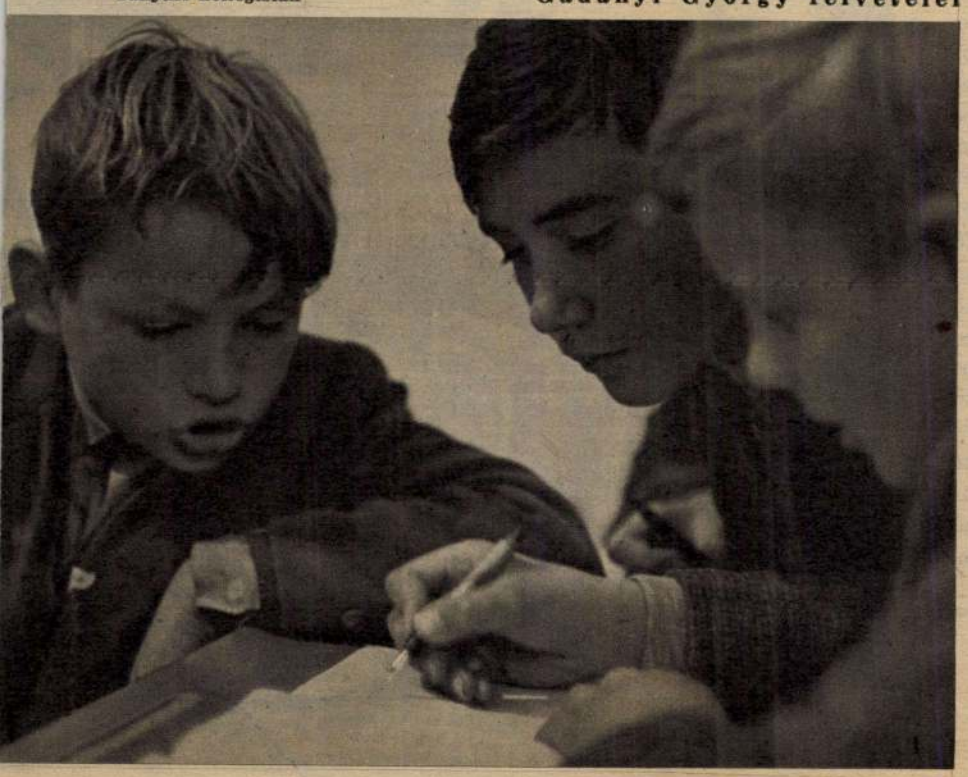

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

Keletmagyarország

Beck Judit

1973 MAR 4

12. oldal 1071

A NAP HÍREI

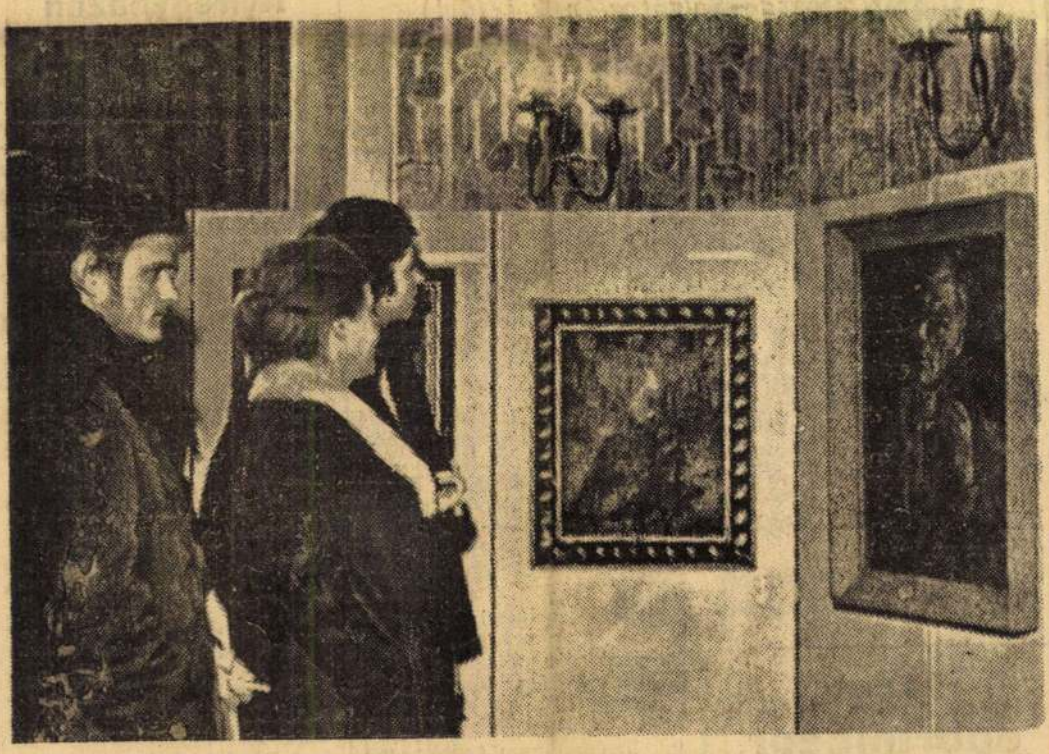

MŰVÉSZPORTRÉK A SZÍNHÁZBAN. A művészeti hetek rendezvénysorozat keretében a nyíregyházi Móricz Zsigmond Színházban Magyar színészportrék címmel rendeztek kiállítást. Az értékes festményeket, kis szobrokat a Magyar Színházi Intézet anyagából állították össze. Képünk: a látogatók egy csoportja Somló István portréját tekintik meg, amelyet Beck Judit festett. (Elek Emil felvétele)

Nyitány az NB I-ben

Újpesti Dózsa—Salgótarján 2:1 (0:1)

Salgótarján, 6000 néző, v.: Marton.

A hazaiak kezdtek lendületesebben. A 3. percben két esetben is szabadrúgáshoz jutottak. A 19. percben Básti előrelvelt labdáját Juhász P. kézzel leütötte. A büntetőt Básti félmagasan a bal sarokba lőtte, 0:1. A 38. percben az első újpesti szögletet Bene élesen kapura csavarva lőtte be, Magyar előrevetődve biztosan védett. A 41. percben újból Magyar-bravúrt láthatott a közönség, ezúttal Fazekas elől mentett kifutással. A 43. percben újpesti szöglet szállt középre, a berobbanó Juhász kapásból 11 m-ről fölé bombázott.

Szünet után a 48. percben Fazekast Varga csak nehezen szerelte veszélyes helyzetben. A 60. percben egyenlített a vendégcsapat: Kollár Fazekast szöktette, a szélső Dunai II. elé játszott, lövése Magyarról kipattant, s a befutó Bene közelről a kapu közepébe lőtt, 1:1. A gól utáni percben Bene a jobbszélen ment el, beadását Kellner kapura fejelte. Az ellenkező sarokba mozduló Magyar visszafelé vetődve nagy bravúrral mentett. A 88. percben szerezte meg az Újpest a győzelmet: Dunai II. nem messze a középvonaltól szöktette Benét, a középcsatár Kegye kíséretével a tarjáni tizenhatosig futott, majd Dunai II. elé gurított, s ő öt lépésről talált a hálóba, 2:1.

Szünetig a hazai együttes volt a kezdeményező. Nagy lelkesedéssel játszottak, jól fedezték a Dózsa támadóit, de mezőnyfölényüket a csatárok hibájából (keveset vállalkoztak lövésre) nem tudták gólokra váltani. Szünet után az egyenlítő gól felrázta az újpestieket, gyorsan, ötletesen, s elsősorban a széleken szőtték támadásaikat, gyakran teremtettek „rövidzárlatot" a salgótarjáni védelemben. Ezt a nyomást a hazaiak nem tudták megállítani, a győzelmet megérdemelten szerezte meg az Újpest.

Mai sportműsor

Asztalitenisz: Nagykállói Virágzó Föld Tsz—Bp. Pénzügyőr, NB II-es férfi csapatbajnoki mérkőzés Nagykál-

Sportaktíva-értekezlet Nyíregyházán

Szombaton délelőtt került sor Nyíregyházán, az MTS megyei tanácsának helyiségében a sportágak szakszövetségi vezetőinek, a sportegyesületek és a szövetségek társadalmi sportmunkásainak megyei tanácskozására. A megjelenteket *László Gyula*, az SZMT sportmunkabizottságának vezetője köszöntötte, majd *Hadházi László*, az MTS megyei tanácsának elnöke mondott rövid bevezetőt. Ezt követően *Vámos István*, az MTS megyei tanácsának munkatársa ismertette az egyes sportágak, a szakszövetségek 1972. évi tevékenységét.

A beszámolóból kitűnt, hogy az 1972-es évben Szabolcs-Szatmárban huszonegy sportágban 513 versenyt rendeztek a megyei, városi és járási szakszövetségek. Ezek közül 185 megyei, 328 pedig városi, illetve járási szintű rendezvény volt. Az egyéni sportágak eseményein összesen 27 694 sportoló vett részt.

A továbbiakban az előadó az ez évi versenynaptárban szereplő megyei és országos jellegű rendezvényekről szólt, majd méltatta a sport társadalmi munkásainak

Beck Judit, Lető

Plakátot tervezett 1945-ben.

Máté György: Kaptál földet... adj kenyeret!

6.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. febr. 7.

Beck Judit, [ ]

L.: Martyn Ferenc

Sullai J.: Miért hiszlé... 10-14

XXII

KÖNYVTÁROS, Bp. 1972. jan. 1.

Bech Judit

neve említve

Művészettörténeti Értesítő 1972

287, 313. old.

Beck Judit

munka közben

Ország Világ 1966/4 11 old.

Beck Judit festőművész

november 2-án nyílik meg

Vállítása a Medvyánszky terembar

Népszava 1972 november 1

1. old.

Beck Zsolt.

Beck Ö. Fülöp, a szobrászművész tette híressé a Beck nevet. Festőművésznő lánya, Beck Zsolt azonban nem az apa nyomdokain, hanem már, közel 30 év előtt, első kiállításain is önállóan egyéni utakkal tűnt fel.

(— ts.) Beck Zsolt festményei a Csók-galériában

Országos Világ 1966/4 11 old.

Beck Judit 2

Mostani, lemezre, vászonra, kartonra, üvegre (olajjal, temperával, paszetellel, vízfestékkel) festett képein az apai örökség, a portretizáló rátermettség: egészen sajátos érzékenységgel és leleménnyel különösen a virágcsendéletein érvényesült meg kapó öszinteséggel. Több képét őrzi a Magyar Nemzeti Galéria, ismert szinészportréit a Színháztörténeti Múzeum és a Szinmüvészeti Főiskola.

(-ts) Beck Judit festményei a Csók-Galeriában.

Ország Világ 1966/4 11 old.

BECK JUDIT, festő

1968-ban Pécsett időszaki kiállitás keretében Pécsett képeit mutatták be.- 331.old.

A Baranyamegyei Múzeumok 1968.évi működése.329.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, XIII. 1968. Pécs, 1971.

BECK JUDIT, festő

1968-ban Szigetvárott időszaki kiállitás keretében mutatták be képeit.-331.old.

A Baranyamegyei Múzeumok 1968.évi működése.329.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, XIII. 1968. Pécs, 1971.

Bécs Judit

Virágnaptár (tavasz, nyár, ősz)
1971.

A régi művésztelep
emlékkiállítás, 1972. Szentendre

Bede Judit

Sárga virágok olaj 50×50

Szentendrei Festők Társasága
Ferenczy Károly Múzeum

Beck Judit

Kós Károlyról készült rajzát bemutatja a lap: "Köszöntjük a kitüntetett Kós Károlyt" cimmel. Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. márc. 2.
XVIII. évf. 9. sz. 4. lap.

Bedr Judit

Műve szerepel "Angyalföld művészeinek tárlatán" a Műcsarnokban

Magyar Nemzet 1974 január 6

12.old.

Berk Judit

Virág I.

tempera 35×40 cm

Szegedi Képző- és Iparművészek
Kiáll. Műcsarnok 1974

Beck Judit 4.

Jogosan nevezték el őket „virágnaptár"nak. De az elnevezés egyúttal további ötletet is ad: mi lenne, ha mint igazi virágnaptár, ~~szok~~ sokszorosítva, a kiállítás bezárása után is közkincs maradhatna ez az egész évben virágzó flóra?

Havas Lujza: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hírlap 1972/310 6 old.

Beck Judit 2.

A most kiállított virág- és halképeken a színek statiszhákból főszereplőkké léptek elő. Felszabadultan a jellemzés szolgálatából felerősödtek, hiszesebbekké váltak, szinte tobzódnak. A meglepő változás oka nem elsőrendűen a technika (üvegre felvitt műanyag festék) hiszen a képek jelentős része hagyományos vízfestmény.

Havas Lujza: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hírlap 1972/310 6 old.

Beck Judit. 3

Az ok sokkal inkább belső, a festő szemének és szivének gyönyörüsége a látványban, ami ellenállhatatlanul tör most utat magának ezen a témán keresztül. A karakterizálás nem tünt el egészen, felismerhetőek a tavasz, a nyár, az ősz virágai, de a „modellek" önmagúk szinte nem is lényegesek, csak a környezettel együtt alkotott színegyüttesük, amely egy-egy évszak egész hangulatát idézi.

Havas Lujza: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hirlap 1972/310 6 old.

Beck Judit 1.

kiállítása a Képcsarnok Tanács körúti kiállítótermében ugyancsak meglepi művészetének régebbi ismerőit, akik többnyire színészpozíciónak sorozatával találkoztak eddig. E. korábbi művein a jellemzést elsősorban szolgáló rajz mellet a színeknek csak kísérő szerep jutott.

Havas Lujza: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hírlap 1972/310 6 old.

Beck Judit
festőművész kiállítása csütör-
tökön a Medvyanszky-teremben
megnyílt.

Magyar Hírlap 1972/305 8 old.

Beck Judit

nevét emliti munkásságának szentendrei vonatkozásaival kapcsolatban Kontha Sándor opponensi véleménye.

Kaulisch Lenke: "Szentendrei festészet..." c. kandidátusi dissertációjának vitája.
MÖvtört. Ert. 1972. 4.sz. 204-208.l.

Beck Judit festő.

Beck Judit munkáiban a hangsúly a színeségen, a derűn van. A kiállításán bemutatta az „Akvárium", valamint a „Faültetés" című kompozíciót

Horváth Béla: Kiállitási jegyzetek.
MŰVÉSZET, 1973. január 5.oldal

Beck Judit
festő

Kiállításán bemutatta a Tavasz, Nyár, Ősz-t és néhány sor hónap ennet, amely fölé némelyhez egy odavaló virág kerül.

Horváth Béla: Kiállitási jegyzetek.
MŰVÉSZET, 1973. január 5.oldal

Beck Judit
festő

Beck Judit a Mednyánszky Teremben állított ki. Anyagát jobbára virágábrázolások teszik ki.

Horváth Béla: Kiállitási jegyzetek.
MÜVÉSZET, 1973. január 5.oldal

Beck Judit
festő

Művei szerepeltek a szentendrei
művésztelep emlékkiállításán

Tóth Antal: A szentendrei régi művésztelep...
MŰVÉSZET, 1972. szeptember - 26.oldal

Beck Judit
festő

Beck Judit festőművész kiállitása a Medvegáuszky Terem-ben volt XI. hó 2-án.

-.- Kiállitási naptár

MŰVÉSZET, 1972.szeptember - 48.oldal

Beck Judit

festő, Beck Ó. Fülöp leánya

Heitler László: Beck Ó. Fülöp

Latóhatár 1970/3-4 378 old.

Beck Judit

Kiállításait Técsőt is bemutatta.

H.E.: Művészek és mecénások.
Dunántúli Napló, 1964. dec. 24.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

MAGYAR NEMZET

1976 APR 17

Beck Judit, festő
1021

Nemzet

Beck Judit kiállítása

a szentendrei művésztelepi galériában

A virágok serege a főszereplője ennek a *Beck* Judit műveit bemutató kiállításnak *a szentendrei művésztelepi galériában*. Olyannyira, hogy — némi túlzással, persze — a fönti pontosságra törekvő, s épp ezért kissé száraz cím helyett is nyugodtan írhattuk volna: Beck Judit virágai-t...

Kettős értelemben is. Hiszen Beck Judit nem csak lerajzolja, lefesti „modelljeit", kertje díszeit — neveli is őket. Tudása így nemcsak a művészé, de egyszersmind a kertészé, a természet törvényeit ismerő emberé: egy botanikus precizitásával látja a szárat, a leveleket, a szirmokat, a megtermékenyült virágokból születő magvakat. Ám — tegyük ezt mindjárt hozzá — ez a belső rendet is tudó, a keletkezés és az elmúlás, s közben az újjászületés folyamatait egyszerre látó ismeretanyag nem gátolja, hanem segíti őt akkor, amikor másik arcával, a művész kíváncsiságával és újrateremtő készségével lép növényei közé, hogy portrét rajzoljon a virágok bólintó fejéről, a levelek legyezőiről, a fényre nyújtózó szárak igyekezetéről. Lapjai nem növénytani ábrázolatok, nem botanikai tájékoztató ábrák lesznek, hanem arcképek: a megjelenített növény fajtajegyeinél — bár ezeknek tisztaságában sem kételkedhetünk — sokkalta fontosabbak az egyedi, az egyetlen tő, az egyetlen ág vonásait, s bennük sorsát rajzoló-festő vonások.

Rajzoló és festő. A két kifejezés nem véletlenül fonódott össze iménti mondatunkban. Beck Judit lapjain ugyanis mind a kettőnek — a rajznak és a vízfestésnek — fontos szerep jut: a rajz (ez a sajátos technikával készülő, nem színes, hanem plasztikus nyomot hagyó, domborító rajz) kijelöli és összefogja a művet, az akvarell finom futású foltjai pedig életét valósítják meg. Szövetségük — mert szövetség ez a két, Beck Judit lapjainak egy kisebbik részén önállóan is megjelenő komponensből font képnyelv — sajátos gyümölcsöt terem: összefogó ellentéteik váratlan mélységeket nyitnak a rajzlapok síkjain, s a domborulatok játékai (és árnyékai) különös ragyogásokkal és sejtelmekkel dúsítják a legföképpen hűségre törekvő színek némelykor talán bátortalan skáláját.

Kétségtelen, akár egy teljes tárlat is kitelhetett volna ezekből a dús vegetációjú lapokból. Beck Judit azonban önmagát tagadta volna meg, ha első szentendrei bemutatóján nem sorakoztatja fel munkásságának többi komponensét is. Így aztán jó indokkal kaptak helyet tárlatán falkárpittervei — a *Szüretelő asszonyok* és a *Faültetés* —, illetve egyik megvalósított, megszőtt kompozíciója: jól ismert művészportréinak egy kisebb csokra (van köztük jelmezes „szerep"-arckép és a színész köznapi arcát fürkésző rajz egyaránt); valamint kerámiáinak csoportja — ezek a földmázzal festett, gyúrt testű figurák élénk plasztikai képzeletről tudósítanak..

—gy,

tt az ü

ünnepi forgalomra. Az Engels téri pályaudvarról 35 mentesítő járat megy; szombaton, amikor már felszabadulnak a munkásszállító és a szerződéses járatok, csupán a budapesti főpályaudvarról még 70 kocsival szállítják az utasokat. Munkába állították a Szent István téri pótpályaudvart is, ahol felkészítik a kocsikat az indulásra, másrészt oda futnak be a vidéki járatok is.

A sütőipar két nap alatt 126 vagon kenyeret és több mint 10 vagon kalácsot készít az ünnepekre. Szombaton több mint 70 vagon friss kenyér jut a boltokba, a forgalmasabb üzletek az igények szerint többször is kapnak friss szállítmányt. Ezenkívül 2 millió péksütemény és 8 vagonnyi büfé- és zsemlekenyér, vágott cipó kerül az üzletekbe. A tejipar szombatra több mint 1 millió liter tejről és az átlagos hétvégekhez képest kétszer több 6 vagon vajról, valamint 400 ezer pohár tejfölről és 100 ezer pohár tejszínről gondoskodott, s felkészült a vártnál nagyobb igények kielégítésére is.

Magyar—holland megbeszélések az európai biztonságról

Az Európai Biztonság és Együttműködés Magyar Nemzeti Bizottságának küldöttsége nemrég érkezett haza Hollandiából, ahol a holland nemzeti bizottság vezetőivel, különböző pártok képviselőivel és az ifjúsági szervezet vezetőivel megvitatták az európai biztonság megszilárdításának, az együttműködés továbbfejlesztésének soron levő feladatait. A küldöttség vezetője, *Nagy* Miklós, a Magyar Nemzeti Bizottság elnökségének tagja így összegezte a látogatás tapasztalatait:

— A holland nemzeti bizottság elnökével, dr. Kapeyne *Coppello* úrral, *Rácz* Miklóssal, a holland bizottság alelnökével, valamint a bizottság más vezetőivel és tagjaival folytatott megbeszéléseken ar[illegible] hogyan lehet[illegible] viselőivel, külügyi és hadügy szakértőivel.

— Pozitívan értékelhetjük azt a tényt, hogy a politikusok szükségesnek és fontosnak tartják a helsinki záródokumentumokban foglaltak végrehajtását — természetesen az egyes pontok, témakörök tartalmának megítélésénél, időbeni megvalósításuk lehetőségénél pártjuk álláspontját képviselve. Voltak, akik az információk, eszmék szabadabb áramlásának — az úgynevezett „harmadik kosár" tartalmának mielőbbi megvalósítását szorgalmazzák, mások — például a Kereszténydemokrata Felhívás és a munkapárt képviselő a katonai enyhülést tartják fontosabbnak. A tárgyalásokon azonban egységesen elfogadták azt az álláspontot, amelyet a Magyar Nemzeti Bizottság i[illegible]

Beck Judit festő

1021

1976.IV.23. 19,30 N. /11/

Tv-hiradó

- Ilyenkor tavasztájt nehéz versengeni festmányeken a természet valós szinpompájával. Beck Judit a szentendrei művészteleo galériájában mégis megpróbálta ezt. Tárlatának valamennyi darabja a természet apró részleteit hozza olyan közelbe, mintha séta közben hajolnánk le egy-egy virághoz vagy rügyét bontó ághoz. Virágportréinak megkapó egyszerüsége, szigoru költészete a kinai fametszetek hangulatát idézi. Különös térhatást ért el a művész az akvarell hátterü üveglapra festett olajtempera képekkel. A 13 darabból álló

1021

Budapest, 1944. IV. 25.

Kedves Barátom!

Ígéretem szerint most küldöm a szerkesztett cikkemet. Nagy sajnálattal olvastam a nagyszerű mindenkinek kedves Ferkónak a halálát. Mindenkor valamennyi darabja a szerkesztő asztalán mindig szívesen látott vendég volt. Mindig tudott valami újat, valami olyan érdekeset hozni, amelyet mindenki szívesen olvasott. Vidámsága mindig megnyerő volt. Nagyon sajnálom, hogy nem ismerhettem közelebbről. Kérem, ha lehetséges, küldjön nekem egy példányt a cikkből.

Szívélyes üdvözlettel

Dr. Bálint Aladár

virágnaptár technikai érdekessége, hogy a virágok körvonalait elő-zetes domboritással alakitotta ki. A kiemelkedő fehér konturrajzok fokozzák az akvarell szinek elevenségét és az ábrázolás térbeli-ségét. A virágképeken kivül néhány faliképet és játékos fantáziával készitett mázas kerámiát is láthatunk Beck Judit kiállitásán, amely még egy hétig várja látogatóit a szentendrei művésztelep galériá-jában.

Beck Judit

 T, 1993. augusztus 7.

Dr. Vukán György zenedrámája

Atlanta G. A., avagy Fekete advent ícsán

Manapság egyre ritkábban fordul elő, hogy valaki egyszerre két, egymástól minden tekintetben különböző szakmában kiválóan dolgozzon. Az ember felkapja a fejét, ha azt hallja: a budapesti *Orvostovábbképző Központ Stomatológiai Intézetének* elismert, gyakorló fogorvosa operát írt. *Dr. Vukán* György zeneszerzőnek korábban is sikerrel mutatták be a *Derby* című balettjét (amely *A lovakat lelövik, ugye?* című film alapján készült), és *Miséjét (Missa ad Dominum Jesum Christum),* amelyet *II. János Pál* budapesti látogatásakor a pápának ajánlott. Nemrég újabb mű, egy zenedráma komponálását fejezte be. Az orvosmuzsikust pályájáról és operájáról faggattam.

Anatómiavizsga

– Orvosnak vagy zenésznek készült eredetileg?

– Mondhatom, hogy már születésemkor muzsikára „ébredtem". A családban hagyomány a zene szeretete. Kőszegen nevelkedtem. Négyéves voltam, amikor '44-ben bejöttek az oroszok. A szüleim azt vették észre, hogy felmásztam a zongoraszékre, és amit az orosz katonák az utcán énekeltek, hallás után lepötyögtem a zongorán. Amikor a nővérem játszott, a hangszer alá másztam, és fütyürésztem. Elvittek a kántorhoz zenét tanulni. Később Szombathelyre jártam zeneiskolába, többek között dr. *Bachmann* Tibor (ma Amerikában a *Bartók-társaság* elnöke), *Tusa* Erzsébet, *Lendvai* Ernő volt a tanárom. *Lendvai* Ernőnek nagyon sokat köszönhetek, mert ő éppen abban az időszakban behatóan foglalkozott *Kodály* és *Bartók* harmóniavilágával, és kutatásainak eredményeit első kézből hallhattuk tőle. 1957-ben Keszthelyen megrendezték a *Helikon-ünnepségeket,* amelynek keretében zongoraversenyt is hirdettek. Megnyertem a versenyt, az első díj az volt, hogy nem kellett felvételiznem a *Zeneakadémiára.* Igen ám, de nem kaptam kollégiumot, az albérletet pedig nem tudtuk fizetni. *Wehner* Tibor, a főiskola egyik tanára segített rajtam. Minden hét végén a fővárosba utaztam, és vasárnap délelőttönként zongoraórákat vettem tőle a lakásán. Közben beiratkoztam az orvosi egyetemre. A *Zeneakadémián* letettem minden vizsgát, de diplomát nem kaptam. Azt mondták, két diplomát nem adnak egyszerre. Volt egy pillanat, amikor úgy éreztem, hogy abbahagyom a zongorázást, elegem volt az egészből. Aztán az anatómiavizsgák idején rájöttem, hogy a zenét nem tudom kitörölni az életemből. Ez idő tájt kezdtem el a dzsesszel foglalkozni. Az orvosit 1964-ben fejeztem be.

– Hogyan született az opera megírásának gondolata?

– Úgy, mint az ember életében minden fontosabb dolog: teljesen véletlenül. 1991-ben a Margitszigeten dolgoztunk, ahol a *Porgy és Bess*-t állították színpadra. Az előadásra Amerikából fekete énekesek érkeztek. A *Porgy és Bess* után néhány nappal a *Mise* szerepelt a műsoron. A vendégénekesek – köztük Charles *Williams* – megismerték a művet, és felfigyeltek a próbaszobában a zongorajátékomra. Ajánlották, írjam meg a *Porgy* második részét… Azt mondták, nem ismernek olyan muzsikust, aki a fekete zenét ilyen jól „érzi", és ugyanakkor operát tudna írni belőle.

Bacsó becsöngetett

– Miért „érzi" ön jobban a feketék zenéjét, mint más?

– Tizenöt évig tanítottam a dzsessz tanszakon, énekes zeneszerzést, hangszerelést. Az énekléssel nagyon sokat foglalkoztam, legalább kilencszáz oldalnyi elemzést írtam a fekete dallamvilágról és éneklésről. Gyakorló zenész vagyok harmincöt év óta, ez elég ahhoz, hogy otthon legyek ezen a területen.

– Végül meggyőzték önt énekes barátai?

– Egy másik barátomat, a fekete kontraalt énekesnőt, Annette *Lowmant* is – akivel már többször dolgoztam együtt – meghívtam a *Misébe* énekelni. Váratlanul, a többiektől függetlenül ő is azzal állt elő: *„Írnod kellene egy néger operát!"*. Egy

Vukán György: A dzsessz ugyanannyira fehér zene, mint fekete

Havran Zoltán felvétele

ideig „jegeltem" a gondolatot, aztán elmeséltem *Bacsó* Péternek. Nagyot nézett, de nem szólt semmit. Két nap múlva becsöngetett és hozott egy történetet. Ekkor már sok dallam járt a fejemben, de kétségeim voltak: miből, hol, hogyan lesz ebből opera? Lehetett volna úgy forgatni a történetet, hogy az a *Porgy és Bess* folytatása legyen, de erőltetett lett volna. Mai darabot akartunk csinálni. Úgy döntöttünk, ne legyen semmi köze a *Porgyhoz.* Egy évvel ezelőtt elmentünk az *Operaházba Ütő* Endre igazgatóhoz, és elmondtuk neki a tervünket. Azt mondta, tetszik neki az ötlet.

– A jó ötlet és a jó történet még kevés egy operához. Jó librettó és jó zene is kell hozzá.

– Nem volt könnyű librettistát találni. Magyarországon nincs ilyen szakma. Felkértük *Adamis* Annát, hátha elvállalja, ő mégiscsak érzékeny lelkületű költő, aki nem a „poénjait sütögeti". *Adamis* Anna örömmel elvállalta a librettó elkészítését. Igyekeztünk minél erősebb „csapatot" válogatni, szóltunk *Seregi* Lászlónak. Meghallgatott részleteket az operából, és azt mondta, hogy *Tóth* János kollégájával együtt teljes vállszélességgel mögöttünk állnak. Így állt össze a stáb.

– Miről szól a történet, és hol játszódik?

– Mindkét felvonás napjainkban játszódik Atlantában, egy néger közösségben. Címe *Atlanta G. A. (Georgia),* az alcíme *Fekete advent.* Advent első vasárnapja van. A feketék vallási érzülete másként nyilvánul meg, mint a fehéreké. Felfokozott a hangulat, köztük van egy prédikátor is. (Tanulmányoztuk a szertartásokat, hogy hiteles képet tudjunk adni a nézőknek, *Adamis* Anna három hónapot töltött el Amerikában.) Az opera nyitánya után tizenhat percig csak a kórus énekel, *a cappella* szól. Az ünnepi hangulat közepébe fékcsikorgás hasít bele az utcáról… Elegáns fehér férfi – (összesen két fehér bőrű szereplő van, ő és a menyasszonya) – halott kisfiút hoz be az ölében, akit elgázolt. A fehér férfi, egy orvos, az esküvőjére sietett. Tette miatt lelkileg összeomlik, a balesetnek ő is áldozatává válik. Az opera „feketesége" kapóra jött, hogy elmondjunk fontos dolgokat. Például azt, hogy nincsenek fehérek és feketék, *csak emberek vannak.* A fehér szereplő nem bánt meg vagy vág pofon senkit. Minden a véletlenen múlt, és mégis szembekerül a fehérbőrű a feketebőrűvel. Nem faji szempontból, hanem emberként. Fellángolnak az indulatok – még a négerek között is. De másról is szól ez az opera: *az embereknek egymásra utaltságukban egyetlen lehetőségük van, az, hogy egymás mellé álljanak.*

Szó sincs dzsesszről

– Mi jellemzi az Atlanta Georgia zenéjét? Ez egy dzsesszes opera?

– Szó sincs dzsesszről. Ezt jobb, ha tisztázzuk. A dzsessz ugyanannyira fehér zene, mint fekete. Volt egy adott történelmi pillanat, amikor a fehér hangszerek és a fehér zene találkozott az afrikai népzenével. Ez soha többet elő nem forduló alkalom volt. Így született a dzsessz. Az opera hordozza külön-külön a feketék és a fehérek zenei világát is. Azokat a néger zenei elemeket, amelyek leginkább a fekete népdalkincsre jellemzőek. Stílusára azt mondhatnánk, hogy gyökereiben *gospel és blues.* A másik oldal az amerikai fehérek zenei világa. A két stílus egymásba fonódik, a dallamok válaszolnak egymásnak. Jól megférnek egymás mellett. Sokan ezt nem így gondolják, akik abból keresik a napi kenyerüket, hogy a zenét szétszabdalják stílusokra. Az esztéták hozzáértésükről értesíthetik a világot. A *Mise* kapcsán felvetették, hogy miért van benne blues. Miért ne? A bluesért négyszáz évig „szenvedtek" az emberek, nehéz volt, amíg ezt a hathangú hangsort kiizzadták magukból. Miért volna kevésbé értékes a blues, mint mondjuk a gregorián? Ha a műben több stílus jegyeit fedezik fel egyszerre, akkor azt mondják, eklektikus. Mi az, hogy eklektikus? *A zene kerek egész,* és minden mű megírásához azt a nyelvet használom, ami jólesik.

– Jelen van-e személyes sorsa, esetleg valamilyen élménye a darabban?

– Nagyon is, de nem könnyű erről beszélni. Amikor megtudtam, hogy édesanyám halálos beteg, még meg sem volt a történet, írtam egy siratót. Ez lesz az opera első áriája. Akkor kezdtem el igazán komponálni, amikor az első karácsonyt egyedül töltöttem. Nem is tudtam mást csinálni, csak dolgozni, és azt vettem észre, hogy húsvétra befejeztem az *Atlantát.* Sok más epizód is felvillan az életemből, a szüleim életéből. A második felvonás elején színre lép *Billy.* Sportoló, félrecsúszott ember, doppingolt, később kábítós lett. Egyedül bolyong a karácsonyi utcán. Nagyon gyorsan készült el *Billy* dala, és talán a legszebb ária lett az egész operában. Eszembe jutott édesapám, amint meséli, hogy hogyan sétált árván az utcákon karácsony este. Nem fogadta be senki…

– Mikor lesz a bemutató, és kik lesznek a főszereplők?

– A tervek szerint 1995 decemberében lesz a bemutató, advent első vasárnapján. Az *Operaház* együttese adja elő, de a szólóénekeseket és a karmester személyét még nem döntöttük el. Ma már az illúzió is fontos a színpadon. Ha egy klasszikus opera főszerepében egy százhúsz kilós tenor énekel, udvarolva egy százhúsz kilós nőnek, már nem is érdekel az előadás. Előre tudom, hogyan énekelnek. Ezért nálam *Pavarotti* is hiába ajánlkozna… Ha az operának sikere lesz, akkor előadják a világkiállításon is, fekete vendégénekesekkel. Az opera komponálásakor a világkiállítás még csak-csak megfordult a fejemben. De arra álmomban sem gondoltam, hogy '96-ban Atlantában lesz az olimpia…

Devich Márton

tén, viszont egyre újabb felada-

A BUDAPESTI OROSZ KULTURÁLIS KÖZPONT – a Semmelweis utca 1–3.-ból – az orosz kormány tulajdonában lévő, Andrássy út 120-as számú házba költözött. A jelenleg felújítás alatt álló épületben elsőként az ősszel a könyvtár nyílik meg. Terveik szerint ez év végén már rendezvényeket is tartanak. Az ingatlan átalakítása előreláthatóan 1,5-2 millió dollárba kerül, amit az orosz fél finanszíroz. A Semmelweis utcai épület, az ÁV Rt. döntése alapján, a CD Hungary Ingatlanforgalmazó és Szolgáltató Rt. – a korábbi Diplomáciai Testületeket Ellátó Igazgatóság – tulajdonából a Kincstári Vagyonkezelő Szervezet birtokába került. Az ingatlankezelői jogot megkapták, de azt még nem tudni, mi lesz az Orosz (Szovjet) Kulturális Központ egykori helyén.

A SZEGEDI SZABADTÉRI JÁTÉKOK idei évadjának harmadik bemutatóján Mesemondó címmel a nemzetközi néptáncfesztivál hagyományos gálaestjének műsorát mutatták be, amelyen a nyolc országból érkezett 400 táncos tánchagyományait, népszokásait, népdalait vonultatta fel. Az előadás rendező-koreográfusa Diószegi László, zenei vezető Rossa László, dramaturg Novák Ferenc. A királykisasszony szerepében Zsákay Júlia lép a közönség elé.

Wilder-díj az egykori rábaközi kisdiáknak

Gy. Horváth László műfordító amerikai kitüntetése

Szinte közhely, hogy a kis nyelvek kultúrájában milyen fontos szerepet játszanak a külföldi irodalmak tolmácsolói, akik gondolatokat, történeteket közvetítve bekapcsolják olvasóikat a világ szellemi vérkeringésébe, és, mintegy mellékesen, formálják, alakítják, gazdagítják vagy rontják az anyanyelvet. Jelenlétükre az átlagolvasó ritkán figyel, szakmai elismerés sem igen jár a prózafordítóknak. Különösen nem azoknak, akik csendesen teszik a dolgukat, s nem gyártanak hangzatos elméleteket a munka gyötrelmeiről, a rabságról. A műfordítókat ritkán jutalmazzák, az *Írószövetség* jelképes *Forintos-díjáról* és a *Wessely-díjról* legfeljebb rövid hírben tudósítanak az újságok. *Gy. Horváth* László, az *Európa Könyvkiadó* főszerkesztője nemrég értesült róla, hogy neki ítélték a *Columbia Egyetem Thorton N. Wilder-díját.*

– Mit jutalmaz a Wilder-díj?

– A *Columbia Egyetem* minden évben kiválaszt három országot, annak illetékes intézményeitől javaslatokat kér, hogy az amerikai irodalom tolmácsolásáért kit jutalmaznának. Az idén *Magyarország, Norvégia és Irán* került sorra. Tudomásom szerint engem a kiadóm és a debreceni egyetem javasolt. Bekérték az általam fordított művek teljes listáját, és most értesítettek, hogy megkaptam a Wilder-díjat.

– Rangos kitüntetés ez?

– A *Columbia Egyetem* egyike annak a nyolc híres amerikai egyetemnek, melyeket összefoglaló néven *Ivy League Collegesnek* mondanak, azaz *repkény borította egyetemeknek,* hiszen legalább a XVIII. században alapították őket. Ilyen egyetemtől kitüntetést kapni eleve rang. Hozzá kell tenni, hogy műfordítókat sehol sem jutalmaznak igazán, főként nem az angolszász országokban.

– Először kapta meg a díjat magyar műfordító?

– Igen, és tartok tőle, hogy a körforgás értelmében hosszú ideig én leszek az egyetlen díjazott.

– A Széchenyi Könyvtár katalógusában a Gy. Horváth László névnél rengeteg cédula, fordított mű sorakozik. Mire a legbüszkébb, ki a kedvenc szerzője?

– Az amerikaiak közül Richard *Brautigan,* akinek három művét is lefordítottam, aztán Robert *Coover,* neki *Az utolsó ítélet West Condonban* című regényét tolmácsoltam. Nagyon szerettem a legutolsó *Updike*-regényt, a *Nyúlszívet.*

– Szakmai körökben Gy. Horváth László arról híres, hogy mindent meg tud csinálni. Kaméleonalkat, mint minden vérbeli műfordító. Nem veti meg a könnyebb műfajt, a krimiket, lektűröket sem.

– Igaz. Nagyon szerettem Agatha *Christie*-t fordítani. A *Sogunt* sem szégyellem, de még egyszer nem fognék bele, egyszerűen nem akart elfogyni a szöveg.

– Akik kevés könyvet tesznek le az asztalra, azok szeretik misztifikálni a műfordítást.

– Nem tartozom közéjük, már csak azért sem, mert nem tartom magam író- vagy művésztehetségű valakinek. Azt vallom, hogy érzék kell a műfordításhoz, nem elég mondjuk angolul megtanulni, végigolvasni a magyar irodalmat. Irodalmi érzék kell, de ennek a tevékenységnek a nyolcvan százaléka fizikai munka. Ül az ember az íróasztalnál, és veri az írógépet, cseréli a lapokat. Rengeteg türelmet és időt igényel. És nyugalmat.

– Hogyan dolgozik?

– Először mindig végigolvasom a könyvet. Ezen nem kell mosolyogni, mert számos kollégám van, aki azt vallja, ha előre tudja a történet végét, akkor unja a fordítást. Igyekszem rögtön a legjobb megoldásokat megtalálni, tehát nem csinálok nyers szöveget, amit a végsőkig lehet cizellálni.

– A legnagyobb világirodalmi kiadó főszerkesztőjeként, gondolom, azt fordít, amit akar. Eszébe jut olykor, ha egy-egy tétova fiatalember bekopog a szerkesztőségbe, hogyan kezdődött a pályája?

– Az én pályám elég romantikusan kezdődött. Amikor a Rábaközben, egy Egyed nevű falucskában általános iskolába jártam, ötödikes-hatodikos koromban *Cooper*-regényeket olvastam, és na-

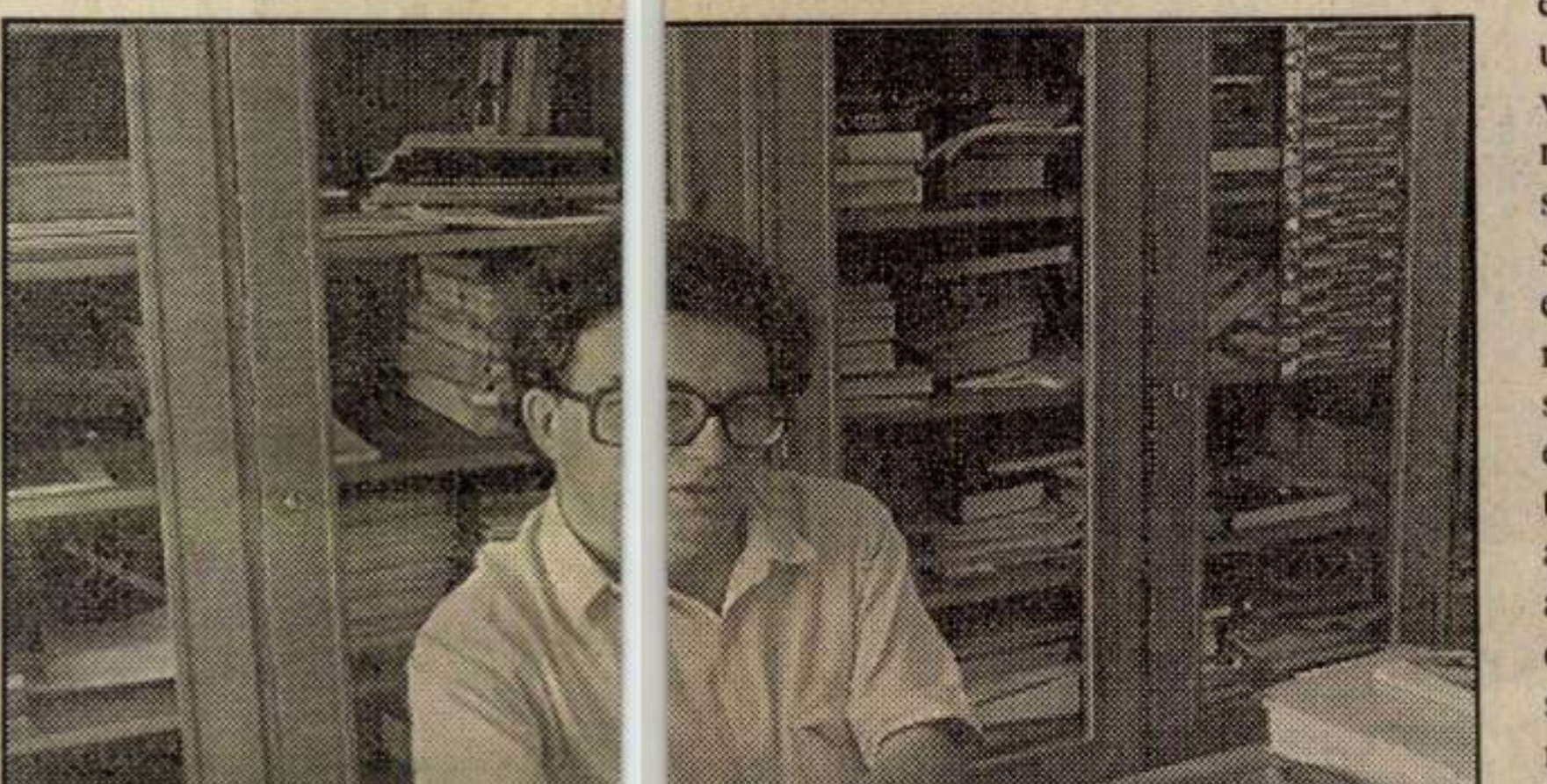

Gy. Horváth László: Az amerikai irodalom saját magának köszönheti, hogy visszaesett

Weber Lajos felvétele

gyon megtetszettek az angol nevek, sok y, w, ch… Megnéztem, láttam, hogy ezeket fordította *Szinnai* Tivadar, *Réz* Ádám… Elhatároztam, hogy én is fordító leszek. Merész ambíció volt ez, hiszen a felmenőim egytől egyig parasztok voltak. Nálunk a polcon nem sorakoztak lexikonok, kézikönyvek. Már Csornán, a gimnáziumban sem találkoztam magamfajta parasztgyerekkel. Mindenesetre angolt tanulhattam, utána, hála istennek, felvettek az ELTE-re. Az egyetemen még különlegesebb volt a helyzetem, ha két-három faluról jött hallgató volt is az évfolyamon, azoknak a szülei értelmiségiek voltak. Rengeteg hátrányt kellett behoznom. A nyelvtanulás szempontjából simán ment az ügy. Gimnáziumban, talán második osztályban, a magam kedvtelésére lefordítottam egy kisregényt, amivel persze nem voltam elégedett. Sok mindennel próbálkoztam, s egyszer csak elküldtem néhányat az *Európa Könyvkiadónak.* Borbás Mária szerkesztő nagy türelemmel kijavította a munkákat, biztatott. Amikor másodéves egyetemista lettem, bemerészkedtem az *Európába.* Itt kaptam meg életem első megbízását, George *Santayana* egyik esszéjét.

– És jöttek sorra a megbízások. Nem unt rá a munkára?

– Nem, de ahogy öregszem, egyre lassabban dolgozom. Míg huszonöt éves koromban napi huszonnyolc oldalt Walter *Scottból* is győztem, ma, negyvenkét éves fejjel bizony sokkal lassabban megy. De változatlanul szeretem.

– Még akkor is, ha az amerikai irodalom évtizedeken át tartó nagy népszerűsége visszaszorulóban van, és a fénykor nagy műveit lefordították maga előtt.

– Hát igen, legszívesebben *Faulknert* fordítanék.

– Válságba jutott az amerikai irodalom?

– Az amerikai irodalom saját magának köszönheti, hogy népszerűsége visszaesett. Amit a hatvanas-hetvenes években ki lehetett nálunk adni, az az utolsó nagy nemzedék produktuma volt, azóta igazán nagy tehetségek nem tűntek fel. De nemcsak erről van szó. Amióta Magyarországon kiadók százai, pesszimista becslések szerint ezrei nyüzsögnek, és bestsellerek tömegével árasztják el a boltokat és standokat, azóta az olvasáskultúra észrevétlen és láthatóan is óriási változásokon megy keresztül. Azok, akik hajdan Thomas *Hardyt* olvastak, azért tették, mert nem volt más. Ma ott van Stephen *King* és a hozzá hasonló írók, akiket lényegesen könnyebb olvasni. *Updike*-ból egykor hetven-százezer példány kellett, ma kevesebb, mint tízezer.

– Most éppen min dolgozik?

– Feltűnt egy első könyves, huszonéves angol regényíró. Lawrence *Norfolknak* hívják. Rögtön elsőre egy nyolcszáz oldalas regénnyel jelentkezett. A címe: *A Lemipriere-lexikon.* Mint az irodalomtörténetben már annyiszor megesett, odahaza Angliában közel sem aratott akkora sikert, mint a kontinensen. Mindenütt kiadják Ukrajnától Norvégiáig, Törökországtól Szlovéniáig.

– Mi a sikerének a titka?

– Egy különös történelmi regény, leginkább Umberto *Eco A rózsa neve* című művére emlékeztet. Csakhogy, mivel jóval kevesebb benne a bölcselkedés, a filozófia, könnyebben olvasható. De művészi ambícióját tekintve nem marad el az Eco-regény mögött.

Osztovits Ágnes

Krúdy elfelejtett novellái

Szinte hihetetlen, hogy XX. századi klasszikusaink műveinek nem kis része máig kiadatlan. *Molnár* Ferenc írásainak ötven százaléka teljesen ismeretlen a közönség előtt, mert eddig még nem jelent meg. *Karinthy* Frigyes, *Nyírő* József, *Juhász* Gyula, *Kosztolányi* Dezső, *Szép* Ernő, *Móra* Ferenc, akit 1930-ban *Nobel-díjra* jelöltek, és a külföld a legnagyobb élő magyar íróként tartott számon, számos műve a mai napig kiadatlan. Mi lehet ennek az oka? Ki a hibás? *Urbán* László és az *Argumentum* kiadó nem ezeket a kérdéseket tette fel, hanem a hiányok egy részét pótolták, amikor megjelentettek *Krúdy* Gyula elfelejtett novellái közül negyvenhármat.

A novellákat válogató és sajtó alá rendező Urbán László a kötetet bemutató sajtótájékoztatón elmondta, hogy ezek a Krúdy-írások nem azért maradtak kiadatlanok, mert a szerző nem tartotta ezeket sikerülteknek, hanem azért, mert Krúdy Gyula úgy kezelte írásait is, mint ahogy élt. Számolatlanul ontotta magából tehetsége termékeit a különféle irodalmi és nem irodalmi lapok számára. Megírta, elküldte, megkapta szűkös honoráriumát azokért, majd elfelejtette őket. Ebből az óriási életműből még máig kiadatlan értékes, egységes stílust eláruló, 1902 és 1919 között vidéki lapokban, napilapokban publikált novellákat vehetünk kézbe a *Kisvárosi bohémek és más figurák* című kötetbe gyűjtve. Szinte nincs olyan korabeli lap, amelyben nem találni Krúdy-novellát. A kötetben szereplőket a *Független Magyarország, A Hét, a Magyarország* és a *Színházi Élet* című lapokból válogatták. Az élvezetesen megjelenített figurák sora – a középkori zsoldosok, drótostótok, nyomorék koldusok, töltött fegyverrel járó öngyilkosjelöltek, álmodozó kisasszonyok, boldogtalan királyok és pepita nadrágos újságírók – sokat elárul a novellák színességéről.

A kötet az *Argumentum* kiadónál, a *Magyar Könyv Alapítvány* támogatásával jelent meg.

(b. t.)

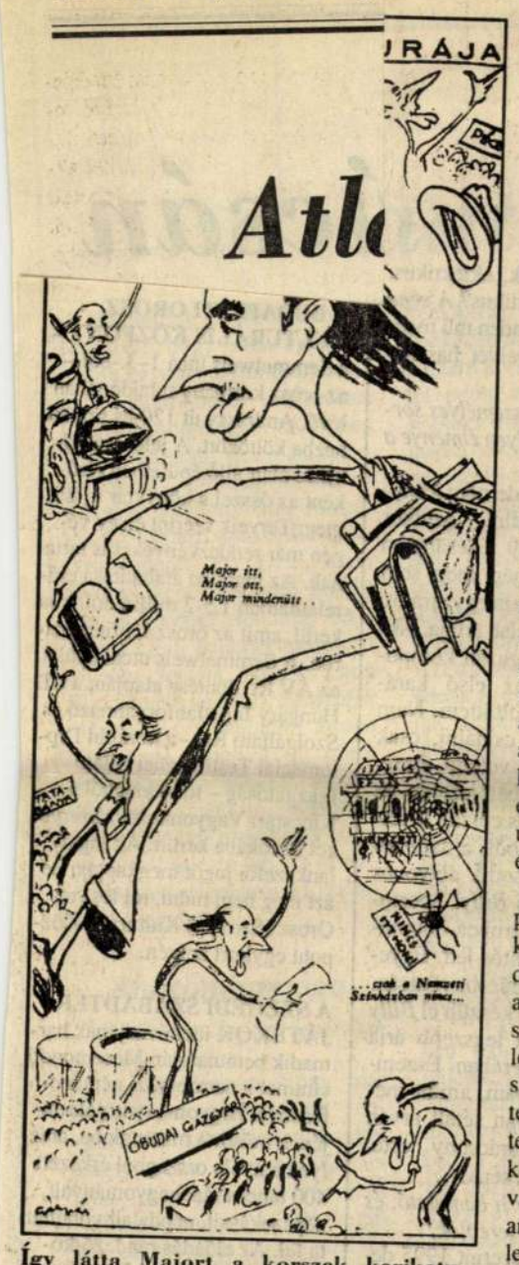

Így látta Majort a korszak karikaturistája, Gáspár Antal (1946)

Színház az ötvenes években

Major Tamás a hatalom csúcsán

Közvetlen munkatársai és azok, akik közelebbi kapcsolatba kerültek vele, többnyire kétféleképpen vélekedtek *Major* Tamásról. Rajongtak érte, és minden hibáját erényként próbálták föltüntetni, vagy féltek tőle és gyűlölték őt. Közömbös senki nem tudott maradni vele kapcsolatban. Mi lehetett az oka a kétféle, s ugyancsak eltérő megítélésének? Bizonyára az a bánásmód, amelyben Major őket részesítette. Munkatársait és legközelebbi ismerőseit vagy kedvelte, s ez nála gyakran egyfajta túlhangsúlyozással járt, vagy ridegen és tartózkodóan viselkedett velük. A legsúlyosabb, mondhatni életveszélyes *a megvetése* volt, amelyet a fölényes gúnytól az izzó haragig sokféle formában és színárnyalatban volt képes előadni.

Gobbi menesztése

Szeretete azonban éppúgy nem volt tartós, mint ahogy gyűlölni is csak rövid, meghatározott ideig tudott. *Amíg az érdekei úgy kívánták.* Egyetlen perccel sem tovább. Feleslegesen nem pazarolta az energiáit. Jó példa erre a *Gobbi* Hildával való mély, eszmeitestvéri barátsága. Amikor azonban Gobbi a terhére volt – ki tudja, miért, talán mert ők ketten túlságosan sokat, szinte mindent tudtak egymásról? –, Gobbit látványosan menesztette. Gobbi Hilda 1959. július 4-én kapta kézhez a *Nemzeti Színház 290/1950. sorszámot viselő levelét,* amelyben Major Tamás igazgató a színház átszervezése címén felmondott neki. Sok évvel később megbékéltek ugyan egymással – addig Gobbi minden dühét, keserűségét kiadta, ami azt is jelentette, hogy a Major személyére vonatkozó terhelő bizonyítékait szívesen „átruházta" környezetére –, de kapcsolatuk változatlanul hűvös maradt. Inkább csak tudomásul vették egymás létezését, és – talán – volt bennük egy csipetnyi kaján kíváncsiság is: melyikük éli túl a másikat.

Major Tamás túlságosan hosszú időt, tizennyolc évet töltött igazgatóként a *Nemzeti Színház* élén. Az ötvenes évek, amikor Major a hatalom csúcsán volt, sok szempontból – ahogy mondani szokás – duplán számítottak! Közben a politikában és a művészetekben lezárult egy-egy korszak. A régi káderek helyét – akiktől Major függött – újak foglalták el. Őket ugyanolyan hévvel próbálta megnyerni, mint elődeiket. Ehhez a művelethez sokszínű egyéniségét, óriási színházi példa- és tapasztalattárát éppúgy felhasználta, mint a legidőszerűbb, zaftos színházi pletykákat. Ő volt az udvari pletykaszállító. Nem is eredménytelenül. 1962-ben színházigazgatóként detronizálták ugyan, de továbbra is a *Nemzeti Színház* befolyásos főrendezője maradt. És ha időnként befolyása csökkenni is látszott, valójában a hetvenes évtized legvégéig tartott. Így valóságos jelenléte, amely igen sokáig megkérdőjelezhetetlennek tűnt, *negyed századot* ívelt át. Elmondhatjuk, hogy *ő volt a magyar színháztörténet legtovább regnáló uralkodója.*

A hatvanas évek elejétől a legszívesebben mint az „új idők" dalnoka, avantgárd színházújító mutatkozott. (A legtöbben persze akkor jól emlékeztek még rá, hogy például Bertolt *Brecht* nevét, akinek később első számú hazai kanonizálója lett, az ötvenes évek elején a jelenlétében még kiejteni sem lehetett.) A „vezeklésnek" a másik, sajátos módját a fiatalabb színészgenerációkhoz fűződő viszonya jellemezte. Nemcsak egyszerű patrónus volt, de gyengéd, megértő, szívbéli jó barát is. Saját nemzedéke viszont teljesen érdektelenné vált számára. Velük nem tudott mit kezdeni.

Irtózott a betűktől

Ha Major Tamás történetesen magánember – orvos, ügyvéd, mérnök – lett volna, kortársainak jóval szűkebb körben tudott volna ártani, mint így, mindenható színigazgatóként. Ha orvosi, ügyvédi vagy mérnöki pályára lép, a hatalmi mániától megittasultan pácienseinek és ügyfeleinek körét tudta volna megkárosítani, akik ezt látva, bizonyára azonnal elfordultak volna tőle. Mit tehettek azonban a szerencsétlen színészek, akiknek kora délelőttől késő éjszakáig a színház egyébként is mindig túlfűtött légkörében, úgyszólván összezárva kellett együtt élniök és dolgozniok?

Azok, akik szerették őt, még utólag is úgy próbálják „hibáit" föltüntetni, hogy a kor, a körülmények torzították el. Valóban csak „áldozata" lett volna a könyörtelen gépezetnek, amelyet kiszolgált? Vagy saját hatalmának, a színházi területnek korlátlan ura és parancsolójaként maga is a hatalom mániákus megszállottja volt? Esetleg ő maga is félt, és amit tett, azt szorult helyzetében kényszerült megtenni? Ahány kérdés, annyi kérdőjel. Sokáig kell még az őt terhelők vagy a mellette tanúvallomást tevők bizonyítékait mérlegelni, ameddig majd valaki megírja „minden idők" legellentmondásosabb színházi – és nemcsak színházi, hanem közéleti – szereplőjének monográfiáját.

A levéltárak poros aktái között kutatva lassan előkerülnek azok a dokumentumok, amelyek mindeddig titkosnak számítottak, s mint ilyenek, természetesen hozzáférhetetlenek is voltak. Egy-egy most előbukkanó levél, jelentés Major Tamás szerepét is pontosabban körvonalazhatja. Ebből a szempontból különösen fontos *Révai* József személye, aki 1949 és 1953 között népművelési miniszter, a *Magyar Dolgozók Pártja* főideológusa és a kulturális terület irányítója volt. Révai e hármas feladatkörét ellátva szinte naponta találkozott azokkal a problémákkal, amelyek a *Nemzeti Színház* és Major Tamás személye körül sűrűsödtek. Rövid miniszteri levelezését, ha hiányosan is, együtt őrzi a *Magyar Országos Levéltár Jelenkori Gyűjteménye.* A továbbiakban erre az anyagra támaszkodva próbálom nyomon követni Major szerepét az ötvenes években.

1945 kora tavaszán a *Magyar Kommunista Párt* állította Major Tamást az ország első színházának élére. Oda, ahol azt megelőzően kiemelkedő irodalom- és színházszervező egyéniségek (is) működtek, mint például *Ambrus* Zoltán, az író, vagy *Hevesi* Sándor és *Németh* Antal, e két nagyszerű rendező. Major mindössze harmincöt éves volt, amikor a nagy elődök örökébe lépett. 1930 óta tagja volt már a *Nemzeti Színháznak,* de színészi képességeit nem sokra tartották. 1930 és 1944 között ilyen szerepeket játszott: *5. színész, 2. korhely, 3. rab, 1. szolga, 3. lovag, Portás fiú, Ragyás, Pincér.* Komoly színészi erőpróbát jelentő feladat talán kettő vagy három akadt számára a szóban forgó másfél évtized alatt. Közülük *Molière Tartuffje* volt a legjelentősebb. Ezt a szerepét később, saját igazgatása alatt is megtartotta. Szívesen játszotta tovább. Senki nem irigyelte tőle. Nem egészen ez volt a helyzet néhány más, további szerepével, amelyeket mint igazgató osztott magára. Ezeket a szerepeket – nagy taktikus lévén – előbb mindig másoknak szánta, de az általa kiszemeltek valamilyen oknál fogva nem vállalták, mire ő a helyzet „megmentőjeként" léphetett elő. Ez a magatartás más helyzetekben és körülmények között is jellemző volt rá.

Amikor látta, hogy színészként nemigen tud érvényesülni, tehetségét megpróbálta *rendezőként* érvényre juttatni. *Karinthy* Ferenc szerint, akivel jóban és rosszban együtt voltak, kapcsolatukat *„hol a forró szerelem, hol zord-fagyos gyűlölet"* jellemezte, Major *„...képtelen volt végigolvasni bármi színművet, irtózott a nyomtatott vagy gépelt betűktől... Még amit személyesen ő rendezett, abba is csupán belekukkantott emitt-amott, vaktában, a teljes szöveggel csupán fokozatosan, mondatról mondatra, a próbák folyamán találkozott..."* Ilyen rendező volt Major Tamás, hála Németh Antalnak, aki a harmincas évek végétől *játékmesterként* hagyta őt érvényesülni.

Igazgatói megbízatását félig-meddig *pártfeladatnak* tekintette, mert a klasszikus színházigazgatáshoz semmit sem értett. Az adminisztráció vagy a színházszervezés például egyáltalán nem is érdekelte. Annál inkább a személyes kapcsolatok, sőt kötődések. Nem csoda, hogy azonnal a klikkekkel próbált szót érteni. Ehhez a művelethez olyan semleges helyszínt választott, ahol zavartalanul tudott érintkezni. Ez pedig a kocsma volt. A *Nemzeti Színházzal* szemközti, vagy az oda legközelebb eső éttermek, italozók, talponállók *(Keszey, Kulacs, Hullamosó, Fülemüle).* A fontos dolgok többnyire poharazgatás közben dőltek el.

Köszönet az életért

Somogyi Erzsit, a *Nemzeti Színház* kiváló drámai színésznőjét, aki huszonhat éven át az ország első társulatának megbecsült művésze volt, Major Tamás 1950 nyarán háromsoros levélben bocsátotta el. Az igazgatónak természetesen szíve-joga eldönteni, hogy kivel óhajt – tud – együtt dolgozni, és kivel nem. Somogyi Erzsi esetében mégsem erről volt szó. Jelenléte nem képességei miatt vált Major számára kényelmetlenné, hanem sajátos „magaviseleti" problémák merültek fel kettejük között. Major azt vetette a szemére, hogy aláássa a tekintélyét. Pedig Somogyi Erzsi csak az elhamarkodott, szubjektív döntésektől és főleg a színházi klikkektől óvta őt. 1951. augusztus 22-i dátummal Somogyi Erzsi levelet írt Révai Józsefnek, amelyben a *Nemzeti Színházból* való kiűzetésének történetét írta le. Ebben olvasható – többek között – a következő: *„...A felszabadulás után nagy lelkesedéssel fogtam munkához. A Nemzeti Színház első darabjában, a Tiszazugban én játszottam a női főszerepet. Ezután Major nyolc hónapig nem engedett színpadra. Ennek az volt az oka, hogy a színházban azonnal kialakult a klikkrendszer, amellyel én élesen szembehelyezkedtem. A klikket egyszerűen a Major személye iránti korlátlan rajongás tartotta össze, s bárki tagjává lehetett, aki hajlandó volt a kocsmaasztaloknál lefolyt handabandát a szocialista realizmus alapkőletételeként üdvözölni. Én erre képtelen voltam..."* Ami pedig Major módszereit illette, erre vonatkozóan a következőket írta Révainak: *„...Még csak annyit elhez, hogy Major Tamás, miközben testileg és lelkileg összetört, és művészi önbizalmat tönkretéve kis híján az öngyilkosságba kergetett, soha vele őszintén nem beszélt. Soha a hibáimra rá nem mutatott, soha meg sem kísérelte, hogy segítsen rajtam. Sőt, ennek ellenkezője történt. Szerepeket ígért, amiket másoknak adott oda, nagy tervei voltak velem, amikből semmi sem lett, évekig ígérgette, hogy egyszer majd jól kibeszéljük magunkat, s erre sohasem került sor. Szemben nagy megbecsülést mutatott, közben az állandó megalázó iztatások egész sorával bizonyította az ellenkezőjét."* S mindezt azzal az emberrel szemben követte el, akinek voltaképpen az életét is köszönhette. 1944 őszén, a német megszállás legsötétebb heteiben, amikor Major Tamás illegalitásba kényszerült – Somogyi Erzsi bújtatta: *„...A németek bevonulása után csatlakoztam a színészek ellenállási mozgalmához. Major Tamással volt kapcsolatom, ő meg feleségével és több más elvtárssal együtt a felszabadulásig lakásomon rejtőzött."*

1945 karácsonyi ajándékozás a Nemzeti Színházban Gobbi Hildával

Ki kit árult el?

Somogyi Erzsi száműzetése csupán egyik tragikus fordulata volt az 1950-es esztendőnek. Akkor már lezajlott a hírhedt *Timár-ügy. Timár* Józsefet, a *Nemzeti Színház* jeles drámai színészét 1950. február 4-én „állásvesztésre" ítélték; erősen aktualizálva, a Rajk-perre hangolva bemutatták *Shakespeare Machbet* című drámáját Major Tamással a címszerepben. Majd az év őszén lezajlott az első, úgynevezett *színházi konferencia,* amelynek keretében Major már nem csak a *Nemzeti Színház,* hanem valamennyi fővárosi és vidéki színház legfőbb bírájaként dicsérte vagy ostorozta a színházi szakmát. *Egri* Istvánt, színész- és színházigazgató kollégáját, két olyan vádponttal is illette, amelyek közül akár az egyik is a legsúlyosabb következményeket vonhatta volna maga után *(„jobboldali szocdem és bérdemagóg")*, de nem kímélte fiatalkori barátainak egyikét, *Várkonyi* Zoltánt sem, aki önkritikájában saját színigazgató múltját volt kénytelen megtagadni...

Tatabányán, bányászok között

Mindezen közben Major politikus is volt, országgyűlési képviselő, tanár a *Színház- és Filmművészeti Főiskolán.*

1949. június 16-án letartóztatták Rajk Lászlót, akihez Majort bensőséges, baráti szálak fűzték. 1948 szilveszterét együtt töltötték még a *Nemzeti Színházban.* Hat hónappal a szilveszteri vigadozás után a *Nemzeti Színház* benyújtotta a következő, 1949/50-es évad műsortervét a *Népművelési Minisztérium színházi főosztályára.* Első helyen szerepelt benne a *Machbet.* Szeptember elején, amikor a minisztérium *kollégiuma* a színházak következő évi műsorterveit tárgyalta – és a megbeszélésen Révai József elnökölt –, Major a következő szóbeli megjegyzést tette: *„Bemutatjuk a Machbetet, hogy leleplezzük az áruló Rajkot és bandáját."* Révai ekkor – több jelenlévő egybehangzó állítása szerint – felugrott helyéről és pulykavörös dühvel a következőket mondta: *„Hallja, maga, Major, ha egy Shakespeare-hőst megpróbál idegen, oda nem illő elemekkel ábrázolni, megnézheti magát!"*

Révai tévedett. A Major Tamás által „ábrázolt" *Machbet* – mint azt az egyik legilletékesebb, *Benedek* András, a *Nemzeti Színház* dramaturgja 1987-ben *Kocsis L.* Mihállyal beszélgetve elmondta: *„...Úgy maszkírozta magát – különben kitűnően tudott maszkírozni –, hogy tökéletesen Rajkká változott, és középkori „géppuskásokat" állított maga mellé. A számszerű nagyon emlékeztet a davajgitárra, és úgy vonult be Machbetként, hogy jöttek mellette ezek az újász testőrök, akik gépisztolyfogással markolták a fegyverüket."*

Közvetlen környezete, például a felesége, *M. Beck* Judit is riadtan figyelte, mi történik férjével, és miképp lehetne őt megmenteni. Elsősorban persze a feladatvállalásainak mennyiségére gondolt, amikor 1950 elején, dátum nélkül, kézzel írott levélben fordult Révai Józsefhez. Íme, a teljes szövege:

„Drága Révai elvtárs, tudom, hogy elfoglaltsága miatt személyesen nehéz elérnem – viszont az ügy sürgőssége arra kényszerít, hogy megpróbáljam levélbe foglalni Tamással kapcsolatos kéréseimet.

Segítségért azért fordulok éppen Révai elvtárshoz, mert erre egyrészt múltkor nekem tett szemrehányása bátorít – másrészt a Rákosi-titkárságon Donáth elvtárs biztatott, hogy elképzeléseimet közöljem.

A Párt segítsége nélkül én semmit se tehetek Tamás megmentése érdekében. Elvben az elvtársak azon vannak, hogy könnyítsenek Tamás helyzetén, viszont egyre újabb feladatokat kap – egyre kimerültebb. Ő nem fogja soha mondani, hogy ezt vagy azt már nem vállalom. Ebben az állandó őrjítő hajszában viszont se igazi művészi elmélyülésre, se ideológiai képzésre nem jut idő.

Most már csak három területen dolgozhat, mondta nekem múltkor Révai elvtárs: Színiakadémia, Szövetség, Nemzeti Színház (játszik, rendez, igazgat).

Ez a csak.

Ez külön-külön is éppen elég lenne. De ehhez jönnek még garmadával az aktuális feladatok. Pl. múlt héten: Szakszervezeti egyesülési kongresszus, éjjel, nappal. Vasárnap: Miskolcon volt hajnaltól éjfélig mint képviselő. Hétfőn: reggel olyan kimerült volt, hogy alig tudtam életre kelteni, izgatottan rohant próbára – Szabó Pál-bemutató pénteken. Jövő héten: Viharos alkonyat-bemutató a Magyarban. Egész napi próba és ülések után: Fővárosi Operett Színházba ment a Nép. Műv. Min. megbízásából. A megbeszélések késő éjszakába nyúltak, előreláthatólag még párszor lesz dolga ott is, ha vállalta, hogy rendbe hozza a színházat. Kedden: ma is a próbát abbahagyva rohant a Minisztériumba ülésre stb. ...

Ez csak a pár legutóbbi nap, de így megy ez a fölszabadulás óta. Ma egy hetvenéves ember fizikai állapotában van Tamás, és én tehetetlen szemtanú, napról napra fölteszem a kérdést, kit terhel a felelősség. Ki vállalja a felelősséget. Tamás óriási tehetség!

Propozícióim: Amihelyt lehet: pár hónapos pártiskola. Az ideológiai képzésen és viszonylagos nyugodt életmódon kívül talán rendszeresebb élet- és időbeosztáshoz segíti.

Addig pedig Révai elvtárs elképzelése szerint: párthatározatot hozni (be is tartani) Losonczi, Berczeller elvtársak felé, akik színházi vonatkozásban teljesen Tamásra támaszkodnak, ami érthető, de tarthatatlan – hogy mi az, amiben igénybe vehetik.

Tamás felé: a formát nem tudom – de hetenként legalább három estét kénytelen legyen rögtön színház után otthon, tanulással tölteni. (Annyira fáradt esténként, hogy csak egy fröccsre megy, de végül társaságot talál a vendéglőben, és képtelen fölállni zárás előtt!)

Bocsásson meg, hogy ilyen részletekkel terhelem, de azt remélem, hogy módot talál Révai elvtárs Tamás megmentésére. Tudom, milyen jelentősége van többfelé is Tamás munkájának – de mégiscsak a legfontosabbat kiválasztva, nem szabad őt tönkretenni – szétaprózni.

Ez a levél teljesen bizalmas jellegű, nagyon kérem, semmit se tudjon meg erről Tamás!

Talán Losonczi, Berczeller elvtársak se tudják, hogy én vagyok a sugalmazó, mert az éjjeli „fontos megbeszélések" leépítése volna a legfontosabb, főbűnös éppen Berczeller, aki Ady–Reinitz idők neveltje. Nem tud lemondani az éjjelezésről, amit pedig fizikailag lehetetlenség összeegyeztetni a nappali pártszerű élettel. Sajnálom, hogy nem volt alkalmam mindezt személyesen elmondani, annál inkább, mert egyúttal modellülésnek is hasznos lett volna számomra most készülő képemhez Révai elvtársról.

Üdvözlettel:
Major Tamásné

Nem tudni a levél pontos dátumát, csak a leírt eseményekből lehet következtetni. *Szabó* Pál színművét, a *Nyári záport* 1950. február 17-én mutatták be a *Nemzeti Színházban.* Leonyid *Rajmanov* színjátékának, a *Viharos alkonyatnak* a fölújítása 1950. február 22-re esett. A *Machbetet* pedig – *Rátai* Dénes rendezésében, Major Tamással a címszerepben – 1950. április 22-én hozták először színre.

Bános Tibor

MDK

Beck Judit

Magyar Képzőművésznők sikere Londonban. Színházi Élet 1938. 18. sz. 44-45. l.

MDK

Beck Judit, festő

Kiállítása nyílt meg hétfőn
a Collegium Hungaricumban.

— : Hír

8

Népszabadság, Bp. 1968. márc. 14.

MDK

Beck Judit festő

repr.:

F.S. arcképe, cimlapon

Piros tulipánok, o.

Cseresznyevirág, ot.

Sárga virágok, ot.
Szentendrei utca, o.

Beck J. kiáll. csók I. Gal. 1966. jan.

Beck Judit festő MDK

~~Beck Judit festő~~

Csendélet zöld abrosszal, o.

Önarckép, o.

Beck J. kiáll. Csók I.Gal. 1966. jan.

Beck Judit festő **MDK**

~~Beck Judit festő~~

Sötét csendélet, o.

Apám, o.

Beck J. kiáll. Csók I.Gal. 1966. jan.

Beck Judit festő MDK

~~Beck Judit festő~~

Kék önarckép, o.

Peti Sándor, o.

Kislány macskával, o.

Beck J. kiáll. Csók I.Gal. 1966. jan.

Beck Judit festő MDK

~~Beck Judit festő~~

Ülő nő, o.

Radnótiné, o.

F.S. arcképe, o.

Beck J. kiáll. Csók I.Gal. 1966. jan.

Beck Judit festő MDK

~~Beck-Judit-festő~~

Bika bácsi kukoricát foszt, o.t.

Sugár Károly, o.

Major Tamás, o.

Beck J. kiáll. Csék I.Gal. 1936. jan.

Bock Judit festő [illegible]

[illegible]

Somogyi Erzsi a Vérnász c.darabban, o.

Fásitás, szőnyegterv, t.

Narancsos csendélet, o.t.

[illegible]

Deák Judit festő

Jutka, o.t.

Krizantém csendélet, o.t.

Piros tulipánok, o.

Deák J. Kiáll. Deák I.Gal. 1996. jan.

MDK

Beck Judit festő

Ági, o.t.

Rózsák, o.t.

Anyám, o.t.

Beck J. kiáll. Csók I.Gal. 1966. jan.

MDK

Beck Judit festő

Szentendrei utca, o.

Ungár Imre, o.t.

Önarckép, o.t.

Beck J. kiáll. Csók I.Gal. 1966. jan.

MDK

Beck Judit festő

Tavaszi csendélet, o.t.

Padlizsános csendélet, o.

Lelátás a Szamárhegyről, o.t.

Beck J. kiáll. Csók I.Gal. 1966. jan.

MDK

Beck Judit festő

Kalapos lány, paszt.

Kubai diák, "

Beck J. kiáll. Csók I.Gal. 1966. jan.

MDK

Beck Judit festő

üveg-festés:

Márta, o.t.

Körteág, o.t.

Szegfü fekete háttérrel, o.t.

Beck J. kiáll. Csók I.Gal. 1966. jan.

MDK

Beck Judit festő

üveg-festés:

Vácrátóti Madonna, o.t.

Éneklő lánykák, o.t.

Beck J. kiáll. Csók I.Gal. 1966. jan.

MDK

Beck Judit festő

üveg-festés:

Zöldcsikos váza, o.t.

Őszi bogyók, o.t.

Beck J. kiáll. Csók I.Gal. 1966. jan.

MDK

Bock Judit festő

Üveg-festés:

Birsalmák, o.t.

Fekete rózsa rózsaszinü háttérrel, o.t.

Szarkaláb, o.t.

Bock J. Kiáll. Csók I.Gal. 1966. jan.

MDK

Bock Judit festő

átlátszó müanyag festés:

Csendélet kukoricával, o.

Csendélet, o.

Kutya, o.

Bock J. kiáll. Csók I.Gal. 1966. jan.

MDK

Book Judit festő

átlátszó müanyag festés:

Macska, o.

Gesztenyeág tavasszal,

" ősszel

Book J. Kiáll. Csók I.Sal. 1966. jan.

MDK

Bock Judit festő

átlátszó műanyag festés:

Radnóti Miklós, o.t.

Ortutay Zsuzsa, o.t.

Cseresznyevirágok, o.t.

Bock J. Kiáll. Csók I.Gal. 1966. jan.

MDK

Bock Judit festő

átlátszó műanyag festés:

Iriszek, o.t.

Sárga virágok, o.t.
Vácrátóti kertészetben, o.t.

Bock J. Műáll. Csók I.Gal. 1966. jan.

M.D.K.

Beck Judit
szobrász

Az 1942 március 29 én rendezett
„Szabadság és Nép" kiállitáson
részt vett

Vértes György: Művészet a szabadságért
Élet és Irodalom, 1962. március 17 - 31.

M.D.K.

Beck Judit /Major Tamásné/

Puskin: Aranyhalacska c. bábjáték diszleteit tervezte. A darabot a "Mesebarlang" Bábszinház adta elő.
A szöveg melletti képek mutatják a "szereplőket"

b.:A szerző: Puskin
Szinház és Mozi. Bp. 1949. január 26. II. évf. 4. sz. 13. l.

M.D.K.

Beck Judit

Müve is szerepel a debreceni Vigszinház és az Apolló mozik előcsarnokaiban megnyitott kiállitáson.
A fővárosi és a debreceni képzőmüvészek alkotásainak elnevezését a közlemény külön nem emliti meg a kiállitó müvészek nevei mellett.

Tárlat a debreceni mozikban.
Szinház és Mozi. Bp. 1949. junius 15. II. évf. 24. sz. 14. l.

M.D.K.

Beck Judit
festő

A szentendrei múzeumban
a kiállításon szereplő művei

Vadas Ilona – Földes Anna: Budapesttől 21. kilométerre
Nők Lapja. 1962. június 9 – 12 lap.

MDK

Beck Judit, festö

Somló István Kossuth-dijas szinmüvész. Olaj.

Mücsarnok.-Tavaszi Tárlat. 1957. Kat. 7.1.

Beck Judit

M.D.Y

Méltatás.

Földes: Jegyzetek a Kilencedikről
Nők Lapja, 1962. május 12-8 lap.

M.D.K.

Beck Judit

A művész nek a Fényes Adolf teremben rendezett kiállitásán szereplő képeiből három repr.:
Bartos Gyula
Ladomerszky Margit
Bihari József portréi.

Szinház és Mozi. Bp. 1954. juni 25. VII. évf. 26. sz. 14. l.

M.D.K.

Beck Judit

Két rajz-repr.: "Duda Gyuri" diszletképe és "Uritőkné" kosztümben.
Az 1942-ben a Népligetben előadott Molière: "Dandin György"-ének diszleteit és kosztümjeit tervezte. Erről az előadásról készült rajzok.

Szendrő József: Duda Gyuri c. visszaemlékezése. Szinház és Mozi. Bp. 1954.nov. 5. VII. évf. 45. sz. 6. l.

MDK

Beck S.Elsa,festö

Duna-hajók. Szines rajz.

Mücsarnok.IV.Képzömüv.kiáll. "A Magyar Művészetért".
1943 máj.16-30. Kat. 21.1.

Beck Judit

Pécs-baranyai
múzeumi hónap
1968

Meghívó

BEVEZETŐ

Az idei, a Pécs-Baranyai Múzeumi Hónap 1968. ismét — akárcsak tavaly — számos országos jelentőségű pécsi, illetve baranyai ünnepséggel párhuzamosan kerül megrendezésre. A múzeumi hónap alatt rendezik meg a Kerámiai Biennálét, a Pécs-Baranyai Játékfilm Szemlét, a Zsolnay gyár centenáris ünnepségeit, hogy csak a leglényegesebbeket említsük. Ez a körülmény fokozott igényességet, az eddiginél tartalmasabb, magas színvonalú munkát kíván tőlünk, mert különben elveszítjük az eddig tapasztalt széleskörű és számszerint is nagy érdeklődést, munkánk hatástalan marad. Idei múzeumi hónapunk műsorának összeállításánál tehát első és legfontosabb szempontunk az volt, hogy rendezvényeink színvonalasak, tartalmilag gazdagok, erőteljesen nevelőhatásúak legyenek. Emellett semmiféleképpen sem kívánunk versenyezni az egyéb rendezvényekkel, még kevésbé elkülönülni tőlük; sőt, azokat kiegészítve, azokkal a legszorosabb egységben kívánjuk az egységes ismeretterjesztés-népművelés céljait szolgálni. Nem kis feladat, nem kevés munka ez, ha talán a mennyiségi szempontok kissé háttérbe is szorulnak.

Ezúttal is — ugyancsak hasonlóan más évek múzeumi hónapjaihoz — kísérletezünk új formákkal, lehetőségekkel. A múlt évi múzeumi hónapunkon jól bevált, szép eredményeket hozott és azóta is folytatott múzeumi klubfoglalkozásokat kívánjuk az idén szélesebb körben megrendezni. A klubfoglalkozások a társadalom legkülönfélébb rétegeiből számos érdeklődőt, sőt múzeumbarátot biztosítottak eddig is számunkra. Remélhetőleg így lesz ezúttal is, s klubfoglalkozásainkon keresztül sokan fogják a múzeumok lehetőségeit ismereteik gyarapítására, világnézetük szélesítésére, ízlésük nevelésére; egyszóval kultúrálódásuk számára kihasználni.

A Pécs-Baranyai Múzeumi Hónap 1968. eredményes megvalósításához kérjük valamennyiük támogató segítségét.

A PÉCS-BARANYAI MÚZEUMI HÓNAP 1968. MŰSORA

Szeptember 29-én, vasárnap 11 órakor Ibafán, az ibafai pipagyűjtemény állandó kiállításának megnyitása. Megnyitóbeszédet mond és tárlatvezetést tart: *dr. Dankó Imre*, megyei múzeumigazgató.

Október 1-én, kedden 16 órakor Szigetvárott, a Zrínyi Miklós Múzeumban (dzsámi) *Siena a középkorban* és *Rodin grafikája* c. időszaki kiállítások megnyitása. Megnyitóbeszédet mond: *Bóra Ferenc*, a Városi Tanács Végrehajtó Bizottsága Művelődésügyi Osztályának vezetője.

Október 3-án, csütörtökön 17 órakor Pécsett, a Nevelők Házában múzeumi klubfoglalkozás. A klubfoglalkozást vezetik: *Sarkadiné Hárs Éva* múzeumi osztályvezető, *Fancsovits György*, *Lovas Márton* múzeológusok és *dr. Bándi Gábor* aspiráns.

Október 4-én, pénteken 15 órakor *Beck Judit* festőművész kiállításában (Pécs, Rákóczi út 15.) tárlatvezetést tart: *Sarkadiné Hárs Éva* múzeumi osztályvezető.

Október 5-én, szombaton 18 órakor Sellyén, a Községi Művelődési Házban *Fancsovits György* múzeológus előadást tart, Pécs-Baranyai hadifoglyok és internacionalisták 1919—21 címmel.

Október 6-án, vasárnap 11 órakor Pécsett, a Tudomány és Technika Házában nyitjuk meg a *Kerámia Biennálé* kiállítását. Megnyitóbeszédet tart: *Palkó Sándor*, Baranya megye Tanácsa Végrehajtó Bizottságának elnöke.

Október 7-én, hétfőn 11 órakor, a Kerámia Biennálé kiállításában tárlatvezetést tart: *Romváry Ferenc* múzeológus.

Október 8-án, kedden 17 órakor a Baranya megyei és Pécs városi Rendőr-főkapitányságon múzeumi klubfoglalkozás. A klubfoglalkozást vezetik: *dr. Kiss Attila, dr. Kissné Zoffmann Zsuzsanna* múzeológusok és *Mándoki László* múzeumi osztályvezető

Október 9-én, szerdán 16 órakor tárlatvezetés Pécsett, a Janus Pannonius Múzeum *A Mecsek hegység természeti képe* c. természettudományi állandó kiállításában (Rákóczi út 64.) A tárlatot vezeti: *Vass Anna* múzeológus.

Október 10-én, csütörtökön 17 órakor a Pécsi Bőrgyárban múzeumi klubfoglalkozás. A klubfoglalkozást vezetik: *Vass Anna, Fancsovits György* múzeológusok és *Mándoki László* múzeumi osztályvezető.

Október 12-én, szombaton 18 órakor Dunaszekcsőn, a Községi Művelődési Házban *Fancsovits György* múzeológus előadást tart, A forradalmi válság érlelődése Pécsett és Baranyában 1917—1918 címmel.

Október 12-én, szombaton 18 órakor Egerágon, a Községi Művelődési Házban *Lovas Márton* múzeológus előadást tart. Mezőgazdasági rovarkártevők címmel.

Október 12-én, szombaton 14 órakor Pécsett, a Pécsi Porcelángyár Kultúrházában megnyitjuk *A Pécsi Porcelángyár 20 éves fejlődése* című időszaki kiállítást. Megnyitó beszédet mond *Bosnyák János* vezérigazgató.

Október 13-án, vasárnap 11 órakor Mohácson, a Városi Tanácsháza előcsarnokában megnyitjuk *Ma élő mohácsi fazekasok II.* c. időszaki kiállításunkat. Megnyitó beszédet mond: *Mándoki László*, múzeumi osztályvezető.

Október 13-án, vasárnap 10 órakor Pécsváradon, a várásatások színhelyén helyszíni ásatás-ismertetést tart: *dr. Kiss Attila* múzeológus.

Október 13-án, vasárnap 11 órakor Pécsváradon, a Gimnázium épületében megnyitjuk *Baranyai kerámia az őskortól az újkorig* c. időszaki kiállításunkat. Megnyitó beszédet mond: *dr. Kiss Attila* múzeológus.

Október 13-án, vasárnap 10 órakor Pécsett, az újjárendezett *A Zsolnay kerámia* c. állandó kiállításunkon (Káptalan u. 2.) tárlatvezetést tart: *Sarkadiné Hárs Éva* múzeumi osztályvezető.

Október 14-én, hétfőn, 15-én kedden és 16-án, szerdán a Zsolnay centenárium tiszteletére rendezett *tudományos ülésszak* tartja tanácskozásait. A két szekcióban ülésező ülésszakon 80 külföldi és hazai szakember vesz részt. A tudományos ülésszakhoz részletes külön meghívó készül.

Október 15-én, kedden 9 órakor Pécsett, a Janus Pannonius Múzeum Néprajzi Osztályának előterében útnak indítás előtt bemutatjuk az alábbi 2 példányos vándorkiállításainkat: *Védett területek, növények és állatok Baranyából* — természettudományi kiállítás; *A két forradalom 1918—1919 Magyarországon és Baranyában* — helytörténeti kiállítás.

Október 16-án, szerdán 15 órakor Pécsett, a Janus Pannonius Múzeum természettudományi osztályának *A Mecsek hegység természeti képe* c. állandó kiállításában tárlatvezetést tart: *Lovas Márton* múzeológus.

Október 17-én, csütörtökön 16 órakor Pécsett, a Pécsi Állami Gazdaság központjában (Köztársaság tér 2) múzeumi klubfoglalkozást tartunk. A klubfoglalkozást vezetik: *dr. Kiss Attila, Lovas Márton* és *Zentai János* múzeológusok.

Október 18-án, pénteken 14.30 órakor Ki tud többet a porcelániparról? Általános iskolások szellemi vetélkedője a Zsolnay Művelődési Házban (Felsővámház u. 72.) Játékvezető *Végh József*, a Városi Tanács Végrehajtó Bizottsága Művelődésügyi Osztályának munkatársa.

Október 18-án, pénteken 18 órakor Nagyharsányban, a Községi Művelődési Házban *Fancsovits György* múzeológus előadást tart, A forradalmi válság érlelődése Pécsett és Baranyában 1917—1918-ban címmel.

Október 18-án, pénteken 17 órakor Pécsett, a JPM Néprajzi Osztályán (Rákóczi út 15.) *Zentai János* múzeológus előadást tart *Baranya magyar főkötői* címmel. Ezt követően 18 órakor a *Pécs-Baranyai Múzeumbarátok Köre közgyűlést tart*, melynek keretében kiosztjuk a *VI. Baranyai Néprajzi Gyűjtőpályázat* díjait.

Október 19-én, szombaton 14,30 órakor Ki tud többet a porcelániparról? Középiskolások szellemi vetélkedője a Zsolnay Művelődési Házban (Felsővámház u. 72.) Játékvezető *Várady Géza*, a Városi Tanács Végrehajtó Bizottsága Művelődésügyi Osztályának munkatársa.

Október 20-án, vasárnap 11 órakor Mozsgón a Községi Művelődési Házban *Vass Anna* múzeológus megnyitja a *Védett területek, növények és állatok Baranyából* c. vándorkiállításunkat.

Október 20-án, vasárnap 11 órakor Vajszlón, a Községi Művelődési Házban *Lovas Márton* múzeológus megnyitja *Védett területek, növények és állatok Baranyából* c. vándorkiállításunkat.

Október 20-án, vasárnap 11 órakor Hosszúhetényben, a Községi Művelődési Házban *Fancsovits György* múzeológus megnyitja *A két forradalom 1918—1919 Magyarországon és Baranyában* c. vándorkiállításunkat.

Október 20-án, vasárnap 11 órakor Mágocson, a Községi Művelődési Házban *Zentai János* múzeológus megnyitja *A két forradalom 1918—1919 Magyarországon és Baranyában* c. vándorkiállításunkat.

Október 22-én, kedden 15 órakor Pécsett, a JPM Néprajzi Osztályának *Baranya népe* c. állandó kiállításában (Rákóczi út 15.) tárlatvezetést tart *Zentai János* múzeológus.

Október 23-án, szerdán 18 órakor Pécsváradon, a Járási Művelődési Házban *Történelmi Emlékestet* rendezünk. Az Emlékesten közreműködnek, *dr. Bándi Gábor, dr. Kiss Attila* és *Kozák Károly* régészek. A Történelmi Emlékest keretében a Pécsváradi Járási Művelődési Ház Honismereti Szakköre a pécsváradi vár barátainak körévé alakul át.

Október 24-én, csütörtökön 17 órakor Pécsett, a JPM *Modern Magyar Képtárában* (Szabadság út 2.) tárlatvezetést tart *Martyn Ferenc* Munkácsy-díjas festőművész, a Pécs-Baranyai Múzeumbarátok Körének elnöke.

Október 25-én, pénteken 17 órakor a kozármislenyi Damjanich Mezőgazdasági Termelőszövetkezetben múzeumi klubfoglalkozást tartunk. A klubfoglalkozást vezetik: *Fancsovits György, Lovas Márton* múzeológusok és *Mándoki László* múzeumi osztályvezető.

Október 26-án, szombaton 18 órakor Szentlőrincen, a Községi Művelődési Házban *Mándoki László* múzeumi osztályvezető előadást tart, a Honismereti Szakkörök néprajzi feladatai címmel.

Október 26-án, szombaton 18 órakor Szabadszentkirályon, a Községi Művelődési Házban *Lovas Márton* múzeológus előadást tart A mezei rágcsálók irtása címmel.

Október 26-án, szombaton 18 órakor Hosszúhetényben, a Községi Művelődési Házban *Fancsovits György* múzeológus előadást tart 14 nap története Pécsett és Baranyában (az őszirózsás forradalom) címmel.

Október 27-én, vasárnap 10 órakor Sellyén, a sellyei Kiss Géza Ormánysági Múzeum udvarán megnyitjuk a múzeum állandó kiállításának harmadik részét képező *ormánysági talpasházat.* Megnyitó beszédet mond: *Bernics Ferenc,* Baranya megye Tanácsa Végrehajtó Bizottsága Művelődésügyi Osztályának vezetője.

Október 27-én, vasárnap 11 órakor Sellyén, a Községi Tanács tanácstermében a *Baranyai Skanzenbizottság* nyilvános alakuló ülést tart. Az ülést levezeti: *Mándoki László* múzeumi osztályvezető.

Október 29-én, kedden 17 órakor a B. m. Karhatalom pécsi egységénél múzeumi klubfoglalkozást tartunk. A klubfoglalkozást vezetik: *dr. Bándi Gábor* aspiráns, *Fancsovits György dr. Kissné Zoffmann Zsuzsanna* és *Lovas Márton* múzeológusok. Ugyanekkor nyitjuk meg a B. m. Karhatalom pécsi egységének csapatmúzeumát (Rózsa Ferenc u. 7.)

Október 30-án, szerdán 18 órakor Pécsett, a JPM Néprajzi Osztályán (Rákóczi út 15.) az 1968—1969. évi *Múzeumi Szerda Esték* c. előadássorozatunk első előadásaként előadást tart: *dr. Dankó Imre* megyei múzeumigazgató, Angliai múzeumokban címmel.

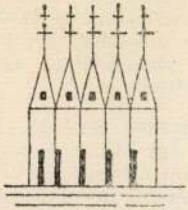

A ZSOLNAY CENTENÁRIUM

1868-ban kérte Zsolnay Vilmos Pécs város polgármesterénél „Első Pécsi Czement Chamotte és Tűzbiztos Agyagárúk Gyára" nevű vállalata cégszerű bejegyzését. Bár a Zsolnay-féle kerámiaüzem már előzőleg is működött — 1865-ben vette át Zsolnay Vilmos Ignác bátyja kis manufaktúráját — mégis ezt a dátumot tekintjük nemcsak a Zsolnay gyár alapítási évének, hanem a Zsolnay-féle kerámiakészítés megindulásának is. Tehát most száz éve indult el Pécs híressége, a Zsolnay kerámia diadalmas útjára.

A centenáriumot a Zsolnay gyár örökébe lépett Pécsi Porcelángyár, Pécs városa, de az egész magyar társadalom is megünnepli. A baranyai múzeumok szervezete szívesen társul az ünneplőkhöz és teszi gazdagabbá a múzeumi hónap programját a Zsolnay centenárium alkalmára rendezett különféle kiállításokkal, vetélkedőkkel. A centenárium alkalmából rendezett különféle programpontok közül kiemelkedik a Zsolnay-kerámia c. állandó kiállításunk felújítása.

AZ IBAFAI PIPAMÚZEUM

Ibafának, ennek a bájos fekvésű délnyugatzselici községnek nevezetessége a „papi fapipája". Maga a kérdéses papi fapipa ugyan nem régi — 1934-ben ajándékozták hívei Sarlós Ferenc plébánosnak és Gerber Béla iparművész készítette — a hagyomány azonban messzibb múltra mutat. A Roboz István kaposvári hírlapíró által írt és elhiresült nóta Hangai Sándor ibafai plébánosról (1864—1905-ig), illetve pipájáról szól. A nóta hatására a község plébánosai pipákat kezdtek gyűjteni, a plébánia több pipaajándékot kapott. Igy jött létre az ibafai plébániai pipagyűjtemény.

A kiállításon bemutatott pipagyűjtemény a pécsi Janus Pannonius Múzeum tulajdona. Egyes darabjai drága anyagokból, mesteri kézzel, művészi igényességgel készültek. Több nagyértékű mestermű is található közöttük. A kiállítás rövid falutörténeti bevezető után ismerteti a dohányt, a dohányzás elterjedését, fajtáit, tárgyalja a pipákat, készítésüket, fajtáit, bemutatja a pipázás eszközeit, igyekszik érzékeltetni a pipázás szerepét a népéletben.

A SELLYEI ORMÁNSÁGI TALPASHÁZ

A Pécs-Baranyai Múzeumi Hónap 1968. legjelentősebb eseménye a sellyei Kiss Géza Ormánsági Múzeum udvarán felépített ormánsági talpasház felavatása, kiállításszerű megnyitása.

Ez az építmény Baranya megye első szabadtéri néprajzi múzeumi létesítménye. Nagy körültekintéssel készítették elő és még nagyobb lelkesedéssel építették föl. Létrejöttét elsősorban Sellye község tanácsának, név szerint pedig Varga Lajos vb-elnöknek köszönhetjük.

A ház kiskontyosan zsuppal fedett, füstöskonyhás, azaz kémény nélküli, háromosztatú építmény. Vesszőfonatú falai, melyeket kívülbelül tapasztás fed, hatalmas tölgyfagerendákon állnak. Az épület egész hosszában, faragott ágasokon álló tornác húzódik. A három helyiség, külön-külön ajtóval, erről a tornácról közelíthető meg; az egyes helyiségek között nincsen átjárás. A konyha közepére állított tűzhely füstje a nyitott ajtón vagy az ajtó feletti nyíláson távozik.

A ház arányai, a különböző részletek összhangja, finom és hiteles kidolgozása, valamint a berendezés valóságos műremeket hozott létre.

A BARANYAI MŰZEUMOK IGAZGATÓSÁGA HATÁSKÖRÉBE TARTOZÓ MŰZEUMOK KIÁLLÍTÁSAI

Pécsett:

Pécs és Baranya története a magyar honfoglalásig. Régészeti állandó kiállítás. Széchenyi tér 12. szám (zárva).

Baranya népe. Néprajzi állandó kiállítás. Rákóczi út 15.

A Mecsek hegység természeti képe. Természettudományi állandó kiállítás. Rákóczi út 64.

Modern Magyar Képtár. Állandó képzőművészeti kiállítás. Szabadság út 2.

A Zsolnay kerámia. Iparművészeti állandó kiállítás. Káptalan u. 2.

Románkori kőtár. Állandó kőtári kiállítás a székesegyház XI—XVI. századi kőmaradványaiból. Dóm-tér.

Római sírépítmények. Állandó régészeti kiállítás a IV. századi sírkamrákban. Geisler Eta u. 8. szám.

Időszaki kiállításainkat a Rákóczi út 15. sz. alatt mutatjuk be. Kiállításaink hétfő kivételével minden nap 9—12 és 15—18 óra között tekinthetők meg.

A megye területén:

Pécsváradon, Dombay János régészeti emlékkiállítás a várban.

Siklóson, börtönkiállítás, XVII—XIX. századi kastélybelső; mai magyar kerámia és a bolgár hadsereg részvétele hazánk felszabadításában című állandó kiállítások a várban.

Szigetváron, vártörténeti kiállítás a várban; hódoltságkori török iparművészeti kiállítás a karavánszerájban (Bástya u. 3.).

Mohácson, Képek Mohács történetéből, helytörténeti állandó kiállítás a Kanizsay Dorottya Múzeumban (Szerb u. 2.).

Sellyén, Az Ormánság története és népélete, néprajzi és helytörténeti állandó kiállítás a Kiss Géza Ormánsági Múzeumban. Talpasház, szabadtéri néprajzi kiállítás.

Komlón, helytörténeti geológiai- és bányaművelési állandó kiállítás a Komlói Múzeumban.

Tormáson, Tormás története és népélete című helytörténeti és néprajzi állandó kiállítás a Falumúzeumban.

Abaligeten, szabadtéri geológiai- és helytörténeti kiállítás a barlang bejárata előtt.

Harkányban, szabadtéri geológiai, balneológiai- és helytörténeti kiállítás a fürdő területén.

Ibafán, pipagyűjtemény, állandó kiállítás.

A kiállítások hétfő kivételével minden nap megtekinthetők.

Látogassa múzeumaink kiállításait, olvassa és terjessze kiadványait, vegyen részt a Pécs-baranyai Múzeumbarátok Köre munkájában!

A Baranya megyei Múzeumok Igazgatósága kiadványai:

I. A pécsi Janus Pannonius Múzeum Évkönyvei: 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967. évi kötetek.

II. A Janus Pannonius Múzeum Füzetei:

1. Dercsényi Dezső: A pécsi kőtár.
2. Fülep Ferenc: A pécsi késörómai sírépítmények.
3. Vezető a Janus Pannonius Múzeum régészeti kiállításához.
4. Mándoki László: Búsójárás Mohácson.
5. Füzes Endre—Mándoki László: Baranya népe. A JPM állandó néprajzi kiállításának vezetője.
6. Romváry Ferenc: A pécsi Modern Magyar Képtár.
7. Kalmár János: Zrínyi fegyverek.
8. Bándi Gábor—Dankó Imre: Képek Mohács történetéből. A mohácsi Kanizsay Dorottya Múzeum állandó kiállításának vezetője.
9. Mattyasovszky-Zsolnay Margit—Hárs Éva: A Zsolnay kerámia.

10. Kováts Valéria: A szigetvári Zrínyi Miklós Múzeum kiállításai.
11. Vezető a Janus Pannonius Múzeum régészeti kiállításához. II. Javított, bővített kiadás.
12. Papp László: Rékavár 1963. évi felderítő ásatása.
13. Gebhardt Antal—Vass Anna: A Mecsek hegység természeti képe. Vezető a Janus Pannonius Múzeum természettudományi állandó kiállításához.
14. Katona Imre: Mai magyar kerámia. Vezető a siklósi állandó kerámiai kiállításhoz.

III. Dunántúli Dolgozatok:
1. Bakay Kornél: Régészeti tanulmányok a magyar államalapítás kérdéséhez.
2. Sződy Szilárd: Pécs-Baranya felszabadulása a korabeli napilapok tükrében.
3. Andrásfalvy Bertalan: A sárköziek gazdálkodása a XVIII. és XIX. században.
4. Bándi Gábor: A dél-dunántúli mészbetétes edények népe kultúrájának elterjedése és eredete.

IV. Múzeumi Körlevelek (a Pécs-baranyai Múzeumbarátok Köre kiadásában), 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9—10, 11—12, számok.

A fenti kiadványokat levelezőlapokkal, különlenyomatokkal, tárgymásolatokkal és leporellókkal együtt a kiállítások őrei árusítják.

68-4510 Pécsi Szikra Nyomda F. k.: Dr. Dankó Imre

Beck Judit

szerepel a Szeged. Nyár. Tárlatos

Pogány Ö. gábor: Nyár. Tárlat Szeged

Tiszatáj 1965 XI. m. 858 old.

1968 SEP 18
1021 Beckjudit

Mi nap!

Megnyílt Beck Judit tárlata

Színészek a falon, színészek a kiállítóteremben. — Tegnap este fél 6-kor Major Tamás Kossuth-díjas színművész nyitotta meg Beck Judit tárlatát Pécsett, a Janus Pannonius Múzeum Rákóczi úti kiállító-termében. Tamás Galéria, Nemzeti Szalon, Bibliotéka, Fényes Adolf-terem, Varsó, Derkovits-terem, Genf, Bécs — ezeken a helyeken rendezte meg a művésznő eddigi kiállításait 1938-tól 1969-ig. Képeit nemcsak a Nemzeti Galéria őrzi, hanem a Színháztörténeti Múzeum és a Színművészeti Főiskola is. Méltán, mert Beck Judit főképpen portrét fest, közöttük nagyon sok színészt, így férjét, Major Tamást is.

A tegnapi kiállítást is méltán nyitotta meg a férj és társművész: Major Tamás. A nézőkkel tömött teremben nemcsak a képzőművészet iránt érdeklődő pécsi törzsközönséget lehetett látni, hanem színészek, rendezők, és természetesen kulturális vezetők.

— A művészet komoly mondanivalóján túl mindig játék is — mondotta megnyitó beszédében Major Tamás. — En ezt a játékot keresem a képzőművészetben is.

Majd kifejtette: igaz ugyan, hogy a fotóművészet kialakulásával a naturalista portréfestés elveszítette életterét. De, ha Beck Judit portrét fest, akkor igyekszik megfogni magát a színészt is, aki szerepet játszik, tehát összetett dolgot produkál, s az ilyenfajta portréfestészet nem lehet idejétmúlt. Végül a tárlat anyagához, a művészházaspárhoz nagyon illően, stílusosan megnyitó beszédét József Attila Ars poetica-jával fejezte be.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Dunántúli Napló

álatában

omlóial

os levegője? — H ... építeni?
-e hely kiskertek létesítésére?

ben megegyeznek és kérik az engedély kiadását, semmi akadálya. Igaz, mindenkinek nem tudunk a „lépcsőház mellett" garazsirozási lehetőséget nyújtani, mert sokszor ilyen igény is felmerül.

Nagy Ferenc, a Városi Tanács vb elnökhelyettese a szervizzel kapcsolatos kérdésre válaszolt.

— Szervizzel bizony rossz a helyzet, különösen a munka minőségével van baj, s mind a garazsirozási gondok — már ami a város belterületét illeti — mind a szervizé a jövőben csak nőnek. A megoldás érdekében már tárgyalásokat folytatunk a KISZÖV-vel: elképzelésünk, hogy a város belterületén a pártbizottság mögött egy 200 férőhelyes központi garázst építenénk szervizzel együtt. Reméljük, hogy tárgyalásaink eredményhez vezetnek és belátható időn belül az építés megkezdődhet.

— Választékhiány, fonnyadt áru és az is eléggé drága. Ez volt a helyzet zöldségben, gyümölcsben. Mi háziasszonyok szeretnénk tudni: mikorra várható javulás? — kérdi Bilk Józsefné.

Szita Pál kereskedelmi felügyelő válasza:

— Komló mellett sajnc nincs zöldség- és gyümölcster melő terület. A Komlói Fc gyasztási és Értékesítő Szövet kezet — bár sokat tett az el látás érdekében — ennek e lenére nem kielégítő az ellá tás és konkurrencia nem lé vén, nincs lendítője a helyze javulásának, pedig Komló egy év alatt 15—16 millió fc rint értékű zöldség, gyümölc fogy. A B. m. Élelmiszerke reskedelmi Vállalat is segítse gül sietett, a csemege jelleg élelmiszerboltjaiban premizá ta a zöldség- és gyümölcsáru sítást a nyáron. Mindez azor ban úgylátszik kevés, ezé hatékonyabb eszközökhöz ke nyúlnunk. Már tárgyaltunk sásdi, a nagynyárádi, a vá dombi, a vásárosdombói és tormási tsz-ekkel: a koml piac bővítésével helyet adun elárusítóhelyeiknek. Az eml tett tsz-ek — és természetese a Komlóhoz tartozó mecsel jánosi tsz is — jövőre ma saját pavilonjukba szállítjá az árut és egész nap árusít nak. Reméljük, hogy mind az áru frissességét, választ kát javítja és hatással lesz árra is.

De a kiskert társulást a jövőben is segítjük annak megfelelő területen. Hely van, lehet igényelni, s ha szükségesnek látszik, újabb területeket jelölünk ki. De természetesen nem a város közvetlen belterületén. Igyekszünk városunk rendjét megőrizni, és kiskertek kialakításához is lehetőséget nyújtani. Ez a város lakóinak érdeke is.

Garay Ferenc

Hol növelik az orvosírnokok

MDK

Beck Judit, festő

Kiállítása nyílt meg Pécsett.

–: Kulturális hírek 7.

Népszabadság, Bp. 1968 szept. 18.

Beck Judit

MŰTERMÉBEN

Gertrudis és Henry Higgins, Warrenné és Tartuffe adtak találkát ebben a szobában egymásnak. Major Tamásné, Beck Juditnál vagyunk, aki immár évtizedek óta festi színészportréit, hogy megörökítse a szerepek egy-egy pillanatát.

— Nem, nemcsak egy pillanatát — mondja —, éppen az a célom, hogy ne csak egy gesztust fessek le, ne egy gondolatot fejezzek ki, hanem az egész alakítás folyamatát. Eljön a színész, s én először a civil arcáról készítek vázlatokat. Majd felveszi a jelmezt és általában egy-egy jellegzetes gesztust keres, hogy így örökítsem meg. Én azonban arra kérem, hogy mondja a szerepét, élje át. És így, amint hallgatom, fogalmazódik meg bennem lassan a kép.

Megállunk egy festmény előtt, Bartos Gyula vonásait őrzi Tiborc szerepében.

— Emlékszik? — kérdezi Majorné. —

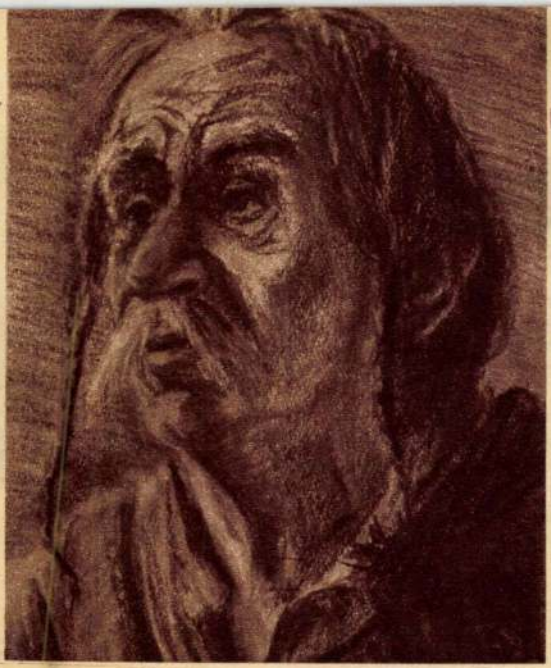

Bartos Gyula utoljára játssza Tiborcot

Ez az idős művész egyik jubileumán Lear királyt választotta jutalomjátékául, s mint a hópelyhet, úgy vitte lányát, Cordeliát karjában végig a színpadon. Megbetegedése után ugyanilyen emberfeletti erővel küzdött a gyógyulásáért. Hitt abban, hogy még színpadra léphet. A kórházban festettem le orvosi engedéllyel, behozattuk a ruháit, s el nem mondhatom, milyen élményt jelentett, amint végigjátszotta előttem Tiborc teljes szerepét... Ez volt a búcsúfellépése.

A szoba sarkában emelvény áll, körülötte színes drapériák kavarognak, s díszes, trónként ható támlásszék áll középen.

— Ezen a széken ült Tőkés Anna. Mondotta Gertrudis szövegét, s én egyszerre csak észrevettem, hogy pontosan ugyanazokat a gesztusokat keresi, amelyeket én szeretnék kifejezni. Kiderült, hogy egy szembenlevő tükörből ellenőrizte mozdulatait, no meg az én munkámat is.

— A figura és a színész jellemének kölcsönhatását is keresem — fűzi tovább a gondolatot Beck Judit. — Menynyit adott a színész a maga egyéni-

Beck Judit új képe Rajz Jánost ábrázolja Nicia mester szerepében
(Farkas Tibor felv.)

Színész? Kettő!

...st találni köztük. Hiszen mi sem ...mázsás terhe alatt szuszogó súly- ...primabalerina könnyed libbenése. ... taps, a fellépés izgalma, a játék ...s, ott is azonos. Cyrano kardja ...limpiai bajnok tornásznő tánca — Sportsiker a színpadon, színészek ...ellentmondás a kettő között. Talán ...hogy filmen és színpadon sokszor ... is sportolókkal.

... színpadi filmbeli szerepléséről

...r nyert ... filme- ...nt nép- ...mertebb

Kedves, bájos, elragadó ... Így nyilatkoztak mindig Sonja Hennieről, a többszörös olimpiai bajnok műkorcsolyázónőről, aki sportpályafutásával párhuzamosan filmszerepekben aratott nagy sikert.

„Civil a pályán" volt a címe annak a filmnek, amelyben sok ismert magyar labdarúgó szerepelt. Képünk az egyik főszereplőről, Szusza Ferencről készült.

„Tarzan és fia." Tarzan — Johnny Weissmüller, aki 1924-ben és 1928-ban négy olimpiai úszóbajnokságot nyert. Úszmitudása nagyszerűen érvényesült filmjelben is.

legéből a szerephez, s mennyire formálta át civil lényét az alakítás.

Önkéntelenül továbbhaladok ezen a gondolaton, s az író egyéniségét is keresem. Erre Heltai Jenő portréja adja a biztatást, akinek mosolyában ott bujkál, szivarfüstjében ott száll a „Néma levente" híres verssora: „Az élet szép, tenéked magyarázzam?" Valóban, Somló István impresszionista vonalvezetése együtt őrzi Shaw, az író, Henry Higgins a szerep és Somló István a színész fanyar intellektusát. S a Gózon Gyula kép nyugodt mosolya Móricz és Mikszáth kedélyét is tükrözi, akiknek alakjait Gyula bácsi oly sokszor keltette életre a színpadon. Az egyik sarokban ott sorakoznak a férj, Major Tamás képei. Közöttük is a legérdekesebb, amely „Volpone" Corbacciójáról, erről a vén uzsorásról készült. Corbaccio varjút jelent. És Major Tamás valaha varjút vitetett az öltözőjébe, róla mintázta meg az arcot...

De tükröződik a képeken a rendezői felfogás is. Előttem bontakozik ki Nicia mester, a „Mandragorá"-ból, melyhez Rajz János ült modellt.

— Ahogyan a rendező elképzelése megkereste a szereplő bárgyúsága, dölyfe, képmutatása mögött egy, a halál szélén álló vénember görcsös vágyát a gyermek után — így enyhítve Machiavelli cinizmusát, úgy igyekeztem én a képen Nicia mester stupid vonásait szinte háttérbe szorítva, a szemek mélyén meghúzódó tragédiát kifejezni.

És ahogy elhaladunk, kifelé menet, ott őrzi a falon még egy-egy rajz Somlay Arthur michelangeloi erejű, Jegor Bulicsovának emlékét, elénkbe tűnnek Bajor Gizi arcának érzékeny vonásai, s látjuk Rátkai Mártont, a „Revizor" felejthetetlen polgármesterét...

— Öt nappal a halála előtt készült el a kép — emlékezik vissza Beck Judit.

Csend van.

— Nemsokára kiállításra készülök — mondja aztán búcsúzóul.

*

És milyen jó lesz, hogy nemcsak rádió, magnetofonszalag, néhány filmkocka, s a halványuló emlékezet, de e portrék is megőrzik nagy színészeinket, azoknak, akik nem láthatják, vagy már nem láthatták őket — a művészi átlényegülés legnagyobbszerűbb perceiben.

Nagy Judit

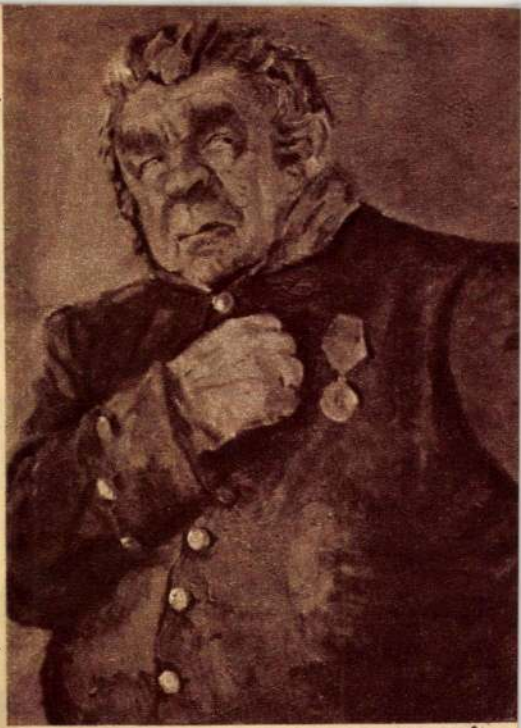

Furfang és butaság, gyávaság a szemekben és erőszak a kéz mozdulatában. Így akartam kifejezni a Rátkai-alakította polgármester jellemét

●

Corbaccio olyan, mint egy lecsapásra kész varjú

(Petrás István felv.)

Zenei Hírek

A FERTŐ-TÓ PARTJÁN hajóra épített színpadon előadták Strauss „Egy éj Velencében" című operettjét. A közreműködők a bécsi Népopera művészei voltak, a herceg szerepét vendégként Helge Roswaenge énekelte.

*

A NÉMET DEMOKRATIKUS KÖZTÁRSASÁG reprezentatív zenekara, a lipcsei Gewandhaus zenekar Angliában vendégszerepelt Franz Konwitschny vezetésével. Körútjuk valóságos diadalút volt, a nagy ipari központokban (Sheffield, Manchester, Nottingham) tapsorkánnal, viharos ünneplléssel fogadták a nagymultú lipcsei együttest.

*

PAUL SACHER, hírneves svájci karnagy, aki legutóbb a baseli Bartók fesztiválon Bartók nemrégiben megtalált hegedűversenyét mutatta be, kitüntetésben részesült. A svájci komponisták szövetsége neki ítélte az 1958. évi nagydíjat.

*

AZ ORSZÁGOS SZÉCHENYI KÖNYVTÁR kiadásában új kiadvány jelent meg „Mozart Magyarországon" címmel. Az összeállítás nagyon értékes, sok ismeretlen adatot közöl a magyarországi Mozart-kultuszról. A könyv útmutatása nyomán könnyen megtalálhatjuk például Mozartról a múlt században megjelent kisebb-nagyobb cikkeket és tanulmányokat is. A bibliografiai rész összeállítója: F. Wendelin Lídia. A kötet közli dr. Major Ervin zenetudós „Mozart és a magyar zenetörténet" című tanulmányát, melyben idevonatkozó évtizedes kutatásainak több, a nyilvánosság előtt eddig ismeretlen eredményét teszi közzé. (Például: Mozart műveinek előadásai magyar színpadokon.) A kötet elé Vécsey Jenő, a könyvtár zeneműtárának vezetője írt előszót.

1958 AUG 15
FILM, SZÍNHÁZ, MUZSIKA
Magyar Hirdető
SAJTÓTGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Odnoposoff és Komor Vilmos az Állami Hangversenyzenekar próbatermében

3 hangverseny

A KÁROLYI-KERTBEN

Két hangulatos koncert keretében lépett újból a budapesti közönség elé az Ausztriából jött nagyhírű hegedűs: Ricardo Odnoposoff. Az első estén Prokofjevnek, a romantikus s a modern muzsika határmezsgyéjén álló I. Hegedűversenyét játszotta, másodszorra Mendelssohn versenyművének tündérvilágát idézte fel. Az Állami Hangversenyzenekart az első estén Borbély Gyula, a második koncerten Komor Vilmos vezényelte.

Szép nyári hangverseny volt mindkettő — ha felejthetetlen, nagy élményt talán nem is jelentett. A vendégművész játéka sem rögződött kivételes eseményként emlékezetünkbe. Pedig Odnoposoff igazán neves hegedűs, mestere hangszerének. Szép, meleg tónus, technikai virtuozitás a főbb jellemzői játékának — utóbbit a második esten ráadásként előadott Kreisler-darab fényes sikere példázza. Azt sem mondhatjuk rá, hogy előadásmódja szenvtelen lenne; helyenként nagyon is olvadékony „szívhangokkal" igyekszik a hallgatók lelkületére hatni. S mégis, — valami nincs rendben közölnivalójának megformálásában. Az egész kissé egyenetlennek hat. Túl lassú időnként, máskor meg szinte lélektelenül gyors; éppúgy képes arra, hogy elbűvölő legyen, mint akár ujjgyakorlatszerű unalmasságra. De ami Prokofjev sokban merész és kísérletező művében még „egyéni értelmezés"-nek nevezhető — itt az első tétel sokban tartózkodó, „tárgyilagos"

Beck Judit

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

1960 ÁPR. 6

Sorozatos üzemi bemutatóra

viszi Beck Judit gyűjteményes kiállítását a Képzőművészek Szaktás ma délután fél 3 órakor nyílik meg az élüzemmé lett Duna Cipőgyárban.

Book Stack

Beck Judit

Magyar Nemzet
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1955 APR ?

MAGYAR NEMZET

Beck Judit kiállítása a Duna Cipőgyárban

A Derkovits-teremben a közelmúltban zárult Beck Judit festőművész tárlata; a gyűjteményt most gyárak, üzemek művelődési termeiben mutatják be munkásoknak. Szerdán a Duna Cipőgyárban nyílt meg a kiállítás, a megnyitó után az üzem dolgozói köszöntötték a művészt. A tárlat — amelyet *Dutka* Mária művészettörténész, a Magyar Nemzet munkatársa rendezett — több olyan alkotást is tartalmaz, amely most került először a nyilvánosság elé. A kiállítás anyagát a Gheorghiu Dej Hajógyárban is bemutatják.

tési terveinek elkészítésében.

A parkosítást *kivitelező* vállalatok munkája csupán belföldre korlátozódik. A *Fővárosi Parképítő* dolgozóinak kezemunkáját dicséri egyebek közt a pécsi uránváros és a Lágymányos lakótelepeinek kertesítése. Az *ÉM Kőfaragó és Épületszobrászipari Vállalatának* kertépítői alakítják ki az ország legtöbb jelentősebb lakótelepének parkját. Ők végezték el a Sztálin Vasmű és a tihanyi apátság parkosítását s

Beck Judit

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET
1960 APR 7.

Beck Judit kiállítása a Duna Cipőgyárban

A Derkovits-teremben a közelmúltban zárult Beck Judit festőművész tárlata; a gyűjteményt most gyárak, üzemek művelődési termeiben mutatják be munkásoknak. Szerdán a Duna Cipőgyárban nyílt meg a kiállítás, a megnyitó után az üzem dolgozói köszöntötték a művészt. A tárlat — amelyet *Dutka* Mária művészettörténész, a Magyar Nemzet munkatársa rendezett — több olyan alkotást is tartalmaz, amely most került először a nyilvánosság elé. A kiállítás anyagát a Gheorghiu Dej Hajógyárban is bemutatják.

tési terveinek elkészítésében.

A parkosítást *kivitelező* vállalatok munkája csupán belföldre korlátozódik. A *Fővárosi Parképítő* dolgozóinak kezemunkáját dicséri egyebek közt a pécsi uránváros és a Lágymányos lakótelepeinek kertesítése. Az *ÉM Kőfaragó és Épületszobrászipari Vállalatának* kertépítői alakítják ki az ország legtöbb jelentősebb lakótelepének parkját. Ők végeztek el a Sztálin Vasmű és a tihanyi apátság parkosítását s

Beck Judit, [grafikus] MDh

A Kortárs közli rajzát.

–: Megjelent a Kortárs januári száma

9. l.

NÉPSZABADSÁG, Dr. 1962. jan. 12.

Beck Judit MDK

Szentendrei gyerekek

Mácsarnok 1936. máj. jun. Jub. kiáll.

BDK

Beck Judit

Szentendrei házak, vf.

Képzőművészetünk a felszab. ötp. Szfv. Képtára
30. kiáll. 1947. okt.

4 l.

G. Beck Judit

Szerepel a K.V.T.
Kiállításán a Nemzeti
Szalonban

Est. 936 11. 23.

MDk

Beck Judit, grafikus

Madárka c. rézmetszete

emlékezetes marad.

G. M.: Kiállítás Angyalföldön 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1964. máj. 25.

M.D.K.

Beck Judit.

Festőművész.

Szentendrei festők kiállitása Szentendrén.
Magyar Nemzet.1961.aug. 30. 4.old.

MDK

Beck Judit, festö-graf.

Anya gyermekével. Vizf.

Műcsarnok.-I.M.Képzőm.Kiáll. 1958. Kat.0.l.

MDK

Beck Judit

Képzőművészek Május 1-ért. Szabad Nép 1949. ápr. 28.

Beck Judit. [ ] MDk

Részt vett a Kiállításon.
(1942. III. 29. Vasas Székház.)

Mihályfi Imre: Emlékezés egy 20 év előtti Képzőművészeti Kiállításra 8. l.

NÉPSZABADSÁG
1962. ápr. 1.

MDK

Beck Judit festőművész
kiállitása megnyilik a Derkovits teremben.

Esti Hirlap 41 sz. 1960 febr. 18 2 old.

MDK

Kiállitások

Beck Judit

Szabad Művészet, 1949. 1.sz. 30.o.

beck Judit M.D.K.

" Szentendrei szüret" rajz repr.

A magyar Nemzet galériája október 1.9.1.

Magyar Nemzet 1961.

M.D.K.

Beck Judit festő

üvegre és plexire festett képek
/ a Csók István Munka közösség kirakatában /

"apló
Magyar Nemzet 1961. október 7. 4.l.

M.D.K.

BECK Judit

Bojan Sztefica archeje (rajz)

Szvjatoszlav Rejtar " repr.

"

agyvilág 1958. 3.sz. 444, 445.l.

M.D.K.

Beck Judit

A Derkovits teremben kiállitott képei között szerepelnek szinészportrék. Ezek között vannak:
Somogyi Erzsi Vérnász c. dráma anyaszerepében. Repr
Major Tamás III. Richárdban. Repr.
Várkonyi Zoltán a Glembayák Leoneja szerepében. "
Beck Judit a kiállitáson önarcképe előtt. Fénykép.
/Dolezsál felv./

/g.m./:
Szinészportrék c. Interju Beck Judittal.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1960. márc. 4. IV. évf.
10 sz. 8. l.

M.D.K.

Beck Judit

Rajz Kós Károlyról. repr.

Budai Nagy Antal c. drámájának előadásával kapcsolatos kritika mellékleteként szerepel a rajz.

Demeter Imre: Budai Nagy Antal c. kritikája
Film Szinház Muzsika. Bp. 1959. szept. 25. III. évf. 39. *I.* sz. 16. l.

Beck Judit MDK

festménye Fanniról virágzó ágak közt.

Radmóti Miklós pesti lakásában volt.

Ortutay Gyula: Radnóti Miklós otthona.

Hatvany Lajos /szerk/: Beszél ő házak.
Bp. 1957. 238-245.l.
242.l.

MDK

Beck Judit

"kalotaszegi népi tánc" elnevezéssel képet fest a Magyar Állami Népi Együttesről.

Esti Hirlap 264 sz. 1958. nov. 9 2 old.

M.D.K.

Beck Judit /Major Tamásné/

A Budapesten kiállitott Szinészportrék c. tárlat két rajza Somlay Arturról. /Petrás István felvétele / A kiállitás Lengyelországban és Genfben járt, most vidéki városokba készül. A külföldi lapok melegen méltatták a tárlatot.

Egy szinházi hét c. rovatból Szinészportrék c. rövid hiranyag.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1960. nov. 25. IV. évf. 48. sz. 3. l.

Derűs, friss színek, sokoldalú ábrázolásmód

Beck Judit képkiállítása Nagykanizsán

Kiállítást rendeztek Nagykanizsán a Képcsarnokban. Beck Judit festőművésznő műveinek bemutatóját Varga Józsefné országgyűlési képviselő nyitotta meg a népes közönség előtt.

Bár a kiállítást majd csak két hét múlva zárják, de a siker jelei máris észlelhetők. Beck Judit a műveivel meghódította magának a város közönségét.

Beck Judit, Csók István növendéke volt, majd Berlinben és Párizsban képezte magát tovább. 1935-ben elnyerte a Szinyei Társaság kitüntető elismerését. A Képzőművészek Úttörő Társaságának tagjaként — ez a társaság képzőművészeink baloldali tömörülése volt a Horthy időszakban — rendszeresen kiállított. A felszabadulás után műveit Varsóban és Genfben is bemutatta. Legutóbb ez év januárjában a Csók István Galériában rendeztek műveiből kiállítást. Beck Judit több képét a Magyar Nemzeti Galéria, színesz portréit pedig a Színháztörténeti Múzeum és a Színművészeti Főiskola őrzi.

Nagykanizsán bemutatott képei ember- és életszeretetéről vallanak. A mostanában oly divatos, kevésbé közérthető, magukból nyomott hangulatot árasztó képekkel ellentétben Beck Judit művei derűsek, friss, eleven, a szemet és az érzelmeket egyaránt magával ragadó színeivel, sok oldalú rajzkészségével, új technikai megoldásaival érzékenyen, direkt módon reagál az élet jelenségeire.

A kiállításon látjuk édesapja — Beck Ö. Fülöp kiváló szobrászművészünk és férje — Major Tamás — portréit. A portrékban a jellemábrázolás az elsődleges.

Beck Judit nagyszerűen használja fel művészetéhez a műanyagot. Néhány képét törhetetlen üveglapok hátoldalára festette. Így a csillámló anyagon keresztül látjuk a festményt. Ezzel az új megoldással festett „Virágzó cseresznyefa", „Lila dáliák", „Napraforgók", „Sárgabarack az ágon" című képei a kiállítás legvonzóbb művei közé tartoznak. A műanyag nagyszerűen felfokozza az eleven színek hatását.

Szentendrei, pécsi, olaszországi és krími jegyzetei filctollal, ugyancsak eleven színekkel megrajzolt művek, melyek az utazásokon szerzett élményekről adnak gondolatébresztő képeket a nézőnek.

Több akvarellt is láthatunk. Ezek az akvarellek azonban érdekes mód mellőzik a hagyományos kis formákat. A széles és nagy méretű akvarell virágcsendéletek és tájképek azonban beszédesen igazolják, a festőművészetnek ebben az ágában így is lehet kiválót, megkapót alkotni.

Az olajfestmények közül eleven dinamikával különösen a „Szentendrei piac" című kép tűnik ki.

Beck Judit a mi világunk, az egyszerű, dolgos emberek világának a művésze. Céljáról képei beszélnek: örömet szerezni a művészet eszközeivel, mondanivalójával az embereknek. S ahogy a jelek mutatják, az emberek megértik ezt, Beck Judit törekvéseit a nagykanizsai közönség is elismeréssel honorálja.

A kiállítás megrendezésével a Képcsarnok sokat tett a képzőművészeti ízlés alakítása, képzőművészeti életünk egyik élvonalbeli alakjának a bemutatása érdekében. Várjuk a folytatást, várjuk az újabb kiállításokat.

T. E.

kavicsterítés...
tosítunk a gyalogos közlekedők számára. A járda további karbantartását folyamatosan biztosítani fogjuk.

A MÁVAUT állomás bevezető útja így részben általunk karbantartást nyert, azonban annak karbantartása, valamint a MÁVAUT állomás belső útjának kijavítása a 16-os AKÖV feladatába tartozik, mivel ezen út a beruházáson belül épült meg és mind a mai napig éppen állaga miatt nem nyert átadást a városi tanács részére, mint városi kezelésben tartozható út."

Szigeti László
osztályvezető, főmérnök

Január 1-től nem lesz gázszünet

„Levegő a gázvezetékben" címmel október 22-én megjelent írásunkban említett gázszolgáltatási zavarok ügyében az Országos Kőolaj és Gázipari Tröszt is vizsgálatot indított és a következőkről tájékoztatta szerkesztőségünket:

„A gázszolgáltatási zavarokkal kapcsolatos vizsgálatunk során az alábbiakat állapítotuk meg: Az új épületeknek a gázhálózatba történő bekapcsolása alkalmával részben kezelési hibából, részben helytelen technológia alkalmazása miatt az eddigi munkálatoknál előfordultak a gázszolgáltatásnál kisebb zavarok.

Ennek megszüntetésére új szerelési eljárás kidolgozására utasítottam a Dunántúli Földgázszolgáltató és Szerelő Vállalatot.

1967. január 1-től a gázfogyasztás zavarása nélkül fogják az új gázszerelések bekapcsolását végezni és nem lesz a gázszolgáltatásban szünetelés a csütörtöki napokon."

Bese Vilmos
vezérigazgató

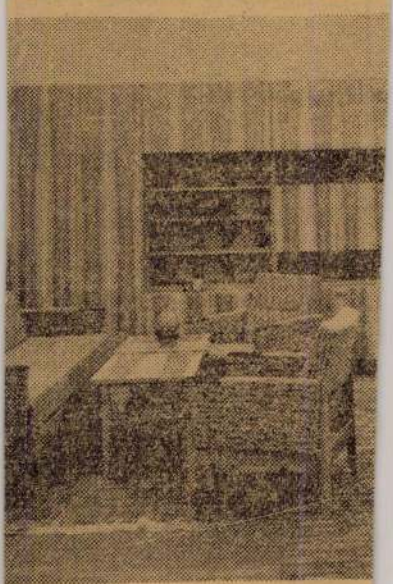

Ez pedig a Kanizsa

giumban töltött évek, szociológiai kísérletek... 1952-ben államvizsgázott az ELTE — bölcsészkarán, s azonnal az oktatók soraiba léphetett. Érdeklődési köre a Kelet-európai Egyetemes Történeti Tanszékhez vonzotta, ahol hatéves tudományos kutatómunkával készült el kandidátusi disszertációja, 1961-re. Akkoriban kezdtem egyetemi tanulmányaimat, de „gólyaként" is feltűnt, milyen sikerrel védte meg értekezését, mely a századforduló utáni magyar politikai pártharcok ellentmondásos éveinek újszerű megvilágítását kísérelte meg. A jelentős tudományos minősítéssel egyidőben az egyetemen is előre lépett: docenssé nevezték ki, és a pártvezetőségbe is beválasztották. S ami munkájának legnagyobb dícsérete, szinte természetesnek vettük mindezt.

A disszertációhoz visszatérve, óhatatlanul felmerül bennem egy régi, megválaszolatlan kérdés: kelet-európai történész miért nyúl a magyar századforduló problémáihoz?

— *Magyarország is Kelet-*
Ei... tartozik, s itt sok
ro
su
m
ke
m

szív hagyományait egyesek
szükl
ténet
súlyt
ri
eredi
hasz
len l
légái
azt,
xizm

IZ
s a
törté
sebb
szik
nyes
máh
nek
dik nyári, NSZK-ben tanulmányútjának néhány érdekes tapasztalata. A nürnbergi nyári egyetemen például olyan politikai színezetű előadásokat is hallott, amelyek reálisabb szemmel ítélték meg a jelenlegi európai helyzetet, az NDK és az NSZK közötti kapcsolat jövőjét. Az eszeveszett revansista hangulatkeltés mellett tehát olyan elképzelések is léteznek nyugaton, amelyek helyeslik a tárgyalások gondolatát. Sajnos, a hivatalos vezetés ügyet

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
ZALAI HÍRLAP
1966 NOV 20.
Bech Judit
~~1966 NOV 23.~~

M.D.K.

Beck Judit

Rátkai Mártont a "Revizor" polgármesterének, Tőkés Annát a Bánk Bán Gertrudisának, Somogyi Erzsit a "Vérnász" anya szerepében festette meg. Törőcsik Mariról akvarellt készitett. Lefestette Peti Sándort, Fischer Annit és Bartos Gyulát Tiborc szerepében valamint Székely Mihályt. A lap négy rajzot hoz: Kocsis Zoltánról, Major Tamásról, Sinkovits Imréről és Maklári Zoltánról. A "Maszk és toll" c. rovatban "Egy kiállitás képei"cimmel a Csók Galériában megnyitott kiállitásáról ir a művész.
Film Szinház Muzsika, Bp. 1966. január 28.
X. évf. 4. sz. 3o. lap

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1966 NOV 19

NÉPSZABADSÁG

Beck Judit

— BECK JUDIT festőművésznő munkáiból kiállítás nyílt pénteken Nagykanizsán.

Beck Judit

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET
1966 NOV 19.

Beck Judit olajfestményei-
ből, akvarelljeiből és üvegre
festett képeiből kiállítás nyílt
pénteken Nagykanizsán.

Gebau
emlékkiál
tották m

Beck Judit M.D K.

Grafikáiból, üvegrefestett képeiből, akvarelljeiből kiállitás Nagykanizsán

-

Napló

Magyar Nemzet 1966. nov. 19. 4.1.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ZALAI HÍRLAP

Beck Judit

1966 NOV 16.

1021

— **Kiállítás nyílik** Beck Judit festőművész alkotásaiból Nagykanizsán. A képcsarnok kiállítótermében megrendezendő kiállítást pénteken délután 5 órakor Varga Józsefné országgyűlési képviselő nyitja meg.

megszok
csút ves
tól, társa
a leszе
becsülett

Beck Judit

Grafikáiból kiállítása nyílt a szigetvári „török házban".

Szocialista Művészetért 1968 XII.

Beck Judit

Szinészportrék I–III. Kréta
Szentendrei táj pant.

Szentendrei Művésztelep Jubilarus
Kiállítása 1926–1956 Katalogus: Lyka Károly

Beck Judit
grafikus

MDV

„Ezereiusfa"

Élet és Irodalom, 1968. július 13 - 11 kap.

Beck Judit

kiállított festménye:

Somló István Kossuth-díjas szinmű-
vész, olaj, 60 x 80 cm.

Tavassi tárlat. A Műcsarnok kiállítása 1957. Kat.
szerk.: K.ediginé Kirimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

7. l.

Beck Judith, festő

MDh

Gendéletei s tájképei mellett nagyszámban állított ki portrékat is.

(szalkai): Színészportrék

2.

ESTI HIRLAP

Bp. 1966. jan. 29.

Beck Judit, Jestő MDh

Jan. 14-én nyílik meg tárlata a Csók Galériában.

— : Kis híradó 2

ESTI HIRLAP

Bp. 1966 jan. 14.

Bech Judit

szerepelt a nemzetközi kulturális napok alkalmából rendezett táncestben.

Pestmegyei Hírlap 1965. okt. 9.

Beck Judit
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

1021

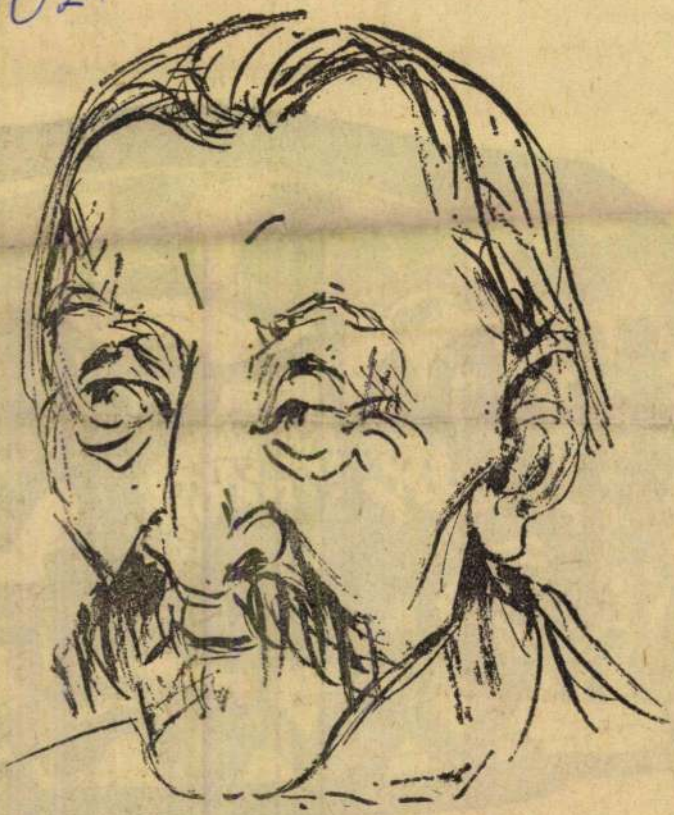

KOÓS KÁROLY 85 ÉVES

Beck Judit rajza

Végh András: Táj

Vendégünk volt: Major Tamás

KÖLTÉSZET NAPJA AZ ART-PRESSZÓBAN

... „A szegényasszony rég halott már,
de fiát a szél el nem hagyja,
együtt nyögünk az erdőn éjjel,
s együtt alszunk el virradatra."
József Attila

Áprilisi szél borzolja a Duna-öböl olajfoltos vizét. Vasak zenéje, „a drága jószág... a gép" muzsikája csak néhány pillanatra halkul el a sólyatéren. Még a tavaszi ünnep öröme, a huszonharmadik szabad tavasz hangulata bújkál a szívekben, de Pegazus szárnyán ismét örömhír érkezett; április 11-én költő született, *József Attila* születésnapja ez. A hajógyári épületek szürke falain virító piros-kék plakátok jelentek meg, amelyek előtt kovácsok, ácsok, hajóépítők állnak meg. Megállnak a sietők éppúgy, mint a ráérők. A költészet napjára hívják, várják őket a népművelők.

★

Kovácsok, ácsok, hajóépítők kezében a meghívó, s rajta a mottó:

... „Im itt vagyunk, gyanakvón s együtt,
az anyag gyermekei.
Emeljétek föl szivünket! Azé,
aki fölemeli.
Ilyen erős csak az lehet,
ki velünk van teli".

Igen, együtt vannak a költészet barátai. Jöttek Óbudáról éppúgy, mint a Darugyárból. Az Angyalföldi Művelődési Otthon klubkönyvtárában már várták őket a világ minden részéből összegyűlt költők. Itt vannak mind, akik költőnek számítanak: Adytól Villonig. Nem személyesen ugyan, de műveikben vannak jelen. Karnyújtásnyira versesköteteik százai sorakoznak a polcokon. Méltó kerete ez a költészet ünnepének. Tablókon *Balogh Ervin* fiatal festőművész képei közül néhány, csak ízelítőül egy későbbi kiállításhoz. A bejárat mellett jobbra *Beck Judit* grafikái, és munkásságának néhány dokumentuma. S ezek középpontjában sárgult papíron József Attila saját kezű levele.

Nem látványos, szerény, de annál érdekesebb kiállítás ez, méltó az est hangulatához. Méltán fordul a közönség érdeklődéssel az est későbbi időpontjában *Beck Judit* felé.

★

„Költő vagyok — mit érdekelne
engem a költészet maga?..."

Ünnepi szónoklat helyett *Major Tamás* színművész ihletett előadásában elsőnek hangzik el József Attila ars poeticája. Majd ezt követik: A város peremén, A Dunánál, Hazám, Születésnapomra stb.

Nemcsak verseket hallunk, vallomásokat is arról, ami angyalföldi emlék, ami közös élmény költőnek és színésznek. A költészet napja nagyszerű estjén méltán hangzott el befejezésül.

... „Én egész népemet fogom
nem középiskolás fokon
tanítani!"

Major Tamás verset mond

A hajógyári Art-presszó rendezősége nem választhatott volna jobb alkalmat ez évi első rendezvényének megtartására, mint a költészet napjának ünnepét. *Major Tamás* színművész, *Beck Judit* grafikus, és *Balogh Ervin* festőművész közreműködésével, valamint az Irodalmi séták című kisfilm vetítésével csaknem teljes mértékben sikerült elérni azt a célt, amelyet az Art-presszó programjában annak idején meghatároztak.

Az est értékéből még az sem vont le semmit — legfeljebb intelmül szolgált az illetékesek számára —, hogy immáron egy esztendeje félig kész klubkönyvtárban zsúfolódott össze 80—90 főnyi közönség. (Igen csak ideje lenne már végleges helyet találni, méltó környezetet teremteni az Art-presszó vendégeinek. Kin, és min múlik ez? — kérdezik a kovácsok, ácsok, hajóépítők, azok, akik minden hónap első szombatján szívesen eljönnének, és egyre többet várnak az Art-presszótól.)

Megragadjuk az alkalmat, hogy ezúton is köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik valamilyen módon segítettek a költészet napja sikeres megrendezésében. Külön köszönet illeti azokat, akik a propagandamunka gyors lebonyolításában részt vettek. Név szerint: *Lehel Miklósné, dr. Kosztolányi Ervin, Gele Mihály, Ujhelyi Hugóné, Konrád György* és a gyártásfejlesztési főosztályon dolgozó „Ökonom" szocialista brigád tagjai. *Stádinger Ferenc, Wasch Ödön, Bánki Endre, Szalai Ilona.*

★

Az Art-presszó május 4-i műsora a humor jegyében kerül megrendezésre. Az est műsorában közreműködnek *Alfonzó* és *Csala Zsuzsa*. A közönségszervezőknél és a könyvtárakban lehet a jegyeket előjegyeztetni.

Egresi István

A gyár a magyar munkásmozgalom egyik fellegvára lett

Az 1867-es kiegyezés utáni ellentmondásos magyarországi viszonyok között is gyorsan fejlődött az üzem. Egységes munkássággá kovácsolta a német, a cseh, a morva nyelvű szakmunkásokat a volt céhbeli,

A 6 LD típusú motorokat a Balatonfüredi Gyáregység az egyiptomi tolóhajókba építi be.

lom egyik fellegvárává évben, pen nyaikh dolgoz tenáriun ség s amelynek tója ápr lesz.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-206, 188-307
HAJÓ-DARU

Balatonfüredi változások

Szerencse Ferenccel, a Balatonfüredi Gyáregység Vasipari II-üzem fiatal vezetőjével a sólyatéren találkoztam. Amíg rátaláltam, volt alkalmam körülnézni a gyárudvarban. Igaz, nem azért mentem Füredre, hogy a rend után érdeklődjem, de nehéz megállni a vélemény-nyilvánítást: de jó volna, ha mindenütt ilyen lenne a tisztaság. Nemcsak a gyárudvaron, hanem a műhelyekbe betekintve is példás rendet lehet tapasztalni. Csak akarat kell ahhoz, hogy a lehetőségekhez mérten, olyan külső környezetet teremtsünk, ahol jó érzés hozzákezdeni a munkához.

Igazat szólva, nem a gyárirend érdekelt elsősorban.

Szerencse Ferenc rövid ideje vette át az üzem vezetését.

— Hogyan kezdett munkához? Az új gazdaságirányítási rendszer hozott-e valami újat az üzemrész életében? Erre a kérdésre vártam választ. Meg is kaptam:

Számolni is meg kell tanulnunk

— Az a fontos, hogy mindenki tudja a feladatát — mondotta. — Ennek érdekében minden kedden délután műhelyfőnöki megbeszélést tartunk. Ezeken az értekezleteken egy hétre előre megbeszéljük a teendőket. Az itt tárgyalt témák tovább kerülnek a művezetőkhöz, akik naponta tartanak eligazítást. Ezzel az a célunk, hogy munkánknak közgazdasági és matematikai hátterét is megismerjék a dolgozók. Nemcsak dolgozni, hanem számolni is meg kell tanulni. Mindenkinek tudnia kell, hogy melyik gyártmányon, normaóra szerint, mit kell elvégeznie. Ettől a szervezési formától nem csupán számszerű eredményeket várunk. Biztosak vagyunk abban, hogy meglesz ennek a morális eredménye is. A művezetők, csoportvezetők érzik azt is, hogy gazdái, vezetői a rájuk bízott munkaterületnek.

A lehető legjobb légkör kialakítása és megszilárdítása érdekében a munkamegbeszéléseken túl — folytatja az üzemvezető, — azt is figyelembe vettük, hogy az üzem demokratizmusát tovább erősítsük. Minden hónapban összeülünk a csoportvezetőkkel, ahol nem csupán az üzem életéről, hanem gazdasági, politikai és nagyon sokszor egyéni gondokról tárgyalunk szemtől szemben, őszintén.

Azelőtt is megtárgyalták az emberek azt, ami érdekelte őket. Csak hát Füred nem csupán vitorlásairól, komphajóiról és egyiptomi tolóhajóiról híres, hanem másról is... szólok közbe viccesen. *Szerencse Ferenc* érti a szót:

— Azelőtt bizony sokszor ért bennünket olyan vád, hogy a problémákat rizling mellett beszélik meg az emberek. Ezek a vádak sokszor valótlanok voltak, de volt bennük igazság is. A pártszervezet nagyon sokat küzdött azért, hogy emberi sorsokat, vállalati gondokat ne a pinceszercken tárgyalják meg. Ez a téma ma már nem is ér többet egy mondatnál. Annál is inkább, mert itt Füreden ténylegesen kialakult a stabil munkásgarnitúra. A gyár ma már biztos megélhetést nyújt. Manapság már alig találni egy-két olyan szakit, aki gondol egyet, felkapja a kapát, mert sürgeti őt a szőlőmunka. Ennek igazolására mondom: a műhely 80 százaléka szocialista brigádokban dolgozik. Szeretnénk elnyerni a Szocialista műhely címet is. Ebben mi lennénk az elsők, mert ezt a címet a gyáregységben még sehol sem sikerült megszerezni.

Akaratlanul is visszakanyarodtunk az üzem gondjaihoz.

Valószínű az üzemvezetőnek nem csupán a munka jó megszervezése a gondja?

— Így igaz, mert az emberek részéről hiába van meg az akarat. Ez nem jelent mindent. Az anyagellátás, bár az utolsó időkben javult, még mindig eléggé hullámzó. Úgy látszik, hogy a Láng-motorokat megint késve kapjuk. Ezért késik majd a 11-es és a 13-as egyiptomi tolóhajó elkészítése.

Mi a helyzet a munkaerővel? — kérdezem.

Húsz szakmunkást várnak

— Húsz ember munkába állítása enyhítene a gondokon. Szükség lenne motorcső- és villanyszerelőre. Szívesen látnánk lakatosokat és bádogosokat is. Majd így folytatja:

— Ennek a gyáregységnek azelőtt én voltam a KISZ-titkára. Jóleső érzéssel mondhatom, hogy a gyáregység átlagéletkora fiatal. Azt is jó tudni, hogy akik tőlünk katonai szolgálatra bevonulnak, vissza is térnek hozzánk. Erőnkhöz mérten igyekszünk megadni mindent, hogy a munkahelyükön is otthonosan érezzék magukat a dolgozók. Persze nemcsak a fiatalok, hanem az idősebbek is. Egy-egy szociális létesítmény építését ennek érdekében meg kellene gyorsítani. Öltözőkre, mosdókra lenne égetően szükség. Akkor talán szívesebben jönnének gyáregységünkbe az új szakmunkások...

P. R.

...ként mondta, hogy napokig sztrajkoltak egy szaktársuk halála miatt, mert az alapvető balesetvédelmi berendezéseket sem biztosították. Azt, hogy a kivezényelt katonaság fenyegette őket, börtönbüntetést ígérve, ha nem dolgoznak. Úgy mondta el, mintha az a világ legtermészetesebb dolga lett volna. Ez akkor úgy volt. Tudta és vállalta.

Furcsa, de így van, hogy életének legizgalmasabb időszaka mégsem az volt, amikor puskával kényszerítették munkára, vagy amikor szembeszegült a katonai parancsnokkal. Az csak rossz emlék, amely megedzette arra, ami később várt rá. Az igazán mélyen bevésődött korszak akkor kezdődött, amikor már nem kellett félni a szuronyoktól.

Nagy Sándor a hegesztőműhely KISZ-fiataljaitól albumot kapott emlékbe. A címe: „Magyarország 1967." Szebb, kedvesebb, no meg talán szomorkásabb ajándékot nem kaphatott volna. Milyen képekkel kezdődik ez az album? A régi világ nyomorúságos illusztrációival, amelyet saját bőrén érzett, és személyesen is megszenvedett. A képek felidézték a háború borzalmait, a Dunába roskadt Margit-híd szomorú halálát és mindazt, ami 1945-ig történt. Aztán tovább lapozott. Mintha csak neki készült volna a könyv. Ott látta az első magyar tengerjáró vízre bocsátásának ünnepélyes pillanatát.

De addig sok víz folyt le a Dunán. Ott fagyoskodott a folyó felett, amikor a Kossuth-hidat készítették. Hegesztőpisztoly volt a fegyvere akkor is, amikor a szovjet csapatok számára a pontonokat készítették. Az úszódaruk építésénél sem hiányzott, azért, hogy a roncsokat minél előbb kiemeljék a Duna medréből.

A NEHÉZ IDŐSZAK UTÁN „békésebb" idő következett. Újjá kellett építeni a gyárat és főleg az embereket. Ez az új-

Beck Judit.
festőművésznő

Virágakvarelleket, portréajzokat és olajtempera-arcképet mutat be Beck Judit festőművésznőnek a pápai művészeti hetek keretében, a Jókai Művelődési Otthonban megnyílt kiállítása. A tárlat anyagából kiemelkedik a művésznő apjáról, Beck Ö. Fülöpről, s férjéről, Major Tamásról készített portré. A kiállítás július közepéig tekinthető meg Pápán.

Magy. Nemzet 83 VII 25.

Beck Judit

résztvett a Történelmi Emlékbizottság „Szabadság és Nép" elnevezésű freskó pályázatán és a szocialista képző művész csoportnak, a megnyitása után azonnal betiltott, kiállításán.

Magyar Nemzet, 1967. III. 1. 5. o.

M.D.K

Beck Judit
festő-

A Csók Galeriában rendezett kiállítást, Archipeit: F.S. archipe, ádesapja és kiemelkedő szinművészeinek portréit állította ki.

Fóthy János: Beck Judit
Művészet, 1966. április – 37 lap

Beck Judit M.D.K.

Művei a szentendrei képzőművészek őszi tárlat
tán

Sz. M. : A szentendrei napok nyitánya

Pest megyei Hírlap 1965. szeptember 21. 3 . 1

Beck Ö. Judit

A Nemzeti Galéria új szerzeményei

Beck Ö. Judit:
Beck Ö. Fülöp portréja

Érdekes kiállítás nyílt meg a Nemzeti Galériában: az utóbbi évek során kiállításokon, tárlatokon feltűnt új alkotásokat gyűjtötték össze, amelyek művészi színvonaluknál fogva alkalmasak arra, hogy helyet kapjanak a nemzet nagy képzőművészeti kincseit bemutató intézmény csarnokaiban. Összesen 80—80 festményt, illetve grafikai művet és 30 szobrászati alkotást választottak ki, így a kiállítás szinte keresztmetszetét adja az utolsó évek művészeti fejlődésének. Egyúttal kiegészítése a IX. képzőművészeti kiállításnak, amely határozottabb irányban válogatta a műveket, míg ez a tárlat a művészek műtermi munkáját mutatja be. Látható ezen a tárlaton igen sok, nagyobb kompozíciókhoz szolgáló vázlat, tanulmány is, amelyet a művészek tsz-ekben, üzemekben készítettek. Ez is mutatja a mai alkotó művészek egyre szorosabbá váló kapcsolatát az élettel.

Munka
1962.
Június

Back t. Jenn

Manila
1862
Jenner

Beck Jenő

Szabad Művészet 1947

I. évf. 5. sz. 89-90. o. kiállítások.

Tavaszi tárlat. /v. V./

Beck Judit festőművésznő.

Béke és Szabadság.1954.27.sz.jul.7.15.1

Beck Judit festő

Szabad Nep 45.4.22. — 6. l.

Bear Judit festő

Szabad Nép

1946. V. 21. – 6. l.

Beck Judit fertő

Katad Nép

1946. 9. 29. – 6. l.

12. 20. – 4. l.

Beck

Beck Judit: major Tamás

Beck Judit: major Tamás

Szabad Nép 1948 jul. 4.-9.-

Akvarell. „Anya gyermekével", Beck J.

Szabad Művészet. 1930 IV. 11. 420-429

Rabinovszky Máriusz: A grafika és a T.
Magyar képzőművészet kiállítás

cdafgh

Ferhászat Rack Judit képe

kilenc művész ajándéka az
líktörő-vasútnak

Szabad Nép 1948 aug. 6.-4.-

Major Tamás spinéz

Beck Judit: Major Tamás
grafika

Szabad Nép 1948 jul 4-9

Rajz, szines. „Vasárnap délután",
Beck Schwartz E.

Szabad Művészet. 1950 IV. 11. 420-429.

Rabinovszky Mániusz: A grafika és az I.
Magyar Képzőművészeti Kiállítás

Bech Judit szobrászművész

Szabadság Ujság 1955. V. 7. 2.o.

Csehi Miklós: Bech Judit kiállítása

Bach Judit festő

kilenc művész ajándéka az
tektező-vasútnak.

Szabad Nép 1948 aug. 6.-4. -

Beck Judit Grafikus

Beck Judit: Major Tamás

Szabad Nép 1948; nr. 4.-9.-

Beck Judit, festő

Nouvelle Revue de Hongrie

1944. XXXVII. a. LXX. t. 55-58. l.

François Zachot: Három honap a magyar festészetből. (KUT kiállítás)

C. Beck Judith, festő

Művészet, 1937. II. évf. 6. sz. 64. l.

A K. U. T. a N. Sz.-ben. (—. dégi. —)

Beck Judit, festő

Nouvelle Revue de Hongrie

1944. XXXVII. a. LXX. k. 61-62. l.

François Gachot: Három király a magyar festészetből.

Beck Judith festő

Magyar Csillag, 1944 T. 15.

IV. sif. 2. sz. 118. o.

Farkas Zoltán: kiállítások.

Beck Judit, festő

Művészet, 1938. III. évf. 16/17. sz.
56. l.

Magyar képzőművésznők Londonban.
(Rónai hiv.)

Beck Judit festő

Képrömmüvészek a bányáról
az uremekről, az ujjáépitésről

Szabad Nép 1948 nov 23 — 6

Beck Jenő

Szabad Művészet, 1947

I. előf. Y. sz. 76.0.

Művészeti Hírek.

Bech Indit festő". (: Crábel-csoport :)

Magyar Nemzet.
1946. VII. 7.; II. évf. 148.
(: Bezcsmoló :)

Beck Judit festő"

Szabad Művészet, 1949

III. évf. 1. sz. 29. - 30. o.

Kiállítások. A dolgozó nő és anya a magyar képzőművészetben.

Kirimi

Beck Judit festőművész

Művelt Nép, 1954. jul. 4. 8. old.

Becr Judit festő

Szabad Nép
1945. 12. 13. - 2. l.

Beck Judit festő

Szabad Művészet, 1947

I. évf. 3. sz. 31. o.

a II. Szabad Művészet kiállítás (S.M.)

Beck Judit festő

Szabad Művészet. 1950 IV. 11. 420-429

Rabinovszky Máriusz: A grafika és az I.

Magyar Képzőművészeti Kiállítás

Beck Judit festő

Béke é Szabadság, (VI.) 16. sz.
1955 ápr. 20. Repr.

Beck Judit teskö

Szabad Nép 1947

7.27.–9.

MDK

Beck Juditka

/e.a./: A KUT kiállitása. Ujság. 1934. dec. 2.

MDK

G.Beck Judit,

a Tamás Galériában arat ta sikereit.

Tamás Henrik képszalonjának jubileuma./10 év/.
Magyarság. 1938.okt.9. 20.1. 100. kiváll

Beck Judit

K

BECK JUDIT KIÁLLÍTÁSA

Szerdán délután 6 órakor nyitották meg a TTIT Kossuth-klubjában *Beck* Judit festőművész kiállítását. A megnyitáson a társadalmi és művészeti élet sok ismert képviselője jelent meg.

Pór Bertalan Kossuth-díjas érdemes művész megnyitó beszédében méltatta Beck Judit művészi munkásságát, majd a megjelentek ezután megtekintették a Kossuth-klub négy helyiségében elhelyezett kiállítást.

Magyar Nemzet

1955. ápr. 7

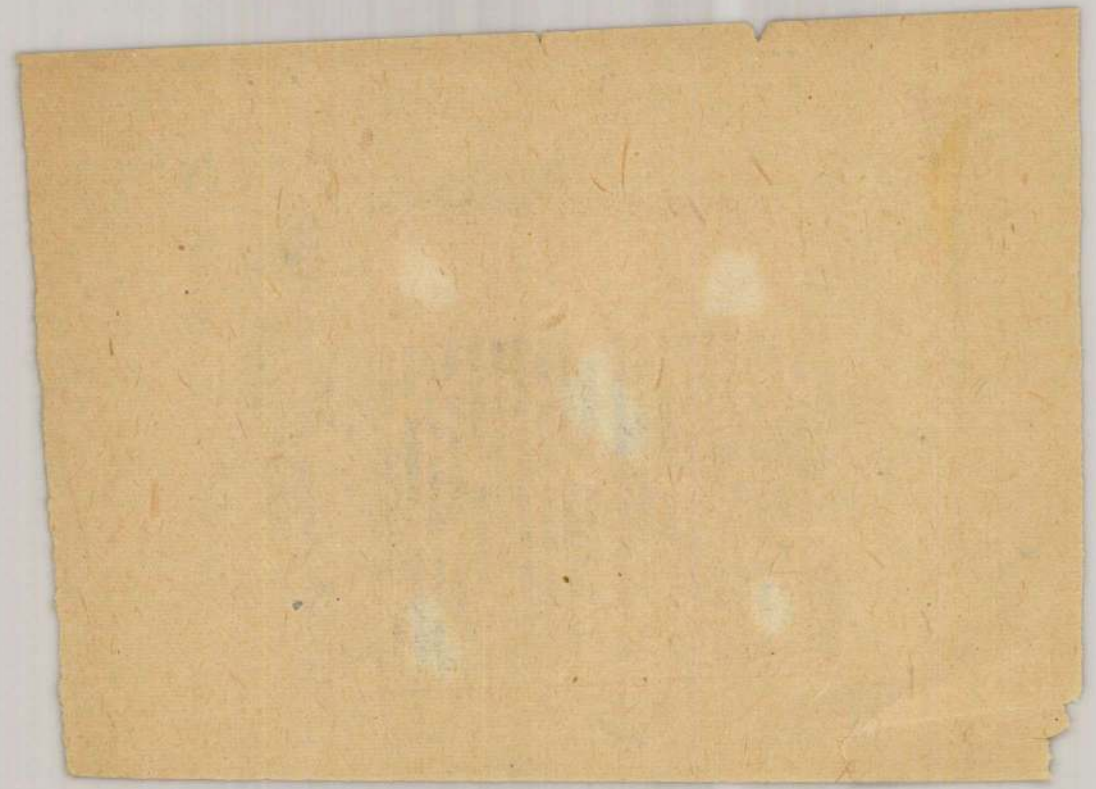

Beck Judit
grafikus

M.D.K

Miroslav Kressla
portréja (karikatura)

Nagy Péter: A mocsár festőjéről
Élet és Irodalom, 1965. febr. 6 - 8 lap

MTK

Beck Judit

Színészportrék I-III. kréta

Szentendrei táj, paszt.

Szentendrei Művésztelep jub.kiáll. 1926-56.

Ferenczy K.Muz. Műcs.kiáll. 11 l.

Beck Judit

Férfi portré

Roj. reprodukció.

Valóság, 1963. 3. sz. 120. l.

M.D.K.

Beck Judit

Major Tamásné, Beck Judit mütermében kiállitást rendezett Gráber Margit müvésztársával együtt. "Tanulmány", "Csendélet", "Női fej" c. festményeinek repr.-ját bemutatja a lap.
A kiállitáson szerepel még az a képsorozat, amelyet a müvész Imrédy Béla és Kiss Ferenc népbirósági tárgyalásán készitett.

Szinház, Bp. 1946. január 1-8. II. évf. 1. sz. 12. lap.

M. D. V.

BECK Judit festő

A Balaton a festészetben c. kiállitáson szerepel

Napló
Magyar Nemzet 1962. február 9. 4.l.

Beck Judit
festő

Beck Judit édesapja Beck Ö. Fülöp,
szobrászművész volt, aki a mai
Sevesh korában rajzolgató kislányat
irányítgatta.

Dutka Mária: Színészportrék.
Nők Lapja, 1969. julius - 28 szám.

Beck Judit

Színészképeinek Varsóban és Lengyelország több városában a budapesti tárlathoz hasonló sikere volt.

László M.: A magyar portré-művészet tört.-ből; Műgyűjtő, 1970. 4. sz. 44. l.

Beck Judit

Bojan Stupica jugoszláv rendezőről készitett rajzát hozza a lap.
Repr.

Film Szinház Muzsika, Bp. 197o. május 3o.
XIV. évf. 22. sz. 6. lap

Beck Judit

Három rajzát bemutatja a lap a müvész vázlatfüzetéből, Major Tamás szinmüvészt különböző szerepeiben.

Film Szinház Muzsika, Bp . 197o. febr. 21.
XIV. évf. 8. sz. 17. lap

Beck Judit

Művével szerepel a Szentendrei Őrsi Tárlaton

Vigília
1969 november
776. old

Kegyhőművészet

Beck Judit

„Jász Dezső portréja" c.
művével szerepel a Pestmegyei
Tárlaton Szentendrén.

Pestmegyei Hírlap 1969 augusztus 11
9. old.

MDK

Beck Judit

Színészek szerepben I-III., ecsetrajz

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. kat. Műcs. 1962. 19.l.

Beck Judit

Alkotása a Szinyei Társaság tav.tárlatán.

P.N.931.IV.5.

Beck Judit

Alkotása a Szinyei Térenség tav.tárlatán.

P.N.931.IV.5.

Beck Judit, festő

MDK

Műveiből kiállítás nyílt meg

Nagykanizsán.

–: Hír

12.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1966. nov. 19.

Beck Judit

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188—296, 188—307

1960 FEB 19.

MAGYAR NEMZET

Két kiállítás nyílik ma a fővárosban. Beck Judit festőművésznő kiállítását Pór Bertalan Kossuth-díjas festőművész nyitja meg délután öt órakor a Derkovits Gyula teremben. A Kulturális Kapcsolatok Intézete kiállító termében A Kínai Népköztársaság tanuló ifjúságának élete címmel nyílik kiállítás s ezt Gerendás István egyetemi tanár nyitja meg.

eszükbe sem jut a kartotéko-
kat bújni.

De ezt már nem is a vezető
mondja a saját munkájáról!
Ez már kritika — feltéve, ki-
tűnő illusztrációjaként annak

MDK

Beck Judit

Hegyek, paszt.

Szentendrei festők 3. kiáll. Ferenczy Muz. 1953. aug.

Beck Judit, Jestő MDH

Genfben Kiállítása nyílt meg.

—: Ma hallottuk 2 f

ESTI HIRLAP, Tp. 1960. szept. 15.

MDK

Beck Judit

T. E: I. m. képzm. kiáll. grafikai k müvei.
Kis Ujság, 1950. aug. 27. 7 .l.

Beck Judit

MDK

Tavaszi Szalon kiállitása.
Pesti Napló 1935. máj.9.

M.D.K.

Beck Judit

Szilágyi Aladár szinművészről készült rajza. Repr.

Szinház és Mozi. Bp. 1955. juli. 1. VIII. évf. 26. sz. 28. l.

MDK

Beck Judit

Major Tamás, cer.

Szentendrei festők 3. kiáll. Ferenczy Muz. 1953. aug.

MDK

Beck Judit, festö

Bika bácsi. Olf.

Parasztok és kispolgárok. "

Föv.Kpt.-MKSzSz. II.Szabad Nemz. Kiáll. 1947.márc.16.-
ápr. 6. Kat. 6.1.

a.D.K.

BECK Judit festő

Részvé el a kiállitáson

Tutka Mária: Szentendrei művészek kiállitás

Magyar Nemzet 1962. május 31. 4.l.

MDK

Beck Judit

Csendélet, vf.

Könyves Kálmán lo5. kiáll. M.posztimpresszionistát.
1927.körül

MDK

Beck Judit

Leány, vf.

Könyves Kálmán 105. kiáll. M.posztimpresszionisták.
1927. körül.

MDK

Beck Judit,festö

Paradicsomok.

Az Ernst-Muz. kiállitásai. CXLVII. -Munkácsy-Céh. VI. sors.egybekötött repr. kiáll. Bp.1934. május. Kat.

MDK

Beck Judit, festö

Arckép.

Az Ernst-Muz.kiállitásai. CXLVII. Munkácsy-Céh VII. sors.egybekötött repr.kiáll. Bp.1934 május. Kat. lo.l.

Beck Judit, grafikus

Az augusztusi számban (Kortárs)
rajza jelent meg.

-: Megjelent a Kortárs legújabb száma
7.(

NÉPSZABADSÁG, bp. 1961. aug. 11.

M.D.K

BECK Judit festő

Nyári gyümölcsök

Sárvári Márta - Szentendrei festők kiállítása

Magyar Nemzet 1961. aug. 30. 4. l.

MDK

Beck Judit, festö

Tyukok.

Az Ernst-Muz.kiállitásai.CXLVII. -Munkácsy-Céh VI .
sors.egybekötött repr. kiállitása. Bp.1934 május. Kat.
15.l

MDK

Beck Judit

festőművész kiállit a Derkovits teremben.

Következő képekkel szerepel:"Barackszedők" "Ősz", "Szobám", "Fiatal lány", Üvegre festett képek: "Lila dáliák","Nyári csendélet", "Birsalmák". Ötletes keretezése uj ötlet.

Esti Hirlap 46 sz. 1960 febr. 24 2 old.
/Cs.M. cikke/

K.D.V.

BECK Judit festő

Kiállítása a dorogi József Attila

Művelődési otthonban

Magyar Nemzet 1960 (XVI) dec. 15. 7. l.

Beck Judit, festő MDh

A darogi József Attila Kultúrotthonban rendezett kiállításon elbeszélgetett az érdeklődőkkel, és válaszolt kérdéseikre.

—: [Kép-Lír] 9.l

Népszabadság, bp. 1961. jan. 6. [Vidéki]

Le. D. K.

BECK Judit festő

Kiállítása a genfi Theatre de la Cour Saint-Pierre galériában

Magyar Nemzet 1960. (XVI) 240. sz. 7. l.
okt. 10.

MDK

G. Beck Judit

Virágos kosár

Csendélet jácinttal

Olvasó férfi

Tavaszi Tárlat 1940. ápr.-máj. lo.l.
Mücs.

MDK

Beck Judit, festö

Csók István, tanitványa.

(e.a.)v

A Képzömüv. Föisk. növ.kiáll. /VIII/ Műcs

Ujság. 1928 máj.2o 22.1.

M.D.K.

Beck Judit

Festőművésznő kiállitott a Derkovits teremben.
A megnyitón Pór Bertalan mondott beszédet.

Képzőművészeti és fotóművészeti kiállitás a Derkovit te
remben.

Népszava 1960. feb.20. 8.old. 43.szám.

M.D.K.

Beck Judith

Festőművésznő.

havas: Beck Judit képei a Derkovits teremben.

Népszava 1960. febr.27. 4.old. 49.szám.

M. D. K

BECK Judis

Major Tamás Duda Gyuri nevetében

Gál György: Emlékezés a néslipeti Duda Gyurira

Magyar Nemzet 1961. máj. 13. 4. l.

MDK

Beck Judit festőművész

A természetet ismertető műveket adott az ovodák részére.

Érdekes pedagógiai újítás.

Ország-Világ, Bp. 1961. 19. sz. (15. l.)

Beck Judit, Jestő 7 Dk

A Műcsarnok boldog gyermekévek c. tárlatá=
nak egyik kiállítója.

Péter Imre: Jegyzetek kiállításokról 9-1

NÉPSZABADSÁG. bp. 1961. júl. 5

Beck Judit

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor-u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPAKARAT

1957 NOV 16.

610

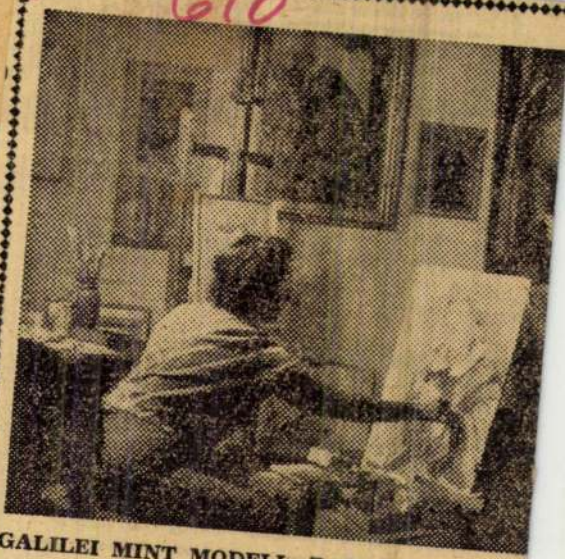

GALILEI MINT MODELL. Beck Judit festőmű
szerepében festi le Bessenyei Ferenc

vésznő Galilei
et

XI., Szirtes út 4/a. Tel.: 259—647.

Frigidaire, eladó. 220-as áramra. Bp., XI., Csetneki utca 5. 61-es villamosnál. Szombat déltől.

Törzskönyvezett német juhászkölykök eladók. Pestlőrinc, Batthyány u. 23.

Mozaiklap minden mintában azonnal kapható. XI., Vincellér u. 27. Vas.

Csónakos varrógép és kétlángú villanyrezsó. 110 voltra, eladó. XIV., Kerékgyártó u. 91/b.

Bélyeggyüjteményt veszek. Választ a Felszabadulás téri hirdetőbe. »Zeppelin« jeligére.

MDK

Beck Judit

részt vesz a kiállitáson

Benczo László: A K.U.T. kiállitása a Nemzeti Szalonban

Képzőművészet, 1935. 18.l. 80.4.

MDK

Beck Judit festőművész

(A művészt munka közben ábrázoló fénykép rajz.)

(Halasi): Magyar festőnő sikere Svájcban.

[redacted] Ország-Világ, Bp. 1960. 43. sz. (11. l.)

MD4

Beck Judit festőművész

Negyvenöt festményből és akvarellből álló kiállítása volt Svájcban. A kiállításon személyesen is részt vett. Művei: üvegre festett vázák, színes virágok, színész-portrék. (említve: Major Tamás és Bartos Gyula portréja)

(Halasi): Magyar festőnő sikere Svájcban. Ország-Világ, Bp. 1960. 43. sz. (11. l.)

M.D.K.

Beck Judit

Festőművész Bessenyei Ferenc szinművészt Galilei szerepében festi. Fotó felv.

Népakarat 1957. nov. 16. 8.old. 269.szám.

MDK.

Beck Judit festő

"Gózón Gyula szinművész" /pasztell/

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás

Mücsarnok,1955. 24.1.

Beck Judit
festő

M.D.K.

Beck Ö. Fülöp", „Béka bácsi",
„Major Tamás mint III. Richard" } nyom

Ecsery Elemér: Beck Judit.
Művészet, 1961. július. — 32 l

Beck Judit
festő

M.D.K.

Méltatás. — Az illegálisan megjelenő Szabad Nép utolsó számának fejléce is az ő műve. „Beck Ö. Fülöp arcképe", „Önarckép", „Áltató dal", „Virág-csendélet" c. művei.

Egyszy Elemér: Beck Judit.
Művészet, 1961. julius. — 32 l.

Beck Judit
festő

MDK.

„Őszi hangulat", „Őszi csend" c. képei
„szinházi portréi" — kiállításairól.

Ecsery Elemér: Beck Judit
Művészet 1961. július — 32 l.

A klubtagok

(Részlet Huszár Tibor Kádár-monográfiájának április végén megjelenő második kötetéből)

1962–1963 télfordulójára, ha a belső béke nem is állt helyre, Kádár annak jeleit észlelhette a társadalmi együttélés egyes szelvényeiben, az országról – s személyekről – kialakult kép módosulásában. Hogyan alakult azonban az ő önképe? Hagytak-e nyomot benne a megtorlások, észlelhetők voltak-e magatartásában annak nyomai? Változott-e életformája, kapcsolatrendszere? Kialakultak-e új szokások, szabványok életvitelében?

Kádár habitusát egész életpályáján a zárkózottság jellemzi; e represszió éveiben, ha lehet, hatványozottabban. Indulatai gyakran felszikráztak, a folyamatos izgalmi állapot, a fáradtság következtében még érzékenyebbé vált, durvábbak válaszreakciói is. Személyes gondjait azonban a visszaemlékezések tanúságai szerint nem osztotta meg. Énje látható oldalát sajátos homlokzatnak használván formálta a róla alkotott képet, miközben saját titkait jól álcázta. S magánemberi mivoltában a „rejtőzködés" a normalizáció előrehaladtával is személyiségének alapképlete maradt.

Megőrződött-e ezen években sértetlenül az őt övező intim szféra? Van-e csendes(ebb) öböl, ahova e zaklatott napjaiban visszavonul? Bizonyosan és tartósan meghitt kapcsolat feleségéhez fűzte. Ő az első hónapokban – hogy férjét segítse, meg nyilván a biztonság okán is – a Parlamentben tartózkodik. Közel féléves, a rendkívüli helyzet diktálta otthontalanságot követően tér haza Cserje utcai házukba, de (magán)életük nem zökken vissza a rendes kerékvágásba. 1958. október 31-én – ez az év talán a legkritikusabb Kádár életének ezen korszakában – Tamáska Mária megdöbbentő hangú – házasságuk válságáról tanúskodó – levél megírására szánja rá magát. Már a forma is rendhagyó: a „Minisztertanács Elnökének Titkársága" áll a cím helyén. A megszólítás: Kedves János! Az első bekezdés pedig a következő: „Mint elvtárshoz fordulok Hozzád. E sorokat sok álmatlan éjszaka előzte meg. Hiába, nehezen beszélek a saját dolgaimról. Gondolom, jobb papírra vetni. Így tárgyilagosabb – amennyiben az ember tárgyilagos lehet egyáltalán önmagával szemben –, nincs hangszínezés, elmaradnak a gesztusok, no meg így egyedül vagyok, kisebb a gátlás."

S ezt követően felidézi életútját, amely – akkori hangulatából következően is – egy szenvedéstörténet. A dickensi életvilágot felidéző gyermekkor szegénységnél is fájdalmasabb motívuma a magány: „a magamra maradottság". 1945-ben változik a helyzete, de cenzori munkájával elégedetlen, s jóllehet később meggyőzi önmagát „ez egy fontos terület, nem csinálhatja akárki", helyzetét mellőzöttként éli meg. Ekkortájt kerül Kádár vonzáskörébe, de még külön élnek. Házasságuk sem hozza meg az általa remélt változást. „Megint magam voltam. Ugyanis volt egy idő a kettőnk életében, amikor Te, akár elismered, akár nem – sok tekintetben merev voltál. Jómagam meg után respektáltam elfoglaltságodat, és nem feszegettem sok olyan dolgot, ami bántott. Az 1950-es év őszén beállított helyzetet – ekkor kezdi Rákosi Szakasitsra vallatni férjét (H. T.) – nem számolva ide, mert akkori magatartásodat ugyan értem. Voltak pillanatok, amikor azt kérdeztem magamtól, »mi a fenének szentesítette, törvényesítette ezt a köztünk lévő kapcsolatot ez az ember, hisz közömbössége még egy kutyának is sok lenne«."

Mária körül pedig megromlik a légkör. „Pimasz idők: napi 12-13 óra munka ellenséges légkörben, számomra ismeretlen okból. Tehát hallgatni otthon, hallgatni munkahelyen. »A pofát fogni és tovább szolgálni«, kb. ez volt az Élet, a gyönyörök gyönyöre. Mindezek a gyönyörök 51-től fokozódnak és variálódnak, de erről egyikünk sem tehet.

54 végétől 56. október 23-áig minden fizikai bajjal együtt kiegyensúlyozott ember voltam, sokat mérgelődtem a munkahelyemen, de ez nem kísért haza… Jött a november, minden nyavalyával kombinálva, többek között létszámcsökkenéssel. Nekem illik lemondani, ez érthető. A miniszterelnök neje ne vegye el rászorultak elől a kenyeret. Mások nem voltak ilyen kényesek, bár a jövedelmük nem volt kevesebb. Következik: a passzivitás, a tökéletes csend. Időnként felszólítás, hogy a balfenéken tűnjek el… Minden maradék önbecsülésem foszlóban, de mielőtt teljesen eltűnne, engedd meg, hogy velem szembeni magatartásodat nem mint feleség bíráljam.

1. Túlzott pártosságod és önérzeted a nullával egyenlővé degradált emberileg. Pl. mi történt volna, ha Rákosinak azt mondod, na és a feleségem?

2. Tanácsodat, hogy vállaljak társadalmi munkát, nem fogadom meg. Indoklásom a következő: engem a Pártban dolgozó elvtársak három ízben köptek szemen.

Először a KEB, amikor elvette a tagsági könyvem magyarázat nélkül, gyávák módjára.

Másodszor a tagsági könyvem visszaadása szintén gyávák módjára történt.

Harmadszor, amikor az Apró elvtárs beosztottja és Kelemen elvtárs azt ajánlották, hogy menjek bölcsődébe dolgozni. (Úgy látszik, az éjjeliedények között lettem volna a legkevésbé veszélyes, uram bocsáss.)

Fotó: MTI – Manek Attila

Kádár János és Tamáska Mária – Házasságuk a hatvanas évek elején megromlott

A szemenköpéseket letöröltem, de nem felejtettem!!! Ugyanis az én számomra a Párt emberekből áll, akik egy közös célért harcolnak, és nem valami földöntúli nagy hatalom.

Engem még nem rehabilitáltak!! Nekem még annyit sem mondtak: pardon! Fáj, de kénytelen vagyok megírni. Ezt Te így tudomásul vetted, pártszerűségből, és kimondom: büszkeségből, talán kényelemszeretetből. Nem azt mondom ezzel, hogy Te ezt mind helyesled, de passzivitásoddal azonosítod magad a leköpőkkel.

Neked elveid vannak, nos, engedd meg, hogy nekem is legyenek. Amennyiben ez az álláspontod továbbra is, úgy a következő kérésem, szerezzen nekem a Belügy leánynévre szóló papírokat, természetesen a tagsági könyvem is cseréljék ki. A többit majd én már kézbe veszem – nem leszek pártszerűtlen. Ha ez sem megy, úgy kérlek, intézd a lakáskérdést olyformán, hogy egy kétszobás lakásba menjünk, bérházba. Akkor egyedül otthon maradok háztartást vezetni. Most már érted, hogy nem a hiúságom kerget? Nekem nincsenek nagy allűrjeim, de némi önérzetem még van, és ezt a maradékot, úgy gondoltam, Neked lett volna kötelességed óvni, sőt ápolni…

Ha az én személyi ügyem nem rendeződik oly formában, hogy rehabilitálva tudjam magam, úgy írok a Politikai Bizottságnak. És ebben a levélben Téged sem kímélve mondom el szerény, de kemény véleményemet a pártszerűségről, kommunista humanizmusról és egyébről. Évek óta azért hallgatok illedelmesen, mert a férjem vagy. Könyörgöm, meddig mehet ez? És miért vagyok én mindig csak árnyék? A pártszerűség is bizonyos határon túl ésszerűtlen, mind minden, amit túlhajtunk. – Lelki füleimmel hallom, amint azt magyarázod, vannak emberek, akiket többet megaláztak, mint engem, és mégis... stb. De könyörgöm mindenre, erre ne hivatkozz. Most csak rólam és kizárólag csak rólam van szó. Mi veszekedhetünk, kiabálhatunk egymással ebben a kérdésben, de az igehirdetés tilos, ez nem oldja meg a csomót, azonkívül falsul hangzik. Tehát ne kerülgessük a dolgot, soha értem a kisujjadat nem mozdítottad. Pártszerűségből és nagyvonalúságból. Hogy nekem fáj? No majd elmúlik. Megbékélek a saját kenyeremen – gondolod.

Feleletet lehet írásban is, de kimerítőt és éleset kérek. Nem kell engem kímélni. A család hülyegyereke nem én vagyok. A gorombaságot inkább bírom, mint az igehirdetést, azaz a »szempontok figyelembevételét«. Igaztalan lennék hozzád, ha sillabusz szöveggel gyanúsítanálak, viszont az igaz: nem egy ízben belém fojtottad a szót tisztességes felelet helyett…, amit még az ilyen magam fajta képességű ember is megért.

Egy ilyen levél végén nem tudom, hogy illik elköszönni. Talán így: emberi feleletet kér:

Mária."

E levél – amelyet kisebb rövidítésekkel idézünk – valószínűsíthetően nem mentes túlzásoktól, de megzavarodott, egyensúlyát vesztett ember tettének sem minősíthető. Az éveken keresztül elfojtott keserűség lávaszerű kiömlése magával sodor sok mindent, amit nyugodtabb pillanataiban maga is féltve óvna, de a fájdalom és a távlattalanság óvatlanná tette: ő pusztul elsőként bele, ha Kádár valóban elhidegül, s a választ választja. Mert haragvása ellenére szereti őt. De e levél túlzásai ellenére pontos látlelet egy életvitel ellehetetlenüléséről, a megtorlás politikájának lelket szikesítő következményeiről. Kádár ugyanis kormányfőként, kísérőtől óva, kiváltságokkal felruházva képletesen szólva úgy élt ezen években, mint illegalista korában: tette amit a párt kívánt, s akkor látta a „muttert", ha a mozgalom engedte. Amíg rendkívüli állapot volt – 1957 márciusáig –, ez a magánéletet feláldozó szigor indokolható, később felesége számára fájdalmas, s az emberi lét normái szerint öncsonkító. Ez a kép azonban így megtévesztő, s felesége fájdalmát éppen az magyarázza: a két általa betöltött munkakör ellenére már nem is volt indokolt. Mert Kádár, bár egyes napokon valóban 12-14 órát is dolgozott – reggel 8-tól délután 4-ig a Parlamentben, aztán éjfélig a KB Titkárságán lévő szobájában –, de ha későn is, 1957 tavaszától már otthon aludt, s a hétvégét – 1958 őszétől egyre gyakrabban –, még ha időnként ki-kiszökött Vasas meccsekre, rendszerint az Aczél vagy a Biszku házaspár társaságában feleségével együtt vadászházakban töltötték. Mária mégis joggal érezte, hogy magányban él: Kádár ugyanis munkájával kapcsolatos gondjait nem osztotta meg, titokként őrizte azokat, mint egy illegalista. S nemcsak az államtitkokat, jóllehet ezen időszakban ideje javát lefoglalták a perek, a frakciók kiszorításával kapcsolatos praktikák, a szigorúan bizalmas aktatömegek. S e helyzet társult Mária egzisztenciális helyzetének megoldatlanságával: régi munkahelyére, a Magyar Távirati Irodába a körülötte megromlott légkörben már nem akart visszamenni, férje – a levélben jelzett okokból – pedig az új megoldások keresésében közvetlenül nem segítette.

Vélelmezett túlzásai ellenére ezért pontos látlelet e levél Kádár totális magányáról a forradalom leverését követő időszakban. Mert hallgatagsága, szikársága alkati, de Mária ezzel korábban együtt tudott élni, s mint 1954–1956 közötti levélváltásuk tanúsítja, azt oldani is képes volt. Kádár világa lett embertelenebb s nem Mária iránti érzelmei hűltek ki. Kapcsolatuk későbbi története is ezt tanúsítja.

Férje e levelére – legalábbis ismereteink szerint – írásban nem válaszolt. 1964-ig megőrződött leveleik azonban – Mária hosszabb szanatóriumi tartózkodásai ekkor zárulnak, s Kádár országlátogatással egybekötött külföldi útjaira feleségét is magával viszi – arról tanúskodik, hogy a családi béke helyreállt: Mária Karlovy Vary-i szanatóriumból írt sorait újra gondoskodó figyelmesség, a Kádár egészségéért való aggódás jellemzi: „Jánoskám, remélem, a fogad nem fáj, és minden értelemben jól vagy. Ma biztos kinn vagy a vadonban, Vilma – háztartási alkalmazottjuk (H. T.) – bánatára. – Vajon mit viszel haza? – Mondd meg neki, üdvözlöm, és ismét arra kérem, hogy olyanokat főzzön, amit egyrészt nagyon szeretsz, másrészt nem kell nagyon rágnod. A listáról elfelejtettem a cipőkrémet, írd hozzá. – Szeretném, ha valamennyire jó kondícióban indulnál útnak, és nem virrasztanál előtte éjjeleket. Most már te is látod, mikor kimerülsz, akkor jönnek a vírusok, és ágynak dőlsz." (…)

Kiegyensúlyozottságát, belső nyugalmát vélhetően az is magyarázza, hogy a viszonyok normalizálódásának előrehaladásával egyenletesebb lett Kádár életrendje, s ő is megszerette új munkahelyét: a Miniszterelnökség Tájékoztatási Hivatalát. Itt lett osztályvezető, az országba érkező külföldi sajtótermékek forgalmazását, illetve MTI-anyagként való szemlézését ellenőrizte, illetve felügyelte osztálya.

Kádár János levelei Mária megrendüléséről tudósító sorai után mentesek minden hűségnyilatkozattól; referáló jellegűek. (…)

Kádár levelei ugyanakkor fontos információs forrásul szolgálnak baráti körével kapcsolatban. Vannak egyedi, véletlenszerű találkozások, de sok estét tölt el néhány család társaságában akkor is, ha felesége távol van – ilyenkor hétvégeken valamelyiküknél ebédre is hivatalos –, de a szabad estéiken akkor is összejárnak, mikor Mária itthon tartózkodik. Egy jellemző pillanatkép a szalmaözvegy Kádár időtöltéseiről. „Szombaton vadászni megyek", estére Marosánné (Böske) meghívta „pacalra". Történik ez 1959 januárjában: „Hazajövet átöltöztem gyorsan, és nyolc óra után pár perccel ott is voltam. (Nyolcra szólt a meghívás.) Elsőnek érkeztem. Még Marosán sem volt otthon. Mindjárt utána kezdtek szivárogni a vendégek. A Sándor, Szirmai, Aczél házaspár, majd Biszkuék. El is kezdtünk beszélgetni, majd enni. Kiderült, hogy Aczélnak születésnapja volt, erre ittunk egyet. Kilenc óra körül beállított Major házaspár, majd Marosán és Tömpe… Bár a társaság nagysága miatt kicsit részekre bomlott. A társaságból (az állandó klubtagok) néhányan végül kártyáztunk, a Major kibicelt. (Én nyertem.) Úgy fél egy körül hazamentünk. Részemről ideje is volt."

Az említettek közül a legszorosabb a kapcsolat a Kádár, a Sándor, a Biszku és az Aczél házaspárral. Kádár szóhasználatát idézve ők a klubtagok. Rendszeresen összejárnak kártyázni, forgószínpadszerűen vendégül hívják egymást kártyapartikra, lakomákra. Marosán nem tartozik e szűkebb körhöz, de 1962-ig – mint korábban említettük – Kádárékkal, Aczélékkal gyakran együtt ebédelnek, férje távollétekor Mária Marosánékkal jár színházba. Gyakori vendég még Orbán László és felesége, Hansi. Major Tamás – néha feleségével, Beck Judittal – hozzájuk csapódik, a többiek részvétele azonban alkalomszerűbb. Kádár érdeklődési köre, életvitele szempontjából ezen mozzanatok önmagukban is érdekesek, ám e kapcsolati háló a felső vezetésen belüli harcokban, mint az a későbbiekből kitűnik, a privát szférán túlmutató jelentést kap.

A gyakori találkozások a vezetői kör egyes tagjaival polgári társadalmakban magánügy, ám egy (fél)katonai pártban – amelyben a döntések szigorúan bizalmasak, a választott testületek ellenőrző szerepe formális, az első titkár hatalma „túlsúlyos" – az ilyen kapcsolat deformálhatja a választott testületeken belüli viszonylatrendszereket. Az a „kapcsolati tőke", az az információs többlet – vagy annak sejtetése –, amelyekre ezen baráti összejövetelek résztvevői szert tehettek, a hatalmi versengésben előnyt jelenthetett, s mint később kiderül, jelentett is. Hogy egyébként ezen összejöveteleknek konfliktusszabályozó funkciója is volt, arra Kádár levelében utalás is található. „A vacsorának – írja 1959. január 23-ai levelében – diplomáciai célja is volt. A társaság két-három tagja között némi szóváltás volt előzőleg, ezt Sándortól megtudta Marosánné is. Gondolom, ez volt a kiindulópont. Helyesen tette Marosánné, hogy megrendezte ezt a vacsorát…" S ha olyanok között volt szóváltás, akik nem tartoztak e körhöz, ki hol „rendezte" vagy mérgesítette el a konfliktust, ha a legszűkebb vezetői körben ilyen erős volt az informális kapcsolatok befolyásoló szerepe? Vagy ez csak a Kádár sugalmazta látszat, s a személyi viszonylatokat is ő befolyásolta meghatározóan?

Aczél György közlése szerint ezen években ezen informális kör belső összetartó erejét a börtönévek magyarázzák: Marosánné, Aczélné közös sorsa, illetve Sándor esetében a feleségével való szolidaritás. Emberileg érthető és értékelhető megfontolás. De a politikai és hatalmi harcoktól átitatott viszonyrendszerben a személyes kapcsolatok ilyen látványos egyoldalúsága kockázati tényező lett volna. S mint Marosán sorsa bizonyította, konfliktushelyzetben a „sorsközösség" Kádárt semmire sem kötelezte. Egyébként a Rákosi börtöneit megjárt volt kommunista és szociáldemokrata vezetők köréből mást e baráti körbe nem emelt, és a vezetői testületekbe is csak keveset. Az Aczél–Szirmai tandem kivételével e megállapítás kiterjeszthető a Rajk-perben és mellékpereiben elítéltek egész körére (Kállai Gyulát 1951-ben Kádár „bűntársaként" tartóztatták le). Ugyanakkor e szűkebb baráti körben, például az úgynevezett klubtagok közül Biszku Bélának és Sándor Józsefnek a Rákosi-korszakban töretlen volt a karrierje.

Nehéz arra pontos magyarázatot adni, miért e szűk körhöz ragaszkodott, ennek indítékait a visszaemlékezők is eltérően ítélik meg. A megtorlás tetőzése idején ez a „fészekmeleget" biztosító társaság adódott: részben megörökölte az 1954–1956 közötti időszakból, részben budapesti párttitkársága idejéből. A teljes politikai nézetazonosság és lojalitás feltétel volt, de ezen első években a politika, ha nem is volt tabu a társaságban, az együttlét órái mindenekelőtt a teljes kikapcsolódást szolgálták. Kádár szempontjából meghatározó volt, ki kártyázik, főleg ultizik megfelelő színvonalon, a nagy traktáknak is hasonló szerepük volt. Biszku Béla például még Angyalföldön a Kelen–Szamosi duó mellett volt harmadik játékos, s Kádár velük szívesen ultizott.

Folytatás a 27. oldalon

Csillagjósok diktatúrája

Katonai junta, kábítószer, korrupció, egymással folyton harcban álló népcsoportok és egy horoszkópőrült diktátor – ezek voltak az elmúlt fél évszázadban Burma fő formálói. A lakosságnak, amely többnyire szinte elviselhetetlen nyomorban él, a függetlenség óta csupán két államformát sikerült megismernie, de azokat legalább alaposan: a diktatúrát és az anarchiát.

Burma első számú látványossága Bagan, ahonnan turistacsalogató gesztusként kitelepítették a helyi lakosokat Fotó: a szerző felvétele

Én csak tíz tüntetőt lövettem le – mentegetőzik bocsánatkérő mosollyal az őrnagyból lett hoteltulajdonos az aranyháromszög központjában, Kengtongban. „De a feletteseim, ők aztán nyakig benne voltak" – emlékezik az 1988-ban történtekre, egyszersmind magyarázva, miért nem adhatja át a hatalmat az ellenzéknek a Burmát immár négy évtizede irányító katonai junta. „Nem tehettem mást, különben meglincselték volna a katonáimat. Hiába, fogalmuk sincs a demokráciáról" – bizonygatja lefegyverző kedvességgel, majd még egyet kortyol a narancspálinkából, amely a drágakő és a heroin mellett a legjobb ár-érték arányt felmutató burmai cikkek közé tartozik. Egy üveg száz forintba sem kerül, az íze pedig az elfogyasztott mennyiséggel arányosan mindinkább emlékeztet a Grand Marnier-re, ráadásul nem hamisítják, és halálbüntetés sem jár a birtoklásáért.

Az exőrnagy azt állítja, az 1988-as események hatására kérte áthelyezését Burma legnagyobb államába, Shanföldre, ahol ellenzékiek helyett a központi hatalom ellen küzdő népcsoportokra lőhetett, ami azért más, meg kábítószercsempészekre, hiszen a hegyekkel szabdalt gyönyörű állam első számú terméke a mák. Az őrnagy tagadja az ellenzéki és külföldi vádakat, hogy a hadsereg – csakúgy, mint a felkelők –, benne van a drogüzletben, és kapcsolatunk komoly törést szenved, amikor azt javaslom, hogy stílszerűbb lenne, ha az én narancspálinkám helyett az ő ópiumából fogyasztanánk.

Egy újabb korty elmossa a feszültséget, és egy térképen megmutatja, mit érdemes megnézni a városban, idegenvezetőtől némileg szokatlan módon azzal kezdve az eligazítást, hogy merre van észak. Kengtong talán a legszebb burmai város, bár ez nem sokat mond, a burmai települések ugyanis szegények és rondák: Rangun leginkább egy olyan hárommilliós piacként írható le, ahol mindenki a járdákon árul valamit. Egy fővárosi séta így egyetlen hatalmas szlalommá válik, ahol az út a mintegy ötven tonna arannyal borított Shwedagon pagodát nem számítva lepusztult házak tövében, gyékények és hatalmas vörös köpésnyomok között vezet. Utóbbiak a mindenki által nagy tételben fogyasztott bételtől származnak. A többféle összetevőt tartalmazó, levélbe csavart, citromra, mentolra és édesgyökérre emlékeztető ízű csomagocskák állítólag feldobják az embert és féregtelenítő hatásuk is van, másrészt rákkeltőek, amit persze az ember könnyebben vesz tudomásul, ha fel van dobva, az általános higiéniát elnézve pedig nem kérdés, hogy a féreg vagy a rák jelenti-e a nagyobb veszélyt.

A laoszi és a thaiföldi határ közelében fekvő Kengtongban ehhez képest a város központjában lévő tó partjáról szép régi házak és buddhista templomok által szegélyezett utcák vezetnek fel. De ami a legdöbbenetesebb: a férfiak itt nadrágot hordanak, és a fiatalok angol nyelvű zenét hallgatnak. Máshol ugyanis a nadrág a legfelsőbb vezetés kívánságának megfelelően az egyenruhások kiváltsága, mindenki más a tradicionális szoknyát hordja. A zene pedig az éberség jegyében kizárólag helyi nyelven szólhat, ami egyrészt nagy csapás az angolszász imperializmusra, de a hallgató sem ússza meg lelki sérülés nélkül Enrique Iglesias legújabb dalainak burmai tolmácsolását.

A nadrág és a nyugati zene betiltója decemberben hunyt el, és ezek voltak a legártalmatlanabb ötletei, amelyekkel sikerült az országot visszarángatnia a középkorba – illetve ez így nem igaz, hiszen akkoriban az itt élőknek jobban ment.

A delfinvérben vett fiatalító fürdők ellenére 91 éves korában mégiscsak jobblétre szenderült Ne Winről van szó, aki következetesen vezette országát a burmai szocializmus útján, amely út mindig lefelé vitt. Már a világ egyik legőrültebb diktátoráról felvett neve is sokat mond, hiszen Ne Win azt jelenti, Ragyogó, akár a nap. Eredeti neve, Shu Maung volt, azaz Szemem Almája, ami tényleg nem passzol egy véres kezű katonai vezetőhöz. Uralma olyan volt, mintha Nostradamusra bízták volna a Szovjetunió vezetését. Asztrológusa tanácsára 1970-ben áttérítette országát a jobb oldali közlekedésre, a baj csak az, hogy a kocsik azóta is jobb kormányosak maradtak. Ez minden előzést többesélyessé tesz, ami kiválóan megfelel a Kelet fatalizmusának. A csillagjós egyébként is kreatív ember volt, és néhány más területen is átformálta Burma arculatát, sőt numizmatikai értelemben az egész világnak újat tudott mutatni. Ne Win ugyanis bevezette a 45 és 90 kyates bankjegyeket, mondván, a 9-es szám – csakúgy, mint a jobb oldali közlekedés – szerencsét hoz. Leértékelte a nagyobb címletű bankjegyeket, hiszen akinek ilyen van, az biztos élősködő. A sajátos leértékelések, csakúgy, mint az államosítások, elsősorban az indiai és kínai kereskedőket sújtották, utóbbiak közül sokakat meg is lincseltek. Ezt azonban azóta Kínában és Burmában is sikerült elfelejtetni, olyannyira, hogy ma Peking a burmai junta elsőrendű támasza, fegyverszállítója – a másik kulcsfontosságú partner a szintén nem túl demokratikus Szingapúr –, miközben Burma kijáratként szolgál Kínának az Indiai-óceánra.

„A járványnak úgy próbáltak véget vetni, hogy kivégezték a Thaiföldről hazatért vírushordozó prostituáltakat."

A szingapúri cégek előszeretettel vesznek részt hotelek felépítésében is, ami egyelőre inkább az építési vállalkozóknak üzlet, az üzemeltetőknek kevésbé. Burmában alig van turizmus, aminek egyik oka, hogy nincsenek normális utak, kivéve Bagant, ahol a repülőteret autópálya köti össze a közvetlen közelben lévő ásatási területtel. A több száz méteres nagy ívű beruházás a Délkelet-Ázsia egyik legfőbb látványosságához érkező külföldieknek szóló propaganda. Pedig Bagan enélkül is csodálatos. A területet, ameddig a szem ellát, templomok borítják, több mint kétezer van belőlük. Az ötven-hatvan méteres magasságba nyúló, gyakran aranyozott csúcsú pagodák átlagéletkora ezer év. A junta is igyekszik segíteni a külföldiek kikapcsolódását, ha renoválásra nem is költött, de elüldözte azt az ötezer embert, aki olyan közel élt a romokhoz, hogy az zavarta a látványt.

A turisták hiányának másik fontos oka az emberi jogi szervezetek által meghirdetett bojkott, amely felszólít mindenkit, hogy kerülje el az országot, mert utazásával a turisztikai beruházásoknál kényszermunkát is felhasználó diktatúrát pénzeli. A bojkottot ellenzők viszont rámutatnak, hogy a junta a turizmus nélkül is jól elvan a drágakőbevételekből vagy a partok előtt talált kőolajból, az idegenforgalomból származó pénzek viszont segíthetnék a magánvállalkozásokat, másrészt fenntartanák a kapcsolatot a burmaiak és a világ között. Ha a sok érv és ellenérv teljesen összezavarta volna a következő úti célját tétován kereső Medgyessy Pétert, akkor ultima ratioként felhozható, hogy a burmai rum is kiváló.

A turizmus kérdése megosztja az ellenzéket is. Aung San Suu Kyi, az ellenzék fő alakja a bojkott híve, más vezetők nem. „Az egyetlen védelmünk a nemzetközi nyilvánosság, nagyon kérem, hogy jöjjenek" – mondja nekem Par Par Lay az ország leghíresebb színjátszó társulatának, a Moustache Brothersnek a vezetője. A heroin-, jade- és rubinkereskedelemnek köszönhetően rohamosan fejlődő Mandalay városának egyik eldugott utcájában működő, kabarét és táncot vegyítő családi társulat tagjai nagyjából aszerint választják ki repertoárjukat, hogy éppen melyikük van szabadlábon. Azt pedig, hogy mennyire ülnek a viccek, az értük kiszabott büntetésből lehet lemérni. Egy, a diktatúrát kifigurázó szófordulat fél év börtönt vagy kényszermunkát is jelenthet. Par Par Lay, aki több mint hét évet töltött börtönben, ennek ellenére ontja angolul a vicceket, bár az erősebbeknél azért elveszi a szájától a mikrofont, hogy – amint mondja – „kicsit megdolgoztassa a KGB-t". Amikor az előadás végén megkérdezem, honnan ez a bátorság, csak annyit válaszol: „Ó, már nem is olyan rossz a helyzet, a hírnevünk miatt az utóbbi időben csak két-három hónapra szoktak bevinni."

A junta egyik propagandaválasza Burma angol nyelvű lapja, amelynek előd jénél keletnémet tanácsadók segítettek. A New Light of Myanmar azóta is őrzi arculatát: az általam megvásárolt szám első oldalának vezető képén Khin Nyunt, a hírszerzés vezetője, az országot irányító triumvirátus egyik tagja fogadja a kulturális fesztivál résztvevőit. A címlap második képe már mozgalmasabb: Khin Nyunt orvosságot adományoz a kulturális fesztivál idős résztvevőinek. Aki nem veszi meg a lapot, nem marad le semmiről: a címoldalon felhívás tájékoztatja a rajongókat, hogy a kulturális fesztivált a tévé élőben közvetíti.

A felhívás a legelterjedtebb burmai újságírói műfaj. Szinte nincs oldal, ahol ne tűnne fel belőle legalább egy. Van, amikor csak arról biztosítják az olvasót, hogy a hadsereg a demokrácia oszlopa, vagy hogy az AIDS nemzeti ügy – ez előrelépés ahhoz képest, hogy a járványnak eleinte úgy próbáltak véget vetni, hogy kivégezték a Thaiföldről hazatért vírushordozó prostituáltakat. A kivégzések és az újságfelhívások abban hasonlítottak egymásra, hogy egyik sem akadályozta azt, hogy évente mintegy tízezer burmai nőből legyen prostituált, vagy hogy Burma az AIDS-től leginkább sújtott országok egyikévé váljék félmillió fertőzöttel, a felnőtt lakosság négy százalékával.

A turisták hiányának hála, sikerül 30 dollárra lealkudni a szoba árát egy ranguni luxusszállodában, ahonnan pazar kilátás nyílik az Inya tóra, amelybe a rendőrök 1988 tavaszán belefojtottak egy kisebb tüntető csoportot. Az Inya tó további nevezetessége, hogy átellenben lévő partjain élt Ne Win és Aung San Suu Kyi, utóbbi kezdetben házi őrizetben, majd szabadon, előbbi pedig kezdetben szabadon, majd házi őrizetben. Ne Win ugyanis hiába gondolta, hogy jól választotta ki utódját, a hűség csak átmenetinek bizonyult. A diktátor halála előtt pedig már szinte az összes hozzátartozója le volt tartóztatva azzal a váddal, hogy összeesküvést szőttek a junta ellen. A módszer a magyar Btk.-ban az alkalmatlan eszköz jogi kategóriájának felel meg. Burmában viszont tökéletesen adekvátnak tűnt: a merénylők tűket döfködtek a junta vezetőit megszemélyesítő viaszfigurákba.

Néha az ellenzék sem tűnik felvilágosultabbnak. 1988-ban elfogadott jóslat volt, hogy az ország augusztus 8-án szabad lesz, mert ebben a dátumban annyi a nyolcas. Ehelyett tavasszal levertek több kisebb tüntetést, majd augusztusban vérbe fojtották a milliós megmozdulást is. A két dátum között egyetlen pozitívum, hogy lemondott Ne Win. Az utódok rendkívüli állapotot vezettek be, és felállították az Állami Törvényesség és Rend Helyreállításának Tanácsát (ezt később egy washingtoni PR-cég tanácsára átkeresztelték Állami Béke- és Fejlesztési Tanácsnak), majd egy nagylelkű gesztust téve a világ térképgyártóinak átkeresztelték az országot Burmai Unióról Myanmari Unióra, amivel sikerült azt a kevés embert is megzavarni, aki addig tudta, hol keresse ezt a csaknem két Németország területű, ötvenmilliós országot. Az ellenzék viszont továbbra is ragaszkodik a Burma elnevezéshez.

Nagyobb jelentősége volt egy másik gesztusnak, a junta 1989-ben megígérte, hogy az országban harminc év után ismét választásokat írnak ki, aminél már csak az volt meglepőbb, hogy 1990-ben meg is tartották a szavazást. Erre egyetlen összerű magyarázat, hogy a juntának is a Tárki mért. Az ellenzék ugyanis elsöprő győzelmet aratott, nem kis mértékben köszönhetően vezetőjének, Aung San Suu Kyinek, a függetlenséget kivívó nemzeti hős Aung San lányának. Aung San háza ma is múzeum, így aztán Burma azon kevés helyek egyike, ahol az emberek múzeumban nézhetik meg az első számú közellenség – vagyis Suu Kyi – gyerekkori képeit.

A választások után a junta azt találta ki, hogy először az alkotmányt kell kidolgozni, csak aztán léphetnek hivatalba a megválasztottak. Ám az alkotmányozás nehéz dolog, már 12 éve nem sikerül, pedig a vezetők mindent megpróbálnak, a sajtóban rendszeresen felhívják a figyelmet, hogy az alaptörvény meghozatala mindenki kötelessége. Az időközben Nobel-díjassá lett Suu Kyi házi őrizete tavaly véget ért, s azóta állítólag titkos tárgyalások folynak a junta és közötte. Vannak, akik szerint a hadsereg, ha garanciát kapna arra, hogy nem vizsgálják a múltat, átadná a hatalmat, mások szerint a békülékenység színjáték és időhúzás.

A junta szakított a szocializmussal, és a kínai utat választotta: gazdasági szabadság politikai nélkül. Emiatt az emberek ma valamivel jobban élnek, másrészt inkább a megélhetéssel vannak elfoglalva, mint a politikával, főleg hogy a változásra esélyt sem látnak. A hadseregnek sikerült megosztania vagy letörnie a fellázadt etnikai csoportok jelentős részét. Egy évtizede 35 fegyveres csoport harcolt. Az ország nagy része most is tiltott zónának számít ugyan, de az ellenállók száma egyre fogy, a hadsereg ereje pedig egyre nő.

„Néhány éve rendszeresek voltak az összecsapások, de ennek vége. Nem lehet harcolni, ha csak a másiknak van fegyvere" – mondja a hegyi vezető Kalawban, amelyet annyi más burmai városhoz hasonlóan kőkorszaki körülmények között élő törzsek falvai, valamint a hadsereg golfpályája határolnak.

Sztankóczy András (Burma)

Folytatás a 26. oldalról

1955–1956-ban Kelen Béla és Szamosi Károly lakásán gyakorta voltak ultipartik; Aczél is sokszor volt részese a nagy ulticsatáknak, Kelen viszonylag jól is sakkozott. Kelen anyósa, Sándor Böske (Sándor József felesége) a sóletkészítés mestere volt; Kelent és Szamosit azonban fokozatosan leépítette; Biszku és Aczél maradt, az egykori angyalföldi „ifik" helyére Sándor lépett.

Mindez Kádár János nemcsak igényszintje szempontjából is tanulságos, de a döntő: a belefeledkezés, a játékszenvedély. (...)

Ezt a belefeledkezést egyébként a legteljesebben a vadászat biztosította számára. A puritánságára oly büszke Kádárt ebben az sem zavarta, hogy a vadászat urak kiváltsága volt, s más formában az új rendben is az marad. A vadászat a zsákmányszerzés kockázatán túl hozta meg a leginkább erőpróbáló egyedüllétet, a „legnagyobb magányt".

A vadászszenvedély, a sakkozás iránti érdeklődése később is megőrződött, de ahogy a gyűlöletgyűrű engedett, a ráhagyatkozása erre a körre gyengült, ritkultak, majd elmaradtak az ultipartik, a nagy trakták, jóllehet az Aczél, Biszku, Sándor házaspárral a kapcsolat – ha más formában is – a hetvenes évek elejéig szoros maradt. Arról, ami ezt követően történt, később szólunk.

Egy felhőtlen pillanat: Kádárné és Gagarin táncra perdül Fotó: MTI – Vigovszki Ferenc

A későbbi fejlemények ismeretében – a hetvenes években – Biszku Béla is, igaz, nem nyíltan, lecsatlakozott a trónfosztásra szervezkedőkhöz; Sándor Józseffel pedig, meggyőződvén Sándor intrikus tevékenységéről, 1979-ben maga szakított – joggal fogalmazható a kérdés: ennyire rossz emberismerő volt Kádár János? Közel két évtized kellett ahhoz, hogy a hozzá oly közel álló – engedett! – e két emberben észrevegye a talmit, az álságost! Persze ellenérvként felhozható: nem mindig voltak ilyenek; a hatalomközelség rontó; hosszú távon az emberi kapcsolatok meglazulása, átrendeződése természetesnek nevezhető. De Sándor intrikus természetére már Marosán figyelmeztette Kádárt, Biszku pedig, jóllehet kezdetben puritánabb volt, nem volt képességes ember; korlátai 1957-ben is felismerhetők voltak. Kádár János vélelmezhetően mégis nem egyszerűen rossz emberismerő volt. Jóllehet érzelmi elfogultságai befolyásolták értékítéleteit, Biszkut és Sándort tudatosan tartotta meg 1962 után is a maga szűkebb környezetében. Biszkut, mert 1957 és 1961 között belügyminiszterként „megfelelt a próbán", „zajtalanul" lebonyolította, felügyelte s a szovjetek felé is fedezte „legnagyobb titkát": „Nagy Imre és társainak" perét. A saját utódját látta meg benne, vagy csak azt az embert, akitől nem kell félnie? Biszku egyre gőgösebb, fontoskodóbb lett; a szerénységet és alázatot a történelemből ismert módon a „gazda" mellett eltöltött órákra tartalékolta. Sándor Józsefre személyes titkainak őrzését kívánta bízni, s ezt a szerepet nem is tehetségtelenül játszotta: erénye volt a jól tájékozottság, kiterjedt kapcsolatokkal rendelkezett. De őt nem a hatalom rontotta meg; a befolyással való (vissza)élés alkatából következett. Az ő megítélésében is tévedett Kádár, mert a kutyahűséget csak színlelte, de akárcsak Biszku esetében, szerep és szereplő adekvát volt: ezért nem egyszerűen a rossz emberismeret magyarázza számukra tévedését.

Aczél György e furcsa triumvirátusban rendhagyó figura. Ő képességes ember volt, s Kádárhoz való hűsége is megkérdőjelezhetetlen. Viszonyuk mégis bonyolultabb, ellentmondásosabb volt. Aczél 1956. novemberi–decemberi szereplései okán Moszkva számára politikailag kétes személlyé vált, s kultúrpolitikai kezdeményezéseit a honi apparátusok is idegenkedéssel követték. Egyetlen támasza ily módon a hatalom övezetein belül Kádár volt: ha ő megvonja bizalmát, Aczél politikailag ellehetetlenül. Ezért nem állíthatta előtérbe több mint egy évtizedig, így önbírálatát követően lett 1957 áprilisában művelődésügyi miniszterhelyettes, de kellő pillanatban jól hasznosította azt a politikai színképletet, amelyet Aczél képviselt. Így az MSZMP 1958. július 25-ei ülésén, ahol Nagy Imre kivégzését Kádár bejelentette, a pártprotokollt felrúgva, miniszterhelyettesként Aczél terjesztette be az MSZMP művelődéspolitikai irányelveit, amit Kádár Melinda – okkal – „a kádárizmus egyik legrugalmasabb »perspektivikus« ideológiai dokumentumának" nevez. Ugyanakkor a hetvenes évek már említett hatalmi harcaiban – szovjet ösztönzésre – Aczélt is beáldozza, igaz, esetében ez nem vezet szakításhoz.

De a szűkebb baráti körében Aczélt nem csak az említett politikai színképlet okán tartotta meg. A komor hangulatokra hajlamos, s ezen években állandó feszültségben élő Kádár számára a ragyogó elbeszélő, kimeríthetetlen anekdotával rendelkező Aczél a derűt biztosította. Ugyanakkor elemzőkészséget, rálátását a szellemi életre is jól hasznosította. Miután Tamáska Mária és Aczélné Csató Zsuzsa között is nemcsak megőrződött a kapcsolat, de barátsággá mélyült, legszívesebben a hétvégeket vadászházakban, az Aczél házaspár társaságában töltötték. De gyakorlatilag Aczélra hagyatkozott kulturális programja bonyolításában is. A minisztérium Batthyány utcai épületének földszinti házi vetítőjében Aczél szervezte a péntek délutáni zártkörű filmvetítéseket, amelynek rendszeres résztvevője volt a Kádár házaspár is, s mert ismerte lelke démonjait, céltudatosan mellőzte a véres királydrámákat, modernista kísérleteket. Kortárs drámaírók bemutatójára, Major Tamás állandó invitálása ellenére Kádár ritkán látogatott el, a leggyakrabban a Vidám Színpadot, a Kis-, később a Mikroszkóp Színházat látogatta. Innen Kádár személyes kapcsolata Salamon Bélával, Kibédi Ervinnel, Hofi Gézával. A televíziózásra nem szokott rá, s mert felesége sem kedvelte, készülék sem volt a lakásban. Rádiót ritkán hallgatott.

Ahogy az idő előrehaladtával csendesedtek körülötte a viszonylatok, több ideje jutott ifjúkori szenvedélyére: az olvasásra. Háromezer kötetes könyvtárat gyűjtöttek feleségével az évek során, amely érintetlenül megőrződött. Aczél szerint elsősorban francia, orosz klasszikusokat olvasott, Ilf–Petrov könyvei állandóan kézközelben voltak. Könyvtárában megtalálhatók a magyar klasszikusok, a Szépirodalmi kiadó által kiadott orosz remekírók sorozat, továbbá Balzac, Stendhal, Zola, Thomas Mann; modern nyugati mű azonban kevés. Kortárs magyar szerzők ötvenes-hatvanas évek fordulóján megjelent írásai közül a dedikált példányok találhatók: a Tűztáncosok, Mesterházi, Bölöni, Goda Gábor s vadásztársként Széchényi Zsigmond. Kevés, ugyanakkor a kortárs társadalomtudományi mű, a marxizmus klasszikusainak életműsorozatán kívül egyáltalán a társadalomtudomány. Machiavelli Fejedelmét – levelezésükben található erre utalás – 1957 nyarán Major Tamástól kapta kölcsön, később megvette – vagy köteles példányként megkapta – az itáliai reneszánsz szerző összes műveit.

A PB, a Titkárság többi tagjaival ilyen jellegű kapcsolata nem alakult ki, jóllehet többüket – így Apró Antalt, Fehér Lajost, Fock Jenőt – még az illegalitás idejéből ismerte.

HIRDETÉS

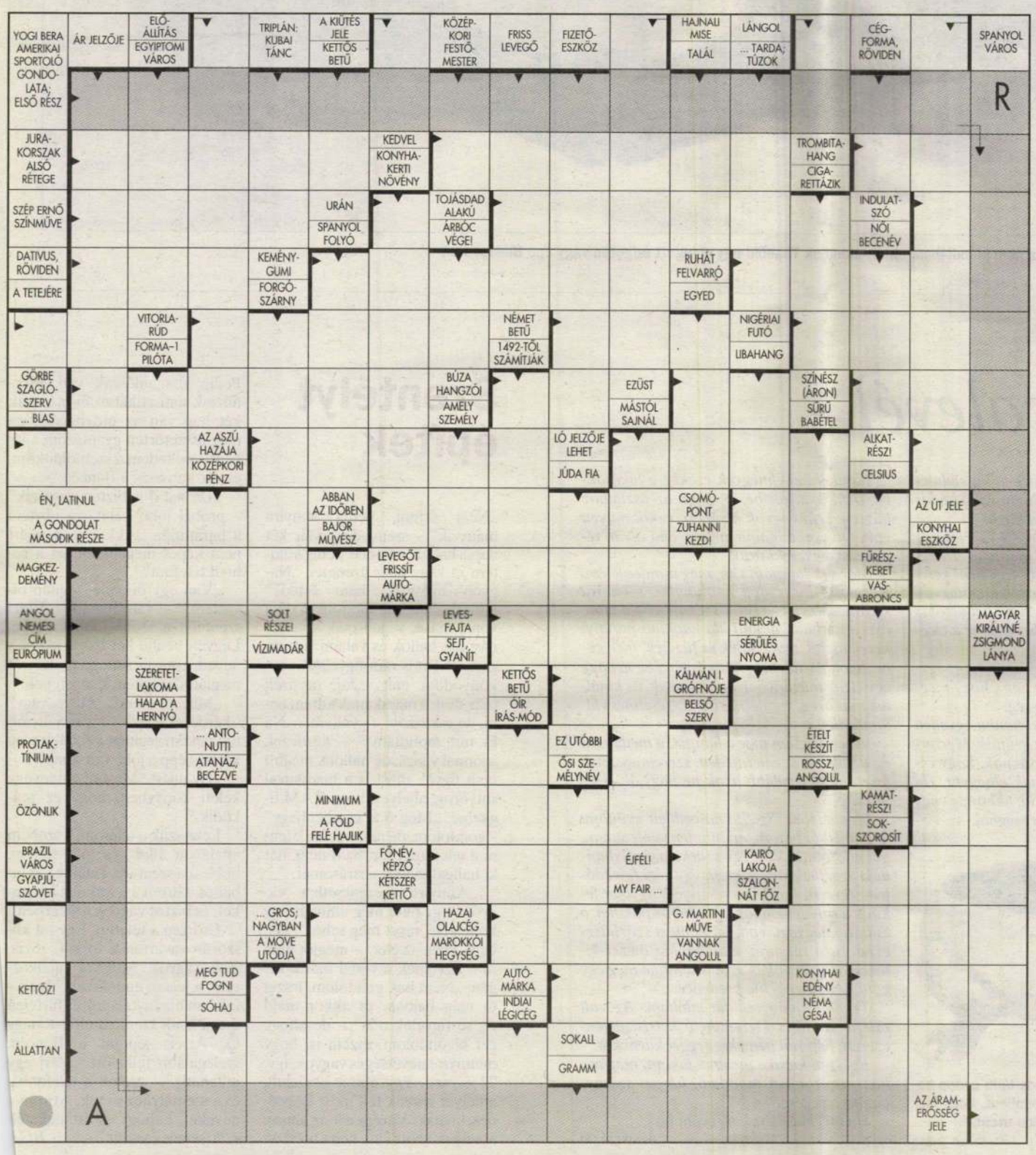

A	D	O	L	G	O	K	S	Z	É	P	S	É	G	E	A	
S	E	T	E	■	L	E	O	N	■	R	A	G	■	S	S	
Z	I	T	■	M	A	D	R	I	G	Á	L	■	E	D	Z	
E	T	■	F	E	■	V	■	N	O	G	A	T	O	■	E	
N	■	J	E	L	L	E	M	■	D	A	K	U	■	A	R	
T	R	Ó	N	■	O	S	A	K	A	■	O	D	A	L	E	
E	K	K	O	R	A	■	A	K	■	A	L	A	K	Í	T	
K	■	E	L	I	■	Ö	S	■	A	Z	■	T	A	T	E	
B	A	D	■	A	T	M	■	A	K	Ó	Z	■	L	Ó	T	
E	L	V	I	■	Ó	L	O	M	■	T	E	L	I	■	B	
V	A	■	N	K	■	E	J	T	I	■	K	V	■	O	E	
O	■	O	D	A	I	N	T	■	C	H	E	■	A	D	N	
N	U	M	A	■	D	G	■	I	C	A	■	O	M	A	R	
U	N	A	■	A	E	■	E	D	E	L	É	N	Y	■	E	
L	A	■	S	A	B	E	N	A	■	I	M	A	■	E	J	
Á	L	O	M	■	E	T	A	■	É	T	I	■	I	L	L	
S	O	D	O	R	■	E	P	E	R	■	L	E	N	T	I	
A	M	E	G	B	I	L	I	N	C	S	E	L	T	E	K	

A január 11-ei keresztrejtvény helyes megfejtése:

A dolgok szépsége a szeretetben rejlik.

A nyertes nevét a 7. oldalon olvashatja.

Rejtvényünk megfejtésének beküldési határideje: 2002. január 23.

Cím: 1145 Bp., Szugló u. 14.

A levelezőlapra, kérjük, írják rá: Keresztrejtvény

BORROSTA

Moulin de Duhart, 1993
Domaines Barons de Rotschild, Pauillac

Szküllák és Kharübdiszek között hajózik, aki a francia borcímkéken feltüntetett chateau-k és appellationok között próbál eligazodni. Barátunknak van egy „Rotschild" bora, régi terv, hogy szervez rá egy bélszínvacsorát. A Rotschild név jól cseng a borok világában, mint a Wellington a bélszín területén: a Chateau Lafite Rotschild az öt nagy bordeaux-i grand cru egyike. A Moulin de Duhart a Rotschild-birtokokhoz tartozó Chateau Duhart-Milon úgynevezett második bora. (Ez még álmunkból felébresztve sem keverendő össze a nagy Chateau Lafite Rotschild második borával, amelyet régebben Moulin des Carruades néven palackoztak, jelenlegi neve pedig Carruades de Lafite.) A borok gothai almanachjában mindenesetre ez még mindig elég jó pedigrét jelent, a rokonság nem olyan távoli, mint ami köztem és a sógornőm unokatestvére dédszomszédjának a kutyafodrásza között fennáll (akit ezúton is csókoltatok).

Az 1993-as évjáratú bort egy magyar borral kóstoltuk össze, a villányi Tiffán Ede és Zsolt 1999-es Cuvée Carissimae-jével. Előtte – belővőbornak, hogy a szánkban megfelelő környezetet teremtsünk a kóstoláshoz – a Lics pincészet 2000-es szekszárdi merlot-jából ittunk egy keveset. Kistestű, nem éppen gazdagon tanninolt bor, könnyű málnacukorillattal. Előnye nemigen van, hátránya: a rendezetlen savvilág.

– „Ez igen" – kiáltott fel társaságunk egyik állandó tagja a Carissimae első kortya után. Az egyik első ízbenyomás a kávé volt. „Hogy lehet egy bor kávés?" – vetette közbe szigorúan egy megfigyelői státusú kiskorú. De az állandó atya egy léha viszontkérdéssel rövidre zárta a faggatózást: „Hogy-hogy? És amikor a kávé tejes?"

A közepesnél nagyobb testű bor fiatal, de színe, talán a merlot-komponensnek is köszönhetően, nem az ifjúság kékes bíborlilája, hanem inkább rubinba hajló vörös. Illatban és ízben: kávé, bőr (nem a lengyel táska, hanem inkább vajjal megkent régi bőrcipő), fűszerek, gyümölcsök, elsősorban talán fekete ribizli és új hordó. Valamint szárazság, amely a sok – de nem nyers – savból és a fiatal tanninból fakad. A borban rejlő nagy érési potenciált nehéz nem észrevenni.

Miután a Moulin de Duhart-t mint egy dzsinnt, kiszabadítjuk tízéves palackfogságából, az első benyomás: levegőztetni. A második: levegőztetni. A harmadik: dekantálni. A fülledtségétől nagy nehezen megszabadult bor illatát a palackérlelés nehéz, nehezen is megragadható, harmadlagos jegyei uralják. A fehérboroknál ez olykor – tisztesség ne essék szólván: – a zöldborsókonzerv illatára emlékeztet, vörösöknél talán gombára. Meglepő, nem várt fejlemény, hogy e harmadlagos illatkomplexumban még mindig van helye a gyümölcsnek, amely fekete ribizli formájában jelentkezik. A bor színe jócskán gránátvörösbe hajlik, téglaszín szélekkel. Ízben is hozza a korát: szépen lesimult, de el nem fáradt savak, és gordonkázó tannin tartják a közepes testet. A fekete ribizlit ebben a borban is megtaláljuk. Már nemigen fog fejlődni, de az idő még nem is ártott neki: a csúcsán lehet. Érdekes, karakterében mennyire emlékeztet a Carissimae Cuvée-re, de mintha karcsúbb, és ízek összhangjai révén elegánsabb lenne.

A borkóstolás végül az utána következő vacsora, azon belül is a feltálalt Wellington-bélszín révén elszánt, férfias hedonizmussá tetéződött, a hús angolosabban maradt közepe kitűnő volt: a borok nagyszerűen illettek hozzá. Nem elegáns ugyan, sőt a gyakorlat szalonképes kivitelezése némi edzést is igényel, de mégis érdemes a szájban tartott falatra inni egy korty bort. Ha tényleg illik az ételhez az ital, akkor rejtett értékeket fognak kihozni egymásból, mint egy jó házasítás összetevői. Ha nem: nem.

Kőrizs Imre

Az oldalt szerkeszti: **Dudás Éva**

Transzba esve

– a misztikus goapartik feelingje

A fiatalok egy részét egyszerűen hatalmába keríti – ha hétvégékre is – a goapartik misztikus zenéje és a hullámzó tömeg. Ha kérdezik őket, csak megvonják a vállukat, vagy egyszerűen annyit mondanak: a feeling. Hebegnek-habognak valamit az indiai zene lejegyezhetetlen, megfoghatatlan, szinte csak improvizációkra épülő titokzatos varázslatáról. De aki nem volt még goapartin, nem is tudhatja, mit is rejt az – állítják.

Aki először hallgat goazenét, valószínűleg elsőre rávágja: „de hisz ez monoton és gyors". Igaza van, mert a zenei irányzat általában 130-150 bpm (egy perc alatti leütések száma) közötti négynegyedes alapra épül. Pszichedelikus hangok, és rengeteg ritmikai elem, szokatlan effektek és a különböző szólamok teljessége – talán ezek miatt könnyű hihetetlenül gyorsan átvenni tánc közben a ritmust.

A stílus kialakulása már-már giccsesen meseszerű történet. A hatvanas évek vége felé az India középnyugati partján fekvő buja Goa tartomány homokos tengerpartja hirtelen megtelt azokkal a kalandkereső fiatalokkal, akik az amerikai hippimozgalmakkal járó feszültségeket jöttek levezetni. A szex-drog-rock and roll bűvkörében élő csapat telepedett le itt, és egy újfajta, a nyugati kultúrában megszokottól eltérő, természet közeli életmódot folytatott.

A legtöbben azonban nem bírták a tempót. A 80-as évekre már csak egy kis csoport maradt a szépséges Goán. A 90-es évek hozta meg az igazi változást, megjelent az új zenei front: az acid. A partvidék lakói azonnal rákaptak az új stílusra, és továbbfejlesztették azt. A goa zenei stílus megteremtője Goa Gil, egy nagyon régóta Goán élő amerikai guru. A techno-, az acid-, az industrial-, az electro-, a new beat-stílusokból és a hippikorszak pszichedelikus hangzású zenéinek keverékéből végül megszületett a goa(trance). A goa szóhoz a trance akkor került, amikor az emberek felfedezték, hogy az ecstasy és az LSD olyan drogok, amelyeket szinte ehhez a zenéhez találtak ki – állítják sokan.

Manapság azonban Goán járva nem találni ilyen partikat, pedig a legendák szerint a tenger homokos strandján sok száz fiatal szinte transzba esve táncolt a tábortűz lángjai körül. Azóta is a már felnőtt, de Goán bulizott emberek állítják, hogy a körtánccal a zene és a villódzó fények hatására többször sikerült megtalálni az utat a felszabaduláshoz.

A helyi lakosok beavatnak, hogy a féktelen bulik miatt megugrott a tartományban a bűnözés és a drogfogyasztás, ezért a hatóság betiltotta őket. De a goazene tovább él, ha nem Indiában, akkor mondjuk Thaiföld egy eldugott szigetén, vagy éppen a budapesti kasmír underground klubban. Mert a goakultúra alapja mindig is a különleges helyszínen megtartott parti volt. Tengerpart, őserdő, régi kastély, hajó, sivatag közepe, folyópart, kiürített gyárépület vagy egy klub, ahol a hely szelleme – UV-fények, vetítések, térelválasztó nádfonatok Indiát idézik.

A leghíresebb goaparti a Solipse, a napfogyatkozás-fesztivál volt, ezt épp Magyarországon, Ozorán rendezték meg, és körülbelül harmincezren vettek részt rajta. A goa a mai napig szerte a világon megmaradt underground zenei kultúrának. A fiatalok szórólapokat adogatnak egymásnak, vagy a világhálón szörfölve rábukkannak a feelingre.

Kántor Barbara

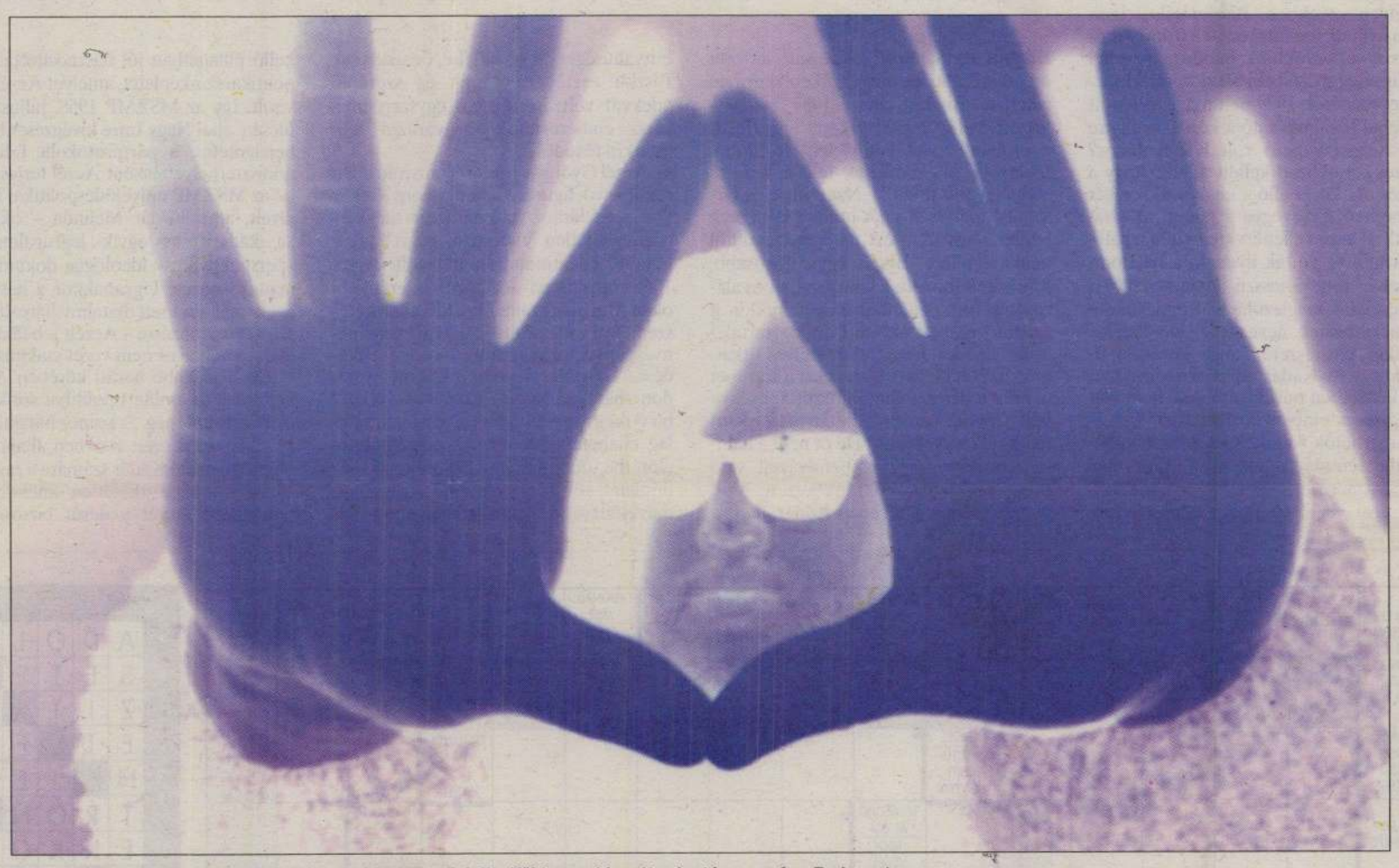

A goazene tovább él, ha nem is Indiában, akkor mondjuk Thaiföld egy eldugott szigetén vagy épp Budapesten

Kis utcalevél

Minden azzal a füzetből kitépett kis cédulával kezdődött, amit egy délután valaki a kis utca egyik villanypóznájára tűzött.

Akkoriban fiatal voltam, és egy kicsike fiút sétáltattam. Ha egyedül indultam el, a cédula előtt mindig megálltam. Egy néni keresett új gazdát a cicájának, mert ő már nagyon beteg volt, és ákombákom betűkkel arról is írt, hogy havi tartást, tejpénzt fizetne a cicája után.

Emlékszem, akkor fájt először, hogy egyszer majd én is, mégis vágytam , hogy megtudjam, milyen lesz az öregség.

Húsz év telt el azóta, és mintha egyetlen dolgot csinálnék: cédulákat gyűjtök. Mert errefelé az emberek úgy búcsúznak, hogy cédulákra írják, miket akarnak elhagyni. Ha valaki sok-sok cédulát tesz ki, akkor az vagy elköltözik,vagy hamarosan meghal.

„Azért veszem meg a karmos lábú csöpp hamuhullót, a lámpát és a medaliont, hogy legalább ezek ne hagyják el a kis utcát."

Fotó: Dezső Tamás

Időnként el-elmegyek ezekbe a lakásokba, beülök a fotelbe, a széket az asztalhoz húzom: arra vagyok kíváncsi, nekik milyen volt. Olvasni a lámpa mellett, ami olyan régi, mint a gyerekkoruk.

Már sok lámpám van, meg mindenfélém. Karmos lábú, csöpp hamuhulló, szomorú szemű Máriát rejtő szerencsemedalion, összecsukható, hónalj alá kapható parányi kerek asztal, táncrendek és füzetek, melyekbe dalokat írtak meg könyörgéseket, nehogy egy életre magányban maradjanak, de kínáltak már öreg, szemérmetlenül szerelmes vallomásokat is…

Azért veszem meg a lámpát, a medaliont és azokat a szemérmetlen szerelmes leveleket, hogy legalább azok ne hagyják el az utcát.

Mostanában Sz. Edina cetlijeit gyűjtöm. A cetlijeiből tudom, mi mindene volt annak, aki már nincs. Volt egy szürke panofixbundája százhetvenkétezerért, egy régi falvédője tízezerért, bordó cseresznyefa ágyban feküdt, a ruháit kétajtós szekrénybe pakolta, a csillárja négyágú volt, fa, és most százhúszezret ér, a sárgaréz állólámpája ötezer-kilencszázat, és voltak színes sámlijai meg egy zöld heverője, és lila kredence…

Tegnap újabb cédulát találtam. Az volt ráírva: gázfűtés kiszerelhető kétszázötvenezerért, hétfőtől péntekig reggel kilenckor.

Egészen kicsike utcában lakom, magamban azt szoktam mondani, három szárnycsapás az egész.

Ha meghalok, sok tárgyam lesz.

Anasztázia

Szentélyt építek

„Nem értem, pedig annyira hiányzik" – szenvedek. Már két napja hallgat a Bence, pedig küldtem rá vagy húsz üzenetet. „Nagyon hiányzik, nem érted?" – markolom a telefonomat, de a vonal másik végén csak szusszanásokat hallok és valami sutyorgást. „Nem is rám figyelsz" – rökönyödöm meg. „Jaj, ne izélj már, csak a macskának adtam enni, de esküszöm, figyeltem". „Na és mit mondtam?" – kérdezek azonnal vissza, de hallom, megint nem figyel, most is a macskával sutyorog, ahelyett hogy RÁM figyelne. „Még ő is cserbenhagy" – gondolom, de nincs erőm letenni a telefont, mert ha ő nem, hát ki hallgatná meg a sírásomat.

„Annyira szerencsétlen vagyok. Egy hete még elhívott egy koncertre, most meg sehol." „Ja, háát, ilyen az élet" – megint nem rám figyelnek a vonal másik végén. „Nem baj, gondolom, leszel te még bajban, és akkor majd én se figyelek oda" – de ahogy ezt kigondolom, érzem is, hogy mennyire nevetséges vagyok, így, 22 évesen. Egy álmot kergetek, amelyet tegyük fel, most Bencének hívnak. Várom ezt az álmot, amely néha itt van, néha máshol. Pedig vizsgaidőszak van, meghúztak statisztikából, és már csak két nap van az utóvizsgáig, én meg összetörten gyantázom a lábam, csipkedem a szemöldököm, és várom vissza a Bencét.

„De hát ő is biztos vizsgázik" – próbál jobb belátásra téríteni a barátnőm. „Akkor meg miért nem képes megemelni azt a rohadt telefont?"

„Van egy ötletem, tegnap olvastam" – vált hangot. „Építs szentélyt a szoba jobb sarkába. Legyen benne két bábú, írd rá a neved, a másikra meg a pasiét – és meglátod, segítenek az istenek."

„Milyen istenek, hülye vagy? – kérdezek vissza, „ugyan már, mit tud nekem segíteni két bábú meg két név épp a jobb sarokban?"

„De miért? Most olvastam egy keleti könyvben, hogy ez működik."

Letesszük a telefont, a szobám ajtajában állok, és már tudom, hol lesz a szentély. Találok két fabábút, ráírom a hátukra a nevünket, és biztos vagyok a sikerben.

Csörren a telefon. Egy fiú köszörüli zavartan a torkát. „Szia, Zoli vagyok. Múltkor találkoztunk a jégen, emlékszel?" Igen – felelem bizonytalanul, és hirtelen megjelenik szemem előtt a nagy Ő. Át is léptem a Bencén. Ő legalább felhívott. „Várj egy pillanatig" – szólok a telefonba és a szentélyhez sietek. Átírom a neveket, nehogy az istenek félreértsenek valamit.

BGI

A KÉPCSARNOK

MEGHÍVJA ÖNT

BECK JUDIT

FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSÁNAK
ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA
1972. NOVEMBER 2-ÁN,
CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 5 ÓRÁRA
A MEDNYÁNSZKY TEREMBE
(BUDAPEST V., TANÁCS KRT. 26.)

MEGNYITJA:

KÁLLAI FERENC
KIVÁLÓ MŰVÉSZ

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ:
1972. NOVEMBER 2—18.
HÉTKÖZNAP 9.30—18 ÓRÁIG
SZOMBATON 9—14 ÓRÁIG

KNy

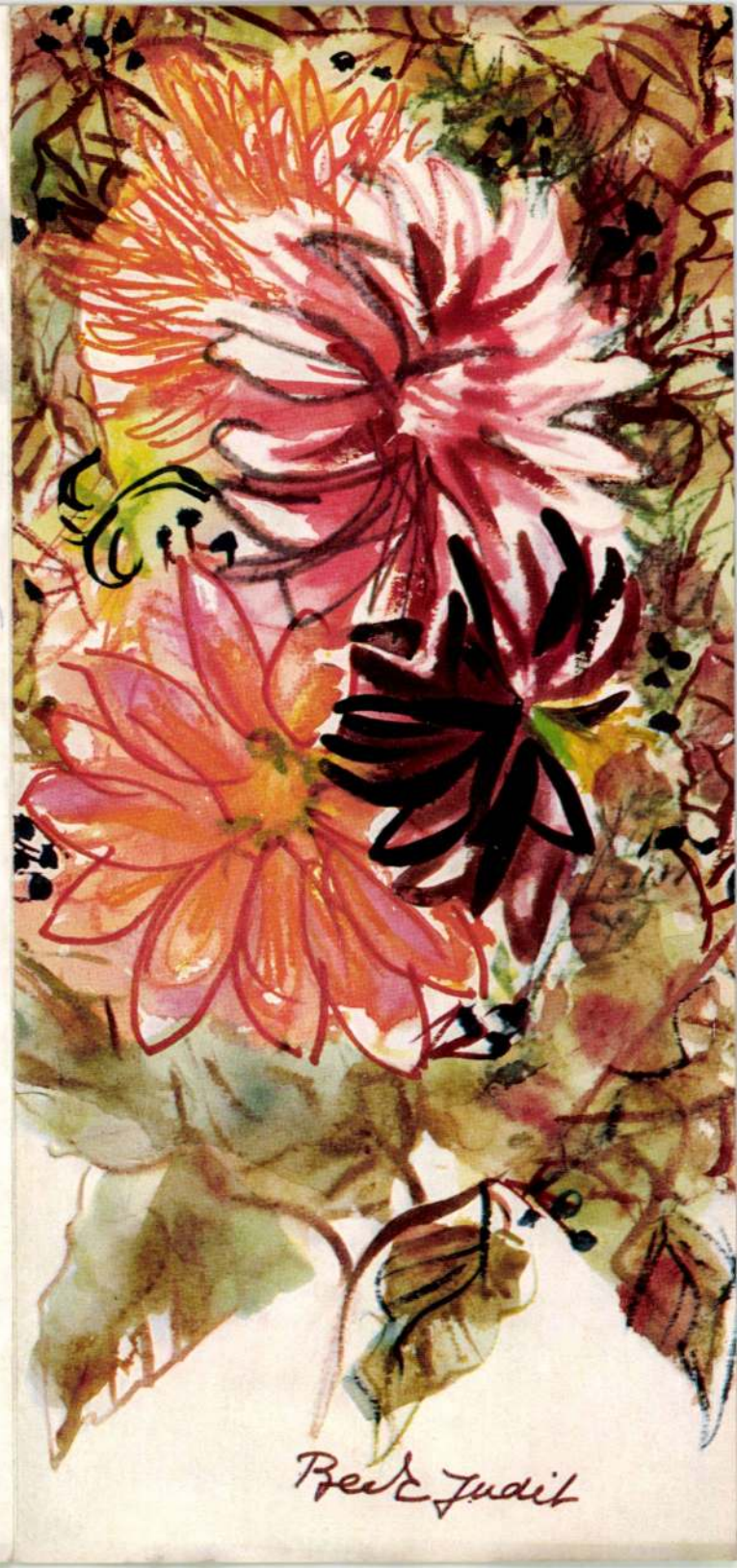

BECK JUDIT

talán legkedvesebb, mindenesetre leggyakoribb témája a virág. Akkor is sokat foglalkozott e témával, amikor művészi tevékenységének súlypontját azoknak a színészportréknak a festésére, rajzolására helyezte, amelyekben oly találóan jellemezte a színészt és szerepét. Hogy most önálló kiállításnyi anyagot gyűjtött össze a virágfestményekből, az azt tanúsítja, hogy figyelme az eddigieknél fokozottabban erre irányul, s hogy nagy szerénységgel csak és kizárólag művészete kvalitásaival szeretne sikert aratni.

A virágok iránti érdeklődését nem valamiféle botanikai kutatószenvedély, hanem festői izgalmak keltették fel: eredendő és csillapíthatatlanul heves koloritszomj, érzék és vágy az akvarell művelésére.

Éppen ezért Beck Judit virágainak lélegzését a színek frissesége, dekorativitása, a tónusok finomsága és a rajz gracilitása adja meg. Egész életüknek meghatározója ezeknek az artisztikus eszközöknek az összessége.

Beck Judit nem portréigénnyel festi a virágokat: egyedi karaktervonásaikból csak azt figyeli meg, amit a festő anélkül észlelhet, hogy az igazi festészet határain túlra tévedne. Célja túlmutat a lefestésen. A virágon keresztül a virágot termő évszakról szól. Annak ízét, zamatát, atmoszféráját sűríti egy-egy képbe. A virág mint szülőévszakának tükre, a végtelen természet periodikus megújulásának érzékletes kifejezője: életünket át- meg átszövő mulandóság az állandóság köntösében. Az erről, jobbára Szentendrén készített lírai feljegyzések ciklusba gyűjtve és a kőrengeteg, az aszfaltfelületű belváros eme kiállítótermében bemutatva lélekemelő élmény minden betérőnek, olyan, mint az üdítő séta a földi gyönyörűségek kertjében, a hortus deliciarumban.

E séta élményeit a humorosan fintorgó kerámia-szobrocskák és az agyagjáték örömeit éreztető edények látványa gyarapítja, jelezvén alkotónk egyik legújabb tevékenységi körét.

A kiállításon a felszíni flóra szépségeit a víz alatti flóra és fauna pompás világával a törhetetlen plexiüveg hátlapra festett tüzes koloritú képecskék bővítik ki. Kiválóan alkalmasak enteriőrök díszítésére, miként azt az egyik óvodában elhelyezett képek bebizonyították. Jó lenne állandósítani ezt a virágfestmények nyújtotta élményt, esetleg virágnaptár formájában.

Tóth Antal

JUDIT BECK

Ses sujets favorits, peut-être, mais certainement les plus souvent répétés sont les fleurs. Pourtant cet intérêt si prononcé pour les structures botaniques n'est pas celui d'un chercheur scientifique, il est issu d'une autre passion qui s'appelle émotion picturale : un soif spontané, violent et inassouvi des couleurs, ainsi que le sens et le désir éveillés par la pratique de l'aquarelle. Les fleurs de Judit Beck évoluent dans la fraîcheur, la finesse et la force évocatrice des tons, ainsi que par la légereté aérienne du dessin. C'est l'ensemble de tous ces moyens expressifs qui détermine leur vie.

En peignant des fleurs, Judit Beck ne veut pas les copier : elle ne retient de leurs caractères personnels que ce que le peintre on peut observer, sans dépasser les limites de son art. Son but va au delà de l'aspect pictural, il vise à travers les fleurs, le moment qui les a produites; c'est le goût, la saveur et l'atmosphère de ce moment qu'elle entend concentrer sur l'image. La fleur, en tant que reflet de sa saison, est l'expression vivante du renouvellement périodique de la nature infinie : une idée de passage, qui croise maintes et maintes fois notre vie, enveloppée dans la robe de la pérennité. Ces images lyriques réunies en un cycle et présentées dans cette galerie de la cité de pierre à surface goudronnée donnent une vision édifiante à tous les spéctateurs qui y entrent, elles font l'impression d'une promenade rafraîchissante au jardin des délices.

Les statuettes en céramique, figurines grimaçantes pleines d'humour, complètent les sensations de la promenade et donnent, en même temps une idée de la dernière préoccupation de l'artiste. Aux beautés de la flore terrestre s'ajoutent celles des flore et faune sub-aquatiques et des images peintes sous plexiglass, aux couleurs ardentes: matériaux particulièrement aptes pour les décors d'interieurs comme le prouve une expérience récente réalisée dans un jardin d'enfants.

Antal Tóth

JUDIT BECK

Flowers are a frequent, if not favourit subject of the art of Judit Beck.

Even in earlier years, when her interest was centered around expressing in portraits, painted of actors, the character of the actor and at the same time the essence of the role played by him, she was captured by the beauty of flowers. The collection of flower paintings, here exhibited, shows that her interest has developed in this direction and with exceptional modesty she wants to achieve success solely by the quality of her art.

Her interest in flowers is not motivated by some passion for botanical research, much rather by artistic fervour: an original and unquenchable thirst for colour, a taste and desire to paint water-colour.

Thus the soul of her flowers is expressed by the freshness, decorativity, delicacy of tint and grace of her colours. The totality of these artistic means lends life to them.

Judit Beck does not claim to paint images of flowers:. she observes of their individual characteristics only those which do not lure her into trespassing the limits of true painting. By painting flowers she speaks of the season of their growth and concentrates all the flavour, aroma and atmosphere of this season in her picture.

The flower as the mirage of the season of its birth is suggestive of the periodical revival of nature, the ephemeral quality of existence in the guise of stability. This collection of lyrical notes, painted mainly in Szentendre, offers a delightful experience to everybody who enters this exhibition in the middle of the asphalt jungle of the city, it offers a promenade in the garden of mundane pleasures, in the "hortus deliciarum".

The adventure of this promenade is enriched by the humorous ceramic statues and the pots conveying the pleasure of playing with clay, representatives of a new field of creation of the artist.

A new technique developed by the artist, painting on the inner surface of plexy-glass, acquaints the spectator with the intriguing and miraculous fauna and flora of the world below water. This technique is suitable for the decoration of intimate interiors, as it is proven in its application in a kinder-garden.

Antal Tóth

Beck Judit

Molnár Edit fordítása

Magyar Nemzet 1984. VIII. 4.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1981 ÁPR 22
MAGYAR MEZŐGAZDASÁG

Beck Judit festőművész

Károlyi Mihály arcképe az AGROINFORM könyvtárában

1021

A Magyar Tanácsköztársaság kikiáltásának 62. évfordulója alkalmából az AGROINFORM bensőséges ünnepségének keretében került sor a Károlyi Mihály Országos Mezőgazdasági Könyvtár névadója arcképének leleplezésére. A festményt, amely Beck Judit festőművész műve, az intézeti dolgozók jelenlétében a könyvtár olvasótermében helyezték el.

Beck Judit, késő

L.: Nagy L.

Tüskés Tibor: Nagy László 263-270
Jelenkor, Pécs, 1982. márc. XXV (3)

Beck Judit, festőművésznő

A Szentendrei Múzeumban júl. hó végéig látható a „Pest megyei tárlat, 1980" c. kiállításon, melyen szerepelnek a művésznő művei.

Losonci Miklós: Pest megyei tárlat, 1980.
Pest Megyei Hírlap, 1980. júl. 2.

Beck Judit festő-grafikus-
művész

1981. júl. 31. Petőfi 1o.45 S.Zné

Láttuk, hallottuk.

- Cegléden a Kossuth Múzeumban néhány napja megnyílt Beck Judit festő- és keramikus művész kiállítása. A tárlaton Mélykúti Ilona készített riportot.

- A kiállítás rendezője Mucsi András művészettörténész.

- A kiállítás zömére azt lehet mondani, hogy grafikai kiállítás. De szerepelnek érdekes egyéb technikával készült virág-képek, csendéletek, plexi, üvegre festett csendéletek, batik eljárással készült képek, ezen kívül ami a művésznek rendkívüli sokoldalúságát mutatja, szerepelnek textilek, faliszőnyegek és roppant érdekes, rendkívül kedves kerámiák is. Ezek főleg állat ábrázolások.

- Virágok és állatok. Én úgy tudom, hogy azelőtt főleg portrékat festett. A portrékból, a színész portrékból hogyan lettek virágok?

- Én azt hiszem, hogy ez nem is egészen másszerű lett, mert engem valahol mindig a jellemábrázolás érdekel. Én azt gondolom, hogy a virágoknál is valahol jellemábrázoló vagyok. A virágokban is a legjellemzőbb vonásokat akarom mindig kihozni ilyesféleképpen függ össze a portré, a színész portré és a virág portré. Én azt gondolom és azt tapasztaltam a kiállításaim folyamán, hogy azért okoz úgy látszik örömöt az embereknek, mert a színeket szeretik az emberek, és én bőven élek ezzel a lehetőséggel. Pl. az üveghátlap festés, ami mondjuk egy saját kidolgozású technika és alapjában véve óvodák számára találtam ki, sajnos még nagyon kevés óvódában sikerült elhelyezni, mert úgy tervezik sajnos az óvodákat, hogy csak üveg felület, beépített szekrény felület van újabban, de volt már egy, két óvoda és akkor láttam a gyerekek énekelni kezdtek amikor meglátták a képeket. Ennél kedvesebb fogadtatást nem is tudok elmondani. Évszakokat ábrázoltak, rögtön értették, hogy miről van szó és az is az előnye ennek a technikának, hogy a gyerekek magasságához lehet elhelyezni, miután hátulról van festve, a gyerek hozzá is nyúlhat, ha akar. Mert azok szeretnek hozzányúlni, tapogatni a dolgokat. A színek annyira élőek, semmilyen technikával nem lehet ennyire tiszta színekkel dolgozni.

- Sokszor sivár, jellegtelen óvodáink érdemes lenne ilyen és ehhez hasonló művészi alkotásokkal díszíteni, szebbé tenni. És az sem lebecsülendő szempont, hogy ezek az alkotások fejlesztenék a gyerekek ízlését.

..-.-.-.-.-.-.-..

MDK

Bechtold bronzöntő

az Iparegylet első kiállitásán ezüstérmet nyert

Pesther Handlungszeitung, 1842, okt. 5. 349-51 l; okt. 12. 357-59 l.

Beck Judit festő-grafikusművész

1980. VIII. 15. Kossuth 17,35 Áné

Láttuk, hallottuk...

- A gödi Kilián György Általános Iskolában látható Beck Judit festőművésznő kiállitása. Látszik-e a müvésznő képein, hogy Beck Ö. Fülöp családjából származik, Beck Ö. Fülöp lánya? Mucsi András müvészettörténész válaszol.

- Hát a kiállitás jellege olyan, hogy ezeken a képeken természetszerüleg nem látszik, hogy Beck Ö. Fülöpnek a lánya. A kiállitás tulajdonképpen egy kamarakiállitás, amely Beck Juditnak rendkivül gazdag munkásságából csupán a grafikai munkáit emeli ki.

Ami a grafikai tárgyakon kivül szerepel a kiállitáson az tulajdonképpen csak utalás Beck Judit szélesebb körü müvészeti tevékenységére. Igy a faliszőnyegekre, az üvegfestményekre és a korábbi illegális képzőművészeti tevékenységére, amelyet egy 1944-ből származó politikai karikatura képvisel, és egy felszabadulás után készült politikai plakát, amely tulajdonképpen az első politikai plakát volt.
A kiállitás anyaga elsősorban virágokat mutat be. Ezek között a legszebb és a legvonzóbb a Virágnaptár cimü sorozat, amely 13 lapból áll, és finomságukban az ábrázolt növényeknek, gyógynövényeknek, virágoknak, rügyeknek, virágzó ágaknak a szépségét, gazdagságát olyan egyszerüséggel és olyan közvetlenséggel mutatja be, ami a hasonló jellegü japán és kinai grafikákra emlékeztet.

BECK JUDIT

Magyar Nemzet 1982. XII. 18.

„Megvan az utam, ezen haladok"

Találkozás Beck Judit festőművésszel

Színészarcok, szerepek, egy-egy utánozhatatlan és már soha meg nem ismétlődő mozdulat, gesztus — *Beck* Judit alkotásaira gondolva elsősorban talán művészportrei jutnak az ember eszébe. Legutóbbi, mindössze egy termet elfoglaló kamarakiállításán azonban egy másik világ, a színek egészen kivételes tömörségének, melegségének egyedülálló hatása tartja fogva a látogatót. Még a *Tél* című kompozíció borzongató, hideget árasztó kékjében is van valami barátságos, megnyugtató. És nehezen felejthető. A képeket vé-

Beck Judit tollrajza

gignézve e különös színvilágot teremtő *üvegfestési technikáról* kezdtünk el beszélgetni.

— Mindig is szerettem, *ha a palettám üvegből volt* — mondja Beck Judit. — Amikor már elhasználtam a festékeket, mielőtt kidobtam volna az üveget, megfordítottam. Gyönyörűek, intenzívek voltak a rajta maradt színek. Ez a tapasztalat csábított legelőször arra, hogy megpróbáljak üveglapra, vagyis annak a hátlapjára festeni. . *Már elég régen kialakítottam magamnak ezt az eljárást, de aztán hosszú időre abbahagytam, mert néhány üvegképem eltört.* Csak akkor kezdtem el újra, amikor fölfedezték a *törhetetlen* üveget. Később, amikor már komolyabban kezdtem ezzel a festési technikával foglalkozni, észrevettem, hogy az ismerős gyerekek mennyire szeretik ezeket a nálam látott képeket a színeik miatt. Így alakult ki az az elképzelésem, hogy együttműködve az építészekkel — úgyis sok szó esik erről az igényről mostanában — már az óvodák tervezésénél érdemes lenne belekomponálni az épület architektúrájába ilyen alkotásokat, nem utólag elhelyezni. Ez azonban nagyon nehezen jött létre. Egyetlenegy építész volt, akit ez igazán érdekelt, és így *a XI. kerületben van egy óvoda, ahol sikerült ezt az elképzelést megvalósítani.*

— Festészetének másik jellegzetes műfaja a színészportré. E sajátos témaválasztásban mennyiben van szerepe annak a körülménynek, hogy Ön Major Tamás felesége?

— Persze, biztosan van, hiszen módomban volt végigtanulmányozni alakításait, és elfogultan vagy elfogulatlanul, de mindenképpen érdekelt az egyénisége. Neki még modellt sem kell ülnie, hiszen minden mozgáslehetőségét ismerem, annyiszor láttam egy-egy szerepében, és olyan sokszor rajzoltam. De ettől függetlenül is, *már gyerekkorom óta érdekel a portréfestészet.* Nem úgy, mint egy pillanat megragadása. Legérdekesebbek azok a színészportré-kísérleteim lettek, amelyek úgy születtek, hogy a kezdetektől végigkísérhettem a próbafolyamatot, láthattam egy-egy darab és szerep kibontakozását. Rátkai Márton utolsó nagy szerepe, a *Revizor* polgármestere például nagyon izgatott engem, annyira megdöbbentő figurát alakított. Nem volt nagy kedve modellt ülni (pedig szerette a képzőművészetet), de aztán, amikor már alakulni látta a képet, egyre jobban érdekelte, sőt később azt állította, hogy a kép továbbfejlesztette az ő szerepformálását. Én távol voltam azon a nyáron, de utólag megtudtam, hogy álландóan az elkészült kép előtt ült, és dolgozott a szerepen.

— Pályaválasztásában szerepet játszott-e az, hogy édesapja neves szobrász és éremművész volt?

— Az én *pályám természetesen nem véletlen.* Már egész kisgyerek koromban az alkotás légköre vett körül. Sőt, amint arról apám elbeszéléséből értesültem, már ötéves koromban elloptam a színes ceruzáit, és rajzolni kezdtem. Az érdekes az, hogy apám keramikusnak szánt. Én viszont festőpárti voltam. Még elég ifjan — tizenhat éves sem voltam — Csók István fölvett rendkívüli növendéknek. De fiatalkoromban a mozgásművészettel is komolyan foglalkoztam. Szentpál Olgának voltam növendéke. Berlinben egy film próbafelvételéig is eljutottunk, de hát azután másként alakult az élet. 1933-ban Berlinben ért engem Hitler hatalomra kerülése. Sietve, míg még lehetett, Párizsba mentem, ahová egy festő házaspár, Szenes Árpád és Vieira da Silva meghívott. Nagyszerű művészeket ismertem meg az ő köreikben. Párizsban már nem volt energiám újrakezdeni a mozgásművészetet, egyre inkább csak festéssel akartam foglalkozni. De a mozgás, a ritmus azóta is nagyon fontos a számomra. Ezt, gondolom, a kompozícióimon is érezni lehet. Akkoriban divatrajzból és anyagminta-tervezésből éltem. Később, amikor első férjemmel, dr. Gombosi Györggyel, az ismert műtörténésszel visszatértem Párizsba, restaurátorként működtem mellette évekig. Szükség volt rá a megélhetéshez, de érdekelt is. Amikor kitört a háború, sokakkal ellentétben mi hazamenekültünk. Azt mondtuk, ha mindenki odavész, akiket szeretünk, akkor nem akarunk megmenekülni. Kissé romantikus elképzelés volt... Szegény férjem aztán itt el is pusztult. Ezekben az években, 1943—44-ben nagyon keveset lehetett képzőművészettel foglalkozni, bár az illegalitásban röplapokat rajzoltam, amiket azután rotaprint eljárással sokszorosítottunk. A felszabadulás után először plakátokat készítettem. Az első május elsejére még kézzel festettük a Nemzeti Színház *Duda Gyuri* és *Az özvegy Karnyóné* című előadásaihoz a plakátokat... Gyerekkoromban nagyon szerettem az agyagot gyúrni, bár arról hallani sem akartam, hogy kerámiát készítsek. Talán ez a játék most egy kicsit menekülés is bennem a képzőművészetben felmerülő problémák elől.

— Milyen problémákra gondol?

— Ha komolyan megnézzük a dolgot, *ma egészen mást neveznek képzőművészetnek, mint amikor én indultam.* Azt hiszem, mindinkább a szép felületek játéka felé terelődik a festészet, a mondanivaló már majdhogynem szégyen. *Amit ma képzőművészetként csinálnak, az szerintem inkább iparművészet.* Ami a felülettel foglalkozik tartalom nélkül, azt nem tudom képzőművészetnek tekinteni.

— Mivel foglalkozik mostanában?

— Nagyon messzemenő, nagy terveim nincsenek. Szép csöndesen dolgozom magamnak, de persze nemcsak magamnak. Egy színész rögtön megkapja a közönség véleményét, közvetlen kapcsolatban van vele. A festő számára is nélkülözhetetlen ez a kapcsolat, még a továbbfejlődés szempontjából is. Ezért van szüksége a kiállításra. Többnyire nagy élmény az ilyen találkozás, hiszen megtudhatom, hogyan hat az emberekre, amit csinálok. *Ma olyan irányban akarnak minden áron újat, amilyen irányban én már nem tudok haladni.* Nekem megvan az utam, ezen haladok. Tulajdonképpen boldog ember vagyok, és érzem, hogy valóban tudok örömet szerezni az embereknek. Ezt pedig nem tartom szégyennek.

Szűcs Katalin

ége

iden! Mieft a jövő esztendőben!

— Tudjuk jól, miért — válaszolt a felesége jelentőségteljesen. — A klikkek, a baráti érdekközösségek hátráltatják! Nehezen viselik el az igazi, eredeti tehetséget!

A férje rámeredt, mint a gazdag, de egyoldalú koszttal már túltelített ember, aki titokban és régen egy olcsóbb, de szája elől konokul elvont táplálékra vágyik.

— Igen, igen, így van, de azért áz iden kellene megadni nekem a lehetőséget, hiszen novemberben leszek hatvanéves! Hát én ennyire nem számítok? Az én jubileumom semmit nem jelent? Azt nem kell figyelembe venni?

— De, épp ez... éppen ez jelenti, hogy nagyon is figyelembe veszik! Éppen az, hogy kiszámították, mivel sebezhetnek meg, azért tolták el a jövő évre a kiállításodat!

Dömölky erre már nem felelt. Háttal lezökkent a karosszékbe, így jelezte, hogy erről a tárgyról nem óhajt tovább beszélni.

Két héttel később, a belvárosból hazatérve, kabátban, sapkában mindjárt a konyhába sietett.

— Turjánnal találkoztam — közölte felindultan Vilmával, aki tüstént feléje fordult a tűzhely mellől. — Nagyon dicsérte a Baki-Tóth kiállítását.

— Csak azért, hogy megbántson — szúrta mindjárt közbe az asszony. Gúnyosan félrehúzta a száját. — Ó, de nagyvonalú a nyavalyás! Mintha őt nem is rágná az irigység.

— Arról is informált, hogy Fábiánt... a suttogások szerint... — Dömölky hangja elfulladt —, hogy Fábiánt április negyedikén újra kitüntetik, ezúttal az...

— A suttogások szerint! Sokat fecsegnek az emberek! — rázta meg fejét az asszony. Izgalmában a rövidebb lábára döccent. — Szóval, hogy Fábián megint... Szinte hihetetlen, Turján talán csak...

— Lehet, hogy csak füllentett, de az tényleg kizárva, hogy csakugyan... Hiszen némelyeket mindennel elhalmoznak, másokat meg... — Dömölky komoran meredt a feleségére, a hangja nehezen tört fel. — Mondtam neked, hogy rólam, a hatvanadik esztendőmről nem vesznek tudomást.

— Rohadt társaság. Úgy ahogy van, rohadt. Az igazi művészt marják, mellőzik, megalázzák. De a jövő... hidd el, az mégis neked dolgozik.

— Csak legyen időm kivárni... — mormolta Dömölky keserűen. Csüggedt mozdulattal vette le kopaszodó fejéről a sötét svájci sapkát, és úgy engedte válláról Vilma segítségével a kabátot, mint aki egy ráakasztott gyászlepel alól bújik ki.

Három nappal később Dömölky festékbeszerző útjáról izgatottan rontott be a lakásba, kezében az egyik nyitott napilappal.

— Vilma, Vilma... képzeld csak, mi történt! Fábián... Fábián az éjszaka agyvérzést kapott és meghalt. — Kezével az újságra csapott. — Itt a cikk! Az éjszaka agyvérzésben meghalt!

— Nahát! — csapta össze két tenyerét az asszony. A lap után kapott, mint akinek az ura szava sem elegendő. Amint a tudósítás végére ért, sajnálkozó arccal, de üres hangon így szólt:

— Nahát, hogy ilyen váratlanul... Szegény Liza, képzelem, milyen nehezen viseli el. Hát csak ennyi az ember élete...

— Ennyi... — ismételte meg az ura, de nem teljesen a helyzethez illő csüggedtséggel. Inkább úgy, mint aki pontot tesz egy, a sors által meghozott, igazságos ítélet után.

A temetésre Dömölkynek el kellett mennie. Erre a hajdani szoros főiskolai kapcsolat is kötelezte. Meg azután távolmaradásá egy olyan eseménytől, amelyen a festők többsége részt vesz, nem lett volna okos dolog. Reggel kilenckor indult el és dél körül érkezett haza. Csontos, beesett arca sápadt volt, ritkuló haja zilált. Úgy zuhant bele a műtermi karosszékbe, mint akinek pontosan idáig tartott a testi ereje.

Az asszony gyorsan utána bicegett:

— Az istenért, mi történt veled? Rosszul vagy? — Ijedten állt az ura két mereven előrenyújtott lábfeje között.

Dömölky ültében feljebb húzódzkodott és szenvedő tekintetével az asszony arcába meredt.

— Tudod milyen temetése volt Fábiánnak? Tudod te azt?

— Milyen? — kérdezte remegő hangon Vilma.

— Nemcsak Horváth beszélt, a céh megistenült „nagy öregje" — ezt a két szót Dömölky epés megvetéssel ejtette ki —, nemcsak a szövetség főtitkára, meg a Hazafias Népfront titkára...

— A kerületi, vagy a budapesti? — vetette közbe gyorsan Vilma.

— Nem. Az országos népfronté... Szóval nemcsak ők... és nemcsak Dévai, a jó barátok nevében, hanem a művelődési miniszterhelyettes is! A miniszterhelyettes!

— Ugyan már... hihetetlen! — Az asszony összecsapta a kezét és el is sápadt. — Hihetetlen! Ha nem tőled hallanám...

— De igen, igen! Erre nem voltam elkészülve. — A festő szája körül az izmok többször egymás után megrándultak. — Hát ki volt ő, hogy ilyen temetést rendezzenek neki? Egy Braque, egy Picasso?

— Ugyan már, ne túlozz. Nagyon találóan fejezted ki: ezt megrendezték neki. — Az asszony tekintete is szenvedő lett, de hangját megélesítette a gúny. — Hiszen ismered Lizát. Lefogadom, hogy nagy bánatában is végigkilincselte az illetékeseket. Kért, könyörgött, sírt, vitte az ura kiállításának plakátjait, a kritikákat, a kitüntetéseket. Tudod, mennyire agilis!

Dömölky rángó arccal, de szómjasan hallgatta a felesége érveit. Szemét azonban a temető irányába fordította. S mint aki a sebét még mélyebbre akarja vájni, belső látásával újra végignézte az egész szertartást, és tehetetlen, fájó dühvel felkiáltott:

— Lehet, hogy Liza mindezt megtette. De nem hárították el! Nem rázták le! Megcsinálták neki ezt a nagy felhajtást!

— Most találtad el igazán... most! — Vilma előrenyújtott mutatóujját megrázta a levegőben. — Felhajtás volt, semmi más! Liza, meg a hasznos cimborák jóvoltából.

Dömölky ezúttal mintha nem hallgatott volna rá. Felugrott s ideges gyorsasággal járkált a műteremben, mint akit gyötrő gondolat kérlelhetetlen ostora kerget. Hirtelen megtorpant a felesége előtt.

— Nekem nem lesz ilyen temetésem... biztos vagyok benne, hogy nem lesz — mondta szenvedőr, marcangoló öngúnnyal.

— Már hogyne lenne... — válaszolt mindjárt, vigasztaló puhasággal az asszony. — azért nem szabad túlzásba esned... Ezzel a művészetedet is lebecsülöd. Még sok-sok év áll előtted. Nagy művek sora... A teljes beérés időszaka. Ez törvényszerű. És majd, ha elérkezik az ideje...

De a festő feldúltan, még mindig az előtte teljes elevenséggel megjelenő, magas rangú szónokokra figyelt.

— A pártközpont képviseletében megjelent Szoboszlait még nem is említettem neked. Ezt mivel érdemelte ki? Mondd, mivel? Előre lefogadom, hogy az én temetésemre nem jön el, nem tart beszédet.

Az asszony, aki egyik lábáról a másikra döccenve, fordult az ismét le-fel járó férje után, most, tekintetében aggodalommal, hangjában hittel és vigasztaló lágysággal mondta:

— Ugyan már, ne képzelődj... Hogy jön egy Fábián tehozzád. Most már mérközni sem tud veled. Csak azt dobhatta a mérlegre, amit eddig csinált. Az pedig...

— Ez igaz. Az életmű értéke nagyon is vitatható — mormolta nyugodtabban Dömölky. Hallhatott néhány pillanatig, mint aki a felmerült, új nézőpont szerint veti latra Fábián festői hagyatékát, azután arcán a kín rángásával ismét felkiáltott:

— Éppen ezért nem értem... nem foghatom fel... Hogy jött ő ehhez a temetéshez!

A műterem levegője ismét megtelt a szokott feszültséggel.

Beck Judit

Beck Judit
1909 Bp. –

Bp. 1137 Pozsonyi út 40
2000 Szentendre, Vörös Hadsereg útja 51.

A Képzőművészeti Főiskolán Csók István növendéke volt, 1933-ban Berlinben, Párizsban tanult. 1936-tól dolgozik Szentendrén. 1935 első kiállítása és Szinyei Társaság díja, tagja a Baloldali szemléletű Képzőművészek Lej Társaságának (KVT) Csaknem minden országos kiállításon és a szentendrei, ennint a Pest Megyei tárlatokon részt vesz. Önálló kiállításai: 1938 Tamás Galéria, 1942 Nemzeti Szalon, 1946 a Liszt Ferenc téri Bibliotéka, 1953 Fényes Adolf Terem, 1954 TIT Kiállítás, Varsó, 1960 Derkovits-terem, Genf, 1961 Georghiu Dej Hajógyár, 1966 Csók Galéria, 1968 Bécs, Collegium Hungaricum, Pécs, Kaposvár 1970 Dunaújváros, 1974 Bp. MÁV-kultúrház, 1976 Szentendre, Művésztelepi Galéria.

Kiállított művei:

Rózsaszínruhás lány 1971 (o. temp. üveg) 24x23,5 cm
– fotó – Sárgaruhás lány 1971 (o. temp. üveg) 28x20 cm
Major Tamás 1976 (o. temp. vászon) 80x60 cm
Szentendrei piac 1976 (o. temp. falemez) 120x125 cm

Szentendrei Művészet 1976
MNG 1976 május

Beck Judit, festő

A Pécsi Janus Pannonius Múzeumban rendezett művészeti kiállitások 1945-1974 között:

1968-ban rendezett kiállitás: Beck Judit képei
Szigetváron, 386.old

Barkadi Nestor: A Jan.Pann.Múz.vázlatos története a Felszabadulástól napjainkig 373.old

A Jan.Pann.Múz.Évk. XIX. 1974. Pécs

Beck Judit, festő

--

A Pécsi Janus Pannonius Múzeumban rendezett művészeti kiállitások 1945-1974 között:

1968-ban rendezett kiállitás: Beck Judit képei /Pécsett/, 386.old

Barkadi Nestor: A Jan.Pann.Múz.vázlatos története a Felszabadulástól napjainkig 375.old

A Jan.Pann.Múz.Évk. XIX. 1974. Pécs

Beck Judit festőművész

A képzőművész Szövetség Lestő szakosztályának kiállítását a Műcsarnokban rendezték meg. „Festészet '47" címmel nyílott szerdán a művész műve.

Horváth György: Festészet '47.
Magyar Nemzet, 1948. febr. 5.

Beck Judit

Beck Judit festőművésmő
1945 tavaszatól őszig Tisza-
ladányban elt.

Győri Sándor: Visszaemlékezések.
Művészet, 1977. szeptember - 26. oldal.

Beck Judit, Festő

Budapesten, a Csontváry-teremben megnyílt a szolidaritási festmény kiállítás. 84 festőművészünk ajánlotta fel egy-egy alkotását a magyar szolidaritási mozgalom támogatására. — A művész „Csokrok" c. festményét ajánlotta fel a mozgalomnak. (említve).

Esti Magazin

1978. jún. 15. Kossuth 18.30 – V Gné.

Beck Judit, festőművész

Ötven évvel ezelőtt, 1929-ben alakult meg a szentendrei művésztelep. Itt mindenki szentendrei motívumokkal írta el saját, senki máséhoz nem hasonlítható karakterét. A művész is itt, ebben a különös környezetben, művészete gazdagodott, formálódott.

Losonci Miklós: Szentendre festői világa.
Pest Megyei Hírlap, 1949. jún. 10.

Beck Judit

Beck Judit (1909–): festő, Beck Ö. Fülöp leánya. Csók István növendéke volt. Tájképeket, csendéleteket, portrékat fest, bábfigurákat tervez.

Mihályfi Ernő:Művésszek,barátaim
Bp.Corvina 1977

Beck Judit, Gestő

Megem litve.

Domokos M: Esti beszélgetés Hatvany Lajosnével – Ferenczy Béniről 111–120.

Tiszatáj, Szeged, 1979. júl. XXXIII/7.

Beck Judit, festő

L.: Faragó Géza

Rózsa Gy: Kinkári plakátok ... 7.

Népszabadság, Bp. 1978 nov. 17.

Beck Judit

Illusztrációk

Gergely Ágnes: Az aktuális Shakespeare, az...
Új Tükör, 1979. április 22-20. lap.

Beck Judit

Barabás Márton festőművész a Fiatal Művészek Klubjában december 16-tól,
Vidéki Brigitta festőművész a Helikon Galériában december 15-től,
Segesdi György szobrász a Nemzeti Galériában december 20-tól,
Blaskó János festőművész és Tamássi Zoltán grafikus a Műcsarnokban december 22.-től,
Léderer Tamás szobrász a Fényes Adolf Teremben december 22.-től mutatja be műveit.
Nádler István festőművész kiállitása a Szobosztói Galériában december 31-ig,
Beck Judit festőművész kiállitása a Hazafias Népfront Klubjában december 29.-ig tart nyitva, - közli a lap kulturális eseményeket ismertető rovatában. Élet és Irodalom, Bp. 1977. dec. 17. XXI. évf. 51. sz. 8. lap.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337 748, 340-726
1979 SEP „ 2
PEST MEGYEI HÍRLAP
Beck Judit
festőművész

MAGAZIN
1979. SZEPTEMBER 2., VASÁRNAP

Liliom 1021

Beck Judit akvarellje (papírdomborítással)

A lombikbébi

Egy híres nőgyógyász mondta, hogy a nők két dologért hajlandók még a poklon is átmenni: hogy ne legyen gyerekük (amikor nem akarják), és, hogy legyen gyerekük (amikor akarják). Ez utóbbit támasztják alá, hogy Angliában pár hónapja megszületett a második lombikbébi is. Noha, ilyen irányú kísérletek már régóta folynak, sikerről csak az a két angol orvos számolhatott be, aki lombikban megtermékenyített petesejtet műtéti úton ültetett be az anyák méhébe.

Az első lombikbébi megszületése után a meddő nők valóságos telefonáradattal keresték fel a két orvost, akik azonban kénytelenek voltak lehűteni a kedélyeket. Kijelentették, hogy még hosszú éveknek kell eltelniük addig, amíg a megtermékenyítés új módja általánossá válhat.

Még pesszimistábbak az amerikai orvosok. Néhány vezető amerikai szakorvos kétségeit hangoztatta, vajon a lombikbébi testileg és lelkileg teljes értékű ember lehet-e? Legtöbbjük felhívta a figyelmet arra, hogy a kísérletek még csak kezdeti stádiumban vannak, és további kutatásokra van szükség. A Pennsylvania Egyetem professzorának a véleménye szerint állatkísérletek sokaságát kell még elvégezni. Csak így lehet meggyőződni arról, hogy a lombikbébinél alkalmazott megtermékenyítés nem jelent-e károsodást a születendő gyermek számára. Az angol orvosok speciális hormonokkal kezelték az anyaméhet, hogy az

?

ménye

ogyan jutott el az Állami-díjig?
— 1970-ben a *No-Spa* előállításá-t kaptam meg a díjat. Mégpedig ŏlegként. Akkor még nem bizo-yítottam jóformán semmit. A o-Spa csak az utóbbi időben futott nyire fel. Nekem sohasem volt boratóriumom, nem tölthettem na-okat a lombikok mellett. Ha ered-ényeket is értem el, elsősorban munkatársaimnak köszönhetem. Az gyógyszer kidolgozása sohasem y ember munkája. A produkció a ógyszervegyésztől kezdve a far-akológusig, a legkülönfélébb szak-nberek, laboránsok *összehangolt* vékenységének eredménye. Je-nleg éppen a *probon* továbbfej-sztésével foglalkozunk.

Hazájukban vehessék át

— Körülbelül 1970-ben kapcso-dtak be a prosztaglandin kutatás-a.

— Igen, méghozzá jó néhány év séssel. A gyógyszeripar történeté-en elsőként mégis nekünk sikerült rgalomba hoznunk *Enzaprost* né-en. Állattenyésztési szinkronizáló yagként használják, de alkal-azható a humán gyógyászatban is.

— Mit tart most a legfontosabb-k?

Beck Judit, festőművész

A Pest megyei pártbizottság Nagy Jenő u.-i székházának aulájában rendezett tárlaton az MSZMP-alapszervezetébe tartozó festők művei láthatók. A művész vegyes technikával ábrázolja együtt a madarat és a napraforgót. (említve)

Losonci Miklós: A sokrétű festészet tárlata.
Pest Megyei Hírlap, 1979. febr. 6.

Bacz Judit festőművész

Részt vesz munkáival a szentendrei
Pest megyei Tárlaton

(cikket l. "Barcsay Jenő festő művész!
című alatt
Losonci Miklós cikke "Pest Megyei
Tárlat 1978" című
Pest Megyei Hírlap 1978. X. 15

URBANIZÁLÓDÓ ORSZÁG

Tamás Ervin

LENINVÁROS

A Tiszai Vegyikombinátot erdősáv választja el a várostól

Kiragadott részletek a város lakóival folytatott beszélgetésekből:

— Különleges érzés, hogy Leninvárosban szinte minden hónapban avatnak valamilyen országos jelentőségű ipari létesítményt. Így aztán mindenütt tudnak valamit rólunk.

— Építészetileg nem valami fényes település a miénk, de az összetartozás, talán éppen a gyors fejlődésnek köszönhetően, sokkal nagyobb, mint másutt.

— Írjak leltárt magának? Hogy mi van a városban, és mi hiányzik? Több lenne a hiányoldalon: szaküzletek, kórház, szórakozóhely. Hogy város-e a település? Hát, persze! Hiszen a nevében is benne van!

— Nézze meg a városi tanácsot! Házgyári lakóházban kapott helyet. Nem siettek kiköltözni onnan valamilyen csodapalotába. Megvárják, míg a városnak telik hivatalok építésére.

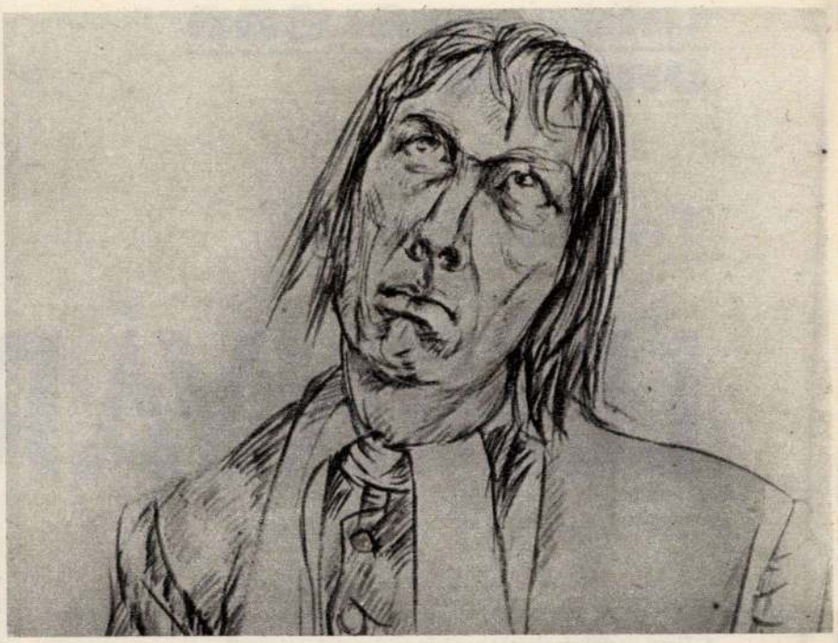

Tartuffe szerepében. Beck Judit rajza

zött laktam a Rákóczi úti Hotel Wienben is, ahol Zoli bohóc is kivett egy szobát. Őt, annyi ember mulattatóját, mert zsidó származású volt, később a nyilasok agyonverték. A politikai jobbratolódás ekkor már nagyon is érezhető volt. A Vasas-matinékon mindig ott ült a kirendelt rendőrtiszt, működött a cenzúra. Hont Ferenc zseniális ötletekkel próbálta kijátszani. Pl. József Attila betiltott, Thomas Mann üdvözlése c. költeményének az első sort adta címül: Mint gyermek . . . Ha a szövegben az a szó szerepelt: „forradalom", úgy gépeltette le: „forr a dalom". És volt még egy ütőkártyánk. A legnagyobb magyar költők verseivel küzdöttünk az embertelenség, a fasizmus ellen. Petőfit, Vörösmartyt, Kölcseyt, Adyt nagy önleleplezés volt betiltani. Ez a szomorú tény egyébként a magyar költészetet dicséri.

Ekkor ismertem meg későbbi feleségemet, Beck Juditot, Beck Ö. Fülöp lányát. A Vilma királynő úton laktunk Rabinovszky Máriusz házában. Itt tartottunk színpadi és táncpróbákat, munkásakadémiát szerveztünk, közben a Városi Színházban minden hónapban — édesanyám szervezésével és vezetésével — előadtunk egy klasszikus darabot. Radnóti Miklós is részt vett ezeken a próbákon, összejöveteleken, sőt, elvállalta, hogy lefordítja a Vízkeresztet. Sajnos, már nem tudta befejezni a fordítást.

A Népligetben a Duda Gyurit olyan folyamatosan játszottuk, ahogy a mozielőadásokat szokás — két napig. Utána betiltották — Hont Ferenc meg én fordítottuk — a tudatos aktualizálás miatt. Báró Wlassics Gyula államtitkár kihallgatásra rendelt bennünket. „Önök meghamisítják Molière-t! Hogyan is hívják a darabban szereplő urakat?" Gobbi Hilda mellettem állt, hiába böködtem, nem tudta türtőztetni magát. „Báró Úritök, báró úr." Talán felesleges megjegyeznem, a kihallgatás ezzel be is fejeződött.

1944. március 19-én délelőtt a Nemzeti Színház előtt egy rendőrtiszt — nem ismertem, a nevét sem tudom — hozzám lépett. — Ne menjen be a színházba, művész úr — mondta. — Sőt, haza se ajánlatos.

Kezdődött a bujkálás, hamis papírokkal, számtalan rejtekhelylakással. Mert mindig akadt bátor, segítő kéz. Szervánszky Endréék a Várban adtak helyet. Szervánszky édesapja, nyugdíjas ezredes, a tisztességes emberek naivitásával hördült fel: „Önt üldözik a saját hazájában!" Dávid Gyula is rejtegetett, majd dr. Tariska István bevitt az elmegyógyintézetbe. Ez elég biztonságosnak tűnt, ám egy légiriadó alkalmával hozzám lépett az igazgató, és a nyilas légóparancsnok előtt megkérdezte, ki vagyok. Tariska zavarában azt mondta, hogy egy kolozsvári kolléga. Az igazgató megölelt, konyakkal kínált a pincében a bolondok között, és meginvitált szobájába egy kis „szakmai eszmecserére". Mit lehetett csinálni? Átugrottam a kerítésen, továbbmenekültem.

Budán még folytak a harcok, amikor mi már a felszabadult Pesten a Magyar Színházban matinét tartottunk. Felejthetetlen volt. Sergio Failoni vezényelte az Internacionálét, többek között fellépett Székely Mihály, Basilides Mária, Gobbi Hilda, Várkonyi Zoltán, Pásztor János. Éppen Gobbi volt a színpadon, amikor egy német akna áttörte a födémet, szerencsére nem robbant. A nyíláson át hó szállingózott be a színpadra. Nem a hidegét éreztük, a szépségét láttuk.

Hihetetlen gyorsan megindult az élet a színházban is. Csónakkal, majd a *Mancin*, az ideiglenes fahídon jöttek át a kollégák Budáról. Köztünk volt még Törzs Jenő, Bajor Gizi; kibékült Csortos Gyula és Somlay Arthur, mindenki tette a dolgát, amire hivatása kötelezte.

Mai lakásomat még Rajk László közbenjárásával kaptam. A szobákban Beck Ö. Fülöp kisplasztikái, Uitz Béla, Berény Róbert, Dési Huber István képei, társamnak és feleségemnek, Juditnak az alkotásai. Továbbra is tanítok a Főiskolán. Eddig mindig rendezőket tanítottam, az idén először — örömömre — színészeket. Közben fellépek, rendezek, többek közt Kolozsvárt is, meghívott rendezőként. Vagyis, mint elődeim, teszem a dolgomat. Az élet megtanított rá, hogy az eredményért naponta meg kell küzdeni, s mint színész azt is tudom, ugyanazt a szerepet nem lehet kétszer ugyanúgy eljátszani, új eszközöket kell keresni a megformáláshoz.

A Duna, amelyet Pozsonyi úti lakásom ablakából látok, nemcsak emlékeket idéz fel bennem, nemcsak a történelmet jelenti, hanem az emberi életet, folytonos megújulásra intő jelkép, példa is.

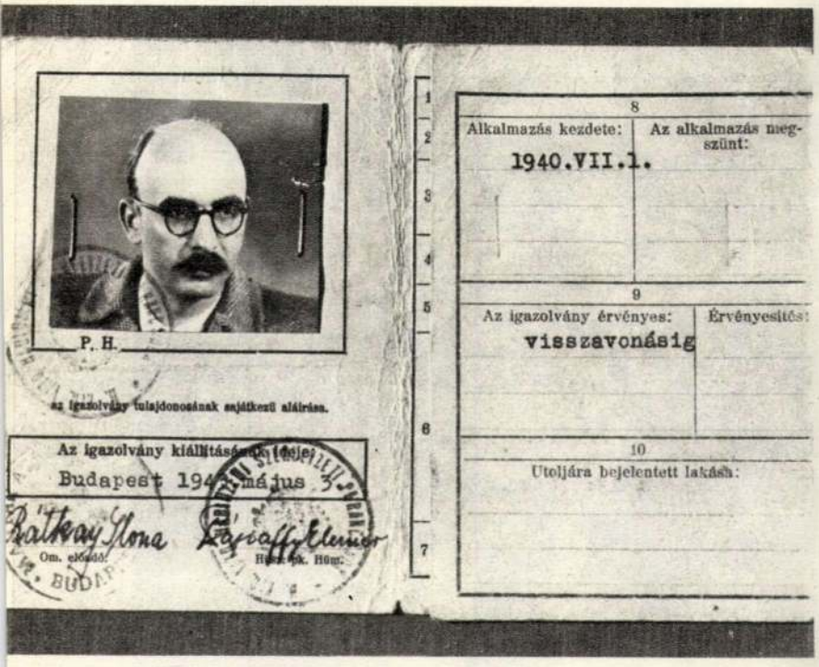

Illegális igazolványom

volt, az árterülettel, az uszályokkal, melyek után kapaszkodtunk, sőt, ma már félve írom le, átúsztunk alattuk. Itt mindenki tudott úszni. Én is már ötéves koromban vígan lubickoltam a mély vízben. Zsíros kenyér között zöldpaprika, aztán ki a Dunapartra, a Lidóra! Az UTE fauszodájában is otthon éreztük magunkat. Micsoda nevekből állt az UTE vízipólócsapata! Németh James, Halasy Olivér . . . Sárvakéken diderege ve figyeltük a „nagyokat", és megtanultunk tőlük valamit. azt, hogy mindenkiben rejtőzik valamiféle képesség, amit kifejleszthet, amiből juttathat a többieknek is.

Fiúk voltunk, verekedtünk is. Az újpestiek a megyeri srácokkal. Nem huligánkodás volt ez, inkább afféle lovagi szabályok közé szorított commedia dell'arte, férfias erőpróba, melyet előjáték, nyitány, azaz dramaturgiailag tán kevésbé kidolgozott, ám szókincsében sistergően szellemes párbeszéd vezetett be. És ismét a szagok, az ízek! A Duna szaga és a Duna-víz íze! Talabérnak hívták azt az öreg halászt — a neve után akár valamelyik Vörösmarty drámának a hőse is lehetett volna —, akinek a ladikján gyakran beeveztünk a folyó közepére, és a vízmerő lapátból ittunk, ha megszomjaztunk. Olyan volt akkor még a Duna vize, mintha csapból jönne. Olykor egy vontató zörgött el mellettünk, meghimbálta a ladikot, a parti fák némán úsztak tova a napsütésben: az élet és a költészet volt együtt, helyesebben: az élet maga volt a költészet. „Hajósinas koromban, nyáron, a zörgő, vontató Tatáron . . ." — Nem véletlen, hogy amikor évtizedekkel később József Attila Flórának c. versét szavaltam, minden gyermekkori emlékem ott ringatódzott bennem, mint a „piros almák", „villogó dinnyék" a sárga árban, és világítottak otthonaim: Újpest meg a Duna.

Érettségi után fölvettek a Színiakadémiára. Sikerült a felvételi vizsga, életem új szakasza kezdődött, a régi lezárult. Az otthon tekintetében is. Édesapám — édesanyámmal ellentétben — nem nézte jó szemmel választásomat, magam pedig tudatosan búcsút mondtam a gyermekkornak, önálló akartam lenni, beköltöztem Pestre.

Gál Gyula, Fáy Szeréna, Császár Imre volt többek között a tanárom. Ez utóbbi remekül tanította a versmondást, sokat tanultam tőle. Egyébként minden tanár a kedvenc darabját rendezte vizsgaelőadásnak, Gál Gyula például mindig a Szentivánéji álmot. Tetszett az élet, a munka a Színiakadémián, és ez a légkör feledtette a nyomort. Mint legtöbb társam, én is nyomorogtam. Otthonom a színház, a színpad lett. Lakásaim albérletek voltak.

Nem pontos a megjelölés: albérlet. Én inkább fantasztikus helyeket mondanék. Kisdiófa utca 3. első emelet. Hárman laktunk, színinövendékek, a felejthetetlen, jószívű Altmann néninél; Juhász József, Bérczi Béla és én. Tüneményes asszony volt. Bizonyára átlátott rajtunk, és magában csak mosolyogta csalafintaságainkat. Ugyanis sokszor nem tudtuk kifizetni a lakbért. Ilyenkor különböző trükkökhöz folyamodtunk. Pl. levelet írtunk saját magunknak nyílt levelezőlapon ilyesfajta szöveggel: „Kedves öcsém, tudatom, hogy most nem tudok pénzt küldeni, de két hét múlva nagyobb összeget kapok kézhez, abból majd bőségesen . . ." A lapot Vácon dobattuk be, Altmann néni elolvasta, bólintott: hát nem bánom, maradjanak. Később jóvá tettük bűneinket, a felszabadulás után bőven kárpótoltuk egykori lakásadónőnket az elmaradt lakbérekért.

Aztán a Dohány utcai albérlet. Fürdőszobával hirdették. Hol a fürdőszoba? Megmutatták. A fürdőszoba egyesítette magában a padlást meg a pincét. A szenet a kádban tárolták. Mit tehettem? Kivettem a szobát, olcsó volt. És legalább fűtöttek, nem úgy, mint az Akácfa utcában a Három Huszár kocsma fölött. Máról holnapra éltem. A statisztálásért igen keveset fizettek. És bár a Nemzeti Színház volt kezdettől fogva az otthonom, egész pályámon a Nemzeti színésze voltam, nem volt könnyű az indulás. Hevesi Sándor szeretett, értékelt, de hamarosan megbukott. Új igazgató jött: Márkus László. Értett a művészethez, jó igazgató volt, de nem ismert. Mikor megismert, ő is megbukott. Én meg elkeseredésemben beiratkoztam bölcsésznek: magyar—francia szakra.

Nem bántam meg ezt a félrelépést, amely persze nem tántorított el eredeti hivatásomtól. Nem bántam meg, mert többek között két olyan egyéniséget ismerhettem meg, mint Horváth János és Eckhardt Sándor. Franciából Rousseau művészeti, színházellenes nézeteiről írtam proszemináriumi dolgozatot, kigúnyolva e jeles szerzőt. A tanársegéd bejelentette a dolgot Eckhardtnak, aki magához hívatott. „Miért jár ide maga egyáltalán?" — kérdezte a rettegett, szigorú professzor. „Professzor úr, Molière-t fordítok." Akkor fordítottuk le Várkonyi Zoltánnal a Tudós nőket. Eckhardt Sándor eljött az előadásra, utána ő keresett meg, és gratulált. Ettől kezdve semmi gondom nem volt a francia szakon.

Persze, a színházhoz hű maradtam. Ódry Árpáddal a főszerepben III. Napóleonról szóló darabot játszottak a Nemzetiben. Nagyajtay Teréz megbetegedett, engem kértek meg a jelmezek megtervezésére. Már akkor is gyűjtöttem a könyveket, és számos francia kiadványom volt. Szerettem a Daumier-illusztrációkat, belőlük állítottam össze a jelmezeket. Fehér fal volt a háttér, előtte kitűnően mutattak a kosztümök, a közönség nyíltszíni tapsszal jutalmazta az ötletet, a látványt, én pedig 300 pengőt kaptam a színháztól.

Megvalósíthattam dédelgetett álmomat, kiutazhattam Párizsba. Igen ám, de már három éve nem volt bejelentett lakásom, így útlevelet sem kaphattam. Egy Szabó Miklós nevű fiatal — mint később kiderült —, haladó gondolkodású rendőrtiszt segített, és én utaztam vágyaim városába, „Napfényországba". És itt újra a történelem vágott mellbe. Részben a múlt: Ady Párizsa. A szállodákon még kiírások: „Villanyvilágítás", „Hideg-meleg folyóvíz." És a jelen. 1934-et írtunk. Párizs tele volt német emigránssal, akik Hitler elől menekültek át a határon. Párizsnak mind a két arca hatott rám. Hazatértem után kapcsolatot kerestem a munkásmozgalommal.

A Népszínház utca 11. sz. alatti lakásban Olty Magdáéknál laktam. Átjártunk a Népszava szerkesztőségébe, hozzánk is jöttek látogatók: Reinitz Béla, Kállai Gyula, Kastell András és mások. Részt vettünk a Történelmi Emlékbizottság szervezésében, ott voltunk a Petőfi-jelvény tervezésénél. Később a Tisza Kálmán tér 16. számú házba költöztünk. Ide jött fel József Attila, az után az emlékezetes könyvnap után, amikor Olty Magdával próbáltuk a Nagyon fáj c. kötetét eladni. Hajnalig mondta saját verseit — gyönyörűen. Majd hirtelen elhallgatott, és zokogni kezdett.

Az embernek, színésznek kiváló Olty Magdával megszakadt a kapcsolatunk, én pedig szállodáról szállodára vándoroltam. Többek kö-

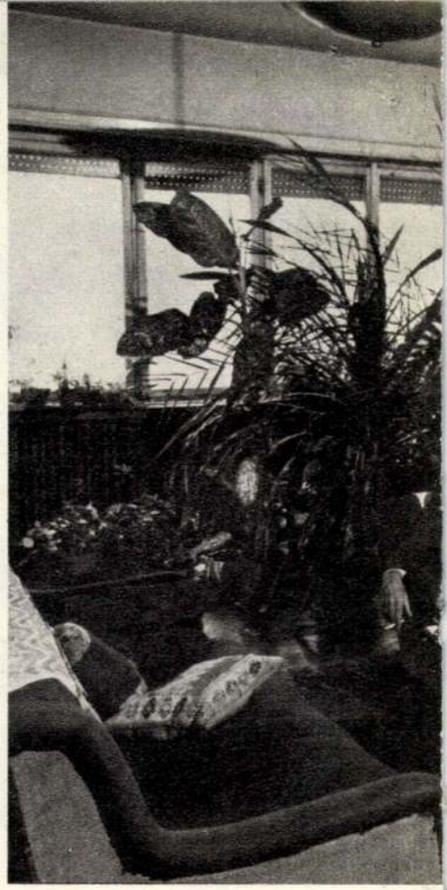

Otthonunkban

Érettségi képem

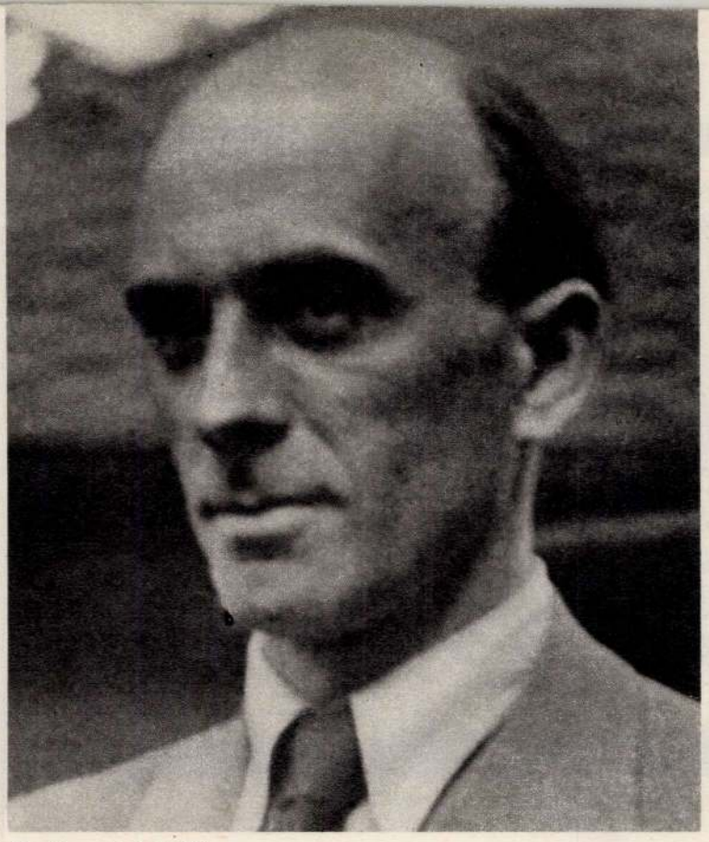

Munkás-matinén 1943-ban

földről a munkások százai jelentkeztek a toborzóirodákon, figyeltem ezeket a komoly férfiakat, amint nevetve, dalolva vonultak végig az utcán, azt énekelték, hogy „Söprik a pápai utcát . . .” Mentek puskával, vörös kokárdával, hetykén nótázva . . .” száztizenhat éves barna kislány . . .”, masíroztak Újpest utcáin, a bámész szemek, az integető kendők között nevetve, visszaintve vonultak bele a pusztulásba, a történelembe.

Mi is énekeltünk. Kerényi nevezetű tanítóm megtanította az osztálynak a Marseillaise-t, fújtuk is lelkesen. És a hangok, a képek mellett az ízek! 1919. május elsejét a megyeri lóversenytéren ünnepeltük. Mindenki kapott egy szelet kenyeret, amely mustárral volt megkenve. Csípős íze ma is a nyelvemen. Azután „a hadaknak” végén a József Attiláéhoz hasonló utazás, egyedül Őrszentmiklós—Vácbottyán irányába. És hoztam vajat, túrót, lisztet. Édesanyám túrósgombócot készített, melyből — rettenetes tragédia — egy falatot nem ehettem, elkapott a hastífusz.

Középiskolai tanulmányaimat a Könyves Kálmán gimnáziumban végeztem. Szívesen, eredménnyel tanultam, különösen az irodalom és a nyelvek érdekeltek. Az iskola tanárainak és diákjainak összetétele igen sok árnyalatot mutatott. Kitűnő tanárok mellett voltak gyengék, haladó gondolkodásúak mellett konzervatívok, sőt reakciósok, ahogy a tanulók közül is később nem egy lett ellenálló, mártír, de akadtak olyanok is, akik a szélsőjobboldalnak, a nyilasoknak lettek prominens kiszolgálói. Az iskola sokszínű életéből persze kivettem a részem, különösen az önképzőkörben és a sportkörben tevékenykedtem.

Hogy is mondtam? A szülői ház, az iskola, az utca nevelt. És még egy: a Duna. Az én gyermekkoromban a Duna külön világ

Nagyszüleim, szüleim, bátyám és én

háromezer-ötszáz lakás készül el. Főként az ipari negyedekben lesznek számottevő építkezések: Újpesten — 1500 új otthon —, Angyalföldön, Kőbányán, Csepelen és Budafokon. Ezzel is enyhül a város szívében a zsúfoltság, és gyorsul a peremkerületek fejlesztése.

Az idei bontások jelzik az eljövendő építkezések helyét. Az óbudai Kaszás-dűlőn és Újpesten kívül megkezdődnek az előkészületek Rákoskeresztúron, Erzsébeten, Csepelen és Gazdagréten is. Több bontásra van szükség, mint amennyit előzőleg terveztek, mert a tanács már 1981-re gondol, amikor sok szabad területre lesz szükség: a következő öt évben 90 ezer helyett már százezer lakást szándékoznak felépíteni. A lebontásra kerülő lakások bérlőit otthonhoz kell juttatni, ezért csökken az igénylők között eloszthatók lakások száma. Pedig jelenleg már 176 ezer család vagy magányos kér lakást vagy minőségi cserét.

Nehezíti a bontást, s ezzel az új építkezések előkészítését, hogy a lakások átadása nem folyamatos. Az építőknek sok nehézséggel kell megbirkózniok, de elfogadhatatlan, hogy a tervezett lakásoknak júliusig alig egy tizedét építik fel, kétharmadukat viszont csak télre készítik el. Ha nem sikerül ezen változtatni, az év végi nagy torlódás és kapkodás megmarad.

Az új lakások alapterülete nagyobb lesz az ötéves tervben megállapítottnál. Valamennyi fürdőszobával, beépített bútorral, korszerű fűtéssel készül. Kedvezőbb a réginél a lakások beosztása is. Hatvan százalékuk kétszobás vagy egy- és két fél szobás. Egy lakás átlagos ára 428 ezer forint.

Sürgető tennivaló a régi lakások felújítása. A legutóbbi időben már erre is több lehetőség nyílt. Az idén a felújított lakások száma eléri a tízezret. A Szent István körút után elkezdődik a Mártírok útja, a József Attila utca és a Bajcsy-Zsilinszky út tatarozása.

A tanács fontossági sorrendet állapított meg a beruházások között. A lakások mellett a gyermekintézmények és a kórházak építésére fordítják a legnagyobb erőt. Tavaly a bölcsődei helyek száma 1100-zal nőtt. Idén 1600 hellyel kívánják bővíteni a hálózatot. Az óvodákban 2200 helyett 4000 új férőhelyet terveznek. Az iskolákban 219 termet adnak át. De a gyerekek száma is nő. Sok jelentkezőt nem vehetnek fel a bölcsődékbe és az óvodákba. Több új lakónegyedben csak jobb szervezéssel enyhíthetik az iskolai zsúfoltságot.

A működési költségvetés szerint a művelődési kiadások meghaladják a 3 milliárd 800 milliót. Az óvodákra félmilliárd jut. Az általános iskolák másfél milliárdja lehetővé teszi az épületek bővítésén kívül az oktató-nevelő munka színvonalának emelését is. A középfokú oktatás is jóval többet kap. Hogy az ifjúságnak több lehetősége legyen a testedzésre, száz új kispályát, az idén ebből tizenötöt szerelnek fel.

Az egészségügy legnagyobb gondja, hogy a kórházakban mintegy kétezer ággyal kevesebb van, az épületek állagának megerősítése, átalakítása miatt. Ezért a fejlesztésre szánt összeg kétszer nagyobb a tervezettnél. Sajnos, az új beruházások hatása az idén még nem jelentkezhet. A nyolcszáz ágyas Dél-pesti kórház 1980-ban nyílik meg, de az építkezés folytatódik: még egy 450 ágyas pavilont létesítenek. A Margit-kórház bővítése 1980-ra fejeződik be. Az egészségügy működési kiadásai csaknem 10 százalékkal emelkednek. Ennek egy részét az intézmények bővítésére és bérrendezésre, másik részét új gyógyítási eljárások bevezetésére fordítják.

Tavaly megnyílt a Józsefváros új rendelőintézete. Idén folytatódnak a külső negyedekben az egészségügyi beruházások, az idén készül el a Szegedi úti, a XVIII. kerületi, a Soroksári úti, 1980-ra pedig az Örs vezér téri rendelőintézet.

Tervszerűen halad a közlekedés fejlesztése. A legnagyobb munka az észak—déli földalatti vasút két további szakaszának megépítése. A Nagyvárad tér és Kispest-Kőbánya vasútállomás között várhatóan 1980-ban elindulnak a szerelvények. A metró építésével kapcsolatos felszíni munkálatok közül decemberben átadták a forgalomnak a népligeti és a Sibrik Miklós úti felüljárót. A Deák tér és Marx tér közötti szakaszon azonban az építők nem tudták a tervet teljesíteni, az idén kívánják törleszteni adósságukat.

Folytatódik a felszíni tömegközlekedés megújulása. Az új HÉV-szerelvényeken kívül háromszáz autóbuszt és hetven csehszlovák villamost vásárol a BKV.

Az idén befejeződik a Szentendrei út kiszélesítése. Eddig több mint 800 milliót költött erre a tanács. Aquincumnál bemutatják a kétezer év előtti ősi vízvezeték, az aquaeductus maradványát. A Szentendrei út megújítása összefügg a békásmegyeri és a tervezett óbudai építkezésekkel. A következő munka a Flórián tér rendezése, az Árpád-híd szélesítése és a Hungária gyűrű északi szakaszának megnyitása. A Hungária körút építése a Kerepesi út és a Thököly út között elkezdődött. Kétszer négysávos lesz, közepén gyorsvillamos jár majd. A költségvetésben szerepel az Árpád-híd felújítása is, amellyel, úgy számítják, hogy már 1984-re elkészülhetnek. Még előbb felépül a Flórián tér közúti hídja, s elindul a gyorsvillamos. A munkát nemcsak az új építkezések sürgetik, hanem az is, hogy tovább kell javítani a Duna-kanyar közlekedését.

Elkészül a Soroksári út is, a főváros egymilliárdos beruházása. Hatása azonban csak részben mutatkozik majd meg, mert 1979-ben a Petőfi-hídon is hozzáfognak a felújításhoz. Tavaly általános elismerést keltett a Margit-hídnak és a Mártírok útjának jól szervezett építkezése. Most ugyanolyan gondosan készítették elő a munkát, mégis számolni kell azzal, hogy a Petőfi-híd körzetében hosszabb időre lelassul a közlekedés, és nő a zsúfoltság. Dél-Pest ezekben az években nagy árat fizet a fejlesztésért. De 1980 után jelentősen megváltozik a helyzet, érezhetően gyorsul majd a közlekedés.

A dél-pesti építkezések jól bizonyítják a különféle beruházások területi összehangoltságát. Miközben felújítják a Petőfi-hidat, a Soroksári és az Üllői utat, elkészül a Dél-pesti kórház, s több új negyed épül Kispesten, Lőrincen, Erzsébeten.

A közműépítés legfontosabb feladata, hogy az új negyedeket bekapcsolják a hálózatba. Minden új lakás fürdőszobás, ezért jelentősen nő a vízfogyasztás. A Tahi II. vízmű és a Csepel III. vízmű kútjai naponta 125 ezer köbméter vizet adhatnak majd. Újabb 14 ezer háztartásba jut el a gáz. A távfűtéses lakások száma eléri a 150 ezret. Tavaly megnyílt a felújított Gellért gyógyfürdő, az idén folytatódik a Paszkál-fürdő építése.

Az ipari szolgáltatások közül főként a mosodai szolgáltatás, az elektromos háztartási gépek és a gépkocsik javítása fejlődik. A kereskedelemben is nő a beruházások száma. A tavaly elkészült boltok és áruházak együttes alapterülete 20 ezer négyzetméter volt, az idén várhatóan 28 ezer négyzetméter lesz. Megépül a kőbányai iparcikkáruház és Kőbánya-Kispest vasútállomáson a nagy ABC-áruház. Ez már a metró utasait is várja majd. A kereskedelem legnagyobb építkezése az Örs vezér téri bevásárlóközpont. Itt építik majd az első barkácsáruházat.

A Fővárosi Tanács idei terve pénzügyileg megalapozott. A műszaki előkészítés is megfelelő. A múltban gyakran tették szóvá az építők, hogy megkésett a bontás és a közművesítés. Az idén sem a lakások, sem a gyermekintézmények építése nem húzódhat el az előkészítés hibái miatt.

A kedvező pénzügyi és műszaki feltételek lehetőséget teremtenek a növekvő feladatok megoldására. De hogy a lehetőségeket valóra is váltsuk, minden területen hatékonyabb munkára, takarékosságra van szükség. Tavaly a városházán több intézkedést hoztak a beruházások szervezésének javítására, mert ezzel is csökkenthető az építési idő. De szemléleti változást is sürget a tanács. A jóváhagyott terveken kívül nincs mód egyéb beruházásra. Az erőket a legfontosabb építkezésekre kell összpontosítani. Ezért minden vezetőre nagyobb felelősség hárul. A tanácsi szervek fokozzák az ellenőrzést: teljesítik-e a határozatokat, takarékoskodnak-e a pénzzel, géppel, anyaggal. Akik megtűrik a lazaságokat, hanyagságokat, viselniük kell ezeknek következményeit. Meg kell szüntetni az egyenlősdit. Aki többet ad, kapjon több elismerést, megbecsülést, anyagiakban is, erkölcsiekben is.

Az idei költségvetési vitában feltűnően sok szó esett szervezeti és szemléleti kérdésekről. Ezt főként az a felismerés magyarázza, hogy a 30 milliárdos keret megfelelő lehetőséget teremt minden elkezdett nagy beruházás folytatására. De ez csak lehetőség. A kedvezőbb pénzügyi adottságokkal az idén az eddiginél nagyobb feladatokat kell megoldani. Az új helyzet megértése, a széles társadalmi összefogás, a mindenütt és minden szinten megkövetelt jobb és eredményesebb munka alapvető feltétele az 1979. évi terv teljesítésének.

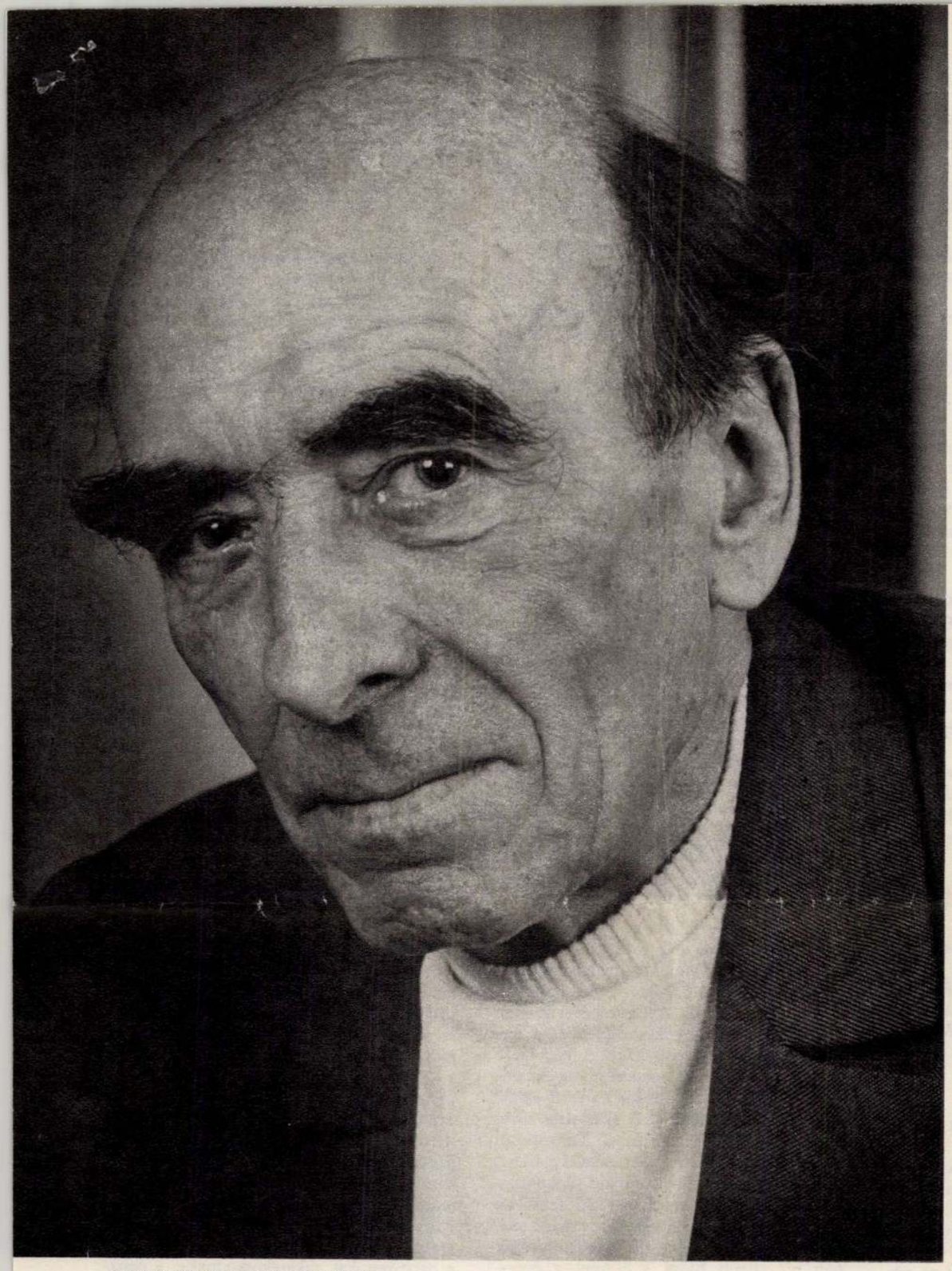

Csigó László felvételei és reprodukciói

BECK JUDIT

MAJOR TAMÁS

OTTHONAIM

Lakásom ablakából a Dunára látni. Szeretem nézni a folyót. „Mintha szívemből" folyna tova, hiszen szürke vizével az enyém is, ahogy mindnyájunké, mert a Duna a történelem. Életem szorosan kapcsolódik századunk történelméhez, mint színész pedig átélem, érzékelem a régi korokat. Nem annyira az eseményeket, inkább a döntések rugóit, az események közt formálódó vagy deformálódó jellemeket. Élni azonban a huszadik században élek, saját korom áll hozzám legközelebb, gyötrelmeit végiggyötrődtem, örömeivel együtt örültem.

1910-ben születtem Újpesten, a Toldi Miklós u. 10. szám alatti földszintes házban. A kapu után következett a kis előszoba, szoba, pince, utána újabb apró kis szobák. Együtt laktunk nagyszüleimmel ebben a vidékies házban, mely éppen olyan volt, mint kevés pénzből épült többi rokona. Úgy ellepték ezek az épületek az országot, mint a lejárt váltók és fizetési meghagyások az asztalok fiókját. Amint nagyobb lettem, máris kiléptem a ház falai közül, szüleimen és tanítóimon kívül újabb nevelőkre leltem: az utcára, a Duna-partra, Újpest poros vagy sáros grundjaira.

Édesapám állami tisztviselő volt, édesanyám tanítónő, aki gyermekségétől kezdve színésznői álmokat melengetett. Nemcsak ösztönzést, hanem segítséget is kaptam tőle saját törekvéseim megvalósításához. Az elemi iskola majdnem szemközt volt velünk, nálam két évvel idősebb bátyám „törte" számomra az utat, ötévesen már én is iskolás voltam. Megtettem az első lépéseket a tudományok, az élet hasznos és haszontalan dolgai irányába, de — édesanyám hatására — elsősorban a versek, a művészet világa vonzott. Már elemista koromban mondtam, szavaltam a verseket az osztályban, az iskolai ünnepélyeken s otthon, családi körben.

A lírát azonban kiszorította a dráma, pontosabban a tragédia. A történelem váltogatta a műfajokat. A nagy történelmi sorsfordulókról az első emlék már négyéves koromban belém rögződött. Ma is pontosan előttem van apám döbbent arca, ahogy megáll az ajtóban, izzadó homlokát végigtörli keze fejével, és mint aki látja az elkövetkező rémségeket, azt mondja: megölték a trónörököst.

Mindent megjegyeztem, magamba szívtam. A felvillanó képeket, a hangokat, ízeket, illatokat azóta is hordom magamban. A sebesültekkel befutó vonatok ablakait, Mackensen csukaszürke csapatait, akik a Rákospalota — Újpest vonalon vonultak vissza. A sorbanállás itt van a lábamban, az éhezés emléke ma is összeszorítja a gyomromat. Mert rettenetesen éheztünk a háború végén. Abban az időben mindenki maga dagasztotta a kenyeret, a pék csak megsütötte. Emlékszem, már csak kukoricamálé volt, azt vittem egészen a Dagály utcáig, mert pék is csak ott volt már. Az utcán csatangolva megbámultam a Tanácsköztársaság menetszázadait. Újpestről, Angyal-

Budapest 1979/3

Beck Judit

A 30-as években járt Párisba. Erőteljesen festett csendéletei az új francia festéket szerkentő hatásáta mutatnak.

Lyka Károly, Festészetünk a két világháború között. Bp. 1956.

73 -

[illegible]

1021

Am 9. März d. J. wird im Wiener Collegium Hungaricum die Ausstellung der Malerin Judit Beck eröffnet. Die Künstlerin nimmt oft Vorwürfe aus dem Theaterleben, wie auch auf der hier veröffentlichten Grafik.

delio" gelangte diesmal offensichtlich als Füllwerk auf das Programm und wurde wohl kaum geprobt, denn blieb noch etwas Zeit nach den Vorbereitungen zu der Bruckner Symphonie, so wurde sie für das Einstudieren von *Weberns „Passacaglia"* benötigt. Swarowsky glänzte auch hier, er fühlte ganz genau, daß das Werk an der Grenze zwischen zwei Zeitabschnitten steht und betonte sowohl die romantischen als auch die antiromantischen Züge der *Passacaglia*. Besonders gefiel, daß er auch in diesem frühen Webern-Opus die Aufmerksamkeit auf die formenschaffende Rolle der Klangfarben lenkte, einem der grundlegendsten Prinzipien von Weberns späteren Kompositionen.

Tamás Pál

ist ein junger und talentierter Dirigent unserer Oper, der sich nach zahlreichen guten Bühnenaufführungen

HOCHSPANNUN
Leistungsschalter
Trennschalter, Übe
Sicherungen.

NIEDERSPANNU
Motorschutzschal
Schalttafel-Arma
Hoch- und Nied
Steuerpulte, Ko
rung von kompletten Transformatorenanlagen und Freileitungen, Porzellan-Isolatoren und Armaturen, elektrisches Installationsmaterial, Leuchtkörper, Strassen- und Raumbeleuchtung, Gaststätten-Grossanlagen, Kühlschränke und Kühlvitrinen, elektrische Haushaltseinrichtungen, grosse Espresso-Maschinen und Kaffeemühlen.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Budapesti Rundschau

UNGARI
AUSSEN
FÜR ELE

Briefanschrift:
Telegramme: T

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1966 MÁR 9

NÉPSZAVA

Beck Judit

— Több érdekes eseményt ígét a márciusi program a Collegium Hungaricumban. Március 13-án nyílik meg Beck Judit festőművész kiállítása, 21-én Lévárdy Ferenc, az Országos Műemléki Felügyelőség munkatársa előadást tart a magyarországi egyházi építészetről. A hónap végén magyar filmeket vetítenek a Collegium Hungaricumban.

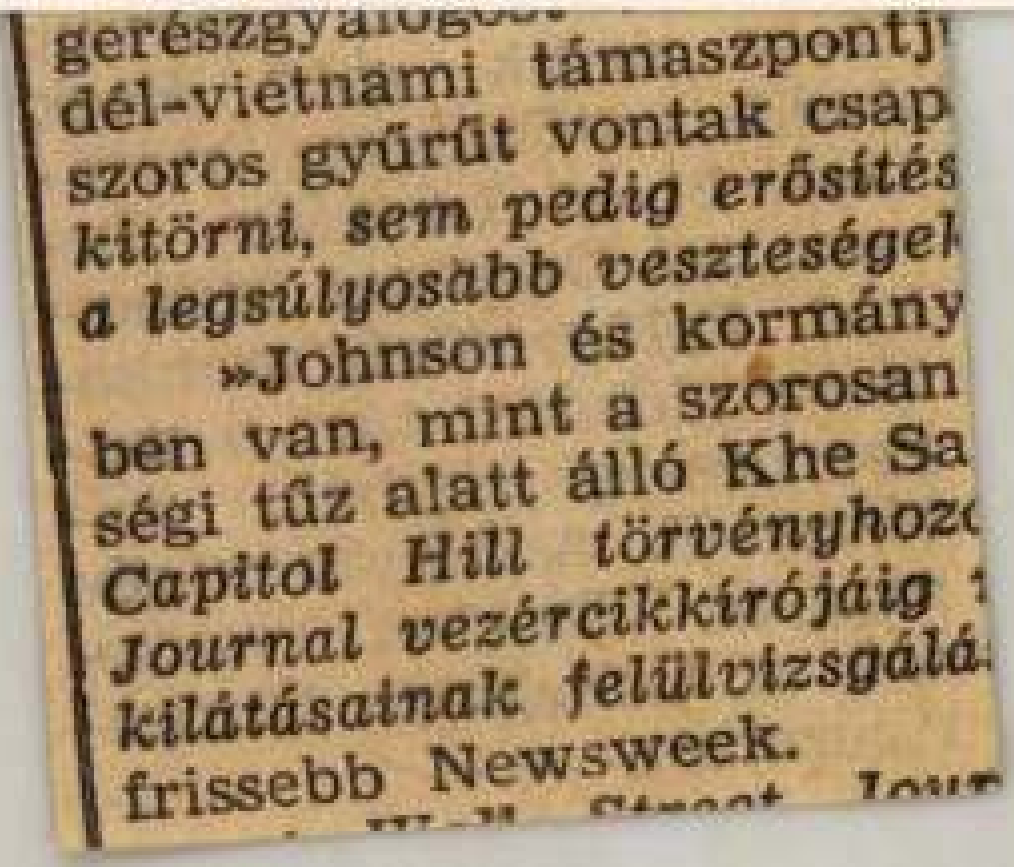

gerészgyalogos
dél-vietnami támaszpontj
szoros gyűrűt vontak csap
kitörni, sem pedig erősítés
a legsúlyosabb veszteségek
»Johnson és kormány
ben van, mint a szorosan
ségi tűz alatt álló Khe Sa
Capitol Hill törvényhozó
Journal vezércikkírójáig
kilátásainak felülvizsgálá
frissebb Newsweek.

Beck Judit

— **G. Beck Judit kiállítása.** Bánatos, bús szomorú színek és témák és képek. Agyondolgozott, elgyötört emberek, szegény sivár enteriőrök, nyomasztó témák, vigasztalan barnák. Leverő világ, ahol még a virág sem mosolyog. Nehéz lesz az ember lélegzete, mert a fiatal művésznő semmi enyhítő körülményt nem talál az életben. Csakugyan ilyen reménytelen és csúnya volna az élet epizódja és színhelye, a világ? Amikor ezt kérdezzük, úgy érezzük, hogy G. Beck Juditot megtéveszti az időérzéke. Az ilyenfajtájú pesszimizmus a kilencszázas évek elején volt divat az egészen fiatal művészek között. A tehetséges művész akkor téved legnagyobbat, ha korszerűtlen. Az az elszomorító proletár festészet, melyről most beszélünk, csak úgy igaz, ha a Derkovicsok, vagy a Nagy Balogok művelik, akik szegények maguk is proletárok voltak s a szenvedésnek és a költészetnek oly sok nemes elemét vitték be témáikba. Ezek a lesujtó témák náluk felemelő szép művészetté váltak. G. Beck Juditról azonban el kell ismerni, hogy gyönyörű akvarellokat fest. Élveztük erőteljes gazdag vízfestményeit. Úgy gondoljuk, hogy azok mutatják az utat, amelyen az igazán tehetséges művésznőnek haladnia kellene. Kiállítása a Tamás Galériában nyílik meg vasárnap. *(—ny.)*

Az Est 1938 ápr. 2.

az egész tárlaton nem csak a cserép

közönségben pedig a jó ízlést fejleszti
mert az a közönség, mely büszke műv
saira, az bizonyára érdeklődik ez i
iránt is.

Hogy a régi technikák és híresebb
nik mindíg a kellő értelemmel, elvég
párisi tárlaton is találkoztunk.

G. Beck Judit

(G. Beck Judit képei.) A *Tamás Galéria* tehetséges és érdekes fiatal festőnőt mutat be, G. Beck Juditot, akinek törekvései komolyak és rokonszenvesek. Egyelőre még különböző hatások elemezhetők ki munkáiból, *Derkovits* és *Berény Róbert* egyszerűsége küzd itt a tömörebb, szervesebb kifejezésmóddal. Feltűnő, mennyire szereti a festőnő a barna, rozsda és terakotta tónusokat, amelyeknek egy-egy szép akkordja zendül végig sok képen, például az *Arckép* című erőteljes munkán. Érdekesek önarcképei, itt-ott kissé *Nagy Balogh Jánosra* emlékeztetően szűkszavu, de finom szinhatásu virágcsendéletei és friss természetmegfigyelésről tanuskodik néhány vizfestménye, olasz tájak és városrészletek hangulatának könnyed kifejezésével.

Pesti Hirlap

1938 ápr. 3.

9/8

T.v.Nagy Zoltán úr
Bpest.IV.
~~Váci ucca 80.III.2~~

M.D.K.

Beck Judit

Beck Ö. Fülöpről készült festményének repr.-
ját bemutatja a lap a "Képpel..." c. rovat-
ban.

Szinház, Bp. 1946. május 9-15. II. évf.
17. sz. 31. lap

.

Bech Judit

Kitüntető elismerésben részesült a X.

Tavasi Salon kiállításon.

M. 1935. V. 2.

Beck Gyula festő

Kiállítása nyílt a Tanács

Galériában

Nemzeti Újság 1938 IV. 5

Beck Judit MDK

Anya gyermekével, vizf.

Mücsarnok 1950. I. Magy. Képzőm. Kiáll.

Beck Judit

Kerepel a KUT jubiláris
Kiállításán a Nemzeti Szalonban

Pesti Napló 1937 XI 21

MDK

Beck Judit, [festő]

Kiállít a nentendrei festők
tárlatán Visegrádon

—: Ezt ajánljuk

6.

ESTI HIRLAP, Bp, 1967. jút. 13.

M.D.K.

Beck Judit

Pekáry Dagmar: "Beck Juditnál" cimmel beszél a müvész munkájáról. Megemliti szentendrei tájait és a müvész édesapjáról, Beck Ö. Fülöpről, valamint férjéről, Major Tamásról készült portréit. Utóbbit a müvészről készitett fényképfelvételen hozza a lap.

Szinház, Bp. 1948, febr. 11-17. IV. évf. 7. sz.

Beck Judit MDK

Színészek szerepben I-III. ecsetrajz

Műcsarnok 1962. IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

Beck Judit MDK

Szentendrei-sziget, akvarell

Mücsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

M.D.K.

Beck Judit

A "Szinház Szeme Füle" c. rovatban ir Berend Ilona: "Három kiállitás" cimmel a müvészről, aki a Fővárosi Képtárban szerepel müveivel.

Szinház, Bp. 1947. okt. 28.-nov. 3.
III. évf. 44. sz.

M.D.K.

Feck Jenő
festő

Lengyelországban alkotásaiból kiállítást rendeznek.

Lengyelországban rendszeresen nyílnak tárlatok . . . .

Magyar Nemzet, 1959. ápr. 29. 4l.

M.D.K.

Beck Judit
festő

Varsóban rendezett kiállításáról.

Napló
Magyar Hírlap, 1919. június 28.

8

MDK

Beck Judit

Anya gyermekével, vf.

I. M. Képzőművv. Kiáll. Műcs. 1950. aug.

8 l.

Beck Judit, festő

1704

febr. 19-én nyílt meg a Derkovits-teremben a művésznő kiállítása. Megnyitót Pór Bertalan festőművész mondott.

—: Megnyílt Beck Judit festőművész kiállítása

Népszabadság BP. 1960. febr. 20. 10.l

Becke Judit, festő

MTI.

A Derkovits-teremben kiállítása nyílik meg febr. 19-én. Megnyitót mondd: Pogány Gábor, Kossuth-díjas festőművész.

—: Hír

Népszabadság BP. 1960. febr. 17. 8. l

M. P. K.

BECK Judit Zsuzsa

Kiállítása a ~~Gheo~~ Gheorghiu Dej-gyár Kulturlesznében

Magyar Nemzet 1960 (XVI.) 118. sz. 7 e.

Beck Judit, grafikus MDK

Major Tamás portréja
(Rajz)

Repr.

–: Major Tamás 50 éves

Népszabadság Bp. 1960. jan. 26. 8.l

R. P. K.

BECK Judit festő

Kiállítása: a Derkovits-teremben

Duna Cipőgyárban

Gheorghia Dej Hajógyárban

Magyar Nemzet 1960 (XVI.) 83. sz. 6. l.

P. P. C.

MDK

Beck Judith

Jegenyék

Magyar akvarellek. Tamás Gal. 135.kiáll.
1942. okt.

MDK

Beck Judit

Dunai táj, of.

Szentendrei festők 2. kiáll. Ferenczy K. Muz.
1952. okt.

Beck Judit
festő

M.D.K.

Kiállítása nyílt a Derkovits teremben
Ráthai Márton portréja (repro)

Országs-Világ, 1960. márc. 2 – 7 lap.

Beck Judit

Hétfői Hírek 1958. ápr. 7.

II. évf. 14-s.

Lukács Margit
Glembay Angelika szerepében
(Beck Judit rajza)

Book Plant

Hedyo Ilvea 1928-copy.

Ent 4-8.

Beck Judit
festő

M.D.K.

Miltiades.

Dutka Mária: Beck Judit kiállítása. 10 l.
Magyar Nemzet, 1960. febr. 21.

Beck Judit
festő

M.D.K.

A Derkovits teremben tart tárlatot

Napló-7.
Magyar Nemzet, 1960. febr. 18.

H.T.K.

Beck Judit
festő

M.D.K.

Kiállítása nyílt a Deskovits teremben.

Kiállítások. 4 l.
Magyar Nemzet, 1960. febr. 21.

H.D.M.

Dock Judit
Feb

Mallatasz mylt a Dockoszlatemben.

Mallatasz H.
Haggadenevet, 1960. febr. 21.

Beck Judit

f.19o9

25 sz. Tus.

April.

Stockholmi grafikai kiáll. 1918.
Nemzeti Museum/Stockholm/. Kat. 12.1.

Beck Judit festő

M.D.K.

Portréi: Major Tamásról, Tóth Aladárról, Rátkai Mártonról, Méltalan

Cseh Miklós: Beck Judit kiállításáról. 11 l.
Élet és Irodalom, 1960. febr. 26

MDK

Beck Judit

Beck Ö.Fülöp arcképe

M.grafika 100 éve. Főv.Képtár 32.kiáll. 1948. jan.

15 l.

MDK

Beck Judit, festő

F.A.E: Képzőművészek a bányáról... Szab.Nép, 1948. nov. 23. 6 l.

MDK

Beck Judit, festő.

121. Szentendrei táj. of.

Műv. és Iterask. Int. (v. Ernst Musz.) - Nemz. Sportbiz.
és a M. Képzőm. Szabadszerv. kiáll. - 1945 III 11-26. -
Kat.

MDK

Beck Judit, festő.

Anya a gyermekével I. pastell
Anya a gyermekével II. "
B. Ö. F. ef.

Neuv. Szal. Műv. E. - Szinyei Társ. X. Tav. kiáll. - 1935 V. 8-19. -
Lat.

MD K

Beck Judith, festö.

Vitamincsendélet.	Of.
Szentendrei piac.	"
Ottó Klemperer vezényel.	"

Száz magyar müvész. Föv. Képtár kiállitásai. XL. Budapest, 1948. okt. Kat. 7.1.

R.D.K.

BECK Judit festő

József Attila

Magyar Nemzet 1960. (XVI.) 100 Sz 4. l.
Ungvári Tamás: Festők irodalomlortéte
A Petőfi Múzeum tartalából

Beck Judit

festb

M.D.K.

A Derkovits Gyula teremben tart
kiállítást.

Kiállítások 4 l.

Magyar Nemzet, 1960. márc. B.

M.D.K.

Beck Judit

Mázvány fuskóvirol.

Dutka Mária: Képzőművésznők nemzetközi kiállítása
Magyar Nemzet, 1960. febr. 28.

Sl.

Beck Judit festő MDK

Neve szerepel a kiállítók között.

Nikelszky Géza: „Pesti és pécsi képzőművészek e-
gyüttes csoportkiállítása"

Dunántúli Népszava. 1946. II. évf. dec. 8. 8. 1

M.D.K.

Beck Judit
párt

Kiállítása nyílt a Derkovits teremben.

Kiállítások 4 e
Magyar Nemzet, 1960. febr. 14.

P.T.O.

Beck Judit
festő

M.D.K.

A Derkovits teremben mutatja be műveit.

Kiállítások 48
Magyar Nemzet, 1960. febr. 28.

N.D.M

MDK

G. Beck Judith

Farakodás, off.

Csendélet, "

KUT, N.Szal. 1937. nov. 7 l.

MDK

G. Beck Judith

Virágok, of.

Alvó gyerek, of.

KUT, N.Szal. 1937. nov. 7 l.

MDK

G.Beck Judith

Tájkép, of.

KUT; N.Szal. 1938. okt.

M.D.K.

Beck Judit
grafikus

Genfben állította ki műveit.

Művészeti életünk — 40 lap.
Művészet, 1960. november.

MDK

G.Beck Judith

Női fej, of.

Horthy jub. kiáll. Műcs. 1939. dec.

9. 1.

Be ek Judit
festő

M.D.K.

Gyűjteményes kiállítást rendez
kiélőszörő rizemekben

Kiállítások – 39 lap.
Művezet, 1960. augusztus

Beck Judit

Nobrász

M.D.K.

Ovodás kompozíciója.

Fedor: Képzőmű vésznők [illegible] kiállítása

Nők Lapja, 1960, márc. 3. P szám,

N.P.K.

Dr. Paul Mahlo
Mannheim

Ihre Karte vom 3. Januar

Ihre Karte: Hofrat Prof. Dr. Paul Mahlo
Wien, Sonntag, 1910, 3. Januar

VE.D.K.

BECK Judit festő

Kiállítását Genfben 1960. szept. 15-én
nyitották meg

Magyar Nemzet 1960. (XVI.) 219. sz. 7. l

Beck Judit, festő

FÉSZEK NAPOK

Az idén is megrendezik a Gödi Fészek-napokat augusztus 1—10. között. A gazdag eseménysorozat a Kilián György Általános Iskolában augusztus 1-én megnyíló bélyegkiállítással kezdődik, majd *Beck Judit* festőművész munkái láthatók a József Attila Művelődési Ház helyiségében.

– Fészek napok

Esti Hírlap, Bp. 1980 augusztus 1

2.

Beck Judit
Major Tamás arcképe, olaj
Terhes nő, olaj
Mosónő, olaj

Főv. Képtár XXXV. kiáll. 1948. ápr. 9 1.

Beck Judith

Vitamincsendélet, olaj
Szentendrei piac, "
Ottó Klemperer vezényel, olaj

Fővv. Képtár XL. kiáll. 1948. okt. 7 1.

Beck Judit

Kukoricafosztás, olaj

Magy. Képzőművészek Szabadszerv. kiáll. 1948. nov.

Beck Judit

Gachot, olaj
Csendélet, "

KUT kiáll. N.Szal. 1942. nov. 1 l.

G.Beck Judit

Ülő gyerek, olaj
B.Ö.F. arcképe, olaj

KUT kiáll. N.Szal. 194o. nov. 2 1.

Beck Judit

Major Tamás, ceruza

Szentendrei festők III. kiáll. Ferenczy Károly Muz.
1953. aug. 2 1.

Beck Judith

Álmodó, olaj
Szomszéd néni levegőzik, olaj

KUT kiáll. N.Szal. 1934. dec. 1 .l.

Beck Judit
Hegyek, paszt.

Szentendrei festők III. kiáll. Ferenczy Károly Muz.
1953. aug. 1 l.

Beck Judith
Arckép

Uj magyar aquarellek, Tamás Gal. CXI.kiáll.

Magy. Ujságrajzoló művészek Egyesülete I. kiáll.
N.Szal. 1931. dec. 1.

BECK Judit

Beck Ö. Fülöp (repr.) pastell
+1 foto

NN: A Kossuth klub termeiben...

Müvelt Nép, 1955, 11. évf. 16 sz. április 17. 3 old

Beck Judit

Ujjáépitès, olaj
Mosónő, olaj

Uj magyar képzőmivészet. Főv. Képtár bányavidéki vándorkiáll. 1948. jun. 23 l.

Beck Judit

Román György: A Képzőművészek a bányáról, üzemekről, ujjáépitésről. Szabad Művészet, 1948. 384 l.

A Szabadszervezet 1948. nov. Bp. kiáll.

Beck Judith 1909-....

Ülő kisleány, olaj

Mű- és Régiségkereskedelmi Váll. IX. Művészeti aukció. Bp. 1948. 7 l.

Beck Judit

Hegyek, paszt.

Szentendrei festők III. kiáll. Szentendrei Ferenczy Károly Muz. 1953. aug. 1.

Beck Judit
Major Tamás, cer.

Szentendrei festők III. kiáll. Szentendrei Ferenczy Károly Mus. 1953. aug. 1.

Beck Judit

Major Tamás | rajz, (repr.)
Rajz János

Modalmi Ujság 1956 III évf. 27 n. julius 7, 6 l.

BECK Judit

Rátkai M. ardrése
Peti S. "
Ladomerszky M. "

Csek M.: Beck J. Miállítása

Szodalmi Ujság, 1955 VI ért. 19 n. máj. 7. 2. l.

MDK

Beck Judit festő, grafikus

Gellért Oszkár repr.

Kortárs 1957.I.évf.2.sz.267.o.

MDK

Beck Judit
Leányfej

M. Képzőm. Szab. Szervezete I. kiáll. Pécs, 1946, dec.

Beck Judith

Szentendrei piac, olaj

Szoc.dem.párt képzőművészeinek társ. Ernst Múz. kiáll. 1945. okt. 7 l.

MDK

Beck Judit

festménye Somló István Kossuth-díjas színészről szerepelta az 1957. évi tavaszi tárlaton. (más adat nincs.) (repr.)

Pataky Károly: Egy „orvos" színész portréjához.
Érdekes Ujság, Bp. 1957. május 18. 17. l.

MDK

Beck Judit
festő

Müvészportréi /erőteljes jellemábrázolás/

Gyenes Rózsa : Magyar művésznők a Műcsarnokban.
Műterem 1958 I.évf. 5. sz. 36-38.o.

Beck Judit, grafikus 7 Dk

A Derkovits teremben állított ki akvarelleket, pasztelleket, kis méretű üveg festményeket.
Témái: a pentendrei táj, munkálkodó parasztasszonyok, piac, virágok.

Péter Imre: Jegyzetek kiállításokról

Népszabadság Bp. 1960. márc. 3. 18.

Beck Judit, szobrász MDK

Révai József portréját láthatjuk
a Magyar Írók Arcképei c. kiállításon

Békés István: Szemtől szembe száz magyar
íróval

Népszabadság Bp 1960. ápr. 17. 9. l

MDK

Beck Judit

Virág, of. üvegen

Anyám, of.

Csingi, "

KUT és UME kiáll. N.Szal. 1932. nov.

8. 1.

Beck Judit

b. 5. beck judit kiállitása kaposvárott

vid gy/ká 1021

1969. november 8.

szombaton kaposvárott a palmiro togliatti megyei könyvtárban megnyitották beck judit festőművész kiállitását. ezuttal a művésznő szinészportréit, olaszországi, szentendrei és baranyai képeit mutatják be az érdeklődőknek./mti/

.-.

bb. 9. levonták az állami zászlót

t sb/hné/gy/ká 1969. november 8.

november 7-e, a nagy októberi szocialista forradalom 52. évfordulója tiszteletére két napon át lengett a parlament előtt, a kossuth lajos téren a magyar népköztársaság állami zászlaja. szombaton délelőtt ünnepélyes külsőségek között, katonai tiszteletadással került sor a zászló levonására.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Beck Judit

SOMOGYI NÉPLAP

Kaposvár

1969 NOV 6

lemnek.

— **Kiállítás festményeiből.** **Beck Judit** nyílik meg a megyei könyvtárban Nyolcadikán Beck Judit festőművésznő kiállítása, melyen színészportrét, olaszországi

Beck Judit

Született 1909-ben. Festő, portrétista.
Beck Ö. Fülöp szobrász leánya. Több
hírneves színész arcképét festette (: Ma-
jor Tomás, Bartos Gyula stb. :/ 1960-ban
tárlata Svájcban.

Fekete Márton: Prominent Hungarians
Home and Abroad, München, 1966. 334 l

34 l.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Beck Judit

Film-Színház-Muzsika

1969 ÁPR 5

A Thália Színház előcsarnokában, amely már gyakran adott helyet képzőművészeti kamara-kiállításoknak, az elmúlt héten nyitották meg

1041

Beck Judit

kiállítását,

grafikáinak, pasztelljeinek, olajképeinek a színház világához kapcsolódó kis gyűjteményét. A képek között, amelyek a színház levegőjében otthonosan mozgó művész portréfestő kvalitását bizonyítják, egy-egy tájkép és csendélet is helyet kapott.

8

Beck Judit

festőművész kiállítása nyílt meg márc. 13-án a bécsi Collegium Hungaricumban.

Irodalmi Szemle 1968. márc. 15. 4. o.

Beck Judit

festőművén kiállítása márc. 13-án nyílik meg a bécsi Collegium Hungaricum-ban.

Magyar Nemzet 1968. márc. 9. 4.

Beck Judit

Jász Dezső portréja (eml.)

szerepel az

alábbi táslaton

Pinkner Pál: Kevitendre. Pest

megyei Tárlat, 1969

Pestmegyei Hirlap 1969 V. 11

Beck Judit

Hunyadi István és Kahána
hőres i. pestrékkal (eml.)
szerepel az alábbi táklatom

h. gy.: Kanyalföldi képzőművészek
ünnepi kiállítása

Magyar Nemzet 1969 IV. 4

MDK

Beck Judit, festő

A Thália Színházban kiállítása nyílt meg. színész-portréiból.

Dayka Margit: Repr.

— : (— szöveg — kép —) 2.e.

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. márc. 29.

MDK

Beck Judit, festő

Szerepel.

Sz. A.: Angyalföldi képzőművészek kiállítása 7.

Népszabadság, Bp. 1969. ápr. 6.

M.D.

Beck Judit
grafikus

Méltatás.

Sóos Klára, Gondolatok a Tanácsköztársaság 50.évford.
Művészet 1969 aug.43.lap

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

M.D.K.

Beck Judit

Színészportréiból készült kiállitását megnyitotta a Thália Szinház főrendez je, Kazimir Károly, mint a "Krónika" c. rovat közli.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1969. márc. 29.
13. évf. 13. sz. 19. lap

DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

MDK

Beck Judit festő

A Thália Szinházban kiállítása nyílt meg színén-portréiból.

Major Tanás portréja:

Repr.

— : (— szöveg — kép — 2.l

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. márc. 29.

Beck Judit

„Szinészek szerepben" c.
Zamora Ziállítása nyílik másodos 21.én
a Thália Szinházban.

– Napló –

Magyar Nemzet
1969 másc. 19.

Beck Judit festőművész

színészportréiból, olaszországi, szent-
endrei, baranyai tépéiből nyílt meg
kiállítás szombaton Kaposvárott.

Magyar Nemzet 1969 november 10
4. old

-Napló-

5) Bech Jnolit

fa tő

Pélyett akvarellehet állított ki.

Bech Jnolit kiállítása

Dunántúli Napló 1968 IX. 15-5

4) Beck Judit

festő

Fényes Adolf terem 1953; 1954-ben Varsóban, majd Genfben, 1968-ban Bécsben. Művei találhatók: MNG-ban, Szinházfőt. Múz.-ban, Szinművészeti Főiskolán.

Beck Judit kiállítása

Dunántúli Napló 1968 IX. 15. 5.

3) Beck Frolit

festő

Nyomakta Szentendvén, Zsenyén, Nagy-
maroson dolgozik.

Beck Ö Fülöp hánya

Főbb kiállításai: 1938 Tamás Galéria
/fenmutatkozás/; 1942 Nemzeti Szalon;
Beck Frolit kiállítása
Dunántúli Napló 1968 IX. 15. 5.

2) Beck Jenőt

festő

arcképét festette meg.

Egykor a „Duda Gyuri" vásárligeti előadásának színpadképét ~~tervezte~~, kosztümjeit, plakátjaiit tervezte.

Beck Jenőt kiállítása

Dunántúli Napló 1968 IX-15-5.

1) Beck Judit

fs. tő.

„Fák" Repr.

A pécsi Janus Pannonius Múzeumban ki-
állítása nyílik.

Arcképfs. tő etrősorban. Számtalan szinén

Beck Judit kiállítása

Dunántúli Napló 1968 IX. 15. 5.

Vent

(1)

1934 dec (N. Szal.)

Álmodó
Szomszéd néni hvegőzik } of

1936 febr. (h.o.)

Asszony a hídon, Ol. Temp.

1937 ápr. (h.o.)

Téglavivő
Öreg asszony } ol. Temp.

1937 nov. (h.o.)

Farakodás
Csendélet
Virágok
Alvó szerek } of

1938 okt (h.o.)

Tájkép, of

2) 1939 dec - 1940 jan (Mmes.)

Kut

Női fej

1940 ápr (Mmes) Kut

Virágos hosár
csendélet jácintal
olvasó férfi

1940 nov. (N.t.)

Élő szerek
B.Ö.F. arck } of

1941 nov (h.o.)

Önarckép,
Mezei virágok } of

Vut

(3)

1942 nov (h.o.)

F. Gacrot } of
Csendélet

1943 okt (h.o.)

Lemenő nap
Sytendrei templ. } vízf.

Csendélet } of
Emlék

Beck Judit, Gambosi

Györgyné

G. Beck Judit

G. Beck Judit festményei

A KUT csoportkiállításairól ismeri már a közönség *Beck* Juditot, Beck O. Fülöp szobrászművész lányát. A fiatal festőnő most elsőízben rendez önálló gyüjteményes kiállítást a *Tamás Galériában*. Őszinten elhozta mindazokat a képeket, melyeket az utóbbi években festett s az elrendezés fontos munkáját Kmetty János gondos, szakértő kezére bízta.

Bizalmatkeltő *G. Beck* Judit 34 képből és akvarellekből álló szép anyaga. Minden témájában elsősorban a festői motívumokat látja meg és máris vegigkísérhető kibontakozása a könnyed, egyszerű festői kifejezés felé.

Bensőségesen átérzett lírai hangulat tölti meg azokat az ábrázolásait, melyek legközelebb állanak a fiatal festőnőhöz. Altató dal, Anya gyermekével című képein a lilás színek lehelletszerű árnyalatai közt örömteli fények mosolyognak. A *Farakodók* című képe pedig egészséges komponáló készségéről tanuskodik.

A gyengébb, lazább formakezelésű képek mellett, keményebb és határozottabb csendélet és portrétanulmányok, dombos olasz tájú akvarellek mutatják *Beck* Judit széles skálájú festői érdeklődését.

Mégis azt hisszük, hogy a tehetséges *Beck* Judit akkor alkotja a legjobbat, mikor a gyengéd asszonyi líra hangján szólal meg.

Magyarország

1938 ápr. 2.

Steindl Imrével is kétségtelenül veleszülettek a zseniális adottságok, de egy hosszú emberöltő fáradságos és céltudatos munkája, rengeteg tanulmány, kora építészetének teljes elméleti és gyakorlati ismerete, a műemlékek hosszú sorozatának restaurálása kapcsán elsajátított építészettörténeti érzék s mindenekfelett a saját maga által különböző történeti stílusokban épített művek hosszú sorára volt szükség, amíg eljuthatott művészéletének gerincéhez : a műremekhez.

Talán nem véletlen, hogy német származása bizonyos sorsközösségben kapcsolja a nagy Bach J. Sebestyénhez, a nyárspolgáréletsorban örökéletű remekműveket alkotó, nagy muzsikushoz. Polgári miliőben született — atyja tekintélyes pesti ékszerész volt — 1839 október 29-én, s polgári miliőben élte le egész életét. Életkörülményei, különösen vagyoni helyzete, — hiszen magáért az Országháza felépítéseért egy egész tekintélyes kis vagyont, több mint egymillió aranykoronát kapott — megengedhették volna számára egy művészfejedelem nagystílű életét.

Beck Judit

Pesti Napló

1938 április 3

— **Beck Judit képei.** Az a harminc-negyven olajfestmény és akvarell, amely a *Tamás Galéria* tegnap este megnyílt kiállításán került bemutatásra, egy rendkívül komoly, figyelemreméltó, fiatal festőnő tehetségének kibontakozásáról ad számot. *Beck* Judit képein nincs semmi nőies lágyság, érzelmes puhaság vagy éppen csipkéző aprólékosság. Sötét, nehéz, majdnem komor alapszínek kötődnek rajtuk leegyszerűsített, lényeget összefoglaló, nagyon is határozott, szinte férfias erőt hangsúlyozó szerkezeti formákba, tömör szükszavúsággal és kifejező tárgyilagossággal. A párizsi iskola, amelyből Beck Judit kikerült s amely művészetén érezhető nyomokat hagyott, körülbelül ugyanaz, mint Czóbelé volt. Nyilván innen van, hogy némely vásznán bizonyos benső rokonságérzés jegye ma még Czóbel piktúrája felé mutat — amit a sötét tónusok kedvelése külön is hangsúlyoz. Ujabb munkái azonban már a kivilágosodás, a színesség irányában való szerencsés elhajlás útját jelzik. Így elsősorban 21. számú, tüzes színekben izzó *Virágcsendélete* s néhány lendületes, friss és erőteljes akvarellje. De elmélyülő tehetségének meggyőző bizonyságát szolgáltatja festői *Önarcképe*, tárgyias előadású korsós és gyümölcsös csendélete, szélesen tagolt tájrészlete, kisebb kompozíciója és figurálisa is. Általában: az egész kollekció az eleven forrongás és önmagára találás zsúfolt izgalmát tükrözi, ép annyi kész eredményt mutatva fel, mint várakozástkeltő ígéretet — a további fejlődés biztos zálogaként. —*i.*

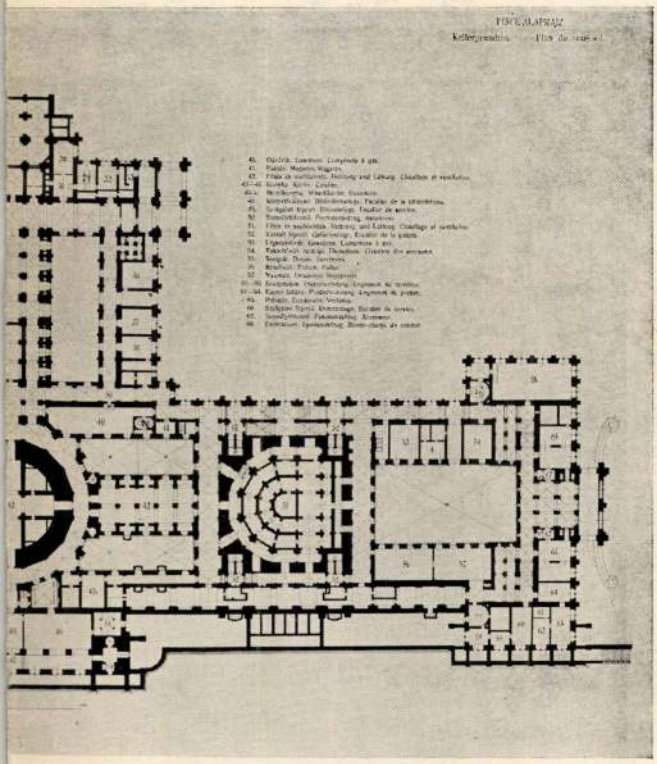

Plan des caves du Parlement.

99. CSOPORT-KIÁLLITÁS

BECK ANDRÁS
BECK JUDIT
DELINÉ, B. RÓZSI
KÓSA MÁRIA
LŐRINCZ GYULA

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

1943. DECEMBER 18. — 1944. JANUÁR 2.

Beck Judit

festő

A kiállított műtárgyak jegyzéke:

BECK ANDRÁS

1.	Ketten, gipsz (+30% f. a.) bronzban	15.000.—
2.	Töprengő, gipsz (+30% f. a.) bronzban	10.000.—
3.	Asszony gyerekkel, márvány (1939.)	mgt.
4.	Férfi, márvány (1939.)	mgt.
5.	K. M. arcmása, gipsz	mgt.
6.	T. J. arcmása, gipsz	mgt.
7.	N. Gy. arcmása, gipsz	mgt.
8.	Sch. Gy. arcmása, gipsz	mgt.
9.	E. K. arcmása, gipsz	mgt.
10.	Szőnyi István arcmása, gipsz	mgt.
11.	Fiú, gipsz	mgt.
12.	Feleségem, gipsz	mgt.
13.	Nővérem, gipsz	mgt.
14.	M. S. arcmása, gipsz	mgt.
15.	Fekvő nő, ólom	700.—
16.	Fekvő nő, ólom	700.—
17.	Lehajló nő gyerekkel, bronz (három pontra épí ett kompozíc'ó)	mgt.
18.	Játszadozók, bronz (súlyos vizszintes, könnyű függőleges tömeg egyensúlya)	1000.—
19.	Papucshúzó, bronz (egy ponton feltámasztott tömeg egyensúlya)	800.—
20.	Fa, bronz (térritmus)	800.—

	[illegible]	300.—
104.	Tájkép, olaj	700.—
105.	Favágó, olaj	800.—
106.	Tóparton, olaj	800.—
107.	Fürdőzők, olaj	800.—
108.	Csendélet, olaj	400.—
109.	Borus táj, olaj	400.—
110.	Feketekesztyüs nő, olaj	800.—
111.	Modellek a műteremben, olaj	1000.—
112.	Csendélet, olaj	1000.—
113.	Kerti asztal, olaj	600.—
114.	Lányok a réten, olaj	900.—
115.	Csendélet, macskával, olaj	800.—
116.	Falu este, tempera	600.—
117.	Sötét húrokon (1931), tempera	800.—
118.	Csavargó a Gellérthegyen, tempera	700.—
119.	Falusi utca, pasztell	400.—
120.	Pipás férfi, pasztell	300.—
121.	Női akt, rajz	300.—
122.	Téli melegedő, tollrajz	250.—
123.	Téli melegedő, tollrajz	250.—

KÓSA MÁRIA

21.	Ülő férfi, bronz	800.—
22.	Súlytalan tömeg, bronz	800.—
23.	Ülő nő, ólom	700.—
24.	Pihenők, ólom	800.—
25.	Lehajló nő, ólom	700.—
26.	Strandon, bronz	1000.—
27.	Ember és ló, ezüst	3000.—
28.	Sulykoló, gipszvázlat	250.—
29.	Etető, gipszvázlat	250.—
30.	Kosárvivő, gipszvázlat	250.—
31.	Mari, gipsz	350.—
32.	Madách Imre, plakett	40.—
33.	Sik Sándor, plakett	40.—
34.	Bartók Béla, plakett	40.—
35.	József Attila, plakett	40.—
36.	Schöfflin Aladár, plakett	mgt.
37.	Beck Ö. Fülöp, plakett	40.—
38.	Kassák Lajos, plakett	40.—
39.	Tóth Árpád, plakett	40.—
39/a	Móra Ferenc, plakett	
39/b	Kassák Lajos, plakett	
39/c	Női fej, szobor	
40.	Parasztasszony, fa	700.—

BECK JUDIT

41.	Fehér fal napfényben, olaj	800.—
42.	Fáradt parasztasszony, olaj	1200.—
43.	Leányfej, olaj	600.—
44.	Asszonyok, olaj	600.—
45.	Arckép, olaj	600.—
46.	Önarckép, olaj	600.—
47.	Tanulmányfej, olaj	600.—
48.	Kislány, olaj	600.—
49.	Vázlat egy nagy kompozicióhoz, olaj	600.—
50.	Két váza, olaj	600.—

51.	Fiúfej, olaj	600.—
52.	F. S. (vázlat)	600.—
53.	Virágok napfényben, olaj	600.—
54.	Falusi csendélet, olaj	600.—
55.	Őszi csendélet, olaj	600.—
56.	H. F. arcképe, olaj	600.—
57.	Szentendrei ferde templom, olaj	600.—
58.	Szentendrei kertek, olaj	600.—
59.	Napsütéses tér, olaj	800.—
60.	Szentendrei dombok, olaj	800.—
61.	Sárga fények, olaj	1000.—
62.	Anya gyerekkel, olaj	800.—
63.	Fák alatt, olaj	1600.—
64.	B. A. arcképe olaj	mgt.
65.	Három akt, olaj	2000.—
66.	Szentendrei szegények, olaj	1200.—
67.	Piac után, olaj	1200.—
68.	Parasztasszonyok a piacon, olaj	mgt.
70.	Téglagyári munkás, kréta	250.—
71.	Téglagyári munkás, kréta	200.—
73—91.	Szentendrei tájak, 1—19, vízfestmény	á 300.—
92—94.	Szentendrei piac, 1—3, vízfestmény	á 300.—
95.	Virág, vízfestmény	350.—
96.	Alvás közben, tus	mgt.
97.	Tanulmány-fejek, tus	150.—

V., Szent István-krt. 8.

Rászoktatni az embereket a gondolkodásra

Tisztelt Szerkesztő Úr! Erre a levélírásra hetek óta készülök. Lapját — higyje el nem túlzok — jobban várom, mint a szerelmes a randevut! Minden számban van valami újabb és jobb az előzőnél és én mindig elhatározom: most rok! Mégis hetek teltek — hetek múltak — a levél elmaradt... Sajnos, rossz író vagyok, ezt különben látni is. Fizikai munkás vagyok: cipész. Jobb, mint levélíró... De nem fogadtam szót a régi „arany" tanácsnak, hogy maradjak a kaptafánál! Igaz, dolgozom, sokkal többet, mint akik állandóan ajánlják. Hanem a munka után alig várom, hogy egy jó könyvet, vagy ujságot vehessek a kezembe. Egyik legkedvesebb rovatom: a válasz levelekre. Hányszor, de hányszor ismerek rá a címzettekre, akár Dinnye Zakariás legyen, akár Konok Éliás... Hányszor gondolok rá, amikor elolvasom a levelet és a választ: reménytelen eset! Én sakkjátékos is vagyok és őszintén irígylem az Ön határtalan türelmét. Érzem minden során a hit, a tiszta meggyőződés erejét. Mégis az a szomorú tudat él bennem — hiába minden. Tömegek közt mozgok, pártmunkát végzek gyakran. A rosszindulatnak és csökönyösségnek kétségbeejtő eseteit látom naponta. Mégis erőt merítek az Ön példájából és újra kezdem ezerszer, felrázni az alvókat, megtéríteni az ellévedteket! Rászoktatni az embereket a gondolkodásra, rászoktatni a szabadságra! Szinte hihetetlen nehezebb néha, mint a szolgaságra! Kiállás, felelősségvállalás roppant kevés emberre. Ezért küldenek ilyeneket. De most én kérdek valamit: miért használ álnevet?

AZ IFJÚ KÖLTŐ

aki beküldte verseit az Új Magyarországnak — fekete macskával álmodik...

ötven százalékra: a felét leközlöm. Tessék:

Láttatok-e már milliomos koldust
Egy koldus milliomost — sült tököt enni,
Aki befalta volna a döglött lóhúst
S csak szeretett volna ebédre menni.

Láttatok-e már költőt negyvenötben
Budapesten járni, nem bortól részegen
Ki magára mutat és így szól csendben:
„Az eszem a legtöbb, édesem...)

„Jakobinus." A témát Kolozsvári-Grandpierre már kimerítette, viszont az ön hozzászólása oly szellemes és jóízű, hogy arra kérjük: írjon máskor is.

Horváth Irén, Bp., III., Pusztaszeri-út 31. A nemeshangú szép levelet a korlátolt oldalterjedelem miatt nem közölhetjük. Önnek tökéletesen igaza van: nem a magyar népet kell felelősségrevonni, hanem azokat, akik félrenevelték. Ön azonban a másik végletbe esik: minden hibánkért sem

Állás nélkül

Igen tisztelt Szerkesztőség! Minap több vállalathoz kérvényt írtam és kértem a tisztviselői karba való felvételemet.

Kérésem minden esetben válasz nélkül maradt. Miért? 20 éves, 4 polgárit végzett kereskedősegéd vagyok. Januárban a németek ellőtték a jobb lábam, amelyet amputáltak és így 75%-os hadirokkant vagyok. Édesapám három hónapja meghalt, özvegy édesanyám támogatásra szorul.

Kérem Önöket, mint nagyon sok esetben ellátták a kisembereket tanáccsal, legyenek segítségemre, hogy hova forduljak.

Kérem soraimra válaszolni az Uj Magyarországban. Egyik leghűségesebb olvasójuk

J. G.

* * *

Erre mi sem tudunk válaszolni. De talán az olvasók?

Lukszusbérház 1/4 része Dunaparton 200 millió. Siestánál 7 szobás, Nyul utcánál 6 szobás beköltözhető 1800 millió. Gellértnél hatszobás 600 milliő. Svábhegyen. Passaréten luksuszvillák eladók—bérbeadók.
Knapik, VIII., Szentkirály-utca 4. 3—4-ig. 2 milliárdot fektetne ügyfelem luxusvillába, vagy bérházba.

Bundák, rókák, bollerók alakítás mérték szerint.
Használt bundák, vétele-eladása.
Újból **FRITZ** szücsnél, Hegedüs S.-u. 10.

Pénzt akar? bútorért, szőnyegért legtöbbet fizet
Glück
Rákóczi-út 63. és Teréz-krt 23.

RÁDIÓT ● MOTORT
IZZÓLÁMPÁT
RÁDIÓCSÖVET
ÁRON FELÜL VESZEK
PICK, RÁDAY-U. 12.

Prima minőségű perzsa összekötőszőnyeg
ELADÓ
„SZŐNYEG" jeligére a kiadóba

Még karácsony előtt megjelenik
az Uj Magyarország 1946-os évkönyve
Rengeteg kép, térkép, portré, ötlet, tudnivaló!

Az évkönyv a mai világpolitika megoldatlan kérdéseire ad tárgyilagos és kimerítő választ, eddig ismeretlen részleteket közöl az elmult rendszer kulisszatitkaiból, a magyar demokrácia égető problémáit vetítve és az új szellemi élet keresztmetszetét adja.

Az évkönyv színvonalban és stílusban, hangban és tartalomban az Uj Magyarország méltó párja.

Az évkönyv ára, ha december 5-ig beküldik a pénzt, 3.000 pengő.

Olvasóink személyesen megrendelhetik a Globus hírlap és könyvterjesztő vállalat Nagymező-u. 26. alatti helyiségében. E címekre a pénz postautalványon is beküldhető. Vidéken minden Uj Magyarországot árusító bizományosnál is megrendelhető az évkönyv.

Felkérjük vidéki olvasóinkat, hogy a helybeli bizományosnál rendeljék meg az évkönyvet, mert így a nehéz szállítási viszonyok miatt egy tételben tudjuk leküldeni az egyes városokba (községekbe) megrendelt mennyiséget.

Még ma rendelje meg az Uj Magyarország 1946-os évkönyvét, mert csak korlátolt példányszámban jelenik meg!

Karácsonyfadísz
és mindenféle **papíráru** vidéki kereskedők részére legolcsóbban
GYÖRGY IMRÉ-nél
DEÁK FERENC-UTCA 15.
Telefon: 380—515.

Briliáns
ARANY, EZÜST VÉTEL, ELADÁS.
SCHULLER
IV., Ferenciek-tere 2. Tel.: 184-618. Szakszerű becslés!

SZŐNYEGET VESZ-ELAD
KLEIN ÖDÖN
SZŐNYEGHÁZ, IV. KECSKEMÉTI-U. 11.

Hibás **Rádióját** 24 óra alatt megjavítja garanciával
Super rádió service
Fürst Sándor (v. Hollán)-utca 9
VÉTEL – ELADÁS

tatlanul be tudtam bizonyítani, hogy *a feltevés alaptalan*. Rámutattam arra, hogy a megszállás alatt álló ország sajtója minden cenzura nélkül oly szabadságot élvez, amilyenre még Magyarország történelme során soha sem volt példa.

Könnyen bizonyítottam, hogy a magyar kormánykoalició valóban szabad akaratból jött létre, s az abban résztvevő pártok politikai célkitűzés és világnézet tekintetében egymástól merőben eltérő pártok, amelyekben csak az ország és a demokrácia szolgálatának kívánsága közös.

Sikerült számokkal és adatokkal rámutatni, hogy az *a gazdasági szerződés*, amely miatt oly nagy volt nyugaton a felhördülés, távolról sem jelenti azt, hogy eladtuk az országot, s ugyanakkor rámutattam arra is, hogy a nyugati hatalmak az aránylag kényelmes bíráló szerepet vállalták, anélkül, hogy bárminben igyekeztek volna a rendkívül súlyos helyzetben lévő magyar kormánynak segíteni.

Megkérdeztem — s egy ilyen értelmű cikkem a *Le Monde*-ban is helyet kapott — hogy vajjon a nyugati hatalmak mikor ajánlottak fel Magyarországnak egyetlen falat kenyeret, egy méter szövetet, vagy akármi más segítséget. S utaltam rá, hogy a Szovjetunió kormánya nem egy esetben sietett igen hathatósan a nehézségekkel küzdő ország, s különösen Budapest segítségére. Hangoztattam, hogy a romokból sikerült valami fajta, bármily szegényes és lerongyolt külsejű, de mégis élő országot, eleven városokat teremteni, s mindezt éhezve és fázva, nélkülözésekkel küszködve, egyedül a szovjetsegítségre támaszkodva értük el. S mindennek ellenére sértetlenül és épen maradt meg függetlenségünk, amelyet még védeni sem kellett, mert nem fenyegette senki.

Sokkal súlyosabb és nehezebb helyzet elé állított a másik kifogás, amelynek igazságát többé-kevésbbé magam is éreztem, amint itthon is nagyon sokan érzik és hangoztatják is. Ezt a kifogást lényegében úgy lehetne kifejezni, hogy *nem látják a magyar lelkeknek, s az egész magyar életnek olyan mérvű belső átalakulását, amilyent kívánatosnak tartanának.*

A legmagasabb kormányzati helyeken olyan nevekre bukkannak, amelyeket az elmult korszakból ismernek. Az egész állami aparátusban nem látják az *átállításnak*, s a *tisztogatásnak* azt a mértékét, amire elkerülhetetlenül szükség van ahhoz, hogy a kormány demokratikus alapokon állhasson.

A szlovákiai események

Franciaországban igen nagy figyelemmel kísérik például a szlovákiai eseményeket. Volt alkalmam igen hosszan beszélni illetékes helyen erről a problémáról és rámutattam arra, hogy milyen furcsa *kettős szerepet* játszott a szlovákság az elmult időkben.

A szlovákok igen hűséges és megbízható kiszolgálói voltak a náci rendszernek, s az egész világ tanu rá, hogy a *üldözöttek ezrei és tízezrei találtak nálunk esztendőkön át menedéket.* Mint hű vazallusok természetesen a németek kegyeltjei voltak. De ugyanakkor biztosan tudták, hogy a németek veresége esetén ők integráns részét képezik majd annak a csehszlovák köztársaságnak, amelyet a nagy demokráciák szövetségesünk neki ennek a munkának, amíg nem késő, s ne engedjük, hogy mégegyszer megismétlődjék az, ami 1919-ben oly súlyos helyzetbe hozta a fiatal magyar demokráciát. *Helyzetünk ma sok tekintetben kedvezőbb.* Magunk mellett érezzük a diesősége és hatalma tetőfokán álló Szovjetunió jóindulatát. A huszonhét esztendő előtti közönyhelyett ma nyugat felől is érdeklődés irányul felénk. Akkor a bukott Habsburgmonarchia egyenrangú vezető állama voltunk; ma látják, hogy a magyar kisebbségek sorsa miatt jogos aggodalmakat táplálunk. Tudják, hogy nem a szentistváni birodalom lázálmát kergetjük, hanem *biztosítani akarjuk a Dunamedencében a demokrácia és a béke megteremtésének lehetőségét.* S

Imrédy a vádlottak padján

Beck Judith rajzai

Egy magyar ... 1945.

neves művészeken) kívül felezernyi Magyarországból hazatért volt francia hadifoglyot és körülbelül ugyanannyi újságírót, politikust, stb. fog tömöríteni. A szervezet november alakulását. További terv havonta megjelenő füzetek kiadása és — januárban — Ady egyik párisi lakásának megjelölése.

A párisi rádió és a magyarok

A párisi rádió magyar szerkesztősége megalakulásától fogva a francia-magyar barátság legmelegebb fészke volt. Ez nem is meglepő, ha figyelembe vesszük, hogy a főszerkesztői tisztet Magyarország olyan régi és őszinte barátja viseli, mint Sauvageot professzor, akinek tudományos működését is a francia-magyar barátság szelleme irányította.

•

A francia rádió nem adott teret a rólunk terjesztett rágalmaknak, mende-mondáknak, sőt tavasszal a Nyugaton még egyedül volt demokráciánk jóhírnöke. Hírei mintegy éles cáfolatai voltak azoknak a hiresztelléseknek, amelyek, sajnos, egyes nyugati körökben elterjedtek Magyarországról főképpen a Németországba menekült gyanús demokrácia-ellenes jobboldali vagy nyilas elemek „jóvoltából", akiknek kezdetben itt-ott sikerült beférkőzniök a szövetséges hatóságok bizalmába.

A párisi rádió azzal is hozzájárult a rémképek eloszlatásához, hogy rendszeresen beszámolt a francia rokonszenv megnyilvánulásairól a demokratikus Magyarország iránt.

•

E baráti magatartáson felbátorodva nagyon sok magyar hadifogoly, magasrangú tisztektől egyszerű közkatonákig, bizalommal fordult a párisi rádió magyar szerkesztőségéhez. Leveleikben leírták siralmas állapotukat, kétségbeesésüket, nélkülözéseiket. Minden levél honvágyat sugárzott. A párisi rádió azelőtt is közvetítette franciaországi magyarok üzeneteit, most azonban bőséges teret szentelt a magyarok által írt levelek ismertetésének. Számos esetben felhívta rájuk a magyar hatóságok figyelmét, tolmácsolta kérésüket, hogy a magyar kormány tegyen lépéseket érdekükben. Időnként maga is adott riportot, helyzetképet a németországi és ausztriai magyarok állapotáról, elsőnek közölt hírt az Ausztriába szállított magyar gyári berendezések, vagyontárgyak hollétéről, a kisbéri és bábolnai méntelepek sorsáról.

Kóródi József.

G. Beck Judit : Anya gyermekkel

G. Beck Judit : Csendélet

Halápy János: Akvarell MFI. Petrás felv.

Halápy János: Parkban MFI. Petrás felv.

A szovjet főváros kulturális intézményei mindenütt megünnepelték a magyar-szovjet barátság hónapját. Moszkvában az Országos Állami Külföldi Irodalmi Könyvtárban magyar szépirodalmi művekből kiállítást rendeztek. A kiállításon bemutatták a magyar klasszikusoknak és a Magyar Népköztársaság mai íróinak műveit. A képen: a könyvtár olvasói megtekintik a mai magyar írók munkáit

A HETVENÉVES LUKÁCS GYÖRGY KÖSZÖNTÉSE

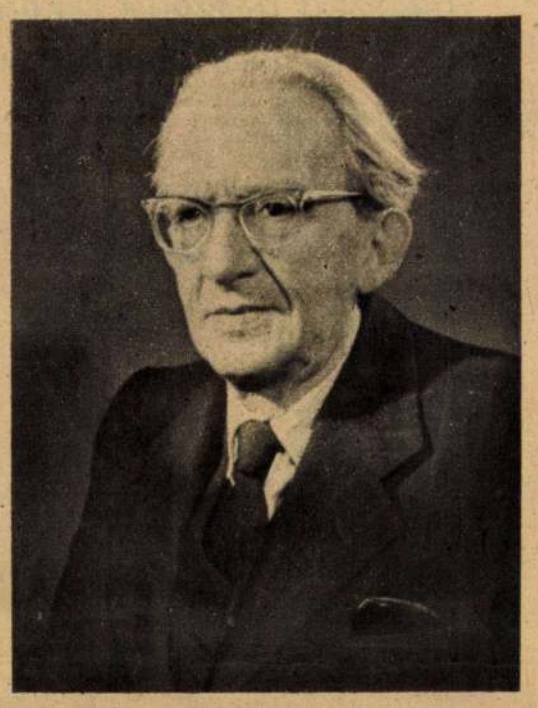

Az irodalmat, mint tiszta beszédet és törvényt, mint vallomást a korról, népről, történelemről, hazáról, emberről és lélekről — ő tanította meg látni és érteni; látni és érteni úgy, ahogy azt a marxizmus—leninizmus eszméi parancsolják. Minden korábbi nézet, amelyet művészetünk kalauzunk fogadott el, szűk volt, távlattalan és hamis: az ő világképe — amely épp azért oly egyetemes, mert nemcsak az övé, hanem a párté, a szocialista-realista művészeté — gazdaggá tett s roppant lehetőségeket nyitott. Az összefüggések birodalmáét.

Nem véletlen — ez a szó, számos más fogalommal és stilisztikai fordulattal együtt Lukács György szótárából került át hatalmas tanulmányokba éppúgy, mint rövid esszékbe, egyetemi vagy iskolai dolgozatokba. S ez sem véletlen, hiszen az ő tanulmányai példázták szinte elsőként felszabadult irodalmunknak és közvéleményünknek a dialektikus és történelmi materializmus művészetelméletét, az ő vitairatai, könyvei végezték el a nagy alapvetést, a számunkra új, marxista fogalmak használatának és alkalmazásának megtanítását.

S hogy mi mindent példáztak és tanítottak e művek! A kapcsolatot és összefüggést történelem és irodalom, az osztályharc és a művek között... A tartalom és a forma ikerjegyeinek felismerését... A mondanivaló elsődlegességét... a haladó eszmék folytonosságát... S sorolhatnánk még sokáig, mert épp e hosszú sor bizonyítaná, hogy saját életművét milyen tudatossággal rendelte alá olyan feladatoknak, amelyeket kora és pártjának világnézete rótt rá.

Vajon nem ez a parancs határozta-e meg, hogy a közeledő fasizmus idején, a második világháború küszöbén a klasszikus irodalom fegyelmezett és igazmondó realizmusának, Scottnak, Balzacnak, Stendhalnak a példáját állította a világ irodalma elé, nagy tanulmányaiban, a »Történelmi regény«-ben, s a német irodalomról szóló munkáiban, a »Goethe és kora«-ban? S az aktuális harcnak ez a vállalása hatja át hatalmas filozófiai művének, az irracionalizmust leleplező »Az ész trónfosztásá«-nak minden sorát. És éppen az utóbbi, talán legnagyszerűbb művének szubjektív hevülete győzheti meg az olvasót arról, hogy az időszerű feladatoknak ez a pártos szolgálata mennyire egy nagy egyéniség szenvedélyes átéléséből s bőlcs felismeréseiből fakad.

Lukács György élete eggyéforrott ezekkel a feladatokkal, eggyéforrott műveivel. A művek mögül azonban felsejlik személyisége, amelyről most, hetvenedik születésnapján, éppúgy szólanunk kell, mint a tudós munkájáról. Róla, aki ünneppé tudott avatni minden egyetemi órát, amikor zárt mondatainak logikus rendjében Kantról, Hegelről, vagy a shakespearei drámáról beszélt. Az ő hét évtizede kétezer év kincseit rejti magában, s ha egy-egy órán felmutatta cseppnyi töredékét — mi igen-ifjak, s az öregebbje is megrendülten hallgattuk. S a csodálat akkor is ott ült az arcokon, amikor egyszer-egyszer az Irószövetség vitáin bogozta ki az összekuszálódott nézetek szálait. Nyugodtan és türelmesen, — mint akit sok vihar edzett.

Életrajzát még nem írták meg, ám az is sokat tudhat Lukács Györgyről, aki személyesen sohasem találkozhatott vele. Félig már történelem: a Thália Társaság, amelynek egyik alapítója és szellemi vezére volt. Történelem: 1919, a proletárdiktatúra, amelynek népbiztosai között foglalt helyet, s amelyért szellemi és katonai fegyverekkel egyaránt harcolt. És tizenkilenc után az emigráció. Csak egy tényt, egy mondatot állítsunk oda a fasizmus elleni harc nagy tettei és művei mellé. Lukács György Bécsben, egy borzas fiatalembernek megmondja, hogy őt tartja »az első világirodalmi — nem kozmopolita! — kvalitásokkal rendelkező proletár« lírikusnak. (Ez József Attila volt.)

Lám, csak egy-egy szava jutott el a Horthy-Magyarországra, könyvei, írásai alig-alig. Amelyik mégis eljutott, akár németül, akár a moszkvai Új Hang hasábjain, nagy hatással volt minden olvasójára; szinte lángot vetettek a sorok, amikor illegális szemináriumokban magyarázták őket. S az a munka, amit a felszabadulás után, hazaérkezve, Révai Józseffel együtt végzett irodalmunkban: az is része a mi történelmünknek.

Lukács György elsőnek szólt irodalmunknak új, megváltozott feladatairól — és íme egy új szocialista irodalom, az egész nép köszönti őt 70 éves születésnapján. Nemcsak hálatelt szavakkal — művekkel, amelyekben az ő vetése is érik.

Ungvári Tamás

KÓNYA LAJOS:

SOPRONI ÓRJÁRAT

A HATÁRŐRÖKHÖZ jöttem Sopronba. Megkértek, írjak róluk valamit. — Elviszünk a határra, ahová akarod — mondták. Sopront választottam. Hogy miért, azt hiszem, nem kell sokat beszélnem róla. Izgalommal készültem diákkorom városát, ifjúságom egy darabját viszontlátni.

Március eleje volt még, a tél akkor öntötte ki igazán a mérgét. Győrtől Sopronig növekvő hóförgeteg az út, a havazás nem akar szűnni itt sem. — Megszépíti Sopront! — mondják.

A régi negyvennyolcas laktanyát jól ismerem, külsőleg mit sem változott. Állok a parancsnoki épület előtt, végignézek az udvaron. Mennyit kúsztam-másztam, mennyit gyötrődtem itt, most mégis valami furcsa megilletődöttség fog el, itt voltam huszonkétéves s ez okból minden megszépül mára, ha nem is felejtem Fekete hadnagy úr kegyetlenségeit. Egyszer a kantin előtt... ó a kantin előtt géppuskaállvány volt a kezemben, mellmagasságban, azzal ügettem s csináltam ropogó inakkal a mélytérdhajlítást, a végtelenségig.

Más a levegő itt, merőben más. Alig ülünk bent a parancsnok szobájában egy negyedórát, jön a napos: — Százados elvtárs, jelentem, négy nő... Elmosolyodom, a katonaéletben minden változás ellenére is vannak örök dolgok. Szomjas, kíváncsi katonaszemek iszszák a belépő lányokat. Négy leány jön be, négy tanítóképzős, piros szalag van a kabátjuk hajtókáján, érettségi előtt vannak. Mindegyik a közeli magyar falvak tájszólásával beszél. Meghívják a parancsnokot, tartson nálluk előadást a felszabadulás ünnepén. A parancsnok, aki néhány éve még parasztfiú volt egy balatonmenti kis faluban, elvállalja az előadást. Idestova tíz éve élünk az új világ légkörében, ebben a környezetben, mégis meglep. Én ezen a helyen csak urakat láttam, akiket a legénység félt és került. Kevély ezredesek és segédtisztek pattogtak nyersen és elegánsan, s mindez, ami szemem előtt folyik le ma, szinte elképzelhetetlen volt. A katonák, ahogy jönnek-mennek, fegyelmezettek, de ez a fegyelem egészen más, ebben értelem van s nem rettegés. Mindnyájan a dolgozó nép gyermekei, a tisztek is!

Sopron, Sopron, szinte hihetetlen, hogy itt vagyok!... Itt voltam kapuügyeletes, majd őrparancsnok, még később laktanyaügyeletes — de mindig félnem kellett valakitől. Akkoriban a katonaélet azt jelentette, hogy el vagyok zárva a könyvektől, a kultúrától s ezért unalmas volt itt nekem sokszor az élet. Titkon olvastam, ha észrevették, nem hagytak nyugton. Egyszer egy »koffervizit« alkalmával Fekete hadnagy néhány könyvet talált a ládámban, falukutató munkákat s egy-két verskötetet. — Elég, ha a Szolgálati Szabályzatot olvassa! — szólt s nagyon sötéten mért végig.

Csizmát, nadrágot, őrbundát adnak rám, csak kucsmám jelzi, hogy civil vagyok. Egy katonai vippon visz fel bennünket a hegyekbe. A szél hordja a havat, néhol méteres havon vágunk át, fel a határra, az őrsökre. Jó látni, hogy az őrsökön könyvtár is van s minden katona polcán könyv, hat-nyolc könyv! Ezek a katonák Jókait, Móriczot, Solohovot olvassák, meg a határőr-sorozat kiskönyveit. Egyikük polcáról *A lázadó embert* emelem le. — Nagyon jó könyv — mondja. Szavalóversenyre készülnek. Egy alacsony, vékony kis tizedesnek az a gondja, hogy a »Falu végén kurta kocsma« alkalmas-e szavalásra, szeretne valami harciasabb verset tanulni. Az őrnagy elvtárs megnyugtatja, miért ne volna jó!

ÁGFALVÁRA fut velünk a kocsi, ismerős tájon.

Gyalogos asszonyok, legények mennek Ágfalva felé, a parancsnok megállít parancsol, sorra felszedjük őket. Láthatóan igen jó a határőrök és a lakosság viszonya s erre igen sokat adnak a katonák. Látszólag apróság, de a felszabadulás előtt elképzelhetetlen volt, hogy egy katonai kocsi felszedje az országút civil utasait, ami valóságos jótétemény, bizonyos, hogy nem felejtik el s híre megy a faluban. De lehet — mert ez már olyan természetes — hogy nem is beszélnek róla.

A magas kocsin vág a szél, a szót is belénkfojtja, fel kell hajtani a prémgallért. A gépkocsivezetőt nézem, arcáról nem lehet leolvasni a telet, szeme sem rebben, őrbundája szétnyílik a térdén s elképesztő még nézni is, hogy órák óta megyünk s kesztyű sincs a kezén, rövid, kemény ujjai rátapadnak a kormányra s példátlan fölénnyel vezeti a kocsit árkon-bokron, hóbuckákon át. A régi szőlészeti és borászati szakiskola mellett egy keskeny, szemre is gyenge, rozoga fahídon futunk át. — Nem félt, hogy nem bír meg bennünket? — kérdi az őrnagy elvtárs. — Nincs kiírva, — feleli végtelen nyugalommal. Egy elakadt teherautóval találkozunk, valami TÜZÉP-kocsi, prüszköl, pattog, erőlködik, de hasztalan forognak a sikosra taposott havon hatalmas kerekei. — Álljunk meg! — kiáltja a parancsnok, Fehér százados, s menten le is ugrik a kocsiról, segít tolni az elakadt teherautót s int a sofőrnek, hogy forduljon vissza s tólja meg hátulról a vipponnal, de egy közbejött autóbusz utunkat állja s mire odafarolnánk, a megrekedt teherkocsit kézierővel is kilendítik tehetetlenségi helyzetéből. Mennyi ilyen eset! Apróságok, de ezekből áll össze a nagy élet, az emberség, a társadalom egésszége.

A HATÁRŐRÖK békében is frontvonalon szolgálnak. Nem könnyű szolgálat. Megizzadunk, mire felérünk a magasfigyelőhöz, lassan emelkedik az út, csizmánkat fogja s nem ereszti a hó. Az őrsparancsnok megy elől, ő diktálja a tempót. Egyikünk sem akar szólni, így szokott az lenni mindenütt, a bányászok pontosan így izzasztják meg a vendéget, »ismerje meg a magyarok istenét«, vagyis becsülje meg a szakmát! Felkapaszkodunk a létrán, a magasfigyelőbe. Különös érzés a határon állni s nézni a messzeséget, mely — kivált ebben a havas télben — pontosan olyan, mint ideát, mégis, merőben más világ. Két határőr áll a huzatos magasban. Egyikük harmadéves katona, őrvezető, magas, szőke mezőkövesdi gyerek, a másik alacsony, fiatal gyerekember, kopaszranyírt fejéről látni, hogy újonc még, elsőéves. Mire öreg katona lesz, megtanulja a határőrszolgálat minden tudományát és fortélyát, talán kiváló határőr lesz belőle — talán átesik egy-két izgalmas éjszakán, amikor elválik, ki a legény? Az őrvezető már sok határrészt megjárt, tapasztalt határőr, kérdésünkre felmerülnek emlékezetéből a három év kis és nagy eseményei, nem is kell nagyon kutatnia, az ember megjegyzi az ilyesmit egy életre. Neki már »elfogása« is volt, jutalmul kapott tíz nap szabadságot. A történetek versbe, novellába kívánkoznak, a határőr-hősiesség szép jelei és példái az agyafúrt, mindenre elszánt ellenséget ésszel és erkölcsi fölénnyel legyőző erő, ügyesség és helytállás ragyogó esetei. Mennyi ilyen történetet hallottam! Jó volna ideírni valamennyit, de nem lehet, kicsi volna hozzá az újság.

Az ember gyárban dolgozik, szánt-vet, könyvet ír, tanít — s alig gondol a határőrökre, akik a végeken vigyázzák békéjét télben-fagyban, zuhogó esőben és fojtó hőségben. Ezekből a történetekből meg lehet tudni, mit jelent, ha egyetlen járőr is eltér menetvonalától, vagy elalszik — de ilyesmi régen nem fordul elő, ezek a fiúk tisztában vannak azzal, hogy egy ország nyugalma függ tőlük.

Nehéz, de szép szolgálat. Úgy olvasnak a természet nyomaiban, mint a tenyerükben, mint nyitott könyvben, mint anyjuk szemében s ha kitavaszodik, megtelik a szív az erdők és mezők szépségével, nagy-nagy érzésekkel, madarak dalolnak nékik, őzek és szarvasok rebbennek fel előttük s ők teljes szívvel érzik a halhatatlanul szép Balassi-sorokat:

Vitézek, mi lehet
E széles föld felett
Szebb dolog a végeknél!...

SOPRONT három oldaláról határ övezi, furcsa zsákban van a vidék, erdőkön-hegyeken fut a határ. Mennyit jártam e hegyeket egykor! Diákkoromban a magam kedvére, katonaidőmben feladattal, térképpel a kezemben. Most a Muckra is felvisz a vippon — micsoda jó motor ez! Ha Vashegyen túl leszünk, már gyerekjáték az egész — mondja a gépkocsivezető. Sízők fiatalokkal találkozunk s egyszercsak egy magános férfi ereszkedik le az út szélén, megismerem nyomban, intek néki, de idegenül néz rám, — hogyan is tudná hirtelen, kit rejt az őrbunda? Tanárom volt, magyarszakos, ő ismertetett meg az új magyar irodalommal; az elsők között volt, akik jószavakat mondtak verseimre.

Furcsa érzés ezt a tizenegy évet így átugrani, de nem tehetek mást, nekem mindig az akkori élmények jutnak eszembe s így akaratlanul is ifjúként élem a tájat. Könnyen visszatalálok, mintha csak tegnap hagytam volna el a várost. Esténként az őrnagy elvtárssal sétálunk az öreg utcákban, mert a Pannóniában lakunk s vacsora után jólesik még egy kis séta, nem is tudnék bent maradni, minden utcát, minden követ látnom kell, mi maradt belőlük. Még a házak nevére is emlékszem, történetükből is felmerül egy és más, kalauznak sem vagyok rossz — mondják.

Ilyenkor megkóstoljuk a Haladás termelőcsoport borát, betérünk a régi Gambrinusba — ma Belvárosi Vendéglő — a sötétben betűzgetjük az emléktáblát, mely a kaszárnyát jelzi, ahol Petőfi, a »zöldhajtókás, sárgapitykés közlegény« silbakolt, elnézünk a színház felé, melynek falán egy-egy avatag operettet hirdet a plakát. Időnként vendégjátékot ad a Győri Színház, olykor eljön a Filharmónia rossz műsoraival — ez minden, ami Sopronnak jut a színházi kultúrából. — Azt hiszik, nekünk akármi jó? — kérdezik a soproniak. Néhai Gantner Antal, az öreg kaszinóportás, Sopron szerelmese, 1718-ig vezette vissza a város színészetének nyomait s a soproni Városi Színház 1941-ben ünnepelte százéves fennállását. Az én diákéveim alatt is állandó színház volt itt lényegében — Mészáros Ági tanúsíthatja, akit akkor ismertünk meg, s mi diákok, azt hiszem, mindannyian szerelmesek voltunk bele.

A SOPRONI Liszt Ferenc Múzeum egy gyönyörű, kertes villaépületben van, valamikor valóban egy jómódú polgár villája volt, tőle vette meg a város a századforduló táján. Csatkai Endre, a múzeum igazgatója meséli, hogy a felszabaduláskor, féltvén a múzeum kincseit, kiállt a kapuba s megszólította az első szovjet katonát: »Múzeum!« — két órán belül őrséget állítottak a múzeum kapujába!

Én e szovjet katonák kultúra-óvó szeretetét hívom figyelmezetőnek és bátorítónak, példának és tanulságnak, mindahhoz, amit Soproniról elmondtam. Tiszteljük meg magunkat azzal, hogy több gondunk legyen erre a kedves városra, Magyarország szép, nyugati végvárára!

A Kossuth klub termeiben megnyílt Beck Judit festőművész kiállítása. A kiállítás — amelyet Pór Bertalan Kossuth-díjas, érdemes művész nyitott meg — bemutatja Beck Judit színészportréit, tájképeit és finom pasztelljeit. Balról: Beck Judit portréja apjáról, Beck Ö. Fülöpről. Jobbról: Beck Judit és Pór Bertalan a megnyitás után

Dulszka asszony erkölcse

G. Zapolszka, lengyel írónő »Dulszka asszony erkölcse« című színdarabját nagy sikerrel játssza egyszerre két színházunk: a Madách Színház és az Állami Faluszínház. A felső képen Dayka Margit a Madách Színház előadásának címszerepében. Lent ugyanennek a szerepnek Faluszínház-beli alakítója: Sándor Anna. A jobboldali kép: Kátay Vanda, Juliasiewicz szerepében a Madách Színház előadásán

BORISZ GODUNOV

Muszorgszkij zenedrámájának felújítása az Operaházban

E lap hasábjain egyízben megemlítettük, hogy Muszorgszkij zenedrámájának operaházi előadása sajnálatosan leromlott. Most örömmel állapítjuk meg, hogy az Operaház nemrég felújított Borisz Godunov-előadása újra a színház értékes teljesítményei közé tartozik.

A felújítás legnagyobb érdeme az eddig kihagyott, székesegyház előtti kép beiktatása. Ebben a jelenetben a »falu bolondja« szemébe mondja a zsarnok cárnak a bűnét: a gyermekgyilkosságot. A megrázóan drámai jelenet nagymértékben hozzásegít a mű dramaturgiai felépítésének és Borisz Godunov jellemrajzának megértéséhez. Így a cár lelki összeomlása és víziói, s az elnyomott nép forradalmi hangulata is sokkal világosabb.

Érdekes följeleveníteni

a jelenet történetét.

Muszorgszkij a partitúra legelső változatából *törölte a jelenetet*, még a bemutató előtt; az általa készített zongorakivonatban sincs benne. A *Rimszkij-Korszakov*-féle átdolgozás (ebben a formában játsszák a darabot világszerte) szintén kihagyta. A szovjet zenetudósok állították vissza eredeti helyére ezt a képet; azóta az új zongorakivonatban is, a Moszkvai Nagy Színház előadásában is szerepel.

Az előadás rendezése is sok helyen megváltozott a felújításon. *Oláh Gusztáv* rendezői munkája *realista operajátékot igyekezett megvalósítani*. A nagy kórusjelenetekben ez túlnyomórészt sikerült is. Átéltebbé, élethűbbé vált az első kép is, a koronázás is, a forradalmi jelenet is. Csak a lengyel kép polonéze maradt merev és sablonos. Az előadás új jelenettel, az egyes népi figurák kiemelésével, a bolondnak szinte prófétai beállításával és az egész tömegmozgatással — Oláh rendezői művészetének eddigi legkimagaslóbb eredményei közé tartozik. Csak helyeselni tudjuk, hogy a forradalmi jelenet a darab végére került. Ezzel nemcsak az eredeti szerzői elképzelést szolgálja az előadás; csak így tűnik ki igazán Muszorgszkij célja is: *a »Borisz Godunov« tragikus hőse, központi figurája nem a cár, hanem az elnyomott, becsapott nép.*

Az új beállítás tehát nagyjában sikeresen emeli ki a zenés népdráma eszmei tartalmát. Az ehhez vezető utat hatásosan szolgálja a realista operajátszás követelményeinek eredményes megoldása. (Nem hallgathatjuk el azonban kifogásainkat: zavaró az említett új jelenetben a gyermekkórus tehetetlensége; a gyerekek a karmesterre függesztett szemmel, szinte mozdulatlanul állnak, s ezzel egyszeriben »szinpadszagúvá« teszik a jelenet életszerű drámaiságát. Nem szerencsés a szandomiri képben Rangoni jezsuita alakjának ilyenforma beállítása. A szerep így — néhány mondatával — érthetetlen. Vagy be kellene állítani a teljes jelenetet, vagy újra elhagyni az egészet. Végül: nem indokolt, hogy a forradalmi jelenetben a két jezsuita — Lovickij, Csernyakovszkij — szerepét megkettőzték; hangerőben a négy énekes nem ad többet, s a »kiegészítés« ellene szól a szerző eredeti elképzeléseinek.)

A zenei vezetés

Lukács Miklós kezében van. A Borisz Godunov legutóbbi előadásainak legnagyobb hibáját, az egyhangúságot, túlnyomórészt sikerült kiküszöbölnie. Néhány jelenetben (például koronázás, székesegyház előtti kép) nagyon magas zenei színvonalat ér el. Az áradó lendület, a fehéren izzó drámaiság azonban helyenként még hiányzik tolmácsolásából, pedig enélkül például a forradalmi jelenet elképzelhetetlen.

A párhuzamos szereposztással felújított előadáson az énekesek között szinte kivétel nélkül új szereplőket találunk. És csaknem valamennyiőket dícsérettel említhetjük. Pimén szerepét zengő hangon, s őszinte bensőséggel szólaltatja meg a színház nagy ígérete: *Bódy József*. *Farkas Anna* (kocsmárosné) és *Domahidy László* (várnagy) megmutatja, hogy egy-egy szerep fontossága elsősorban az alakítás minőségétől függ; mindketten kitűnően oldják meg feladatukat. A »falu bolondjá«-nak jelentőségében megnagyobbodott szerepét megrázóan tolmácsolja *Remsey Győző*; alakítása drámai színészeknek is becsületére válnék. *Kishegyi Árpád* kevésbé színesen, de szintén igen hatásosan formálja meg a figurát. S a többi fiatal közül *Küllkey László* (Misszail), *Nádas Tibor* (várnagy és határőrtiszt), *Gáncs Edit* és *Cserhát Zsuzsa* (a cári gyermekek), *Aarika Anelli* (dajka), *Varga András* (Mityu) — egyaránt jó teljesítményekkel járulnak hozzá az előadás sikeréhez.

A régi szereplők közül *Losonczy György* (Borisz) és *Rösler Endre* (Sujszkij) feladatuk magaslatán állnak. Losonczy játéka sok felesleges sallangtól tisztult meg, s így egyszerűbb eszközökkel sokkal közelebb jut a cár tragikus alakjához. Rösler alakítása mintapéldája annak, hogyan kell kevés mozdulattal, nem rikító színekkel főszereppé tenni egy látszólagos mellékes figurát. (Ugyanebben a szerepben *Angyal Nagy Gyula* az ellenpéldát szolgáltatja. Túlzott gesztusai, indokolatlanul, szinte pestiesen »modernné« teszik az intrikus herceg alakját.) *Littasy György* öreg szerzetese (Pimen) énekben is, játékban is kitűnő. Mellettük a régebbi operai gárda kiváló alakjai, *Rigó Magda* (Marina), *Palánkay Klára* (Marina), *Birkás Lilian* (Feodor), *Németh Anna* (dajka) és *Maleczky Oszkár* (Varlam) is szinte új szereplőként mutatkoznak be; hatásos énekkel és jó jellemrajzzal állítják színpadra a figurákat. Ismert alakításaik túlnyomórészt megtisztultak a korábbi sorozatos előadásokon rájuk rakódott sablonoktól. Viszont *Fodor János* Varlamja, hangjának telt zengése ellenére sem elégít ki. A szökött szerzetest Muszorgszkij bőhumorú, népi alaknak formálta, Fodor alakításában azonban a szerep hovatovább valóságos kabaréfigurává torzul. (Általában Fodor nagyszerű színészi tehetsége az utóbbi időben ebbe a túlzó, helytelen irányba fordult. Úgy véljük, hasznos lenne, ha az Operaház rendezői foglalkoznának ezzel a kérdéssel.) *Nagypál László* mindkét előadáson indiszpozícióval küszködött, de ettől eltekintve is Dimitrij-alakítása sokat vesztett egykori meggyőző erejéből.

Nagyon szépek az új díszletek (Oláh Gusztáv munkái), különösen hatásos az első kép téli tája és a koronázási tér monumentalitása.

S végül — de nem utolsó sorban —: a legnagyobb elismerés illeti a zenedráma legfőbb szereplőjét, *Operaházunk nagyszerű énekkarát.*

Várnai Péter

HÁY KÁROLY LÁSZLÓ:

EGY FÉLBENMARADT METSZETSOROZATRÓL

Ez az írás, és az itt közölt linóleummetszetek megsárgult lapjai az 1941/42-es küzdelmes évek emlékét idézik, amikor az egyre nyíltabbá váló német elnyomásra pártunk a függetlenségi mozgalom egyre erélyesebb szervezésével válaszolt. Most, amikor a német militarizmus újjáélesztése ismét fenyegeti békénket, szabadságunkat, nagyon időszerű az elvi szilárdságnak és harcos helytállásnak felidézése, amellyel a párt az akkori nehéz időkben küzdött a fasizmus ellen.

A DOLOG ELŐZMÉNYEI még 1938 tavaszára nyúlnak vissza. A Szocialista Képzőművész Csoporthoz (amelynek én is tagja és akkor egyik vezetője voltam) meghívás érkezett a prágai magyar diákok haladó szervezeteitől, hogy rendezzünk a szocialista magyar művészek munkáiból kiállítást a csehszlovák fővárosban. A csoport természetesen örömmel fogadta a meghívást és engem bízott meg, hogy utazzam Prágába a részletek megbeszélése céljából.

E félig-meddig legális megbízás mellett azonban volt az utazásomnak egy illegális célja is. A párt kintélő vezetőit kellett tájékoztatnom a különböző kulturális mozgalmak állásáról és útmutatást hoznom kultúrmunkánk további folytatásához. Prágai barátaim össze is hoztak egy *Kelemennek* nevezett elvtárssal, akinek részletesen beszámoltam, miközben ő egy-egy meghökkentő, élesen a lényegbe tálaló kérdésével sokszor maga világította meg számomra kulturális életünk valóban döntő problémáit; majd további egy-két találkozásunk alkalmával, amelyek mind igen tanulságosak voltak számomra, megkaptam a szükséges utasításokat. Közben jól haladtak előre a kiállítás megbeszélései is. Ekkor azonban olyan esemény jött közbe, amely az én kiküldetésemnek — de az egész világpolitikának is — új fordulatot adott: Hitler csapatai bevonultak Ausztriába. A prágai kiállítás terve már nem valósulhatott meg, Kelemen elvtárs pedig utolsó találkozásunkkor mint legfontosabb feladatot rótta emlékezetembe; *most jött el az az idő, amikor kultúrmunkánk középpontjába a magyar történelem, a magyar kultúra sok évszázados németellenes függetlenségi hagyományainak újraélesztését kell állítani.* — Ezzel váltunk el, én másnap hazautaztam. 1944 őszén, az akkor már felszabadult Szegeden újra találkoztunk. Csak ott tudtam meg, hogy Kelemen elvtárs nem volt más, mint: *Révai József.*

Révai elvtárs búcsúszavai mint művésznek is megmozgatták a fantáziámat. Három éven át érleltem magamban a gondolatot, tanulmányoztam a történelmet, a Zrínyiek és Rákócziak korának irodalmát, a kuruc költészetet, az egykorú képzőművészeti ábrázolásokat,

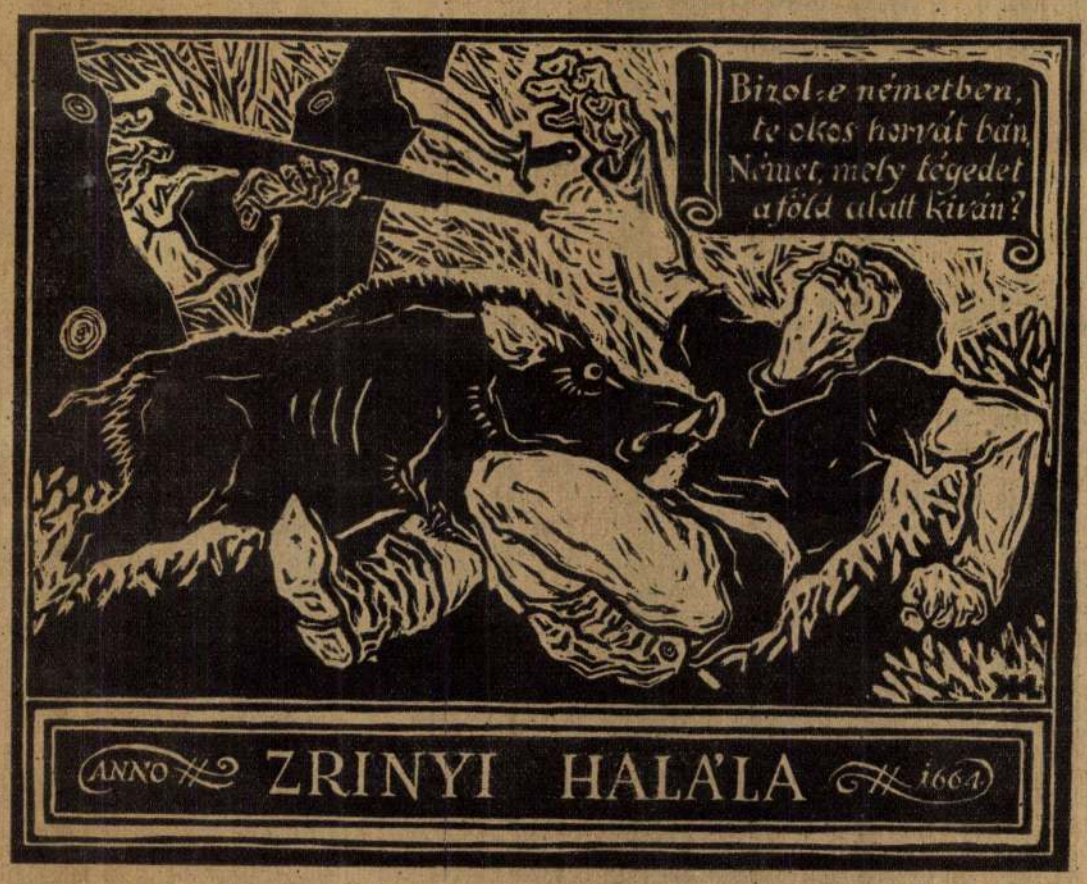

Takács Tibor:

Vadvizek zúgása

Vadvizek zúgása,
erdők susogása,
felhők rebbenése
a te hangod őrzik,
virágok nyílása,
hegyek sóhajtása,
egek pirulása
szerelmedet költik.

A Dunát szél szántja,
fürge csikók lába
az alvó világra
tapos, tavasz ébred;
rügyek kipattannak,
alvók felriadnak,
íze van a dalnak,
sugaras az ének.

Hej, az én szívemre
most micsoda lepke
száll alá lebegve,
milyen ezerszínű.
Tarka a mintája,
sohse volt még mása
és a villanása
csodálatos ívű!

El ne hessentsd onnan,
bújj el a karomban,
csak a szívem dobban
felveri a csendet.
S erdők susogása,
folyók csobbanása,
vadvizek zúgása
mondja, hogy szeretlek...

BERDA JÓZSEF:

Tavaszt köszöntő két vers

Tavaszodik...

Szobába zárt rab, kinyitom végre ablakomat:
vonulj hajlékomba már táncoló tavaszi nap!
(Rikkants rigó, ragyogj kökörcsin, nyílj hát hóvirág;
ébredjen fel veletek az elaludt vén világ!)
Bizsergesd vérem, villanyozd minden idegszálam,
eleget hervadtam a hosszú, téli halálban!
— A béke fénye, a béke hangja, üde illata ez!
az áldott anyaföldé, melyben az élet ébredez.

Egy csokor erdei virágról

Nem vagyok immár borongó, magárahagyott árva,
a hegyek, az erdők besétáltak a szobámba!
Tavasz tündérei ülnek pohárban; ablakomba.
— Velük alszom el most, velük ébredek hajnalonta.

A Hazai Fésüsfonó kultúrházában gyermekelőadáson mutatták be a »Hamupipőkét«. A gyermekszereplőket operaházi művészek tanították. Képünk a nagysikerű előadás egyik jelenetének két szereplőjét: Apró Zsuzsanna és Agócs Károly általános iskolai tanulókat mutatja be

A BARÁTSÁGI HÓNAP ZÁRÓHANGVERSENYEI

A MAGYAR—SZOVJET BARÁTSÁG HÓNAPJA hangversenyeinek felemelő záróeseménye volt *Beethoven IX. Szimfóniájának* Erkel Színház-i előadása az *Állami Orosz Énekkar* közreműködésével. Nemcsak a mű magasztos fensége és a kitűnő előadás tette felemelővé ezt a hangversenyt. Szimbolikus kifejezése volt ez az est *a népek közötti barátságnak, a haladó emberiség összefogásának*: magyar zenekar, szólisták és karmester, s szovjet énekkar fogott össze, hogy az emberiség szellemi története egyik legnagyobb forradalmi géniuszának csodálatos remekművét megszólaltassa. Azt a művet, amely minden haladó mozgalom, minden igazán emberi, humanista törekvés végső célját, az emberiség boldog örömét énekli meg.

»*Embermilljók, átkarollak!*« — talán nem is hallottuk még ilyen meggyőzően, ilyen mélyről jövően felcsendülni a schilleri és beethoveni lángelmének e magasztos mondanivalóját. Élveztük már a IX. Szimfóniát megannyi más előadásban, hiszen a világ szinte valamennyi nagy karmestere vezényelte nálunk a művet. De a szimfónia eszmei tartalma talán még sohasem világlott ki ennyire.

S e nagy élményben részesek voltak az előadás belső és külső körülményei egyaránt. *Ferencsik János* is az eszmei tartalom minél hiánytalanabb kifejtése vezette: az, hogy az általános, az egész emberiséget átölelő öröm csak küzdelem, nehéz harc útján érhető el. Bizonnyal ezért alkalmazott a szokottnál lassúbb tempókat az első három tételben, kockáztatva, hogy ezáltal a tolmácsolás formai felépítése veszít összefogottságából. A súlyos, nehéz tételek után viszont annál magával ragadóbban zengett az Örömóda újjongása.

Az Állami Orosz Énekkar nagyszerű stílusérzékkel, megdöbbentően széles dinamikai skálával és gyönyörű hanggal tolmácsolta a szimfónia kórusszólamait. Legnagyobb érdemük azonban a mű mélységes átélése. Ezt talán a legszebben egy kis külsőséges — de igen beszédes — mozzanat jelképezte: a fenséges örömhimnuszt *a kórus minden tagja mosolyogva énekelte*. És ez az a nagy többlet: a művek eszmei tartalmának *mély átélése*, ami a csodálatos technikai kivitelen túl a Szvesnyikov-kórus szerepléseit felejthetetlenné teszi.

A négy szólista — *Szecsődy Irén, Tiszay Magda, Rősler Endre* és *Littasy György* —, valamint az *Állami Hangversenyzenekar* tudásuk legjavát nyújtva járultak hozzá a hangverseny tomboló sikeréhez.

Az Állami Orosz Énekkar búcsúhangversenye az Operaházban. (Dobronyi Dezsőné felvétele)

AZ ÁLLAMI OROSZ ÉNEKKAR pénteken tartotta búcsúfellépését az Operaházban. Műsorának első részében ismét keresztmetszetet mutatott be a nagyszerű együttes a kórusirodalom történetéből, Palesztrinától és Lassustól — Kodályig. (Kodály »Esti dal«-át a Szovjetunióban végzett fiatal kóruskarmester, *Subik István* vezényelte.) A nagysikerű, forró hangulatú hangverseny második részében Szvesnyikov-feldolgozta orosz népdalok és románcok, olasz és magyar dalok remek előadása késztette ünneplésre a közönséget. Szinte minden számot meg kellett ismételni.

Ezzel a hangversennyel elbúcsúztunk az Állami Orosz Énekkartól. Köszönjük a sok nagy élményt és reméljük, minél hamarabb — és minél gyakrabban — viszonthalljuk Szvesnyikov professzor nagyszerű együttesét.

V. P.

EGY NAGYON CSENDES EMBER

hagyott itt minket, olyan nesztelenül, ahogyan élt közöttünk: Relle Pál. Mintha senkit sem akarna háborgatni halála hírével, megzavarni azzal a feszengő lelkifurdalásos érzéssel, hogy jaj, temetésre kell mennem. Már évek óta betegeskedett, alig járt el hazulról. A haladó, az újat szolgáló hírlapirónak a régi időkben nem túlságos sűrűn jellelhető, rokonszenves típusa volt. Remekül értett építészethez és festészethez; gondos, alapos színibírálatokat írt. A Horthy-korszak emelyítően ízléstelen színházi torzsalkodásaitól, könyöklő tülekedéseitől távolmaradt; abban a világban, amikor a napisajtó kritikáiban a színésznőkre olyan jelzőket aggattak, mint »hattyúnyakú« vagy »párduckarcsúságú« — ő szándékos szürkeséggel a művet és az alakításokat elemezte, pallérozottan, szakszerűen és világosan. Az igazat írta, de a derék ember tapintatával, aki gyakran magyarázta nekünk, akkori kezdőknek, hogy a szigor nem azonos a bunkózással. »Gondoltál már rá« — kérdezte egyszer egy vagdalkozó ifjú kritikustól —, »hogy a szegény színész egész életére belerokkanhat, amit te két fekete között rosszkedvedben leírtál róla a kávéházban?« Szerette a fiatalokat, szívesen gyomlálgatta írásaikat és nevelte őket. Ő tanított meg minket épületeket nézni, gyönyörködni Zitterbarth Vármegyeházának klasszikus udvarában, élvezni a Dunapart empireházainak nemes vonalát, a nagykörúti Strozzi-palota pompás arányosságát. A felszabadulás után elsőnek jelent meg az újságírók tanyáján; arca szinte ragyogott a boldogság sugárzó fényében. Belevetette magát az egyesületi életbe, néhány napig ő intézte a kar ügyeit, holott szervezésre, vezetésre igazán semmi képessége sem volt ennek a félrehúzódó, a legkisebb zűrzavarra is megrezzenő, magányos embernek. Aztán még nagy kedvvel, felfrissülten az új szabad levegőtől, szerkesztett és írt is, amíg csak gyengülő szervezete engedte. Mi pedig, akiket mint idősebb testvér a betűben, kézen fogva vezetett és nevelt a toll, az ecset és a véső tiszteletére, a folytonos előrelépés szükségességére, megindultan búcsúzunk tőle, a legáhítatosabb Budapest-imádótól, aki úgy szerette ennek a városnak a házait, hogy a legszívesebben valamennyit megsimogatta volna. **Kellér Andor**

---

míg végre 1941 őszére kialakult a tervem és hozzákezdtem egy linósorozat elkészítéséhez. A sorozat címe:

KÉT POGÁNY KÖZT EGY HAZÁÉRT
vagyis: hogyan váltotta fel a török rabságot Magyarországon a német elnyomás?

Az első két kép szembeállítja az elkényelmesedett, jóformán már csak a tehetetlenség súlyával Magyarországra nehezedő török elnyomót és a fenyegetően készülődő, kemény vezényszavakra strammul masírozó, kegyetlen új hódítót. A következő lapokon azt mutattam be, hogy Zrínyi Miklós halála, majd Zrínyi Péter és társainak kivégzése után Leopold császár végre kellően előkészítettnek látta a talajt a hadjárat megindítására. A továbbiakban következett volna magának a hadjáratnak a lefolyása: Buda visszavétele után hogyan fordul a hadsereg — a törökök további kiűzése helyett — a magyar szabadságmozgalmak támaszpontjának, Erdélynek a megszállására, hogyan védi Zrínyi Ilona — oldalán a gyermek Rákóczi Ferenccel — a nemzeti függetlenség utolsó szigetét, Munkács várát az egész országot elárasztó túlerővel szemben, hogyan hurcolja Caraffa vésztörvényszéke vérpadra, vagy gályarabságra a »megbízhatatlan elemeket«: nemeseket, polgárokat, protestáns papokat és egyszerű jobbágyokat, majd végül hogy a vezetőitől megfosztott, megfélemlített nemeséggel hogyan szavaztatják meg a Habsburgok trónöröklési jogát. Ezután következett volna a német megszállók berendezkedése a kiszolgáltatott országban: a zsoldosok pusztításainak, a parasztok kínzásainak, kifosztásának képei, majd az egyre szaporodó bújdosók, a nép ellenállásának növekedése, végül az utolsó metszeten II. Rákóczi Ferenc, mögötte a felkelők tömege, lobogó zászlókkal és a zászlókon a felírás: »Pro libertate« — a *szabadságért!*

A megjelenítésben igyekeztem felidézni a kor hangulatát. Ezt tükrözi már a régiesen hangzó címadás is, a képek megalkotásában pedig az egykorú metszetekre támaszkodtam. Ezeket a régies elemeket törekedtem átitatni napi életünk élményanyagával — hogy ezáltal is éreztessem: ezekben a régmúlt eseményekben tulajdonképpen a mi korunk legégetőbb problémáiról van szó. Az elterpeszkedve pipázó török figurájában például egy ismerős főszolgabíró vonásait használtam fel. Az utcán járva, állandóan figyeltem, gyűjtöttem a német tisztek, SS-legények jellegzetes típusait. Erdély megszállásához pedig az élményalapot egy francia lapban megjelent fénykép nyújtotta a nácsi csapatok prágai bevonulásáról.

AMIKOR ÍGY KIALAKULT a sorozat terve, *Goldman György útján tájékoztattam róla a felsőbb pártszerveket*. Helyesléssel fogadták, biztattak, hogy minél gyorsabban készítsem el, sőt ennek érdekében minden más pártmunka alól felmentettek és *pártmegbízatásként tették feladatommá, hogy minden időmet és energiámat erre a munkára összpontosítsam*. Egyuttal azt is közölték, hogy amint elkészül, a Történelmi Emlékbizottság kiadásában, legálisan kívánják megjelentetni.

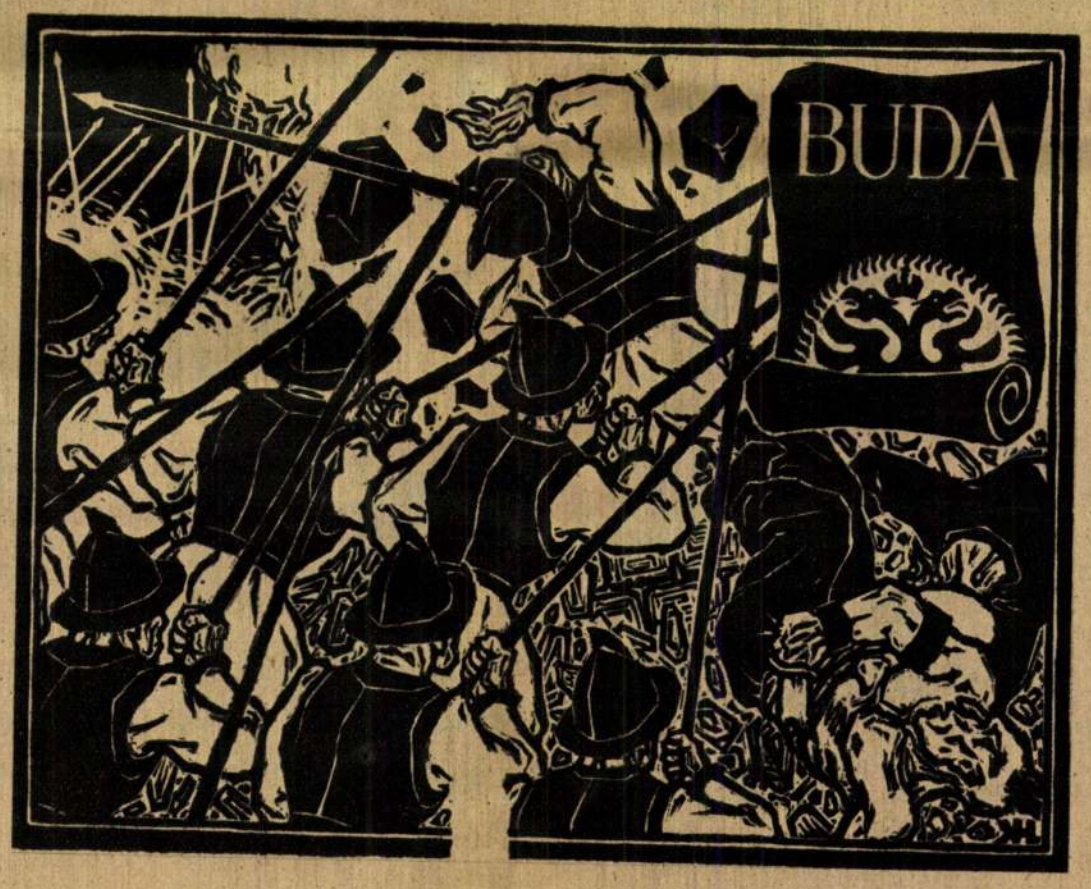

Én tehát teljes erővel hozzáláttam a sorozat készítéséhez, a párt pedig állandó figyelemmel kísérte munkámat és amikor szükségét éreztem, útmutatásaival, tanácsaival is támogatott. Így például felmerült az a probléma: bár a történetírás szerint Zrínyi Miklós vadászszerencsétlenség áldozata lett, viszont az is köztudomású, hogy a nép ezt soha nem akarta elhinni és évszázadokig élt a hiedelem, hogy a németek tették el láb alól —, helyes lenne-e, ha én Zrínyi halálát ez utóbbi módon ábrázolnám? A válasz, amelyet ismét Goldman közvetítésével kaptam és amely — amint utólag megtudtam — magától *Schönherz Zoltántól* eredt, így hangzott: *feltétlenül és kétszeresen is helyes; egyrészt mert a nép tudata, amelyben Zrínyi halála évszázadokig ebben a formában élt, maga is történelmi valóság; másrészt, mert a történelmi szükségszerűség éppen az volt, hogy a németek előbbutóbb valóban eltették volna Zrínyit láb alól és csak esetlegesség volt az, hogy a vadkan ebben megelőzte őket* — Schönherz elvtársnak erre a tömör, de mélyreható elemzésére — az akkori adott feladatomhoz nyújtott konkrét segítségén túl — máig is sokat kell gondolnom; sőt talán most tudom csak kellőképpen értékelni és megfelelően általánosítani azt a tanítást, amit ez a néhány mondat tartalmaz.

Ilyen segítség mellett jól haladt a munka. Már arról folytak tárgyalások, hogy ki írjon szöveget a sorozathoz: elsősorban *Darvas József* (»A törökverő«, »Egy parasztcsalád története« szerzője!) jött számításba, de úgy emlékszem, felmerült mellette *Kállai Gyula* és talán mások neve is. — Közben azonban elkezdődtek a Szocialista Képzőművész Csoport utolsó nagy kiállításának, »*A művészet szabadságáért!*« címmel rendezett 1942 márciusi nevezetes kiállításnak az előkészületei. Ebből a munkából mégsem vonhattam ki magamat, így a linóleummetszeteket egy időre — akkor legalább is még azt hittem, hogy csak egy időre — félre kellett tennem.

De az egyre viharosabban következő események áthúzták számításomat. A kitűnően sikerült, nagy politikai jelentőségű kiállítást a megnyitás után harmadnapra a rendőrség bezáratta. Elvtársainkat egymásután behívták munkatáborokba. Majd hamarosan megindult a Horthy-fasiszták általános támadása a párt ellen. Százával hurcolták a függetlenségi mozgalom harcosait az Andrássy-laktanya kínzókamráiba, majd onnan börtönökbe, internálótáborokba, büntetőszázadokba. Schönherz elvtársat kivégezték, Goldman György életfogytiglani fegyházra ítélve, Dachauban pusztult el. Én magam másfél évet töltöttem a Margit körúti katonai fogházban, majd amikor kiszabadultam, levittek a Bor-i munkatáborba. És mire 1944 őszén onnan visszatértem, már hatalmas lépésekben haladt előre hazánk felszabadítása, — akkor már más kérdések: a rombadőlt ország újjáépítése, új, szabad életünk megszervezése kötötte le a párt és mindannyiunk figyelmét.

ELŐKERÜLT GOLDMAN GYÖRGY ELPUSZTÍTOTT „MUNKÁSLÁNY"-SÍREMLÉKÉNEK FÉNYKÉPE

A Goldman György emlékkiállításról írt cikkemben (Művelt Nép, 1955. április 3.) és a kiállítás katalógusában is beszámoltam arról, hogy a nyilasok darabokra zúzták Goldman egyik monumentális alkotását, *»Munkáslány«-síremlékét.* A műnek nyoma sem maradt. *A cikk hatására megjelent a kiállítás vezetőjénél egy riporter, aki huszonegy évvel ezelőtt a síremléket lefényképezte és felajánlotta a felvételek lemezeit is.*

Ami után évekig hiába kutattunk — végre előkerült! A magyar szobrászat e pótolhatatlan alkotásáról legalább fénykép maradt fenn az utókor számára...

1934 koraőszén készült ez a síremlék. A Vörös Segély kérte fel a Szocialista Képzőművészek Csoportjának kommunista sejtjét — személy szerint Goldman Györgyöt —, hogy *Bagi Ilona* elvtársnő sírjára, a csepeli temetőbe emléktáblát készítsen. Goldman Györgyöt nem elégítette ki a javasolt márványtáblamegoldás. Ő, aki mindig olyan lassan, körültekintően, megfontoltan, érlelően dolgozott — néhány nap múlva azzal lepett meg, hogy felkért: segítsek műkőből kiönteni a másfélszeres embernagyságban elkészült síremléket.

Az Ipoly utcai műteremben

éjszaka öntötte Goldman

a szobrot; segítettem és reggel lett, mire elkészült. A műkőnek száradnia kellett. Akkor láttam újból a síremléket, amikor kocsira rakták. Monumentális mű volt. De megdöbbentett patinájának színe. Goldman színvak volt: árnyalatokig érzéke volt a színekhez, de számára a színeknek más értékük volt. A síremlék *tüzes-pirosra volt patinázva.* A kocsi indult, vitázni lehetetlen volt...

A temetőben Pestkörnyék baloldali, szocialista munkásai jelenlétében ünnepélyesen felavatták a síremléket. Konspirációs okokból egyikünk sem vehetett részt. Valami olyasféle konspirációt beszélt meg Goldman, hogy a szobrot megvásárolták tőle, mi célból, nem tudja...

Hetek múltán kétségbeesett üzenetet kaptunk a művészsejtben: csináljunk valamit a szoborral, mert a temető lelkésze nem tűri! Zaklatja Bagi Ilona családját és *kihantolással fenyegetőzik.* Goldman szomorú volt. A sejt ülése után együtt maradtunk és tanakodtunk. Közben véletlenül az újságban észrevettem a hírt, hogy a Nemzeti Szalonban kiállítás lesz, néhány nap még s lejár

központi helyre állította.

A polgári kritikusok is a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak a *»komorerejű«, »monumentalissá fejlesztett szociális kifejezésű síremlék«*-ről. Csak a Népszava kritikusa nem volt megelégedve: »erőtől duzzadó lendülete, sajnos, átcsap a plakátszerűségbe« — állapította meg. *A »plakátszerűség« vádja alig burkolt denunciálást is jelentett a jobboldali szociáldemokraták kommunistaellenes, rendőrségnek is szóló művészetpolitikai nyelvén.* A Szocialista Képzőművészek Csoportja — élén Goldman Györggyel — mind több gondot okozott már a szocdem bürokráciának, ám a dolgozók fokozódó rokonszenvét figyelembevéve, nyíltabb támadásba nem mertek áttérni.

A reakciós burzsoázia hangját a Képzőművészet című »művészeti folyóirat« nyíltan kifejezte. (IX. évf. 80. 1935. jan.): »Goldman brutális, otromba, s méghozzá csak nem is nyers-erős síremlékét... igazán bajos volna »szobrászi« s főleg az egyszerű »jó szobor« jelzővel illetni...«

Ám a reakció tulajdonképpen még fel sem eszmélhetett: *a kiállítás után Bagi Ilona síremléke a KUT-kiállítás pecsétjével hitelesítve visszakerült a temetőbe.* Endre László parancsára a nyilasok 1944 novemberében elpusztították. Goldman György egyetlen közterületen felállított alkotása — úgy

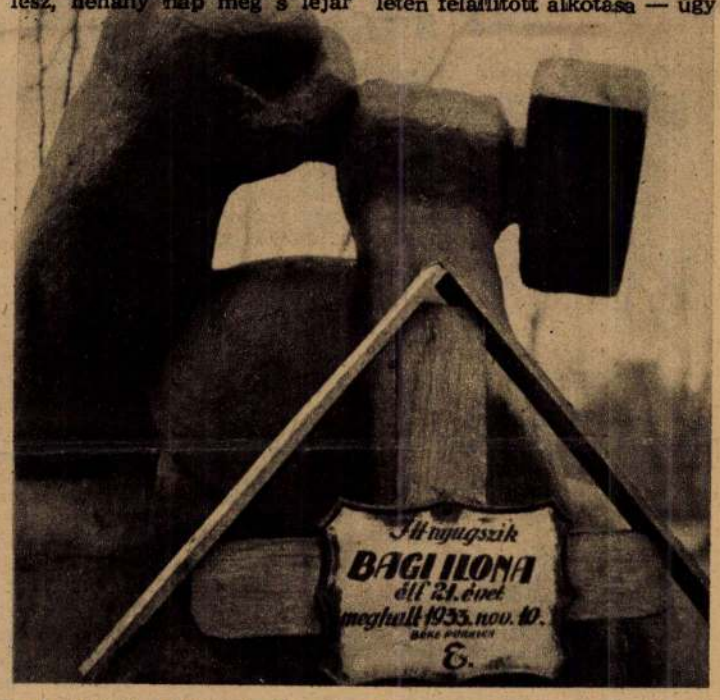

látszott — teljesen elvész az utókor számára.

Most legalább a fényképe előkerült. *Felnagyítva látható is már a Goldman György emlékkiállításon.* S ott szerepel ezentúl a magyar szobrászat történetében, mint a szocialista-realista szobrászat első monumentális magyar alkotása. Nemcsak Goldman György zseniálitásának bizonyítékaként: dicsősége a magyar kommunisták pártjának is, amely ilyen művészeket nevelt és ilyen művek alkotására ösztönzött.

Vértes György

a beküldési határidő. Elhatároztuk, hogy kocsit szerzünk és Goldman a síremléket beküldi a kiállításra. Lerakják a pincébe és ott lesz »prolidiki«-ig. E terv megnyugtatta Goldmant és hozzájárult ahhoz is, hogy a kocsi behajtson a műterem udvarára, ahol gyorsan *átfesti a szobrot feketére.* (A biztonság kedvéért kölcsönösen lerögzítettük a »fekete« színt, hogy ugyanazt értsük mindketten.)

A KUT 1934. decemberi kiállításának zsűrije elfogadta a beküldött szobrot és

HANS CHRISTIAN ANDERSEN

(1805—1875)

A foltozóvarga fia, aki egy kis dán szigeten százötven éve látta meg a napvilágot — amint költői önvallomásából, egyik leghíresebb meséjéből kiderül — sokáig köznapi lénynek, »rút kiskacsának« hitte magát, míg rájött, hogy szépszavú, ragyogó tollú, magasan szárnyaló hattyú: a világirodalom nagy meseköltője.

Nehezen indult: élete első évtizedei nélkülözésben, küzdelmesen teltek. Harmincéves korában adta ki első mesegyűjteményét, ezt még csak gyermek-olvasóknak, később egyre világosabban felismerte tehetségét, s már a legszélesebb, a teljes olvasóközönséghez fordult. És amint ő maga csak nagysokára, hosszú kitérők után találta meg az útját — színész, énekes akart lenni, regényeket, útleírásokat írt, a könnyű drámai műfajjal próbálkozott — éppúgy honfitársai is csak későn fedezték fel, amikor hazáján kívül már nagy hírneve volt.

Egész sor feledhetetlen története több mint egy évszázad óta világszerte a gyermekek legszebb mese-élményei közé tartozik. A gyermekek azért hallgatják önfeledten, mert *a bennük élő költőhöz szól* és csodás fordulatai magával ragadják a gyermeki fantáziát. A felnőtt — most, amikor a Béke-Világtanács ünnepeltjei között látja a dán meseköltő nevét — felismeri, mennyire *az egész emberi kultúra közkincse Andersen sok meséje.*

A világ minden táján olvassák és szeretik; s ha e fordításokban — mint régebben nem egyszer nálunk is — sokminden vész is el az eredeti szöveg költészetéből, mégis érintetlenül marad az, ami közvetlenül szól a világ minden részén az olvasóhoz: a mesék népi jellege; mert Andersen nem csupán előszeretettel dolgozott fel népi motívumokat, hanem eredeti történeteiben is a népi hangot, a népi szemléletet fejleszti tovább.

Különös frisseségét és vonzóerejét írói alkata is magyarázza. Amikor a romantika általában inkább elfordult a realitástól és különösen a mese műfajában a fantasztikum ködös útvesztőibe merült, Andersen, bármily magasba lendül fantáziája, sosem szakad el a valóságtól. Pályakezdetének küzdelmes éveiben mélyen megismerte a társadalmat, az embereket, s amint mások az állatmese epigrammatikusabb formájában, ő a tündérmese költőibb nyelvén, gazdagabb hangszerelésével szólaltatja meg véleményét. Az állatmeséiben gyakran győz a durva, nyers erő, és gonosz arculatát mutatja az élet, Andersen legtöbb meséje azonban *az élet szépségét* hirdeti, az ő hősei *nem törnek meg* és a legszorultabb helyzetekben is *kiverekszik a maguk igazát.*

Andersen egy kis nép költője volt, hazája neki köszönheti, hogy a dán irodalomra felfigyeltek, nem csupán Európában, hanem szerte az egész világon. Népszerűsége egyre növekszik, halhatatlansága, vagyis örök korszerűsége ma már nyilvánvaló; mélysége, sokrétűsége is. Műve ama kevesek közé tartozik, melyeknek olvasása élvezet és tanulság minden korú olvasónak.

Cs. J.

ANDERSEN ÚJ KIADÁSÁRÓL

(A rút kis kacsa — Ifjúsági Könyvkiadó)

A múlt nyáron egy értekezleten panaszképpen hallottam fiatal könyvtárosoktól, hogy a felnőttek, különösen falun, túlságos sok mesét olvasnak. A valóságtól való menekülést látták ebben, s hogy az élet reális problémáival nem akarnak birkózni az olvasók. Nemrég pedig valamelyik könyvtárfiókban egy negyven éves férfi kezében láttam Andersen régi, megviselt kötetét. Megkérdeztem tőle, miért olvassa ezt? — *Mert annyi benne az igazság és a szépség!* — vágta rá gondolkodás nélkül. Nos hát miféle menekülés az igazság és a szépség keresése?

Kérdeztem aztán ezen felbuzdulva az embereket, hogy kinek mi tetszik a mesében, főképpen az Andersen-mesékben. Az egyiknek az tetszik, hogy a darabos eszű obsitos katona kifog boszorkányon, királyon, börtönőrön, hóhéron, meg hogy, képzeljük csak el, a királynő lyukas zacskóban kölest köt a lánya hátára, s így találja meg a köles nyomán, hogy kihez jár a szépséges királykisasszony... A másiknak az ólomkatona rettenthetetlensége tetszik. Hűsége önmagához, hivatásához és szerelméhez. Sárban-vízben, a patkányok között, a hal gyomrában katona marad, hős és rettenthetetlen. A hivatásunkhoz s önmagunkhoz való hűségnek nincs ennél igazabb és szebb költeménye... A harmadik szép és örök szimbólumot talál abban, hogy a baromfi udvar mint kínozza, gyötri a rút kis kacsát, akiről egy szenvedéses tél után kiderül, hogy hattyú és tüneményképpen rebben fel a sárból, hófehér szárnyakon... A negyedik azt kérdi, van-e bájosabb kép a világon, mint hogy tizenegy gyönyörű hattyú szájában zöld szőnyeget visz a viharos tenger felett s hogy ezek a hattyúk igazában édes fiútestvérek s a szőnyegen aranyhajú húguk alussza álmát... Van, aki nem győz nevetni a hiúságában, ostobaságában rászedett királyi udvaron, megint másvalaki sohasem tudja elfelejteni, hogy a császár kamarása, ha alacsonyabb rangú ember szólítja meg, csak ennyit mond: »Ppp! — ez pedig nem jelent semmit.« Mert hogy ebben a leffedt ajkakról elhangzó értelmetlenségben mennyi gyűlöletes dolog van, mennyi boszszantó, megalázó emlékünk!

Egyszóval, *ezekben a mesékben mindenki megtalálja a magáét.* A gyermek éppúgy, mint a felnőtt. És hozzá egy és ugyanazon meséből más és más, szívük szerint való kincset visznek magukkal az olvasók. A gyermek fantáziáját magával ragadja az ilyen jó mese, műveli ízlését és ítéletalkotását, — de nem bódító ital a felnőtteknek sem.

A jó mese mindig *az igazságot* szolgálja. A gonoszsággal szemben a *jóság,* a talmi dolgokkal szemben az *egyszerűség és természetesség,* az elnyomókkal szemben az *elnyomottak,* a gyűlölködőkkel szemben a *béke* pártján áll. Van-e hát valamiféle »könnyű műfaj«, ami nemesebb szórakozást nyújtana és jobban szolgálná a lélek fejlődését, mint a mese? Nincsen, ez az igazság és ezt különösen meg kell szívlelni a tömegnevelő színház- és filmművészetünknek. (Nem százszor többet ér-e Heltai Csodaszarvasa s a Szépek szépe, mint a letűnt évtizedek lomtárából előkotort, egyes lenge fércművek?)

Nem véletlen, hogy a szovjet művészet, a népi demokráciák művészete, Kínától Csehszlovákiáig, egyre sűrűbb, *egyre mélyebb, bensőségesebb kapcsolatot teremt a mesevilág kincses elemeivel.* Gondoljunk a népszerű mesefilmekre s a mindinkább tért hódító bábjátékra.

Az Ifjúsági Könyvkiadó gyermekek részére adta ki ezt a szép kis *Andersen-kötetet a nagy költő születésének 150. évfordulóján.* Külön értéke a könyvnek a fordító *Vas István*nak minden szecessziótól mentes, nagyon világos, szép stílusa. Igen helyesen, a magyar népmese világos és kerek mondataiban teszi könnyen áttekinthetővé a történeteket.

Szántó Piroska színes illusztrációinak abban van mindenek felett az értéke, hogy nemcsak szép könyvet kaptunk, nem a mese dekoratív helyzeteit ragadja ki, hogy díszítsen, hanem a lényegre segít rátapintani. Különösen szépek a magános figurái. A tükörbe néző hiú király, a papírból kivágott táncosnő... Andersen úgy írja, hogy a szél röpíti kályhába a játék-táncosnőt, de erről a képről mindjárt tudjuk — ami a mese lényege —, hogy olthatatlan szerelem kapja szárnyra s viszi kedvese égő máglyájára. Nézzük soká a kínai császár kamarásának a képét és megszületik magától a mese. Kalapjának színes tolldísze, hegyes szakálla, az arc négy-öt vonása, a kényes kezek — mind egy-egy kész fejezet. Vagy, áll egyik képen ajkához tett kézzel a kétségbeesett királykisasszony. Nyilazzák az eső fekete vesszői, feje körül nehéz, szürke felhő. Magunktól kitaláljuk hozzá a versét. Még énekelni is tudnánk: Vége, vége, vége a szerelemnek.

Tatay Sándor

Találkozás Majakovszkijjal

1929 tavaszán véletlenül keveredtem a Természetbarátok VII. kerületi csoportjába. Közöttük maradtam, velük jártam kirándulásokra, s a csoportban, az akkor illegális kommunista párt legális fedőszervezetében ismerkedtem meg a szocializmus tanításaival.

Néhány hét múlva már egy műsoros estjükön fellépett a »100%-os szavalókórus«, tőlük hallottam először Majakovszkij verseit. A »Balra mars«-ot és a »150 millió«-t dörögték el, s ámulva, megrendülten hallgattam a nem egészen értett, mégis megborzongató, megrázó mondatokat. Egyik új barátom az előadás szünetében megmagyarázta, hogy a 150 millió Szovjet-Oroszországot jelenti s együtt izlelgettük a vers kezdősorait: »150 millió a neve e vers teremtőjének — ritmusa golyók — tűz a tetőkön a rím. — 150 millió beszél ajkaimmal... »Még jobban tetszett a »Balra mars«, ez érthetőbben is hangzott s a nehéz mondatokat, szokatlan képeket itt is közelebb hozta a kórus szuggesztív előadása.

Ez a két Majakovszkij-vers nyomtatásban is megjelent a 100% könyvtár első köteteként, Tamás Aladár »Szavalókórusok« című összeállításában. A szabadvers divatjának évei voltak ezek s Majakovszkijt is szabadversben fordították, csak a »Balra mars« utolsó szakaszának jó része hangzott kivételesen rímes versnek. A 150 milliónak és a Balra marsnak mindenütt tomboló sikere volt, ezért a rendőrség rendszeresen betiltotta az előadásait. Így csak a bejelentetlen műsoros esteken és a szabadban, a hegyek között, meg a gödi munkás-strandtelepen rendezett úgynevezett »monstre«-túrákon, többszáz főnyi hallgató előtt adhatták elő. S a kórusban részt vevő kommunista ifjúmunkások a Horthy-fasizmus éveiben a nagy szovjet költő szavaival hirdették a szocializmus igazságát: »Megkergetjük a történelem gebéjét — balra! Balra! Balra!...« S ezzel fejeződött be a vers: »Lehulló múlt fölött a győzelem új arca. — Bátrak harsonája a riadót fújja! — Zászlók tapétázzák az eget! — Ki az, ki jobbra lépeget?! — Balra! Balra! Balra!«

Lukács Imre

Wilhelm Pedersen illusztrációja »A rút kis kacsá«-hoz az Andersen-mesék kopenhágai, francianyelvű kiadásában

A rút kis kacsa az Andersen-mesék most megjelent magyar kiadásában. Szántó Piroska rajza

PN

1938 április 3

— **Beck Judit képei.** Az a harminc-negyven olajfestmény és akvarell, amely a *Tamás Galéria* tegnap este megnyílt kiállításán került bemutatásra, egy rendkívül komoly, figyelemreméltó, fiatal festőnő tehetségének kibontakozásáról ad számot. *Beck* Judit képein nincs semmi nőies lágyság, érzelmes puhaság vagy éppen csipkéző aprólékosság. Sötét, nehéz, majdnem komor alapszínek kötődnek rajtuk leegyszerűsített, lényeget összefoglaló, nagyon is határozott, szinte férfias erőt hangsúlyozó szerkezeti formákba, tömör szűkszavúsággal és kifejező tárgyilagossággal. A párizsi iskola, amelyből Beck Judit kikerült s amely művészetén érezhető nyomokat hagyott, körülbelül ugyanaz, mint Czóbelé volt. Nyilván innen van, hogy némely vásznán bizonyos benső rokonságérzés jegye ma még Czóbel piktúrája felé mutat — amit a sötét tónusok kedvelése külön is hangsúlyoz. Ujabb munkái azonban már a kivilágosodás, a színesség irányában való szerencsés elhajlás útját jelzik. Igy elsősorban 21. számú, tüzes színekben izzó *Virágcsendélete* s néhány lendületes, friss és erőteljes akvarellje. De elmélyülő tehetségének meggyőző bizonyságát szolgáltatja festői *Önarcképe*, tárgyias előadású korsós és gyümölcsös csendélete, szélesen tagolt tájrészlete, kisebb kompozíciója és figurálisa is. Általában: az egész kollekció az eleven forrongás és önmagára találás zsúfolt izgalmát tükrözi, ép annyi kész eredményt mutatva fel, mint várakozástkeltő ígéretet — a további fejlődés biztos zálogaként. —*i.*

4. Beck Judit

NAPI HÍREK

4798

BUDAPEST
938 MÁR 31
5

MAGYARORSZÁG
×00 2
FELLER

NEMZETKÖZI VÁSÁR
MESSE
BUDAPEST
1938 ÁPR. 29.-MÁJ. 9.

Mgr.

Király Kálmán
urnak

H

V Andrássy út 75
I 110

A TAMÁS-GALÉRIA
XCVII. KIÁLLÍTÁSA
V., AKADÉMIA UCCA 8

Van szerencsénk tisztelettel meghívni

G. BECK JUDIT

festőművész

GYŰJTEMÉNYES KIÁLLÍTÁSÁRA,

amely április hó 2-án, szombaton este 17 órakor nyílik meg. Nyitva április hó 11-ig naponta 10-től 6-ig, vasárnap 10—2-ig.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Beck Judit

Dunántúli Napló

1968 SEP. 13

Beck Judit

Beck Judit festőművész kiállítása szeptember 17-én, kedden nyílik meg a Janus Pannonius Múzeum Rákóczi út 15. szám alatt lévő helyiségében. A kiállítás október 6-ig tekinthető meg.

Beck Judit

1024

1968. szeptember 22. Dunanti

Pécsi beszélgetés Major Tamással

A művészetek egysége

Művészházaspár találkozott a pécsi közönséggel: Beck Judit képkiállítását férje, Major Tamás színművész nyitotta meg. A tárlat képei elárulják a színházzal való kapcsolatot, a portrék többsége ismert színészarc, és a megnyitóbeszéd a művészetek egyetemességét éreztette. Nyilvánvaló tehát a téma: a művészetek egysége. Erről beszélgettünk Major Tamással.

— Szinte hagyományos dolog hangoztatni, hogy a művészetek egymásrautaltak. Ennek ellenére a legutóbbi időkig sem valósult meg a „gesammtkunst", a művészetek egységének elve.

— Ez igaz. De most igen érdekes jelenség alakul ki a színházi életben: keressük a módját annak, hogy a színház komplex művészeti egységén belül az egyes társművészetek hogyan tudják a legjobban szolgálni az előadást. Ebben a komplexitásban ugyanis mi a közös, mi az összefogó kapocs? A mondanivaló. Ez nyilvánul meg már a darab kiválasztásában. Eddig az volt a divat, hogy a rendező ez után megalkotta a maga koncepcióját, ami abból áll, hogy a szerző darabját hogyan helyezi el a térben, milyen ritmust ad az egyes jeleneteknek, melyik pillanatban állítja meg az előadást és így tovább. Ezt mi úgy hívjuk, hogy „színpadra vitel". Eddig aki nem az említett önállósággal kezdte el a darabot, arra azt mondtuk: „Nem készült!" Éppen ezért nagyon meglepte a színészeket, képzőművészeket és minden fajta művészt az utóbbi időben bevezetett új szokás.

— Lényegében milyen változásról van szó?

— Egyszerűen arról, hogy a rendező nem szól bele a munkába. A legérdekesebb pillanatnak azt tartja, amikor a színész, vagy a képzőművész, a díszlet- vagy jelmeztervező elolvassa a darabot és rácsodálkozik az egészre, vagy rácsodálkozik a darab egyes részére, a darabban lévő esetleges ellentmondásokra, — s ennek a csodálkozásnak ad kifejezést. A képzőművészettel kapcsolatban most azt a módszert alkalmazzuk, amit egy könyv illusztrációjához alkalmazni szoktak, valakinek odaadjuk a könyvet és azt mondjuk, válassza ki azt a négy-öt jelenetet, ami a legjobban hatott rá, és illusztrálja nekünk. Ez az illusztrálás aztán túlmegy azon a módon, amellyel eddig a díszletet készítették. Most vízszint embereket, figurákat rajzolnak bele, csoportosítanak és ennek az összmunkának az eredményeképpen sokszor jóval előbb, sokkal jobb, képzőművészetileg is tökéletesebben megszerkesztett képek jönnek létre, mintha csak a rendező koncepciója alapján és utasítása szerint készültek volna.

— S a színészeknél?

— Nálunk ugyanígy van. Most dolgozunk például Dobozi Imre egyik darabján. Ebben egy sereg ember összejön és bizonyos események, megrázkódtatások hatására kénytelen visszaemlékezni a múltra, ugyanakkor saját régi magatartását is szembesíti önmagával. A próbákon egész egyszerűen a színész rendezi magát. Előfordul, hogy miközben olvasta a szöveget, megkérdezi: „Ezt miért mondom?" S a rendező közben csak annyit mond neki: „Ezt a figura is megkérdezi önmagától.

— Végül is ebben nyilvánul meg a művészetek egysége, tudniillik e példában a rendező és a színész egysége, a „Gesammtkunst"?

— A „gesammtkunst" nem volt ilyen igazi együttműködés. Most egy sokkal modernebb összműködésről van szó a különböző művészetek között. Ez még a zenére is vonatkozik. Ezért lett olyan modern ma a színházi zene. Ezért szakított azzal a gyakorlattal, hogy kiváló zeneszerzők tulajdonképpen újra megírták a darabot a zene nyelvén. S ezért van, hogy a maga nemében akármilyen kiváló például a Szentivánéji álom zenéje, egyszerűen nem lehet a kettőt egymás mellett eljátszani, mert nyomja egymást. Szóval ahelyett, hogy a zeneszerző újra elmondja ugyanazt, amit a darab írója, csak a zene nyelvén, — most a zene lényeges részét képezi a drámai előadásnak. Ezáltal nem a direkt hangulati alátámasztásra, hanem legtöbbször a dialektikus ellentétek kihangsúlyozására törekszik. Így sokkal előbb összműködést tud teremteni. Most megvalósulhat, hogy mindegyik művészet önállóan szolgálja az előadást, a régi sokat óhajtott kapcsolaton túl egy ilyen új kapcsolat jöjjön létre a képzőművészet, a színház, a zene és többi művészetek között.

— Ez az új jelenség vajon spontán alakul ki, vagy sugallatra?

— Ezt a modern színház követelte, sugallta. Szeretnék emlékeztetni bizonyos XIX. századbeli színházi hagyományokra. Akkor, az úgynevezett kukucskáló színház időszakában, a közönség belement abba a játékba, hogy az egész előadás alatt szinte a darab helyszínén volt, mintegy helyszíni megfigyelő, mintha a három oldalról határolt színpad negyedik, közönség felé lévő elképzelt fala mögött ült volna, s figyelte volna a történteket. A modern színház alapvető követelménye: szakítani ezzel a negyedik fallal. Újra nem tagadjuk, mint ahogy a görögök, a misztérium színház és Shakespeare sem tagadta, hogy színházban vagyunk. Ezáltal a közönséggel az addigi úgynevezett elvarázsoló kapcsolat helyett egy sokkal előbb kapcsolatot lehet találni. Ezt a Brecht kísérelte meg először és mi Brecht műveinek színpadravitelekor jöttünk rá egyre inkább.

— Milyen lehet a színház és képzőművészeti absztrakció viszonya?

— Mi nem vagyunk hívei sem a naturalizmusnak, sem az absztrakt művészet egyedülállóságának. De a színház nagyon is kibírja a tehetséges absztrakt művészt, tehát a felhasznált absztrakció, ami a dráma részesévé vált, nagyon jól szolgálhatja a realista drámát. Ugyanis egy szépen kiművelt, mondjuk naturalista részlet, például egy asztal, egy szék nem naturalizmus, mert ebben az egészben elhelyezve és felhasználva nem az. Vagyis: a felhasznált naturalizmus, nem naturalizmus, a felhasznált absztrakció nem absztrakció. Végül is az olyan modern művészettől is kell és lehet tanulnunk, amely a maga nemében absztrakt, de megtanít a tér izgalmasabb kihasználására. A művészetek modern értelemben vett egységének ilyen érdekes, kiegyenlítő, ellensúlyozó hatása is van.

Földessy Dénes

...anti! DIE WELT
lágsajtó tükrében korun

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Dunántúli Napló

The New York Times

ehhez hasonló vágóhidat. Egy-ik, ütik, verik, toporzékolnak, gálnak. Amikor láttam, mi min-: ott, őszintén szólva örültem, vagyok.

kik azok a kék fejűek ott? — ry másik borjú.

az ökrök. Kemény fejűek és ők tartanak rendet a levágásra aták között. Azon kívül ellenőr-jelenlevőkre szabályosan ráütöt-ették. Akadtak ugyanis néhányan, nélkül akartak bejutni az ökrök rsan kiakolbólították őket.

ım — szólt közbe egy üsző —, gyakran üti fel a fejét a száj-ás.

ibbször, mint általában. Érthető, demokrata között járvány tör ki.

***

mik azok a furcsa formájú te-?

ízió járművet. Ugyanis a demok-ik, ha a televízió is megörökíti, egymást.

... — sóhajtott fel egy borjú a

ém, ha már odébbállnának — ább a leghangosabb. — Lehetet-őlük, egész éjjel ébegatnak.

ódj, péntekig mindannyiukat le-or aztán megint a miénk lesz az

hogy bolondnak néztek — szólt nyik szénát rágcsáló üszö —, de eretném egyszer megkóstolni, mi-n egy demokratának.

lt lehetsz, lesz rá alkalmad! Mire indannyiunk számára jut egy kis

TÚL FORRÓ TELEFC

„Van valami újság?"

(Süddeutsche Zeitung)

Gorillák és Tarzanok Bogotában

LE FIGARO

VI. Pál pápa már visszatért Latin-Amerikából az Örök Városba, de a nemzetközi sajtó beszámolói csak most érkeznek hozzánk a katolikus egyházfő látogatásáról, és az országról, amelyet felkeresett. A bogotai utcagyerekekről például a Le Figaró tudósítója ad hírt megrázó riportjában.

Ezekkel a gyerekekkel a pápa nem találkozhatott — őket ugyanis a látogatás hírére kitelepítették Kolumbia fővárosából. A tervet a kolumbiai kormány dolgozta ki: ennek értelmében összefogdosták és vidékre szállították a főváros utcáin csavargó mintegy ötezer 4—14 éves gyereket. Volt rá ok: a kolumbiai idegenforgalmi hivatal a pápa látogatásának bejelentése után rögtön hangoztatta, hogy az utcagyerekek jelenléte „a nyomor és a bűnözés látványát nyújtaná a Szentatyának és a sokezer zarándoknak".

A piszkos, mosdatlan kölykök, akiket francia jövevény szóval gamines-nek neveznek, megdöbbentően érett tekintettel állnak lépten-nyomon a járókelők útjába, — írja a riporter. — Az utcán élnek, alszanak, fürödnek, napi táplálékukat rendszerint lopással szerzik meg, s az autóbuszok lökhárítóin közlekednek. Minden hivatalos ünnepségen feltűnnek, kigúnyolják a hivatalos személyiségeket, az elnöki gárda díszegyenruhás katonáit, mire azok „kapcsolnak", már el is iramodnak a tömegben. A nyilvános helyekről rögtön kiebrudalják őket: mivel mindenki hátat fordít nekik, valóságos zárt társadalmat alkotnak, a gamineriát, lánnak vagy Tarzannak hívják; a legerősebb vagy a legfélelmetesebb. A rendőrség gyakran „elkapja" a bandák tagjait; kopaszra nyírják vagy arra kényszerítik őket, hogy tarkóra tett kézzel térden csúszszanak az őrszobában..., aztán ismét kiengedik őket az utcára, ahol csak magukra számíthatnak. A gyerekgalerik szorosan összetartanak, a kicsik egymást melengetik a hideg éjszakákon: a hőmérő higanyszála ugyanis gyakran 0 fok alá száll.

A nyomor és reménytelenség körülményei között nem csoda, hogy a bogotai utcagyerekek sajátos módon keresnek felejtést: a hideg, az éhség és a félelem elviselésének kábítószere — írja a francia riporter — a benzin, a szokványos motorbenzin. Ezt a mérget lélegzik be, amíg csak el nem vesztik eszméletüket. — Meleg lesz, minden forog, aztán elalszom — mesélte egy ilyen kábulat után az egyik gyerek. A riasztó szenvedély egy baleset nyomán vált közismertté: egy benzinkábulatot kereső kisfiú élő fáklyaként égett el. A tragédia után megjelent néhány riport a „gamineriáról" — aztán ismét feledésbe merült az ügy. Bogotában senki sem vet ügyet a rongyos kis csavargók sokaságára.

A pápa utazása azonban felkeltette a hatóságok figyelmét: még csak az hiányzott volna, hogy ezek a gyerekek kolduljanak, megzavarják a ceremóniákat és „piszkos ke-ekkel megérintsék a pápát". A hatóságok tervbe vették a kis csavargók összegyűjtését két központba, ahol a jövőben „megfelelő nevelést kapnak." A két központ egyébként börtönnek épült, nők számára. A terv finanszírozására három és fél millió pesót gyűjtöttek össze: ez elegendő volt ezer gyerek inter-

Folyóirat-elkobzás Jugoszláviában

L'EUROPEO

A belgrádi kerületi bíróság döntése jóváhagyta a Delo című irodalmi folyóirat legutóbbi számának elkobzását. Az elkobzást az államügyész rendelte el.

A bíróság indokolásában azt olvashatjuk, hogy a folyóirat augusztusi száma „olyan cikksorozatot közölt a különböző jugoszláv egyetemeken júliusban lejátszódott diákmegmozdulásokról, amelyek a szocialista rendszert a közvélemény megzavarására alkalmas terminusokban mutatják be." „A cikkek bizalmatlanságot fejeznek ki a rendszer iránt, a jugoszláv vezetők iránt, sőt Tito marsallnak, a júniusi események után tett nyilatkozata iránt."

1021

AZ ISMERETLEN BARTÓK BÉLA

Negyedszázaddal ezelőtt vesztettük el Bartók Bélát. Erre emlékezünk néhány eddig ismeretlen, vagy kevéssé ismert szerény adattal.

„HÁZTARTÁS"

Aligha hinném, hogy zenetudósok, Bartók-kutatók figyelmet szenteltek volna szorgos keresgélés közben egy olyan újságra, amely teljesen kívül esik a művészet területén. Pedig ez az újság nem is jelentéktelen módon segítette jóindulatú bírálataival a kezdő Bartókot, a még akadémista zongoraművész- és zeneszerző-„jelöltet". A századforduló táján megjelenő lapnak HÁZTARTÁS volt a címe. Mint a magyar háziasszonyok közlönyének, befolyása volt éppen a hangversenylátogató, zenét kedvelő rétegre. Egy évtizedig nagy példányszámban fogyott. Szerkesztője Kürthy Emilné Szemere Gizella volt (Szemere Bertalan leánya, Kürthy György színművész édesanyja). A lap 1903. június 10-i számában kritikát közöl a tanév utolsó zeneakadémiai vizsgaelőadásáról és a szólisták közül mint Thomán István jeles tanítványát emeli ki Bartók Bélát. A HÁZTARTÁS több számában találunk utalást Bartók tehetségére. A lap zenei referense nyilván hamar felismerte az ifjú muzsikus tudását.

OLVASÓKÖR

Bartók Béla zeneakadémiai évei alatt működött az intézetben egy iskolai közösség „Országos Magyar Zeneakadémia Olvasóköre" néven. Működését mindmáig nem tárták fel pontosan. Amikor 1925-ben az Akadémia már új otthonában, Zeneművészeti Főiskolaként működött, illetőleg az akkor 50 esztendős intézmény jubilált, kiadtak egy jubileumi évkönyvet. A főiskola nyilvános működésének adatait Radnai Miklós állította össze. De ebben sem szerepel egy 1903-ban, az Olvasókör által rendezett jótékony célú hangverseny. A koncert Hubay Jenő vezényletével az intézet nagytermében zajlott le. Fiatal zeneszerzők (Koessler-növendékek) kompozícióit adták elő, részben maguk a művek alkotói. Egymás után léptek a pódiumra: (Kálmán Imre zenekari Scherzandojának elhangzása után) Szirmai Albert (Farsangi képek című zongoraszvitjével), Heténvi-Heidelberg Albert, majd Bartók Béla, aki saját Szonátáját adta elő. A Zenei Lexikon nem tud Redl Pálról, Bartók növendéktársáról, pedig ugyanezen a hangversenyen Braun Paula zongorázta szerzeményét. Dr. Kasics Ozmán három dala, Toldy László vonósnégyese és később az első világháborúban elhunyt Radó Aladár zenekari Intermezzoja szintén ott szólalt meg először. Valamennyien az Olvasókör tagjai voltak. Milyen baráti, szellemi kapcsolatban voltak egymással? Ennek kibogozása is feladat.

BECK JUDIT rajza

ELMARADT KÉZIRAT

A polihisztor Supka Géza egy időben főszerkesztőm volt. Hatalmas archívuma számára berendeztette az egyik szobát. A B betűs fiókban tengernyi lapkivágást őrzött Bartókról. Egy alkalommal megkérdeztem tőle, hogy ő, aki annyira becsülte a zeneszerzőt, miért foglalkozott vele aránylag keveset „Literatura" című folyóiratában? Supka elmondta, hogy a lapnak volt egy Muzsika című állandó melléklete. Bartók Béla — ez 1926-ban történt — ígért egy cikket a Literatúrának. Amikor a várt cikk nem érkezett meg, Supka elküldte egy munkatársát Bartók lakására, mivel a zeneszerzőnek nem volt telefonja. Bartókné tudott a tervezett cikkről, de a művész a rövidre szabott terminus miatt nem írta meg. Nem is volt otthon, mert az édesanyjához utazott. A „Magyar művészek otthonában" című sorozat „Bartók Béla" alcímű oldalas cikkében nem vele beszélgetett az újságíró a Literatura számára, hanem Bartóknéval. (Később már volt telefonja, de titkos számmal: 164—756.)

DAMJANICH UTCA 52.

Újságírói tevékenységem során többször voltam jelen fotóriporter kollégáimmal, amikor a cikkhez lefényképezték Bartók Bélát. Munkácsi Márton készített felvételeket a mester lakásán, hangversenyein, ugyanígy Escher Károly és a halkszavú Szécsényi, aki Bartókot ötvenedik születésnapja alkalmából fényképezte le az utcán, kisfiával, miközben engedélyt kértem tőle, hogy önéletrajzát némi rövidítéssel újból közreadhassam egy színházi lapban. Akkor adta kölcsön moszkvai „enyveshát" fényképének egyik példányát, amely később a nyomdában elveszett. Ugyancsak elkallódott a háború idején e sorok írójának felvétele, pedig azt relikviaként tartogatta. A Szervita téren készült, a Rózsavölgyi üzlet előtt. A Damjanich utca 52-höz is fűződik néhány Bartók-portré. Abban a házban lakott a Zeneművészeti Főiskola és az Operaház hivatalos fényképésze, Vajda M. Pál. Bartókról számos kitűnő portrét készített. Türelmes modell volt. Ennek köszönhető, hogy annyi fotóképmása maradt az utókorra. Utolsó korszakának legjobb amerikai felvétele a magyar származású G. D. Hacketté, azaz Keér Dezsőé. A fotóművész képei illusztrálták Illés Ágota — Agatha Fasset (magyarul is megjelent) „Bartók Béla utolsó évei" című könyvét. Ez a kötet éppen a mostani évforduló alkalmából újabb kiadásban lát napvilágot New Yorkban, „The Naked Face of the Genius" (A zseni meztelen arca) címmel.

KRISTÓF KÁROLY

ALKOTÓ E

Rejtvényünk sorait Pap János könyve alapján összeállította.

VÍZSZINTES: 1. Kiváló olasz csillagász, fizikus, matematikus (1564—1642). 7. A 160 km hosszú Szuezi-csatorna tervezője és kivitelezője (1805—1894). 14. A benzinkarburátor egyik magyar feltalálója (1859—1922). 20. Köztársaság Afrikában. 21. Gyümölcsszárítás. 22. Nesztelenül. 23. Lovas teszi. 25. Januárban. 27. Diadalkiáltás. 28. Svájci város. 29. Mario ... Monaco. 31. Hírszolgálati iroda. 32. Mely személyt? 34. Két tengerszoros a dán szigetek között. 35. Helyesel az angol. 36. Közlekedési eszköz szerkezete. 38. A hadsereg egysége. 41. Egykori sportegylet. 43. DR. 44. Kitenyészt. 45. Római grammatikus. 47. N. S. 48. Időegységek. 50. Mihez van étvágya? 51. V. S. 53. Bolgár uralkodó család volt. 54. Lángra.... 56. ...-Curci. 57. B. N. 58. Aromája. 60. Róma városrésze. 61. Lom. 63. Oroszlánnév. 64. Ők — távíratban. 65. Vastag bot. 67. Régi nép. 69. Ókori görög városállam. 71. Maláji tőr. 72. Portálrészek. 73. Ady nevezte így édesanyját. 75. Belépőjegy. 78. Angol férfinév. 79. Éjjel üzemel. 80. Fiatalabb fiútestvér megszólítása. 82. Etus. 83. Kairó a fővárosa. 85. Átölel. 86. LKO! 87. Tigris fele! 88. S. Á. 89. Telefonon is fel lehet adni. 90. Vízszintező. 92. Azonos betűk. 93. Ipari célokra használt termék. 94. Ilyen akkumulátor is van. 96. Egy évben ötvenkétszer. 97. Átnyújt. 98. Jelenleg. 99. Becsapható emberek. 103. Házhely. 107. Idegen női név. 112. Izmokat köt össze. 113. Az Aida hadvezére. 114. Fiatal színművész. 115. Saját magad. 116. OYO. 118. Orvosság alakja. 119. Legyőz. 120. Sütő. 121. HAR! 122. Francia filmtörténész. 124. Fékevesztett. 125. No látod! 127. Nem változtatja meg az álláspontját. 129. Olajjal helyettesítik. 130. Nem akarja bántani. 132. Egykori szálloda. 133. Szovjet folyó. 136. Radar. 137. Időszak. 140. OJE. 141. Principium. 143. Erkölcsileg kiváló. 144. Három, oroszul. 145. Ilácska. 146. DT. 147. A Csárdáskirálynő egyik alakja. 149. Ned... rem. 150. Nagy ... 153. Nagy tó. 1... megy valakive... 158. Eltávolíttat... 161. Molibdén. 162. ... Hivatja. 165. Műt... 166. Csepű. 167. Létezés. 169. KLL. 170. NÉR. 172. Telefon, röv. 173. Hámis. 174. Folyó Belső-Ázsiában. 176. „...asszony leánya" (Lecocq). 178. Terelők. 179. Családi ünnep október 13-án. 181. Fogyassza el! 183. Velence elővárosa. 184. **Német orvos és fizikus (1814—1878).** 185. **Német fizikus (1850—1918). Marconival együtt Nobel-díjat kapott.** 186. **Orosz tudós, a drótnélküli hírközlés úttörője (1859—1905).**

FÜGGŐLEGES: 1. **Magyar származású francia orvos, világhírű dermatológus (1809—1898).** 2. Francia drámaíró (1820—1889). 3. A család védőistenei. 4. Gyorsan szedi a lábát. 5. LDT. 6. E. A. 7. ... Spezia. 8. Napszak. 9. Fővárosunk egyre... 10. Egykori komikusunk beceneve. 11. Majdnem belepusztul a vágyakozásba. 12. Pásztoristen. 13. Azonos betűk. 15. Hangjegyek. 16. NAH. 17. Társas kör. 18. Gemini. 19. Francia tengernagy (1881—1942). 24. A földre gyűr. 26. Közügyeket irányít. 29. A Dunántúli középhegység része. 30. A paripán ülve. 32. **Német nyomdász, a gyorssajtó feltalálója (1774—1833).** 33. Ilyen felsorolás is van. 36. **Nobel-díjas dán orvos. Ívfénylámpát neveztek el róla (1860—1904).** 37. Kecskehang. 39. Lim-... 40. **A felfújható kerékpár-gumiabroncs skót feltalálója (1840—1921).** 42. **A vízsz. 14. alatti felfedezőtársa (1852—1939).** 44. Kevert akó! 46. SNI. 49. Tintafoltok. 52. Erős fogás. 54. Föld alatti erődítmény. 55. Jelképes elbeszélés. Gyorsan ... 91. Német cirkusz... városa. Község. 100. A méhek készítik. 101. Bejárat. 102. Fogkrémmárka. 103. Párkányzatot tartó férfialak. 104. Határideje rövidesen lejár. 105. Épület jelzője lehet. 106. A színarany huszonnégy ... 108. Vércsatornák. 109. Olasz város. 110. Edény (névelővel). 111. Német fizikus (1857-1894). 117. Francia női név. 121. Köztársaság Hispaniola szigetén. 123. Időegység. 124. Római számok. 126. Kanalaz. 128. TRŐ 131. Dél-amerikai állatok. 133. **Magyar építész és műszerész. Marosvásárhelyen felállított kútja volt híres (1780—1849).** 134. **Magyar fizikus, elsőként alkalmazta a dinamó-elvet (1800—1895).** 135. Kocsonyás képződmény. 137. Ingerel. 138. **Német gépészmérnök, a belsőégésű motor feltalálója (1858—1913).** 139. **Orosz feltaláló, a világítástechnika megalapozója (1847—1897).** 142. „Szeles" jármű hajtására szolgál. 144. Nótaénekes. 147. Lásd a 83. sz. sort. 148. **Svéd kémikus, a dinamit feltalálója (1833—1896).** 150. Elföldel. 151. Súlyt állapít meg. 154. Francia filmszínésznő. 155. Beborít. 157. Fejlődő. 159. Község. 160. Népi hangszer. 161. Pamutszövet. 163. Vadászkutya. 166. Girardi ... 168. ... ira et studio (SINE). 171. Fafajta. 173. Szerszám. 175. Harapdál. 176. A gondolkodás szerve. 177. TER. 178. Tevekellék. 180. Platina. 181. E. A. 182. Gallium. 183. MN.

(BEDNAY JÓZSEF)

1970 — 24
FŰLES
Budapest
SZÁMÍTÓGÉP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-176

Beck Judit

Bartók Béla /rajz, repró/

Magyar Nemzet 1970 X. 23 4 old.

Beck Judit

Bemutatott művei:

64. sz. „Önarckép", olaj.

Balogh T.: A „Magyar Képzőművészek Első I. művészeti kiállítása", Budapest, 1946. VII.

Beck Judit
festő –

Színészportré sorozata his szin-
hán enciklopédiának is nevezhető.
Színészportrei, közül tötvet a Szinhaz-
történeti Múzeum szerzett meg.

Dutka Mária: Színészportrék.
Nők Lapja, 1969. julius – 28 szám.

Beck Judit
festő

Beck Judit férje major Tanás, akinek a révén bezult a szinházzal kapcsolat-ba a műrésznő. Beck Judit Csók Istvánnak volt a tanítványa

Dutka Mária Szinészportrék.
Nők Lapja, 1969 julius - 28 szám.

Beck Judit

a Kaposvári Megyei Könyvtárban rendezett képzőművészeti kiállítá-son szerepeltek művei.

Könyvtáros, Brett, 1942. jan. 14. old.

Beck Judit

Budapesten 1944-ben állította ki műveit Lőrincz Gyulával, Beck Andrással közösen, az ügyrevezett haladó művészek tárlatán.

Láttuk, hallottuk.

1942. III. 3. 21.25 Ka.

Beck Judit
festő-

a művésznőnek kiállítása volt
Dorogon, a budapesti Duna Cipő
gyárban, sok budapesti kiállító-
teremben valamint vidéken.

Dutka Mária: Művészportrék.
Vörös Csillag, 1969 július - 21 oldal.

Beck Judit
festő

Szinészportrék cirmű kiállításával
Beck Judit Varsótól Bécsen át
Szájcig bejárt jó nagy távolságokat.

Dutka Mária: Szinészportrék.
Nők Lapja, 1969. julius - 28 szám

Beck Judit

festő

Major Tamás: II. József
Önarchip
Fischer Annie
} repro

Ducka Mária: Szinészportrék.
Vörh Lapja, 1969. julius – 28 szám.

Deck Judit
festő-

Gobbi Hilda: „Karnyóné"
Horváth Teri: „Akiert a
hanang szól"
} repro

Dutka Mária Szmiszpörlich.
Nők Lapja, 1969. julius - 28 szám

Beck Judit

Pest megyei Tárlat címmel kiállítás nyílt a Magyar Nemzeti Galériában, ahol művei szerepelnek.

Győri Sándor: Pest megyei Tárlat.

Mestermunka, Budapest, 1971. nov. 17.

Beck Judit

Egyéni kiállítása 1968. III. 13-án nyílt a bécsi Collegium Hungaricumban.

Képzőmű. Almanach, Corvina 1969, 71. l.

Beck Judit

Kiállítása nyílt a Csók Galériában

Tükör 1966 január 14. 13. old.

Bedr Judit

Képei szerepelnek a Pest megyei
tárlaton a Nemzeti Galériában

Magyar Nemzet 1971 október 6
5.old.

Bede Judit

Szentendrei táj (rajz)

Nemz Sportház, MKépz
Kiáll Katalógus 1945a

Beck Judit MDK

Szerepelt a népfront által rendezett képzőművészeti kiállitáson a Balzac u. 5. üvegpavilonjában.

Szomorkás madárkája

(f. á.): A XIII. kerületi képzőművészek kiállitása.

MAGYAR NEMZET 1964 máj./66/ 28.

Beck Judit

M.N.

Szerepelt az Autovillamossági-gyár kulturtermében megrendezett képzőművészeti kiállításon.

"Madárka" ecsetrajz

Cs.M.: Kiállítás Angyalföldön.

ESTI HIRLAP 1964 máj. 25

Beck Judit

A kiállitáson az alapitó tagoknál nagyobb sullyal szereplő posztimpresszionista müvész.

Dévnyi Iván: Jubiláris kiállitás Szentendrén; Kéézőművészeti Almanach 2; Corvina 197o, 9.1.

MDK

Beck Judit festő

átlátszó müanyag festés:

Anya gyermekkel, ot.

Tápéi néptánc I., t.

Beck J. kiáll. Csók I.Gal. 1966.jan.

MDK

Beck Judit festő

átlátszó müanyag festés:

Cseresznyevirág, ot.

Tanulmány, t.

Szagosbükköny, t.

Beck J. kiáll. Csók I.Gal. 1966.jan.

MDK

Beck Judit festő

átlátszó müanyag festés:

Virágcsokor kék vázában, ot.

Fekete rózsák, ot.

Ciklámen derutai vázában, ot.

Beck J. kiáll. Csók I.Gal. 1966.jan.

MDK

Beck Judit festő

átlátszó műanyag festés:

Rózsák, o.

Narancsos csendélet, ot.

Beck J. kiáll. Csók I.Gal. 1966.jan.

MDK

Beck Judit festő

akv.:

Krimi jegyzetek I-II.

" " III.

" " IV.

Beck J. kiáll. Csók I.Gal. 1966.jan.

MDK

Beck Judit festő

akv.:

Krimi jegyzetek

Krimi jegyzetek I-II.

Bled

Beck J. kiáll. csók I.Gal. 1966.jan.

MDK

Beck Judit festő

akv.:

Szentendrei jegyzetek I.

" " II.

Beck J. kiáll. Csók I. Gal. 1966. jan.

MDK

Beck Judit festő

akv.:

Bika bácsi I.

" " II.

Gyümölcsszedők

Beck J. kiáll. Csók I. Gal. 1966. jan.

MDK

Beck Judit festő

akv.:

Ecsetrajzok I.

" II.

" III.

Beck J. kiáll. Csók I. Gal. 1966. jan.

MDK

Beck Judit festő

akv.:

Gyümölcsszedők

Törőcsik Mari

Zöld ág korsóban

Beck J. kiáll. Csók I. Gal. 1966. jan.

MDK

Beck Judit festő

akv.:

Rózsaszinü virágok

Rózsák

Virágok sárga háttérrel

Beck J. kiáll. Csók I. Gal. 1966. jan.

MDK

Beck Judit festő

temp.-ecsetr.:

Boldog ember

Rózsi

Marcus Aurelius

〃 〃

Beck J. kiáll. Csók I. Gal. 1966. jan.

MDK

Beck Judit festő

temp.-ecsetr.:

Vadgesztenyeág

Rügyező gesztenyeág

Beck J. kiáll. Csók I. Gal. 1966. jan.

MDK

Beck Judit festő

rajz - ecsetr.

Nemzetközi nőkonferencia I-VI.

Olaszországi jegyzetek

Beck J. kiáll. Csók I. Gal. 1966. jan.

MDK

Beck Judit festő

rajz - ecsetr.

Cigánylány

Iróportrék I-V.

Szinészportrék I-VIII.

Beck J. kiáll. Csók I. Gal. 1966. jan.

MDK

Beck Judit festő

szin.filctoll:

Olaszországi jegyzetek I-XV.

Szentendrei " I-IV.

Beck J. kiáll. Csók I. Gal. 1966. jan.

MDK

Beck Judit festő

szin.filctoll:

Pécsi jegyzetek I-VII.

Balatoni " I-II.

Vácrátóti " I-III.

Beck J. kiáll. Csók I. Gal. 1966. jan.

Beck Judit

1947-ben a Bibliotecában vizfestményeiből kiállítást rendeztek.Nyári fények. Gyakori a szegény ember téma képein.

Rabinovszky Máriusz: Két korszak határán Bp. 1965.

217.1

Beck Judit

Major Tamás (szeptó)
Anyám " hindrét
vezetel most megnyílt
kiállításán

Négyművelés 1966 2n. 31 old

Beck Judit

Jónek Attila ismerete 3t

Szabolcsi Miklós: Jónek Attila, Derbovits Gyula, Barkóczy Béla.
MTA. Nyelv. és Irod. tud. Oszt. Közl. XIV. (1958). 35. l.

MDK

Beck Judit

Kiállitási kritika

Müvészet 1968 jan.p.39.

M.D.K.

Beck Judit
festő

Resit vett a tárlaton.

Theulisch Lenke: Szentendrei festők kiállítása.
Művészet, 1968. január - 38 lap

MDK

Beck Judit, fiatal

Bécsi tárlatát márciusban

láthatja az osztrák közönség.

←: Irodalmi előadások a bécsi Collegium Hungaricum első félévi programjában

Népszabadság, Bp. 1988. jan. 25.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307.

Beck
1988 JAN 25

MAGYAR NEMZET

Érdekes előadások sorozatával fogadja látogatóit az év első felében a bécsi Collegium Hungaricum. Programjukon szerepel — a többi között — Thoma Andor beszámolója a vértesszöllősi leletekről, egy előadássorozat a magyar—osztrák vonatkozású történelmi problémákról, az új magyar filmek bemutatói, valamint — márciusban — Beck Judit festőművész kiállításának megrendezése.

és az országgyűlési munkát. A képviselők csak akkor képviselhetik választóikat, ha szoros kapcsolatot tartanak velük. Meg kell ismerni életüket, meg kell hallgatni észrevételeiket, javaslataikat, helyszínen, az

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307.

Beck Judit 9

1988 MÁR

MAGYAR NEMZET

NAPLÓ

1021

Március 13-án nyílik meg a bécsi Collegium Hungaricumban Beck Judit festőművész kiállítása.

☆

A Thália Színházban rendezik meg áprlis 10-én este az idei Költészet Napja ünnepi műsorát.

A Munka Érdemrend arany fokozatát kapta Titz Mátyásné, a Gyapjúmosó- és Szövőgyár igazgatója, heten részesültek a Munka Érdemrend ezüst, és ti-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Beck Judit

NÉPSZABADSÁG

JAN 25.

1021

Érdekes előadások a bécsi Collegium Hungaricum első félévi programjában

Egy sor érdekes előadás szerepel a bécsi Collegium Hungaricum első félévi programjában. A jövő héten Thoma Andor *a vértesszőlősi leletekről* beszél, a későbbiekben pedig *a magyar városterveződésről*, az egyházi *műemlékek restaurálásáról*, majd a kohászati kutatások kérdéseiről, valamint *a magyar és osztrák történelemkutatás* problémáiról tartanak előadásokat magyar szakemberek.

A filmújdonságok közül elsőnek az *Utószezont* mutatják be. Műsorra tűzik *Háry János* című filmünket abból az alkalomból, hogy a bécsi Volksoper bemutatta Kodály daljátékát. *Beck Judit* festőművésznő tárlatát márciusban nyitják meg, és áprilisban ismét magyar képzőművészek alkotásaival ismertetik meg a bécsi közönséget.

A felszabadulás évfordulóján budapesti művészek vendégszereplésével rendeznek díszhangversenyt a bécsi magyar kulturális központban.

A *Legfelsőbb Bíróság* viteli tárgyaláson ítélkeze
tos Endre 36 éves és
Győző, 24 éves rovott m
lalkozásnélküliek, *sályi*
és bűntársaik ügyében. M
korábban megírtuk, a
daróc felé vezető úton
agyonverte a Nagymihály
Gazdaság egyik idős d
és elrabolta 1340 forintját. A rablótámadást Rendessel együtt tervelték ki, s akció közben Rendes figyelt és szükség esetén segített volna. Később Rendes Győző a sályi határban *egy alvó férfire rágyújtotta a kazlat, s a szerencsétlen ember életét vesztette.* Rendes még egy bűncselekményben is részes: két fiatalkorú társával a Heves megyei *Balaton* községben behatoltak a kocsmába, a boltvezetőt patkóvassal

Halálos szurkálásért 15 évi szabadságvesztés

Emberölésért és garázdaságért vonta felelősségre a bíróság *Kiss Ferenc* 23 éves gépkezelőt, izsófalvi lakost. A fiatalember, miután elvált feleségétől, gyakran italozott, garázda módon viselkedett. A közelmúltban a Borsod megyei *Zubogy* községben nagyobb mennyiségű ital elfogyasz-

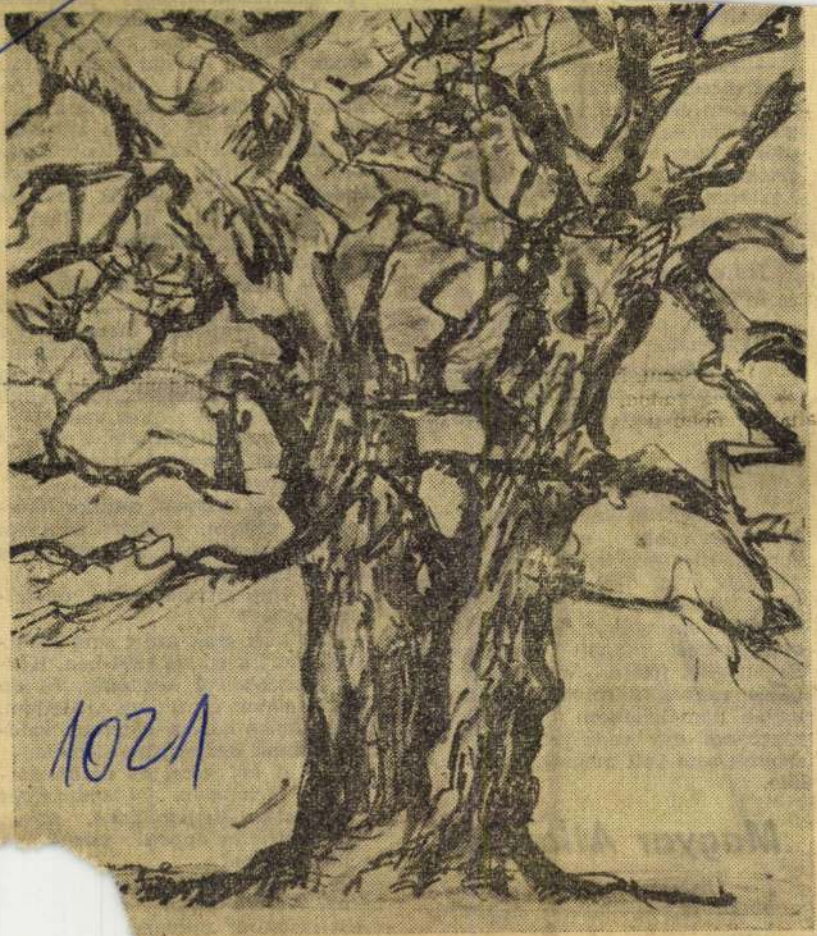

Beck Judit: Ezeréves fa

1968 JUL 13
ÉLET ÉS IRODALOM
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

dalmi Lexikonban. itt sem.

— Ezért a lexikons csak dicséretet érdemel. nak nem értékelni kell, gisztrálni és adatokat k utóbbi húsz esztendőben értékrendünk gyakorta Lexikont pedig nem leh öt-tíz évenként újra nyomat

— Igaz, de akkor a reg lás elvének minden esetb vényesülni kellett volna.

— Látja, ebben teljes közö az egyetértés.

— Megtudhatnám-e, hogyan határozta el magát regényciklusa: a Magyar Atlantisz megírására.

— Sok volt a szabad időm.

— Ezt hogy értsem?

— A legkomolyabban mondom. Ilyen terjedelmű, százhetven íves sorozat megírásához idő kell. Tizennégy évig, 1950-től 1964-ig, egy rövid filmgyári közjátéktól eltekintve, nem voltam állásban. Ezalatt kellett valamit csinálnom. Regényeket írtam. Visszatekintve, hálás vagyok a sorsnak. Újságíró ugyan nem lehettem akkor, de megírtam egy regényciklust, és semmit sem kell megtagadnom belőle.

Magyar Atlantisz

— Eszerint 1950-ben fogott hozzá regényciklusa megírásához?

— A regényciklusnak előzménye van. 1948. végétől, a Szabadság cí-

[illegible] szerkesztője, majd [illegible]-éves fiatal szépreményű vállalkozásaként. Annyiban talán nevezetes, hogy nem a költő költségén, mint eladdig első kötetnél szokás volt.

— Megtudhatnám, milyen cél vezette regényciklusa megalkotásában?

— Ami az úristent, amikor létrehívta a világot. Embert akartam teremteni a magam képmására és hasonlatosságára.

— Úgy értsem, hogy önéletrajzot írt?

— Ez már csak azért sem lehetséges, mert a ciklus 1894-ben, Kossuth temetésével kezdődik, és én csak harminc év múlva születtem. De az utolsó három kötetben valóban vannak önéletrajzi elemek.

— A hét kötet az újabb magyar történelem fél évszázadát tárgyalja. Megmondaná, mégis mi indította éppen ennek megírására?

— Csak közhelyekke hatok. Az író olyan mely irodalmi műveke Azzal, hogy e hét köte könnyebb a lelkem. S nak is segítettem v értettem is tán egy

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188—296, 188—307

Beck Judit

MAGYAR NEMZET

1968 SEP 14

Beck Judit festőművész műveinek tárlata szeptember 17-én délután nyílik meg a pécsi Janus Pannonius Múzeumban. A kiállítást Major Tamás színművész nyitja meg.

1024

sár a magyar ipar és

Beck Judit

Somló István Kossuth-díjas szinművész, olaj, 60 x 80 cm.

Budapest Műcsarnok Kiállítása 1957.
Kat. szerk. Kisdéginé Kirinyi Irén.

7.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Budapest V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR HÍRLAP

Bécs Journal

1983 SZEP 18

BECK JUDIT festőművész alkotásaiból kedden kiállítás nyílt Pécsett, a Janus Pannonius Múzeumban. A tárlatot Major Tamás Kossuth-díjas szobrászművész nyitotta meg. A pécsi közönségnek bemutatott akvarellek és tollrajzok márciusban egy bécsi kiállításon is szerepeltek.

1968 SEP 18

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188—296, 188—307

MAGYAR NEMZET

Beck Judit

— **Kiállítás nyílt Pécsett,** a Janus Pannonius Múzeum Rákóczi úti termében Beck Judit budapesti festőművész alkotásaiból. A tárlatot Major Tamás Kossuth-díjas színművész nyitotta meg.

Tájdalommal

1021

1968. szeptember 15.

BECK JUDIT kiállítása

Beck Judit: Fák

Szeptember 17-én délután fel hatkor nyílik meg a Janus Pannonius Múzeum Rákóczi út 15. szám alatti kiállítóhelyiségében Beck Judit képkiállítása.

A múzeum megszokott kiállítási meghívójának második oldalán a megszokottól részben eltérően Martyn Ferenc meleghangú írását találjuk Beck Juditról. Megtudjuk ebből, hogy Beck Judit mindenekelőtt arcképfestő. Férje, Major Tamás portréján kívül számtalan színész arképét festette meg, valóságos „színészek képes krónikája" készült az évek során felhalmozódott portrékból. Egykor a „Duda Gyuri" városligeti előadásának színpadképét, kosztümjeit és plakátjait is Beck Judit egymaga készítette el. A művésznő a nyarakat Szentendrén, Zsenyén, Nagymaroson tölti, ahol jobbára öreg fatörzseket, terebélyes fákat, növényeket, — a természetet festi-rajzolja.

Beck Judit a nagyszerű művész, Beck Ö. Fülöp lánya, és Major Tamás, Kossuth-díjas színművésznek felesége. Főbb kiállításainak sora 1938-ban a Tamás Galéria-beli bemutatkozással kezdődik, de kiállított a Nemzeti Szalonban 1942-ben, a Fényes Adolf teremben 1953-ban, egy évvel később Varsóban, a hatvanas években Genfben és az idén Bécsben. Képei közül sokat őriz a Nemzeti Galéria, mások a Színháztörténeti Múzeumban és a Színművészeti Főiskolán láthatók. Pécsett most akvarelleket és tollrajzokat állít ki.

A kiállítást Hárs Éva rendezte, s Major Tamás nyitja meg.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Dunántúli Napló

1986 SEP 15

Egyetlen
m, hara
viszor en
i első é
án szere
rvoska leszek, s a beteg gye
ekek szót fogadtak nekem...:
ste fáradtak voltunk, és egye
ül voltunk, elmentünk vacso
izni, aztán megint egyedül
oltunk... és nemcsak te ter
eztél, én is terveztem, tudod,
nlékszel?... — Akkor, ami
or egyeflenegyszer megkér
eztem: nem, nem haragudott,
em rázta a fejét, pontosan
gy fogott, szorosan, folytatás
élkül, mozdulatlanul, mint
ıosf. Aztán másnap este elvitt
Trasteverére, ott vacsorá
ınk. Visszafelé szerettem vol
a átsétálni a hídon — de ak
or már autónk volt.

— Signora Dzsengi! — ko
ogtat be Regina. — A gyere
ek vacsoráznak! — hangsú
yozza dallamosan.

Igen, megferítve nekik tisz
án; — le szoktam ülni én is,
z asztal másik végébe, figyel
em őket, gyönyörködhetek.
Beppe siet, minduntalan rá
ell szólni, tömi magát, és
ersze, ügyetlen még, segíte
ünk kell, Regina kifogásta
ınul érti a módját. Michele
ár szépen bánik az evőesz
özökkel. Nemrég még foly
ist harangozott az asztal
att, de Regina leszoktatta.

A férjem, mihelyt ki
ptem, bekapcsolja a rádiót.
lerősíti. Élesre állítja a hang
ínt, bömböl, dobol az egész
iz, minden este legalább egy
áig, szinte az asztallap is
meg — ő hátraveti magát,
ılósággal fekszik a mély fo
lben, így pihen, ez a kikap
olódása, otf, a készülék mel
tt, s öt perc múlva biztosan
ész süket.

Regina eteti tovább a gyere
eket; — jól van, nagyon ren
es fiúk vagytok! — Beppe
dög-hajára közben is jár egy
ıszi. — Majd a lefekvéshez
ég bejövök! — intem nekik
hálásan bólintok Regi
ak.

A hálószobába is áthallat
ik a rádió, de itt már ki le
et bírni. Vagy megszoktam.
- Emlékszel a lázadásainkı
a?... Üvöltesd hát a rádiót,
ıdom, könnyebb így. A leve
eket majd holnap bontod föl.
Mindig Diana veszi át a pos
át délelőtt, a ide-tami az éj

MDK

Beck Judit, festő

Márc. 13-án nyílik meg Bécsben
a Coll. Hungaricum-ban a kiállítása.

— : Hír 8

ESTI HIRLAP Bp. 1968. márc. 8

Kolozsváry Gyula:

1021

Bécsi sorok

1. A Collegium Hungaricumról

Az autósok nyelvén ez a jel: CH nem is túl régen vásárolt hazai rendszámot jelent. A kémikusok vegyjelet értenek a CH-n. De a Bécset látogató turista a *Collegium Hungaricumot* tiszteli ezzel a rövidítéssel.

A *Hollandgasse* a csatorna túlsó partján kezdődik, s nem sokkal nagyobb híd köti össze a csatornán túli Béccsel, mint az Astoria építésénél használt kis Zagyva-híd. Az első és legmodernebb épület itt a Collegium Hungaricum. Ilyenkor nyáron nem túl nagy forgalmat bonyolít le. Nem így az elmúlt hónapokban. *Rendezvénynaptára havonkét hat-nyolc igen színvonalas estről, kiállításról, filmbemutatóról tanúskodik.*

Az 1968 téli-tavaszi programjából kiemelkedik a Sebestyén-vonósnégyes nyitó koncertje, a Háry János filmbemutatója, dr. Thoma Andor érdekes tudományos előadása a vértesszőlősi ősemberről. Márciusban dr. Kerekes Lajos, a Collegium Hungaricum igazgatója tartott előadást „Két dátum: 1918 és 1938" címmel. Ugyanabban a hónapban nyitották meg Beck Judit festőművésznő kiállítását, tartott előadást dr. Lévárdy Ferenc a templomművészet és restaurálás kérdéseiről, áprilisban pedig dr. Varga Ferenc magyarországi metallurgiai kutatásokról.

Április 4-én, nemzeti ünnepünk alkalmából ünnepi hangverseny volt. Az áprilisi programban szerepelt Bognár József egyetemi tanár előadása, irodalmi est, a Magyar Rádió Gyermekkórusa, Kovács Endre professzor Kossuth konföderációs tervéről szóló előadása és Dégen Imre nagy érdeklődéssel kísért előadása „Vízgazdálkodás Magyarországon" címmel. A múlt hónapban évadzáróként szórakoztató zenei koncert, dzsesszés slágerest szerepelt a műsoron.

Az érdeklődők száma igen változatosan oszlott meg. A legtöbb látogatót az eléggé *gyakori filmestek* vonzották. Ilyenkor általában *megtelt a 350 személyes színház-, illetve vetítőterem,* amely szélesvásznú filmek bemutatására is alkalmas. Légkondicionált berendezésével a környező kis mozik tulajdonosai által is nagyon irigyelt hely. A *zenei bemutatók* alkalmával ugyancsak megtelnek a terem széksorai. Fölötte az első emeleti előadóteremben *a tudományos és ismeretterjesztő előadásokat* tartják. A CH igazgatósága — nagyon helyesen — a látogatottság fokozására nem tűzött ki mennyiségi célokat maga elé. A tudományos előadásokra meghívókat csak az adott téma legrangosabb képviselői kapnak, mégis általában az a tapasztalatuk, hogy igen frekventáltak ezek az előadások.

De látogassunk fölfelé az épületben. A kényelmesen és ízlésesen, reprezentatív módon berendezett irodák mellett magánlakások is helyet kaptak és *itt laknak az ösztöndíjasok* is. Szobáik kitűnően alkalmasak a negyed-, vagy féléves tudományos kutatómunkára.

Az ösztöndíjasok egyébként többségükben nem egyetemisták vagy főiskolások, hanem *neves tudományos kutatók.* A szemsebésztől a lepkeszakértőig férnek itt meg egymás mellett az itt töltött hosszabb-rövidebb idő alatt. A Collegium Hungaricum könyvtára nemcsak az ösztöndíjasok rendelkezésére áll, hanem gyakran és szívesen keresik fel a szépirodalmat kedvelők éppúgy, mint a különféle testületek kutatói.

A Collegium Hungaricum munkájában több ausztriai magyar szervezet vesz részt. Ilyen a *Szabadság Egyesület,* amelynek tagsága általában a Horthy-korszak emigrációjából tevődik össze. Átlagéletkoruk ma már megközelíti a 60 esztendőt.

A *Munkás Egyesület* már fiatalokat is egyesít magában, mégpedig olyanokat, akik Bécsben születtek és a „szülő jogán" kérték, illetve kapták meg tagságukat. Igen élénk szervezeti élet folyik itt, csakúgy, mint az úgynevezett *Iskolai Egyesületben,* melynek feladata — mint az nevéből is kitűnik — a magyar nyelv oktatása.

Az *Osztrák—Magyar Egyesület,* afféle osztrák—magyar baráti társaság, elnöke *Fritz Weber* professzor.

Az egyesületek munkáját a Collegium Hungaricum elsősorban azzal segíti, hogy rendezvényei számára — főként a reprezentatív eseményeknek — *helyiségdíj nélkül biztosít termet, világítást, személyzetet.* Ez Bécsben nem kis dolog! Hiszen igen magas bérleti díjakkal küszködnek az egyéb szervezetek.

A Collegium Hungaricum valóban *többirányú kulturális és tudományos tevékenységet* folytat. Örvendetes érdekesség, hogy az ösztöndíjasok aránya változást mutat az utóbbi időben. A humán témák és a természettudományos kutatási témák aránya 60:40 százalék a természettudományos témák javára, a korábbi fordított aránnyal szemben. A kulturális tevékenység, a különböző rendezvények a jövőben is jelentős helyet foglalnak el a CH tevékenységében. Nemrégiben pedig még egy új feladatkörrel is bővült a Collegium tevékenységi köre, mégpedig *a műszaki és tudományos együttműködés jegyében.*

Erről a következő tudósítás számol be.

(Folytatjuk)

szabhatja meg az utazás értéket. Egyéni szellemi-anyagi számvetés nyomán érdemes utazni, világot látni. A presztizs, a korszerűsített „comme il faut" az utólagos dicsekvés nyújtotta kielégülés kedvéért nincs értelme takarékoskodni, vállalni az utazás fáradalmait. S nem érdemes készületlenül, felkészültség nélkül sem utazni. Általában nehezen képzelhető el, hogy valaki utazással kezdje az ismerkedést egy új tájjal, országgal, egy előtte addig ismeretlen kultúrával. Leggyakrabban olvasmányaink, film-, rádió- és televízióélményeink nyomán kelünk útra, vagy éppen már világot járt ismerősök, barátok meséi alapján. Nem rontja, hanem gazdagítja a felfedezés varázsát, ha felkeressük az ismert történelmi regények, klasszikus novellák színhelyét Itáliában, Franciaországban, ha megnézzük Dosztojevszkij „Fehér éjszakák" című elbeszélésének csatorna-hídját, ha tanácsot kérünk a művészettörténettől, az albumoktól. Megéri a fáradságot egy-két ötletes útikönyv átlapozása is. Sajnos, ezeket – bár jobb későn, mint soha! – gyakran utólag vesszük kézbe, pedig érdemes lett volna négyszemközt „tanácskozni" velük, mielőtt nekivágunk az útnak...

amelyben helyet foglalt többek között *Todor Zsivkov* bolgár, *Cedenbal* mongol kormányfő, s *Leonov* és *Tyereskova* szovjet űrhajósok. A holland fiatalok nagy része megjelenésében teljesen kielégítette a hippikkel szemben támasztott legtúlzóbb követelményeket. De nemcsak küllemük,

ros néger negyedében. A polgármester egyúttal betiltotta a benzin eladását. Fegyveres rendőrség lezárta a Garyba vezető utakat. Sok rendőr a háztetőkön foglalt állást, hogy eredményesebben vehesse fel a harcot az orvlövészek és gyúj-

gatás vádjával. Vasárnap délután öt tűzhöz v
Cin
tűzha
kor
egy
megs

1968 JUL 30

MAGYAR HIRLAP

A nap híreiből

CEDENBAL ZSIVKOVNÁL

(TASZSZ, BTA) *Todor Zsivkov*, a Bolgár KP Központi Bizottságának első titkára, a Minisztertanács elnöke, vasárnap fogadta *Cedenbalt*, a Mongol Népi Forradalmi Párt Központi Bizottságának első titkárát, aki nem hivatalos látogatáson tartózkodik Bulgáriában.

ROMÁN VEZETŐ CSEHSZLOVÁKIÁBAN

(MTI) *Frantisek Hamouz*, a csehszlovák kormány elnökhelyettese fogadta *Emil Draganescut*, a Román Szocialista Köztársaság Minisztertanácsának elnökhelyettesét, aki szabadságát Csehszlovákiában tölti. A baráti beszélgetésen jelen volt *Josef Krejci* csehszlovák nehézipari miniszter és *Ion Obradovici*, Románia prágai nagykövete.

KANADA ALÁÍRTA...

(TASZSZ) *Robert Ford*, Kanada moszkvai nagykövete kormánya nevében aláírta az atomsorompó-szerződést.

ELNÖKVÁLASZTÁS DAHOMEYBEN

(Reuter, AP) *Dr. Emile Zinsout*, a dahomeyi katonai kormányzat jelöltjét a vasárnap tartott népszavazáson túlnyomó többséggel megválasztották a köztársaság elnökévé. Dr. Zinsou az első polgári elnök a katonai kormányzat két és fél éve történt bevezetése óta.

IRÁNI–PAKISZTÁNI KÖZLEMÉNY

(*TASZSZ*) A vasárnapi iráni lapokban közlemény jelent meg Arsad Husszein pakisztáni külügyminiszter iráni látogatásáról. A közös közlemény szerint a két ország külügymi-

nisztere kifejezte azt a r
nyét, hogy a Párizsban Vietnam kérdéséről folytatott tárgyalások sikeresek lesznek, s az 1954-es genfi egyezmények alapján megtalálják a probléma rendezéséhez vezető utat.

Irán és Pakisztán azonos nézeteket vall a közel-keleti válság megszüntetésére vonatkozóan. A külügyminiszterek hangsúlyozzák, hogy a Biztonsági Tanács 1967. november 22-i határozata a közel-keleti válság megszüntetésének alapja.

ARAB ELLENÁLLÓK FELHÍVÁSA

(*MTI*) Kairói sajtóértesülések szerint a gázai övezetben az ellenállók röpcédulákon felszólították a lakosságot, hogy szegüljön szembe a deportálá-

izraeli megszálló hatóságokat a deportálás tervében. 14 arab állam közös jegyzékben kérte U Thant főtitkárt, hogy azonnal küldjön ENSZ-megfigyelőket a gázai övezetbe, ahol a Gaballaja táborból Izrael 50 ezer palesztinai menekültet akar a Jordán keleti partvidékére deportálni.

STRAUSS ISMÉT MÜNCHENBEN

(*AFP, DPA*) Kéthetes amerikai tartózkodás után *Strauss* nyugatnémet pénzügyminiszter vasárnap repülőgépen hazatért Münchenbe. Strauss az Egyesült Államokban *Johnsonnal*, *Rusk* külügyminiszterrel és *Fowler* pénzügyminiszterrel tárgyalt.

MDK.

Beck Judit

Kiállitási kritika

Tisza táj 1965 nov. lap 860

MDK.

Beck Judit

Kiállitási kritika

Pestmegyei Hirlap 1965 okt.7.

MDK.

Beck Judit

Kiállitási kritika

Pestmegyei Hirlap 1965 szept.21.

M.D.L.

Beck Judit
festő

A Csók galériában jan. 14-én
nyílik meg kiállítása.

— : —

Művészet 1966. január — 48 lap.

Beck Judit

Radnóti Miklós arcképe (rajz)

Magyar Hírlap, 1969. május 4. 9. l.

Beck Judit

is szerepel a Tanácstörtársaság 50. írfoszlulójára

a József-Attila Művelődési házban megnyílt

„Angyalföldi képzőművészek III. kiállításán.

(70 művész, majdnem 150 alkotás)

Angyalföldi kollektív tárlat (52)

Magyar Hírlap, 1969. március 29. 9. l.

Beck Judit

Önarckép, olajfestmény

A Magyar Képzőművészet
I. Kiáll. Katalógus 1946 júli

MDK

Beck Judit

Önarckép, olaj

Magyar Képzőművészetért. 1. kiáll. Ernst Múz.
1946. jul. 9 l.

Beck Judit †

Tények és legendák József Attila körül

Agárdi Péter könyvéről

Az utóbbi öt esztendőben gyakran elhangzott, hogy József Attila öröksége, és kivált baloldali kortársainak tradíciója egy világnézeti indíttatású kiátkozás áldozata lett. Ezt az állítást több tény bizonyítja.

Tények bizonyítják azonban azt is, hogy József Attilát ugyanúgy idézik unos-untalan, sokszor életművével szöges ellentétben álló nézetek igazolására, mint azokban az évtizedekben, amikor a citatológia szinte kötelező volt, s a költő szavait gyakran frázissá alázták. Nehéz lenne cáfolni azt a jelenséget, hogy József Attila szellemi-társadalmi környezetének pontosabb megismeréséért, méltatlanul elfeledett, sőt elfelejtett hagyományuk feltámasztásáért éppen akkor történt a legtöbb, amikor a költő már nem „állami" költő, nem „lobogó", hanem velünk élő, aktuális klasszikus.

Agárdi Péter régen foglalkozik ezzel a munkával, sőt egyik kezdeményezője volt olyan időkben, amidőn az ilyen iniciatíva távolról sem számított divatosnak, s mindmáig talán legkitartóbb és legeredményesebb kutatója e témának. Fejtő Ferenc és Mónus Illés könyvei után a legújabb bizonyság új tanulmánygyűjteménye a *Torlódó múlt (József Attila és kortársai)*.

Tanulmányainak hősei azok a baloldali és liberális politikusok (többnyire szociáldemokraták vagy hozzájuk közelállók), gondolkodók, kritikusok, akik természetes ellenfelei voltak a magyar jobboldalnak, de egyszersmind amolyan eretneknek számítottak a baloldal pártjaiban. Vagy ha nem is eretnekeknek tartották őket, a hivatalos pártvezérek, akik mindenkor jobban szerettek jelszavakban gondolkodni, mint a valós szellemi frontok helyzetét elemezni, amolyan csodabogaraknak, jobb esetben felhasználható segédmunkaerőknek (esetleg beszédíróknak) tartották mindannyiokat. A „vonal" fontosabb volt, mint a tények.

Az is könnyen megállapítható, hogy miért éppen ez a baloldali kör támogatta József Attilát, miért éppen őt tartották a kor legnagyobb költőjének. Ez a találkozás mondhatnám sorsszerű volt. József Attilának és barátainak elidegeníthetetlen igénye és tehetsége volt a kritikai látásmód. Ezt a jobboldali kortársak defetizmusnak, a dogmatikusok pedig fegyelmezetlenségnek tartották. Ők pedig az értelmiségi létforma elemi feltételének. Ezért nem hisznek világmegváltó demagógiákban, viszont törekszenek egy megbízható tudományos világnézet elsajátítására. Ezért nem engednek a jobboldali „reformmozgalmaknak", még időlegesen sem, s ezért váltott ki belőlük határtalan döbbenetet a sztálinizmus akkor alig-alig ismert sok jelensége. Ezért találkoznak – legalább gondolatilag – sok olyan kortársukkal, akikkel több probléma megítélésében nem értenek, nem érthetnek egyet, viszont értékközpontú gondolkozásuk a legtöbbször sikerrel védte ítéleteiket az előítéletektől.

Agárdi Péter adatokban hallatlanul gazdag tanulmányai mindezt pontosan mutatják. Ám tévedne az, aki azt hinné, hogy ennek a könyvnek csupán irodalomtörténeti, netán kizárólag eszmetörténeti jelentése van. Agárdi kutatásainak belső pátoszát az adja, hogy mindenfajta kirekesztés ellen van. A szélsőségek ellenében a racionális és valósághű megoldásokat keresi. Ritka nyugodt hangon és minden mondatával a tények maximális tiszteletére intve. És ki állíthatná, hogy az ilyen tudósi-publicisztikai magatartás nem aktuális ezekben az években? *(T-Twins Kiadó)*

E. Fehér Pál

Fedéltől fellegvárig

Magánalapítvány a színtársulatok munkakörülményeinek javítására

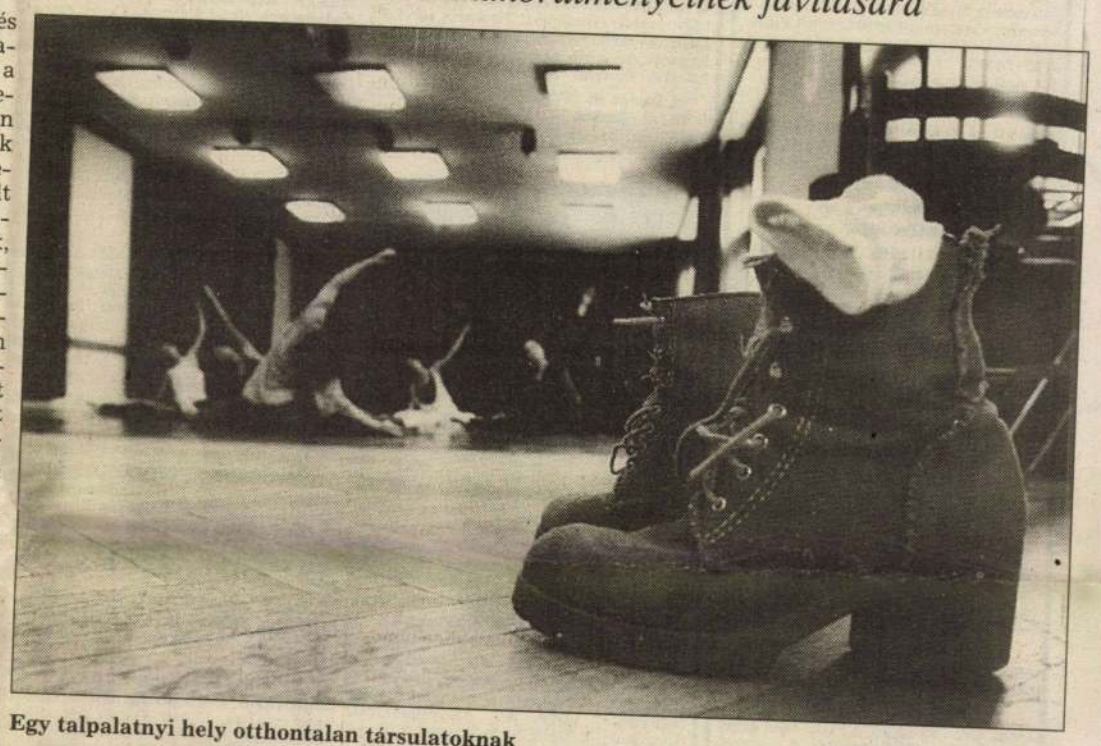

Egy talpalatnyi hely otthontalan társulatoknak

TEKNŐS MIKLÓS FELVÉTELE

Kellett hozzá tízezer forint, és persze a gondolat. Magánalapítványt tett *Szabó György*, a Petőfi Csarnok művészeti vezetője. A ház programjai láttán ugyanis azt szűrte le, hogy azok a társulatok, csoportok, amelyek nem rendelkeznek nyugodt körülményekkel, infrastruktúrával, lépéshátrányban vannak, nem állhatnak elő kellően kimunkált produkciókkal. Egyszersmind azt tapasztalta, lennének források, vannak olyan nemzetközi szervezetek, amelyeknek a segítségével a helyzet javítható lenne. Ezek viszont csak akkor folyósítanak összegeket, ha megvan a csatorna, esetünkben egy olyan alapítvány, amelynek a programja garantálja, jó helyre kerül a pénz.

❑

A Műhely Alapítvány 1993 decemberében kezdte meg a működését. A kezdeti spórolt pénzecskéhez csakugyan hozzátettek, elsőként a Holland Színházi Intézet. Azután mind több külföldi és magyar támogató szaporította. Az idei költségvetésben már csaknem tizennégymillió forint bevétellel számolhatnak, amelyet újító, alternatív jellegű kezdeményezésekre fordíthatnak. Az előadói műfajokon belül kivált a tánc- és mozgásművészetet pártolják, de például a kortárs zenét, vizuális művészeteket is. Szűk esztendőkben minden támogatás jól jön. De a hasonló törekvések sorából a Műhely Alapítványt kiemeli az, hogy nem hol ide, hol oda csepegtet összegeket, amelyeknek a felhasználását nehezen követhetné (bár nyújtott pénzbeli támogatást egyes esetekben), hanem nagyon is gyakorlati segítséget ad.

A műhely szó már árulkodik valamelyest, még inkább a programjuk elnevezése: *shelter*, ami menhelyet jelent. Fedelet azok feje fölé, akik állandó játékhellyel nem rendelkeznek. Pontosabban szólva, próbatermet biztosít a produkciók elkészítéséhez, de kurzusokra, válogatásokra, workshopokra is. Múlt év októberétől, az Akácfa utca 32.-ben két stúdió áll rendelkezésre, tükrökkel, táncpadlóval, balettszőnyeggel felszerelt, hetven, illetve nyolcvannégy négyzetméteres terem. (De ha ezek alkalmatlanok valamilyen okból, például nagyobb méretű a díszlet, bérelnek más próbahelyiséget is.) Mi több: fénytechnikai próbákra is alkalmat kínálnak, megfelelő teremben, illetve berendezésekkel. Az álmok szerint egy – a főváros tulajdonában lévő, a Petőfi Csarnok telephelyeként bejegyzett – Lilium utcai gyárépület lenne az a hely, amely átépítés után mindezen funkcióknak egy helyen megfelelne, immár előadásoknak is otthont adna, s majdan a kortárs művészet fellegvára lehetne.

❑

De maradjunk a jelennél... A művészek, illetve társulatok a próbateremhez pályázat útján juthatnak hozzá, amelyet öttagú kuratórium bírál el negyedévenként vagy akár az igénybejelentéskor. A termek „dugig" vannak, annyi a jelentkező. Köztük volt Bozsik Yvette, Isabelle Le, M. Kecskés András, valamint az Artus, az Andaxinház, a DekaDanse, a Sarbo, hogy csak a legismertebbeket citáljam, vagy a Rui Horta Project koprodukciós társulata. Summa summarum: a Műhely Alapítvány 2437 óra próbatermi, illetve 188 óra fénytechnikai lehetőséget biztosított mintegy fél esztendő alatt csaknem száz táncosnak, koreográfusnak, színházi embernek. Nem csekélység.

Aki beletekint az alapítvány dokumentumaiba, ennél is szerteágazóbb tevékenység bizonyítékát látja. Hiszen mindinkább támogatják a képzést is, a szakmai konzultációkat, nem utolsósorban a nemzetközi együttműködést olyanokkal, akiktől tanulni lehet. Különös tekintettel a külföldre távozott magyar művészekkel, akiket visszatérésre csábítanak. Csupa értelmes cél. A Műhely Alapítvány érdemes rá, hogy jó hírét keltsük.

Bogácsi Erzsébet

PÁLYÁZAT

A Delta Nova Felszámoló és Tanácsadó Kft., mint az ÉDEN Élelmiszeripari és Kereskedelmi Kft. f. a. (2373 Dabas, Beton út 26.) felszámolója, értékesítésre felajánlja az ÉDEN Kft. f. a. tulajdonában, illetve használatában lévő alábbi konzervüzemet.

Üzem

1. Földterület: 63 035 m². Cím: Dabas, Beton út 26. Tulajdoni lapszám: 27., hrsz.: 01119/9. (A Skála-Coop Rt. tulajdona)
2. Épületek, építmények Teljes savanyúsággyártó konzervüzemi infrastruktúra üzemi épületekkel, szociális létesítményekkel.
3. Savanyúsággyártó gépsor
4. Dzsemgyártó gépsor
5. Készletek
6. Fogyóeszközök

Az üzem vételi irányára: 246 M Ft+áfa
Az egyes eszközökre külön-külön is lehet ajánlatot tenni.
Az épületek jó állapotban vannak. A termelés beruházás nélkül, azonnal újraindítható.
Az üzemi terület Dabas határában, a 50-es út mentén helyezkedik el, kiváló a szállítási, közlekedési lehetőség.
Az írásos értékesítési tájékoztató a helyszínen vagy postai utánvéttel 2000 Ft+áfa+postaköltség áron megvásárolható.
A földterület tulajdonosának a felépítményekre elővásárlási joga van.

A felszámoló az ÉDEN Kft. f. a. hitelezőit, tulajdonosait felhívja elővásárlási joguk gyakorlására.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- ajánlott vételár + áfa
- az ajánlott vételár utáni 8% bánatpénzt a Budapest Bank Rt. dabasi fiókjánál vezetett, ÉDEN Élelmiszeripari és Kereskedelmi Kft. f.a. 382-10512/7007. sz. számlára kérjük befizetni, az erről szóló eredeti okiratot kérjük mellékelni:
- az ajánlattevő nevét
- a vételár fizetési módját, időpontját és a fizetési garanciákat.

A pályázatokat zárt borítékban (a borítékra kérjük ráírni „ÉDEN pályázat"), két eredeti példányban kell benyújtani 1995. május 31-én 24 óráig az alábbi címre:

Delta Nova Felszámoló és Tanácsadó Kft.
2100 Gödöllő, Dózsa György út 58.
A pályázatok bontásának időpontja
1995. június 7-én 11 óra, közjegyző jelenlétében.
Helyszíne: Delta Nova Kft.
2100 Gödöllő, Dózsa György út 58. I. em. 17.
A pályázattal kapcsolatban további információt ad:
Badics Tamás megbízott, tel.: (34) 380-724
Lázár Sándor felszámoló, tel.: (34) 380-724
a helyszínen Síknáné Herman Erzsébet üzemvezető, telefon: Dabas 191.
A pályázatok elbírálásánál előnyt élveznek a nagyobb eszközállomány megvételét, valamint a kedvezőbb fizetési határidőt tartalmazó ajánlatok.
Az adásvételi szerződés megkötésének határideje: 1995. június 30.
A felszámoló fenntartja a jogot a pályázatok elutasítására.

11424 LJ

HALÁLOZÁS

Fájdalommal tudatjuk, hogy

GAJTKÓ PÁLNÉ

szül. Szabó Elvira, életének 84. évében elhunyt. Hamvasztás utáni búcsúztatását 1995. május 4-én 9 órakor tartjuk a Farkasréti temető ravatalozójában. Gyászmise a temetést követően a Mindenszentek Plébániatemplomban lesz. A gyászoló család. (225478/1K)

Fájdalommal tudatjuk, hogy

BOROS JÁNOS

életének 64. évében elhunyt. Szeretett halottunktól 1995. május 5-én 14 óra 15 perckor veszünk végső búcsút a Cinkotai temetőben. A gyászoló család.

Fájdalommal tudatjuk, hogy

BECK JUDIT

festőművész 1995. április 20-án, hosszú betegség után, életének 86. évében elhunyt. Temetése 1995. május 5-én, pénteken 14.30 órakor a Farkasréti temetőben lesz. Ugyanekkor idehelyezzük édesanyja

BECK Ö. FÜLÖPNÉ BÁRDOS LAURA

(1885–1966) hamvait. A gyászoló család és barátai. (225641/1K)

Mély fájdalommal tudatom, hogy szeretett feleségem,

DR. GEREBEN GYÖRGYNÉ

életének 71. évében, 1995. április 20-án elhunyt. Hamvasztás utáni búcsúztatását 1995. május 10-én 11 órakor tartjuk a Farkasréti temető ravatalozójában. A gyászoló család.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönetünket fejezzük ki az MH 4. Anyagraktár személyi állományának, rokonainknak, barátainknak, mindazoknak, akik

DR. RAFFAI ISTVÁNT

utolsó útjára elkísérték, a halála miatt érzett nagy fájdalmunkban osztoztak. A gyászoló család.

Állás

☎ **Munkatársakat keresek** jól jövedelmező, önálló, változatos munkára. Feltételek: felsőfokú végzettség, 28 év feletti kor. Felvilágosítás: hétfőn, kedden, szerdán személyesen. Cím: Molnár Zsuzsanna, V., Nádor u. 11. VI. em. (128181/2T)

Magas jövedelem! – Mellékfoglalkozásban! 06 (20) 413-831.

☎ **Érettségivel rendelkező,** szabász vezetőt keresek. Jelentkezés rövid szakmai önéletrajzzal „Hozzáértés 128916" jeligére a kiadóba. (128916/4T)

PMC

PERSONNEL & MANAGEMENT CONSULTING INT.

PERSONNEL & MANAGEMENT CONSULTING INT.

MÉRNÖK-ÜZLETKÖTŐ

Budapest területére, nemzetközi céghez, azonnali belépéssel keresünk hűtőpultok és árubemutató polcok értékesítésére mérnököket/technikusokat.

Ön munkája során szaktanácsokat ad majd üzletek eladóterének berendezéséhez. Szakirányú tapasztalat előny, de nem alapfeltétel.

Kiemelkedő fizetést, bonuszt és cégautót kínálunk Önnek.

Érdekli az ajánlatunk?
Várjuk önéletrajzát/hívását a következő címen/telefonszámon:

PMC Budapest Kft.
1052 Budapest, Aranykéz utca 2.
Tel.: 137-7082, 137-5323.
Hivatkozási szám: 500846. (F)

☎ **Ön úgy érzi,** hogy sikersorozata véget ért? Újra eredményes szeretne lenni? Mi segítünk önnek valóra váltani elképzeléseit! Leendő munkatársaink jelentkezését a 137-4037-es telefonon várjuk. (129373/1T)

HAGER

A HAGER Reklámügynökség
ACCOUNT MANAGERT
keres azonnali belépéssel, angol- és németnyelv-tudással, lehetőleg ügynökségi tapasztalattal.

Jelentkezés telefonon:
371-0717.

☎ **Járműjavítással foglalkozó,** zuglói kft. keres közgazdász-munkaügyi előadó kapcsolt munkakörbe fiatal tervező-elemző munkatársat. Feltételek: felsőfokú szakirányú képesítés, 1–2 éves közgazdászi, üzemgazdászi vagy munkaügyi előadói gyakorlat. Jelentkezés: 1149 Budapest, Egressy út 35–51. Tel.: 183-0384. (129357/3H)

☎ **Babysitter külföldön?!** 153-2818. (126288/9H)

Közlemények, információk

Elveszett

☎ **FERROGLOBUS Kereskedőház Rt.** szállítási osztály, Budapest, Körvasút sor 110. MHB. 20709055 1. sorszámú, feliratú bélyegzője elveszett, használata 1995. április 27-től érvénytelen. (130190/2H)

A Jamina Rt. (5600 Békéscsaba, Orosházi út 88. sz.) Jamina Rt., 15 feliratú bélyegzője 1995. április 26-án elveszett. Ettől az időponttól használata érvénytelen. (F)

Utazás

EGYHETES BELFÖLDI ÜDÜLÉSEINKBŐL: BALATON, TISZA-TÓ, ORFŰ, PILIS, BAKONY, MÁTRA, BÜKK 3700 forinttól. CAR TOUR, 118-0562, 118-1133. (F)

KORA NYÁRI KÖRUTAZÁSOK A CHEMOL TRAVELTŐL! PÁRIZS: 4 nap repülővel, szállodában, városnézéssel, május 26–29. között, 48 950 Ft. **NAGY KÍNAI KÖRÚT:** hongkongi kirándulással, június 6–19-ig. **MÁLTAI** csillagtúrakörút, üdüléssel, 5 százalék kedvezménnyel, jún. 6–13-ig, repülővel, tengerparti szállodában, félpanzióval, 83 500 Ft. **IZRAEL–JORDÁNIA:** 10 napos körutazás repülőgéppel, gazdag programokkal, magyar idegenvezetővel, jún. 20–29. között, 122 900 Ft. Jelentkezés: Chemol Travel, 1052 Budapest, József nádor tér 8. Tel.: 266-2261, 266-2173, 266-8545, 266-7030. (F)

ÜDÜLÉS AZ EGZOTIKUS PORTUGÁLIÁBAN, A LISSZABONI RIVIÉRÁN, A Chemol Travel szervezésében! Június 28-tól hetente charterrepülővel, 3 csillagos, tengerparti szállodában, reggelivel, 69 900 Ft. Látogasson el és ismerkedjen Portugália csodálatos városaival, halászfalvaival. (Lisszabon, Estoril, Porto, Fatima, Sintra), élvezze a portugál ételek és borok ízét, pihenjen az óceán homokos tengerpartján! Nyugodt, egzotikus, zsúfoltságmentes, magas színvonalú üdülés. Chemol Travel, 1052 Budapest, József nádor tér 8. Tel.: 266-2261, 266-2173, 266-8545, 266-7030. (F)

☎ **BENELUX-körutazás** dúsgazdag látnivalókkal, 8 nap, 41 600-ért, kedvezményekkel: UNITRAVEL, 153-1559. (128285/4H)

☎ **KAIRÓ:** 8 nap 7 éj, repülővel, félpanzióval, 2 fős, zuhanyzós szállodai szobában, városnézés belépőkkel. Indulás minden pénteken. Ára: 59 900 Ft/fő. A Tours Group útjaira is várjuk jelentkezését. Érdeklődni lehet: PASSPORT PLUS, Teréz krt. 33., fszt. 3. Tel.: 269-5681, 132-5300. (128579/4H)

☎ **REPÜLŐJEGY** kedvezményes áron: London 27 500, Malaga 33 000, Palma de Mallorca 27 500, New York 57 500, Boston 57 500, Orlando 62 000. Érdeklődni lehet: PASSPORT PLUS, Teréz krt. 33., fszt. 3. Tel.: 269-5681, 132-5300. (128580/4H)

Utazott már TUNÉZIÁBA? ALKUDOZOTT már a MEDINÁBAN? Minden szerdán és pénteken este 20 és 22 óra között megteheti, ha felhívja a 342-0340-es telefonszámot. A 3 percen belül kialkudott áron utazhat az általunk választott dátumon, ha a teljes összeget az azt követő 3 napon belül irodánkban befizeti. **SOK SZERENCSÉT! Medina Tours, Tunéziai Utazási Iroda, 1078 Budapest, István u. 27. Tel.: 342-0340, fax: 322-2298.** (224785/1H)

☎ **FIGYELEM! Isztambul:** hetente, 6 nap, 13 500 Ft. Tengerparti nyaralások Törökországban 17 000 Ft-tól, Spanyolországban már 24 200 Ft-tól. Metro Travel, Andrássy út 61., tel.: 141-6829. (128722/4T)

☎ **AZ ITÁLIA Tours UTAZÁSI IRODA** Olaszország egész területére szervez egyéni utazásokat, már 20 000 Ft-tól, 3 főre. Különleges szolgáltatásunk a helyszínen működő körömszalon (tipp, akryl 1300 Ft). Cím: V., Arany János u. 15. Tel.: 111-9437. (128783/5T)

SZENZÁCIÓS ÁRAINK: Görögország, AGISTRI-sziget: autóbusszal, május 21., 28., 19 000 Ft, június 4., 11., 23 900 Ft. TUNÉZIA: május 23., 30., június 6., 13., 37 000–42 500 Ft. Részletre is! HYDRATOURS, 1067 Budapest, Eötvös u. 46., tel.: 132-9781, 132-9463. (F)

☎ **Alpesi mesevár** szombatonként. MAKROVILÁG, 215-0636. (129049/7T)

IBIZA! Repülőgéppel vasárnaponként Budapestről, Hotel Riviéra, svédasztalos ellátással, 1 hét júniusban és szeptemberben 51 900, júliusban és augusztusban 58 900 Ft. Ajánlatunk megtekinthető videofelvételen. **MÁLTA!** Repülőgéppel minden pénteken Budapestről. Hotel Kennedy Court háromcsillagos, tengerparti szálloda félpanzióval, 1 hét júniusban és szeptemberben 55 900 júliusban és augusztusban 59 900 Ft. Teljes összeg befizetése esetén áraink garantáltan változatlanok. Jelentkezés: **RIVIERA TRAVEL,** Budapest V. kerület, Arany János utca 15. Tel.: 269-1606, 269-4085. Fax: 269-1607. (F)

☎ **Mikrobuszjáratok:** München, Stuttgart, Mannheim, Lindau, Zürich, Drezda, Erfurt, Kassel, Essen (Lipcse, Berlin). Tel.: 06 (30) 463-587. (129211/2T)

PASHA FORTUNA: május 11-én és 18-án indulnak Boeing charterjáratainkTUNÉZIÁBA. Elhelyezés: 2-3 csillagos szállodákban. Gyermekkedvezmények! Poggyász- és balesetbiztosítás. 1 hét félpanzióval: **36 900 Ft-tól. Pasha Tours Utazási Iroda,** 1137 Budapest, Katona József u. 10/A. Telefon: 132-3740, 132-3716, 132-4117. (F)

EGYIPTOM – Nilusi hajóút! Május 26-tól 8 nap/7 éj félpanzióval, Kairóban repülővel, majd 5 csillagos kategóriájú hajóval. (A hajóúton teljes ellátás.) Gazdag program, fakultatív kirándulási lehetőségek. Meghosszabbítható 1 hét tengerparti nyaralással Hurghadában. Részvételi díj: 76 000 Ft. **TAN-TURA Utazási Iroda,** 1065 Budapest, Lázár utca 6. Telefon: 266-1386, 131-5368; 6722 Szeged, Kálvária sgt. 16. Telefon: (62) 325-488. (F)

☎ **LAST MINUTE!** Bibionei aparmanok májusban, 2500 Ft-tól személyenként. AKROPOLISZ, Wesselényi u. 18., 269-6599. (128441/8H)

☎ **NYÁRI PROGRAMOK ÓRIÁSI VÁLASZTÉKA! Görögország:** Korfu repülővel apartmanban 23 900 Ft-tól, kétcsillagos szállodában, repülővel, félpanzióval 29 900 Ft-tól, háromcsillagos szállodában 37 900 Ft-tól. **Sarti** apartmanban 6100 Ft-tól. Kateríni busszal, félpanzióval 29 900 Ft, fűszerezonban is! **Costa Brava** 10 nap, nyugati típusú autóbusszal, teljes ellátással 26 500 Ft. Szlovákia busszal, 8 nap, teljes ellátással 11 900 Ft. Apartmanok választéka Jesolóban és az Istrián. Jöjjön be hozzánk, válasszon! Kontakt Tours, VI., Rózsa u. 87., tel.: 112-8051, tel./fax: 112-7055. (129530/3H)

☎ **SUNDAY MÁJUSI AJÁNLATA!** Családos üdüléshez a legkedvezőbb apartmanárakkal! GRAN CANARIA – 1 hét apartmanban, repülővel, transzfer, telepített idegenvezető, EGY HELYEN A NYÁR TELJES UTAZÁSI KÍNÁLATA A SUNDAY UDVARBAN. FRANCIA RIVIÉRA – apartmanban, egyéni utazással, 7800 Ft/fő/hét. OLIMPIC BEACH – apartmanban, utazás egyénileg 8900 Ft/fő/hét. KRÉTA–KORFU apartmanban 18 900 Ft-tól. Angolnyelv-tanfolyamok: LONDON, BOURNEMOUTH, MÁLTA 2 hét oktatás, szállás, félpanzió: 83 000 Ft-tól. Budapest V., Petőfi Sándor u. 5. Tel.: 266-5792, 118-5069. (129564/3H)

SZICÍLIA, a varázslatos sziget! Szállodák, apartmanok, charter repülővel. **VIVALDI,** Erzsébet krt. 53. Telefon: **267-9013, 267-9310.** (225359/1K)

☎ **MOL TRAVEL** Utazási Iroda ajánlata: Görögország – Polichrono, 9 nap autóbusszal, apartmanban 13 000–17 000 Ft/főig. Egyéni utazással 3500–7500 Ft/főig. Olaszország – Monfalcone apartmanban, egyéni utazással, elő- és utószezonban, akciós áron 4500 Ft/fő. Korzika 9 nap, luxusautóbusszal, apartmanban 17 500–39 500 Ft/főig. Székelyföldi körutazás, 5 nap félpanzióval 13 200 Ft/fő. Párizs, Versailles, Reims, Disneyland, 5 nap reggelivel 21 900 Ft/fő. Róma, Nápoly, Sorrento, Capri, Pompei 7 nap félpanzióval 35 200 Ft/fő. Siófok, 6 éj szállodában, reggelivel 13 000 Ft/főtől. Tihany, 6 éj apartmanban, önellátással 13 000 Ft/főtől. Balatonboglár, 7 éj, komfortos faházakban, önellátással, 6500 Ft/fő. Balatonföldvár, 7 éj üdülőben félpanzióval 15 600 Ft/fő. Balatonszéplak, 7 éj szállodában félpanzióval 15 500 Ft/fő. Velence 6 éj, szállodában, reggelivel 16 750 Ft/fő. Tiszaújváros, 6 éj szállodában, reggelivel, 9650 Ft/fő. Tiszafüred, 6 éj panzióban félpanzióval 11 700 Ft/fő. Jelentkezés és felvilágosítás: 1082 Budapest, Harminckettesek tere 6. Tel.: 114-1811, valamint Nagykanizsán: (93) 310-738, (93) 311-096. (129600/2H)

KALIFORNIA ARANYA: 10 napos körutazás 155 000 Ft. **VIVALDI,** Erzsébet krt. 53., telefon: **267-9013, 267-9310.** (225338/1K)

Costa Brava repülővel! Santa Suzannán június 10-től, szombatonként, charterrepülővel, teljes ellátással, 2–3 csillagos szállodákban, 44 900 Ft-tól/fő. Érdeklődés, jelentkezés: GREAT TOURS Kft., 1086 Budapest, Karácsony S. u. 7–11. Tel./fax: 113-9905, 134-1030, 134-5609.

Részletfizetési akció! Körutazások: Dánia–Svédország–Norvégia–Finnország, Spanyolország–Portugália, Benelux államok, Franciaország, Olaszország, Erdély. TENGERPARTI ÜDÜLÉSEK! Madeira! Hétvégi kirándulások. Kérje részletes tájékoztatónkat! VIKTÓRIA TOURS, 1144 Bp., Vezér út 28/B, Cserepesház. Tel./fax: 252-3373.

☎ **MÁJUSI NYÁR!** Busszal, szállással, 1 hét: **Tolóban** május 24.: 14 000 Ft/fő, június 6.: 16 000 Ft/fő; **Paralián** május 24.: 9900 Ft/fő, június 6.: 13 000 Ft/fő. Jelentkezés 9–17 óráig: Kleoni Utazási Iroda, 1093 Budapest, Boráros tér 3., tel.: 215-2557, 216-4030. (129762/2T)

☎ **CAPRI TRAVEL:** SUPER LAST MINUTE május 19–29-ig, CAPRI: tranzitszállással 27 900 Ft. Telefon: 267-9329, 266-0213/115. (129787/2T)

☎ **PRÁGA** május 15–18-ig **14 350 Ft. Makrovilág,** 215-0636. (130027/3T)

☎ **Autóbuszos nyaralások:** Costa Brava teljes panzióval 28 300 Ft, Bellária félpanzióval 34 200 Ft, Sorrentó faházakban 31 900 Ft, Párizs reggelivel, 26 900 Ft. **JETLINER,** 112-6303, 111-8491. (130114/1H)

☎ **7 nap CHOPOKON** a Hotel SNP-ben, az Alacsony-Tátra legszebb részén. Utazás **autóbusszal** félpanziós ellátás, július 2–8. és augusztus 13–19. között 25 860 Ft. **6 nap PRÁGA, MARIANSKE RAZNE, NÜRNBERG,** autóbusszal. Elhelyezés 3 csillagos szállodában, július 17–22. között 44 580 Ft. **SIOTOUR,** 1072 Budapest, Klauzál tér 2. 322-6080, 342-1197. (130145/1H)

☎ **AUTÓBUSZ-RENDELÉS, mikrobuszbérlet:** 132-1997, 132-2996. (127906/10T)

Repülővel: Tunézia, Spanyolország, Egyiptom, Izrael, Törökország, Korfu, Kréta, kedvezménnyel. **Szállodák, apartmanok:** olasz, spanyol, görög, horvát, francia, egyénileg és autóbusszal. **Körutazás: Róma–Firenze, Erdély–Székelyföld, Zürich–Bern** autóbusszal, **hetente** 7000, **Velence** 3500 Ft. **Autóbuszok bérelhetők!** NORDIC-STAR, 1073 Bp., Erzsébet krt. 22. Tel.: 268-0586, 268-0542. (F)

☎ **AMITOURS:** gazdag választékot kínál az Izraelbe utazóknak. Egyedülálló ajánlatunk: **Jeruzsálem Csillaga:** 8 napos út gazdag programokkal, félpanzióval, igényeseknek: május 28-tól, 2 hetente, vasárnaponként, **113 300 Ft-tól. Nyaralás Netanyán:** 3 csillagos szállodában, június 4-től, 2 hetente, **59 900 Ft-tól. Izraeli izelítő:** tengerparti pihenés kirándulásokkal, félpanzióval, június 11–18-ig, **79 900 Ft.** Május 5-ig **5 százalék kedvezménnyel** jelentkezhet! AMITOURS, Budapest V., Nádor u. 14. Tel.: 131-7167, 131-7312. (130383/1H)

KEVÉS pénzért sokat látni! Spanyol, portugál, francia körutak; olcsó apartmanok, szállodák. Hirdetésre jelentkezőknek kedvezmény! Royal Travel: 111-5438. (225530/1K)

☎ **Olasz körutak,** luxusautóbusszal, szállodai elhelyezéssel, félpanzióval, idegenvezetővel. **KLASSZIKUS OLASZ KÖRÚT:** Velence, Bologna, Pisa, Firenze, Róma. Indulás: június 3., október 21. **CSODÁLATOS ITÁLIA:** Rimini, San Marino, Urbino, Firenze, Ravenna, Velence. Indulás: június 10., szeptember 23., **49 900 Ft. Róma, Nápoly, Pompeji, Sorrento, Capri.** Indulás: június 24., október 7., **54 900 Ft. AMITOURS,** Budapest V., Nádor u. 14. Tel.: 131-7312, 131-7167. (130397/1H)

KORFU – gazdag választék! Júniustól októberig, hetente, repülővel! 2–3–4 csillagos szállodák (félpanzióval), apartmanok (önellátással), már 23 900 Ft-tól/fő/hét. A részvételi díj tartalmazza a repülőjegy árát! Csak repülőjegy 18 200 Ft. **TAN-TURA** Utazási Iroda, 1065 Budapest, Lázár utca 6. Tel.: 266-1386, 131-5368; 5722 Szeged, Kálvária sgt. 16. Tel.: 06 (62) 325-488. (F)

Budapestről először: KOS, a görög sziget. utazás repülővel, elhelyezés apartmanban vagy szállodában. ANGELICUS Utazási Iroda, tel.: 202-4488, 202-7696. (F)

ATHÉNI repülőjegy vasárnaponként: 28 000 Ft + tax. HYDRATOURS, 132-9781.

PÁRIZS? REPÜLŐK! Négynapos városnézés Párizsban, utazás repülővel, elhelyezés metró közeli, középkategóriájú szállodában, reggelivel. Magyar nyelvű idegenvezetés, fakultatív programlehetőségek. Időpont: május 26–29. Részvételi díj: 48 950 Ft. Csak repülőjegy: 27 900 Ft + illeték. BUDATOURS, 1061 Budapest, Andrássy út 2. Tel.: 131-1585, 153-0558, 269-1921. (F)

Utazzon velünk május 26–30. között a theszaloníki bőr- és cipőipari kiállításra, melyre a szervezők támogatásával kedvező áron tudunk részvételt biztosítani. Érdeklődni lehet a 132-7771-es, vagy a 269-5561-es telefonszámon, Hellas Mediterran Tours utazási irodánál. (F)

GOLD GRIFF Utazási Iroda, görögországi nyaralás Sartiban, vadregényes halászfaluban: 1 hét apartman 4800 Ft/fő, autóbusz 10 000, repülő 26 400, Sri Lanka, az Indiai-óceán gyöngyszeme: tíznapos körutazás 150 000, tíznapos nyaralás 130 000-től, június 7–16., június 28.–július 7., július 12–21., augusztus 2–11., Párizs/Loire menti kastélyok repülővel, 5/4: 68 000, május 17–21., június 14–18., július 19–23., augusztus 16–20., szeptember 13–17. Nálunk számos utazási iroda ajánlatát megtalálja. 1027 Bp., Frankel Leó 3. 115-0541, 212-4928; 1053 Bp., Kossuth 18. (Puskin mozi): 118-6628. (F)

Spanyolországi apartmanok 4400 Ft/fő/héttől, szálloda teljes panzióval 10 900 Ft/fő/héttől, rendkívüli gyerekkedvezmények, repülőjárat. TCD UTAZÁSI IRODA, 1086 Bp., Üllői út 14. Tel.: 113-0477, 133-0536. (F)

Tanfolyam

Nyári Nyelvi Tábor a Katedra Nyelviskola szervezésében! Intenzív nyelvoktatás teljes ellátással, tíznapos turnusokban júliusban, a Tolna megyei Apponyi kastélyban. Jelentkezés és érdeklődés: 1111 Budapest, Karinthy F. út 4–6. Telefon: 186-8980, 165-5116. (F)

☎ **Vállalati** kihelyezett nyelvtanfolyamok, **AMEROPA minősített nyelviskola.** Tel.: 371-0635. (127776/3H)

NYELVTANULÁS külföldön! „Bigben" 134-2353. (224056/28K)

TÁBOROZZ VELÜNK! Nyári, 50 órás intenzív nyelvtanfolyamok nyaralással fűszerezve Segeden és Balatonbogláron. Telefon: (62) 328-284 és (30) 455-911. (F)

☎ **OLCSÓ TENISZTANFOLYAM GYERMEKEKNEK** (4–14 évesig): 175-6163. (124296/30T)

Nyelvoktató betéti társaságunk nyári angol és német nyelvi tábort szervez 8–16 éveseknek, Zebegényben. Jelentkezés május 4-ig. Tel.: 292-1539. (F)

Hathetes, intenzív angol és német nyelvvizsga-előkészítő tanfolyam. Tel.: 201-6158. (225680/1H)

☎ **Angolnyelv-tanfolyamok** Oxfordban. 269-0083, 269-0084. (130307/2T)

Garantáljuk a nyelvvizsgát 6 hetes, szuperintenzív tanfolyamaink után. Tel.: 201-6158. (225682/1H)

12 hetes, napi 2 órás angol- és németnyelv-tanfolyamainkon a középfokú nyelvvizsga szintjéig juthat el. Tel.: 201-6158. (225681/1H)

INTENZÍV nyelvtanfolyamok, vizsgaelőkészítők. Diákkedvezmény! 112-0290. (224701/1K)

Egyéb

A KAINDL ÁRUHÁZAK AJÁNLATA: az Aclimat szobai párásítók asztmatikus és allergikus betegségek esetén egész évben segítik a betegség könnyebb elviselését. A párásítók kizárólagos forgalmazója a Kaindl Kft. teljes választékban áll az önök rendelkezésére. Címünk: Budapest V., Szent István tér 12. (F)

OLASZ fürdőruhák 980 Ft-ért: VIII., Puskin u. 4-ben, május 2-ától! (225272/1K)

Biztos befektetési lehetőség csak a kódexpress előfizetőinek! Részletes tájékoztatást előzetes időpont-egyeztetés után nyújtunk. Keresse Bohácsné Ollé Ilonát a 267-9525-ös telefonszámon. (225636/1H)

A Ruhatisztító és Textilhaszonáru Értékesítő Rt. (1072 Budapest, Csányi u. 10.) igazgatótanácsa értesíti részvényeseit, hogy **1995. június 2-án 14 órakor évi rendes közgyűlést tart. Közgyűlés helye:** Budapest IX., Üllői út 45. III. em. (József krt. sarok) Ruttkai Éva Színház. **A közgyűlés napirendje:** 1. Az igazgatóság beszámolója a társaság 1994. évi munkájáról, a mérleg és eredmény ismertetése, megállapítása. 2. A felügyelőbizottság jelentése. 3. A könyvvizsgáló jelentése a társaság mérlegéről. 4. Az 1995. évi üzleti terv, a társaság stabilizációs programjának elfogadása. 5. A beszámolók és a jelentések megvitatása, majd határozathozatal. 6. A tisztségviselők és a könyvvizsgáló díjazásának megállapítása. 7. Egyebek. A közgyűlésen a részvényesek szavazati jogukat az alapszabályban foglaltak szerint gyakorolják. A társaság határozatképtelensége esetén a meghiúsult közgyűlést a fenti napon 14.30 órai kezdettel, változatlan napirenddel megtartja, mely megismételt közgyűlés a megjelentek számára tekintet nélkül határozatképes, az eredeti napirendben szereplő kérdések tekintetében. RUTITEX Rt. igazgatótanácsa. (F)

A keszegi „Zöldmező" Szövetkezet évzáró közgyűlését 1995. május 24-én 9 órakor tartja Keszegen. (F)

Az Alumíniumgyár Részvénytársaság (1142 Budapest, Erzsébet királyné útja 57–61.) igazgatósága értesíti a részvényeseket, hogy a társaság 1995. május 30-án 14 órakor kezdődő közgyűlésének napirendje kibővül a következőkkel: 7. Az igazgatóság tagjai díjazásának a megállapítása. 8. Az Alapító okirat módosítása. 9. Ingatlan-adásvételi szerződés megkötéséhez hozzájárulás. Az Alumíniumgyár Rt. igazgatósága. (F)

A FIATAL IPARMŰVÉSZEK STÚDIÓJA tagfelvételt hirdet. Jelentkezés legkésőbb 1995. május 15-ig: 1054 Budapest, Kálmán Imre utca 16. Tel.: 111-3051. A felvételi időpontjáról az érdeklődőket levélben értesítjük! (F)

TERMÉSZETGYÓGYÁSZ Moszkvából. 1634-0955. (225748/1K)

A Korrekt Partner Kft. értesíti vásárlóit, hogy a márciusi 50 000 Ft-os játék- és nyereményakció nyertese Benköné Keszler Judit, pécsi lakos. Gratulálunk! Nyereményét postán küldjük el. (F)

Monor Város Önkormányzata pályázatot hirdet Monor belterületén lévő építési telkek nyílt árverés útján történő értékesítésére. Jelentkezési határidő: 1995. június 1. A pályázati anyag átvehető Monor Város Polgármesteri Hivatal Városgondnokságán. (F)

MEGHÍVÓ! 1995. május 15-én 18 órai kezdettel közönségestet rendezünk a Hotel Hungária különtermében. Az est során Törökország legszebb tájai, természeti szépségei, a török tengerpart üdülőhelyei kerülnek bemutatásra filmvetítés keretében. Ingyenes belépőjegyek irodánkban átvehetők. A belépő a tombolán való részvételre is jogosít. BLAGUSS-VOLÁNBUSZ Utazási Iroda, 1051 Budapest, Erzsébet tér, autóbusz-állomás. Tel.: 117-7777. (F)

A Pannon Agrártudományi Egyetem Georgikon Mezőgazdaság-tudományi Kara, Keszthely, kéri azon volt hallgatóit, akik 50, 60, 65, illetve 70 éve fejezték be tanulmányaikat a Keszthelyi Gazdasági Akadémián, hogy 1995. május 10-ig írásban jelentkezzenek a dékáni hivatalnál. Az aranydiploma (50 év) jelentkezéshez kérjük, csatolják önéletrajzukat, valamint szakmai tevékenységük rövid leírását. (F)

A Debreceni Kodály Kórus május 20-án ünnepli megalakulásának 40. évfordulóját. Szeretettel várjuk volt kórustagjaink jelentkezését. Kodály Kórus, 4025 Debrecen, Széchenyi u. 1. Telefon: (52) 419-199. (F)

A Gyorsszolgálat Szövetkezet (Budapest XVIII., Akadály u. 15.) értesíti tagjait és üzletrész-tulajdonosait, hogy 1995. május 15-én 12 órai kezdettel 1994. évi mérlegzáró közgyűlést tart a szövetkezet székhelyén. Napirend: 1. Az igazgatóság beszámolója az 1994. évi gazdálkodás eredményéről. 2. Felügyelőbizottság beszámolója. 3. 1994. évi mérleg elfogadása. 4. 1995. évi üzletpolitikai célok ismertetése. 5. Hozzászólások – válaszadás. 6. Egyébb kérdések. (F)

☎ **London központjában** idős hölgy mellé, lehetőleg ápolónői gyakorlattal szeptembertől au pairt keresünk. Érdeklődni: 155-5122, Révész János, május 4–14. között. (129580/2T)

☎ **Ha szereti** a kötetlen munkaidőt, a karriert és a magas jövedelmet, jelentkezzen Bátorinénál a 06 (30) 403-966-os telefonszámon. (129860/2T)

Az Országos Korányi Tbc és Pulmonológiai Intézet
(Budapest XII., Pihenő út 1.)
műszaki osztálya felvételre keres
1 fő kőművest
meghatározatlan időre,
2 fő kőművest
meghatározott időre.
Jelentkezni lehet az intézet műszaki osztályán, személyesen, Vámos Istvánnál, tel.: 176-7511/170-es mellék.
(128635/5H)

☎ **Cinkotai nyomda** ofszet gépmestert felvesz, kétszínes Dominant gépre. Érdeklődni a 252-2919/14, 183-4936/14, 271-3357 telefonszámokon lehet, munkaidőben. (129435/3T)

☎ **A DULŐR KFT.,** Budapest XVIII., Vaslemez u. 25. sz. telephelyére felvesz 1 fő hiddarus vizsgával rendelkező daruvezetőt, 10 tonnás mágnesdarura. Jelentkezni lehet a 292-3935, 292-3070-es telefonszámon, a telepvezetőnél. (129439/5H)

Felveszünk fegyvervizsgával rendelkező, megbízható munkatársakat, 40 éves korig. Erkölcsi bizonyítvány szükséges! Fényképes önéletrajzokat „Megbízható" jeligére kérünk a kiadóba. (F)

☎ **NAPONTA 3000 Ft-os kereseti lehetőség!** Lakásában elvégezhető munkalehetőséget ajánlunk, 2–3 óra időráfordítással. Válaszborítékért tájékoztatást küldünk. Levélcím: N. R. Iroda, 1388 Budapest, Pf. 96/138. (129492/3T)

☎ **Papír és műanyag szakmában** jártas, gyakorlattal rendelkező üzletkötőket alkalmazunk. Jelentkezni lehet: 267-6585, hétköznap 9–15 óráig. (129542/2H)

☎ **Kispesti varrodába,** divatáru varrására varrónőket keresünk. Érdeklődni: Budapest XIX., Bartók Béla út 5. (129449/2T)

☎ **Most induló szolgáltatási hálózatunkhoz keresünk:** kőműves, burkoló, gázszerelő, szobafestő, tv-video szerelő, lakatos, villanyszerelő, háztartási gépszerelő, üveges szakembereket, azonnali kezdéssel, kötetlen munkaidőben. Tel.: 06 (20) 410-645, 10–18 óráig. (129574/4T)

☎ **A Nematech Kft.** női betanított segédmunkást keres. Fizetés megállapodás szerint. Cím: 1106 Fehér út 10., tel.: 262-4306 vagy 260-8563. (129596/2T)

Fő- és mellékfoglalkozásba, állandó éjszakai munkára, pénzszámoló munkakörbe, számítógépes ismeretekkel rendelkező munkaerőt keresünk. Erkölcsi bizonyítvány szükséges! Önéletrajzokat „Bizalom" jeligére kérünk a kiadóba. (F)

Pályázati felhívás! A Bercsényi Miklós Élelmiszer-ipari Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézet pályázatot hirdet **gazdasági igazgatóhelyettesi** munkakör betöltésére. Pályázhatnak, akik az állás betöltéséhez szükséges iskolai végzettséggel rendelkeznek. A pályázatokat az iskola igazgatója részére kell benyújtani. Cím: 1106 Budapest, Maglódi út 4/B. (F)

Gyakorlott, nagy tapasztalattal rendelkező, agilis üzletkötőket keresünk Budapest területére. Jelentkezés fényképes önéletrajzzal. Tel.: 111-2280, 111-1423. (F)

Nemzetközileg ismert marketingkutatótanácsadó cég többéves gyakorlattal, szakirányú végzettséggel rendelkező, munkaszervező, teljesítménycentrikus ADMINSZTRATÍV GAZDASÁGI IGAZGATÓT keres, magas szintű elemzőkészséggel és vezetési tapasztalatokkal. Írásos jelentkezését a következő címre kérjük: MODUS Kft., 1107 Budapest, Mázsa tér 2–6. (F)

Vagyonkezelő társaság gazdálkodási gyakorlattal rendelkező PORTFOLIO MANAGERT keres, vezető beosztásba. Önéletrajzokat „Portfolio 130137" jeligére kérjük a kiadóba.
(130137/1H)

☎ **Németül beszélő** titkárnő-ügyintéző munkatársnőt keresünk. Érdeklődni: 262-3836-os telefonon lehet. (129581/3H)

Nemzetközileg ismert marketingkutatótanácsadó cég többéves gyakorlattal, szakirányú végzettséggel rendelkező, munkaszervező, teljesítménycentrikus ELEMZŐ KÖZGAZDÁSZT, MATEMATIKUST, ORVOST és PSZICHOLÓGUST keres kreatív, önálló, szakmailag igényes munkakörbe. Az angol nyelv magas szintű ismerete és használata szakmai minimumnak számít. Írásos jelentkezését a következő címre kérjük: MODUS Kft., 1107 Budapest, Mázsa tér 2–6. (F)

☎ **Középkorú házaspárt keresünk** igényes munkakör ellátására: mezőgazdasági, állattartási (lovak, kutyák) gyakorlattal rendelkező férfit, valamint gazdaasszonyi, házvezetőnői gyakorlattal rendelkező nőt. Jó lakáskörülmények biztosítva. Bér megegyezés szerint. Jelentkezni lehet a 183-7723 telefonszámon, 8–16 óráig. (130004/3H)

☎ **Kereskedelmi kft. felvesz** legalább mérlegképes könyvelői képesítéssel, vezetői gyakorlattal és számítógépes ismeretekkel rendelkező számviteli vezetőt. Rövid szakmai önéletrajzot, fizetési igény megjelölésével „Számviteli vezető" jeligére a 1364 Budapest, Pf. 103. címre kérjük. (129952/1H)

☎ **Általános iskola** azonnali belépéssel felvesz takarítót. 113-1066. (129972/2H)

TITKÁRNŐT
(Sekretärin)
keresünk német tulajdonú, komoly, országos kereskedelmi hálózat központjába, 35–40 éves, németnyelv-tudású, megfelelő tapasztalatú hölgy személyében.
Önéletrajzát várjuk (poz. sz.: 11 681):
Siklóssy és Partner Vezetői Tanácsadó Kft., 1051 Bp., József nádor tér 8.
Tel.: 266-5235. (F)

☎ **Keresünk 11 munkatársat,** aki 15 kilónál többet akar fogyni. Biztonság, siker! 8–13 óráig: 202-7733. (126876/2T)

☎ **Mellékállás** érettségizetteknek: 290-5292. (124854/7T)

☎ **Angolnyelv-tudással rendelkező** telefonközpont-kezelő jelentkezését várjuk. Jelentkezni lehet: 183-0343. (128947/6H)

☎ **Fiatal,** angolul és németül tudó, felsőfokú közgazdasági végzettségű piackutató asszisztenst keresünk. Tel.: 216-5737, Balajthy Anna, **15–16.30 óráig.** (130064/1H)

UTAZÁSI IRODA keres, nyári repülőgépes KORFUI útjai csoportos értékesítéséhez **egyéni ügynököket.** Jelentkezés telefonon munkaidőben, PINTÉR Vencelné: 269-2711, 269-2712.

**A szentendrei POMOZO Kft. felvételre keres palackozógépsor szereléséhez, karbantartásához értő GÉPLAKATOSOKAT, MECHANIKAI MŰSZERÉSZEKET, VILLANYSZERELŐ

102

83.VI.28. Televizió 1 S.Gyné

Studió '83

- Es most egy kicsit közelebbi műemlékváros: Szentendre. Uj színház nyilt a Fő-téren, a Galéria mögött, a Nemzeti Szinház és a Pest m. Művelődési Központ és Könyvtár közös vállalkozásában.

Részlet egy szinházi előadásból.

1983.VI.28. Televizió 1 S.Gyné

Studió '83

- Beck Judit festőművész képei Pápán láthatók, Bekő Fülöp szülőhelyén. Frank János irja Beck Juditról: Hátránnyal indult a művészpályán, mert Bekő Fülöp lánya. A második generációt mindig némi bizalmatlanság, előitéletek fogadják. Mint ahogy azonban a hendikep szónak kettős értelme van, hátrányt, de előnyt is jelent, ugyan ugy természetesen, előnnyel is járt, hogy a festőnő a nagy szobrász mellett nőtt fel olyan légkörben, amely, ha nem is közvetlenül, nyomot hagyott a piktúrájában.

- Japán ifjusági fuvós szimfónikus zenekar vendégeskedik junius 30-án 19 órakor a budapesti Vérszinházban. A Kawaguchi együttes japán népzenei müveket és kortárs japán zenét szólaltat meg Jasu Hiro Nabukuni karmester vezetésével. A dijtalan belépők az IBUSZ központjában, a Felszabadulás téren kaphatók.

- Sebők Klajost még a Studió '81-ből ismerhetik. Junius 30-án az Ajtósi Dürer sor 5.sz.a. a Liget-galériában nyilik kiállitása.

- Egy könyv. Megjelent Dalos György Előtörténetek c. könyve.

Beck Judit

Az iró irja a fülszöveget: A nagy drémák mellékkörülmények érdekelnek - irja. Szeretném kiszámitani Hamlet évi jövedelmét, elemezni Patricia Hörst mosodai számláját, kiváncsi vagyok a megbizók hangulatához igazodó hangulatjelentésekre, a belső használatra szánt kiadványokra. Dalos György.

- Most pedig, müsorunk vége felé Balatonra megyünk.

- Az Apátság melletti muzeumban láthatók Egri József grafikái. Takács Gyula Baumgarten-dijas és József Attila-dijas költő jóbarátja volt a festőnek. Egyik szép versét Bitskey Tibor mondja el.

Takács Gyula: Egrit idézve - vers.

- Gyula bácsi egyik tanulmánykötetében olvastam az egykori doktori disszertációjában, hogy ez a táj is egyfajta filozófiát sugall. Mi az a filozófia?

- Ez ugy lesz filozófia, hogy alapjában véve az ember földhöz kötött, mint egy antheuszi lény és minél inkább érintkezik a földdel, vagy minél inkább el tudja lesni annak a titkait, világos, hogy ki tudja fejezni jobban önmagát is és ki tudja jobban fejezni magának a tájnak a lényegét is. Azaz, az ember azok helyett tud szólni, akik szólni nem tudnak.

- És a Gyula bácsi eltölt itt egy évben 3-4 hónapot, ha jól számolom, ugye?

- Én kb. annyit.

- Hogy telik egy napja?

- Reggel általában már föl szoktam kelni 6 órakor. 6 órakor, hogy régebben keltem föl, akkor 6 óra előtt keltem, mert valamikor, én 30 éve vagyok itt. Valamikor én kapáltam meg is a szőlőt.

- Igaz az, hogy 18 éves kora óta nem ivott vizet?

- Kb. ugy van, kb. ugy, hogy 18 éves korom óta nem ittam vizet, hanem 18 éves korom óta borivó voltam mindig.

- Keveset , persze.

- Nem ittam sokat. Általában 1 nap nem iszom többet 3 deciné, de hogyha barátaim vannak, legfeljebb akkor fél litert. De ez hozzá tartozik az egészséghez és én ugy vettem észre, hogy a latin népeknél is ugyan ez és ez a latinstilusu ez a terület és ennek következtében, ahogyan a franciák kedvelik az ő boraikat és ugyan csak azt isszák főleg, és az olaszok is, hát az egészséghez hozzá tartozik és kiabálnak, hogyha valaki elkezd szódát bele engedni, és fölrakják a kezüket égnek, hogy jaj, vigyázzon, mi történik itten. Hát én is igy vagyok evvel. Na most akkor visszajövök ugye, akkor egy kicsit lepihenek

- Hány órát dolgozik egy nap kb.?

- Egy nap átlagba munkába, irásba, nem többet dolgozom, mint

4 óra.

- És utána mit csinál? Ül és nézi a

- A 4 óra, ez prózára, vagy esszére, vagy tanulmányra, vagy kritikai munkára. Természetes, ez össze nem egyeztethető a verssel. Mert a verset, azt sosem tudom, hogy nem-e akkor, amit az előbb mondtál, a nézelődés közbe irom meg. Hát a fürdést azt ne hagyjuk ki, mert vagy Hévizre megyünk, hogyha rossz az idő fürdeni, mert akkor ott lubickol az ember ugye, hogyha pedig szép az idő, akkor mikor már elmentek, mindenki, elment az uttörő tábor is, mindenki a strandról és, most mondjam azt, hogy a piszok maradt ott, vagy hogyan, de akkor szoktam lemenni és fürdeni anélkül, hogy a fejem bele merném dugni, mert valószinünek tartom, hogy bizonyos bajok lennének. A halak, azok jelzik, hogy nem jó viz, mert ugye én nem hiszem el azt, hogy a halak nem oxigénhiányba és nem mérgezésbe pusztulnak el. Hát én abba az időbe, akár milyen nagy vihar után, nem láttam azt, hogy a halak kint döglötten feküdtek volna egészen Kereszturtól le Boglárig, vagy Siófokig. Mások itt azt mondták, hogy azért fekünnek, mert a halak odaverődtek a parthoz.

- És a városi ember számára, vagy legalább is a városi emberek többsége számára, gondolom, azért hallatlanul unalmasnak tünő élet ez. Nem? Hát mi adja ennek az örömét?

- Mikor én megyei muzeumigazgató voltam, akkor 8 órakor bementem és ugyan ezt csináltam, minden áldott nap. Az aktáik voltak legföjjebb csak különbek, vagy ki köllött menni az ásatáshoz, vagy a néprajzi gyüjtéshöz, vagy más dolgokhoz. Mindig ugyan az volt pontosan. 2000 m oda, a hivatalba bent ülni, az aktákat elintézni, 2000 m vissza és azután következett a magánéletem. Hát itten azonba, hogyha az ember körül néz ezen a vidéken, akkor a szemlélödés megtanitja egy olyan, a szemlélödés ugy föltölti az embert lelkileg, hogy a lelkileg föltöltött ember sokkal többet fordithat és mélyebben nézhet a mélyére a filozófiának is, amelyek divatosak és máma egyenesen egymással ellentétesek, sokkalta mélyebben és nyugodtabban néz a mélyére egy regénynek, vagy sokkal jobban utána nézhet egy-egy költészet lényegének, vagy ha azt akarom mondani, eltünődhet alaposan a politikán is. Tehát abszolut nem unalmas, hanem maga a szabad idő és a szabadság ad egy olyan szellemet, amelyik az emberhez való méltóságnak megemeli a nivóját.

BECK Judit

Laros Éva

Hüséggel [Beck Judit]

Új Tükör 198[illegible]

Új Tükör 1984 okt. 7. XXI. évf. 41. n. 27.

-

ett joggal feltételezhetjük,
bi évtizedekben is fel tudta
eszközeit, modorát. A francia
ltekintve talán korai, a ke-
áltozott. Munkájnak külsődle-
önnyen elsajátithatóak.

hoz Modigliani többmüfaju
modiglianis" arcképek, figu-
zetéveszthetetlen ismérveik,
l magunk elé idézzük, csak
. Kezdettől fogva szobrász
tett már ekkor is, a szecesszió

s, a tárgyalt festményt még
szon hátoldala. Itt egy meg-

1021

Beck Judit, festő-grafikus-szobrász

1984. november 24. Petőfi 10,00 Vj

Szombat délelőtt

- LátogatóbanBeck Judit festőművésznél, Benkő Fülöp szobrászművész lányánál. - Rádai Eszter interjuja.

- Ha az ember belép ebbe a nappaliba, mintha üvegházban lenne, rengeteg növény.

- Nagyon szeretem a növényeket, nagyon fontos számomra, és a növények isugy látszik, szeretnek engem, mert itt aházban alig van olyan lakás, ahol megmaradnak. Központi fütést nem minden növény szereti. De itt vannak olyanok, amit Görögországból hoztam, ki

- Kicsempészte?

-Igen, csempészáru, és gyönyörü lett nálam. És hát mindenféle,

- Nagy pálmák, de hatalmasak.

- Hatalmasak, embermagasságuak. Igen. Akkorák, kinővik ezt a nagy helyet is már, pedig elég nagy hely van itt számukra.

- És nagyon érdekesen tartja őket Beck Judit, mert itt van

például egy tálca, amin rengeteg szép kőkavics van,

- Igen, az jó, csak most nincs rajta viz. Akkor szép Ott is van egy tál, amit én csináltam, és tele vannak dugva ilyen zöld kövekkel, kila és zöld kövek, ezek Budváról valók, ahol a földrengés mindent elpusztitott Sajnos.

- Ugy érzem itt magam, mintha muzeumban lennék. Beck Juditnál. Nagyon otthonos, nagyon szép szoba, de tele van mindenféle tárggyal, képpel, plasztikákkal. Ezek ajándékok, meg saját müvek is ugye, meg az édesapjától örökölte?

-Igen. Természetesen alakult igy, a környezetem, az apámnak a müterem feloszlatásánál, ami nem került a muzeumba, nagyon sokmindent idehoztam, ezek között érzem jól magam. Olyan szerencsém volt, hogy vázlatokat, agyagvázlatokatis sikerült kiégettetni.

- Mikor volt az a müterem feloszlatás?

-Hát apám sajnos eltünt aháboru legvégén. Csodálatos módon megmaradt a mütermében épen nagyon sok minden. Bennem már akkor az kialakult, hogy miután apám olyan korszakban élt, hogy nem fejthette ki, ami benne volt, nem voltak olyan nagy megbizatásai.

-A legtöbb megbizatás a temetői siremlékek,

-Meg érmek,

- Meg érmek

-Igen. És akkor dhatároztam, hogy megpróbálom, ha most már utólag is, de amit lehet, közönség elé vinni. Ezeket én ápoltam. És közreadtam, amit lehetett belőle. Meg is jelent egy nagyon szép album. Mindig remélem, hogy kijön egy olyan könyv, ahol azokat a munkáit, vázlatait lehet hozni, ami csak gipszben maradt meg, vagy agyagban, vagy rajzban. Ezek tulajdonképpen, ezek minták, ezek a nagy gipszminták, amik itt láthatók.

-Ezek az igazán eredetiek, ugye?

-Ezek igen, Hát ezekre én nagyon vigyázok, és majd ha létrejön az a gyüjtemény, amiről szó van, hogy Vácott

lesz egy ilyen gyűjtemény, egy fejlődő muzeum tulajdonképpen. Ők úgy mondják, hogy a Beck-család múzeuma, mert ugye a Beck családnak több tagja, élő művész is még, és amikor én már nem leszek, innen a dolgokat szintén odaadjánom, a muzeumba.

- Ebben a lakásban azért nemcsak az édesapjának a megőrzött művei vannak, és a saját képei, hanem nagyon sok ajándék.

= Igen.

- Hiszen a művészek nagyon sokszor ajándékoznak egymás között is. Egyébként a kiállitásán is arra lettem figyelmes, hogy valaki azt mondta, nem tudom, ki volt, azt a képedet elcserélem azén szőnyegemre,

= Igen, igen,

= Egy pályatárs?

- Igen. Itt van Dássy Huber, Czóbel , Knetti, Poór Bertalantól több mindenféle, például nagyon érdekes, apámnak, kis vázlatók, amiket 1905-ben rajzolt , megtalálta egy vázlatkönyvben, és azt nekem adta. Aztán van Borsosy, Ulitz, és aztán, ha továbbnézünk, ott van a Fémes Beck Vilmos, apámnak a nagyon korán elhalt öccsétől egy nagyon szép rajz, ami nem az én tulajdonom, de egyelőre én őrzöm és mellette van mindjárt Beck Andrásnak a rólam készült szobra, a fivérem, aki Párizsban él. Mondjuk igy nagyjából el is mondtam.

= A legkedvesebb, Beck Judit művei, a lakásban, ugye?

= Igen. Hát azért van egy-kettő,

= Ez a portré,

= Igen, ez a portré.

= És a másik szobában?

- Ha bekukucskál a másik szobába, ott meg tudom mutatni, mert nagyon sokmindenágával foglalkozom a képzőművészetnek. Leginkább festő vagyok, de azért kerámiákat is csinál tam. Ez látszik. Ez a hobbim. Gyertyatartó. Ön még nem is látta. Ezt nem is én találtam ki, amikor alkottam, akkor

valaki bejött, hát ez a Karnyónéi és azóta rajta is maradt.

-Ez az ág, ez Szentendréről való?

-Szentendréről való, igen.Szentendréről.

-Nagyon sok képének tárgya Szentendre.

- Igen, mert ott vagyok a legboldogabb, ha kint lehetek, és ott dolgozhatom. Örömöet tudom lelni minden, egy szín boldoggá tud tenni. A virágok és a madarak között jól érzem magam. Ott minden olyasmi elmulik, ami nehéz. Minden nap, minden órában ujra és ujra érezni tudom ezt. Ott minden inspirál engem.

-Egy picit felállok, és beljebb megyek oda a másik szobába, mert ahogy itt ülünk, mindig egy képre pillantok. Ezek azthiszem liliomok, ugye? Az állványon van még,

- Igen , lila liliomok. Ez még most készülő kép. Egy nagyon kedves szomszédom van, most 8o éves, de még mindig családos a kertje, és ötöle szoktam kapni a modellhet. Nagyrészt.

- A virágokat.

- Igen.

- Ott egy érdekes portré, Rózsaszin ruhás lány, ez a cime.

- Igen, ez sokat volt velem, ez a kis Jutka. Tizennégy éves korától csatlakozott ide hozzám, és akkor itt nevelődött, hogy ugymondjam, a műteremben. És , mint modell, állandó an jelen volt, nagyon szerettem őt rajzolni. Itt is van a kisképe.

- Na most ezek a képek, nagyon gyakran vázlatszerü ceruza rajzok vagy tollrajzok, amik a színészek, gyerekeiről készülnek, azok szinte azonosak a művészetével?

- Igen. Hát engem nagyon is érdekel tulajdonképpen a jellemábrázolás. Ugyhogy, amikor a színészportrékat csináltam, érezni rajta, hogy bejártam a próbákra, és nagyon ismertem, nemcsak a színésznek az egyéniségét akartam kihozni, hanem a szereplányogét is ezeken keresztül. Amikor a Revizorban a Rátkait festettem, aki tulajdonképpen nagyon szerette a képzőművészetet, mégis elég nehezen állt

rá. És hát mikor látta, hogy mitcsinálok, egész megdöbbent, akkor már maga jelentkezett modellülésre, mert azt mondta, hogy én valami olyat tudok, csinálni, csináltam, amit ő még csak szeretne kihozni, de még szerinte nem hozott ki. Hát én erre azt mondom, hogy akkor nem tudtam volna csinálni, hogyha nem az ő alkotását látom. Amikor azt festettem, és nyáron elmentem, ő idekéretszkedett alakásba, és mindig itt foglalkozott tovább a szereppel, a képem előtt.

- Ha Deák Judit ittdolgozik a pesti lakásában, akkor mindig itt vannak körülötte az édesapjának a munkái, művei. Nem nagyon sulyos egy ilyen árnyékban dolgozni? Azt szokták mondani, hogy nehéz az ilyen örökséget hordozni.

- Igen, igen, ebben van sok igazság. De énbennem mindig is dominált inkább az, hogy ilyen szerencsés gyerek voltam. A gyerekkoromban igazán nagyszerü művészek és irók között élhettem. Apámnak a Nyugat irói voltak a barátai. A Nyugat címlapján van az emblémc, amit a Mikeséről apám csinált, és tulajdonképpen akármennyire is felelősségérzet, hogy az ember méltót csináljon ahhoz, amit az apám abbahagyott, de én inkább nagy szerencsének tartom azt, hogy a gyerekkoromban a fejlődésben, fejlődésemben végig nagyon jó irányitást kaptam.

Szeptember 24., hétfő

Radnóti Miklós Színház (Bp. VI., Nagymező u. 11.), **19 óra**
SZÓVÁLTÁS A FEKETE DOBOZRÓL
Tudják, arról a bizonyosról, amely megőrizte a '89-es március 15-e képeit meg az 1988. június 16-i eseményeket meg a Marosvásárhelyen történteket, meg szóval arról, amelyik azzal a rengeteg „lesi" dokumentummal rendelkezik, amelyekkel senki más, mert alkotócsoportja (Elbert Márta, Jávor István, Pesty László) mindenhol ott volt, ahol nem látták szívesen... A vita résztvevői – reméljük, eleget tesznek mind a meghívásnak –, dr. Balogh János rendőr őrnagy, Göncz Árpád, Kapolyi László, Király Béla, Láng Julianna (SZER), Orbán Viktor, Petri György, Tuka Zsigmond, Végvári József ny. őrnagy – Betlen János és György Péter vezetésével váltják majd a szót egymással és az alkotócsoporttal.

MTA Zenetudományi Intézet, Zenetörténeti Múzeum (Bp. I., Táncsics M. u. 7.), **19.30**
A CONCHORDIA ÉNEKEGYÜTTES KONCERTJE
Műsoron francia sanzonok a XV–XX. századból: afrikai és északamerikai néger kórusok, dél-amerikai folklór.

Lengyel Tájékoztató- és Kulturális Központ (Bp. VI., Nagymező u. 15.), **17.30**
Video
A KIRÁLYOK ANYJA
Zaorski filmjét Varsóban, egy vedlett, kültelki moziban láttam, lengyel barátaim jóvoltából 1987-ben. Bár megígérték, hogy szinkrontolmácsolják, semmi se lett belőle, mert annyira magával ragadta őket is a film. De a filmet így is megértettem. Zaorski filmje ugyanis az elmúlt 60 év történelmét mutatja be egy család sorsában. S noha a lengyel történelem fordulóit követhetjük nyomon, természetesen ismerős jelenetek, figurák sora jelenik meg a vásznon. De nem történelmi tabló, amit látunk, hanem átélt, személyes közelségbe hozott „intim megvilágításba" helyezett, egyéni tragédiákkal terhes történelem.

Szeptember 25., kedd

Iparművészeti Múzeum, Hopp Ferenc Kelet-ázsiai Művészeti Múzeuma (Bp. VI., Andrássy út 103.)
A buddhizmus művészete I.
LÁMAISTA SZOBRÁSZAT
Még akik érdeklődnek is a művészetek iránt és el-eljárnak múzeumba, kiállításra, még akik érdeklődnek is a keleti kultúra s főleg vallások iránt, azok is ritkán látogatnak el a Kelet-ázsiai Művészeti Múzeumba, pedig hát... látnivalóban nincs hiány. A most induló kiállássorozat segítséget jelenthet felületes ismereteink bővítésére, rendszerezésére, s kiváltképp Európa- és kereszténykultúra-centrikus világképünk keleti horizontjának tágítására.
Józsefvárosi Galéria (Bp. VIII., József krt. 70.)
BERHIDI MÁRIA szobrászművész kiállítása
Ne restelkedjünk, ha még nem ismerjük, hiszen ifjú művészről van szó, aki eddig csak néhány egyéni kiállítással mutatkozhatott be. Figurális szobraiban a látvány öröme, karakteresen női szemlélet fogalmazódik meg.
Szentendre, Szentendrei Képtár, Fő tér
BECK JUDIT életmű-kiállítása
A tárlat termein végighaladva időrendi, ezen belül – legalábbis részben – tematikai csoportosításban láthatjuk a ma 80 éves Beck Judit festészetének alakulását. A korai korszak, ha mintákat követ is, sok eredetiséget árul el, bátor, szabad festői alapállásról tanúskodik. A történelem alig hagyott nyomot a művész képein, hiába keressük hát a '40-es évek festményein a háborúra, az üldöztetésekre utaló motívumokat, jeleket vagy az ötvenes évek alkotásain egyrészt a szocialista realizmus jellemzőit, másrészt valamiféle belső válság tükröződését. De számtalan művész- és színészportréja hiteles sorsokat, pillanatokat mutat meg.

Kongresszusi Központ (Bp. XI., Jagelló út 1–3.), **19.30**
A budapesti zenei hetek nyitóhangversenye
BARTÓK-EST
Közreműködik a *Magyar Állami Hangversenyzenekar*. Vezényel *Fischer Ádám*. Közreműködik *Komlósi Ildikó, Polgár László*. A műsor: Két kép, Táncszvit, A kékszakállú herceg vára.

Szeptember 26., szerda

Metro (volt Szikra, Bp. VI., Teréz krt. 120.), **10, 12, 14, 16, 18 óra**
Puskin (Bp. V., Kossuth Lajos u. 18.), **10, 12, 14, 16 óra**
John Waters: CRY BABY
Művész (Bp. VI., Teréz krt.)
Chaplin-terem, 16, 18 óra
John Waters: POLIÉSZTER
Chaplin-terem, 20 óra
John Waters: RÓZSASZÍN FLAMINGÓK
Huszárik-terem, 10, 13 óra
John Waters: HAJLAKK
Életrajzírói sohasem mulasztják el megjegyezni, az ifjú Mozart milyen mértékig vonzódott a közönségeshez, s hányszor bosszantotta apját, szegény Leopoldot, leveleiben jól elhelyezett, trágár megjegyzésekkel. De mindez nem zavarta sem Mozartot abban, hogy áhítatos muzsikát komponáljon, sem bennünket, hogy áhítatosan hallgassuk ezt a muzsikát. Hogy mi köze mindennek a fentebb ajánlott filmekhez? Hát csak annyi, hogy John Waters is erősen vonzódik a trágársághoz, sőt lubickol benne. Csakhogy ő a filmjeiben, a művészetében sem tagadja meg eme vonzalmait? Nos, végtére is a XX. század végén járunk, s tagadhatatlanul sokat fejlődtünk Mozart kora óta. Vagy éppenhogy nem? Legfeljebb leplezetlenebbül élünk? Lehetséges. John Waters persze nem biztatni akarja a nézőt, hogy nosza, rajta, kövesse a RÓZSASZÍN FLAMINGÓK szereplőinek visszataszító alpári vetélkedését, épp ellenkezőleg, inkább talán el akar riasztani minket mindezen aberrációk kendőzetlen bemutatásával. De a CRY BABY – némiképp más világba kalauzol minket – nem a disznóságok, borzalmak, erőszak, rendetlenség zűrzavarába – mint a RÓZSASZÍN FLAMINGÓK vagy a POLIÉSZTER –, hanem az 1954-es Baltimore-ba. A főiskolás *skatulyák* és *héjasok* (bőrdzsekis vagányok) küzdenek egymással... Ez a film már nincs telezsúfolva megbotránkoztató jelenetek, effektusok garmadájával – de azért ez sem az a hollywoodi habos sütemény.

PARLAMENTI KLUB
Minden szerdán 18–22 óráig (Bp. V., Perczel u. 4., a Szabadság térnél). Szeptember 26. A Belvárosról (Fodor Gábor, Pető Iván)

RÁADÁS

Szeptember 22-én, szombaton, Bp. V., Mérleg utca 6.-ban 14 órakor megnyílik az első magyar szamizdatkiállítás és a PONT KÖNYVESBOLT, ahol a Beszélő összes eddigi és megjelenő száma kapható. Szeretettel várjuk olvasóinkat a könyvesbolt és a kiállítás avatására, valamint a szeptember 28-i szamizdataukcióra.

Az AB–Beszélő kiadványai:
Siegfried Kogelfranz
JALTA ÖRÖKSÉGE
Az áldozatok és akik megúszták
A 3. magyarországi kiadás utószava
S. Kogelfranz: Jalta öröksége c. könyvét a II. világháborút lezáró békekonferenciák 40. évfordulója alkalmából, 1945 tavaszán közölte folytatásban a Der Spiegel c. politikai hetilap. A bőséges fotódokumentációval illusztrált kilenc fejezet utóbb könyv alakban is megjelent Nyugat-Németországban, de immár képek nélkül. Az első magyar szamizdatkiadás a folytatásokban megjelent eredeti Spiegel-szöveget fűzte kötetté, és közzétette a lapból átvett illusztrációkat is.

Timothy Gaston Ash
A LENGYEL FORRADALOM
A SZOLIDARITÁS
A vízumkérő lapon ott virított a kérdés: „Lengyelországi utazásának célja?"
Magyarázkodtam, hogy oxfordi történész vagyok, a berlini Hitler-ellenes német ellenállás a kutatási témám. Most a lengyel ellenállással szeretnék megismerkedni. Beírtam: „Lengyel ellenállás."
A vízumügyintéző arcán bizonytalan vigyor jelent meg, amint pecsétet ütött a papírra.
Így történt, hogy augusztus 18-án, hétfőn – a gdanski hajógyárban szervezett sztrájk (amelyből a Szolidaritás született) ötödik napján – olyan vízummal repültem Berlinből Varsóba, melynek egyik rovata így szólt: „Utazásának célja... lengyel ellenállás."

Az Aura Kiadó kiadványa:
Petri György:
AMI KIMARADT

Szeptember 23-án vasárnap fél tizenegykor közös választási nagygyűlést rendez a Fidesz és az SZDSZ a József Attila Gimnáziumban. (XI., Villányi út 27.)

BECK Judit

VÁLLALATOK, KFT.-K, FIGYELEM!

A SZÁMALK FORGALOMBA HOZ
POSTAI ENGEDÉLLYEL ELLÁTOTT
INTELLIGENS TELEFONKÖZPONTOKAT!

GMX 616

- **maximális kiépítés: 6 fővonal, 16 belső vonal**
- **moduláris felépítés**
- **különleges szolgáltatás: a bejövő és a kimenő hívás részt vehet a konferencia beszélgetésben**
- **PC-csatlakozás, tarifaszámlálás**
- **helyszíni installáció**
- **garancia**

ÉRDEKLŐDNI LEHET:SZÁMALK
1117 Budapest, Budafoki út 109.
Telefon:161-08-33

Beck Judit, festő-grafikusművész

1984.VIII.15.Kossuth 18.30/SzIné/

Esti Magazin.

-Az Elnöki Tanács Beck Judit festő- és iparművészt a Mun
Érdemrend arany fokozatával tüntette ki születésnapja
alkalmából.

Esti Magazin
1984. VIII. 15. Kossuth 18.30 /Sz. Jud/.

Beck Judit

Magyar

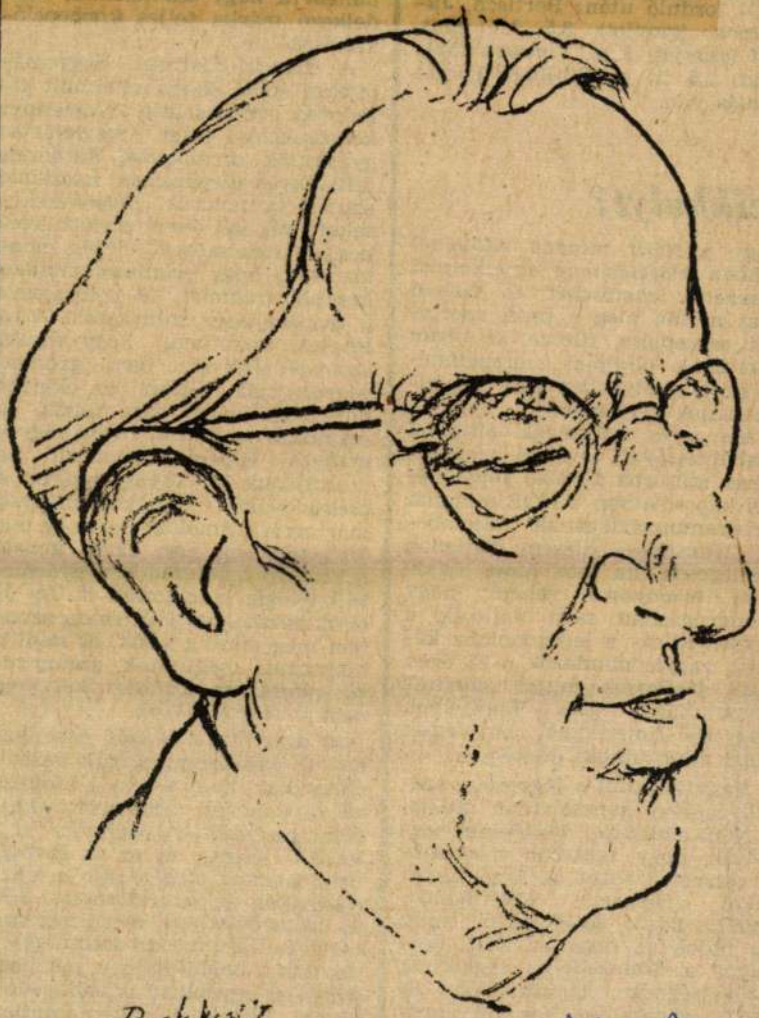

Beck Judit rajza

Lukács György

alúli játékosok tagjai lehetnek csapatuknak, akik Európából, vagy Dél-Amerikából nem vettek részt világbajnoki döntőn.

Nagy vita dúl a jégkorong szabályzatával kapcsolatban. Sokan a NOB elhibázott döntésének tartották, hogy 1984-ben megvonta a részvételi jogot az Észak-amerikai Nemzeti Profiligában *(NHL)* játszó sportolóktól, azzal az indokkal, hogy az NHL nem tagja a Nemzetközi Jégkorong Szövetségnek. Ugyanakkor az NHL csapataihoz hasonló európai együttesek hokisai ott lehettek Szarajevóban.

*

ru gyártására további két évig nem is számíthatunk.

A gyár konstrukciós osztályának és sajtószolgálatának vezetői elmondták, hogy a Skoda áttérése az orrmotoros elsőkerékmeghajtásra négymilliárd koronás fejlesztést jelent, és ez az invesztíció jelenleg *meghaladja a lehetőségeiket.* Új szerelősorra, sőt, új üzemépületekre is szükség van a fronthajtású modell sorozatgyártásának a beindításához, nem beszélve az egyébként is elöregedett gépek ilyenkor halaszthatatlan cseréjéről. Jó néhány kooperációs kérdést sem sikerült eddig megoldani, ami pedig létfontosságú a típusváltáshoz, hiszen valamely

Bécs Judit

Kiállítás a Pázsán

Magyar Nemzet 1987. V. 4.

Beck Judit

Pápa - Városi Gal.

M. Nemzet.
1984. VI. 16.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Beck Judit festő- és grafikusművész
NAPLÓ (VESZPRÉM)
1993 JÚN 2 8

1021

Major Tamás mint Iván, a rettenetes.

Világok, tájak, emberek

Beck Judit pápai kiállításáról

Ritkán találkozunk az életörömnek, a derűnek, a harmóniának olyan zavartalan festői megnyilvánulásaival, mint amilyen *Beck Judit* festőművész pápai kiállításán fogadja a művészetbarátokat a Jókai Művelődési Központ kiállítótermében, a Várkastélyban július 3-ig. A megnyitó közönsége a felfedezés örömével szemlélődött a méretre többnyire szerény, szellemiségükben azonban emelkedett és nagy hozzáértéssel készült festmények között, s azóta is nagy érdeklődés kíséri a kiállítást.

Virágnaptár című, tizenhárom lapból álló sorozatán dombornyomással egészítette ki Beck Judit a vízfesték üde színhatásait. A finom papír térbeli játéka a szárak, levelek, szirmok vonalaival és foltjaival összhangban átlendíti ezeket a képeket a díszítményes ábrázolás mezeire, ugyanakkor mindent megőriznek a virágok jellegzetességeiből és bájából.

A másik technikai különlegességet a tájképeken és csendéleteken fedezhetjük fel: üveglap hátára készültek ezek a festmények. Viszszafogottságukban is erőteljes formákat és színeket mutatnak, akár az Adria partvidéke, akár a művésznő második otthona, Szentendre, vagy ottani kertjének virág- és gyümölcstermése a modell. Szentendre és virágai ábrázolásában programot fedezhetünk fel: a múlt és a jelen összefonódásáról is vallanak ezek a képek.

Három falikárpit a nagyobb méretű és tágas közösségi helyiségekben elhelyezhető dekoratív művek lehetőségét villantja fel. A Vácrátóti Madonna, a Faültetők és a Szüretelők meleg tapintású és a szemnek is puha és simogató kárpitokon való megjelenése olyan különleges többlet, amit az ecsettel és festőkéssel fölrakott festék el nem érhet.

A portréfestő Beck Juditot is méltó művek képviselik Pápán. Mindenekelőtt édesapja, *Beck Ötvös Fülöp* szobrászművész 1942-ben készült, mély emberségű arcmása, mely idős korában állítja elénk Pápa város legnagyobb művész szülöttét. A másik festmény szintén ismert embert idéz meg: *Major Tamás* színművészt, a festőnő férjét mestersége üzése közben. Tucatnyi portrévázlat villantja még elénk Major Tamás örökké változó és mindig ugyanazon karakteres vonásait különböző szerepeiben. Egy másik tárlóban más színészek vonásait fedezhetjük fel a maszk alatt: *Sinkovits Imrét, Peti Sándort, Somlai Artúrt, Gobbi Hildát, Básti Lajost, Gózon Gyulát* és Thália szolgálóinak még sok kitűnőségét.

Régi kapu.

Beck Judit kiállítása igazi örömet szerez a „Pápai művészeti hetek" eseményeit figyelemmel kísérőknek. Első szereplése édesapja szülővárosában önmagán túlmutató fontos esemény.

Heitler László

a Bakony Művek még beiskoláz

gépszerelő – géplakatos,
esztergályos szakmunkástanulókat.

költségtérítést.

Felvilágosítást szóban, kérésre írásban ad

Bakony Művek oktatási osztálya
Veszprém, Pf. 6. 8201.
Telefon: 13-000 (228-206 mellék).

A magyar és a külföldi televíziók műsora

MAGYAR TELEVÍZIÓ

15.35: Hírek 15.40: Állatkölykök. NSZK rövidfilmsorozat. XVIII/17. rész: Mini vízipaci – ism. sz. – 15.50: Évfolyamtársak. Magyarul beszélő szovjet tévéfilm. II/1. rész – sz. – 7.00: Képújság 17.05: Nemcsak nőnek 17.20: A zongoránál: Nádas Gábor – sz. – 17.50: Tökörszág. A külpolitikai szerk. műsora – sz. – 8.05: Reklám 18.10: Mutatis mutandis. Impressziók a Műegyetemről – sz. – 18.55 Reklám 9.10: Idősebbek is elkezdhetik. Tv-torna – sz. 19.15: Esti mese – sz. – 19.30: Tv-híradó – z. – 20.00: Az ördöngös fickó. Magy. besz. fr. -sorozat. Voltaire életéről VI/5. rész. A touuse-i halálraítélt – sz. – 21.00: Stúdió '83. A levízió kulturális hetilapja – sz. – 22.00: zinja – sz. – 22.30: Tánclánc. A szegedi körzeti stúdió műsora – sz. – 22.50: Tv-híradó 3. – sz.

II. MŰSOR

20.00: Útjaink. Ars poetica licencia. Portréműsor Vas István Állami-díjas igazgatóról – sz. – 21.00: Tv-híradó 2. – sz. – 21.20: Reklám 21.25: Paul esete. Magyarul beszélő amerikai film – sz. – 22.15: Képújság

MOSZKVAI TV I. PROGRAM

6.00: Híradó – 6.45: L. Leonov Az orosz erdő – 9.10: A. Szolovjanyenko, a Szovjetunió kiváló művészének koncertje – 9.55: Hírek – 12.30: Hírek – 12.50: Szocialista országok dokumentumfilmjeiből – 13.30: Némo kapitány. 2. rész – 14.40: Tudósítóink jelentik – 15.10: Mit és hogyan tanítanak a szakmunkásképző intézetekben – 15.40: J. Brahms románcai – 16.00: elé – 16.45: Ma a világban – 17.00: Élet és tudomány – 17.25: A moszkvai Kreml-őrség zenekara játszik – 17.50: Amerika közepén. Dokumentumfilm – 19.00: Híradó – 19.35: Mit? hol? mikor? – 20.55: Ma a világban.

SZLOVÁK TV

9.00: Autósok, motorosok magazinja 9.30: Nekünk még a kaktusz sem virágzik (ism.) 10.35: A rendőrség nyomoz – ism. – 10.40: Riport a víz alatt. NDK film 16.30: Incheba. Film 18.00: Nyugat-szlovákiai magazin 20.00 Barbara Brylska-sorozat. Lengyel film 21.35 Séta a világűrben 22.00: Ez történt 24 óra alatt 22.15: Kamarahangverseny

II. MŰSOR

20.00–21.30: Fiatalok Tv-klubja 1. rész 21.30: Időszerű események 22.00–22.45: Fiatalok tv-

JUGOSZLÁV TV

17.00: Magyar nyelvű tv-napló (Bg) 17.50: Video-oldalak (Zg) 18.15: Akarni kell, merni kell – adás gyermekeknek 18.45: Rock-koncert (Bg) 19.15: Rajzfilm (Zg) 20.00: Témák és dilemmák – belpolitikai adás (Bg) 20.50: Magyar játékfilm (Zg)

OSZTRÁK TV

10.30: Daloló madarak. Film 11.15: Burleszkfilm 11.30: Hétfői telesport (ism.) 17.25: Kicsinyek műsora 17.55: Jó éjszakát gyerekek 20.15: „M" Kritikai magazin 21.50: Az elvált asszony. Francia film

II. MŰSOR

18.30: Portréfilm Franz Antelről 20.15: Wencke Myhre show-műsora 21.00: Riportműsor

Beck Judit, Jenő

l. Kós Károly

Bologh Péter: Kós Károly arad 56-57

Magyar

Építőművészet Bp. 1983 83/6

Beck Judit festő-grafikusművész

– A váci házasságkötő teremben átadták Beck Judit hangulatos falikárpitját. –

Studió '84.

1984. VII. 17. TV-híradó, 21.25 [Tóné].

Beck Judit gobelinjei

FERENCZY NOEMI

MŰVÉSZET 1985/10/21

Beck Judit, festő- és grafikusművész

Kós Károly kivételes egyénisége költőket és képzőművészeket egyaránt megihlette, így Beck Judit is megörökítette műveiben.

Balogh Péter: Kós Károly arcai.
Magyar Építőművészet, Budapest, 1983. jún. 56-57. old.

Beck Judit

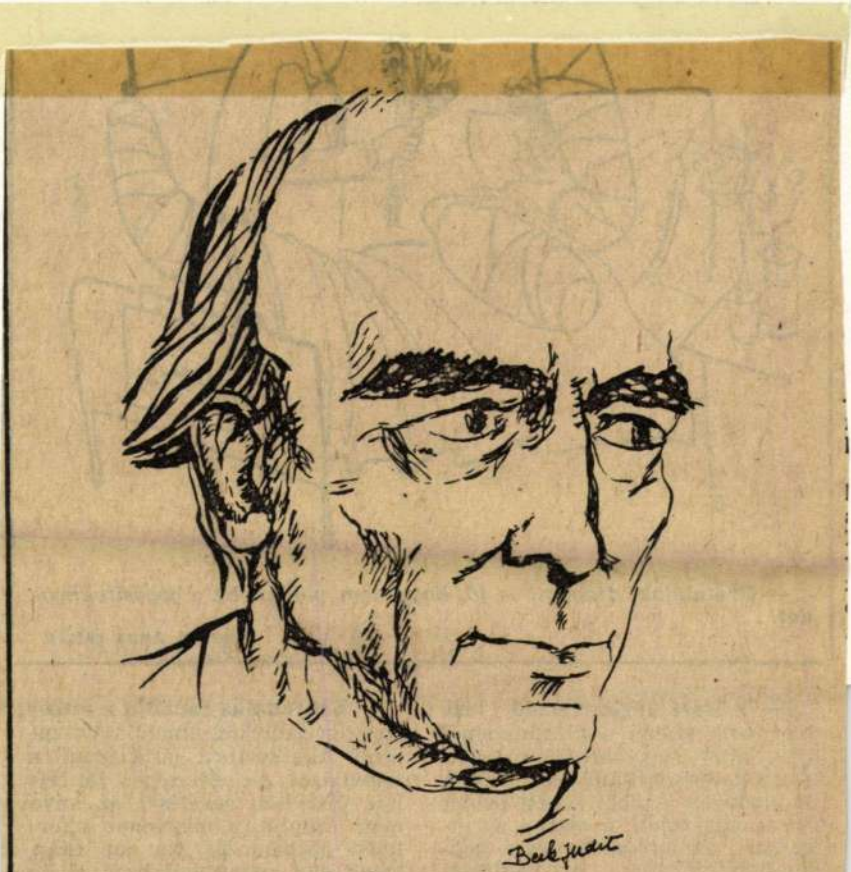

Beck Judit rajza

— **A Házi Jogtanácsadó** idei, harmadik száma a magánszemélyek által leggyakrabban kötött szerződések mintáit teszi közzé. A kiadvány a többi között példát ad az adásvételi, a csere-, az ingatlan-, az öröklakás- és a gépkocsi-szerződések összeállításához, közli a gazdasági munkaközösségekkel foglalkozó sorozat

— **Kutyadajka táplálja** a szibériai tigriskölyköt, amely a Veszprémi Állatkertben látta meg a napvilágot. Az egészséges, jól fejlett újszülött nevelését az anya nem vállalta, s megannyi sikertelen próbálkozás, tíz nap után, végül egy kistermetű házőrző eb elfogadta a dajka szerepét.

— **Zorán-est** lesz április 15-én, ked-

Beck Judit

Beck Judit festőművész alkotásaiból nyílt kiállítás pénteken Budapesten, az MSZMP Pest megyei bizottságának székházában.

Magyar Nemzet 1984. X. 13.

Beck Judit

Első benyomásunk Beck Judit festményeiről nem nagyon kedvderítő. Hiányzik belőlük az egyensúlyban álló lélek művészi tudatossága. Sok bennük a kapkodó egyenetlenség. Javarészt türelmetlen ötletek, épp csak megpendítve, s hamar kedvetlenséggel sutba dobva. Az ember szinte érzi a kezdés izgalmas hőfokát, a téma rajtacsapásszerű megragadását, s aztán az élmény ellobbanását, s látja azt a lankadt mozdulatot, amely tétován vezeti tovább az ecsetet.

Nagy kár ez a bizonytalanság, mert Beck Judit mégicsak vérbeli művész. Egészséges hatásokból táplálkozott, sokat tanult *Czóbel* Bélától és *Berény* Róberttől anélkül, hogy egyéniségét elvesztette volna. Komor színeiben elvitathatatlanul őszinte az érzés, arcképeiben eléggé tömör jellemzés van. Tehetsége azonban zavartalanul egyelőre csak vízfestményeiben és rajzaiban nyilatkozik meg. Ezek egytől egyig szerencsés órák szülöttei. Reméljük, hogy művészi erényeiket, az egységes látást, a folyamatos fogalmazást, s a szerkesztés egyensúlyát a fiatal művésznő rövidesen olajfestményeire is át tudja vinni.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Beck Judit festő- és grafikusművésznek

NÉPÚJSÁG (HEVES)

Népújság (Heves), 1984. márc. 24.

– 1021

Beck Judit festménye: Házak

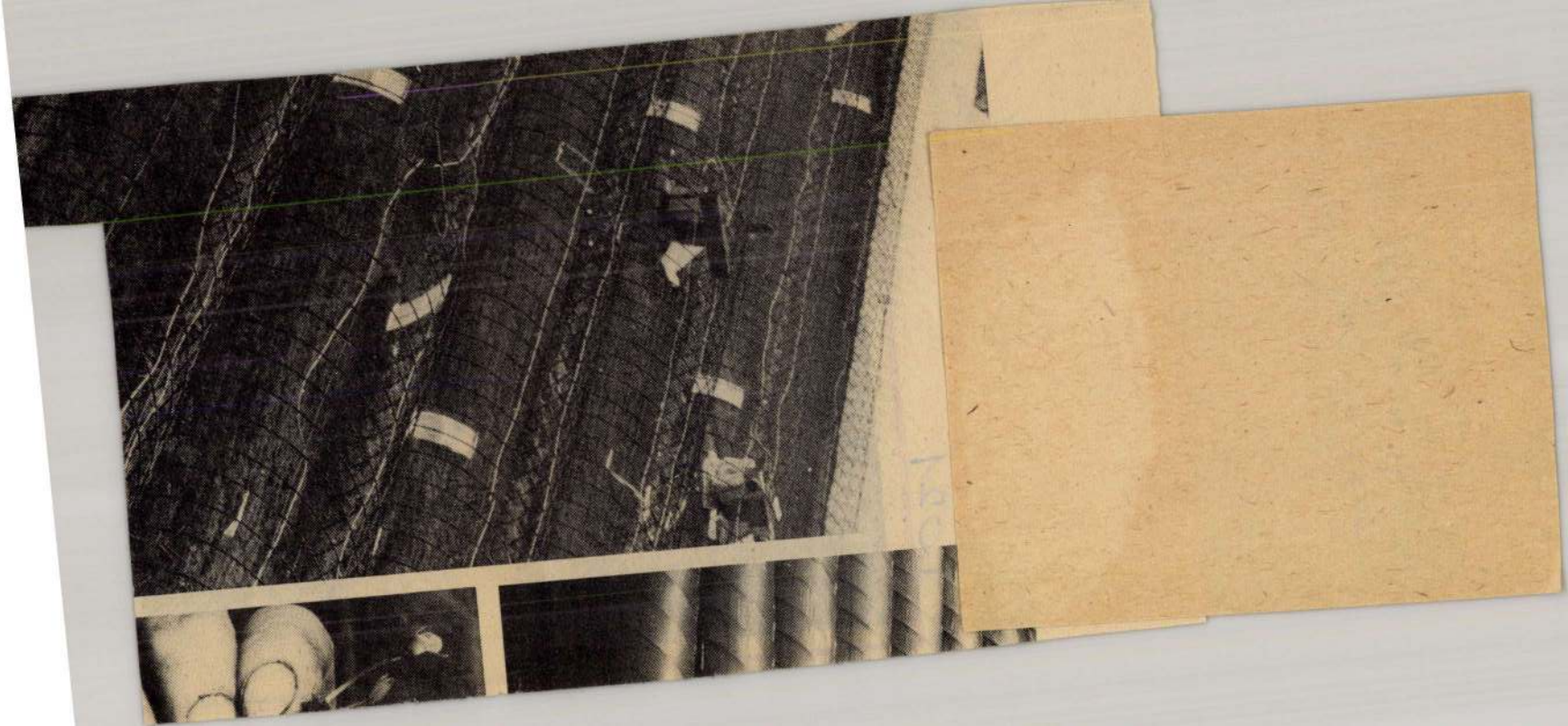

A Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága
tisztelettel meghívja Önt

BECK JUDIT
festőművész
életműkiállításának megnyitójára

1990. szeptember 9-én, 11 órára
a Szentendrei Képtárba (Fő tér 2–5.)

Megnyitja:
BÁLINT ANDRÁS színművész,
a Radnóti Színház igazgatója.

A kiállítás megtekinthető: október 14-ig

1021

FLOWERS BY *Judit*

About fifty water-colours are on show at one of the galleries in the centre of Budapest. Nothing but flowers. They are not, however, the sort of representations one sees in botany books: their main aim is not to help us identify the flowers. The viewer is not interested in whether it is an aster, a bashful daisy, mysterious mallow, lush dahlia or dreamy chrysanthenum. These water colours radiate the very joy of existence.

The artist got her emotional and aesthetic stimulus from home (her father, Fülöp Ö. Beck was a well-known Hungarian sculptor); her studies took her to Budapest, Vienna, Paris London and Italy; she has had exhibitions at home and abroad, the first in Hungary in 1938.

Her spirit of adventure has always led her to experiment in new fields (oils, water colours, plexi-glass painting and most recently ceramics). That in a nutshell sums up her career.

Judit Beck is known by the public in general mainly for her characteristic portraits of actors. (It was not by chance that a popular actor opened her exhibition.)

Portraits and flowers. Not really closely linked fields of painting. But in Judit Beck's oeuvre the two themes go together so naturally that it is impossible not to notice their inner connections, so characteristic of pictorial view and attitude.

The portraits recall the actors in their roles and show the man's own character behind the

Salami in the making

Ever popular salami

There used to be a rumour going round that Hungarian salami was made of donkey meat. The "basis" for this allegation probably lay in the fact that the recipe is still a closely guarded secret. In truth, the basic ingredient is pure pork, to which the required amounts of salt, white pepper, garlic, paprika and nutmeg are added . . . All you have to know are the right proportions and the method of maturing.

Last year the Szeged factory alone turned out 9,470 tons of Hungarian salami. The following figures also say a lot: the meat of 320,000 pigs was processed in Szeged in 1972. Before World War II Pick Salami of Szeged and Herz Salami of Budapest were sold in about six or seven countries, whereas today Hungarian salami can be found in the grocery stores and supermarkets of thirty countries. Two-thirds of the annual salami output of the Szeged factory—at the moment under further development—is exported. And this does not include the not insignificant quantity "exported" by Hungarian tourists travelling abroad or by foreign visitors to Hungary on their return home.

West Germany and neighbouring Austria are the main customers. Among the socialist countries the GDR and Czechoslovakia buy the most.

The improvement and enlargement of the Szeged factory is scheduled to be completed by the end of 1975. From that time on about five thousand tons more salami will be marketed annually.

Zoltán Gyulay

The matured salami is now ready for distribution

What's ahead for oil prospecting

The oil and gas fields located in Hungary are midgets compared to the Middle East or Siberian fields, and the oil wells cannot stand comparison regarding production figures either. Even so, oil and gas prospecting and extraction is one of the best paying ventures for the country. Economic calculations show that each one forint invested in Hungary for prospecting has so far led to the location of eleven forints worth of hydrocarbons.

Hungarian geologists maintain that, in general, of every ten wells drilled, eight will produce either gas or oil. A total of about 7,000 kilometres of drillings have been completed in hydrocarbon prospecting work in Hungary—450 kilometres having been made in the pre—1945 period. Three decades ago four oil fields were under exploitation in the country; at present there are 27 oil and gas fields. Although these fields are small and the wells run dry rather fast, new wells have always managed to make up for the loss in output of the old ones. In the Szeged basin located in southern Hungary, substantial natural gas deposits were found now yielding a daily five million cubic metres of gas.

In spite of all the success in oil prospecting, Hungary has to rely on significant imports, first of all of crude oil.

And what future does hydrocarbon prospecting in Hungary have? The geologists and geophysicists say that two-thirds of the country's territory, 60,000—70,000 sq. kilometres, are "promising" for oil and gas prospecting.

The successful work of Hungarian oilmen has been appreciated abroad: most recently in Iraq where Hungarian experts have been completing commission drillings.

Elek Környei

Oilmen can determine the oil content of the core sample from its smell

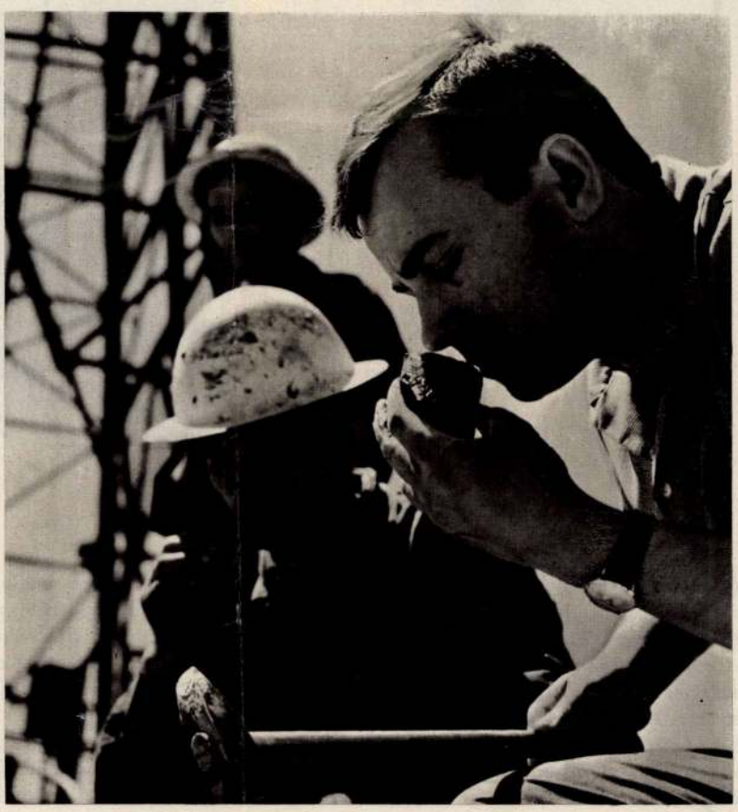

Beck

role. The flowers in water colour widen the boundaries of content: they have something to say about nature as a whole.

The undertaking itself, hardly fashionable today: the way in which the painter of these flowers tries quite simply to give joy to the viewer makes Judit Beck especially appealing. She shows us an existing beauty, in case we have forgotten or are too embarrassed to be aware of its existence.

Éva Bársony

Hungarian printing is 500 years old

The Millennium, the one-thousandth anniversary of the conquest of present-day Hungary by the Magyars, marked the turn of the century in Hungary, and gave occasion for a number of surveys on the history, literature and arts of the country, the national past and traditions. Of course, the publishing of a variety of beautiful albums and many attractively illustrated special editions formed part of this charting of "intellectual Hungary", and the patriotic demand for such publications hastened the full-scale development of the Hungarian printing industry. This turn-of-the century flourishing of Hungarian printing shops lasted until the outbreak of World War I in 1914. In 1900 only 140 printing shops were in operation in Budapest (employing 2,134 skilled workers) and in the rest of the country there were another 531 employing 1,840 printers. By 1914 the capital had almost three hundred printing establishments and the provinces just about a thousand, and the trade engaged nearly ten thousand people. As to the printing of books in specially bound, beautiful editions, a revival of this art started in one of the smallest printing shops in the country.

Emblem designed by Lajos Kozma for the publications of Izidor Kner

Boost to publishing

comes from the country

A printer named Izidor Kner, after returning towards the end of the 19th century to his home-town, Gyoma, east of the Tisza river, from several years of travel and study abroad, started by printing prayer books and psalters which he sold to the

and forgotten classics and the Monumenta Literarum series which issued specially bound editions of the shorter masterpieces of world literature in new translations by the best poets of the time.

For instance, a three-volume Goethe anthology was published in the neo-classical style of the Enlightenment, set in the type developed by Gianbattista

nity." Unfortunately, in a Hungary suffering the aftermath of an economic depression, in a Hungary which had lost intellectual interest, only eighty copies of the anthology were sold in one and a half years—despite the fact that the retail price had

formed, the people really came to have ready access to culture and books, and during the 133 days of the socialist revolution, they were able to have their taste of all the things the nationalized printing shops produced for them.

After the defeat of the revolutions, in the period between the two wars, only a very narrow stratum of the bourgeoisie

blishing and typography. The Officina picture-books were the most interesting and most popular series of publications in this era. They provided a veritable library of cultural history. The first Officina picture-book was pu-

Hungarian Review

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-724

HUNGARIAN REVIEW
Budapest

1973 APR

Becke Judit

M.D.K.

Beck Judit

3 repr.:

Bartos Gyula Tiborc szerepében
Rátkai Márton a "Revizor" polgármesterében
Major Tamás "Volpone" Corbaccio-jában
A negyedik-felvételen Beck Judit Rajz Jánost festi Nicia mester szerepében.
Major Tamásné, Beck Judit az interju során beszél és visszaemlékszik az általa megalkotott művészek portréiról. Ezek között szerepel: Tőkés Anna, Heltai Jenő, Somló István, Gózon Gyula, Somlay Arthur, Bajor Gizi portréi.

Nagy Judit: Beck Judit műtermében c. interjuja. Film Szinház Muzsika. Bp. 1958. aug. 15. II. évf. 33. sz. 22-23. l.

Beck Judit

M.D.K.

Részvett a kiállításon.

Földes: Jegyzetek a IX. női
Nők Lapja, 1962. május 12 - 8 lap

M.D.K.

Beck Judit
festő

Beck Ö. Fülöp orosz leánya, kit édesapja festőr próbálhoza-saiban tanulgatott. Tanult a Képzőművészeti Főiskolán és Párizsban is.

(– a.): Beck Judit kiállítása
Vöh Lapja, 1966. febr. 5. – 21 lap

MDK.

Beck Judit

Szentendrei riportban emlitve

Zalai Hirlap 1966 okt.21.

Beck Judit

"Cigányleány" c.műve a Szinyei Társ. tav.tárlatán.

Ujság,931.IV.5.

Beck Judit

"Cigányleány" c.műve a Szinyei Társ. tav.tár-
latán.

Ujedg.951.IV.5.

MDK

Beck Judit

Szentendrei sziget, akv.-paszt.

Dunakanyar a képzőművészetben. Szentendre-Esztergom-Tata. 1962.

Beck Judit

Bemutatott műve:

121. sz. „Szentendrei táj", olaj

A Nemzeti Sportbizottság és a Magyar Képzőművészek Szabadszakszervezetének kiállítása, Budapest, 1945

197' OKT 2 3.

BECK JUDIT

FOLYÓIRATSZEMLE

1021

Zene és emlékezés

„Az emlékezetet úgy lehet definiálni, mint a jel információjának megőrzését azután, hogy a jel hatása már befejeződött." E. N. Szokolov, szovjet pszichológus meghatározását idézi *Pléh* Csaba recenziójában, amelyet Szokolovnak, *„Az emlékezés mechanizmusai"* című magyarul még meg nem jelent monográfiájáról írt a

Magyar Pszichológiai Szemle

legújabb számában.

Milyen jellegű a zenei emlékezet, mi a szerepe abban a jelnek és az ingernek? Többek között ezt vizsgálja *Vitányi* Iván *„A zenei emlékezés pszichológiai jelentősége"* című tanulmánya a lapszámban. Vitányi — *László* Ervin adataira támaszkodva — felveti, hogy egy zongorista mintegy hatvanezer hangot szólaltat meg egy koncerten. Hogyan működik ekkora emlékezet, milyen mechanizmusok alapján? Vitányi szerint a zenei emlékezés *„többcsatornás"*. Vagyis „nemcsak a belső hallás őrzi a zenei szerkezeteket, hanem ujjaink motorikus emlékezete, a kottaképhez kapcsolódó motorikus emlékezet, a zeneművek megszokott felépítéséhez kapcsolódó — nevezzük így — esztétikai emlékezet és így tovább."

A koncertező művész emlékezete tehát „többcsatornás", de „másfajta emlékezet működésével kell számolnunk egy nótakedvelő amatőr, egy cigányprímás, vagy egy népdalénekes emlékezetében — bár köztük is további lényeges különbségek találhatók." Minél inkább megyünk vissza ugyanis a hagyományos népművészethez, annál nagyobb szerepet játszik az *improvizáció*. Vajon hány népdalt tudott a népdalénekes? Bartókék ilyesfajta gyűjtést nem folytattak. Vargyas és Járdányi első szociografikus-monografikus feldolgozásai pedig egész falukat foglaltak össze. Vargyas 1040, Járdányi 969 dallamot talált egy faluban, de egyházi ének nélkül. Ez a szám megnő, ha a variánsokat is figyelembe vesszük. Járdányi a 969 dalhoz további 1696 variánst talált, de ha tovább kutatott volna, nyilván a variánsok és nem az alapdallamok száma nőtt volna.

Vitányi utal a szovjet és a német kutatók által elismert, „de nálunk szinte elfelejtett" Kovács Sándorra, aki a zenei emlékezés pszichológiai jellemzésében „két típust különít el; az egyiket *felismerő*, a másikat *közlő* emlékezetnek nevezi". A fogalmak tisztázása érdekében Kovács egy sor kísérletet végzett. „Például: a zenehallgató számára értelmetlennek ható dallamsort játszott el (amelyeket, mellesleg, évekkel a dodekafónia Schönberg által történt feltalálása előtt körülbelül a dodekafónia szabályai szerint szerkesztett meg). Azt vizsgálta azután, hogy a kísérleti személy mire képes hamarább: 1. felismerni, ha ismételt lejátszás alkalmával egyik vagy másik hang eltért az eredeti sortól, 2. helyesen reprodukálni az egészet." Meglepő módon a különböző érdeklődésű, műveltségű kísérleti személyek többsége elsősorban „közlés"-re volt képes. Kovács kísérleteken alapuló megállapításait továbbfejlesztve „Vitányi megállapítja: az előadóművészek között (akiknek feladata minden esetben felismerés is, közlés is) vannak elsősorban felismerő, illetve elsősorban közlő típusok. „Sok előadóművész a produkció előtti pillanatban szinte térbeli egységnek érzi a művet. A muzikális művész mindenesetre így tesz, a puszta virtuóz inkább az éppen következőre koncentrál." Vitányi szerint a virtuóz „ősibb, populárisabb típust" képvisel, s csak ritka és kivételes „a virtuozitás és magasabb értelemben vett muzikalitás egybeesése." Úgy élünk a zenével, „mintha elfelejtettünk volna beszélni (önálló mondatokat képezni), viszont ugyanakkor kívülről tudnánk Shakespeare összes műveit és a belőlük vett idézetekkel érintkeznénk egymással."

Az idézett tanulmány több gondolata érdekesen „vezet át" *Somfai* László írásához, amely a

Muzsika

legújabb, Bartók Béla emlékének szentelt számában látott napvilágot. Somfai írásában arról van szó: van-e olyan előadói iskola, amely autentikusan képes tolmácsolni Bartók legősibb és legmodernebb elemek szintézisét kifejező muzsikáját? A „hiteles Bartók-tradícióhoz fűződő kapcsolatukat tekintve", Somfai három csoportra osztja az interpretátorokat. Az elsőt „azok a muzsikusok alkotják, akik rendszeresen koncertezték Bartókkal, akik gyakran játszották vele a nemegyszer egyenesen nekik, az ő kedvükért, az *ő személyiségükre* gondolva írt Bartók-kompozíciókat." Ilyen művész a magyarok közül Arányi Jelly, Waldbauer Imre, Szigeti József, Székely Zoltán, Geyer Stefi, Zathureczky Ede. Ezek a nagy hegedűsök „nemcsak azt ismerték behatóan, a próbák műhelyéből, ahogyan Bartók saját kompozícióinak tolmácsolását kívánta (vagy legalábbis ‚jóváhagyta'), hanem azt is, hogy Bach, Mozart, Beethoven, Brahms, Debussy, Ravel zenéjének nyelvén pontosan mit jelentett Bartók felfogásában egy akcentusjel, maga a periódusépítkezés, a forma súlypontjainak megtalálása, a dinamika megkomponálása, az effektus." Vagyis e *Bartók generációjának* sok közös élményéből, információs kincstárából merítő gárda a maga „közlései"-nek hatalmas anyagát alá tudta vetni a bartóki „felismerések"-nek. Szintézisbe tudták hozni a virtuozitást és muzikaljtást.

Bartók zeneakadémiai és magántanítványairól szólva, Somfai azt írja, hogy Bartók „saját műveit legfeljebb csak a növendék határozott, megismételt óhajára volt hajlandó tanítani, korrepetálni, s még az ő esetükben is kérdéses, hogy későbbi Bartók-repertoárjuk teljes egészében ‚első kézből hiteles'-e." Pásztory Ditta esete kivételes, de izgalmas példa: „Sokesztendős pódium-kihagyás után ma újra játszik és tolmácsolásában szinte kitapinthatók azok a részletek, amelyek pontosan őrzik a három-négy évtizeddel ezelőtti betanulás egy-egy fontos elemét, s most gyönyörű felvillanások játékának tárgyilagosabb, tartózkodóbb alaprétegében."

A harmadik csoporthoz azok a Bartóknál lényegesen fiatalabb és többségükben őt már nem ismerő művészek tartoznak, akik a partitúra (és a mai generációk közös élményei) alapján szólaltatják meg játékukban a bartóki stílus nem statikus emlékezetét. Somfai itt problémákat is lát. Felveti — például —, hogy bár a maiak „tanulták és tanulják" a népzenét, nincs meg bennük az a szenvedélyes érdeklődés, amely Bartókot jellemezte, aki „mániákusan és gyermeki örömmel forgatta barátainak a fonográf-hengereket: hogyan hegedültek az erdélyi román paraszt zenészek, hogyan dalolták, ritmizálták, ékesítették kedvenc énekesei a kompozícióba is bevett dallamokat. Hány mai hegedűs keresi az alkalmat, hogy például a két rapszódia megtanulása előtt megismerje azt a népi játékstílust, amelyből Bartók még hangszertechnikai motívumokat is merített?" És a nagy népdalfeldolgozásciklusok mai, fiatal előadói közül „vajon hányan próbáltak már gyűjtőútra induló népzenekutatóinkhoz csatlakozni, legalább élményt szerezni? Csupán ezektől a *kiegészítő* stúdiumoktól nem lesz még nagy művész valaki", de kár lemondani „a népzenei előadói gyakorlat inspirációiról." Hiszen ezektől is gazdagodik a mai művész zenei emlékezete — és a népek emlékezete is.

A. G.

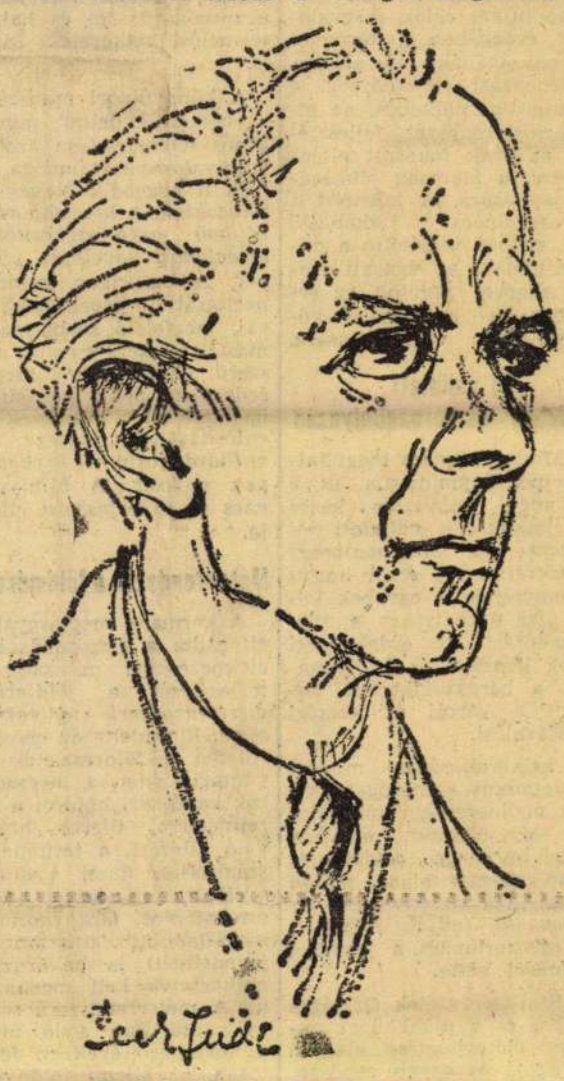

Beck Judit rajza Bartók Béláról

Nemzet

Minisztertanács

Januártól két százalékkal

Ötven százalékkal növelik

Kormányhatározat a televízió második program[illegible]dásra

A kormány Tájékoztatási Hivatala közli:

A Minisztertanács csütörtökön ülést tartott. Megtárgyalta a *gazdasági irányító szervek ez évi tevékenységéről szóló jelentést.* Az illetékes miniszterek számos rendelkezést hoztak a főbb gazdaságpolitikai célok megvalósítása érdekében a termelés hatékonyságának növelésére, a beruházási tevékenység, a munkaerő-gazdálkodás, az információs rendszer fejlesztésére, az árak fokozott ellenőrzésére, a lakosság ellátásának javítására. A jelentést a Minisztertanács tudomásul vette, egyben utasította a minisztériumok, az ágazati irányító szervek vezetőit az érvényben levő határozatok következetesebb végrehajtására.

Új vállalati jövedelem- és bérszabályozás

A Minisztertanács megvitatta a pénzügyminiszter és a munkaügyi miniszter közös előterjesztését *a vállalati jövedelem- és bérszabályozás rendszeréről.* Az erről hozott kormányrendelet egyebek között újra szabályozza a nyereségadózást, az érdekeltségi alapok képzését és felhasználását, a bérgazdálkodást, valamint a városi és községi hozzájárulást.

A belkereskedelmi miniszter, valamint a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter arról tett jelentést, hogy bár az idei *burgonya-, zöldség- és gyümölcstermés* alatta marad a tavalyinak, az *igényeket általában ki tudják elégíteni.* A Minisztertanács a jelentést tudomásul vette.

A Szakszervezetek Országos Tanácsa és a munkaügyi miniszter előterjesztése alapján a nyugdíj és egyéb rendszeres ellátások összegének évenkénti emelésére a kormány rendeletet hozott. Ennek értelmében *1971. január 1-től a korábban megállapított nyugdíjat és több más ellátást 2 százalékkal felemelt összegben folyósítják.* Jövőre a nyugdíjakat már a felemelt összegben állapítják meg, s a következő évtől ezeket is — a korábban megállapított nyugdíjakkal együtt — *automatikusan emelik évente 2—2 százalékkal.*

A Minisztertanács megvitatta és elfogadta a Szakszervezetek Országos Tanácsa és az igazságügy-miniszter közös előterjesztését *a társadalombiztosítási jogszabályok egységesítésének és egyszerűsítésének irányelveiről.* Ennek alapján a különféle szabályozásokat úgy egységesítik, hogy az *érintettek kedvezőbb helyzetbe kerüljenek.*

A Szakszervezetek Országos Tanácsának javaslatára a kormány módosította a betegségi biztosítási jogszabályok egyes rendelkezéseit és *a fogászati ellátást kiterjesztette* a mezőgazdasági és halászati termelőszövetkezetek tagjaira is.

A könnyűipari miniszter és a belkereskedelmi miniszter közös előterjesztése azokat a tennivalókat tartalmazta, amelyek a negyedik ötéves tervidőszakban *a lakosság részére történő bútorértékesítés 50 százalékos növelését* szolgálják. A bútoripar termelőkapacitását új gépek beállításával, megfelelő szabályozókkal másfélszeresére emelik, a korszerű kereskedelmi forgalom érdekében pedig szélesítik az üzlethálózatot. Mindezek megvalósításához mintegy *2—2,5 milliárd forintos beruházásra* van szükség. A Minisztertanács az előterjesztést elfogadta.

Méterrendszer a földmérésben

A kormány megtárgyalta és elfogadta a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter előterjesztését a *földterületek méterrendszerű nyilvántartásáról.* Elrendelte az ország területén a földrészletek nyilvántartásában a négyszögölről, kataszteri holdról a négyzetméterre, illetve hektárra való áttérést, a területek átszámítását. Ezzel egyidejűleg a földek minőségét kifejező értékszámot (aranykoronában megállapított kataszteri tiszta jövedelmét) is hektárra vonatkoztatva kell meghatározni. A méterrendszerű területnyilvántartásra való áttérést a következő években fokozatosan, az állami földnyilvántartás rendszerének korszerűsítésével, az adatok gépi feldolgozásával egyidejűleg hajtják végre.

A pénzu[illegible]er előterjesztése alapján Minisztertanács *újból szabályozta a gépjárművek kötelező felelősségbiztosításának rendjét.* A személygépkocsik és motorkerékpárok biztosítási díja változatlan marad, a tehergépkocsik és az autóbuszok biztosítási díja azonban emelkedik. Az új szabályozás szerint a biztosítás a jövőben valamennyi bel- és külföldi, valamint a külföldre távozó gépjárműre, továbbá a gépjármű-versenyeken részt vevő gépkocsikra is kiterjed.

A pénzügyminiszter előterjesztésére a kormány jóváhagyta a *Mongol Népköztársasággal kötött vámszabályozási megállapodást,* valamint az *Osztrák Köztársasággal létrehozott útlevél- és vámkezelési egyezményt.*

Az új televízióadásokról

A Magyar Rádió és Televízió elnöke javaslatot tett *a televízió második programjának és a rendszeres színes műsoradásnak a bevezetésére.* Ennek alapján a kormány határozatot hozott, hogy *1972-ben kezdjék sugározni a televízió második programját,* majd ennek keretében *1973-ban a rendszeres színes műsort.* A második programot először az ország területének 40 százalékán, majd évről évre egyre szélesebb körben lehet venni. A kormány intézkedett a fejlesztési program előfeltételeinek és költségeinek biztosításáról is.

A Minisztertanács és az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnökségének és testületének tagjait felmentette, egyidejűleg *kinevezte az OMFB új tagjait.* Az OMFB elnöke felhatalmazást kapott arra, hogy a jövőben az esetenkénti felmentéseket és kinevezéseket saját hatáskörében intézze.

A Minisztertanács ezután egyéb ügyeket tárgyalt.

Tájékoztató a nyugdíjak évenkénti emeléséről

Lázár György munkaügyi miniszter és *Gál* László, a SZOT titkára csütörtökön tájékoztatta az újságírókat arról a kormányrendeletről, amely a nyugdíjak évenkénti emeléséről intézkedik.

Elmondották, hogy a rendelkezés *újabb lépés a párt és a kormány életszínvonal-politikájának megvalósulása, az idős emberek nagyobb megbecsülése útján.* A párt Központi Bizottsága a múlt év novemberében hozott határozata nyomán, a SZOT és a Munkaügyi Minisztérium előterjesztése alapján rendelte el a kormány, hogy a nyugdíjakat 1971-től évente két-két százalékkal automatikusan emelni kell. Ez az intézkedés *nyugdíjrendszerünk jelentős új vonása,* amelynek *célja, hogy az árak mozgása miatt ne csökkenjen a nyugdíjasok életszínvonala,* sőt a nyugdíjak összege bizonyos mértékben kövesse a dolgozók bérének emelkedését. A két százalékkal felemelt nyugdíjat *1971. január 1-től folyósítják, mégpedig minden külön kérés nélkül.* Azoknak sem kell külön igényelniük az emelést, akiknek a nyugdíját csak 1971-ben vagy annál később állapítják meg, mert ezekhez a nyugdíjakhoz is kérés nélkül hozzászámolják a két százalékot. Az 1971-et követő években szintén két-két százalékkal automatikusan emelik a nyugdíjakat. Akinek átmenetileg szünetel a nyugdíja, az újbóli folyósításkor szintén kérés nélkül megkapja a kétszázalékos többletet.

1971-ben körülbelül 300 millió, a negyedik ötéves terv időszakában összesen 1,5 milliárd forint többletnyugdíjat fizetnek ki a kétszázalékos emelések nyomán. A mostani rendelkezés az *összes nyugdíjast érinti,* tehát különbözik azoktól a nyugdíjemelésektől, amelyeknek a legalacsonyabb és a legmagasabb nyugdíjak közötti különbség csökkentése volt a céljuk. A munkaügyi miniszter és a SZOT titkára elmondotta, hogy az általános kétszázalékos emelésen felül az *elmaradt nyugdíjak rendezésére is terveznek intézkedéseket* a negyedik ötéves terv időszakára.

OLAJKÁLYHA TULAJDONOSOK FIGYELMÉBE AJÁNLJUK AZ

OLAJKÁLYHA BEGYÚJTÓT

Az azbeszt zsinórral való begyújtásnál az égőtérben semmiféle égéstermék nem marad

Fogyasztói ára: 26,60 Ft

KÉRJE A SZAKÜZLETEKBEN

VASÉRT

MDK

Beck Judit festőművész

A TTIT Kossuth-klubjaban Beck Judit festőművész kiállitása.

Magyar Nemzet 1955.ápr.7.

Beck Judit festőművész

Ujjáépitès

Mosónő

Bányavidéki Vándorkiállitások katalógusa 1948

MDK

Beck Judit

"Csendélet", olajfestm.

Magyar művészhetek reprezentativ képzőművészeti kiállitás v.Ernst Múzeum.

Katalógus 1947 jan.4-26-ig.9.o.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Beck Judit
KORTÁRS
1962 12

1021

BECK JUDIT rajza

1912

mult emléke. — S mindebből az következik, hogy a nyugati modernség, életérzés, műalkotások — tartalmaznak olyan elemeket, amelyek önként kínálják magukat számunkra is.

Sokszor pedig joggal kínálják. Nem kell emlékeztetni, volt olyan időszak nálunk, mikor ellentmondásos, kényes problémákat nem igen szívesen taglaltunk, mikor behúnytuk szemünket a magunk valóságának látványa előtt, féltünk, mert félnünk kellett mindentől, ami szokatlan, váratlan és új. Vannak emberi kérdések, melyekkel nyugaton kéjjel vagy kínnal foglalkozik az irodalom, s az őszinteség, az etika mértékével egyenes arányban növekvő találati pontossággal. Hamis mitoszban éltünk, szabadon hagytunk területeket, s most, hogy széttekintünk, az elhanyagolt földeket művelik mások, a termést kellene begyűjteni. Nem biztos azonban, hogy jó az a termés. Magunknak kell vetnünk, hogy jót arassunk.

gyavas
lénkség
dult ár
vid pa
rök sz
lengik
nak bi
lehet pusztán
varrni. De ahol
élet, ott meglódul a jelzőrendszer is. Ennek elébe menni persze kötelesség. Nagyobb bátorság és több felelősség, a hivatás személyes elszántságú vállalása. Ez a mi modernségünk tartalma.

Kísérletező irodalom. Így szoktuk mondani. A kísérletezés azonban nem cél, csak eszköz. A kísérlet ugyan türelemre int, de nagy önfegyelemre, önkontrollra is. A mi modernségünk nem lehet másfajta, csak a kor igazi kérdéseire való őszinte válaszadás, ami azt is jelenti, hogy azokra a kérdésekre válaszoljunk, amelyeket mi látunk, s úgy feleljünk azokra, ahogy csak mi tudunk. Az eredményeink találkozhatnak, út-

Beck Judit festő M.D.K.

Füvei a Magyar tájak-magyar emberek c. ,Mé[illegible]
Vállal t pályázatára beérkezett alkotásokból rendezett kiállitáson

Raszters papirra festett égő szinü Csendélet

/sárvári/Budapest uj kiállitó terme a Kodnyánszky-terme.

A----t 1963. március 31.-9.1.

Beck Judit, festő MDG

Újszerű eljárással 15 képet festett

műanyaglapokra.

– : Ma hallottuk 4.

ESTI HIRLAP, Bp. 1961. okt. 18.

MDK

Beck Judit

B. Turchányi E.: Fiatal képzőművészek a Főv. Képtárban. Budapest 1947. jan. 15. 31.l.

MDK

Beck Judit

Önarckép, olajf.

I.Művészeti Kiáll.Kat.1946.Jul.7.-Jul.28.-i
9.lap

Beck Judit

MDK

Szerepelt a XIII. kerületi képzőművészek kiállitásán.

"Festő és modell"

Gyuris: "Angyalföldi Montparnasse"

SZERSZÁMGÉPIPAR 1964 jun. 8.

MDK

Beck Judit

"Csendélete"

szerepelt a "Magyar tájak - magyar emberek" c. kiállitáson.

/Sárvári/: Budapest uj kiállitóterme a Mednyánszky-terem.
Magyar Nemzet. 1963. márc. 31.

MDK

Beck Judit

"Csendélete"

szereplő a "Magyar tájak – magyar emberek"
c. kiállításon.

/Szerkesztő/: Budapest új kiállítóterme
a Medvánszky-téren.
Magyar Nemzet. 1963. márc. 31.

Beck Judit

var Hirdető
ÓFIGYELŐ
etőfi Sándor u. 17
3-296, 188-307

HÍRLAP
1958 NOV 9

„Kalotaszegi népi tánc" címmel fest képet Beck Judit festőművésznő a Magyar Állami Népi Együttesről.

(MTI Foto: Keleti felv.)

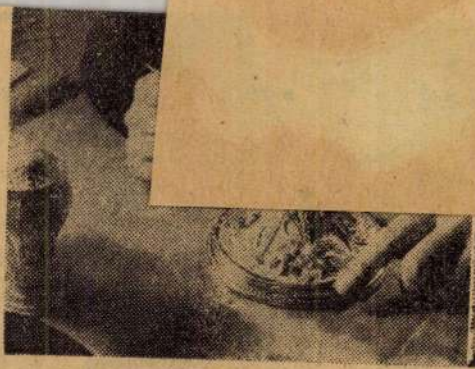

Aranykehely, aranyzongora

ELSŐ KÉP: 658 gramm súlyú, drágakövekkel díszített aranykehely — holland rendelésre készült.

MÁSODIK KÉP: aranyozott

A legszebb ötvösmunkák Mag
róben készülnek. Az arany
darabok ma már világszerte ísme
bemutatott tárgyakat aranyéremme
dára találtak.

A KÉPCSARNOK VÁLLALAT

meghívja Önt

BECK JUDIT

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK

MEGNYITÁSÁRA

1960. február 19-én délután 5 órakor

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:

PÓR BERTALAN

Kossuth-díjas festőművész

DERKOVITS GYULA TEREM, VI, LENIN KÖRÚT 63

Dr. Balázs Istvánné 660 m Főv. Ny. Ip. V. l. sz. tel.

MDK

Beck Judit

Dutka M.: Képzőművésznők kiállitása a Műcsarnokban.
Magyar Nemzet 1959. márc. 11. 7.l.

MDK

Beck Judit

Gózon Gyula szinművész.Pasztell 45x35

VI.Magyar Képzőművészeti Kiál itás.Műcsarnok.
1955.Kat. 24.l.

MDK

Beck Judit

Anya és gyermeke, repr.

Csendélet, repr.

Arckép, repr.

Pesti Napló képes mell. 1938. ápr. 3.

Beck Judit, [ ] 7Dk

A művéntelep tárlatán bemutatják legújabb műveit.

— : Kulturális napok Szentendrén 2.

ESTI HIRLAP, bp. 1962. máj. 21.

Beck Judit M.D.K.

Résztvett a kiállitáson

Madárka

/f.A./:XXIII. kerületi képzőművészek kiállítása

Magyar Nemzet 1964. május 28. 7.l.

Beck Judit

Pozlék (4 repró)

Nappilóp 1964, 5 nám. 786,-87 oldal

Beck Judit.

A Tamás Galéria kiállitásain szereplő.művész.

Bende J:
A Képzőm.vészeti egyesületek története,kézirat .

Beck Judit.

1938-ban a Tamás Galériában kiállitották müveit

Bende J:
A Képzőmüvészeti egyesületek története,kézirat.

Fénykép

Uj Magy.Képt.: 5682

Kerényiné

Beck Judit: Rákosi Mátyás.
J.l.j.: Beck Judit
festmény

Petrás foto

Fénykép.

Uj Magyar Képtár: 5925 Kerényiné

Beck Judit: Révai József.

MDK

Beck Judit

"Csendélet", olajfestm.

Magyar Művészhetek Reprezentativ Képzőm.
Kiall.1947.Jan.Ernst Múzeum.Kat. 9.1.

Negativ

Petrás: 357-358 Kerényiné

Beck Judit: Bartos Gyula - Tiborc/%Bánk-bán/

Negativ

Petrás: 355-356 Kerényiné

Beck Judit: Bihari József- Józsa./Fáklyaláng/

Negativ

Petrás: 353-354 Kerényiné

Beck Judit: Rátkai Márton - Polgármester
/Revizor/ festmény.

Negativ

Petrás Kerényiné

133 Beck Judit: Rátkai Márton - Revizor
rajz

134 " " Bartos Gyula - Tiborc
rajz

135 " " Bajor Gizi - Ármány és szerelem
rajz

136 " " Révai József /vázlat/

137 " " Somlai Artur /Tanulmányfejek/

138 " " Férfifej

139 " " Révai József /Vázlat/

Negativ

Petrás: 345

Kerényiné

Beck Judit: Rákosi Mátyás.

Negativ

Petrás: 612

Kerényiné

Beck Judit: Rákosi Mátyás
festmény

Negativ

Petrás: 37o

Keréntyiné

Beck Judit: Bartos Gyula - Tiborc /Bánk-bán/

Negativ

Petrás: 367-369 Kerényiné

Beck Judit: Major Tamás,mint Petruccio.

Beck Judit festő

„Szinészek szerepekben" c. a Thália Szinházban kiállítása nyílt

Szocialista Művészetért 1969 V. sz.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

MDK

Beck Judit festőm.

tanulmányok színészportrékhoz:

Básti Lajos - Képesitett kapitány /Volpone/ of.

Major Tamás - Tartuffe, of.

Műcs. kiáll. 1954. jun. Bényes A.terem.

MDK

Beck Judit festőm.

tanulmányok színészportrékhoz:

Pártos Erzsi - Öreg parasztasszony /Ljubov Jarovaja, of.

Műcs. kiáll. 1954. jun. Bényes A.terem.

MDK

Beck Judit festőm.

Tanulmányok színészekről, rajzok

Mücs. kiáll. 1954. jun. Fényes A.terem.

MDK

Beck Judit festőm.

tanulmányok színészportrékhoz:

Bartos Gyula arcképe, paszt.

Mészáros Ági - Katyerina/Vihar/, paszt.

Műcs. kiáll. 1954. jun. Bényes A. terem.

MDK

Bock Judit festőm.

tanulmányok színészportrékhoz:

Katyerin, paszt.

" "

Műcs.kiáll. 1954. jun. Fényes A.terem

MDK

Beck Judit festőm.

Tanulmányok színészportrékhoz:

Bartos Gyula - Tiborc /Bánk bán/

Ladomerszky Margit - Warrenné, of.

Műcs. kiáll. 1954. jun. Fényes A.terem.

MDK

Beck Judit festőm.

tanulmányok szinészportrékhoz:

Bihari József - Józsa /Fáklyaláng/

Műcs. kiáll. 1954. jun. Bényes A.terem.

MDK

Beck Judit festőm.

pasztellek:

Köd a Dunán

Munkásfej

Műcs.ki áll. 1954. jun. Fényes A.terem

MDK

Beck Judit festőm.

pasztellek:

Téli táj

Naplemente

Műcs.ki áll. 1954. jun. Fényes A.terem

MDK

Beck Judit festőm.

pasztellek:

Szentendre

Nyár

Mücs.ki áll. 1954. jun. Fényes A.terem

MNK

Beck Judit festőm.

pasztellek:

Korhadt fa

Január

Óbudai gyárak

Nlcc. kiáll. 1954.jun. Fényes A.terem.

MDK

Beck Judit festőm.

pasztellek:

Szüretelők

Szénaboglyák

Műcs. kiáll. 1954.jun. Fényes A.terem.

MDK

Beck Judit festőm.

pasztellek:

Őszi táj

Leányfalusi hegyek

Műcs. kiáll. 1954.jun. Fényes A.terem.

MDK

Beck Judit festőm.

pasztellek:

Óbuda,

Dunapart

Műcs. kiáll. 1954.jun. Fényes A.terem.

MDK

Bock Judit festőn.

pasztellek:

Virágzó gyümölcsfák

Cseresznyevirág

Műcs.ki áll. 1954. jun. Fényes A.terem

MDK

Beck Judit festőm.

pasztellek:

Munkában a daru

Koratavasz

Műcs.ki áll. 1954. jun. Fényes A.terem

MDK

Beck Judit festőm.

Füzfák a Duna partján, paszt.

Polisi hegyek, "

Szentendre,utca, "

Mücs.kiáll. 1954. jun. Fényes A.terem

MDK

Beck Judit festőm.

pasztellek:

Dunai táj

Tél a Dunán

Műcs.kiáll. 1954. jun. Fényes A.terem

MDK

Beck Judit festőm.

Csendélet, paszt.
Önarckép, "

Műcs.kiáll. 1954. jun. Fényes A.terem

MDK

Beck Judit festőm.

pasztellek:

Dunapart

Csendélet

Műcs.kiáll. 1954. jun. Fényes A.terem

MDK

Bock Judit festőm.

tanulmányok színészportrékhoz:

Corbaccio, paszt.

Képesitett kapitány, pasztl

Műcs.kiáll. 1954. jun. Fényes A.teren

MDK

Beck Judit festőm.

tanulmányok színészportrékhoz:

Warrenné hez, Ladomerszky Margit, paszt.

Műcs.kiáll. 1954. jun. Fényes A.terem

MDK

Beck Judit festőm.

Tanulmányok a Cérnagyárban, rajzok

Műcs. kiáll. 1954. jun. Fényes A.terem.

MDK

Beck Judit festőm.

Tanulmányok a Bölcsöde c. képhez, rajzok

Műcs. kiáll. 1954. jun. Fényes A.terem.

MDK

Beck Judit

Rajzai a magyar képzőművésznők Műcsarnok-beli kiállitásán.

Havas Lujza: Magyar képzőművésznők kiáll.-a.

Népszava 1958.márc. 12. 6.1.

B eck Judit festő M.D.K.

Szentendrén dolgozik

Alberti Mihály:Tornyai emlékkiállitás Szentendrén

Pest megyei Hirlap 1962. október 9. 5.l.

Bíró Judit

MDK

Rajza Tímár József

Korkép. 1960. 12. sz. 848. l

mdk

Beck Judit

rajza: Bessenyei Ferenc

Uj Irás, 1962. 4. sz. 383. l

MDK

Beck Judith, fwstöm.

Szentendrei piac. Olf.

v.Ernst Muz.- A Szocdem.Párt Képzöm.-nek Társaság és meghivott müvészek kiáll.-a. 1945.okt.13.-2 Kat.

MDK

Beck Judit

Cigánylány.

Nemz. Szal.-VI.Tavaszi Szalon. 1931 ápr. Kat.

BECK SCHWARZ ELZA

Esti ujság.
Margit-körutró. Szines szénrajz.
Buda. " "

KMT 1928.tav.kiáll.kat. 31.oldal

Beck Judit

MDK

Rajza (Mallási Zoltán)

Kortárs. 1967. 8. sz. aug. 1258. l.

MDK

G.Beck Judit
műve:

Szentendrei gyerekek.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója.1936.máj-jun. 38.1.

Beck Judit, festő MDh

Beck Ö. fülöp szobrászművén lánya, Major Tamás színművész felesége. A Zsinyi J. Ált. Leánygimnázium III.E. osztályának tanulói műterem látogatással egybekötött osztályfőnöki órát tartottak nála.
Megnézték Bartos Gyuláról Tibore szerepében készült portréját. – Az illegális Szabad Nép utolsó számának címoldalát Beck Judit tervezte.
– sá –: Tibore, az üvegpaletta és huszonhét kislány 2.l

ESTI HIRLAP, Bp. 1961. ápr. 29.

Beck Judit MDK

Anya gyermekével c.müvéért dijat kapott

Dijkiosztás a Nemz.Szalonban

Uj Magyarság 1935 máj.12.

Bécs Judit

MDK

Rajza: „Arcok a Hajnali tűz budapesti előadásáról"

Kortárs. 1961. 4. sz. ápr. 623. l.

Beck Judit

MDK.

Rajza (férfi)

Kortárs. 1961. 7. sz. ápr. 593. l.

Bécl Judit

MDK

Rajza: S. Quasimodo

Kortárs. 1961. 8. sz. aug. 305

Bech Judit

MDK

Rajza: Básti Lajos

Kortárs. 1961. 6. sz. jún. 946. l.

Bécl Judit

MDK

Rajza: Németh László

Kortárs. 1961. 6. sz. jún. 946. l.

Beck Judit

MDK

Rajza (kapából)

Korunk. 1962. 1. sz. jan. 152. l

PARASZTKÜLDÖTTEINK A BUDJONNÍJ-KOLHOZBAN

A Budjonnij-kolhozban aratásra készen állnak az önjáratú kombájnok. A Szovjetunióban járt magyar parasztküldöttség tagjai meglátogatták ezt a kolhozt is és figyelemmel vizsgálgatták a hatalmas gépeket, amelyek megkönnyítik a kolhozparasztok munkáját. A vendéglátók mindent részletesen elmagyaráztak küldötteinknek; ha az ötéves terv nyomán a mi falvainkba is megérkeznek az aratógépek, ismerjék már azokat.

VIRÁGZÓ, BOLDOG KOLHOZÉLET
a kietlen puszta helyén

Még csak néhány községben számoltak be a Szovjetunióban járt parasztküldöttség tagjai felejthetetlen tapasztalataikról, de máris megmutatkozik, hogy a falusi nép páratlan kíváncsisággal, őszinte érdeklődéssel fordul a szovjet mezőgazdaság, a szovjet nép élete felé. A dolgozó parasztság úgy tekint ránk, mint követeire, akiktől elvárja — és joggal várja el —, hogy a szemtanuk hűségével számoljunk be élményeinkről és tanulmányainkról. Dolgozó parasztságunk arra kíváncsi, milyen úton-módon, milyen munkamódszerrel, munkaszervezettel lehet elérni a termelésnek és a jólétnek azt a fokát, amelyen nem kell tartani a holnaptól, nem kell félni az öregkortól, a nehéz munkában való megrokkanástól. A falu népe tőlünk is hallani akarja, milyen gépekkel, milyen tudománnyal dolgozik, fejlődik a szocialista mezőgazdaság, a kolhozok rendje és milyen a szovjet ember, aki ezt a rendet fölépítette és napról-napra továbbfejleszti.

Bármerre jártunk a Szovjetunió területén, ahány kolhozban csak voltunk, mindenütt láttuk, hogy minden kolhozparasztnak *megvan* a saját tulajdonában lévő háza, megvan a házatáji gazdasága és gazdaságában tehetnei, birkái, disznai és aprójószága. Mindez persze csak mellékjövedelem.

A jövedelem

a kolhozmunkából ered. A *Sztálinról* elnevezett kolhoz, a *szalszki* pusztákon 5842 hektár földön gazdálkodik, 677 tagja van és arról nevezetes, hogy az elmult esztendőben *csak pénzbeli jövedelme 2,100.000 rubel volt.* Van saját villanytelepe, minden kolhozista házába be van vezetve a villany, mindenütt van rádió és a házak vízvezetékkel vannak ellátva. Hosszan lehetne csak elsorolni mindazokat a kulturális intézményeket, iskolákat, napközi otthonokat stb., amelyek a kolhoz lakóinak kulturális és szociális igényeit elégítik ki. Igaz: a Sztálinról elnevezett kolhoz a legfejlettebb kolhozok közül való, amelynek híre és neve az egész Szovjetunióban ismeretes.

Emellett egy másik, kevésbé fejlett és kevésbé ismert kolhozról is akarok pár szót elmondani. Ez a *Budjonnijról* elnevezett kolhoz, amely *27 család* földjének önkéntes összeadásából 1930 februárjában alakult meg. A 27 családban 116 felnőtt ember volt, tulajdonukban pedig 63 szarvasmarha, 59 ló, 70 juh és *308 hektár* vetésterület.

A környék általában igen aszályos volt, a föld termésátlaga pedig igen alacsony. Mégis ez a kolhoz ma sokkal gazdagabb, nagyobb területen gazdálkodik, mint a megalakuláskor. Ma *396 gazdaság* egyesül benne és már 702 darab marhájuk, 422 sertésük, 238 lovuk és 4200 juhuk van. Bevetett területük *2807 hektár*, azonkívül van kertjük, erdejük és 802 hektár fekete ugar. Ezek a számok mutatják a kolhozgazdaság nagyarányú megnövekedését. De a kolhoz közös használatban levő földje és jószágállománya mellett minden családnak megvan a saját tehene, disznaja, baromfija és a maga kis házkörüli gazdasága is.

Jelenlegi tervükbe felvették, hogy azt az erdősítési tervet, melyet 1960-ra kellene végrehajtani, már *1952-ben megvalósítják* és így 130 hektár lesz az összes erdőövezetük. Azonkívül 57 hektár gyümölcsöst és 25 hektár szőlőt akarnak 1952-ben létesíteni. Ugyanakkor termésátlagukat jelentősen akarják növelni. *Minden házba villanyt és telefont fognak bevezetni, két gyermekkertet és otthont,* azonkívül 70 ember részére *üdülőt* létesítenek 1950-re.

Ezek a számok bizonyítékai annak, hogy még a kevésbé fejlett kolhozok parasztsága is tudatában van annak, hogy a kolhozok nagyfokú gazdasági megerősödése következtében az anyagi és kulturális jólét nagymértékben növelhető. Pedig már eddig is igen nagy haladást tettek kulturális téren is.

Van saját mozijuk,

melyben hangos filmeket mutatnak be, előadásokat tartanak, állattenyésztési és mezőgazdasági *tanfolyamokat szerveznek.* Minden gyermek a kolhoz iskolájába jár. A kolhoznak *saját agronómusa, állattenyésztő szakembere és állatorvosa van.* Van továbbá saját egészségháza, fogyasztási szövetkezete és még ebben az esztendőben *téglagyárat* is fognak építeni.

Ezeknek az adatoknak az értékeléséhez tudnunk kell, hogy annak a vidéknek évi átlagos csapadékmennyisége *220—280 milliméter.* Nálunk a Tiszántúl legaszályosabb vidékein is *4—500 milliméter* a legkevesebb évi csapadék-átlag és mégis jóval kevesebbet termelünk, mint a szalszki puszták kolhozistái.

Hogyan tudták ezt a kiváló eredményt elérni a Budjonnij-kolhoz parasztjai? Úgy, hogy kitartó, szívós, következetes, tervszerű munkájuk árán a kolhozisták, a szovjet emberek *a lakatlan és műveletlen pusztaságban virágzó mezőgazdaságot teremtettek.* Az erdősávok segítségével megfékezték a szelek járását, lekötötték a futóhomokot, a gépállomások korszerű talajművelő eszközeivel pedig nagyszerűen sikerült a földet úgy megmunkálniok, hogy abban a kevés csapadékot el tudják raktározni a kultúrnövényzet részére és sikerült a földet úgy megművelniök, hogy a kultúrnövényzet között idegen növényzet, kártevő gaz ne szívja el az életadó nedvességet. Kiirtották a gyomokat,

megfékezték a mostoha természetet

és ma a kietlen pusztaság helyén művelt, tíz vagy húsz méter széles erdőövezetekkel átszelt *termékeny földterületek terülnek el* s amerre a szem ellát végtelen rónákon hatalmas búzatáblák kalászait ringatják a szelek. A legelőterület se sivár kietlen pusztaság, hanem évelő fűvel bevetett gazdag növényzetű, *dús, füves puszta,* ahol a kolhoz csordái, ménesei, juhnyájai legelnek. És mindezt a kietlen vad szalszki pusztákon teremtették meg a szovjet emberek a maguk hősi erőfeszítésével, jövőbe vetett szilárd meggyőződésükkel.

Ilyen kitartó, szívós munkát csak olyan nép végezhet, amelyik mentes minden elnyomástól, tudatos építője a biztos jövőjének, amelynek parasztsága egyre inkább azonosul a vezető munkásosztállyal.

Ebben a harcban, ebben a munkában a szovjetemberek azért tudtak győzni, mert a harcot, a munkát a *nagy Bolsevik Párt,* a Szovjetunió Kommunista Pártja vezette. Az a Bolsevik Párt, amelynek élén az egész világ dolgozóinak nagy tanítómestere és a Szovjetunió népeinek bölcs vezére, *Sztálin* elvtárs áll. A sztálini tervek, amelyeknek végrehajtására a Szovjetunió népei minden erejüket latba vetve dolgoznak, biztosítják a szovjet nép további diadalmas fejlődését.

Mi, a magyar dolgozó nép, a dolgozó parasztság küldöttei a nagy szovjet néptől *hősi önfeláldozást, szívós, kitartó eredményes munkát, szilárd és megingathatatlan meggyőződést* tanulhatunk. Megtanultuk tapasztalatból is megismertük az igazságot, hogy

dolgozó parasztságunk felemelkedésének egyetlen útja

az önkéntes elhatározáson alapuló szövetkezés, a *föld társas megmunkálása.* A mi mezőgazdaságunk nem tart ott a fejlődésben, ahol a szovjet mezőgazdaság. Dolgozó parasztságunk jelentős része még nem győződött meg a szövetkezés helyességéről. De a Szovjetunióban szerzett tapasztalatok ismertetése és feltárása mégis nagy lépéssel viszi előre a falu dolgozóit, a magyar mezőgazdaságot a fejlődés útján.

Erdei Mihály

— **Munkaversenyre hívták ki a Budapest Nyomda NV dolgozói a Szikra NV I. telepének dolgozóit. A párosverseny szerződését a Budapest Nyomda NV termelési értekezletén ismertették. A verseny július 1-től december 1-ig tart.**

Csütörtöktől: Főszereplők: DORONXIN SZAGAL GELC

A NAGY MÉRKŐZÉS
(Boxolók)

Vidám film szovjet boxolókról, akik a sportban is a haza dicsőségéért küzdenek.

Royal Apollo — Fórum — Lloyd — Átrium — Alfa — Adria — Táncsics — Kispest — Pesterzsébet — Ujpest.

HARC A SINEKÉRT

Francia vasutasok győzelmes ellenállása a német megszállók ellen.

Uránia Décsi
Omniában fotokiállítás is!

A Magyar Szállítómunkások Szakszervezetének távirata a sztrájkoló angol dokkmunkásokhoz

A Magyar Szállítómunkások Szakszervezete táviratot intézett az angol szállítómunkások szakszervezetéhez:

„A magyar szállító- és rakodómunkások tudomást szerezve elszánt harcotokról, amelyet a nagyobb darab kenyérért, családotok jobb életéért folytattok, munkástestvéri üdvözletét küldik és biztosítanak benneteket együttérzésükről, szolidaritásukról. A magyar szállítómunkások kívánják, hogy jogos követeléseitekért indított harcotok győzelemmel végződjék.

A magyar munkások mindig nagy figyelemmel kísérték az angol munkásosztály helyzetét. Tudjuk, hogy az angol dolgozók mindent elkövetnek a nemzetközi munkásmozgalom egységének erősítéséért. Harcotok sikeréhez küldjük proletár-testvéri üdvözletünket.

Magyar Szállítómunkások Szakszervezetének Központi Vezetősége.

A Petőfi-centenáriumi ünnepségek pontos sorrendje

Július 30-án délután ünnepségek lesznek az üzemekben. Július 30-án este 8 órakor Petőfi-ünnepség lesz a Városi Színházban.

Július 31-én délután 6 órakor az Iró-Szövetség rendez ünnepséget; ugyancsak 31-én este 8 órakor a MINSZ rendez ünnepségeket. Július 31-én délelőtt fél 11 órakor a tömegszervezetek tartanak ünnepséget a Petőfi-szobornál és aznap fél 1 órakor nyílik meg a Petőfi kiállítás.

Július 31-én délelőtt vidéken is rendeznek ünnepségeket.

A gyarmati ifjúság támogatásával, munkaversenyekkel, a Szovjetunió iránti szeretet elmélyítésével
készül a népi demokráciák ifjúsága a VIT-re

A népi demokráciák ifjúsága hatalmas előkészületeket tesz, hogy méltóképpen képviseltesse magát a VIT-en. A *lengyel* ifjúság a Lengyel Ifjúsági Szövetség megalakulásának első évfordulójára, július 22-ikére nagyszabású ünnepségeket rendez. Ezt az ünnepséget is a VIT-re való előkészületek szolgálatába állították. Az Ifjúsági Szövetség az ünnepségre kiadott kiáltványában ismertette az ifjúság egy év alatt elért eredményeit és a jövő feladatait. A kiáltvány rámutat arra, hogy a világbékéért és a gyarmati népek nemzeti és szociális felszabadulásáért folyó harc — az egész haladó emberiség küzdelme a jobb jövőért. Felszólítja a munkás- és parasztifjakat, valamint a diákokat, hogy fokozott erővel dolgozzanak a szocializmus építésén. *Savicki,* a VIT-re utazó lengyel küldöttség egyik vezetője közölte, hogy gyűjtést indítottak *35 spanyol ifjú* budapesti utazási költségeinek fedezésére. A lengyel ifjúság *650 tagú küldöttséggel* vesz részt a VIT-en. Az ének- és táncegyüttesek szorgalmasan gyakorolnak és a Főiskolai Világbajnokságokon résztvevő lengyel ifjak rövidesen edzőtáborba vonulnak.

A *román* ifjúság készülődésének középpontjában az ifjúmunkások által elindított *munkaverseny* áll. A *prahovai* vasipari üzemeknél új ifjúmunkásbrigád alakult, amely elvállalta, hogy *35 százalékkal túlszárnyalja* a munkatervet. A bukaresti *Vörös Grinica* üzemben, *Vajdahunyadon* és a *bányavidékeken* az ifjúsági brigádok megfogadták, hogy júliusban *megkétszerezik termelésüket.* A *Vasile Roaita* gépgyár ifjúmunkásai még júliusban elkészítik *az első tipus-kombájnt.* Az egyik bukaresti nagyvállalat ifjúmunkásai elvállalták, hogy az Ifjúsági Világkongresszus napjáig 72 ifjút szerveznek be az állandó tapasztalatcserébe és a szaktanfolyamok hallgatására.

A *Csehszlovák Ifjúsági Szövetség* elnöke, *Hejzlár,* a Szövetség Központi Bizottságához előterjesztett jelentésében hangoztatta, hogy a VIT előkészületeit a csehszlovák ifjúság felhasználja *a Szovjetunió iránti szeretet és az internacionalizmus szellemének elmélyítésére. Toskov,* a *Bolgár Ifjúság Népi Szövetségének* elnöke hangoztatta, hogy a bolgár ifjúság a VIT-en az egész világ demokratikus ifjúságával együtt emeli majd fel szavát *a béke védelmében, az imperialista háborús uszítók ellen.*

Dimitrov elvtársról emlékezik meg a „Tartós békéért, népi demokráciáért" legújabb száma
Szeptember 15-től hetilap lesz a Tájékoztató Iroda folyóirata

Megjelent magyarul a *„Tartós békéért, népi demokráciáért"* című folyóirat legújabb (14.) száma. A lap első oldalait *Dimitrov* elvtárs emlékének szenteli. Ragyogóan jellemzi a nagy forradalmár harcos alakját, meg nem alkuvó törhetetlen egyéniségét, a marxi-lenini-sztálini tanításokhoz való következetes hűségét. Különösen kiemeli, hogy Dimitrov elvtárs a nemzetközi munkásosztály élvonalában küzdött a fasizmus elleni harcban a haladásért, békéért, a szocializmus megvalósításáért, a reakció, a háborús uszítók, az imperialista gyujtogatók ellen. Rámutat arra, hogy Dimitrov elvtárs harcos élete nagy példája a Szovjetunió iránti lángoló szeretetnek, a marxi-lenini-sztálini tanítások következetes megvalósításának, a mindenfajta árulók, opportunisták és elhajlók elleni könyörtelen küzdelemnek.

A lap közli ezután *Cservenkov* elvtársnak, a *Bolgár Kommunista Párt Központi Bizottsága,* a *Bolgár Népi Köztársaság kormánya* és a *Bolgár Hazafias Arcvonal* nevében mondott nagy gyászbeszédét. A beszéd a Bolgár Kommunista Párt esküje volt nagy vezérének és tanítójának ravatala előtt. Teljes terjedelmében közli a folyóirat *Vorosilov* elvtársnak, a SZK(b)P Politikai Bizottsága tagjának és a Szovjetunió helyettes miniszterelnökének Dimitrov elvtárs ravatala előtt mondott beszédét és részletes kivonatokban ismerteti a többi kommunista és munkáspárt képviselői nek: Maurice *Thorez,* Gerő Ernő *Vasile Luca,* Wilhelm *Pieck,* Luigi *Longo,* Nikosz *Parcalidisz* és Roman *Zambrowsky* elvtársak beszédét.

A Dimitrov elvtárs emlékének szánt oldalakon kívül a folyóirat ebben a számában teljes terjedelmében közli *Mao-Ce-Tung* elvtársnak, a *Kinai Kommunista Párt Központi Vezetősége* elnökének cikkét *„A népi demokrácia diktatúrája"* címmel.

Arturo *Colobi,* az *Olasz Kommunista Párt Központi Bizottságának* tagja cikkében elemzi azokat a feltételeket, amelyek lehetővé tették, az olasz mezőgazdasági munkások győzelmét a kizsákmányoló földbirtokosokkal szemben.

„A Tito-klikk kiirtja Jugoszláviában a kommunistákat" címmel Pere *Popivoda* elvtárs megrázó adatokat közöl arról az aljas és gaz irtóháborúról, amelyet Tito bandája a Szovjetunióhoz és a marxizmus-leninizmushoz hű kommunisták ellen folytat. Az üldözések és gyilkosságok végrehajtásának főszervezője *Rankovics,* a véreskezű „belügyminiszter", aki a Gestapót is túlszárnyaló kegyetlenséggel üldöz minden igaz kommunistát. Ennek ellenére a jugoszláv kommunisták ezrei tevékenykednek, soraikat történelmi feladatokra szervezik: a Tito-banda megdöntésére, a jugoszláv nép felszabadítására és arra, hogy a felszabadult, áruló bitorlóitól megszabadított Jugoszláviát visszavezessék a szabad és demokratikus népek nagy családjába.

Harry *Pollit* elvtárs, az *Angol Kommunista Párt* főtitkára *„Anglia a válság küszöbén"* című cikkében rámutat: a jobboldali munkásárulók propagandája ma már nem tudja leplezni azt a tényt, hogy a válság elérte Angliát. A válságból nincs más kiút, csak az Angol Kommunista Párt által javasolt politika: szakítás az imperialista háborús uszítással és a dollár-imperializmus kiszolgálásával, szoros kapcsolat a Szovjetunióval, a népi Kínával és a népi demokratikus országokkal.

Di *Vittorio* elvtárs, a *Szakszervezeti Világszövetség* elnöke cikkében a II. Világkongresszus történelmi jelentőségét elemzi. A „Tartós békéért, népi demokráciáért" ezenkívül közli a milánói kongresszus történelmi jelentőségű kiáltványát, amelyet a záróülésen fogadtak el a munkások demokratikus jogainak és gazdasági érdekeinek védelmében, a munkásosztály egységének megszilárdításáért.

A folyóiratot számos fontos cikk és hír egészíti ki, amelyek gyakorlati tapasztalatokat közölnek az egyes pártok munkájából és az állami munka gyakorlatából. A lap kiadóhivatala végül közli az olvasókkal, hogy 1949 szeptember 15-től kezdve a „Tartós békéért, népi demokráciáért" hetenként jelenik meg.

BÁBJÁTÉK *a Balaton mellett*

Délután öt ó rakor kezdődik az előadás — papiron. (Nevezetesen azon a papiron, amely Keszthelyen, a Hullám-szálloda előtti fára rajzszögezve hirdeti, hogy a Szaktanács kultúrautója ideérkezett, a bábjátékelőadásra szeretettel meghív kicsit és nagyot egyaránt.) A valóságban már abban a pillanatban megkezdődött, amikor az autóról leugráltak a művészek és leemelték a deszkákat, színesre festett ponyvákat, — a bábszínház alkatrészeit.

Nemcsak azért kezdődött meg, mert a művészek cölöpöt vernek, fúrnak, faragnak, a ponyvamögötti székeken babákat és furnirlemezházakat helyeznek el, — hanem azért, mert már délelőtt tizenegy óra óta özönlik a közönség. Nyolc-tíz esztendő körüli srácok kisöccsüket és hugukat rángatva, lélekszakadva igyekeznek a bábszínház felé, úttörőnyakkendős, kerekképű csemeték ácsorognak a tűző napon, megfeledkeznek ebédről, Balatonról.

A legtöbben szakszerű magyarázatokkal kísérik a látnivalót. „Azt oda felerősítik... a bácsi bemegy mögé... mozgatja... és akkor a Pató Pált, a komisz kulákot jól megkergeti a Bolhás kutya." „Nem is mozgatják... magától mozog.." — bátortalankodik egy pöttömnyi kislány. „Dehogyis", — hurogják le, — „ezt emberek csinálják... Pestről küldték nekünk." „Kik?" „A kommunisták" — felelik nyolcan is egyszerre. „Nem is igaz, az emendéesz, amiben az én mamám is benne van". „Mit gondoltok, régen is volt bábjáték a gyerekeknek?" — kérdi a körülállókat a bábszínház egyik vezetője. „Dehogyis volt" — siet a válasszal egy nyolcév körüli kisfiú, aki a rekkenő melegben sem veszi le a kék úttörőnyakkendőt. (Gyors interju: Konta Gáspárnak hívják, apja szerelő a győri vagongyárban.) „Most azért van, mert most új világ van."

Új világ, bizony! Konta Gáspár se nyaralna itt különben. És itt, a Hullám-szállodában, meg a szomszédjában, a Balaton-szállóban sem üdülnének napi nyolc forintért a vasasok, még textilesek, meg vegyipariak, meg mind, mind a többi dolgozók és nem lenne itt az ózdiak üdülője, meg a pedagógusoké, a Park-szálló gyönyörű épülete nem lenne úttörő gyerekek nevetésétől hangos, és a Georgikon falai között nem a szabad magyar föld jövendő művelői tanulnának. Csak úgy özönlenek új és új gyerek-rajok.

Felületes szemlélő azt hinné, hogy ezek a gyerekek még sohasem láttak ilyen csodát. Szó sincs róla. Éppen azért izgulnak annyira, mert régi és kedves ismerősöket fognak viszontlátni. Traktor Ferkét, Okos Katát, meg az élmunkást, akik egész biztosan legyőzik ma is a pletykás Szatyornét, a kulák Pató Pált és a kövér uzsorást. „És majd kijön a Meserontó Vince is és majd azt akarja, hogy kergessenek el minket, mert mi proligyerekek vagyunk és nekünk nem jár színház, de az elvtársak nem fogják engedni" — magyarázza izgalomtól elfuló hangon egy copfos kislány. „És a végén öt fogja megharapni a Bolhás kutya és megcsipni a kakas és megszurni a tüskével a sündisznó" — ragyog fel Takács Janika, budapesti kisfiú képe. „Én tudom, mert május elsején is elkergették a Meserontót." „És ha most nem sikerül?" — vetjük közbe. „Az nem lehet, hiszen mi győzünk" — feleli magabiztosan.

Ez a „Mi győzünk" a bábjáték igazi értelme és ereje. Nem csak Okos Kata harcol a nagyszájú Szatyorné ellen, nem csak Traktor Ferke védi mindnyájunk kenyerét a gonosz kulák ellen, nem csak Elmunkás Jani veri el a dagadthasú tőkést, harcol, kiabál, izgul az egész nézőtér. A gyereksereg lépésről-lépésre előbbre rukkol, egyszerre csak ott áll mind, egészen elöl a színpad körül, megmutatja Traktor Ferkének, hogy hová ásta el a gonosz kulák a búzát, leleplezi Szatyorné és az uzsorás üzelmeit, de a világért el nem árulná Elmunkás Janit, vagy Okos Katát. „Most belököm a kutba Traktor Ferkét" — vigyorog a gonosz kulák, „ugye igazam van gyerekek" — „Dehogyis van igazad" „Nem igaz" „Majd adunk mi neked" „Téged lökjek be a kutba" — kiabálják mindenfelől.

Olyan hálás, olyan boldog, olyan mesére, tudásra, kultúrára éhes ez a gyereksereg! Es ugyanolyan hálás, boldog és kultúrára éhes az a sok felnőtt is, akik a gyereksereggel együtt tapsolják, izgulják végig a darabot. Eszre sem veszik, hogy a mikrofón bizony rossz, folyton „bedöglik" és akkor ugyancsak hegyezhetik a fülüket, hogy halljanak valamit... megbocsátják azt is, hogy a műsor sem egész friss, — némelyik darabot háromszor is eljátszanak egy hónapon belül egy-egy faluban...

A bábjáték közönsége

De éppen azért, mert a közönség így is tapsol és énekszóval, harsány „jöjjetek el máskor is". „igazán, gyertek el vasárnap is" kiáltásokkal búcsúzik tőlük, — javítani kell az apró hibákon. Igényesen megírt, szép darabokat, kifogástalan előadásban kell bemutatni. Megérdemli a közönség is és megérdemli ezt maga a bábszínjátszás is, — amely néhány hónap alatt falun és városon, felnőttnek, gyereknek jó barátja és jó tanítója lett.

Fehér Klára

PETŐFI
A SZOVJET NÉP KEDVES KÖLTŐJE
Kegyelettel emlékeznek meg a Petőfi-centenáriumról a Szovjetunióban

Petőfi Sándor halálának századik évfordulójáról nagyszabású ünnepségekkel emlékezik meg a magyar nép, de szeretettel gondol a magyar szabadságharc nagy költőjére a szovjet nép is. Moszkvai jelentés szerint a Szovjetunióban is kegyeletes ünnepséget rendeznek a centenárium alkalmából.

A Szabad Nép legutóbbi számában megemlékeztünk a multszázadi első orosznyelvű Petőfi-fordítások keletkezéséről. Ezek a műfordítások még mind a német nyelv közvetítésével készültek. Az első, eredetiből átültetett orosz Petőfi-fordításokért 1936-ban Anna *Krasznova* és *Hidas* Antal indított mozgalmat. A munkát több évre tervezték és valóban több évig is tartott. Megzavarta és félbeszakította a gyalázatos fasiszta támadás, de már a *háború alatt* az Ural-vidéki *Krasznoufimszk*-ban kiadtak egy kis kötetnyi válogatott Petőfi-verset.

Az első százezerpéldányos orosznyelvű Petőfi-kiadás

Igazán azonban a háború után vett lendületet a kezdeményezés. A legnagyobb költők: *Tyihonov, Inber, Martinov, Levik, Csukovszkij* és mások vállalkoztak nagy lelkesedéssel a munkára. A *Pravda* kiadásában, az *Ogonyok-könyvtár* egyik köteteként hamarosan *százezer példányban* jelent meg Petőfi Sándor válogatott verseinek kis kiadása.

A fordítás művészi munkáját rendkívüli gonddal és alapossággal végezték. A fordítás vázlatának elkészülte után a költők újra megbeszéltek *minden sort, minden kifejezést.* Egy-egy versfordítás néha *hetekig tartott.* Az eredmény nem is maradt el: Petőfi, amellett, hogy megtartotta minden magyar, nemzeti-népi sajátosságát, *a szovjet nép kedves költőjévé vált.*

Petőfi a moszkvai rádióban

A mult évben elkészült a válogatott versek *nagy kiadása* is. Az Állami Szépirodalmi Könyvkiadónál jelent meg, mintegy 400 oldalon. A kötet Petőfi lírai és forradalmi költészete mellett megismerteti Petőfi legjava elbeszélő költeményeit, leveleit és naplójegyzeteit is. Igazán széles körben ez a kiadás ismertette meg a szovjet néppel legnagyobb költőnket. 1948-ban még egy kisebb Petőfi-kötet is megjelent, százezer példányban.

Állandóan szerepel Petőfi költészete *a szovjet rádió központi állomásának műsorán* is. Minden egyes adás után *a rádióhallgatók leveleinek százai* érkeznek a rádióhoz, *köszönetüket és elismerésüket* fejezve ki. A levelek legtöbbször azzal végződnek, hogy ismertessen a rádió *más magyar költőket is: „Az a nép, amely Petőfit adta, bizonyára adott más nagy költőket is, akiket nekünk, szovjet embereknek meg kell ismernünk"* — írják.

Az orosznyelvű Petőfi-fordítás megjelenésével elkezdődött Petőfi verseinek más szovjet népek nyelvére való átültetése is, úgy hogy ma már a hatalmas szovjet ország sokmilliós népe olvashatja anyanyelvén, nemcsak oroszul, hanem *ukránul, örményül és mások nyelvén* lánglelkű költőnk műveit.

Petőfi költészete azonban nemcsak önmagáért szólott, hanem megnyitotta az utat a Szovjetunióban korának költőtársai és a magyar költészet előtt is. Így született meg *Csokonai Vitéz Mihály* „Lilla-dalainak" gyönyörű orosznyelvű kiadása, s így indult el a megvalósulás útján a magyar költészet orosznyelvű *nagy antológiája.*

Harc egy Petőfi-kiadás körül

Az olvasó, aki ma örömmel lapozgat Petőfi összes műveiben, azt hiszi, hogy ilyen gyüjtemény valahogy magától áll össze. Nem is sejti, hogy a könyv régi Petőfi-rajongók és szorgalmas kutatók közreműködésén kívül politikai küzdelmek, túlzás nélkül mondhatjuk: osztályharc gyümölcse.

Nincs itt hely arra, hogy részletesen elbeszéljük azt a kalandos történetet, amelyen át Petőfi műve „eljutott odáig", hogy ma már többé-kevésbbé teljes és megbízható szöveggel kerül a magyar olvasó elé. Elég itt annyi, hogy megkísérelték meghamisítani, megcsonkítani és elkobozni, s *csak halála után egy teljes negyedszázaddal, 1874-ben merült fel először a gondolat, hogy itt van végre az ideje egy teljes Petőfi-kiadásnak.* S épp ennek kapcsán történt az a

kinos eset,

amelyről ma már csak egy-két szakember tud, de amely olyan jellemző és tanulságos, hogy megérdemli a felelevenítését.

Az *Athenaeum* könyvkiadó-társulat megszerezve a költő műveinek kiadási jogát, 1873-ban elhatározta, hogy összegyüjti és egy lehetőleg teljes és díszes kiadásban bocsátja közre Petőfi költeményeit. A szerkesztéssel kissé különös módon, de aligha véletlenül, *Greguss* Ágostot, a tekintélyes esztétikust bízta meg, akiről közismert volt, hogy a negyvenes években bántóan értetlen bírálatot írt Petőfiről. Igaz, hogy Greguss utóbb némileg jóvátette tévedését: 1848-ban ő is forradalmár lett és dicsőítő-verset is intézett a költőhöz. De az elvi szilárdság, úgy látszik, nem tartozott a tudós esztétikus erényei közé, mert a forradalom bukása után ismét „lehiggadt", még pedig olyan mértékben, hogy mint látni fogjuk, Petőfiből is higgadt, illedelmes, királyhű költőt próbált faragni. 1874 júniusában az Athenaeum című folyóiratban közzétette a sajtó alatt lévő díszkiadáshoz írt előszavát, amelynek elveit nyilvánvalóan az Athenaeum-társulat egész vezetősége s Greguss barátai, a *Kisfaludy-Társaság* és *Akadémia* író előkelőségei is helyeselték. Az előszóban Greguss kifejti, hogy *a józlés kedvéért néhány szót kihagyott Petőfiből,* mint például az *Elet vagy halál* című költeményéből a „tetvek" szót, a még érvényes 1848-i sajtótörvénynek hódolva pedig *teljesen mellőzött hét Petőfi-verset, s tizenegy darabból sorokat, sőt egész versszakokat kihúzott.* Igy kihagyta *A királyok ellen, A királyokhoz, Készülj hazám!, A király s a hóhér, Ausztria, Itt a nyilam, mibe lőjjem?,* és *Akasszátok fel a királyokat* c. költeményeket. Kis híjja, hogy a költők királyából királyok költője nem lett a kezén. Miért járt el igy Greguss? Az előszó szerint nem gyávaságból. Hiszen nem büntették volna meg, fejtegeti, a versek közléséért, vagy ha igen, legfeljebb a mártírság szép koszorúját viselhetné. (Csak arról nem beszél, hogy e szép koszorúval nem ülhetne többé egyetemi katedráján.) Hogy nem gyávaságból hagyta ki a verseket, azzal igyekszik bizonyítani, hogy le merte közölni az *Apostolt,* pedig „ez a királygyilkosság apotheozisa". Mulatságosan magyarázza, hogy miért közölte éppen ezt. Mert „nem sikerült apotheozis", hiszen „erkölcsi képtelenség dicsőítése nem sikerülhet". Azaz *az Apostolt azért tette közzé, mert — rossz s így hatástalan versnek tartotta.* A felsorolt versek mellőzésével pedig *„Hódoltam,* írja, *a törvény ama pontjainak, melyek a magyar király és családja megsértését tiltják.* Hozzáteszem, hogy amit ez alapon a gyüjteményből kihagytam, politikai rövidlátásunk, fegyelmezetlen szellemünk és zilált viszonyaink közepett tanácsosabbnak láttam volna kihagyni még az esetben is, ha a törvény rá nem kötelez... tartózkodván oly érzelmek terjesztésétől, melyek a magyar nemzet ragaszkodását a magyar királyhoz csökkenthetik".

Hogy a verseket minden törvényes következmény nélkül valóban közölhette volna, csakhamar be is bizonyította az *Otthon* című folyóirat, mely ugyanebben az évben megtámadta Gregusst és közzétette a kihagyott költeményeket s a megcsonkított versek teljes szövegét. De ez a támadás is jellemző a korra, mely legjobb esetben úgy glorifikálta Petőfit, hogy

pusztán irodalmi jelentőséget

tulajdonított neki. „Ma már helyreállt a béke nemzet és uralkodó család közt — írja az Otthon vezércikke —, s *kinek jutna eszébe* Petőfi Sándor forradalmi költeményeivel bujtogatni, lázítani? Senki oly balgatag nem lenne. *Történeti és irodalmi emlékek már azok,* amelyeket megőrizni int a háladatosság költőnk iránt." „Ma már forradalmi dalai, haragos lelkének villámlásai, miként maga elkeresztelt, *erejüket és élüket, romboló hatásukat nélkülözik.* S így van ez jól. Ma már csak történeti és irodalmi emlékek." Nem könnyű eldönteni, mi volt tiszteletlenebb Petőfivel szemben: Greguss borzongása-e, amely fátylat borittatott vele Petőfi forradalmiságára, vagy e védelemben rejlő öntudatlan kicsinylés... Az Athenaeum *a támadások hatása alatt mégis kénytelen volt megsemmisíteni a sajtó alatt levő díszkiadást. Ujat készíttet helyette, s ezt, ismét aligha véletlen választással, Gyulaira bízza.* A *Hadnagy uram* egykori költője ugyanis ekkor már egyike a legbuzgóbb 67-eseknek, s így ha az országos felháborodás hatása alatt be is iktat hármat a kihagyott versek közül, még mindig mellőzi *A királyok ellen, Ausztria, Itt a nyilam, Akasszátok fel a királyokat* című verseket, megcsonkítja a *Kont és társai, Az erdélyi hadsereg, Péter bátya, Föl a szent háborúra* című költeményeket.

Nem egészen érdektelen a botrányos Greguss-féle kiadás további története sem. E kiadás, mint említettem, nem került forgalomba, egyetlen megmaradt példányát Gyulai Pál tette el magának. Irodalomtörténetírásunk pedig teljesen elhallgatja az esetet. *Szinnyei* József 14 kötetes nagy életrajzgyüjteménye, mely minden magyar irodalomtörténeti kutatás kiindulópontja, Greguss címszó alatt épp úgy hallgat róla, mint ahogy elsikkasztja a Petőfi-kiadások felsorolásánál is. A *„Nagy-Pintér"* sem tesz róla említést. Elhallgatják *Beöthy* Zsolt és *Bánóczi* József Greguss-emlékbeszédei is. Pedig Petőfi utóéletének egyik tanulságos dokumentuma. Hallgatnak róla, mint a család szokott a szégyenről. Ha az első tudományos Petőfi-kiadás szerkesztője, *Havas Adolf* 1892-ben nem ad hírt róla (I. 395—8. l.), úgy elvész az emléke az 1874-i hírlapok betűrengetegében, hogy legföljebb véletlen vethette volna felszínre.

Komlós Aladár

Új barátunk és harcostársunk:
A LENGYEL FILM

Megváltozik a világ arca — a kultúrában is. Különösen észrevehető ez a nemzetközi filméletben, ahol *a szovjetfilm egyre növekvő térhódítása* óta az amerikai film és általában a polgári film évtizedes „hegemóniáját" a haladó filmgyártásé váltja fel. Az imperialisták természetesen kétségbeesetten védekeznek a szovjet film térhódítása ellen, de a dolgozó tömegek a világon mindenütt kiábrándultak már a hollywoodi filmkotyvalékokból és vágyakoznak az után a merőben új, a népről és a néphez szóló igaz szocialista kultúra iránt, amit a szovjet film jelent.

A szovjet film ma már nem áll egyedül az új kulturáért vívott küzdelemben. A felszabadított népi demokráciákban kommunista írók és filmrendezők, demokratikus művészek százai és százai nemcsak tanulják, hanem nemzeti filmgyártásukban alkalmazzák a szovjet filmművészet harmincéves tapasztalatait s az eredmény meglátszik a „nemzetközi filmpiacon" is. A magyar, csehszlovák és lengyel filmek ma már komoly versenytársat jelentenek a nyugati burzsoá filmgyártásnak. A lengyelországi studiókban készült Auschwitz-film, az „Utolsó állomás" és a varsói gettó hősi harcáról hírt adó „Égő város" számos nyugati országban is tízmilliókat győzött meg — politikai tartalmán kívül — arról is, hogy a Kelet-Európában született új kultúra több, szebb és igazabb a réginél.

Az új lengyel filmek kiemelkedő világsikere nem független a többi népi demokráciától és elsősorban annak tulajdonítható, hogy a „Film Polski" művészei a szovjet filmgyártás nyomdokain haladnak. De ha összehasonlítjuk például a lengyel és a magyar eredményeket, észre kell vennünk, hogy a lengyel filmművészek már előbbre jutottak ezen az úton. Mind az „Utolsó állomás", mind az „Égő város", mind többi új filmjük agitatív hatása nagyobb, művészi színvonala magasabb, mint a magyar filmeké. Gondoljunk például arra, hogy az „Utolsó állomás" nemcsak a német fasizmus szörnyetegeit leplezte le, nemcsak felmutatta — szívbemarkoló örök emlékeztetőként — az auschwitzi pokolban elpusztított milliók csontjait, nemcsak a közelmult sötétségére mutatott *vissza,* hanem *előre* is fordította a nézők tekintetét azzal, hogy feltárta a kommunisták és különösen a szovjet emberek hősies küzdelmét a fasizmus ellen. Vagy gondoljunk arra, hogy az „Égő város" a gettóba hurcolt varsóiak tragikus egyéni sorsának művészi és mélyen megható ábrázolását hogyan kötötte össze a politikai nevelőmunkával.

A lengyel filmgyártás kiemelkedő sikerének „titka" tehát igen egyszerű: valóban szocialista realista filmek ezek, valóban a dolgozó nép harcait ábrázolják hűen és művészien.

Hogyan jutott el idáig a lengyel filmgyártás? A kezdet nehéz volt épp úgy, mint nálunk, Magyarországon. A német fasiszták elpusztították a filmgyárakat és a mozikat s megtizedelték a demokratikus szakembereket. A lengyel népi demokrácia azonban közvetlenül a háború befejezése után Lodzban megkezdte a „Film Polski" kiépítését. Műtermeket építettek, gépi berendezést teremtettek a semmiből és mult évben megkezdték Varsó közelében a „filmváros" építését, amely a hatéves terv keretében teljesen elkészül A nyomasztó káderhiány pótlására számos tanfolyamot indítottak Krakóban, Lodzban és másutt és még a nagy játékfilmek gyártása előtt 70 dokumentfilmet készítettek, kifejlesztve ezzel a filmszakemberek érzékét a valóság ábrázolása iránt. Néhány lengyel dokumentfilm, közöttük a „Varsó vádol", az „Özönvíz" a későbbi játékfilmekhez hasonlóan világsikert aratott. Mult év decemberéig öt játékfilm készült el, azóta további hat közvetlenül befejezés előtt áll. A hatéves terv évi 25 lengyel játékfilm gyártását írja elő.

Végül meg kell említeni, hogy a gyártás megszervezéséhez hasonló nagy sikereket ért el a lengyel állami film a moziépítés terén. 1945-ben száz üzemképes mozi volt Lengyelországban, ezek is elsősorban a nagyvárosokban. Ez év elején már 528-ra emelkedett a működő mozik száma s ezenkívül 600-ra nő a legkisebb falvakba is eljutó vándormozik mennyisége.

A lengyel film a lengyel dolgozó népé lett. De nemcsak a lengyeleké. A „Film Polski" művészi alkotásai az egész világ előtt megmutatják, hogy új társadalom és új, magasabbrendű kultúra született ott, ahol a Szovjetunió már végleg szabaddá tette a magyar, lengyel, csehszlovák, román, bolgár milliókat.

Beck Judit

festő

részt vett a Magyar Nők

Demokratikus Nőszö-

vetsége kiállításán.

Kassák Lajos:

Három kiállítás.

Új Idők 1945. 11. n.

355. l.

Beck Judit

1.

F Szabad Művészet
1948. 293. l.

F Murányi-Kovács E.
Kiállítások.

1

Bakar város az öböl végén.
Déliesen épült, lejtős utcái szűkek, kocsi nem mehet rajtuk.

szél, hogy ott meg nem maradna semmi termőföld sem. A talajt itt csak alacsony, haszontalan bozót védi.

Ennek a tájnak másik csapása a *bóra*. Ez a szél a Száva völgye felől fúj az Adriára. Ha a Karszt ÉK-i lejtőjén felemelkedik, Károlyváros környékén szakad az eső; aztán végigrohan a Karszt felvidékén, s mint a vízesés, úgy zuhan alá a tengerpartra. Olyan ereje van, hogy a vasutat a veszélyeztetett helyeken kőfallal kellett megvédeni, hogy a vonatot le ne sodorja a töltésről. Mire a bóra a felvidékre s a tengerpartra ér, száraz szél lesz belőle. Ezért van az is, hogy a szépfekvésű *Bakari-öböl* DNy-ra néző lejtőjén fáradságos munkával ugyan, de sikerült lépcsőzetes kerteket telepíteni, a szélnek kitett oldal azonban csupa szikla és bozót, s még egy szem burgonyát sem lehet rajta elültetni. Mégis elegendő csapadékot kap ez a táj. A bórával ellentétes irányból meleg,

1946. dec. 25.

Marxizmus és a polgári értelmiség

Irta: Lukács György

A fasizmus kora kétségkívül ideológiai válságot is jelent, legelsősorban az értelmiség számára. Még pedig olyan ideológiai válságot, melynek gyökerei több évtizedre nyúlnak vissza, mely ebben az időben nő át lappangó válságból akuttá.

Ez a válság a felszabadulással nem végződött be. A polgári értelmiség, mely nem volt képes a fasizmus barbárságával meggyőző és hatásos haladó világnézetet szembeállítani, most sem képes a demokratikus átalakulásnak megfelelő világnézetet kialakítani. Nemcsak nálunk Magyarországon, hanem világszerte a marxizmus az egyedüli világnézet, amely az emberiség haladásának összes kérdéseit korszerűen és átfogóan tudja feltárni. Ezért seholsem pártkérdés, hanem az egész demokratikus fejlődés kérdése: mennyire hat a munkásosztályon kívül, főleg az értelmiségben, a marxizmus?

Mintegy két éve annak, hogy a marxizmus nyilvános terjesztése ismét lehetővé vált nálunk. Erre az időre visszatekintve meg kell állapítani, hogy az eredmények távolról sem felelnek meg sem várakozásainknak, sem a társadalom objektív szükségleteinek.

Az általános okot könnyű megállapítani: visszariadás a marxizmus történelmi perspektívájától, a szocializmustól. Ezt a visszariadást mesterségesen fokozzák a magyar reakció demagógjai, akik, mint például Kovács Béla, úgy állítják be a helyzetet, mintha a mai nap küzdelmei szocializmus és demokrácia harcai volnának, nem pedig az igazi demokrácia kísérlete a reakció képviselőit legalább abban megakadályozni, hogy vezető pozíciókban végezzék országrontó munkájukat. Magában az értelmiségben a marxizmustól való visszariadás nem úgy jelentkezik, mint a marxista módszer és perspektiva, legkevésbé mint az egyes marxista megállapítások, eredmények körüli vita, hanem mint olyan világnézeti magatartás, mely ezt a módszert eleve elutasítja és ezzel azt remélli, hogy feleslegessé tesz minden vitát e tárgykörről.

Az értelmiség visszautasító magatartása a marxista világnézettel szemben elsősorban a materializmus ellen irányul. A materializmus eredetileg a felszabadulásra törekvő polgárság világnézete volt; klasszikusai Gassenditól Feuerbachig ennek a felszabadulásnak nagy érdekeit képviselték filozófiájukban. Amikor azonban a burzsoázia elfordult a polgári forradalomtól, elárulta a materializmust. Benső szövetségre lépett a hűbéri maradványok képviselőivel és ennek az osztálykompromisszumnak ideológiai következményeként felszámolta saját materialista múltját. A polgári értelmiség legnagyobb része nemcsak követte a burzsoáziát ezen a filozófiai úton, hanem ki is dolgozta azt a világnézetet, amely ennek a szövetkezésnek megfelelt. Az imperialista kor filozófiai mítoszai, Nietzschetől egészen a fasizmusig, különböző formákban ezt a célt szolgálják.

Ez a filozófiai fordulat még határozottabbá vált annak következtében, hogy Marx a materializmust magasabb fokra emelte, felismervén benne a társadalmi fejlődés törvényszerűségeinek felkutatására egyedül alkalmas módszert. A polgári gondolkodás egy ideig megpróbált konkrét érvekkel harcolni. Vereséget szenvedett. Ezért ma ez már kiment a divatból. Létrejött egy olyan világnézeti magatartás, amely szerint a társadalmi, főleg a gazdasági szempontok általában véve alárendelt jelentőségűek, nem dönthetnek az igazi világnézeti kérdésekben. Ezzel létrejön az a magatartás, amely a legkényelmesebben térhet ki minden nagy történelmi és társadalmi kérdés megvitatása elől.

Így az értelmiség nagy részében nem arról van szó, hogy kétségbevonja a marxizmus által feltárt fejlődési törvényeket. A valóságos helyzet az, hogy az utolsó évtizedek dekadens, mélyen reakciós divatfilozófiájának hatása alatt kétségbevonják magának a fejlődésnek tényét, magának a történelmi fejlődésnek ésszerűségét és megismerhetőségét.

Mindebből látható, hogy a marxizmus terjesztésének legfőbb nehézsége abban áll: közös vitaalapot találni, ahol is a szembenálló felek legalább ugyanarról beszélnek, ahol is vitapartnereink legalább meghallgatják és megértik, amit mondunk. A nehézség ott van, hogy nem arról vitatkozunk, ami termékeny lenne: mennyiben helyes vagy helytelen valamely megállapításunk, mennyiben tudományosan megfelelő módszerünk. Olyan világszemlélettel állunk szemben, mely éppen mitikussága és észellenessége segítségével kitér minden konkrét vita elől.

Mindez ma világjelenség, de nálunk Magyarországon talán még fokozottabb módon jelentkezik. Magyar változatának legfőbb oka abban van, hogy minél inkább halálraitélt a magyar zsentri és zsentroid kultúra, annál pregnánsabban bontakozik ki a kétségbeesés „tragikus" világnézete. Ez a világnézet nálunk az ellenforradalmi időben széles körökben terjedt el, mélyen hatott még a haladó értelmiségre is, sőt rajta keresztül a parasztság egy részére is.

Ilyen komoly megalapozás nélküli, tisztán érzelmi alapon nőtt világnézetek társadalmi elterjedését nagyon fokozza a magyar filozófiai fejlődés és kultúra hiánya. Hazánkban Eötvös és Erdély József óta alig lépett fel eredeti gondolkodó. A világfejlődés minden ismerőjére humorosan hat, ha teszem Pauler Ákosból akarnak eredeti filozófust csinálni. A nálunk uralkodó katedra-filozófia a maga mindenhonnan összehordott szervetlen gondolattömkelegével részben befolyástalan, részben erősíti a dekadens divatok kritika nélküli átvételét; így napjainkban az irracionalizmusét. (Az a néhány ember, akiben meglett volna a képesség az eredeti filozófiai gondolkodásra, ilyen viszonyok között teljesen elszigetelődött; gondoljunk Pikler Gyula, Zalai Béla sorsára.)

Láttuk: a nehézségek kétségkívül nagyok. Ez azonban semmiképp sem jelenti a helyzet reménytelenségét. Ellenkezőleg. Ebből a felismerésből a feladatok pontosabb meghatározása következik: a filozófia létalapjának feltárása, világnézet és élet, világnézet és cselekvés összefüggésének felfedése és népszerűsítése. Azok számára, akik igazi tájékozódást keresnek, meg kell mutatni ennek a tájékozódásnak világnézeti alapjait és a világnézeti kérdések gyakorlati fontosságát. Az emberiség, a magyar nép mai válságos helyzetében éppen a végső kérdéseknek van égető aktualitásuk. Meg kell világítani a ma Magyarországon uralkodó áramlatok veszélyes belső összefüggését úgy a nyugati reakciós dekadenciával, mint a magyar zsentroid álkultúrával. Ámde itt leleplezés és polémia nem elegendő. Azt is meg kell mutatni, hogy a magyar élet, a magyar történelem kérdéseit a marxizmus — és csak a marxizmus — tudja konkréten és helyesen megválaszolni.

Persze itt is ellentállásba fogunk ütközni. Sokszor halljuk, ha az érvek kifogytak, hogy a marxizmusból hiányzik az „érzelem". Meg kell mutatni, hogy ez is világnézeti kérdés, hogy ész és érzelem ma divatos szembeállítása, az érzelem mai túlsúlya milyen összefüggésben áll a dekadens reakció világnézeti és politikai célkitüzéseivel. Ámde itt sem elég a polémia. Fel kell tárnunk és népszerűsítenünk kell a marxizmus humanisztikus oldalát: a teljes emberért való küzdelmét, az ember ama megcsonkításával szemben, melyet a kapitalista társadalom szakadatlanul végrehajt. Ilyen humanizmus jegyében jött létre a marxista filozófia, ennek páthosza hatja át Marx és Engels, Lenin és Sztálin műveit.

„Bányászok"
(Alber Abramovitz (Moszkva) linoleummetszete)

Karácsonyi csillag

Irta: Nemes György

Sebesen mentünk, hogy sötétedés előtt hazaérjünk. Vállunkon vittük a gyönyörű ezüstfenyőt, amelynek gallyai között még tömötten ült a hó és a rázkódásnál minduntalan a nyakunkba hullott. Előttem és mögöttem két társam magasabb volt, mint én, vállukon úgy ringott tova a fa, hogy néha úgy éreztem: akár ki is bújhatnék alóla, ezek vinnék nélkülem is tovább.

A kapca meggyűrődött a bakancsomban, kellemetlenül nyomta a lábamat, de nem volt idő a megállásra. Fölöttünk hármas csoportban kilenc repülőgép úszott el a szürke égen kelet felé.

A kemény hó csikorgott lépteink alatt. Bajszomon zúzmara képződött a lehelettől. A fordulónál már látszott a füstölgő kéményű barak. Gyorsítottunk. Első társam megrugta az ajtót s diadalmasan bevonultunk.

— Adjonisten jónapot, jónapot,

— Három király mi vagyunk! — kiáltotta el magát.

— Éljen Gáspár, Menyhért, Boldizsár! — visszhangoztak rá a többiek.

Gyorsan kikapták kezünkből a fenyőfát. Már vitték a barak közepére, beleállították a földbevájt gödörbe, körülhányták földdel és megerősítették. A barak — valaha istálló — jászolai alól még a betegek is kinyujtották sovány nyakukat, hogy lássanak valamit.

A fenyőfa ágairól már csöpögött a hólé. De nem hagyták sokáig díszétől fosztottan állni a karcsú fát. Előkerültek a hetek óta gyüjtött ezüst sajtapapírok, gondosan kisímították, a rászáradt sajtmaradékokat mégegyszer bicskaheggyel és foggal lekaparták. Aztán kis csillagokat és figurákat metszettek s nemsokára felcicomázva pompázott a karácsonyfa.

1942 Karácsonya volt ez. Néhány kilométerre a Dontól, egy névtelen erdő tövében, távol Istentől, közel a farkasokhoz, amelyek éjszakánkint egészen a barak ajtajáig merészkedtek.

*

Ültem a vackomon és hallgattam, amint az alkalmi kórus népi karácsonyi dalokat énekelt. Ilyeneket:

Jézus ágyán nincsen paplan
Jaj, megfázik az ártatlan.
Hogy is volna dunnácskája,
Elveszett a báránykája.

Egyszer csak nagy zajjal kivágódott az ajtó és belépett vastag báránybőr-bekecsében a főhadnagy, akit még soha nem láttunk az istállóban. Jól felönthetett a garatra; barátságos volt és néhány emberrel lekezelt.

Gyanakodón néztem társaimra.

A főhadnagy ünnepi beszédet mondott és ebben a kötelességteljesítésre hívta fel a figyelmünket, majd a megbékélésről és a szeretetről szólott.

— A Megváltó megszületett és titeket is megvált, bármily bűnösek vagytok is — mondotta.

Ekkor mellémkuporodott az egyik bajtársam, az egyetlen közülünk, aki ez irdatlan, messzi erdő mélyén is mindig mindent tudott a világról. Mi itt éltünk, nem is olyan távol a fronttól és nem tudtuk, ami történik. De ő — a főhadnagy féltve őrzött rádiójából, vagy ki tudja, hogyan — pontosan értesült az eseményekről.

— Egy hónap óta hatalmas szovjet ellentámadás folyik — súgta a fülembe. — Háromszázezer németet bekerítettek Sztálingrádnál. A fasizmusnak: kaput. Ezért látod itt a főhadnagy urat, ha nem tudnád...

(Erdei rajza)

Csöndben felálltam és a pislogó mécsektől gyatrán világított barakból kiléptem a szabadba. Vakító fehérség ülte meg a tájat.

Hónapok óta minden este itt álldogáltam s már minden kis zugát ismertem a csillagos égnek. Mindig meghatottan gondoltam arra, hogy itt, a halál lábainál, a tetves barak tövében, a latrina árnyékában is érintkezni tudok bárkivel, csak fel kell néznem az égre. Bárhol állunk is, ugyanazt látjuk, ha ugyanazt akarjuk látni.

Most — szokásomtól eltérve — nem nyugatra, hazafelé, hanem keletre, az ismeretlenség felé fordultam. A barakból tompán szűrődött ki a zaj, a közeli fákat a fagy ropogtatta, fülemet és orromat lassan zsibbadni érez-

tem, a gyűrött kapca helyén a talpam sajgani kezdett, szememben akaratlanul összegyült a könny és ahogy arcom kelet felé fordítottam, valahol messze innen, ahol Sztálingrád tüzektől égő városa lehet, felfedezni véltem egy új, ragyogó csillagot, amelyet még soha nem láttam a szikrázó firmamentumon, egy most támadt karácsonyi csillagot, amely biztatón szórta le fényét rám.

— A Megváltó megszületett — mormoltam magamban és elindultam a barak felé, hogy lehúzzam a bakancsomat.

Folytatjuk

Továbbításra

BODÓ BÉLA riportja: SZOBA-KONYHA

Biztositanunk kell elsősorban a tömegek életszínvonalának emelését.
(Egy mondat a Társadalmi Szemléből.)

Csak úgy találomra lépek be a *Tompa-utcában* ebbe a földszintes házba. Az udvar mély, az alja nem keramitos, mint a bérházaké, *föld* itt a föld, eső idején fényes tócsákkal, még egy lombatlan fa is ácsorog az udvar közepén, egyedül és fázósan, mint valami vidéki szegény, aki feljött Pestre és nincs rokona, sem barátja.

A billent eresz alatt, az utolsó lakásba kopogok, a csíkkal megragasztott ablaküvegen.

Konyha. A töredezett, sárgult linoleummal borított asztalon öreg petróleumlámpa, kékhasú és gyérfényű. A Szovjetunióban a teheneket is villannyal fejik, ám *ide még az utcáról sem jutott el a drót és az áram!*... Szekrény támaszkodik a barna falhoz, sánta bútor, téglát dugtak csonka lába alá. Polcon az edények, görbefenekű, kikopott lábasok, foltozott fazekak. Egy, közülük, ott gőzöl a barátságos kis tűzhelyen, emeld meg a tetejét, mi van benne? Mi? Hát: *bab*. Bab és nem hús, *pedig az van bőségben.* Bab és nem krumpli, *mert az nincs.* Aztán faszékek az asztal körül, a linoleumon négy agyagtányér és négy aluminium kanál.

Az életet, ím, megjártam;
Nem azt adott, amit vártam.
(Arany János: Epilogus.)

Hárman vannak itthon, akit várunk még, most jön. Ételböglréjét, amit hajnalban vitt el, leteszi csendben, sapkáját melléje. Haja ősz, bajsza is ezüst. Nagy keze lemerül a lavor forró vizébe, fehérhabos a víz és fekete a leve, olaj csillog a tetején. Verset, himnuszt kéne írni erről a kézről, a csontos, bütykös kézről, amely félszázada emeli a kalapácsot, felveszi reggel és leteszi este a szerszámot: ez a kéz fárad fáradhatatlanul azért, többek közt, hogy te vonaton ülhess, gyönyörködve a suhanó tájban. A millió kezek egyike ez a kéz, a milliók keze ázik a lavorban s nékik köszönhetsz mindent, hidat és liftet, lakásodat és az öngyujtót, aminek preciz kerekére olyan büszke vagy; mindig nekik köszönhettél mindent és most, a nagy rombolás után is, nekik lehetsz csak hálás mindenért, igen a villany fehér fényéért is, amely csak éppen ide nem jutott el.

És neki, aki félszázad óta csak a vasárnapok rövid pihenőjét ismeri, mit adtál és mit adtunk? Mit a hetven évesnek, akinek üldögélve kéne tűnődni az öregség ambitusán? A konyhán túl, ezt a szobát, ahol piros, erősen megkopott terítőjű ágy húzódik két üres szekrény mellé, (kinyitották nekem, *láttam* a szegénységet bennök) vagy ezt a bársonymultú pamlagot, ahol esténként két felnőtt fiú — kezük apjuk kezének mása — igyekszik megférni az egynek méretezett helyen? Ezt a három képmásolatot talán, amelyek legyek nemzedékeit szolgálták ki... az egyik svájci havas táj, olyan óperencián túli messze vidék, ahová álmában sem juthat el az, aki még a Balaton langy vizéhez sem vihette el soha évtizedes fáradtságát.

Leltár: három ing, négy alsófehérnemű, egy bakkancs, egy ruha *(téli-nyári,* hétköznapi-ünneplő egyaránt), öt zsebkendő, egy magacsinálta telepes rádió, apróságok még. Ez minden hetven év mérlegén, a másik serpenyőben ötven év munkájával...

Ám én kapok egy szép mondatot, ráadásul és vigasztalóul:

— Majd a fiamnak, az új világ...

Mért hordozza szenvedésnek
Keresztjét az igaz ember...
...Ezt kérdezzük éjjel, nappal
Keservesen, amig száraz
Földdel be nem tömik szájunk, —
Uramisten — hát az válasz?!
(Heine: Szimbólum, szent példából)

Aki a bab sűrűjét méri a tányérokba, szótlan most. Pedig tudna beszélni: az esztendők sűrűjéről, a férfi küzdelemmel párhuzamosan az *asszonyi sorsról.* A fazekakról, amelyeket milyen harcok árán kellett feltennie a tűzhelyre! Viaskodásáról a pénzzel, amely sohasem akart vígan csörögni az ebédlőasztal fődíszében, az *ólom perselymalacban*, koronáról, pengőről és forintról, a pénzről, amely akármilyen nevét viselte a keresetnek, sohasem volt elég arra, hogy szűkösen is elég legyen! Nézd a ráncokat arcán, mindegyik ránc külön történetet tud, a konyha-szoba hősi történeteit, házbérről és a csarnokról, a sovány rántásról, amelyet a szegénység küzködésének könnye gazdagított, a tűről, amelyből ritkán fogyott ki a foltozáshoz való cérna, a foltokról a kötényén, amely mintha vele együtt öregedett volna meg, a semmikori jónapokról, az örök hétköznapokról... Valamikor parasztlány ment férjhez a városi munkáshoz — sárgult fotografia kerül elő tanunak — ez a két ember már *akkor valóra váltotta a falu-város igaz barátságát* s a levegőtlen pincelakások (mert egy időben ilyen jutott) egymásután ölték meg gyermekeit. A tüdővész nagyon is munkásbetegség volt, a táppénzintézetek orvosa nem ért rá sokat törődni olyan beteg kicsikkel, akik meggyógyultak volna, ha más fertályban születnek.

Ez a kettő maradt meg, akik itt babfőzeléket esznek, a *hétből.*

Végső hitelünk csak nekünk van
Mirajtunk nyugszik a demokrácia..
És látomásaink végigsöpörnek az örökkévalóságon.
(Walt Whitman: Most)

Ez a kettő maradt a hétből és itt felejtődött a szülői szobakonyhában. Habár huszonöt-huszonhat év nem jelenti még azt, hogy valaki lekésett a házasságról. Számolni kell viszont: a jó forint értékéért összeszűkült minden lehetőség, *majd és akkor*... tervek terítődnek elém, célok és tervek. Célok, amelyekért valamennyien küzdünk s *tervek,* amelyeket valóra váltunk, minden gáncs és akadály ellenére, ha ilyen fiatalok sorakoznak fel, mint ez a kettő a szoba-konyhában. Mert most megerednek a szavak, él és valódi a mondat, tudják, mi a tennivalónk, tudja a fiatalabb, mintahogy tudja a dolgát, amikor rádiószekrény kerül betegen a kezébe és tudja bátyja, aki emberizmot evő vasrudak fölé görnyed az alacsony műhelyben. *Vérükké a jelszó és az igazság, hogy kinek épül az ország*...

Ime, az egyiknek kincsei is vannak: könyvek, innen szemelgettem a Walt Whitman idézetet is, ismeri a betük értelmét, felméri a mondatokat, simogatja a jelzőket, szóról és szellemről beszélünk a kékhasú petróleumlámpa irígy világánál, Gogolyt idézzük és József Attilát és körülírjuk ezt a szót: *jövő*, káprázatos színekkel.. A másik helyesel és közbeszól, ahogy a csavart cigarettából messze maga elé fujja a füstöt, oda való a közbeszólás, *hitét* mondja vele és hitünket erősíti...

Az ezüsthajú öreg már jóéjszakát mondott a mai napnak a szobában, a gőzölgő mosogatóvíz még munkát ad a másik dolgos ősznek a konyhasarokban. Búcsúzom: holnap még az eddigi napok kezdődnek elölről! Igy mondjuk az udvaron, ahol a komor, lombtalan fa fázóan őrzi a sötétséget. És a fiatalok, akik elkísérnek a kapuig, ráfelelik, ám nem kérdve:

— De holnapután!...

Mellékucca ez a Tompa-utca, a közvilágítást módosabb uccákra, körútakra adogatják. Mégis, mégis mintha szép *fényeket látnék csillogni az éjszakában.*

A haladó CÉZÁR

Egy szinielőadás rendezésének „kulisszatitkai"

„Itáliánkat belső harc emészti.
Sextus Pompeius Rómáig nyomult.
Két egyenlő párt végromlásba
dönthet
— — — — — — — — — — —
S a hitvány tömeg fenyegetve nő..."

Major Tamás
(Beck Judit rajza)

Mi ez? A hanglejtés, a lenéző gőg, amellyel a tömeget ostorozza, egészen úgy hangzik, mintha az elmúlt rendszer hangját hallanánk a szinpadról. Pedig a Nemzeti Színházban vagyunk, az Antonius és Cleopatra próbáján...

A rendezői asztalnál ülő, színes jelmezbe öltözött férfi felénk fordul:

— Igen, ezt valóban így mondta volna 10 évvel ezelőtt is az Antonius szerepét játszó színész. Csak akkor még nem tudták, hogy ez a tömeg a szolgalelkü fasiszta csőcselék, amely a konc reményében állt a lázadó mellé.

— Fasiszta tömeg? Ennyire talán még sem politikus Shakespeare.

— Csak várjuk meg a végét — feleli mosolyogva a rendező, Major Tamás.

Ismét Antonius áll a szinpadon. Szidja a fiatalokat, Cézárt, ezt a kölyköt; de a hőst játszó Timár szavaiba mintha egy kis félelem vegyülne. Major arca szinte világítani kezd a derültségtől:

— Igen, ez az, ez már majdnem pontosan az, amit Shakespeare gondolt — szól fel a szinpadra. — De félj még jobban, félj attól a nyugodt hatalmas erőtől, amelyet az ifjú Cézárban érzel...

És Timár ismét mondja a szöveget dühösen és félve, mint akinek üldözési hóbortjává vált, mint aki mindenét félti az átkozott ifjúságtól.

Major most hozzám fordul: — Babits szerint Shakespearet csak olvasni lehet. Ennek éppen a fordítottja igaz. Shakespearet csak játszani lehet. Aki csak a szavakat mondja, annál a lényeg, a mozgás, a dráma, a dolgok egyre gyorsuló rohanása egy cél felé — elsikkad.

És amint beszél tovább, a háttérfedő fekete bársonyfüggönyön mint valami látomás megelevenedik a darab, úgy ahogy 10 évvel ezelőtt játszották volna. A szöveg ugyanaz, de Antonius az érett férfi bölcsességével mondja el lesújtó véleményét az ifjúságról és a néző kénytelen levonni a hamis következtetést: Shakespeare ifjúságellenes volt....

Bajor Gizi
(Beck Judit rajza)

— Pedig Shakespeare haladó volt — mondja Major. — Sajnos, a régi előadások rendezői római régiségtant csináltak a drámából, amelynek tartalma Shakespearenél politika.

— Lehet, hogy politika, de reakciós politika. Upton Sinclairnek is ez róla a véleménye...

— Várjunk. Majd minden kiderül — válaszolja Major a közbeszóló színésznek.

Elérkezünk az utolsó jelenethez. Bajor Gizi lép a szinpadra: a halálra készülő Cleopatra:
„Cézárnak lenni mily silány dolog
Nem ura ő, szolgája csak a
sorsnak..."

Miféle új és megdöbbentő hang ez! Hányszor hallottunk már történelmi tragédiákban ilyen mondatokat és mindannyiszor a szentimentalizmus csengett a mélyén. A nagy szellem, vagy a nagy hős bölcs és fáradt megállapítása: ilyen hát a világ, még Cézár is szolgája csak a sorsnak....

Most valami indokolatlan gőg cseng ennek a nagy színésznőnek a szavaiban. Mintha valamit leplezne, mintha valami egészen mást akart volna mondani. Mintha az lenne a mélyén, hogy csak vereségéért kárpótolja magát ezzel a megállapítással...

— És ez nagyon lényeges megállapítás — mondja Major Tamás. — Ebben a tragédiában egy új világbirodalom születik. A haladó erők, a fiatalok győznek, az öregebb nemzedék felett. Éreznünk kell a shakespeari felépítésből, hogy itt csak Cézár győzhet és senki más. Cézárt, aki egy új, haladó Rómát teremt a régi helyén. Cézár az új szellem képviselője, aki megadja az öregeknek a tehetségüknek kijáró tiszteletet, de elszántan és öntudatosan halad a maga útján. Az életet, a történelem dialektikáját, állandó mozgását fejezi ki a shakespeari tragédia. Az itt lefolyt gyönyörű kollektív munkában ismét megállapítottuk, hogy az egész világirodalom a miénk. Csak érteni kell és játszani kell. Nincs olyan nagy írója, nagy szelleme a világnak, akinek ne lett volna a maga korához illő, haladó mondanivalója a mai társadalom számára.

Molnár Miklós

Zelk Zoltán:

Nőtt a hír

Nőtt a hir, mint lágy esőben
hogyha kúszik, nő az inda,
Borbás néni vitte körbe,
aztán Bojtor, majd Halinda.
Ahány asszony, mind megállott
súgni sejtelmes-rekedten:
istállóban sírja sorsát,
mint ő, akkor Betlehemben...

Szatmáron, az Újmajorban,
hol az utak fütyörészve,
szélben, télben is dudolva
bandukolnak ki a rétre,
még az utak is megálltak,
ágaskodva felfüleltek:
„Istállónak jászolában
szalma közt, nyugszik egy gyermek..."

Ott született, ott vajudta
szalma között a világra,
kit elűztek nagy hasáért,
a fűszeres cselédlánya.
Feje fölött gyertya égett
s mint a csillag vetett lángot:
hátha eltalálnak jőni
újfent a három királyok...

Jött is dörmögve-köhögve,
jött egy suszter, asszonyával,
jött egy sánta péksegéd is
zsemle-teli kosarával.
Borbás néni dunyhát hozott
— meg ne fagyjon szegény pára —
hallik már a kertek alól
ordas szelek vonítása!

Ők ültek a jászol mellett,
ők olvasták, mint az írást
arca, keze rebbenését,
ajakán a gyönge sírást.
Mintha azt kérdezték volna,
nem is tőle, csak maguktól:
ő lesz, aki földre szállott
megváltani sok bajunkból?

Ő lesz, aki gondunk dombját
tenyerében majd elhordja?
S mit szüntelen szólogattunk,
szép jövőnket élni szólja?
Ő lesz, aki...? Talán ő lesz,
talán így lesz, talán jó lesz...
Jaj, csak reményünk neszét se
hallja valaki Heródes...

Tán ezért nem énekeltek —
Szótalan csak ültek, ültek,
mint azok, kik egyszer, hajdan
szamárháton menekültek.
Míg a hajnal lágy-lebegve
a Majorra alászállott
s csőrével megkopogtatta,
mint ablakot, a világot.

S hogy a gyár künn felrikoltott,
s a szekerek felzörögtek,
lábujjhegyen, mint a remény
elindultak, elköszöntek.
Odokünn még összesúgtak:
„Úgy aluszik, olyan mintha..."
S nőtt a hír az Újmajorban,
mint eső után az inda...

Beck Judit

(B. J. rajzaival)

Beck Judit

festő

részt vett az olaszi

kiállításon.

Művészet · 1938. 56. l.

(Magyar képzőművészet-

nők londoni kiállítása.)

von : Madonna.

Beck Judit

Cvod

Nemzeti rejsaj

1938. ápr. 5. (B. J.

Miállítása.)

942. KÉT NAGY VÁZA, fedővel, m
Zwei grosse Vasen mit Deckel,

943. ÁLLÓ ÓRA, fajánsz, két sar
Fayence mit Szenen. Französis

944. FÖDELES DOBOZ, fajánsz,
guggoló férfialak. HP jelzéssel
dekor und Medaillonen. Im I
um 1750.

zzal. Délnémet, XVIII. sz. e. — Grosser Humpen
ddeutsch, A. XVIII. Jh.

. Magyar, 1784. — Grosser Weinkrug, grün glasier-

oldallal. Magyar, XIX. sz. e. f. — Korb, braun
g. Ungarisch, e. H XIX. Jh.

u, gerezdes testtel. Holics, 1780 k. — Kanne mit
Holics, um 1780.

lán térdelő gyermekalak madárral, piros szinben.
ut, mit knieender Kinderfigur und Vogel in Rot.

serép. XIX. sz. — Flache, flaschenförmige Vase,

n készült domboru alakokkal. Kolozsvár, 1830 k.
, mit Relieffiguren. Kolozsvár, um 1830.

ménycserép, férfi- és nőalakkal. Zsolnay, Pécs. —
asur, eine Männer- u. Frauenfigur. Zsolnay, Pécs.

sz, domboru feszülettel. Magyar, XIX. sz. e. f. —
Ungarisch, e. H. XIX. Jh.

Beck Judit

Aranya és gyémánt,
Csendélet
Arckép c. képei
Repr

Pesti Napló
képes mell.
1938. ápr. 3.

AZ EST KÖN

BUDAPEST, VII. ER
Telefo
SZEGED, KÁ

Gazdaság

Bászel: Konyhakerti növények szán
72 oldal 25 ábrával
Bittera: Mütrágyák és mütrágyázás
Bittera: Répatermesztés, 60 oldal
Bittera: Kender és len termesztés
Cserháti: Az alföld mezőgazdasági
Füredy. A len és kender termesztés
Glaser: Az oxygén szerepe a növény
szempontjából, 33 o
Hell: Az élelmiszer állat és terme
20 szerződés mintáv
Hérits Tóth-Taxner: Szeszesitalok
Horváth: A szőllő és gyümölcsfelek
Horváth: A házinyu fe használása
Horváth: Kecsketenyésztés, 32 olda
Jablonovszky: A patkányveszedelem
kezés, 7 képpel 80

Beck Judit

festő

irod

Pogfestforr

102, 192. l.

Neppel

Pogány

~~Pogány~~ Ö.G.

A m. festészet forradalmárai.

Ars Mundi X.

(Bp 1947) ~~[illegible]~~

ZALAEGERSZEGI PLÉBÁNIAHIVATALTÓL

.01. szám.
1937.

T.

Müemlékek Országos Bizottsága

BUDAPEST

IX. Ferenciek u. 10.

Beck Judit

vőd
z
Rabinovszky Márinus

Asszonyszemérzek -
Asszonyok
1945. I. évf. 7 sz

Deák Ferenc beszédei. Budapest,

1882. X. 200.

2974. VARRÓASZTALKA, diófa, lapján holz, mit Intarsia.

2975. KÉT SZEKRÉNY, diófa, két pill Schränke, Nussholz, mit Bandintar

2976. KÉT SZEKRÉNY, egy-ajtós, diófa egy kétfejü sas. Osztrák, Biederme Österreich, Biedermeier.

2977. KÉT SZEKRÉNY ÉS KÉT ÁG egyajtósak, az ágy felső részén l zwei Betten, Nussholz, intarsiert.

tt fa, ovális asztal, egy kanapé, két karosszék és
uis XVI. stilus. — Salongarnitur, geschnitzt, ver-
ee, zwei Armstühle, zwei Stühle. Blauer Damast-

faragott és aranyozott rokokó stilusu diszitéssel.
. mit Schnitzerei und Vergoldung. XIX. Jh.

jlott akantuszleveles lábbal. XVIII. sz. — Tisch,

s és kockás berakással. Tetején faragott rokokó
ekkel. A felsőrész ajtaján Mária Terézia magyar
k Józseffel s az irólapon jelenetek Mária Terézia
eibschrank, Nussholz, reich intarsiert, mit Scenen,
risch, M. XVIII. Jh.

ófa, szalagos berakással, felső része kétajtós, üve-
ır, XVIII. sz. k. — Aufsatzkasten, Nussholz, der
unten drei Schubladen. Ungarisch, M. XVIII. Jh.

hagonifa, rézberakással Bécs, XIX. sz. e. f. —
intarsiert Wien, e. H. XIX. Jh.

Schreibtisch, Nussholz, neobarocke Form.

okokódiszités. Olasz, XVIII. sz. — Truhe, Nuss-
I. Jh.

féloszlopokkal. — Zweitüriger Schrank, Nussholz,

Beck Judit

Rabinovszky M.: A grafika az I. M. Képrőm. Kiáll.

Szabad Művészet

1950. 11. n. 422. l.

BALATONI SZÖVETSÉG
BALATONFÜREDFÜRDŐ

ALAKULT 1904. ÉVBEN.
ÖRÖKÖS ALAPITÓDIJ . 600 PENGŐTŐL FELFELÉ
ALAPITÓDIJ . . . . . 120 PENGŐTŐL FELFELÉ
RENDES ÉVI TAGSÁGI DIJ 6 PENGŐTŐL FELFELÉ
TAGSÁGI JÁRULÉK A BALATON KÉPES FOLYÓIRAT

Nagyságos

dr. Szentiványi Gyula urnak

Budapest, VI.,

~~*Aréna út 41.*~~

Szondi utca 98/b

Folyó szám	Kelet		Tárgy
	hó	nap	

	Bevétel		Kiadás	
	korona	fill.	korona	fill.
i, bártfai, okolicsnói utiszámlái			660.	84.
kassai utiszámlája			93.	80
entmihályi utjáért			8.	60
csalomiai "			51.	20
ária-családi "			58.	10
i utjáért			84.	–
vári "			43.	20
hunyadi "			56.	80
Eói "			30.	30
ósgyőri "			27	–
vári "			52.	80
ári "			76.	80

Tyévi utiszámlák

12/12/11

Rigler J. E r.-t. 1904. VII. m. sz. 02793.

Beck Judit

l.

Szabad Művészet

1948. 272. l.

-

ik épiteni és 1182-ben szentelik fel.
lőtt már kész, hiszen VII.Lajos 1180-
A felszenteléskor azonban még nem
III.században, sőt a következő ele-
ei épitési periodusba esik a nyugati
ban a déli, Szent Anna kapu timpa-
tmentették az új kapuba nyilván a
püspök ábrázolása miatt.(45)
dombormüve tehát valószinüleg a
it épitési adatokon kivül az is va-
l, az idézett Chartres-i dombormü
ctásának tartják.(46) Az ikonografiai
kapta Páris püspöke s kőfaragója hü-

ábrázolás nagyon közel áll. Eszter-
oló Máriá mellett álló angyalokat
István elhelyezése a párisi min-
on is mondatszalagot tart a püs-
kompoziciója mesteri.A térdrehulló

Beck Judit

1.

Szabad művészet

1948. 302. l.

(A munkások és a kőnyomóművészek)

Hnői Szent

2. kép. *Magyar (báti) festő 1390 kö*

gom. A Műgyüjtő, V., 1931., 2. lap. —

Beck Judit
(Major Tamásné)

l

Szabad Művészet

1950. 80. l. (Beszámoló a K.B.K. működéséről.) —

.Lux Kálmán elismerem, hogy 1 drb
tási lapot, 1 drb OTBA "B" mintáju
rb OTBA gyógyszerellenőrzési lapot

47. évi junius hó

Beck Judit

l.

Szabad Művészet

1949, 149, 150. l. (Képekkel.) —

Piri Klára:

Néhány szó a bábjátékról.

< G. Beck Judit >

koll. kiáll. Tamás Galéria.

vrod

Ujság. 1938. ápr. 5.

(e.a.: < > festmé-nyei.)

lely életpályára kerülök

G. Beck Judit

festő

l.

Tamás Galéria

97. IV.

MAGORI IMRE, sertéskereskedő, Makó, Kossuth-u. 49. 3-08

Marcali

Simon János sertéskereskedő Marcali 76

Mezőkövesd

Nyeste Albert, állatkereskedő, Mezőkövesd br. EötvösJ u 16. 1-09

Nagyvárad

Balázs Árpád sertésbizományos, Nagyvárad, Horthy M.-tér 19. 25-58

Lindenfeld Ernő sertésbizományos, Nagyvárad, Hitler Adolf-u 30. Tel: 11-43

Nyiregyháza

Fischer Vilmos élőjószágközvetitő, Nyiregyháza, Arany János-u. 42. 25-05

Grósz és Döme sertés és szarvasmarhabizományos, Nyiregyháza, Szarvas-u. 23. 22-42

Lakás: Luther-u. 23. 22-43

Pazonyi András ny. m. kir. főállatorvos, szarvasmarha, sertés és juhkeresk. Nyháza, Károlyi-tér 17. 21-80

(Lásd márványipar és műkövek alatt is.)

Békéscsaba

Rosenbaum Gyula Bcsaba Andrássy-út 46. 2-86

Budapest

Dunamenti kőbányák és márványművek rt. Bpest, IV. Párisi-u. 3. 188-436

Kovács József Bp. II. Zsigmond k. u. 9. 352-154

***Szilágyi* Sándor Entreprise sirkőraktár Bpest, Fiumei-út 5.** 140-207

Venczel József Bp. X Ujtem. Sirkert-út. 148-697

Debrecen

Friedländer József Sirkőraktár. Figaia & Dell'Anicó Cararai márványbánya magyarországi képv. Debrecen. 24-31

Dunaszerdahely

Wyberál Gyula cementáru, sirkő és műkőüzeme, Dunaszerdahely, Bacsák-u. 254 78

G. Beck Judit

festő

koll. kiáll.

Tamás Galéria. 97. r

1938. ápr.

Beck Judit

Tamás Galéria
önarchép kiall.
1942 - febr -

Kés, vasból, népvándorlás kori

III. 104, 106, 107, 108, 109

Beck Judit
festō
Csendélet, olajf

Magy. mūv. repr.
képrōm. kiáll. 1947
jan.

fehér, fényes, olcsó, tartós és nem kényes

BECK JUDITH

6	Álmodó	olajfestmény	150.—	pengő
7	Szomszéd néni levegőzik	olajf.	120.—	„

Nemzeti Szalon 1934. dec

Kut

1940

A SZINYEI MERSE PÁL TÁRSASÁG

MŰVÉSZTAGJAINAK

JUBILÁRIS (VII.) KIÁLLITÁSA

G. Beck Judith Gombosiné B. J.

51 Asszony a hidon olajtempera 200.—

Nemzeti Szalon 1936.
Kat febr.-márc

udes.

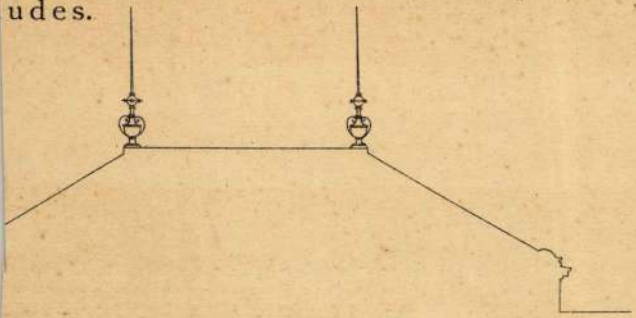

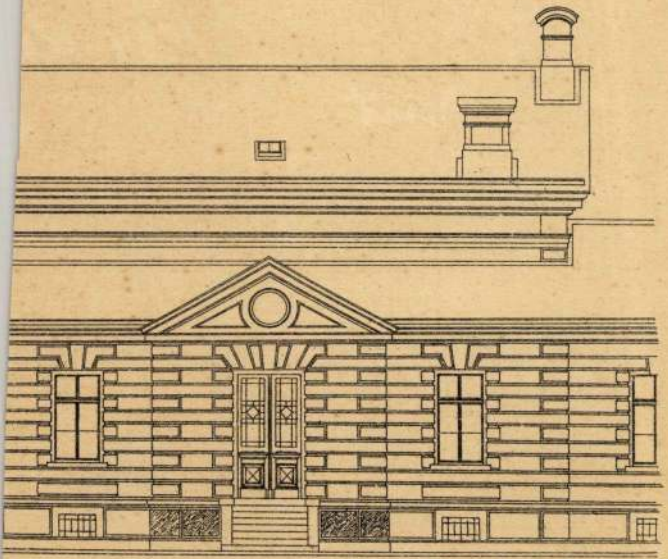

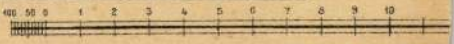

Maßstab für die Fa

G. Beck Judit

Nemzeti Szalon

Kiut
1937. ápr

G. Beck Judith

16	Téglavivő	olajf.-tempera	200.—
17	Öreg asszony	„ „	250.—

KAPPÉTER GÉZA okl.épitészmérnök
törvényszéki hites szakértő
Budapest, I. Istenhegyi ut 20/a.

Nagytekintetü

Miemlékek Országá

Miután egy törvénysz
állapitanom a Budapest II. Fő
zaknak megközelitő épitési id
got sziveskedjen részemre e
tudomásom szerint ezen épület

G. BECK JUDITH

60. Tájkép olajf.

IGAZGATÓ: KÁRPÁTI AURÉL

FŐTITKÁR: DR. GERGELY PÁL

A KIÁLLÍTÁST RENDEZTE: KÁRPÁTI AURÉL

MEDGYESSY FERENC

Nemzeti Szalon

1938. okt. - nov

Kut

GYULA

hasarok temp. 300 —

G. BECK JUDIT

20. Ülő gyerek, olajf.

20/a B. Ö. F. arcképe, olajf.

Nemzeti Szalon

Kat 1940 nov.

KÉPZŐMŰVÉSZEK UJ TÁRSASÁGA

ELNÖK:

EGRY JÓZSEF

ALELNÖKÖK:

G. BECK JUDIT

18. Önarckép, olajf.
19. Mezei virágok, olajf.

Nemzeti Szalon

Kut
1941.
nov. dec

r G y u l a Urnak,
Bizottsága E l n ö k é n e k

B U D A P E S T.

hó 8-án 267 sz,a,kelt becses át-
. Éber László előadó perlaki és
ját 150 K.99 fillérre, dr.Lux Kál-

BECK JUDIT
27. F. Gachot, olajf.
28. Csendélet, olajf.

Nemzeti Szalon -

Kut
1942. nov.

Honv. tiszthelyettes					
Mümester 4.					
Fegyverszaki thts.v. tisztes					
Számvivő					
Egyéb szakszolgálatos thts.és legény.5.					
Egyéb					
Összesen:					

BECK JUDIT

17. Lemenő nap, vízfestmény
18. Szentendrei templom, vízfestmény
19. Csendélet, olaj
19/a. Emlék, olaj

Nemzeti Szalon

Kut
1943. okt. hó-

E L A.

ALAPITTATOTT
1891.

ZÁSZLÓGYÁR"

SI TÁRGYAK KÖLCSÖN INTÉZETE

N 83-01.

Budapest, 190 9, szeptember 28

IV. Gróf Károlyi-utcza 28.

zágos bizottsága tekintetes

ségének

Budapesten

ségjegyzék

sarnokban felállitandó 480 négyszögméter

G. BECK JUDITH

16	Farakodás, olajf.	300.-
17	Csendélet, olajf.	200.-
18	Virágok, olajf.	200.-
19	Alvó gyerek, olajf.	400.-

Gombosiné Beck Judith

Nemzeti Szalon

1937. nov.–dec

Kut.

21 VILÁGKIÁLLITÁSON NAGYDIJ.

KÖZPONTI IRODA:

BUDAPEST, IV., VÁCI UCCA 37.

Telefon: 182—755.

Gyártelep:

HEREND

(Veszprém megye.)

Beck Judit

Nemzeti Szalon

G. Beck Judit.

1931 Tavaszi Szalon.
Cigánylány,

1932 KUT és UME együttes kiáll.

Virág üvegrefestre,olajf,
Anyám,olajf,
Csingi,olajf,

1934. KUT kiáll.
Álmodó,olajf,
Szomszédnéni levegőzik,olajf,

1935. Tavaszi Szalon.

Anyagyermekével I.past.
" II.past.
B.Ö.F.,olajf,

1936 KUT kiáll.

Asszony a hídon,olajtemp.

1937 KUT kiáll.

Téglavivő,olajtemp.
Öregaszony,olaj,temp.

1937. KUT kiáll.

Farakodás,olajf,
Csendélet,olajf,
Virágok,olajf,
Alvógyerek,olajf.

1938. KUT kiáll.

Tájkép,olajf,

BECK JUDIT
13 Cigánylány 500.—

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1931

a Feketevárosi kapujában állott

528.

1905. III.

748 (3552)
814 (44).

[balra fordultan ül az alvó Argyrus a kiót elaltatta. Balról pe-
közül a kivált az alvó
med csokol-
ikén pávatoll-legyezőt tart.

Tündér Ilona

0578 sz. leirattal 1000 K-án.

a megvesztegetett szolgával

föveg mellett pajzs tünik szemünkbe,

232

279 x 830

Beck Judit

Anya gyermekével
I – II. pasztell

Beck Ö. Fülöp archeje
olaff.

X. Tavaszi Szalon

1935.

I. M. képem. kiáll

1950 aug.

Anya szermarével, vizf.

M. Müv. Müh.

1949 máre; képzőmnök csoptiáll.

Parent női fej (freskótero

Stockholmi m. graf. mall

1948

Teckningar, tusr

M. Mnivés hatály kiáll

(v. trust) 1947 jan

csendélet, of

M. Kéjem Sz. Sz. Pécsi esp

1946 dec (Pécs)

Kárfej

Körper K. Kiáll

M. Posztimpressionistái

Bibliotheca Officina

(Andr. nr 47) 1946 dec.

B. J. opnjt. graf. Kiáll

Fővképt

1946 dec. Frabal m. kép-
zőművészet

Alvás közben, Fuss.
Fák alatt, virf.
Tájkép, of

1947. okt. Képzenmük a
felszab. óta

Szentendrei bárok, virf.

1948 ápr. A m. valóság

Major Tamás arch.
Terhes nő
Mosó nő
} of

1948 jun-nov. Az uj m. képzm

Ujjáépítés
Mosó nő
} of

1948 okt 100 m. művész

Vitaminosmdélet
Szentendrei piac
Otto Klemperer vezényel
} of

Alberto Mh

1947 Maim

MÜRKU (v. Ernst)

1946.

IVõi kaçmár, of

1948

Tilõ kirlin, of

MNDSz

IV. ker. csop. képem. kiáll

1946

Szentendrei táj } of
Portré

Szentendrei piac } virf
Napfény

1948 nov A dolgozó nő
és anya a m.
képem ben

Vizhordó asszonyok, of

Gerebhyérők } virf
Piac

Fiatal anya, temp

A M. Müv-ért

1946 jul.

Önarckép, of

Szocdem Párt képem: Társ

(v. Ernst) 1945 okt

trentendrei piac, of

M. Képzőm. Sz. Sz ~~(r. Mnes.)~~

1945 jul. (r. Mnes.)

Epitheres

Parasztasszony a piacon } of

1945 aug. (v. Ernst) tetendrei táj, of

1947 márc (Föv. Képt.)

Bika bácsi

Parasztok és hispalgárok } of

1947 máj. (Alkotás Mh.) csendélet P.S. szinnúvész arak. } of

1948 nov. (Nyomtatóvész a bájakról, az ürmeczről, az ugyáépítésről) (~~[illegible]~~ (r. Mnes.)

Kukoricafosztás, of

Tamás (fehf) (2)

Csendélet I-II.
2 kisbéj ablakban
Narancsos néni (pasz.)
Almahámozás
Gyarekép Tanulm.
Arch Tanulm
Tan. fej
<14 vizf.

bf

1940 ap. hj. M. akvarellek
Arekép

1942 febr.
Gyarekép

1942 okt. M. akvarellek
Tegerjék

Tamás Gál

1938 ápr. szűjt kiáll

Önarckép I-II.
Arckép
Alvó szerek
Anya szerekkel
Altatódal
Grez asszony
Mosónő
Varrónők
Bölcsőben
Az ajtóban
Szerek diegével
Pabesius mini
Vizhordó asszonyok
Farakodás
Mythid
Hajók
Erdő
Kisvárosi udvar
Virágcsendélet I-VII.

Ollekt (lüner.)

1936 máj

Szentendrei operetek

Munkácsy-Cék

1934 máj. (Ernst M.)

Paradicsomok
Arckép

N. Szal

1932 nov. (MMESz
kiáll)

Virág (nyegre festve)
Anyám
Csingi
of

1943 dec – 1944 jan.
opujt. kiáll

(l. mell.)

S1T Tav. tral

1931 ápr. (N. Sal.)

cigány lány

1935 máj. (K.O.)

Anya gerencekével I-II. part.

Beck Ö Fülöp arch. of

Csroin Ármány

Fiatal m. festőr kiáll

1930 máj

Csendélet
Kislány

Beck Judit

l.

Szabad Művenet

1948. 303 l.

(Az Uttörő Köz-
-tarsasag freskói.)

NÉMET SZOBRÁSZ, 1460 körül
Jézus születése
Fadombormű, 76×70 cm.

SVÁB SZOBRÁSZ, 1470 körül
Jézus születése
Fadombormű, 60×44 cm.

MAGYAR SZOBRÁSZ, 1490 körül
Az Atyaisten zenélő angyalokkal (167
Predella-szoborcsoport, mag. 35 cm.
Az Ipolyi-gyüjteményből.
Ipolyi, Biharvármegye, 149. szán
vich: A régi magyar művész
helyzete. Bp. 1924., 24. l. —
PA, 218. l. (Képe 219. l.) — Ős
1930., Ipolyi, 100. szám. (Képe
Gerevich IPGY, 89. l. (Képe 86.

MAGYAR SZOBRÁSZ, 1500 körül
Madonna a kis Jézussal (168. kép)
Fa, mag, 170 cm.
Az alistáli templomból. 1941. évi vé

MAGYAR SZOBRÁSZ, 1480 körül
Térdelő János evangélista (169. kép)
Fa, mag. 78 cm.

Beck Judit

vrd

Pekáry Dagmar-

Beck Juditnál.

Szinház. 1948.

5. sz. Arcképpel-

G. Beck Judit

[illegible]

Műcs. kiáll, ~~1933~~ 1936 tól

Pipics 110-l.

Gombosiné Beck Judit

festőnő

Gombosi György
mintőrtanen felesége

lásd Beck Judit

alatt

Gombosi 1938-ban,
Angliában szánde-
korott letelepedni.
Tényleg kiment?

Dr. Beck Judit

cr. Gombosi Györgyné
Beck Judit.
Férje halála után
Major Tamás

a Nemzeti Színház
igazgatójának
felesége lett.

asztalata alapján, kicsiszolva és
ahol kell, helyesbbitve, illusztrá-
iográfiájával ellátva, nyomtatás-
.

Beck Judith

1926/27 – 1929/30

Fekete Sándor-iskola

66. l.

Beck Judit

Öreg nékely cinnu
nuvére Tavaszi Sza-
lonban kitüntető
elismerés

Pesti Napló

1935 máj. 12.

Petrich generális által felvett Buda és Pest „rajzolatját". Kitünik ebből az adatból, hogy ekkor több portrét is rajzolt kőre. Ebből, valamint a Tudományos Gyüjtemény 1819. évi cikkéből arra következtethetünk, hogy Richter, miután a rézmetszéssel nem sok sikere lehetett, 1816 ban alakította át rézmetszés nyomó üzemét kőnyomdává, abban az évben, amikor a bécsi litográfia is nagyobb lendületnek indul.

A Tudományos Gyüjtemény 1819. évfolyamának már említett cikke kőrajzai közül többet felsorol (35), kiemelve közülük Mátyás király, Ürményi országbiró, Rogerius váradi kanonok arcképét. Ezek semmivel sem állanak felette egyéb arcképeknek, amilyeneket a 20 as években is nagy számmal készítettek. Ehrenreich Ádám (36) arcképeit pedig meg sem közelítik. Az eredeti rajzokat nem ő készítette, hanem csak mások rajzai, mint pl. Vuketich törvénytudó arcképét Deckeré, vagy régibb metszetek, gipszek (Rogerius) után kőre rajzolta és sokszorosította. Itt tehát, ugyanugy, mint Ehrenreich Iconeseiben is, különböző korból és mesterektől származó képekről van szó, amelyeket nem lehet sem a necklasszikus, sem pedig a biedermeier, vagy különösen nem a romanitkus jelzővel jelölni. Mégis mindegyiken látunk olyan stilusjegyeket, amelyek közösek: alig észrevehető mosoly, hideg, kifejezésnélküli tekintet, mandulaszerüen elrajzolt szemek; továbbá az a sajátság, hogy technikája a rézmetszésre emlékeztet, ami érthető, mert korábban rézmetsző volt. Stilusábna, helyesebben rajztechnikájában még a XVIII.

Beck

B. 2. *Judit*, festő, B. 3. lánya. A Bp. Képzőműv. Főiskolán Csók I. növendéke volt, Párizsban képezte magát tovább. 1931 óta állít ki. Objektív formálásra törekvő festészete, egyéni jellegű koloristikus képességei által is kitűnt; érdekes kísérleteket folytat üveglap alá festett olajtechnikával, amely a szín világítóerejét a krétalapnál jobban megőrzi.

L. Gy. I. 85. l.

fordult. Keblét kitüntetés
pasz; előre fésült haja,
körszakálla szőke; szeme
vörösbarna, lehajtott gal-
ése pedig piros.

. — Lelt. sz. 765. — Értéke
-féle ereklyemúzeumból. —
okat l. a 62. lapon az 580
is 23-án (107–95). — Átvételi
másul vette az 1896 április

Beck Judit

(Gombosiné Beck J.)
Koll. kiáll. Tamás
Galéria)

Budapesti Hirlap.
1938. ápr. 3. (Y.E.:
B.J. koll. kiáll. a Tamás
Galériában.)

MOND ÉS TÁRSA
Y MIKSA

A "HUSZADIK SZÁZAD"
KIADÓHIVATALA

Telefon 3-96

Budapest, 1907 Február hó 20.
V., Dorottya-utcza 9.

ZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

Budapest.

Beck Judit

festő

koll. kiáll. 1943. dec.

Nemzeti halon

99. csop. kiáll.

41 — 97. sz

laid

könyvtáramban

Beck Judit

festő, Beck Ö. Fülöp leánya. Csók J. növendéke volt. Párisban képezte magát tovább – Üvegre festett képeinek delikát kolorisztikus hatásával keltett feltűnést.

Gombosi Kézirnából (Magyar)

Szamányi egylet nyilvánossége.

Bardócz Árpád

élete

Ucurreti Halon

1924 jan

Jrópolyi, római. V. 247

G. Beck Judith

(jelenleg Major Tamásné)

szül. 1909 Bp. Beck
G.F. szobrász leánya.
A képzőm. Főisk.
csók Istvánnál ta-
nult. 1933. Berlinben
és Párisban képezte
magát tovább. 1935.
a Szinyei-Társ.-tól
kitünt. elismerést
kapott. A KUT tagja
és kiállitásain rend-
szeresen szerepel.

BIBLIOTHECA-OFFICINA KIÁLLITÁSOK

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 47

MEGHIVÓ

BECK JUDITH

GRAFIKAI KIÁLLITÁSÁNAK

MEGNYITÁSÁRA

1946 DECEMBER 14-ÉN, SZOMBATON D. U. 4 ÓRAKOR

NYITVA:
HÉTKÖZNAP 10—5 ÓRÁIG, VASÁRNAP 10—1 ÓRÁIG

A BIBLIOTHECA ÚJ KIADVÁNYAI:

SIEGMUND FREUD:
MÓZES

HORATIUS
összes lírai versei és az Ars Poetica

*

AZ OFFICINA ÚJ KIADVÁNYAI:

STEFAN ZWEIG:
CASANOVA

DEVECSERI GÁBOR:
BUDAPEST TÜNDÉRVÁROS
Hincz Gyula rajzaival

NYOMTATVÁNY

Dr. SZENTIVÁNYI GYULA
főtitkár urnak,

Budapest
XI. Lágymányos-u. 16. I.21

Beck Judit férjezett

Major Tamásné
festő

a Nemzeti Kinkár vagy-
gatójának neje.
1947 nyarán Szent-
endre Környékét
festi -

Szabadság
1947 jul. 15

Beck Judit

pótolva

Dunatáj Pócsmegyernél, Tájkép, vízf

Szentendrei művésztelep kiáll.

1957. okt.

1948. reszt nett a stockholmi m. gráf. kiálli tárom

Nagyenyed, 1914. I. 22.

Johannes Dersőy
könyvtáros

Beck Judith

festő

lásd

Gombosiné

Beck Judit

alatt is.

Beck Judit

illusztrációi

Fehér Klára: Az „Előre"-örs pályát választ. [Bp. 1949].

illusztrált
nincs

megint

Beck Judit

(Major Tamásné)

Két hetet töltött Moszkvába, hogy megismerje a szovjet képzőművészetet 1948-ban.

Erről rövid cikkben számol be.

Major Tamásné Beck Judit: Rövid beszámoló egy moszkvai utról.

Szabad Művészet

1948. 367–368. l.

ÉPEK

IONE, VINCENZO (műk. 1780—1810 özött)

Pius pápa arcképe

, 1801. Vászon, olaj, 117×92 cm. (Lépcső-

Maszlaghy II., 399. szám.

SZ FESTŐ, XV. század

ló Madonna angyalokkal

os felső záródással.

empera, 108×64 cm.

ölni Romboux- és Ipolyi-gyüjteményből.

ilt. (Képtári raktár.)

Trostspiegel in den Widerwärtigkeiten des Lebens. Dreissig Marienbilder aus der Privatsammlung ... J. A. Romboux. Köln, . n. 5. kép.

SZ FESTŐ, XVI. század

s pápa arcképe

, olaj, 74×62 cm. (Lépcsőház.)

Maszlaghy II., 415. szám.

SZ FESTŐ, XVI. század

tus pápa arcképe

, olaj, 155×110 cm. (Első emeleti fogadó.)

prímás Rómában vette.

Maszlaghy II., 462. szám.

PETŐFI HÍRLAPI CIKKÉBŐL

(1848 május 27, mikor a Királyokhoz című verse miatt megtámadták)

Boosásson meg a haza, hogy most, midőn minden pillanata oly drága, oly fontos, magamra vonom figyelmét, úgyszólván nyakára tolom magamat. Igen rövid leszek, szokásom szerint s ha nevemhez egy eszme nem volna kötve, vagyis ha nevem egy eszméhez nem volna kötve, a közönségtől ezen egy-két percet nem merném elraboini.

Tény, hogy még a márciusi napokban is a magyar nemzet egyik kedvence voltam... néhány hét s íme, egyike vagyok a leggyűlöltebb embereknek. Minden elmenő hazafiú kötelességének tartja egy-egy követ hajítani rám. Több ujságlap nem átalita magát pellengérre tenni, hogy nevem rászögeztessék.

Nem szükség a világtörténetet átmagolnunk, hogy megtanuljuk, mi a népszerűség, csapjuk föl akárhol a nagy könyvet s egy lapjából is meganulhatjuk. Népszerűség a tarpei szikla, melynek tetejéne nem azért viszik föl az embert, hogy ott a magasban uralkodjék, hanem hogy lehajítsák. A népnek mulatság kell.

Talpraestem és semmi bajom sincs. Itt állok most alant a mélységben, alant és koszorútlan, de állok!

Egyet sajnálok, megvallom, ha már kedvetek jött engem lelőkni, mért nem löktetek oroszlánok barlangjába? . . . Mért löktetek ide, hol a csúszó-mászó férgek hemzsegnek? Melyeknek csípése nem halálos, de több mint halálos: undorító! Istenemre, ha már bűnös vagyok, inkább érdemeltem a vérpadot, mint azt, hogy haszontalan, rongyoslelkű fickók hízlalják rajtam piszkos nyelvüket, miket eddig csak arra használtak, hogy az uralkodó önkény sarutalpát nyalogassák, mint alázatos, farkcsóváló ebek.

De bűnös vagyok-e vagy sem? Egy verset írtam, melynek tartalma, hogy nincsen többé szeretett király és egy népgyűlésen kimondtam, hogy a minisztériumban nincs bizalmam.

Hallgatni mindig könnyebb, mint beszélni, s ki figyelmezteti a hazát, hogy itt és itt veszély fenyeget, az ellensége nem lehet, de igenis ellensége az, aki látja a veszélyt és hallgat...

Egyébiránt bármi nagy emberek miniszterelnk, én teljes elismeréssel vagyok lángelméjük iránt, — nem hagyhatom helyben, amit nagyon túlbuzgó barátaik hirdetnek, hogy egyedül csak ők menthetik meg a hazát.

Ami *A királyokhoz* című versemet illeti, mely a népszerűtlenségem főoka, az a republikánizmus első nyilvános szava volt Magyarországon és határtalanul csalatkoznak, akik azt hiszik, hogy utolsó is egyszersmind. A monarchia Európában végefelé jár, a mindenható Isten sem mentheti meg többé. *Ha valamely eszme világszerűvé lesz, előbb lehet a világot magát megsemmisíteni, mint belőle azon eszmét kiirtani. És ilyen ma a Respublika eszméje.*

Ne bántsátok a republikánusokat, ne lázítsatok ellenük, míg ők nem lázítanak és ők nem fognak lázítani, mert tudják, hogy aminek meg kell lennie, meglesz. A kereszténység vallásnak tizenkét apostola volt, mégis elterjedt. Hogyne terjedne el a respublika, amelynek már annyi apostola van és annyi mártírja volt! Tudjátok Párisban a Saint-Méry-utcát. Ott 1832-ben száz republikánus ifjú esett el... Olvassátok el a történetnek e lapját, megtanuljátok, milyen katonának a republikánusok. Huszonnégyezer betanult hóhér alig bírta kiirtani e száz gyermeket!

Mit mennyiért lehet kapni a Sportszerkereskedelmi NV-nél

A Sportszerkereskedelmi Nemzeti Vállalat, amely néhány hónappal ezelőtt alakult, nemcsakhogy beváltotta a hozzáfűzött reményeket, de ma már egyike a legnépszerűbb vállalatoknak. Az Erzsébetkörúti főüzleten kívül 11 fiókja működik még a fővárosban és vidéken.

A hajdani NewYork kávéházból áruházzá átalakított helyiségekben a különböző sportcikkek kincsesháza tárul az érdeklődő elé. A hullámzó vásárlótömeg nem kérhet olyan sportcikket, amit itt nem találna meg. Az árak 60—70 százalékkal alacsonyabbak, mint másutt.

Legnagyobb forgalom

a tenisz- és ping-pongosztályon

van. A legjobb teniszütők 56—120 forintért kaphatók. A legjobb húr 50—80 forintba kerül. A legjobb teniszlabda tucatja 124 forint. Ezeket az árukat forgalombahozataluk előtt

kiváló versenyzők próbálják ki.

Ping-pónglabda darabja 3.20—4 forint. Nagy mennyiségben kelnek el a kitűnő futball labdák.

Új találmány a Bajnok-féle futball labda, amelyet egy tűnagyságú lyukon keresztül lehet felfújni, nem kell összefűzni és így játék közben nem is okozhat fejsérüléseket. Kiváló minőségű komplett, 11 futballdressz 450—500 forint.

Futballcipő párja 122 forint.

Melegítőruhák 160—220 forintért kaphatók.

A legkülönfélébb atlétikai cikkek közül: diszkosz 91, ötrészes gerely 50, súlygolyó 17, boxkesztyű 91—154 forintba kerül. Légpuska 250—300 forint. A kitűnő vívókardot 44, a tört 45 forintért árulják. A sportáruház földszintjén díszeleg a legújabb vízjármű, a fakajak. 1800 forintba kerül a masszív, politúrozott csónak.

Nagy a kereslet fürdőruhákban,

amelyekből máris fantasztikus mennyiséget adtak el. A legjobb minőségű gyapjú fürdőnadrág 72 forint, az olcsó és jó pamutnadrág 23 forintba kerül.

Nagymennyiségű horgászfelszerelési cikk is van raktáron. Most érkezett meg a régóta várt, különleges damilfonal.

Az Országos Sporthivatal és az ifjúsági szervezetek hatalmas mennyiségű sportcikket vásárolnak. Eddig közel

100.000 ifjút láttak el

ruhákkal és különböző sportfelszereléssel. A magánosok főleg tenisz- és ping-pongabdákat, horgászcikkeket és rengeteg tornacipőt vásárolnak.

A közelgő

Világifjúsági Találkozóra

felkészült a vállalat. Az utcákon több sátort állítanak fel. A Városligetben is nagy impozáns sátor hirdeti a magyar sportszergyártmányokat.

A Főiskolai Bajnokságokra külön sportszerek készülnek a legkiválóbb sportszakemberek irányítása mellett.

A vállalat személyzete a sportszellemnek megfelelően példás előzékenységet tanusit. Mindegyikük megérdemelne egy érmet — ami szintén kapható a nagy áruházban.

Vidéki totó-tippek

(Ma déli telefonjelentéseink.)

BÉKÉSCSABA

Óriási küzdelem után egygólos hazai győzelmet várnak Békéscsabán.

SZOLNOK

A szolnoki MTE legjobb csapatával játszik szombaton Budapesten. Legjobb esetben döntetlenre számitanak a Ganz ellen.

KECSKEMÉT

A kemény kecskeméti gárda, amely kiváló formában van, pontot akar rabolni a favorit Békéscsabától.

A Czobor- és a Baláze-utca sarkán csőrepedés miatt egy hónapja folyik **a víz. Sürgős** intézkedést kérünk. B. Ö. és társai.

Egy tarka délután a MÁVAG-pályán...

Hatvanhét éves sportoló, ötvenhat futballcsapat, az első aranyjelvényesek — Bánhalmi-Moina, Csányi-Lupsa összecsapások előtt — Zatopek 5000 méteren is győzött Helsinkiben Németh Imre ma starthoz áll Londonban

Régen láttunk olyan érdekes, mozgalmas tréninget, mint tegnap a MÁVAG-pályán. A futópálya egyenesében fiatal lányok gyakorolták a guggolóstartot: emelkedés, jobblábbal kilökjük magunkat, szabályos karmunka, a balkar van elől, de döljön be nagyon a test... (Nem könnyű elsajátítani a startolás tudományát.)

Az első aranyjelvényesek

Feltűnik jó mozgásával a kékruhás, szőkehajú Kardos Mara, akiről megtudjuk, hogy az első nő, aki Magyarországon a Munkára, Harcra Kész mozgalom próbáztatásai során arany jelvényt kapott. Az MHK-mozgalom tréningjén vagyunk.

A MAVAG volt az első, amely az MHK-próbáztatásokat még a tavasszal megkezdte. 3500-an neveztek az MHK-ra.

— A férfiak közül Florett Gyula nyerte az első arany jelvényt, — mondja nekünk Kardos Mara — másodiknak Oswald bácsi nyert, a futballintéző, harmadiknak Maszlay bácsi... Én a hetes sorszámot kaptam. De a nők között én vagyok az első aranyjelvényes. Most érettségiztem a gimnáziumban, a Vasas szakszervezetben dolgozom, mint tisztviselőnő. Tagja vagyok a szélesebb válogatott kosárlabdakeretnek, ikertestvérem, Vera, tagja a leszűkített lillafüredi keretnek is. Én »bedobó« vagyok és így mint kistermetűt is szívesen látnak a csapatban. Most rendkívül ambicionálom, hogy atlétanő lehessek, mert rájöttem arra, hogy a szabadtéri sport harmonikus jóérzést biztosit, emeli a munkakedvemet és így majdnem minden délután kijövök a pályára.

A sport üdít

A pályán működő sportolók szeniorja Lopuzsán Gyula 67 éves műszaki főellenőr, tanult kazánkovács. Éppen a súlydobást gyakorolja. Ő és társai két helyen dobnak, az egyik helyen stílusra, a másik helyen eredményre. Lopuzsán stílusra dob. Ő is majdnem minden nap kint van a pályán. Rájött arra, hogy a sportolás nemcsak megóvja, de emeli is a munkaképességét.

— 25 évig aktív túrista voltam a MAVAG-ban — mondja nekünk Lopuzsán főellenőr. — Tátrai túrákat abszolváltunk annakidején, ma már nem megyek együtt a fiatalokkal. Én is bosszankodtam, amikor az öregek miatt meg kellett lassitani a tempót. De azért a sportolást egyáltalán nem hagyom abba. Minden hétvégén horgászni megyek. Tavaly még csak nyolcan voltunk, most már nyolcvanegyen vagyunk a horgászszakosztályban. Minden hétvégén kimegyünk Ráckevére HÉV-vel, utána 8 kilométeres gyaloglás Dömsödig, ez is turisztika. Ha mégegyszer fiatal lehetnék, a labdarúgást választanám, az tetszik legjobban a sportok közül.

Hatalmas sportélet

Miközben Szabó és Simonyi tanárok az atletika tudományára tanítják a legkülönbözőbb korcsoportokhoz tartozó sportolókat, Kardos Ede, a Kardos lányok édesapja, a vállalat sportfelelőse, érdekes adatokat közöl velünk a MÁVAG hatalmas, egyre terebélyesedő sportéletéről. Egyetlen példa: a MÁVAG-ban 36 sakkcsapat, 56 labdarúgó-csapat indult az alapfokú bajnokságban! Ehhez jön még a minőségi sport, aminek illusztrálására jellemző, hogy hat csapatunk fut a bajnokságban. 18 szakosztályban rengeteg sportoló működik és alig győzik beosztani a pályát, amely a mai tömegigényeknek már alig-alig felel meg.

Maszlay fivérek

Az aposztrofált Maszlay bácsi nem más, mint Maszlay Géza, ismert motoros versenyző, a kiváló olimpiai vívó fivére. Hasonlítanak is egymáshoz. Maszlay Géza all round sportoló, alig van olyan sport, amit ne űzött volna, 48 éves, a fivére pár évvel fiatalabb.

— Itt voltam a salakpálya avatásán 1926-ban, részt vettem a motoros versenyen. Most is aktív versenyző vagyok és legközelebb újból elindulok. Minden héten egyszer motoros tréning van, akkor az atléták szünetelnek egy kicsit. Én vagyok a horgász-szakosztály vezetője.

Maszlay Géza, a vállalat tervező technikusa, több, mint negyedszázada van a vállalatnál, a szomszédban lakik, a pályát második otthonának tekinti. Több kosárra való sportérme volt már, ezek vadászfegyvereivel együtt (mert ezt a sportot is űzi!) elpusztultak az ostrom alatt.

A pályán csoportokban folyik a nagy tréning. Az MHK több próbából áll és mindegyiket gyakorolni kell. A csoportok időnkint helyet cserélnek. Kardos Ede elmondja, hogy hat oktatót kértek a Testnevelési Főiskolától, hogy ezek foglalkozzanak a sportolókkal, főleg a kezdőkkel.

. . . A súlygolyók tömege hever a pályán, a labdák kisebb-nagyobb fajtái (a röplabdától kezdve) röpkődnek a napfényben, a lányok napnyugtakor még mindig gyakorolják a startot, a gyorsaság, a rugékonyság, az állóképesség, az ügyesség nagy próbái folynak. A MÁVAG sportélete grandiozus benyomást tesz.

Kemény küzdelmet ígér a magyar-román atlétikai viadal

A Diósgyőrben sorrakerülő magyar-román válogatott atlétikai mérkőzésről Fehérvári Béla, a Szövetség főtitkára a következő helyzetképet adja:

— Második nemzetközi viadalunkat rendezzük vidéken. Már ez idény elején elhatároztuk, hogy juttatunk a vidéki városoknak válogatott mérkőzéseket és ezt az elhatározásunkat tervszerűen valóra váltjuk. Most a diósgyőri munkásasággal akarja megismertetni a Szövetség az atlétika szépségeit. A diósgyőriek lelkes előkészületeket folytatnak.

— A román atlétika a felszabadulás óta óriásit fejlődött. Azelőtt csak egy-két atlétájuk volt, ma viszont nagyon sok tehetséges, fiatal versenyző áll rendelkezésükre. A legutóbb lezajlott csehszlovák-román viadal eredménye megmutatta, hogy Románia egyenrangú ellenfél.

— A román együttes igen jó erőkből áll. Mellettük szól még az is, hogy az utolsó méterekig teljes szívvel tudnak küzdeni. Remélem, hogy atlétáink elbizakodottság nélkül állnak starthoz. Ennek következtében sok számban gyönyörű küzdelmet láthat majd a diósgyőri közönség.

— Ami a részleteket illeti, hatalmas küzdelmet ígér a négyszázméteres verseny, ahol ebben az évben harmadszor találkozik Bánhalmi Moinával. Kétszer Bánhalmi győzött s most a teljesen rendbejött Moina revansra készül.

— A 100 méteres verseny izgalmas harcot hozhat, hiszen ebben a számban Lupsa már győzött az idén Csányi ellen, viszont legutóljára Csányi szakította el előbb a célszalagot. De a többi számban is érdekfeszítő küzdelmek várhatók és csak a pillanatnyi forma dönti majd el, melyik nemzet versenyzői győznek majd a viadalon.

— A magyar válogatottba sok fiatal került, de ennek ellenére bizom a magyar győzelemben. Ehhez azonban az ismert »milánói szív« szükséges. Ismeretes, hogy Milánóban a biztosnak látszó győzelemtől fosztottuk meg az olaszokat — fejezte be nyilatkozatát Fehérvári főtitkár.

Rövid sporthirek

Németh és Petike már ma délután versenyeznek Londonban. Homonnay és Klics számaira szombaton kerül sor. Ottani szakemberek véleménye szerint a magyar versenyzők komoly esélyesei az angol bajnokságoknak; különös érdeklődéssel várják Londonban Németh Imre szereplését, aki a tavalyi olimpián elért 56.07 méteres eredményével még mindig tartja az angol kalapácsvető rekordot.

*

FINNORSZÁG atlétaválogatottja Helsinkiben csak minimális pontkülönbséggel (104:94) tudta legyőzni a csehszlovák válogatottat. Zatopek a második napon is kitűnően szerepelt: 5000 méteren 14.20-szal győzte le a 14.20.8-at futó finn Koskelát. A csehszlovák válogatott egy-két napig még Finnországban szerepel, majd hazaér és július 21-én Moszkvába repül.

*

CSÜTÖRTÖKÖN ESTE a Nemzeti Sportuszodában I. osztályú bajnoki vízilabdamérkőzést vívtak, amelynek során a Vasas 2:0 arányú megérdemelt győzelmet aratott az MTK együttese fölött.

*

CSEHSZLOVAKIÁBAN a Ferencváros együttese 11:0 (3:0) arányban győzte le az érsekújvári csapatot. Az MTK 7:1-re győzött a trencséni Odeva ellen.

*

A LENGYEL ifjúsági labdarúgók a debreceni mérkőzés után két napot Siófokon is töltöttek. Csütörtökön délután barátságos mérkőzést játszottak a helybeli futballcsapat ellen és azt 6:3 (3:1) arányban legyőzték. A lengyel vendégek egyébként ma reggel hazautaztak.

*

MOSZKVÁBAN befejeződtek a szovjet tavaszi labdarúgóbajnokság küzdelmei. Az első forduló után a bajnoki táblázaton a moszkvai Dinamo vezet 30 ponttal, 2. a CDKA 27 p, 3. Zenit 25 p.

A **HALADÁS** új számának érdekességei:

HUMANIZMUS ÉS SZOCIALIZMUS
(Válasz egy olvasónak)
Kende Zsigmond vezércikke

CSEHOV Irta: *Kárpáti Aurél*

Marton Lajos Tel-Avivi levele

Verses keresztrejtvény

Molnár Ferenc novella

IDŐJÁRÁS-TOTO. Irta: *Stella Adorján*

Vas István három verse

Zádor István és Zsoldos Andor riportja

Hölgyfutár — Világhiradó — Radnóti József közgazdasági rovata — Vicclap — Sok cikk, rajz, glossza, enciklopédia

Az ezredes *felesége*

Kisregény **Irta Fjodor Knorre**

11.

— Azután minek neked az ilyen?

— Hogyhogy minek? A felesége leszek.

— És velem mi történik?

— Veled!... Én már nem illek hozzád! Te fiatal maradtál én pedig szörnyen megöregedtem. Hiszen látod, micsoda rohamok kezdődnek nálam. Miért kellenék én már neked? Nem, nem. Nekem most már egy kis öreget kell választanom.

— Jól van, keress magadnak, de én megfojtom azt az öreget!

Sura boldogan felkacagott és kinyitotta a szemét.

— De hiszen ő öreg. Szabad ilyen öreget bántani?

— Hát akkor ne keresse, ami nem neki való.

— Szegényke, hiszen ő nem csinál semmit. Ellenkezőleg, én akarom rábeszélni, hogy vegyen el engem, ha már a számodra öreg lettem.

Az ezredes, aki mosolyogva tréfálkozott eddig, most egyszerre komollyá vált.

— Te nagyon sokat szenvedtél, beteg lettél, de semmit sem változtál. Egyszerűen csodálatos, egy szemernyit sem. Ha azonban valóban megváltoztál volna, akkor sem számítana semmit. Mi valami olyasmin mentünk át, ami után...

— Ami után, nos, mondd!... — Sura sóváran figyelt és nem titkolt gyönyörrel sürgette férjét.

— ...ami után az arc színe már nem játszott szerepet.

— Nem, nem, az arc színe minden körülmények között szerepet játszik — sóhajtotta az asszony.

— Lehet, hogy nálad.

— Igen, nálam igen.

— Pihensz majd, meggyógyulsz és minden rendben lesz.

— Komolyan így gondolod? — kérdezte bizonytalanul Sura és figyelmesen nézett a férfi arcába.

— Semmit sem gondolok, tudom. Talán kevés emberrel találkoztam, akik sokkal rosszabb állapotban voltak, mint te?

— Nem, te csak azért beszélsz így, hogy engem megnyugtass. Lehet, hogyha kipihentem magam és elmegyek az orvoshoz, megszünnek majd ezek a fájdalmak...

— Gyakran vannak rohamaid? — kérdezte csak úgy odavetve az ezredes. — Mikor kezdődtek?

Sura elégedetlenül összeráncolta homlokát.

— Nem, nem nagyon gyakran. Csak az utóbbi időben. Hiszen én mindig egészséges voltam, soha semmi bajom sem volt. Ugye lehet, hogy még nem késő, ha most mindjárt elmegyünk egy jó orvoshoz? Tanárhoz megyünk, jó?... Ez a Kastanceva, emlékszel rá? mindig arról ábrándozott, hogy eléri a várost és elmegy egy tanárhoz...

— Mi baja volt neki? — kérdezte az ezredes.

Sura elhallgatott, mintha nem szívesen emlékeznék.

— Rohamai voltak... Nála azonban jóval előbb kezdődtek, mint nálam. Azonkívül pedig már nagyon idős volt. Ez nagy különbség, ugye?

Az elsötétített vonat lassan begördült az állomásra és megállt a gyéren megvilágított állomásépület előtt. Majdnem utolsónak hagyták el a vonatot és lassan elindultak a kijárat felé. Elmaradtak a ritkuló tömegtől.

A pályaudvar mentén villogott a sok különböző színű jelzőfény. Élesen hunyorgattak, de a környezetükből semmit sem világítottak meg. Homályosan bontakoztak ki előttük a házak körvonalai. Egyetlen házból sem szűrődött fény az utcára. A front mögött az első nagyváros volt ez, területi székhely. Már egy évvel ezelőtt a város felé törtek a németek, de azóta sem sikerült elérniük céljukat.

— Nézd csak, — kiáltott fel Sura — milyen világos itt minden. Hány fény csillog... Ugye itt nem jártak a németek?

— Nem, természetes, hogy nem. Még száz kilométernyire sem voltak... De neked ez világos? Hiszen az orrom hegyéig sem látok.

— Nem igaz. Világos. — ismételte Sura — a szem megpihen. Az orrod előtt valóban sötét van, de mégis, ha nézel, a sötétség nem nehezedik olyan nyomasztóan rád, mert van mire nézni. Olyan kedves, vidám fényecskék...

(Folytatása következik.)

VILÁG RÁDIÓ

Péntek:

KOSSUTH RÁDIÓ 14.15 Zádor Zoltán tánczenekara **15.00** »Az olasz opera kezdete«. Lehel György előadása **16.00** Rádióiskola **16.40** Marxista-leninista negyedóra **17.00** Hírek **17.10** Szovjet napok — szovjet emberek **17.20** Hangos ujság **18.15** Termelési híradó **18.30** A Magy. Rádió dolgozóinak ünnepi műsora a milanoi Szaksz. Világkongresszus alkalmából. Rendező: Rácz György **19.30** Falurádió **20.00** Hírek **20.50** Rádiózenekar. Vez.: Somogyi László. Közr.: Gyurkovics Mária **22.00** Hírek **22.20** Rádió-jazz **23.00** Berlioz, Schumann és Strauss műveiből **24.00** Hírek.

PETŐFI RÁDIÓ 14.30 Berkes fúvósegyüttes **15.00** Karenina Anna. Rádiódráma **16.00** Vig György, Kertész Kornél, Radnóti Tamás hangv. **16.45** Kíváncsi mikrofon **17.00** Horváth Jenő zenekara, Lukácsi Margit énekel **18.00** A rádió esti iskolája **18.30** Az ifjúság hangja **18.50** Hanglemez **19.00** Kérdezz — felelek! **19.20** Lakatos Sándor zenekara muzsikál. Tölgyessy Júlia és Solti Károly énekel **20.00** Népnevelők negyedórája **20.20** Hangos ujság **21.00** Hírek **21.05** Szív küldi... **22.05** Nelly Karova énekel, kisér Hajdu István **22.35** Esti zene.

Szombat:

KOSSUTH RÁDIÓ 6.00 Falurádió **6.30** Muzsika **7.00** Hírek **7.30** Szórakoztató zene **7.45** Előadás **8.00** Táncszámok **11.30** Mozart: A-dur klarinétverseny **12.00** Déli harangszó. Hírek **12.15** Orosz Vilma és Solthy György énekel **13.00** Asztali muzsika **14.00** Hírek **14.15** Eseményjáték **14.30** Molnár—Szilvássy vonósnégyes **15.00** Magyar Enciklopédia **15.30** Bródy Tamás zongorázik **16.00** Útravaló nélkül **16.20** Gyermekrádió **17.00** Hírek **17.10** Szovjet napok — szovjet emberek **17.30** Tánczene **18.15** Oláh Kálmán zenekara muzsikál, Hajdu Anna énekel **19.00** Esti muzsika **20.00** Hírek **20.50** Vidám zenés hétvége. Közr.: Hollós Ilona, Putnoky Gábor, Tassy Tamás, Radics Gábor, Tabányi Mihály és a rádió tánczenekara **22.00** Hírek **22.20** Operarészletek **23.00** Tánczene **24.00** Hírek **0.30** Könnyű dallamok.

PETŐFI RÁDIÓ 5.30 Muzsika **6.45** Torna **7.00** Zene **7.20** Előadás **7.30** Szórakoztató zene **8.00** Lapszemle **8.15** Zenekari művek **9.00** Dalok **9.35** Görög gyerm. műsora **9.50** Vöröskereszt **10.00** Hírek **10.15** Hangverseny **10.50** Rádióiskola **14.30** Marjay Erzsébet és Kenedy Róbert énekel **15.00** Szív küldi... **16.00** Moszkva szórakozik **16.40** Falurádió **17.10** Prokofjev és Stravinszkij műveiből **18.00** A király és a hang. Rádiójáték. Irta Devecseri Gábor. Zene: Várnai Péter. Rend.: Török Tamás. Fősz.: Timár József. Várkonyi Zoltán. Lukács Margit, Kömives Sándor **18.45** Vonószenekari művek **19.05** Részletek Hervé Nebántsvirág c. operettjéből **20.00** MÁV zenekar hangv. Vez.: Szőke Tibor **21.00** Hírek **21.05** Hangos ujság **22.25** Könyvszemle. Szerkeszti Goda Gábor **22.50** Könnyű dalok.

BÍRÁLAT

Gazdagon illusztrált, tartalmas és a közönség számára is érthető előadást tartott a régi zongoramuzsikáról Szabó Márta és maga tolmácsolta a műveket finom muzikalitással. — Vámosi János nagyon tetszetősen, egyenesen és símán adta elő énekszámait. — Könnyed, magától értetődő technika jellemzi Balassa Tamás zongorázását, Kovács Andor és Boros József is tehetséges művészek. — Nagyon ügyesen állították össze a »Csütörtök esté«-t. Ákos Stefi különlegesen szélesskálájú hangművésze, Hardy Tamás egyénien előadott számai, Szamosi Anna finom hegedűszólói és az együttes vidám, pattogó számai nagyon tetszettek. Kívülük a rádiójazz működött közre, Martiny Lajossal az élén. A pergő rendezés Tamássy Zdenkót dícséri. **H. J.**

A FŐVÁROS szakemberei a kerületi elöljárók előterjesztése alapján feldolgozták a romos épületekre vonatkozó adatokat és elkészítették Budapest rombontási menetrendjét. A szakemberek jelentése szerint Budapest területén még 566 romos épület van. Ezek lebontására is rövidesen sor kerül.

A VILÁG előfizetési ára:

negyedévre	45 forint
1 hóra	15 forint

VILÁG

FŐSZERKESZTŐ és felelős kiadó DR. SZEKERES JÁNOS

Felelős szerkesztő BÁLINT IMRE

Athenaeum Nyomda N. V. (Fv.: Soproni Béla)

TURISTAVILÁG

A Magyar Természetbarát Szövetség ezen a hétvégen a következő túrákat rendezi:

Józsefvárosi TTE: Különvonat Magyarkútra. Találkozás vasárnap 7 óra 10 perckor a Nyugati-pályaudvaron.

MTE: Szigetmonostor: Találkozás szombaton 14.30 órakor a Nyugati-pályaudvaron. Vezető: Moli.

Fodrászok: Ügyeletes túrák Makkosmáriára. Találkozás vasárnap 7.30-kor a Széll Kálmán-téren. Vezető: Paull.

Typographia: Szigetmonostor. Találkozás szombaton 13 órakor a Nyugati-pályaudvaron. Vezető: Kurovszky.

Budai TTE: Utjelzőtúra Vöröskőre. Találkozás szombaton 15.45 órakor a margithídi HÉV-nél. Vezető: Molecz. Ügyeletes túra Frankhegyre. Találkozás vasárnap 8.30 órakor a Széll Kálmán-téren. Vezető Müllerné.

KAOSz: Észak-Börzsöny. Találkozás szombaton 15.30 órakor a Nyugati-pályaudvaron. Vezető: Vidor.

TEKOSz: Nagyvillám. Találkozás vasárnap 7.30-kor a Nyugati-pályaudvaron. Vezető Galambos.

Törekvés: Csúcshegy. Találkozás vasárnap 8 órakor a hűvösvölgyi villamosvégállomásnál. Vezető: Zentai.

VAC és VII. ker. Szabadságharcos Szövetség: Hármashatárhegy. Találkozás vasárnap 9 órakor a Széll Kálmán-téren.

*

A KAOSz és MTE Természetbarátok 22-i, pentek esti szokásos összejövetelük helyett *közös esti sétát rendeznek.* Utvonal: Hűvösvölgy, Vadaskert, Guggerhegyi kilátó, Rózsadomb. Találkozás 19.30-kor a hűvösvölgyi villamosvégállomásnál.

*

A nyomda- és papíripari munkások 31-én induló nagykedvezményű magyarkuti különvonatára Báthory-utca 5. szám alatt jegyek kaphatók.

A BUDAPESTI INGATLANTULAJDONOSOK KÖZÜL 479-et szólított fel a főváros, hogy tatarozza házát. Közülük eddig 290 nyujtott be kölcsönkérelmet és 219 részére a kölcsönt már engedélyezték. 118 épület tatarozása befejeződött, vagy közvetlenül befejezés előtt áll.

Öt bábos autó járja az országot

Látogatás egy kísérleti műhelyben

A Bródy Sándor-utca egyik házának első emeletén működik a Magyar Bábjátékosok Szövetségének kísérleti műhelye. Fiatal képző- és iparművészek itt álmodják meg, tervezik, faragják a bábszínház primadonnáit, a ma már kicsinyek és nagyok között országszerte egyaránt népszerű Okos Kata, Trakfor Ferke, Pató Pál, Hübele, a többiek és nem utolsó sorban a hetyke Ludas Matyi figurákat.

Ebben a kis műhelyben állandó kísérletezés folyik különböző típusú anyagokkal és az ő hatáskörükbe tartozik a díszleteknek és a báburuháknak minél stílusosabb összehangolása a figurákkal.

Hosszú asztalon sorakoznak a gondosan esztergált fejek, hajuk kócból, de itt szabják-varrják az állatfigurákat.

A többszázszoros fellépés után elfáradt, lenyűtt bábok szanatóriuma is egyben ez a műhely, most éppen az ütőrő fejét festik, kozmetikázzák, elpiszkolódott ruháját kimosják, kivasalják s a lelkes, vidám fiatalok — akik jókedvükben bábjáték-szövegekben csevegnek egymással — *azon törik a fejüket, hogyan lehetne a bábfejeket még kifejezőbbé, még jellegzetesebbé mintázni.*

A bábufejek többféle technikával készülnek. Alapanyaguk lehet fa, törhetetlen massé vagy kóccal töltött selyemharisnya. Nagymennyiségben használnak fel ócska harisnyát, amelybe kócot tömnek s kézzel tű és cérna segítségével formázzák meg, azután enyvezik s a végén befestik.

Elég nagy a jövés-menés a kísérleti műhelyben. Ujonnan alakult bábcsoportok vezetői jönnek tanácsért, szabásmintákért, noha a műhelynek nem célja az önálló kezdeményezés megakadályozása, sem a központi irányítás.

A mult évad főszereplői is felfrissültek, gondos kezekkel restaurálódnak. Viszontlátjuk a jóságos hófehér kis kecskét, amely szorgosságával annyit segített két öregecskének, akik nem hiába sóhajtozak: »Nehéz ez a kötegecske, ha az ember öregecske...« *Most jött ki tisztítóból, a Mesebarlang konferanszléja, az ezüstszemű harmonikázó Cica.*

Sok a dolog, mert az ország különböző részein *öt bábos autó van úton állandóan* s ha a választásokkal járó nagyarányú munka csökkent is mennyiségben, minőségben ugyanannyit emelkedett.

Búcsúzóul még felvonultatják előttünk az Aranyhalacska gazdáját, *Beck* Judit kitünő festő tervezőmunkáját. A Tengeri Csikó, a Keszeg, a Naphal, a Korall, most valóban olyan, mint a szárazra dobott hal, csak akkor kel életre, ha tágranyitott szemű gyermeksereg veszi körül **d. m.**

SZABADSÁG-PANTHEONNA képezik ki a Kerepesi temetőben lévő Kossuth-mauzoleum környékét. A munkásmozgalom mártirjainak emlékezetét hirdető Pantheonba helyezik a rákoskereszturi temető elhagyott helyéről exhumálandó Derkovits Gyula testét örök nyugalomra. A Kossuth-díjas Vedres Márkot bizták meg a munkásmozgalom öt mártirjának, Ságvári, Sallay, Fürst, Rózsa, Schönhertz alakjának megmintázásával. A kiváló szobrászművész már elkészítette az embernagyságnál nagyobb domború gipszmodelljét.

Férfiöltönyért télikabátért mindenkinél többet fizet kereskedő: hív, azonnal jön. **227-110** Grünwald, Kazár-u. egy

Szőnyeget (hibásat is) **ponyvát** böröndöt magasan vesz Freund, Kun-u. 12. II. 18 T: 137-845, 135-8-12.

Óriási áratfizetek használt **férfiruháért** GUTTMAN, Kazár-u. 1. T: 427-010 Hívásra jövök

Használt **férfiruháért, szövetért** bárkinél magasabb összeget fizet Tóth a Belvárosban, Bp. IV. Egyetem-u. 2. T: 186-732

VILLA Pasaréten 3 szoba hallos, gyönyörű, 120.000. »Zala«, XI., Bartók Béla-út 87. Tel.: 468-792.

Rózsadombon 3 szoba hallos, 700 □öl parkkal, 150.000. »Zala«, XI., Bartók Béla-út 87. T.: 468-792.

Mindent veszek ruhát, bútort, szőnyeget, varrógépet, felosztalott háztartást, legtöbbet fizetek. Pálmai, VIII. Koltói Anna-utca 20. Tel.: 22-34-22.

VILLA Gellérthegyen 3 szoba hallos, gyönyörű gyümölcsössel, bek., 80.000. »Zala«, XI., Bartók Béla-út 87. T.: 468-792.

Lágymányosi-úton 2 szobás, összkomfortos (egyszobásnak számító) fűtéses, erkélyes, modern lakás azonnalra átadó. Katona iroda, Szent István körút 15. 120-001.

Lakások!! **Petrezselyem-u. egyszobás** komfortos 8000. V., Katona József-utca 1 szobás komfortos 7000. VIII., Thék Endre-u. 2 szobás komfortos, tip-top 8000. XII., Árnyas-u. 3 szobás hallos, 700 □öl gyümölcsössel 18.000. »Zala«, XI., Bartók Béla-út 87. T.: 468-792.

Eladó univ. **Reichfogó** és **Isoleka** AUDION VI. Nagymező-u. 31 Telefon 123-129

Számológépet, írógépet irodám részére csak privättól sürgősen vennék. T: 228-550

BUTORÉRT háztartásért ruháért legtöbbet fizet Steingiszer, Teleki-tér 8. Tel. 135-376

Elektromos háztartási hűtőszekrények nagy választékban, olcsó árban, 1 éves garanciával Hámorinál, Dózsa György-út 126. **Maneta Hűtőservice.**

Vegytisztító nagyforgalmú, kiváló üzemű, előnyösen átadó. »Komoly biztosíték — kevés készpénz« jeligére.

50, 90 és 120 literes (Elektrolux, AEG, Siemens) világmárkás háztartási **villany-hűtőszekrények** 1 éves garanciával **„HŰTŐSERVICE GELLERICO"-nál** V., Honvéd-utca 4. T.: 128-652. Töltést, javítást vállalunk szavatossággal!

CSEMPE Porta K. F. T. V. József Attila-u. 1. Tel.: 386-147.

Hűtőgépeket üzemképtelent és romosat magas áron vészek. **Hős,** Kisdiófa-utca 10. Telefon: 422-333.

Insulint vennék lejártat is, MÁV házhozfuvarozó, Kispest, vasutállomás.

Ne utazzon el esőkabát nélkül! BALLON, LODEN, ÁTLÁTSZÓ ESŐKABÁT, VIHARKABÁT Wimpassing IV., Váci-utca 9., VI., Andrássy-út 8., VII., Erzsébet-körút 34.

APRÓHIRDETÉSEK

HA olcsón elegáns akar lenni, most siessen Ica és Hecsihez nyáriruhát és ballon kosztümöt venni. Váci-utca tíz, II. em. Tel.: 380-016.

SIKKES fürdőruhák, melltartós strandruhák, blúzok, nyári szoknyák, kardigánok, szép női fehérneműek, melltartós kombinék, Zádorné szalonjából, Andrássy-út negyven. (Hozott anyagból is gyorsan készül.)

VENNÉK jobb férfiöltönyt, télikabátot, bundát, magasabb termetre. Telefon: 222-546.

ÜZLETI polcokat, pultokat, galériát, egészséges deszkát veszek. Telefon: 335-535.

FÖLÉPCSŐHÁZBÓL gyönyörű szoba, fürdőbenyilóval magános úri helyen vidékinek is. 126-988 telefon.

BELVÁROSBAN, szép kis szoba fiatalembernek kiadó. Érdeklődni 38-23-93.

FÖLÉPCSŐHÁZ! beláratú szobát I. II. emeleti, bútor nélkül is, Erzsébet-, Teréz körúton keresek férfi részére. Telefon: 422-186.

HOZZA be férfiruháját, télikabátját szmókingját, zálogtárgyait, megveszem. Tel.: 137-625. Népszínház-utca 20. Ruhaüzlet.

FÉRFIRUHÁIT jól eladhatja Szabónénak, Dob-utca harminchét. Tel.: 220-356. Hívásra jövök.

HASZNÁLT hálószobát és kombináltat vennék. Kazár-utca 5. Asztalos.

HASZNÁLT perzsabundát veszek. Lovasi szűcs, Dohány-utca egy. T.: 421-265.

PERZSA- és másfajta szőnyeget veszek. Frankel, Wesselényi-utca 29. I. 5. Telefon: 427-281.

2 SZOBA hallos lakást keresek, Rákóczi-út környékén, esetleg 2 összkomfortos régibérűt cserélek. 135-000 tel.

ROSSZ nadrágtartóját, zoknitartóját azonnal újjáalakítom. Wesselényi-u. 18. félemelet 6.

ELVESZETT özv. Brandenburg Jánosné életbevágóan fontos iratai, fényképekkel. — másnak értéktelen. Kérem a jószívű megtalálót juttassa címemre. Felsőerdősor **11. II. 11.** Jutalom.

Emlékezzünk felszabadulásunkra!

ÖT ÉV TÁVLATÁBÓL

Irta: Illyés Gyula

Azok, akik a magyar földosztást végrehajtották, olyan szegények voltak, hogy írásravaló papírjuk sem volt otthon. Zömük betűismerő is csak olyanformán volt, hogy egy lapnyi betűt egyvégtében utoljára az iskolában olvasott. A magyar dolgozó parasztság legmélyebb történelmi kívánságát olyan „hivatalos szervek" tették valósággá, akik kezében még efféle név előtt is, mint József, megállt a ceruza — a lapos ácsplajbász —, mert hirtelenében nem emlékeztek — hacsak őket magukat is nem Józsefnek hívták —, hogy melyik betűt is kell előbbre rakni, a z-t-e, vagy az s-t. Még a saját nevüket is akadozva, jellegzetes kézrángásokkal vetették papírra.

Volt kezemben az a véletlenül megmaradt, az a csaknem ezeréves pergament, az a nagypecsétű oklevél, amely ékes latin nyelven és királyi és nádori aláírásokkal szülőhelyem határait annak idején egy darabban elajándékozta, vagyis elvette a néptől. Történelmünk egyik híres dokumentuma. Egy jövendőbeli múzeumra gondolva sokáig hurcoltam kabátom belső zsebében e dokumentum kiegészítő párját, azt a leszakított cipődoboz fedelet, amely mint ideiglenes jegyzőkönyv szülőhelyem első földigénylőinek névsorát örökítette meg, vagyis — öt ákom-bákom aláírással megerősítve — szülőhelyemet visszaadta a népnek.

Körülményeim úgy hozták, hogy rövid idő leforgása alatt pontosan öt megyében — öt dunántúli megyében — láthattam azon melegén a földreform megindulását, majd nekiramodását; a kezdeti akadályokat, majd az akadályok ötletes, nemegyhelyt hősies leküzdését.

Irónak lenni azért élvezetes, mert „a valóság mindig más" (mint aminőnek a legtüzetesebb képzelet is várná) s az író dolga, hogy a valóságnak ezt az eltérését is a — helyére tegye. A magyar földreform kora fölé a történelmi és politikai perspektivát megrajzolják a történészek és a társadalomtudósok. En arról beszélnék, amit közvetlen közelről lehetett látni.

Az első földkimérés, amelynek szemtanuja voltam, úgy folyt le, hogy a látóhatár szélét állandó dörrenések rázták. A németeket a Vörös Hadsereg túlvetette már az ország határán. Időzített aknák mennydörögtek, bedöglötten heverő gránátok döntöttek fészkelődés közben a mellett, hogy mégis felrobbannak. De hallatszott, Keszthelyen például, még távoli ágyúszó is. A szülőhelyem körüli puszták háromszor cseréltek gazdát. Nekem Ozora a világ közepe, de hogy, amikor a szovjet csapatok már Berlint kerítették, miért akarták a németek mindenáron ezt a falut visszafoglalni, azt én sem értem. A nép még a tankrohamok hatása alatt volt. Meg lehet érteni azokat a pillantásokat, amelyek egy-egy erősebb dörrenés után ezzel a kérdéssel rándultak nyugat felé: s ha mégis visszajönnének?

Voltak, akik valamikor tíz esztendőt számítottak a váltságnélküli földreform zökkenőmentes lebonyolítására. Hisz csak a kultúrmérnöki s közigazgatási munka a képzett fők ezreit és ezreit kívánta.

A földosztás során kultúrmérnököt én csak egyetlenegyet láttam, Tamásiban s valami félreértés folytán annak is beverték a fejét. A közigazgatás igen sok helyről nyugatra menekült; ám ha honn maradt is, hát fülét az igazán a nyugat felől érkező dörejekre és neszekre hegyezte. Akkoriban az a kifejezés járta, hogy „az állam gépezete megbénult". Igen, a régié, olyanformán mint a kerék alá került zsebóra, a szakadékba zuhant mozdony. Rapittyára volt törve a legkisebb porcikájáig: emlékezhetünk. Ezért lehetett földet osztani — hála a Vörös Hadseregnek.

De a Vörös Hadsereg segítsége nélkül még a debreceni kormány törvényét s a magyarázó falragaszokat sem lehetett volna eljuttatni, teszem azt, a dunántúli falvakba. A föld tényleges birtokbavételét, a határbavonulást, mindenütt valami kis népünnepség, népgyűlés előzte meg. Rendszerint a községháza előtt tartották.

Az emelvényen a földigénylőbizottság tagjai s a község vezetői mellett a legkisebb helységben is megjelent a pesti munkás-kiküldött társaságában egy vagy két szovjet tiszt vagy altiszt.

A törvény egyszerű végrehajtói a szöveg értelmezésébe tán bele-belebonyolódtak; a tennivalóba nem. Egymással is úgy győződtek, hogy — akarva vagy akaratlan — az ügyet segítették előre. A valósághoz mindenképp értettek. Az ezerszámra hiányzó kultúrmérnökök munkáját mindenütt elvégezték ők maguk, azon nyomban, zökkenő nélkül. A valósághoz való ragaszkodás nem zárja ki a jövőbetekintés képességét, a tervezést; sőt. Maguk gyártottak mérőláncot, mérőölet s maguk lépdeltek vele a mesgye szélén, legtöbbször ujjukon számolva, hogy egy-egy holdhoz hányszor kell lefektetniök; vagyis két tenyerükkel pótolva a logarlécet. Attól már meghatódni is lehetett, ahogy ezek a tegnap „még orrukig se látó" szolgák egyszeriben a tájrendezés, az országépítés királyoknak fenntartott feladatához emelkedtek s ezt a magasztos hivatást azonnyomban gyakorolni kezdték.

Csaknem minden nagybirtok birtokba vételével felmerült az új falu létesítésének és elhelyezésének kérdése. Azt a doboz-fedél bullát elvesztettem, de ma is őrzöm azt az oldalán felhasított és kiterített papírzacskót, amelynek még lisztes belsejére egy óriás-volta miatt esetlen kéz felrajzolta annak a községnek az utcáit és tereit, amelyet Fürgedpuszta cselédsége később meg is alapított. Abban az uradalomban, ahol apám utoljára szolgált s ahol meghalt, az Ujdombóvár melletti Tüske-pusztán egy-két cipősarok vonással magam is hozzájárultam az ottani Eszterházybirtokokra szánt falvaknak ahhoz az első megtervezéséhez, amelyet a körbeálló volt cselédek, bottal, csizmaorral a kastélykapu előtt a puszta földre „fektettek le".

És megragadták a valóságot a másik oldalán is. A földeket nemcsak osztani és mérni kellett, hanem művelni is. Ez épp oly sürgető volt, mint az előbbi; s bíz még annál is nehezebb. Nem volt iga. De a pusztákon még szerszám és szaktudás sem volt, mert ott eladdig gőzekével szántottak s a gazdálkodás menetén az intézők törték fejüket. Különös fogatokat lehetett akkoriban látni a dűlőkön a hamarjában megfaragott jármokban, a hamarjában összeütött eke-szerű alkalmatosságok előtt. A hírmondónak megmaradt rideg ökör mellett csacsi ballagott; a fejőstehén mellett éppenhogy belört csikó, vagy — ilyent is láttam — maga a búzgó, a sovár újgazda. Kapást „fészekbe" vetettek, vagyis az egyszem kukoricát vagy a takarékosan negyedbevágott krumplit egyszerűen az ugarba kaparták be s a föld fölszántását a később amúgyis szükséges kapálással pótolták. Ez a nagyon kezdetleges földművelés módszere; nálunk évtizedek óta feledésbe ment; most csodálatosan minden faluban észbeötlött.

Még senki sem vette számba az első szántások és kapálások áldozatait, az újjáépülés e hősi halottait. Alig van község, ahol négy-öt, de néhol, a Dunántúl, nyolc-tíz embert nem öltek volna meg kinn a földeken a véletlenül megérintett aknák, a dülő megtisztításának szándékával fölemelt ágyúgolyók. Mindenki dolgozott.

A terhek nagyok voltak. A pénz romlott. A kisparasztok méltán gondolhattak arra, hogy emberfeletti munkájuk eredményét szinte azonmód át kell majd adniok a kiéhezett országnak. Dolgoztak mégis megfeszülten, látástól-vakulásig, valami különös közösségérzéstől hajtva, ami azért volt meglepő, mert vajjon miféle nemzeti közösségérzetet tanulhattak ők ott a faluvégi viskókban és pusztai cselédházakban? A társadalmi kötelességnek, a munkának ez a tudata engem akkoriban sokat foglalkoztatott; kérdezősködéssel próbáltam felderíteni. Olyanféle válaszokat kaptam, hogy ezek a bíz eléggé nyeszlett kisparasztok azért indultak meg már derengés előtt a jórészt még mindig életveszélyes dűlőkre, mert

attól a gondolattól, hogy „azokon a jó fekete földeken csak az a semmi gaz nőjjön", attól nem tudtak becsületeset aludni; attól „a falat is megáll a nyelőben". A pesti munkások, akik hajnalonta a gyár felrakására indultak, a romok alatt rozsdásodó gépekről gondolhattak ilyesmit.

Volt láttatja a lázas munkának az udvarokon, a kis házak körül is. A tetők megfoltozódtak; a húsvéti nagymeszelés a házfalon a betömött lyuk nyomát is eltüntette. Az istállókban a tehenek és lovak helyén jórészt szív-fájdító üresség állongtak. De mint azon a tavaszon, kis liba és kacsa világ teremtése óta nem sárgált annyi Magyarországon. Honnan özönlöttek? Előntötték azokat az udvarokat is, ahol ilyesmi azelőtt sosem volt s aztán ahogy tollasodtak, helyükön egyszerre csak egy malac, malacok, azok helyén disznók, majd azok helyén egy-egy hosszúszőrű ló, vagy zörgőcsontú üsző lépdelt, azt a különös látszatot keltve, mintha abból a hajdani tojásból fejlődtek s alakulgattak volna. Valójában ez volt az igazság. A hús és a zsír volt a valuta. Egy valamirevaló tehén a benne lévő kilók szerint olyanformán oszlott elméletileg süldőkre, récékre és jércékre, ahogy fedezete szerint a százforintos huszasokra, tízesekre és egyforintosokra.

Ahogy a tavasz és a munka erőre kapott, úgy kezdett eltisztulni most már az utcák és utak széléről az a sok árokbaborult gépkocsi, ormányát döglötten is égeremesztő tank s a háború ezer más emléke. Ezek a szomorú emlékek, magunk közt szólva, fokozatos ellopatásukkal tisztultak el. Előbb a vászonnemű tünt el róluk, takaróinak és cihának, azután a gumi, tutyitalpnak, sőt radírnak; aztán a bőr és szíj, bőrnek és szíjnak; aztán az egyenes acéllap, zsindelynek és küszöbelőzéknek; aztán a huzalok, a drótok, a csavarok, az ismeretlen rendeltetésű, de valamire egyszer majd nagyon jó sárgarezek és vörösrezek. Közben a mesteremberek is szorgalmaskodtak, mint fürge hangyanép a már fehérrerágott csontvázakon. Az emlékek súlyosabb részének felhasználása találékonyságot igényelt. De láthattam e találékonyságnak is nem egy tanujelét; páncélkocsifedelet, mint csibeborítót, ellőtt ágyúcsövet, mint trágyalé-kifolyatót. Végül is mindig a béke eszi meg a háborút, az az erősebb.

Most az élet, a fény erősödésével kezdett persze szembetűnni az árny is. Az elején, a sietségben elkövetett hiba és ferde ötlet épp úgy megnövekszik, akár a jó; a gaz épp úgy kél, akár a búza, azazhogy sajnálatosan a konkoly még dúsabban kél. De a hiba észrevevése is már előrejutást jelent.

Gyermekek és népek nyerhetnek rokonszenvet botlásukkal is; azt kell feltennünk, a helyes utat keresték. A kezdeti zavarok ma már épp oly kedves emlékeim, akár a kezdet imént említett hősi eredményei. Irói elfogultság volna, írói gyengeség? E kezdeti zavarok eszes felsorolásával egy arravaló író megannyi pompás regény-, vagy tanulmányfejezetet szerkeszthetne egy alapjában jó ösztönű, jó tulajdonságú nép nagyságának fokozatos bemutatására, vagyis hiteles érzékeltetésére.

A földreform osztályharc volt. De a föld új birtokosai ebbe az osztályharcba úgy álltak bele, hogy nemcsak osztályharcos iskolázottságuk nem volt, hanem politikai iskolázottságuk sem. Egyik fokról a másikra lépve próbálgatták a történelem eszméinek nagy csigalépcsőzetét. Hol vallásosoknak látszottak, hol humanistáknak, hol patriótáknak; közben rendületlenül úgy viselkedtek, mint földreszületett kisparasztok. Volt hely, ahol nagylelkűen magának a grófnak is kiosztottak, törvényellenesen, tíz-tizenöt holdat, elképzelve s az érdekelt elé festve az idilli képet, hogy azon milyen boldogan fog az hozzájuk hasonlóan szántogatni, háznépével kapálgatni. Egy hét mulva pedig — volt urukat a grófi kastély, mellesleg épp oly törvényellenes lebontására igyekeztek rábeszélni, sőt abba társulvenni, (hogy mielőbb meglegyen a tégla azoknak a kis paraszthá zaknak az alapzatához, aminőt ők az új világban minden dolgozó számára megálmodtak).

E kastélyokat legtöbb helyen rögtön iskolának, kórháznak szánták. Volt ahol már a jövendő szövetkezetre gondolva védték meg a lerombolástól.

De akadt — mint Ozorán is —, ahol kiskirály akarta lakni, igényt fomálva a hintóra s a négyesre is. Lelt gátat indultakor egy-egy percre a földreform? Hamarosan úgy ment, mint az ár, sokhelyt medréből is kicsapva. Bajai is, most már igazán erejére vallottak. Az emberek versenyeztek, sőt veszekedtek a földért. A parasztság különböző rétegei kezdtek szembekerülni egymással, saját mozdulataikkal adva leckét az osztálytagoltságból s rá rövidesen az osztályharcból. Az első front a nagybirtokok volt cselédjei és a környező falvak parasztsága között alakult ki. „Front", „kialakult"? Mire a cselédek ráeszméltek, sokhelyen a falusiak már el is foglalták a terepet, már be is ásták magukat.

Regényfejezetet valóban tanulságosat lehetne írni arról is, hogyan nyomultak az én szülőpusztám szívébe, a legjobb földekre egyik oldalról a pálfaiak, a másik oldalról a sárszentlőrinciek. A pusztának a földigénylőbizottságban csak egy szavazata volt. Ezt a szavazatot ugyan hárman vitték a faluba, de az udvarias falusiak a határig elébe mentek a pusztaiaknak, a határban fekvő borospincékig s a nagy politikai tanácskozások mintájára a kerek malomkő-asztaloknál készítették elő a vitát igen eredményesen, a maguk számára. Ozorát csak a Sió választja el a vele csaknem összeépült pusztáktól, a végtelen hercegi uradalmaktól. A Sió azonban megyehatár: a puszták, a kődobásnyira eső földek a kilenc kilométerre fekvő Szilasbalháshoz tartoztak; ott pedig már nem Tolna, hanem Veszprém községi, járási és megyei bizottságai döntenek. Amíg ezek közül a szervek közül végre az egymáshoz illők találkoztak és döntést nemzettek, majdnem vér folyt. A gyönyörű pusztát — Tótit — egymást cserélve, hol az ozoraiak, hol a szilasiak szállták meg, ami még nem volt baj, hanem ürítették is ki, a cselédek rovására. Másutt a telepesek és az őslakók kerültek ilyenformán szembe egymással.

Itt kevés volt a föld, amott túlságosan sok. Enying és Dég között 1945 nyarán százholdas pipacstáblák, kétszázholdas szarkalábmezők közt döcögött a gépkocsi. Oly messze estek a falvaktól, hogy rájuk már nem jutott igénylő; az állöldi és keleti zsúfolt területekről pedig még nem volt mivel elhozni a településeket. Azután is csak a falvakban lehetett elhelyezni őket. A különböző vidékről való más-más szokású és munkamódszerű népek egymással is csak nehezen — újabb regényfejezeteket kináló surlódások-csiszolódások után — illeszkedtek össze. S a helybevalósiak közt is az újgazdák és a régiek viszonya! Amíg egy régi kisgazda férjhezadta lányát egy újgazda fiához, vagyis amíg igazán elfogadta egyenrangúnak!

Mégcsak egyet mondok el, befejezésképpen. Csupán a helyszínt és a szereplőket ismerem; maga a történet nem velem esett meg, hanem egy jóbarátommal.

Ütött-kopott gépkocsiján a Dunántúlnak ő is arról a részéről sietett visszafelé, ahol akkor még nagyon is meleg volt a háború nyoma. Oly ádázok voltak a harcok, főképp a tüzérségiek s oly kemény harcokra lehetett még számítani, hogy a szovjet hadvezetőség néhány községet kiüríttetett, a lakosságot messze a front mögé, Belső-Somogyba irányítva. Az óvatosság nem volt hiábavaló, a falvak egynémelyikében egyetlen lakható ház sem maradt. Barátom ezeken is áthaladt. Kaposvár felé való igyekezetében.

A különben még elég néptelen országúton egyszerre különös menet közeledett irányában. Gyerekkel, öreggel, dunyhával, bútorral megrakott szekerek hosszú sora. A szekerek nagy részét azonban nem lovak húzták, hanem férfiak; sőt asszonyok, már közülük a keményebb kötésűek.

Az egyik kiürített falu türelmetlen és még ilyen helyzetben is világravaló népe, megtudva, hogy a harcok végetértek, megszerezte a rendkívüli engedélyt a visszatérésre.

Minden szembejövőt megállítottak. Barátom volt az első, aki mondhatott volna valamit falujukról. Döntötték rá a kérdést mindenfelől.

— És a mi házunk? És a mienk? Az, amelyik ott a templom mellett van! A templommal szemben! A nagykocsmánál! A falu legszélén! Itt és ott és amott!

A visszavonuló németek magát a templomtornyot is lerobbantották a kövesútra, tankakadálynak. A kérdésekre barátom csak olyat mondhatott, amit — képtelen volt hirtelenében kimondani.

Látszott, hogy az a körötte tolongó, aggodalmaskodó nép szegény; nincstelen a háborútól függetlenül is. Az igazság az volt, hogy még azoknak a szekereknek és kordéknak nagyrészét is útközben szerezték.

Vagyis annál jobban fog fájni nekik az otthoni kevés elvesztése.

Barátom ötölt-hatolt; maga is ilyen rétegből eredt. „Nem lesz nagy baj" — mondta —, illetve „valahogy csak lesz". „El lehet viselni." Illetve: „el kell viselni". És: „nem szabad kétségbeesni, mert hiszen..."

Hirtelen eszébe jutott az, ami miatt most azt a vidéket járta; a földreform.

Arról kezdett beszélni. Azért nem lesz nagy baj, mert hisz föld most már lesz. Azért kell a szenvedést elviselni, mert most már lesz miért elviselni:

vége a nincstelenségnek, a szolgaságnak; jön az emberi élet.

Valóságos szónoklatot tartott; olyat, amivel a földigénylőbizottságok megválasztását szokta bevezetni.

Még egy gondolata támadt.

Annak a távoli kis falunak majdnem egész lakossága ott volt a kocsija körül.

Megválaszttatta azonhelyt a földigénylőbizottságot.

De elszalaszthatta vajjon azt a „szerencsét", hogy a bizottság tagjai mögött ott voltak egyúttal az igénylők is? Hogy nem kellett azok összehívásával külön vesződnie?

Hogy egy faluban kinek mennyi földje van, azt minden valamirevaló paraszt emlékezetből meg tudja mondani; főképp pedig azt, hogy egy-egy uraságnak mekkora a birtoka.

Mi akadálya lehetett, hogy ezekután ne kezdjék meg tüstént magát a földosztást is, ott az isten szabad ege alatt, az autóút közepén, az áprilisi szélben, másfél napi járóföldre a kiosztandó földektől?

Hogy milyen hangulatban folyhatott az a földosztás, arról barátom az arckifejezésével is megéreztetett egyetmást. El-elkacagta magát s közben könnyeit pillogtatta.

A jelentkezési íveket a síma betonútra terítették; az emberek nekitérdelve írták alá. Mire sötétedni kezdett, mindenki megkapta a juttatási cédulját.

— Mondtam egy kis beszédet az elváláskor is! Abban már nem igen titkoltam a valóságot; hogy mi várja őket otthon! Tekintgettek riadtan egymásra, de képükről taglejtésükből nem ment le az a vidámság, az a bizalom, amit az osztás vitái közben szedtek magukba. A hír, mely különben leverte volna, láthatóan tettre sarkallta őket! Még a beszédem alatt a felnőttek felrakták a gyerekeket a kocsikra. Amikorra befejeztem, befogták magukat a hámba; a menet elején és farkán meggyujtottak egy-egy lámpát és máris nekiindultak a még veszélyes úton, a széles, hűvös éjszakába, a romok felé, meg hát a lehetőségek, a megnyílt jövő felé.

Megjelent a

TÁRSADALMI SZEMLE

A Magyar Dolgozók Pártjának tudományos folyóirata március—áprilisi kettős száma.

TARTALOM:

Horváth Márton: Szabadságunk születésnapja.
Révai József: Megjegyzések irodalmunk néhány kérdéséhez.
A. Fagyejev: Az irodalmi kritika feladatai.
Szita János: Új feladatok a termelés vezetésében.
H. Minc: A tervkészítés alapjainak kérdése a népi demokratikus országokban.
Lázár György: A magyar pedológia visszavonulási taktikája.
Háy László: A gazdasági válság kifejlődése a tőkés országokban.
Öt év előtt... A felszabadulás dokumentumai.

SZEMLE:

Dénes István: A pártdemokrácia megszilárdításáért.
Földes László: Pártkádereink összetétele.
Mód Aladár: 1848 értékelése és a marxizmus alkalmazása történetírásunkban.

NEMZETKÖZI SZEMLE:

Választások a Szovjetunióban. (F. B.)
J. Duclos: Gyarmati háború és korrupció.

KÖNYVISMERTETÉSEK:

A. J. Herzen: Válogatott filozófiai tanulmányok (Lukács György).
H. Lefebvre: Descartes (Nádor György)

FOLYÓIRATSZEMLE:

Bírálat a „Természet és Technika" c. lapról (Fenyő István).

IRODALMI TÁJÉKOZTATÓ.

A TÁRSADALMI SZEMLE tájékoztat a társadalomtudomány, közgazdaság, a hazai és nemzetközi politika, kultúra főbb kérdéseiről.

Kettős szám ára: **6.— forint.**

Előfizetési ár negyed évre: **7.50 Ft.**

Kapható könyvkereskedésekben, IBUSZ-pavillonokban és a pártszervezetek terjesztőinél.

Kiadóhivatal:
Budapest, VI., Sztálin-út 45 sz.

Molotov elvtárs távirata Dobi Istvánhoz

V. *Molotov* elvtárs, a Szovjetunió minisztertanácsának helyettes elnöke az alábbi táviratot intézte *Dobi* Istvánhoz:

„Dobi István úrnak, a Magyar Népköztársaság minisztertanácsa elnökének, Budapest.

Köszönöm a Magyar Népköztársaság kormányának és Önnek, Miniszterelnök Úr, születésnapom alkalmából küldött baráti üdvözleteit és jókívánságait. V. Molotov."

A Magyar Munkásmozgalmi Intézet

keresi tudományos felhasználás céljaira a Szabad Nép 1945 márc. 25-től—1946 dec. 31-ig, a Szabadság 1945 jan. 19-től—1945 márc. 26-ig, a Néplap (Debrecen) 1944 nov. 15-től—1945 jan. 20-ig, a Délmagyarország (Szegedi) 1944 nov. 19-től—1945 jan. 20-ig megjelent példányait.

Felkérjük mindazokat, akiknek a fenti ujságokból teljes, vagy sorozatos példányai vannak és azokat végleges en az Intézet rendelkezésére tudják bocsátani, ezt esetleges igényeik megjelölésével írásban közöljék.

Cim: Magyar Munkásmozgalmi Intézet Budapest, II., Fő u. 1.

Borsod megye öt éve

A dicsőséges Szovjet Hadsereg győzelmes felszabadító harca előtt Borsod megye dolgozó népére ólomsúlyával telepedett rá a vitéz Borbély-Maczkyak, a gróf Cselényiek, a Rima kapitalistáinak és a MAVAG-üzemek bürokratáinak munkás- és parasztnyúzó világa. A Horthy-korszakot követő nyilas banditauralom még súlyosbította a gyárakban dolgozó és a földeken görnyedő munkások és parasztok helyzetét. A munkások, parasztok és értelmiségiek zsirján tobzódva éltek a megye urai. A dolgozók zsirján élősködő úri betyárok a győzelmes Szovjet Hadsereg közeledésének hírére különös dühvel fogtak hozzá a pusztításhoz. Szövetkezve a hitleri fasiszta seregekkel, kirabolták üzemeinket, elpusztították gyáraink nagy részét és kifosztották parasztságunkat. A fasiszta rablók különítményei felrobbantották vasútvonalainkat, minden legkisebb hidunkat, úgyszólván letarolták az egész megyét. A felszabadító Szovjet Hadsereg 1944 decemberében már csak romokat, kihült kohókat, kirabolt üzemeket, kifosztott parasztházakat talált.

Fokozódó munkalendület

A jövő sivárnak és kilátástalannak látszott. De a Szovjet Hadsereg katonáinak segítségével és a győzelmük nyomában porondra lépő Kommunista Párt vezetésével a dolgozók hozzáláttak új, szabad életük megteremtéséhez. Megindult a romtakarítás, ezt követően az újjáépítés. Ujra benépesedtek az üzemek, bányák, irodák, a régi kisbirtokosok és újgazdák sokszor iga nélkül hozzákezdtek a földek műveléséhez. Megyénk minden becsületes dolgozója munkához látott, mert tudták, hová vezet az út. Pártunk bölcs vezetésével az infláció leküzdése után 1947 augusztus 1-vel, a hároméves terv megindulásakor még nagyobb lendülettel indult meg a munka. A munka azóta is szakadatlanul fokozódik, mert minden dolgozó érzi, hogy a kommunista jelszó: „Tied az ország, magadnak építed!" valósággá vált.

Harminc százalékkal több munkás

Ha most, öt évvel a felszabadulás után, mint egy határkőről visszatekintünk, óriási fejlődést látunk. Megyénk hatalmas ipari üzemei minden előző kapitalista korszakot meghaladó kapacitással dolgoznak. Diósgyőrben, Ózdon, Borsodnádasdon ma 30 százalékkal több munkás dolgozik, mint a felszabadulás előtt. A rombadöntött üzemek helyén új üzemrészek, új kohók épültek. Üzemeinkben ismeretlen fogalom volt a tisztálkodóhelyiség. Ma mindenütt világos öltözők, mosdók, fürdők épültek. Egyre több munkáscsalád költözik be a modern, új munkáslakásokba. Megyénk legszebb üdülő-fürdőhelyei, mint például a lillafüredi Palota-szálló és a kies Tapolcafürdő a dolgozók pihenését szolgálják. Az ipari üzemek fizikai és szellemi dolgozói ma átlagosan 40 százalékkal magasabb életszinten élnek, mint a felszabadulás előtt. A mi üzemeinkben is megindult a munkaverseny, jobb és szebb lett az élet és egyre több a sztahánovistánk, aki példát mutat dolgozó társainak. Az urak világának megszünését hirdeti az is, hogy üzemi dolgozóink közül kerültek ki a megye legfontosabb gazdasági, politikai és társadalmi vezetői.

Miskolc hatalmas fejlődése

Hatalmasan fejlődött megyénk székhelye, Miskolc is. A hároméves terv során csupán városi beruházásokra több mint 10 és félmilliót fordítottak. Ennek nyomán nagy fejlődésen ment keresztül a közvilágítás, a lakásépítés, vízvezeték- és csatornahálózat, az egészségügyi, szociális és kulturális berendezés. A hároméves terv városunkat egyetemi várossá tette azzal, hogy a Nehézipari Műegyetemet megvalósíthattuk, ahol a megye legjobb munkás-, paraszt- és értelmiségi származású fiataljai tanulnak.

A hatalmas fejlődés eredményeit lemérhetjük a város dolgozóinak életszínvonal-emelkedésén is. Ezt mutatják a következő számok: Míg 1945-ben a város lakói 276 marhát fogyasztottak el, addig ma több mint 4000-et. Borból 1945-ben 30.000 litert fogyasztottak, ma több mint 1,900.000 litert. A cukorfogyasztás 1938-ban 14 vagon volt havonta, ma 22 vagon. 1940-ben 41 millió cigarettát szívtak el, ma 91 milliót. Megyénk székhelye a felszabadító Szovjet Hadsereg nyomában országunk egyik legnagyobb városává fejlődött.

Megyénk dolgozó parasztsága is — először történelmünk folyamán — elindult a felemelkedés útján. Felemelkedésüket többé nem akadályozza a szipolyozó földesurak hatalma. A föld nálunk is azé lett, aki megműveli. Az egykori béresek, kulák-cselédek tízezrei saját földjükön dolgoznak. A nagy Szovjetunió dolgozó parasztjaitól példát véve, bölcs vezetőnk, Rákosi elvtárs útmutatása nyomán dolgozó parasztságunk rálépett a szocialista mezőgazdálkodás útjára. Már eddig 120 termelőszövetkezeti csoport alakult 3970 taggal, mintegy 31.432 katasztrális hold földön. Kormányzatunk dolgozó parasztságunk segítségére sietve, már eddig 23 gépállomást létesített 298 traktorral, amely gépállomásokon 600 dolgozó — főleg parasztfiatalok — dolgozik, elsajátítva a gépi technikát.

Készülődés április 4-re

A hároméves terv során községeink jelentős részébe bevezették a villanyt, új kultúrházakat, sportpályákat építettünk. A rossz, elhanyagolt utak nagyrészét rendbehozták, felrobbantott hidaink mindegyikét újjáépítették.

Most, a felszabadulás ötödik évfordulójára készül fel megyénk dolgozó népe. Soha még ilyen lelkesedéssel nem készültek ünnepre az üzemek dolgozói, a föld megművelői és az irodák értelmiségi munkásai. Hatalmas munkafelajánlásokkal és annak túlteljesítésével fejezik ki hálájukat a nagy Sztálinnak és a dicső Szovjet Hadseregnek. A mi megyénk munkásai, dolgozó parasztjai, értelmiségei hiven követik nagy Pártunkat és szeretett vezérünket, Rákosi elvtársat, mert tudják, hogy ez az út a felemelkedés útja.

Harmati Sándor,
Borsod—Abaúj—Zemplén megye pártbizottságának titkára

Az MDP Politikai Akadémiájának mai előadása

A Magyar Dolgozók Pártja Politikai Akadémiájának következő előadását ma, csütörtökön délután 6 órakor a Zeneművészeti Főiskola (Liszt Ferenc-tér 8) nagytermében Losonczy Géza elvtárs, a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének tagja, a magyar népművelési minisztérium államtitkára tartja. „A Vatikán és az amerikai imperializmus szövetsége" cimen. Belépés meghivóval!

Jelentős viteldij-kedvezmények a gazdasági vasutak vonalain

Jelentős menetdij-kedvezményeket léptettek életbe a gazdasági vasutak vonalain. A menettértijegyek 1—30 kilométeres körzeten belüli 30 százalékos kedvezménnyel válthatók. A dolgozók és tanulók részére kedvezményes havijegyet vezetnek be, amely 1—15 kilométeres távolságon felül körülbelül 70—80 százalékos díjmérséklést jelent. A csoportosan utazó mezőgazdasági és ipari alkalmi munkavállalók, a tanulmányi kirándulásokon résztvevő tanulóifjak és felnőttek 50 százalékos menetdij-kedvezménnyel vehetik igénybe a gazdasági vasutak vonalait. Ez az utóbbi kedvezmény a tanyákról és kisebb településekről pártnapokra, vagy kulturális eseményekre utazók részére jelentős.

Április 1-én megnyílik a Péterffy Sándor-utcai poliklinika

A népjóléti minisztérium és az Orvosegészségügyi Szakszervezet értekezletre hívta a Péterffy Sándor-utcai OTI-intézet orvosait, amelyen *Balassa* Sándor elvtárs, az OTI igazgató-főorvosa ismertette a Péterffy Sándor-utcai rendelőintézet és kórház egyesítésének jelentőségét. Hangsúlyozta, hogy egészségügyünk legfőbb problémái: a megelőzés, gyógyítás és az orvosi ellátás színvonalának emelése. Balassa elvtárs ezután bejelentette, hogy az intézetben április 1-én megnyitják az első egyesített rendelőintézeti kórházat.

Az OTI áprilisban újabb körzet-orvosi rendelőket létesít a Váci-úton, a Sibrik- és Levente-utcában. *Weil* Emil elvtárs, az Orvosegészségügyi Szakszervezet főtitkára felhívta az orvosokat, hogy igyekezzenek egymással versenyezve a „Gyógyítsjobban"-mozgalom keretében munkájukat javítani és kiküszöbölni a hibákat.

A vietnami írók és művészek üdvözlete a Szovjetunió és a népi demokráciák íróihoz és művészeihez

A Szovjetunióba, Kínába és a demokratikus béketábor többi országába, köztük Magyarországra küldött üdvözletet az íróknak és művészeknek a vietnami írók és művészek szövetségének központi végrehajtóbizottsága. *„Nagy örömmel látjuk* — irják üdvözletükben —, *hogy népeink egyesültek a Szovjetunió vezette béketáborban. Vietnam és a demokratikus béketábor más országainak írói és művészei bizonyosan segítenek mozgósítani a világ népeit az amerikai imperialisták és ügynökeik összeesküvése ellen és sikeresen kürtjük azt a mételyt, amelylyel az imperialisták a kultúra örve alatt megmérgezik a népeket."*

OBRAZCOV ÉS EGYÜTTESÉNEK LÁTOGATÁSA A BÁBJÁTÉKOSOK SZÖVETSÉGÉBEN

Budapest szeretett szovjet vendégei, Szergej *Obrazcov* és a Moszkvai Állami Központi Bábszínház művészei szerdán baráti találkozóra gyültek össze a magyar bábjátékosokkal a Bábjátékosok Szövetségének székházában. A nagyszerű művészeket néhány meleg szóval *Beck* Judit elvtársnő, a szövetség elnöke köszöntötte.

Utána a vendégek végignézték a magyar bábjáték történetét és fejlődését szemléltető kiállítást, majd a hamarjában felállított színpadon rögtönzött előadás következett. A magyar bábosok rövid jelenet keretében sorra bemutatták azokat a bábukat, „akik" különösen sikerrel szerepeltek a tavalyi választások idején. A szövetség képviselői ezután két népviseletbe öltöztetett bábut, s egy népi karneváli játék, a „csuma" álarcát és báránybőröltözetét, ezenkívül a magyar mese- és mondavilág közelmultban megjelent köteteit nyujtották át Obrazcov elvtársnak.

A vendégek az ajándékra ajándékkal feleltek: egy csomagból öt gyönyörű, pálcás bábu került elő. Egy ukrán táncospárt és egy moldvai leány-bábut kapott a Bábjátékos Szövetség, egy-egy pompás grúz női és férfi-bábut pedig az Állami Bábszínház. A szovjet művészek kedves rögtönzéssel mindjárt be is mutatták a bábuk mozgatásának fortélyait.

A baráti találkozás után Szergej Obrazcov igy búcsúzott: *„Az eddigi találkozásokon minduntalan azt hangoztatták, hogy a magyar bábjátékmozgalom még igen fiatal. Amit azonban láttam, arról győz meg, hogy nincs okuk a szerénykedésre. A magyar bábjáték máris felnőttnek érezheti magát."*

„Gyermekkönyv Hete" a Szovjetunióban

A moszkvai Szakszervezetek Háza oszlopcsarnokában ünnepélyes keretek között nyilt meg vasárnap a hagyományos *„Gyermekkönyv Hete"*, melynek során a legújabb ifjúsági regényekkel ismerkednek meg az ifjú olvasók, a színházakban gyermekelőadásokat rendeznek, a filmszínházak pedig a legjobb ifjúsági filmeket elevenítik fel. Az előadásra kerülő darabok között az idén Mihalkov Sztálin-díjas *„Haza akarok menni"* cimü színműve is szerepel. A „Gyermekkönyv Hete" alatt több, mint 15.000 iskolásgyermek látogat el a moszkvai Szakszervezetek Házába. Az ifjúsági könyvek szerzői, Leningrádban is találkoznak ifjú olvasóikkal. Híres Sztálin-díjas írók, Vera *Panova*, Jurij *German* és mások tartanak előadást a felsőbb osztályosok számára.

Szverdlovszkban is készülnek a „Gyermekkönyv Hetére", olvasóértekezleteket rendeznek a Sztálin nevét viselő kultúrpalotában.

Új az élet a reménypusztai Új Élet termelőcsoportban

I.

Resch-pusztából Reménypuszta lesz

Szellőnyi szél fodrozza az út porát. A bakháton szarka csörög, peckesen lép a porba s isteneset hemperedik, hogy szürke felleget ver maga körül. Aztán kibilleg a partra s onnan nézegeti az árokaljon sárgálló gólyahírt. Szép a gólyahir, szép a fű is. Ugyan nem látszik rajta, hogy öt esztendővel ezelőtt gránátok nyomták a sárba haragoszöld selymét. Fasisztákhányták el a gránátokat a szélrózsa minden irányában, ágyúval együtt: eszüket vesztve inaltak Sztálin katonái elől, már nem volt érkezésük a lövöldözésre. Annál nagyobbakat szóltak a nyomukba küldött szovjet gránátok. Akkorát dördültek, hogy itt, a Pécsmelletti Resch-pusztán is négyszáz hold leszakadt az uraság ötszáz holdjáról. Cselédek, részesek, napszámosok lettek emberek a hátán. Node száz megmaradt az uraságnak. Száz hold és még mi minden! Takaros udvarház, lakóépületek, istállók, színek, gépek, jószágok s másegyéb. Kerek szép gazdaság, pedig gazdája miféle érdemmel se dicsekedhetett, még a gazdálkodáshoz se igen értett. Igaz, hajcsárnak megtette. Ahogy az idő csöndesedett, Resch úr előkeveredett a pince odvából, fölkapaszkodott régi strázsahelyére, a magtárlépcsőre s onnan hajtotta a megmaradt cselédeket. Csakugy németesen, mert magyarul az ötszáz hold kedvéért se tanult meg.

— Mazagj gyarsan, az anyad... ha a kenyeremet zabalni!

Tóth István, ki a papoknak hagyott szentpéteri gazdaságban maradt cseléd, fejét csóválta errejártában: Megette a fene, ezeket itt nyúzzák, engem Szentpéteren, hogy az ördög nem tudja elvinni őket. Pedig — tette hozzá csendesen — nekünk való lenne ez, mezei munkásnépnek. Majd megmutatnánk, hogy mi mindent lehet csinálni ekkora gazdaságban!

Tóth István úgylehet, nem is gondolta igazában. De az idő járt, a Párt nőtt, az ország tisztult, erősödött. Resch úr is kicseppent a gazdaságból s a környéken hire ment, hogy termelőszövetkezet lesz. A málomi kulákok pusmogtak, hogy olyan kolhoz, amelyikben az emberek lakják az istállót, a jószág meg az urasági házat, aki belép mihamarabb éhenvész, mert a kódisok nem értik a gazdaság módját. A középparasztok hümmögtek, szidták a közöst, a papok gyüdi búcsújárásra nógatták a szegényebbjét, hogy kiverjék fejükből a közös gazdálkodás bűnös gondolatát. Egyik ember ennek hitt, a másik annak. De Varga Lajos és újgazdatársai bementek a pécsi pártszervezetbe, s ott kérdezték meg, merre vezet az út. Ők a Pártnak hittek, senki másnak. Hazamentek s újgazdákból, szegényparasztokból megalakították Resch-pusztán a termelőcsoportot. Tavasz volt éppen, 1948 tavasza, tele reménnyel. Resch-pusztából hát Reménypuszta lett s a hajdani udvarház elé pirosbetűs tábla került Reménypusztai Uj Élet termelőszövetkezeti csoport.

Azt mondja Varga Lajos: csikó nem jön patkóval a világra. Hát a csoport is patkolatlan csikó volt eleinte, s ha ficánkolt, bajában tette. Resch úr még futtában megkopasztotta a gazdaságot, ami maradt, abból harapni nem igen lehetett. Egynéhány laposhasú tehén ődöngött az istállóban két-három ló, meg egy kuvasz teker gett az udvaron. Ez volt a jószág. Csak dolog volt bőven. Tavaszi vetés, kapálás, egyelés — az aratás meg messze. Amikor Varga Lajos csoportelnök lett, azt követelték tőle, hogy osszon valamit a tagoknak.

— De miből?

— Miből ám, a cudar istállóját, hát ilyen a közös? Azt mondtad te is, hogy jobb lesz, aztán mi a jobb? Csak igérni tudtok, de adni nem!

Varga Lajos csöndesítette a tagságot. Elmagyarázta, hogy a csoportban nem kommenció jár, hanem az egész jövedelem az övék lesz. Maguknak teszik a dolgot, dehát ki kell várni a betakarítást. Ő se csodatevő, hiába biztatja a búzát, Péter-Pál előtt nem érik be. Hát addig türelem, aztán majd elválik, mi a jobb, ha egymagában vesződik az ember, vagy ha közösen dolgozik? Egyik-másik hallgatott rá, de a többi rakta a tüzet. Követték, hogy adjanak el jószágot, hiszen az övék. Egyrészük azt hajtogatta, hogy jódolgában jégre ment, amikor belépett: mert hiszen a maga kenyerén élő parasztnak ilyenkor is van mihez nyulni. Vagy egy malackát, vagy egy rugott borjut visz a vásárra, de pénzelhet belőle. Itt meg aratásig, vagy még azutánig kell várni! Ugy nézett ki, hogy a csoport széjjelmegy. Kovács elvtárs, ki Varga elvtárssal együtt az alapitók között volt, végülis elunta a huzavonát.

— Idehallgass Józsi! Vágtál-e már hizott disznót hathónapos korában?

— Hogyan vágtam volna? Bolond beszéd. Őrülök, ha esztendős korára kigömbölyödik.

— Hát akkor most mér akarsz? Még jól meg se fogtad a kapa nyelét, már osztozol? Amíg mit se csinálsz, addig ne vári jobbat s ne szapuld a közöst! A keservit neki, az egész környék minket vizslat, hogy mire megyünk, mink meg marjuk egymást semmiért. No, akinek esze van, velem tart!

Azzal fogta a kapát s ki a kukoricaföldre. Varga Lajos mellette, s lassacskán a többiek is szállingózni kezdtek. Egy-kettő azért otthonmaradt, egy be is ment Málomba, tanakodni a parasztokkal. A dolog megindult, de döcögött. A csoporttagok egymásközt is sürűn összerúgták a patkót, nehezen szoktak bele a közösbe s kívülről hol őket, hol az asszonyt uszította az ellenség. Aztán mégiscsak eljött az első betakarítás. Jobb lett a termés, mint a parcellákon, megnőtt a kedv. Lukács szomszéd, tehetős középparaszt az egyéniek közül elsőnek szaglászott körül a közösben. Megmérte tenyerén a csoportban termett búzát, megnézte a jószágot, a lakásokat s hümmögött.

— Acsudát, emberül csináljátok.

Másnap behívta a csoportelnököt a présházba, egy-két pohár csigerre, egy kis beszélgetésre

Lassacskán nekibátorodtak Málomból, Nagykozárról, Siklósról, Beremendről s másunnan is a dolgozó parasztok, „közöst nézni". A csoport erősödött. Előbb csak gyalogszerrel, de aztán motor került a csoportba: megalakult a pártszervezet. Ettől fogva a csoporttagok jobban megtalálták a lépést. Az államtól hitelt, jószágot, műtrágyát kaptak. Nagykozárra megjöttek a gépállomás traktorai. Novák elvtárs egy napon az asztalra csapott a csoportértekezleten, s kijelentette, hogy a közös vagyon nem Csáki szalmája, arra úgy vigyázzon mindenki, akár a szemevilágára. Mert hiszen van már mire vigyázni s ahogy nő a közös vagyon, úgy gyarapszik egyenként is a tagság. Novák elvtárs azért szólalt fel, mert egyik csoporttag elpotyogtatott egy porció takarmányt, vagy két forint árát. A tagság igazat adott neki.

Egyik nap elromlott a kútszivattyú. Mély a kút, 60 méter, ha az uraság idejében javitani kellett, külön pálinkáért kerestek rá munkást: a gazdaságban senki se vállalkozott rá. Most egyszerre hárman mentek le. Szidták a többieket, hogy csak szájukat tátják, — de meg se lehetett előzni őket s fértály nap alatt jó lett a szivattyú. Azért a tányér ezután is koccant. Kenyér volt már, szalonna is akadt hozzá, de lábbelire, ruhára még nem jutott az első esztendőben, amennyi kellett volna. Mentek Varga elvtárshoz, orra előtt rángatták a kifeslett gúnyát: „Ihol a, rongyban járunk, pedig jó termésünk volt. Csinálj valamit, Lajos, mert baj lesz!" Volt, aki nem osztotta be jövedelmét s idő előtt kifogyott a kenyérből. A másik eladta a nyarat, kevés munkaegységet gyüjtött s télen át a csoportot szidta a maga hanyagsága miatt. Varga elvtárs éjjel-nappal magyarázott, békített, akinek kellett, oda-odamondott. Aztán a párttagok kisütötték, hogy télen is van dolog: ott a jószág, fatarozni is kell, a lakásokat csinosítani, hadd lássa a világ, hogy itt különb emberek laknak, mint a faluban! Megindult a téli munka, a tagság nem zökkent ki a dologból, morfondírozni se nagyon ért rá s amikor eljött a tavasz, úgy rugtattak ki a mezőre, mint a csikók. Meg is látszott betakarítás után. Tavaly ősszel öt-hatezer forintot, voltak, akik nyolc-kilencezer forintot vittek haza. Mankovics Józsefné, aki piszkafa-soványan, alig 60 kilóval lépett be a csoportba, mérlegre állt s végigkiáltott a gazdaságon: Halljátok-e, kilencven kiló vagyok!

Jó termés volt, takarmány is lett bőven. Kétszáz disznót állítottak hízóba, az istálló megtelt tehénnel, a fejési átlag szinte hetenkint ment felfelé. Mindegyik csoporttag hízót vágott, többnyire 150—170 kilósat. Nem mult el nap, hogy újonnan belépők ne kopogtattak volna a rácsos vaskapun. A csoportföld 355 holdra nőtt s Szücs elvtárs, aki a hízók istápolója, de közben az irnivalót is elvégzi, egyik nap lecsapta a tollat:

— Hogy a szél hordja el, már harmadszor csinálom meg az üzemtervet, de mindig elölről kell kezdeni. Mire egyik elkészül, megint megszaporodunk tiz-tizenöt holddal.

Dobozy Imre

BECK JUDIT KÉPEINEK JEGYZÉKE

TÁJKÉPEK

1.	Óbuda	pasztell	22×31
2.	Dunapart	„	22×31
3.	Szüretelők	„	20,5×28,5
4.	Szénaboglyák	„	22×31
5.	Őszi táj	„	25×33,5
6.	Leányfalusi hegyek,	pasztell	20×28,5
7.	Korhadt fa	„	28×20
8.	Január	„	20×28
9.	Óbudai gyárak	„	22×31
10.	Szentendre	„	20×28
11.	Nyár	„	22×31
12.	Téli táj	„	20,5×30
13.	Naplemente	„	22×33
14.	Köd a Dunán	„	24×25,5
15.	Munkásfej	„	24×21
16.	Munkában a darú	„	31×24
17.	Koratavasz	„	35×44,5
18.	Virágzó gyümölcsfák	„	30×42
19.	Cseresznyevirág	„	45×32
20.	Fűzfák a Duna partján	„	22×31
21.	Pilisi hegyek	„	22×31
22.	Szentendre, utca	„	31×22
23.	Dunai táj	„	22×31
27.	Tél a Dunán	„	38×32
34.	Dunapart	„	30×30
24.	Csendélet	„	49,5×39
25.	Csendélet	„	56×43
28.	Önarckép	„	64×45

TANULMÁNYOK SZÍNÉSZPORTRÉKHOZ

26.	Tanulmány Warrenné-hez (Ladomerszky Margit)	pasztell	70×50
29.	Corbaccio	„	39×21
30.	Képesített kapitány	„	34×25
31.	Katyerin	„	26×18
32.	Katyerin	„	26×18
33.	Bartos Gyula arcképe	„	49×37
35.	Mészáros Ági —Katyerina (Vihar)	„	64×46
36.	Bihari József—Józsa (Fáklyaláng)		45,8 ×38,5
37.	Bartos Gyula—Tiborc (Bánk-bán)		
38.	Rátkai Márton—Polgármester (Revizor)	olaj	80×60
39.	Ladomerszky Margit—Warrenné (Warrenné mestersége)	olaj	100×60
40.	Pártos Erzsi—Öreg parasztasszony (Ljubov Jarovaja)	olaj	80×60
41.	Básti Lajos—Képesített kapitány (Volpone)	olaj	104×72
42.	Major Tamás—Tartuffe	olaj	65×60

Tanulmányok színészekről, rajzok

Tanulmányok a Cérnagyárban, rajzok

Tanulmányok a „Bölcsőde" c. képhez, rajzok.

Felelős kiadó: Szurdi Márta, a Műcsarnok vezetője.

Állami Nyomda, Budapest. 1954. — 5511/05. Fv.: Koltai F.

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK
ÉS IPARMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGE ÉS A
MŰCSARNOK KIÁLLÍTÁSAI

BECK JUDIT

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSA

FÉNYES ADOLF-TEREM, BP., RÁKÓCZI-UT 30
NYITVA: 1954. JÚNIUS 19-TŐL JÚLIUS 4-IG

BECK JUDIT KÉPEI

Művészeti életünkben egyre nagyobb jelentőséggel bírnak az egyéni bemutatkozások. Kétségtelen, hogy az egyes képzőművészek munkásságában végbemenő fejlődésről, változásról, alkotómódszerről csak egy-egy kis gyüjtemény — néhány év termése — adhat megfelelő tájékozódási lehetőséget.

Különösen érvényes ez olyan esetekben, amikor a kiállító festőművész fejlődésének csak egyes szakaszairól számolhat be, olyan művek szerepeltetésével, amelyek egy majdan megszülető nagy mű előtanulmányai. Ezeknek a *vonatkozó festő* munkásságában nagy jelentőségük van, de az általános fejlődés menetébe, a képzőművészet meglehetősen tisztázatlan összképébe legtöbbször nehezen illeszthetők be.

Mindezt azért bocsátottuk előre, mert Beck Judit műveivel évi nagy seregszemléinken az utóbbi időben nem találkoztunk. Ennek egyik legfőbb oka az, hogy nagyobb igényű munkái — olajfestményei — egy speciális témakörben, a színész-ábrázolások körében születtek. Önálló kiállítás keretében, valamennyi ilyen jellegű munkája felsorakoztatásával tekinthetjük át legjobban ezt a fajta művészi tevékenységet. Ilyen körülmények között már felvethetjük ennek a nagyon is nehéz ábrázolási módnak, új műfajnak, szinte járatlan területnek a problémáit.

A színészábrázolásokat azért vettük sorrendben elsőnek, mert Beck Juditot ez a téma foglalkoztatja legerősebben. A kiállítás mintegy négy esztendő munkáját öleli fel ilyen vonatkozásban. Többi művei, nagyobbrészt tájakat ábrázoló pasztelltanulmányok, 1953—54-ben készültek. Anyagát kiegészíti még néhány figurális kompozicióhoz készült tanulmány is. Ezek elsősorban a valóság ábrázolásában, a modell rajzolásában elért eredményeket mutatják be.

Beck Judit, apja, a nagynevű szobrászművész, Beck Ö. Fülöp mellett korán kezdett ismerkedni a képzőművészettel. Első gyerekkori rajzai hívták fel a figyelmet tehetségére. Később a rendszeres múzeumlátogatások, a művészeti irodalom tanulmányozása segítették a jó művészet megismerésében. Alig volt 16 éves, amikor rendkívüli növendékként beiratkozott a Képzőművészeti Főiskolára, ahol Csók István volt a mestere. Hosszabb külföldi utazásai során, Európa múzeumainak szebbnélszebb gyüjteményei nemcsak ismereteit bővítették, hanem maradandó élményt is biztosítottak számára. Legnagyobb élményt az olasz korarenaissance nagy alkotásai jelentették.

A művészetről alkotott felfogását a hazulról hozott emlékek, az otthon levegője nagymértékben befolyásolta. Ebben a képzőművészeti élménysorban tulajdonképpen a felszabadulás után állt csak be változás, részben azért, mert mozgalmi munkája másirányú feladatokat rótt rá, részben pedig azért, mert férje: Major Tamás révén a színházművészet világával került közvetlenebb kapcsolatba.

Nem véletlen tehát, hogy sokat foglalkoztatja a nagy klasszikus művekben szereplő színészek ábrázolása. Ez kettős feladatot jelent. Az ábrázolt jellemét, színdarabban megírt lényegét, a szerep karakterét a színész egyéni karakterével együtt kell ábrázolni. Egyik sem mehet a másik rovására, viszont egyik támogathatja a másikat. Ehhez bizonyos segítséget jelent az ábrázolt mozgása, megjelenése, kosztümje, a díszlet, a környezet, — de főfeladat mégis: *szerepet és színészt* jellemző összképben bemutatni. Ez nem egyszerű „lefestést" jelent, hanem bonyolult emberábrázoló tevékenységet.

Az ilyen ábrázolás nagy mértékben próbára teszi a művész erejét, állandó keresést, kísérletezést jelent és fejlődése bizonyos mértékig kötve van a szocialista realista színjátszás fejlődéséhez is. Klasszikusaink előadási módja még ma is vitatéma. A festő ecsetje alól kikerülő képnek dokumentációs feladata is van, az ábrázolás hibái és erényei olykor a színészi alakítás hibáinak és erényeinek függvényei is lehetnek. A színészportréknak bíráló közönsége is lényegesen nagyobb, mint általában az arcképeké. A kiállítás látogatói ismerős személyeket üdvözölnek a képeken. Egy alak segítségével sokszor az egész dráma vagy vígjáték megtekintésének az élménye újulhat meg a nézőben.

A színészekről festett olajfestmények és portrétanulmányok készítése közben pihenésképpen, a táj változó arcának rögzítésére egy sereg pasztell is született, melyekből a kiállításon mutatunk be néhányat. Ezeknek finom hangulata, lefokozott színharmóniája gazdag érzelmi életű művészt mutat. Bár a következőkben már derűsebb, napfényesebb, maibb tájak ábrázolását várjuk Beck Judittól.

A Cérnagyárban és a bölcsődében készült tanulmányrajzok műhelydarabjai a valóságábrázolás kutatásának. Ez a fajta téma nem idegen Beck Judit számára. Már 1938-ban rendezett gyüjteményes kiállításán számos olyan kompozició született — főképpen a piacok színes forgatagából —, ahol a táji környezetbe ágyazva tömeget, mozgó figurákat mutatott be. Szinte természetes, hogy ezek a képek a két háború közötti bomló művészet nyomait viselték magukon. A felszabadulás után, méginkább 1950-től kezdve, lépésről-lépésre kell kialakítania saját új művészetét a szocialista realizmus szellemében.

Ehhez pedig legjobb segítség a valóság, az élet tanulmányozása, mely előbb-utóbb meghozza eredményeit. Ez a felismerés segíti Beck Judit művészi fejlődését. A szakértők és a kiállítás látogatói — akik nagyrészt színházba járó emberek is — sok segítséget, tanácsot, kritikát adhatnak, melyet további munkájában hasznosítani tud.

Dr. F. Zs.

Beck Judit
1021

Beck Judit: Faültetők

10,– forint

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

TÁRSADALMI SZEMLE

1982

4

BECK JUDIT KÉPEINEK JEGYZÉKE

TÁJKÉPEK

1. Óbuda	pasztell	22×31
2. Dunapart	„	22×31
3. Szüretelők	„	20,5×28,5
4. Szénaboglyák	„	22×31
5. Őszi táj	„	25×33,5
6. Leányfalusi hegyek,	pasztell	20×28,5
7. Korhadt fa	„	28×20
8. Január	„	20×28
9. Óbudai gyárak	„	22×31
10. Szentendre	„	20×28
11. Nyár	„	22×31
12. Téli táj	„	20,5×30
13. Naplemente	„	22×33
14. Köd a Dunán	„	24×25,5
15. Munkásfej	„	24×21
16. Munkában a darú	„	31×24
17. Koratavasz	„	35×44,5
18. Virágzó gyümölcsfák	„	30×42
19. Cseresznyevirág	„	45×32
20. Fűzfák a Duna partján	„	22×31
21. Pilisi hegyek	„	22×31
22. Szentendre, utca	„	31×22
23. Dunai táj	„	22×31
27. Tél a Dunán	„	38×32
34. Dunapart	„	30×30
24. Csendélet	„	49,5×39
25. Csendélet	„	56×43
28. Önarckép	„	64×45

TANULMÁNYOK SZÍNÉSZPORTRÉKHOZ

26. Tanulmány Warrenné-hez (Ladomerszky Margit)	pasztell	70×50
29. Corbaccio	„	39×21
30. Képesített kapitány	„	34×25
31. Katyerin	„	26×18
32. Katyerin	„	26×18
33. Bartos Gyula arcképe	„	49×37
35. Mészáros Ági —Katyerina (Vihar)	„	64×46
36. Bihari József—Józsa (Fáklyaláng)		45,8×38,5
37. Bartos Gyula—Tiborc (Bánk-bán)		
38. Rátkai Márton—Polgármester (Revizor) olaj		80×60
39. Ladomerszky Margit—Warrenné (Warrenné mestersége) olaj		100×60
40. Pártos Erzsi—Öreg paraszt-asszony (Ljubov Jarovaja) olaj		80×60
41. Básti Lajos—Képesített kapitány (Volpone) olaj		104×72
42. Major Tamás—Tartuffe olaj		65×60
Tanulmányok színészekről, rajzok		
Tanulmányok a Cérnagyárban, rajzok		
Tanulmányok a „Bölcsöde" c. képhez, rajzok.		

Felelős kiadó: Szurdi Márta, a Műcsarnok vezetője.

Állami Nyomda, Budapest. 1954. — 5511/05. Fv.: Koltai F.

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK
ÉS IPARMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGE ÉS A
MŰCSARNOK KIÁLLÍTÁSAI

BECK JUDIT

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSA

FÉNYES ADOLF-TEREM, BP., RÁKÓCZI-UT 30
NYITVA: 1954. JÚNIUS 19-TŐL JÚLIUS 4-IG

BECK JUDIT KÉPEI

Művészeti életünkben egyre nagyobb jelentőséggel bírnak az egyéni bemutatkozások. Kétségtelen, hogy az egyes képzőművészek munkásságában végbemenő fejlődésről, változásról, alkotómódszerről csak egy-egy kis gyüjtemény — néhány év termése — adhat megfelelő tájékozódási lehetőséget.

Különösen érvényes ez olyan esetekben, amikor a kiállító festőművész fejlődésének csak egyes szakaszairól számolhat be, olyan művek szerepeltetésével, amelyek egy majdan megszülető nagy mű előtanulmányai. Ezeknek a *vonatkozó festő* munkásságában nagy jelentőségük van, de az általános fejlődés menetébe, a képzőművészet meglehetősen tisztázatlan összképébe legtöbbször nehezen illeszthetők be.

Mindezt azért bocsátottuk előre, mert Beck Judit műveivel évi nagy seregszemléinken az utóbbi időben nem találkoztunk. Ennek egyik legfőbb oka az, hogy nagyobb igényű munkái — olajfestményei — egy speciális témakörben, a színész-ábrázolások körében születtek. Önálló kiállítás keretében, valamennyi ilyen jellegű munkája felsorakoztatásával tekinthetjük át legjobban ezt a fajta művészi tevékenységet. Ilyen körülmények között már felvethetjük ennek a nagyon is nehéz ábrázolási módnak, új műfajnak, szinte járatlan területnek a problémáit.

A színészábrázolásokat azért vettük sorrendben elsőnek, mert Beck Juditot ez a téma foglalkoztatja legerősebben. A kiállítás mintegy négy esztendő munkáját öleli fel ilyen vonatkozásban. Többi művei, nagyobbrészt tájakat ábrázoló pasztelltanulmányok, 1953—54-ben készültek. Anyagát kiegészíti még néhány figurális kompozicióhoz készült tanulmány is. Ezek elsősorban a valóság ábrázolásában, a modell rajzolásában elért eredményeket mutatják be.

Beck Judit, apja, a nagynevű szobrászművész, Beck Ö. Fülöp mellett korán kezdett ismerkedni a képzőművészettel. Első gyerekkori rajzai hívták fel a figyelmet tehetségére. Később a rendszeres múzeumlátogatások, a művészeti irodalom tanulmányozása segítették a jó művészet megismerésében. Alig volt 16 éves, amikor rendkívüli növendékként beiratkozott a Képzőművészeti Főiskolára, ahol Csók István volt a mestere. Hosszabb külföldi utazásai során, Európa múzeumainak szebbnélszebb gyüjteményei nemcsak ismereteit bővítették, hanem maradandó élményt is biztosítottak számára. Legnagyobb élményt az olasz korarenaissance nagy alkotásai jelentették.

A művészetről alkotott felfogását a hazulról hozott emlékek, az otthon levegője nagymértékben befolyásolta. Ebben a képzőművészeti élménysorban tulajdonképpen a felszabadulás után állt csak be változás, részben azért, mert mozgalmi munkája másirányú feladatokat rótt rá, részben pedig azért, mert férje: Major Tamás révén a színházművészet világával került közvetlenebb kapcsolatba.

Nem véletlen tehát, hogy sokat foglalkoztatja a nagy klasszikus művekben szereplő színészek ábrázolása. Ez kettős feladatot jelent. Az ábrázolt jellemét, színdarabban megírt lényegét, a szerep karakterét a színész egyéni karakterével együtt kell ábrázolni. Egyik sem mehet a másik rovására, viszont egyik támogathatja a másikat. Ehhez bizonyos segítséget jelent az ábrázolt mozgása, megjelenése, kosztümje, a díszlet, a környezet, — de főfeladat mégis: *szerepet és színészt* jellemző összképben bemutatni. Ez nem egyszerű „lefestést" jelent, hanem bonyolult emberábrázoló tevékenységet.

Az ilyen ábrázolás nagy mértékben próbára teszi a művész erejét, állandó keresést, kísérletezést jelent és fejlődése bizonyos mértékig kötve van a szocialista realista színjátszás fejlődéséhez is. Klasszikusaink előadási módja még ma is vitatéma. A festő ecsetje alól kikerülő képnek dokumentációs feladata is van, az ábrázolás hibái és erényei olykor a színészi alakítás hibáinak és erényeinek függvényei is lehetnek. A színészportréknak bíráló közönsége is lényegesen nagyobb, mint általában az arcképeké. A kiállítás látogatói ismerős személyeket üdvözölnek a képeken. Egy alak segítségével sokszor az egész dráma vagy vígjáték megtekintésének az élménye újulhat meg a nézőben.

A színészekről festett olajfestmények és portrétanulmányok készítése közben pihenésképpen, a táj változó arcának rögzítésére egy sereg pasztell is született, melyekből a kiállításon mutatunk be néhányat. Ezeknek finom hangulata, lefokozott színharmóniája gazdag érzelmi életű művészt mutat. Bár a következőkben már derűsebb, napfényesebb, maibb tájak ábrázolását várjuk Beck Judittól.

A Cérnagyárban és a bölcsődében készült tanulmányrajzok műhelydarabjai a valóságábrázolás kutatásának. Ez a fajta téma nem idegen Beck Judit számára. Már 1938-ban rendezett gyüjteményes kiállításán számos olyan kompozició született — főképpen a piacok színes forgatagából —, ahol a táji környezetbe ágyazva tömeget, mozgó figurákat mutatott be. Szinte természetes, hogy ezek a képek a két háború közötti bomló művészet nyomait viselték magukon. A felszabadulás után, méginkább 1950-től kezdve, lépésről-lépésre kell kialakítania saját új művészetét a szocialista realizmus szellemében.

Ehhez pedig legjobb segítség a valóság, az élet tanulmányozása, mely előbb-utóbb meghozza eredményeit. Ez a felismerés segíti Beck Judit művészi fejlődését. A szakértők és a kiállítás látogatói — akik nagyrészt színházba járó emberek is — sok segítséget, tanácsot, kritikát adhatnak, melyet további munkájában hasznosítani tud.

Dr. F. Zs.

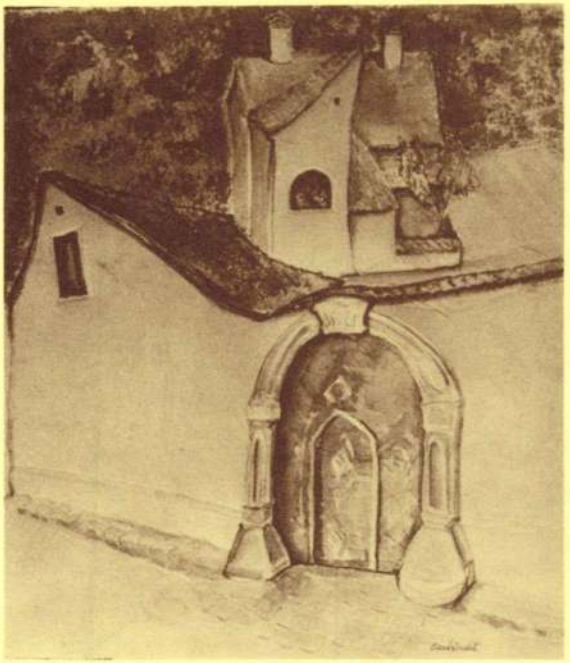

150. PmNyV. 84-3201

Meghívó

Fotó: Gajzágó Jolán

Az MSZMP Pest megyei Bizottsága
pártalapszervezete,
a Szabadfoglalkozású Képző- és Iparművészek
MSZMP alapszervezete
és a Pest megyei Múzeumok Igazgatósága

meghívja Önt

BECK JUDIT

festőművész

kiállítására

1984. november 2-án 15 órára

Megnyitja:
NAGY SÁNDORNÉ

Verset mond:
MAJOR TAMÁS

A kiállítást rendezte:
MUCSI ANDRÁS
művészettörténész

Helye:
MSZMP Pest megyei Bizottságának székháza
Budapest XII., Nagy Jenő u. 5.

VÍZFESTMÉNY

1. Ősz utó
   33x45
2. Gyümölcsérés
   33x24
3. Palántázó asszonyok
   25x34
4. Színek harmóniája
   39,5x29
5. Körteág
   43x31,5
6. Palántázók
   26x34
7. Barackszedők
   22,5x32,5
8. Őszi Duna táj
   40x25
9. Szentendre sziget
   31x31,5
10. Szüret
    20,5x28
11. Piros virágok
    34x25
12. Gyümölcsfák ősszel
    31x40
13. Naplemente
    25x34
14. Szobám
    37x25
15. Kardvirágok
    41x22
16. Ősz
    32x44
17. Szentendrei hègyek
    30x42
18. Fiac
    29x40
19. Leányfalusi hegyek
    22x42,5
20. Dunai táj
    24x38

PASTELL

1. Őszi lombok
   29x43
2. Leányfalusi hegyek
   29x39,5
3. Gyümölcsös ősszel
   30,5x46
4. Tahi
   33,5x23,5
5. Piaci árusok
   24x15,5
6. Virágok a verandán
   43x28,5
7. Paprika csendélet
   46,5x34
8. Cséplés
   48x33
9. Kukoricás csendélet
   35,5x46
10. Fiatal lány
    44,5x33,5
11. Dunai táj
    32,5x44
12. Szüret
    21,5x30
13. Cseresznye virágzás
14. Vázlat a Bölcsőde c. képhez
15. Bogyós csendélet
    48,5x39
16. Akt tanulmány
    44x30
17. Barackszedők
    45x44,5
18. Almaszüret
    47x61
19. Almafa
    33x47

FCSETRAJZOK

1. Bessenyei Ferenc — Bánk bán szerepében
   (Katona József: Bánk bán)
   20x15
2. Tökes Anna — Gertrudis szerepében
   (Katona József: Bánk bán)
   17x17
3. Bartos Gyula — Tiborc szerepében
   (Katona József: Bánk bán)
   16x15
4. Várkonyi Zoltán — Leone szerepében
   (Miroslav Krleza: A Glembay család)
   20x10,5
5. Bojan Stupica — a Glembay család rendezője
   20x15,5
6. Bartók Béla
   14x10,5
7. Kodály Zoltán
   15x9,5
8. Rajz János
   (Machiavelli: Mandragóra)
   15x9
9. Somogyi Erzsi — Anya szerepében
   (Frederico Garcia Lorca: Vérnász)
   12x10
10. Máthé Erzsi — Menyasszony szerepében
    (Frederico Garcia Lorca: Vérnász)
    10x10
11. Major Tamás rendező
    20x14,5
12. Major Tamás — III. Richard szerepében
    (Shakespeare: III. Richard)
    18x13
13. Gellért Lajos színművész
    17x12
14. Tőkés Anna — Osztrovszky Vihar c. darabjában
    14x12
15. A Szent Johanna két szereplője
    22x16

ÜVEGFESTMÉNYEK

1. Lila dáliák 21,5x17
2. Körteág 10x8
3. Birsalmák 18x16
4. Nyári csendélet 19x15
5. Tücsi 18x19
6. Sárga virágok 15x8,5

F. k.: dr. Balázs Istvánné — 60 — 23946 — 400 — Globus

BECK JUDIT

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSA

1960. FEBRUÁR 19-TŐL MÁRCIUS 4-IG

DERKOVITS TEREM VI, LENIN KRT 63

Beck Judit 1955-ben szerepelt önálló kiállítással utoljára Budapesten. Azért emeltük ki, hogy Budapesten, mert tavaly Színészportrék című kiállításával Varsóban és Lengyelország több városában szerzett megbecsülést a magyar képzőművészet hírnevének. Bizonyára vannak jónéhányan, akik emlékeznek első bemutatkozására. 1938-ban egy olyan fiatal tehetség állt a nyilvánosság elé, aki nem elégszik meg a valóság felületének ábrázolásával, aki nem éri be a hétköznapok tetszetősségével, aki nem a könnyebb utat választotta. Élettől átitatott kompozícióiban, képmásaiban, — de akármilyen téma is lobbantotta fel művészi képzeletét — már akkor is a valóság mélyebb értelmét, az összefüggések rendjét, a törvényszerűségeket kereste és a teljes valóság után áhitozott.

Beck Judit gazdag útravalóval indult az életbe. Művészcsaládban nőtt fel, — ma is művészek között él. Gyermekkorában a családi otthon széleslátókörű, forradalmi-humanista szelleme, művészi problémákkal viaskodó, egy szebb, emberibb világot nemcsak sóvárgó, hanem építő légköre formálta egyéniségét, művészi szemléletének erkölcsiségét. Édesapja, Beck Ö. Fülöp, a nagynevű szobrász, a magyar éremművészet európai rangú újító mestere, gyöngéd szeretettel figyelte és irányította a már ötéves korában rajzolgató lánykájának kísérleteit. Beck Judit tizenhatéves korában mint rendkívüli növendék Csók István tanítványa a Képzőművészeti Főiskolán. Sok külföldi tanulmányútján megismerkedett a világ nagy múzeumainak kincseivel, s az életre szóló benyomások, a páratlan élmények megerősítették önmagában, de egyben fel is szabadították, bátorítva az önálló alkotás útjára.

Néhány évvel ezelőtt egy saját és sajátos művészi területen hódított tért magának. A lehetőség adva volt. Férje, Major Tamás színművész, a Nemzeti Színház igazgatója révén került közeli kapcsolatba a színház benső életével. Közvetlenül tapasztalásból ismerte meg a színész

alkotó munkáját, azt a bonyolult, összetett folyamatot, míg az író szülte jellem kialakul, kiformálódik, a színész szinte átlényegül és saját egyéniségét is hozzáadva a szerephez testet ölt az írói látomás. Az tehát, hogy Beck Judit az utóbbi években a színész képmásokkal tette ismertté művészetét, nem légüres térben keletkezett ötlet következménye. Néhány színészportrét elhozott erre a kiállításra is, s ismét meggyőz arról, hogy nem csupán jelmezt öltött színészeket jelenít meg. Sokkal többet, mélyebbet nyújt ennél. Ábrázolásaiban a szereplő művész egyénisége és a szerep összeolvad, dialektikus egységben jelenik meg.

Nem kell újból felfedezni Beck Juditban a kitűnő megfigyelőt, akinek műveltsége fejlesztette ki érzékét a jellemek kifürkészésére, aki belelát a lélekbe, hisz ezek a képességek a portréábrázolásnak elengedhetetlen követelményei. Utaljunk most inkább arra, hogy a magyar színpad feledhetetlen egyéniségeiről, mint például Bartos Gyuláról, Somlayról, Rátkayról, a nagy művészeket megillető áhitatos gyöngédséggel rajzolt és festett olyan fejeket, melyek költői közvetlenséggel idézik fel emléküket, akár a lemezeken megörökített hangjuk.

A színház és Szentendre a két biztos rév Beck Judit életében. Ő is, mint annyi festő, rajongó szerelmese Rab Ráby városának. Ismeri minden kövét, sikátorát, domboldalról kúszó kertjeit, ízes gyümölcseit, virágainak illatát, ezernyi színárnyalatát. Ismeri a parányi romantikus város piacának színes forgatagát, s hányszor élhette át a dunai táj monumentális, színharmóniákban állandóan változó hangulatát? Az ezerarcú, annyiszor látott és szeretett tájban úgy járkál, mint egy felfedező. Szinte gyermekes örömmel, az alkotás, a műgyakorlat örömével fedezi fel az új szépségeket.

Aki figyelemmel kísérte Beck Judit pályáját, most egy kivirágzott, színeiben, komponáló módszerében merészebb és minden tekintetben felszabadultabb, érett, fölényes tehetséggel találkozik. Mintha újjászületett volna, palettájáról mintha az utóbbi évek letörölték volna a komor, rezignált színeket. Szellemes meglátásait, ötleteit béklyók nélkül, csak a művészi ökonómia rendjére hallgatva valósítja meg. Képzeletben emelkedetten és gazdagodva látja a valóságot, melyet híven a szentendrei hagyományokhoz nemcsak átél, hanem újrakölt, hogy művészi dokumentumokat állítson emberi sorsoknak, életeknek, típusoknak, tájnak és virágnak, az élet teljességének.

Kétségtelen, hogy Beck Judit ezzel a kiállításával végleg beötvözte munkásságát a Ferenczy Károllyal indult szentendrei festészetbe. A tükör, amit elénk tart, mozgalmas és változatos. Szívesen elnézzük a világot ebben a jólevegőjű tág tükörben, melynek a művésznő színes egyénisége adja nemes csillogású foncsorát.

DUTKA MÁRIA

Erkölcsi pofon

KERTÉSZ ÁKOS KOMÉDIÁJA A VÁRSZÍNHÁZBAN

A műsorújság első mondata mintha becsapná a nézőt. Kertész Ákos kisregénye, amiből a *Családi ház manzárddal* című „kegyetlen komédiája" készült, nem arról szól, hogy egy szép és unatkozó feleség fölszarvazza a férjét. Így egy francia bohózat kezdődik. Kertész azonban kiforgatta a konvencionális alaphelyzetet, mert abszurdnak tartja ezt a bújkálósdi-hazudósdi dramaturgiát. Félreértés ne essék: nem a színpadon tartja abszurdnak, hanem az *életben*. Burián Károly főművezető nála nem felszarvazott férj, hanem egy új, még be nem vezetett erkölcs előhírnöke, aki abból indul ki, hogy az ember születésénél fogva poligám hajlamú lény, a feleség pedig nem képezi hitvestársa személyi tulajdonát. Ennélfogva a „baj" megtörténte és Erzsike töredelmes vallomása után elutasítja a bűnbánó szeretők konvencionális megoldási javaslatát, vagyis azt, hogy Göncöl Pali költözzön ki a manzárdból, esetleg lépjen ki a gyárból is, nehogy újra kísértésbe essenek. Erre két oka van. Az egyik az, hogy Erzsike változatlanul szereti őt, tudniillik Buriánt (ami igaz is), a másik, hogy Göncöl Pali nem egyszerűen albérlő, hanem félig-meddig családtag, Burián pártfogoltja, egy szép reményekre jogosító újítás kidolgozója, ezenkívül hátrányos helyzetű, kigyógyult alkoholista, talán cigány származású is, akit a kommunista meggyőződésű Burián nem engedhet elkallódni, lezülleni csip-csup féltékenység miatt. Így hát minden marad a régiben, Erzsikének pedig a végleges választásig szabadsága van pendlizni a manzárd és a hitvesi hálószoba között.

Nyilvánvaló, hogy az író bármennyire egyetért is hősével (a jelek erre vallanak), Burián alakja mindenképpen ironikus. Mint általában az új ideológiát, új világnézetet, új morált hirdetők, ő is a vaskalapos kor áldozata, amely nem értékeli az erkölcsi pionírok fölvilágosultságát, a régi, nyárspolgári normák szerint ítél, és egyszerűen legalizált — annál csiklandósabb — háromszögnek fogja föl a családi házban történteket. Még sajnálatosabb, hogy maguk az érdekeltek sem tudják fölszabadultan megvalósítani a kísérleti modellt, ellenkezőleg, egyre több szorongás, lelkiismeret-furdalás, önérzetágaskodás ver éket közéjük, és rombolja végül halomra együttélésük nyájas utópiáját.

A regényben Kertész Ákos az elbeszélő finom iróniájával állt önmaga és hőse közé. A stiláris reflexió, amivel a szerző türelmesen követte szereplőinek sokszor kacskaringós gondolkodását, a dolog természeténél fogva hiányzik a színpadi változatból. És nincs, ami helyettesítené. Ebben a tekintetben tökéletesen mindegy, hogy mi volt előbb — a drámatervtyúk vagy a regénytojás —, az epikai változat és a színpadi komédia értékben szinte össze sem mérhető. Az előbbi egy eretnek erkölcsiséget próbál frivolan normává emelni, az utóbbi merő konvenció. *Olvasva* a történet sokszoros fénytörésben tükröződik vissza a szereplők öngyötrő spekulációin, *látva* nem marad más, mint ami kívülről szemlélhető: a banális sztori. A kisregény hősei a maguk különbejáratú pszichózisaival szeretnivalóan tragikomikusak, a színpadi alakok vígjátéki sémák.

Annak ellenére, hogy az előadás igyekszik elkerülni az „egyenes lefutású" vígjátékot. Furcsa módon, Avar István minél komolyabban veszi Buriánt, a nézőtér felől annál inkább buta baleknak látszik. A néző ugyanis, más fogódzója nem lévén, annak *akarja* látni: ezt a figurát szokta meg. A felszarvazott férjet. Nem nehéz megjósolni, hogy néhány előadás után a közönség miféle bohózat felé fogja eltolni a játékot. Nemcsak Avarét. (Különösen a második részben megvannak hozzá a szükséges támpontok az ágyban-kapott könyvtároslány jelenetétől a hányós Babáig.)

A rendező, Szurdi Miklós azzal segíthetett volna magán, ha szigorúan ragaszkodik a lélektani realizmus hitelességéhez, mert ami ezen túlcsordul, az — hála bevett erkölcsi fölfogásunknak — önkéntelenül humorosnak hatna. Ez a finom, bújkáló irónia, a szereplők őszinte igyekezete, hogy megfeleljenek a számukra is viszketeg „magasabb erkölcsiségnek", groteszk árnyalatúvá tenné a játékot. A fenti megszorítás ellenére Avar kerül karnyújtásnyira ehhez a stílushoz, mert legalább kidolgozza a figura alapvonásait; kár, hogy nem nézi szarkasztikusabban, egy kicsit „kívülről" is önmagát. Esztergályos Cecília alakítása a lehetséges karaktertől fokozatosan elszabaduló, csillogó magánszám. Göncöl Paliról egyre inkább megfeledkezik a szerző, nem csoda, ha Ivánka Csaba legtöbbször elárvultan kénytelen üldögélni.

A mellékszereplők jó magyar színházi szokás szerint sértettek, amiért mellékszerepet kaptak, s ezért — Tóth Éva kivételével, aki örül, hogy végre szemüveges komika lehet — megpróbálnak „kihozni" belőle valamit. Ennélfogva harsányak. (Ami nem föltétlenül jelent harsány eszközöket. Egy helyben állni is lehet harsányan.) Közbetegség vígjátéki előadásainkon, hogy akarnok tetszeni vágyás érvényesül a darabban megpendített lényeges gondolat rovására, s ezt a legritkább esetben feledteti olyan színészi elegancia, mint legutóbb a moszkvai Művész Színház *Tartuffe*-jében. A Várszínház előadása is, mintha félne meghazudtolni a műsorújságot, csakugyan arról szól, hogy egy szép és unatkozó feleség felszarvazza a férjét. Amiért a végén — a közönség legnagyobb elégtételére — megkapja a kiérdemelt pofont.

KOLTAI TAMÁS

Avar István (Burián Károly), Esztergályos Cecília (Erzsike) és Raksányi Gellért (Kefe Endre Béla Levente)

ILOVSZKY BÉLA (MTI) FELVÉTELE

Külvárosi moziregény

BEMUTATÓ A JÓZSEF ATTILA SZÍNHÁZBAN

A József Attila Színházban bemutatott *A Tündérlaki lányok* mai színpadi érvényességét ketten szavatolják: Heltai és Valló. Az utóbbi rendezői minőségben azzal, hogy Heltai neve alatt nem óhajt ürügy-prédikációkat tartani. *A Tündérlaki lányok* örvén nem ostorozza a nyárspolgárságot, s nem vizsgálja az erkölcs filozófiai mibenlétét. Valló Heltait követi, megadja a módját a mű intellektuális vonulatának is, de a négy Tündérlaki lány sorsának moziregény-hangsúlyait részesíti előnyben. Számol a hellyel, komolyan veszi a József Attila Színház jelenlegi közönségét. Márpedig ez a publikum inkább hajlik a megértő érzelmesség felé, mint a keményebb konfliktusok irányába.

Ami az ízlést és a gondosságot illeti: Valló Péter vígszínházi hagyományokban gondolkodott itt is, e munkáskerületben levő színházban. Szlávik István korhű

Énekeljenek a népek

A FINN TAPIOLA KÓRUS MAGYARORSZÁGON

Nevezetes énekegyüttes szerepelt hazánkban a közelmúlt napokban: a finn Tapiola kórus. A minden értelemben fiatal énekkart Espoo-ban huszonegy éve alapította Erkki Pohjola, régi barátunk, aki sokadszor jár Magyarországon (korábban vendégprofesszorként, zenei versenyek szakmai bizottsága tagjaként). Ifjúsági énekkarával most jött első ízben.

A két évtized alatt nagy nemzetközi tekintélyre szert tett finn kórusnak szinte keletkezésétől köze van Magyarországhoz. Pohjola 1964-ben nálunk járt a nemzetközi zenei nevelési szervezet (ISME) konferenciáján és alkalma volt találkozni Kodály Zoltánnal. Ez a találkozás és a nálunk hallott kiváló, főként magyar és bolgár gyermekkarok inspirálták kevéssel előbb létrehozott kórusa gyors fejlesz-

Hűséggel

Tanácstalanul álldogáltam a Duna-parti bérház második emeletén, csengetésemre senki sem nyitott ajtót. Aztán meghallottam, hogy valaki felfelé fut a lépcsőn, s mire hátrafordultam, már mögöttem állt Beck Judit. — Ó, te szegény! Régóta csengetsz? Alig tudtam beállni a Trabanttal, azért késtem — mondta egyszuszra, miközben kulcsai után keresgélt számtalan csomagja között. A nagy pakkok láttán meg sem kérdeztem, hogy hol járt. Talán a szentendrei kertszomszéd, a nyolcvannégy éves Rózsika számára vásárolt be? Vagy a tragikus véget ért régi jó barát, Frankl Sándor nyomdász fiát várta vendégségbe? Vagy éppen férje, Major Tamás fogadására készült, aki a fárasztó vidéki filmforgatás szüneteiben haza-hazarohant, hogy megpihenjen otthonuk nyugodalmas légkörében? Találgatni nem érdemes, örökös tenni vágyása számára semmi sem elég, sem változatos festői munkássága, sem széles körű társadalmi élete, mindig újabb és újabb feladatokat keres és talál. Férjével kettesben élve is megőrizte a gyermekkori nagy család eszményét, amikor még hatan éltek a gödi házban, a szelíd, szőke, irodalomkedvelő édesanya, az édesapa, Beck Ö. Fülöp szobrászművész és a négy gyerek.

Az utóbbi hónapokban hosszú beszélgetéseket folytattam Beck Judittal, életéről, politikai, közéleti és művészi munkásságáról. Megismerhettem gazdag életútját, egy tehetséges művész fejlődéstörténetét, a méltó szerelmet kereső asszony vívódásait, egy baloldali gondolkodású ember szilárd helytállását. Beszélgetéseink egy nagyobb lélegzetű munkába illeszkednek majd, de bízom abban, hogy életének rövid summázásával is sikerül felvillantani nagyszerű egyéniségét.

Boldog, változatos gyermekkora volt, otthonukba a hazai, külföldi művészvilág és közélet jeles képviselői látogattak el. A gödi faragószínben megbújva tanúja volt a modellt ülő Babits Mihály sajátos verselésének. Vendégségbe ment édesapjával Móricz Zsigmond baráti házába, ahol a házigazda virág helyett hatalmas retek- és hagymacsokorral kedveskedett a kislánynak. Élete tarka palettáján új színt jelentett a Képzőművészeti Főiskola. Legkedvesebb tanára Csók István volt, a nagyszerű festő, aki a nacionalista uszítás légkörében sokszor tett tanúságot mély emberségéről is. Akkor, a harmincas évek elején a három Beck testvér részt vett a baloldali diákmozgalomban Rajk Lászlóval együtt, majd a kemény megtorlás után emigrációba mentek. Igazságérzete Judit testvérüket is ügyük mellé állította, s a Horthy-rendszer szorításából menekülve előbb Berlinben, majd a fasizmus uralomra jutása után Párizsban élt, festett és rajzolásból tartotta fenn magát. Később első férje, dr. Gombosi György művészettörténész oldalán bejárta Európát is, s bár odakint biztonság, jómód várta őket, a második világháború kitörése után hazajöttek, hogy osztozzanak szeretteik sorsában.

Az egyre nagyobb tért hódító fasizmus, a növekvő fajgyűlölet légkörében találkozott össze Major Tamással, s ez a találkozás egy életre szóló szövetség kezdete volt. Élettársa oldalán dolgozott az illegális kommunista párt megbízásából, megtervezte az illegális *Szabad Nép* feliratát, közreműködött a *Duda Gyuri* fordításában, részt vett a Szegedi Fiatalok rendezvényein, díszleteket festett a baloldali művészek városligeti előadásaihoz. A német megszállás után Taricska Jolán álnéven ment illegalitásba, folytatta pártmunkáját, röplapokat írt és rajzolt — közülük egy ma is látható a Munkásmozgalmi Múzeumban —, és vállalva a sokszoros életveszélyt, bujdosóként is bujdosókat segített. Sokan adtak menedéket az üldözött művészpárnak is, közöttük Laczkovits doktor és testvére, Piroska, Karig Sára, Bornemissza Éva és a Somogyi Erzsi—Pásztor János házaspár. A Horthy-rendszer börtöneiben, a koncentrációs táborok poklában, a büntetőszázadok erőltetett meneteiben sok barát pusztult el, a legfájdalmasabb mégis a szeretett édesapa, Beck Ö. Fülöp halála volt.

Pest felszabadulásakor férjével együtt elsőként jelentkezett munkára a Köztársaság téri pártházban. A felszabadulás után részt vállalt a pezsgő politikai és társadalmi életben. Közreműködött a Képzőművész Szövetség és a pártszervezet munkájában, szakmai folyóirat megalapításában és szerkesztésében, művésztársak felkutatásában és megsegítésében, kiállításokat szervezett és plakátokat festett. A szabadság tiszta légkörében sok kedves órát töltött a régi barátok, Rajk László, Révai József, Fischer Annie, Tóth Aladár, Szabolcsi Bence és Schöpflin Aladár társaságában. Pár év múlva, amikor ismét eljött a rettegés korszaka, az első áldozatok között volt az eszményített barát, Rajk László. Aztán Márta testvérének férje, Havas Endre, a költő, Károlyi Mihály hajdani titkára tűnt el nyomtalanul, hogy a család csak évek múlva szerezzen tudomást szörnyű haláláról. András és Pál testvéreiről, akik külföldön éltek, évekig nem kapott hírt. A Képzőművész Szövetségből eltávolították, tisztségeitől megfosztották, a letartóztatás veszélye fenyegette. A lassan feltisztuló politikai légkör újabb fenyegetéseket hordozott, s az októberi események alatt a művész házaspár ismét Laczkovits Piroskánál talált menedéket.

Annyi hányattatás után végre elkövetkezett a nyugodt alkotómunka időszaka, s ő töretlen hittel és tenni akarással fogott munkához. Soha nem tolta magát előtérbe — bár hazai és külföldi kiállításai nagy sikert aratak a látogatók körében —, így a szakmai közvélemény alig vett tudomást festői munkásságáról. Erről így beszélt: — engem eltartott Major Tamás, hát miért vettem volna el lehetőséget jobban rászoruló pályatársaimtól?

Beck Judit festészete már évtizedek óta a hazai képzőművészet élvonalába tartozik. Emberábrázolásai — közöttük édesapja arcképei, s a nagy karmester, Otto Klemperer expresszív portréja —, színészportréi magukon viselik az érzékeny, a lélek mélységeit jól ismerő művész kézjegyét. Figurális kompozíciói, tájképei, pompás virágcsendéletei a festőnő derűs látásmódját tükrözik. Mindig megújuló alkotókedvéről tanúskodik a váci városi tanács házasságkötő termében elhelyezett, életörömöt sugárzó faliszőnyege.

Beck Judit legnagyobb erénye — művészi talentuma mellett — a hűség. Közel negyven éve tagja a pártnak, s az elmúlt évtizedek tragikus eseményei nem törték meg hitét a kommunizmus eszméjében. Hűséggel, szeretettel veszi körül, szép alázattal szolgálja ki férjét, teremti meg a nyugodt alkotás légkörét. Gyermeki tisztelettel s a hivatott művész felelősségével ápolja édesapja emlékét, fáradhatatlanul küszködve a közönnyel és a bürokráciával egy gyűjteményes szoborkiállítás megrendezéséért. A „szakma" érdeklődésének hiányát feledve festi képeit, mert hű maradt művészi hivatásához is.

Úgy gondolom, szegényebbek lennénk festményei nélkül. Úgy gondolom, nem nélkülözhetjük művészetét, különös látásmódját, mellyel megannyi rést nyit számunkra, hogy tisztábban lássuk a világ szépségét és változatosságát. Gyűjteményes kiállítása nem késlekedhet sokáig, ez többet jelentene minden hivatalos elismerésnél, bár ez sem késett. Ez év augusztusában már második alkalommal tüntették ki a Munka Érdemérem arany fokozatával. Ha számolnunk kell is a felejtéssel, a kollektív emlékezet számára szükséges, hogy valódi értékrendjébe állítva láthassuk Beck Judit festőművészt, aki több évtizedes művészi tevékenységével, emberi helytállásával tett hitet a haza és haladás mellett.

LAKOS ÉVA

A váci tanács faliszőnyege

Beck Judit
SOLTÉSZ ÉVA FELVÉTELE

BECK JUDIT

Uj Tükör, 19841.

BECK Judit
159, 170, 215

Oltványi 1991

A diszkosz

A kehely mellett, az
tárgy a diszkosz, mely a
felel meg. Különféle anya
darabok anyaga üveg, de v
is, azonban általában a f
használtak a legelterjedte
egyházban a lapos fémtány
A diszkosz lapját leginkál
diszitik: Izsák feláldozá
valamint Krisztus különbö
gyermek Jézus, mint Isten

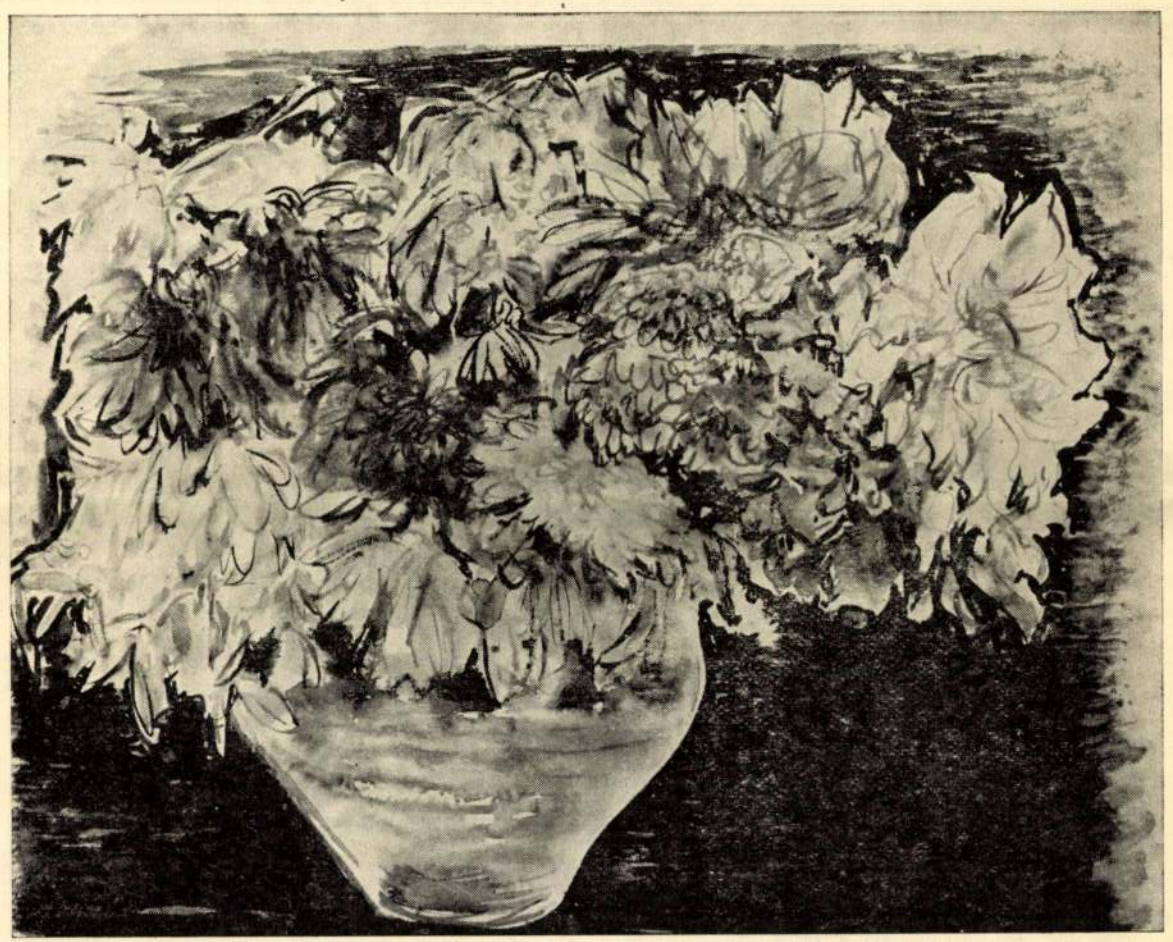

Dáliák, akvarell

A kiállítást

MAJOR TAMÁS

színművész nyitja meg,

1968. szeptember 17-én, délután fél 6 órakor,

a Janus Pannonius Múzeum Rákóczi út 15. sz. alatti kiállítótermében.

Beck Judit műveinek főbb kiállításai:

1938 Tamás Galéria
1942 Nemzeti Szalon
1946 Bibliotéka
1953 Fényes Adolf terem
1954 Varsó
1960 Derkovits terem
1960 Genf
1968 Bécs

Több képét őrzi a Magyar Nemzeti Galéria, színészportréit a Színháztörténeti Múzeum és a Színművészeti Főiskola.

A mostani kiállításon bemutatott akvarellek és tollrajzok 1968 márciusában Bécsben is szerepeltek.

A kiállítást rendezte Hárs Éva

Foto: Nádor Katalin

F. k.: dr. Borsos József
68-3426 Pécsi Szikra Nyomda

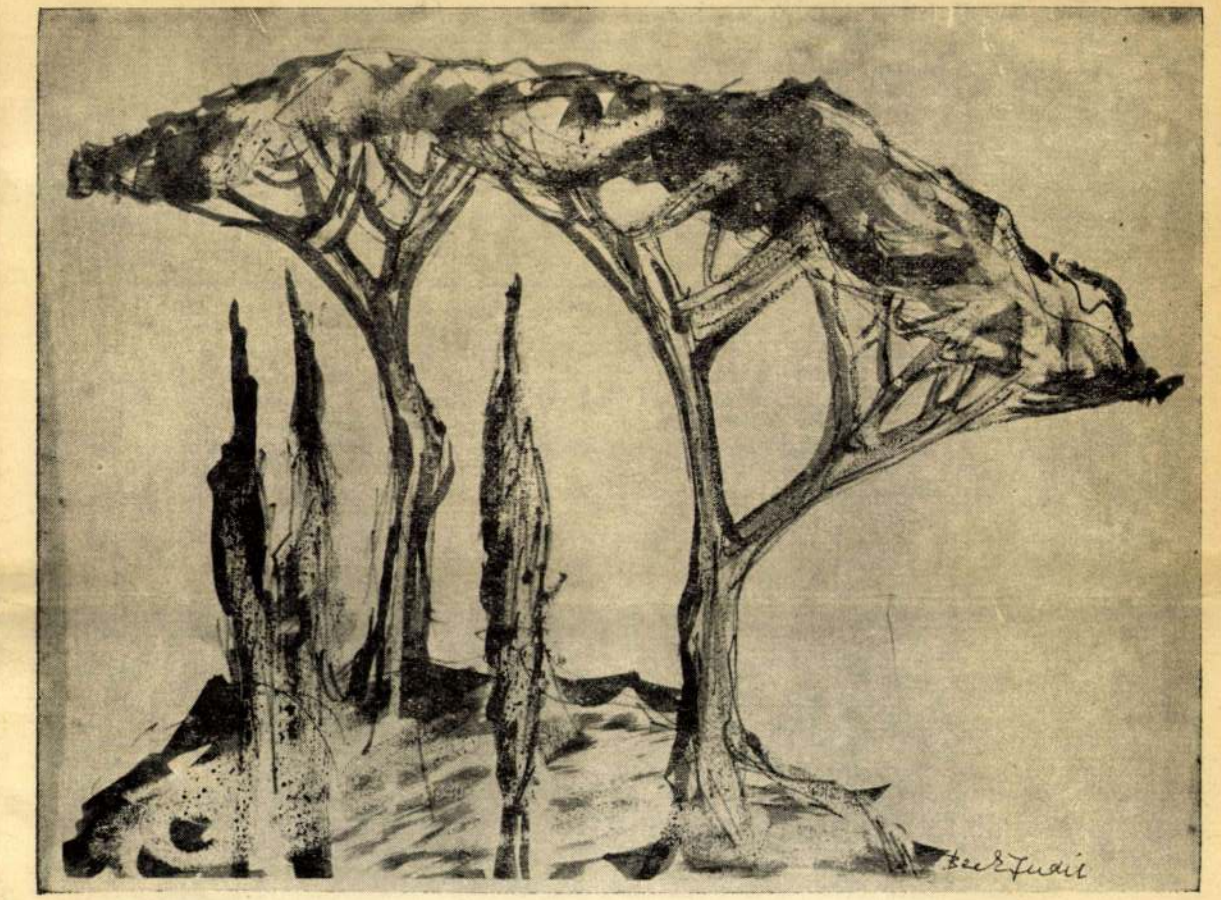

BECK JUDIT KIÁLLÍTÁSA

PÉCS, 1968. SZEPTEMBER JANUS PANNONIUS MÚZEUM

BECK JUDITNÁL A POZSONYI ÚTON

Van-e festőnk, kinek élete, munkássága világosabb, örömtelibb az övénél, akinek a sors bőségtarisznyájából több jót adott? A legendai csillagra gondol az ember, mely néha, születéstől azonos fénnyel kísér. Et puis elle est charmant.

Beck Judit otthona a Pozsonyi úton telve fénnyel; szemközt a budai hegyek, lent a Duna-parton játszó gyerekek, a padokon meg pihenő emberek. Mert most a nap hossza alamenőben, a délután lassuja ez.

Festményeket nézünk, azokat, melyek mostanában tértek haza Wienből, egy kiállításból. Főképpen arcképek ezek, színészeké, híreseké, köztük férjének, Major Tamásnak arcmása.

— „A jellem kutatása, ábrázolása, a kifejező eszközök keresése — valójában ez volt mindvégig munkám célja és értelme."

Beck Judit tehát arcképfestő, a műfaj ritka-ritka művelője. Életének nagy részét a színház világában tölti, ismeri, amiről szól; azt vizsgálja, miképpen formálja színpadi szerepét a színész, az az ember, akit „civilben" is ismer. Színészek képes krónikája, jellembeli históriája ez az arckép-sorozat, persze, nem a régi metszetek hősei, még kevésbé a mai újságrajzok fölvillanásai, hanem inkább — rokonabb Manet Elie Faure-jával. Mert Beck Judit Csók Istvánnak volt a tanítványa, tanult a franciáktól és természetesen, szereti Rippl-Rónait.

Aztán újabb, sok bensőséges jegyzet a színház belső, a „kulisszák mögötti" életéről. És egy-egy színpadkép, az elsők még abból az időből, amikor Beck Judit egymaga rajzolta „Duda Gyuri" városligeti előadásának színpadképét, kosztümjét, plakátját.

A nyarat a dunántúli tájban, Szentendrén, Nagymaroson, Zsenyén tölti; ám amikor öreg fatörzseket, terebélyes fákat tanulmányoz, rajzol, ott is a jellemzőt kutatja. Vizsgálva, miként mutatkozik meg a fatörzsek növekedésében a belső feszítő erő, némelykor gyötrődő, szinte drámai hősökké válik a fák sora, vonulássá, belekarolva ama másikba, ahol barátként színházi hősök menetelnek. Aztán szélesre tervezett, színpadképekre emlékeztető tájak, telítve ezúttal is világossággal. — Örömet csak a másiknak adhatunk — ha igaz ez így, ahogy rajzol Beck Judit, ahogy húzza a vonalat, szemléletének nyíltsága, bizalma, egyszerűsége madárdalra, örömátadásra emlékeztetnek.

Számba vesszük a festmények egymás-utánját, annak a kiállításnak katalógusát, melyet a festő Pécsnek szánt, ahol — mondják — rangja van egy-egy kiállításnak.

Szép, hosszú úton jártunk. És ahogy az alámenő délutánban most már a háziasszonnyal ülök szemben, mégegyszer és újból a családi házról, az apa, Beck Ö. Fülöp emlékéről indul a szó. — Van valami, ami hiányzik ebben a műhelyben — kérdem, arra gondolva — ami a „sors borra nihil aliud" szövetét mégis elszínezi? Talán még több és nagyobb munkásság, tapasztalatok összegezésén új és újabb fejezete a jószerencsének?

De Beck Judit szerényen, egyedül Beck Ö. Fülöp életrajza elmaradásáról szól. Arról, hogy máig nincs apjának monográfiája.

Búcsú helyett, viszontlátásra tehát Pécsett!

Aztán leültem magam is az egyik Duna-parti padra és gyorsan leírtam, ami föntebb.

Martyn Ferenc

←—— *Ciprus és pinea, tollrajz*

Colosseum belseje, filctoll

Gózon Gyula, ecsetrajz

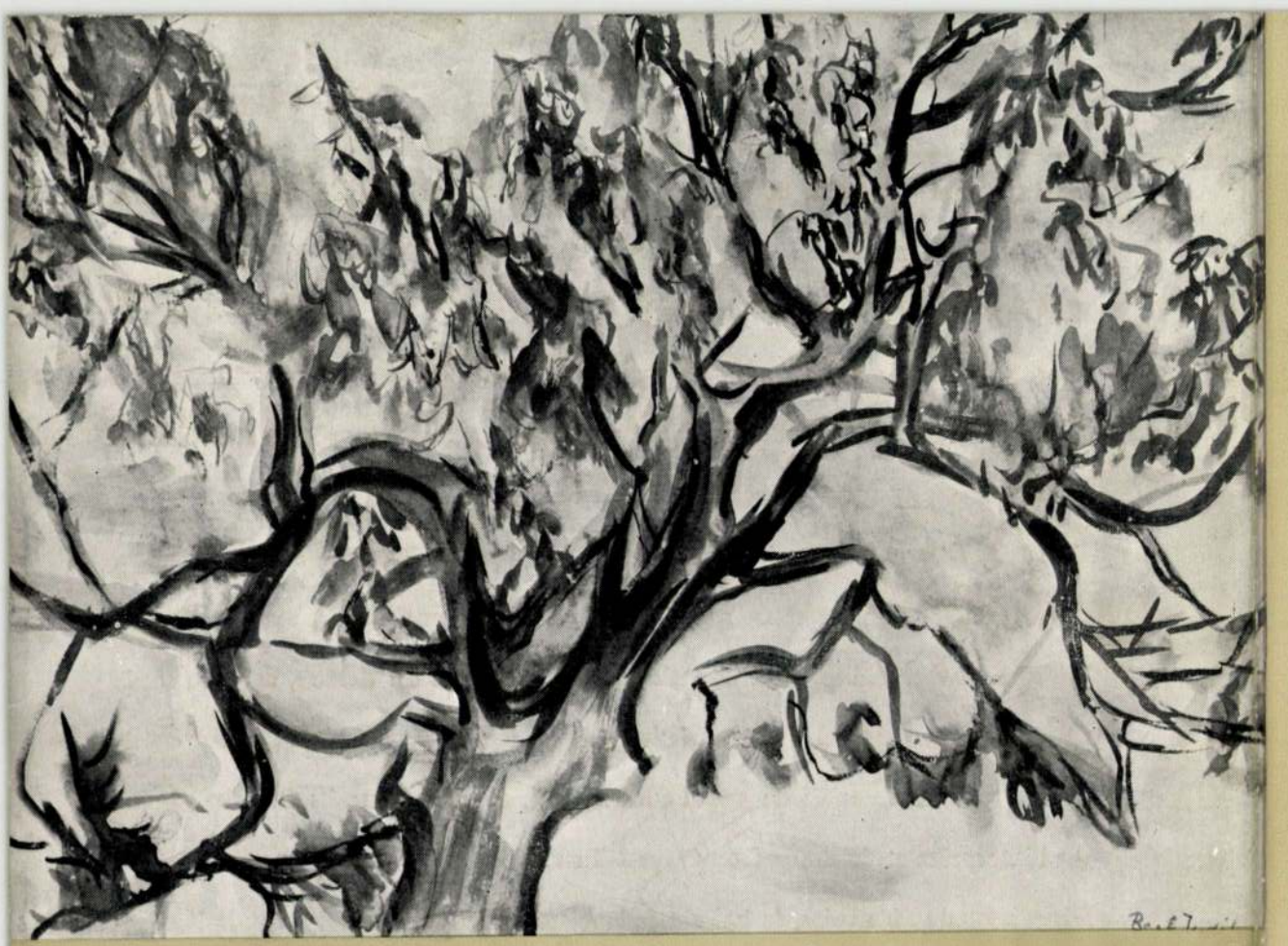

EXPOSITION

JUDITH BECK

THÉÂTRE DE LA COUR ST PIERRE 3, RUE DE L'ÉVÊCHÉ

GENÈVE

SEPTEMBRE 1960

F. k.: Palásti Józsefné

60-2501-689/4 - Révai-nyomda

CATALOGUE

HUILES

1. PORTRAIT DU SCULPTEUR FÜLÖP Ö. BECK, PERE DE L'ARTISTE
   55 × 44 cm
   Propriété de la Galerie Nationale Hongroise
2. TETE D'HOMME
   40 × 37 cm
   Collection privée
3. PORTRAIT DE L'ARTISTE
   70 × 50 cm
4. PORTRAIT DE LA FEMME DU POETE MIKLÓS RADNÓTI
   100 × 70 cm
   Collection privée
5. DAHLIAS
   42 × 30 cm
6. NATURE MORTE AUTOMNALE
   49 × 35 cm
7. TULIPES
   48 × 34 cm

PEINTURES SUR VERRE

1. FLEURS DANS UN VASE RAYÉ
   Détrempe
   19 × 14 cm
2. COINGS
   Détrempe
   17 × 17 cm
3. VASE BLEU
   Huile
   23 × 18 cm
4. PETITE NATURE MORTE AVEC FLEURS
   Détrempe
   15 × 18,5 cm
5. BRANCHE DE POIRIER
   Détrempe
   15 × 13 cm
6. BOUQUET DE PRINTEMPS
   Huile
   12 × 10 cm

PASTELS

1. CUEILLETTE D'ABRICOTS
   45 × 45 cm
2. MARCHANDES DES QUATRE-SAISONS
   24 × 18 cm
3. JEUNE FILLE
   44 × 33 cm
4. L'ACTEUR TAMÁS MAJOR DANS LE ROLE DE CORBACCIO
   44 × 31 cm
   Propriété du Musée d'Histoire du Théâtre
5. VENDANGES
   22 × 32 cm
6. TABLEAU SCÉNIQUE
   28 × 20 cm
7. ARBRES
   35 × 25 cm
8. PAYSAGE DANUBIEN
   Pastel et aquarelle
   33 × 23 cm
9. TULIPES DANS UN VASE
   Aquarelle, pastel et encre de Chine
   48 × 31 cm
10. DANSEUSES POPULAIRES HONGROISES
    56 × 48 cm

AQUARELLES

1. PORTRAIT DE L'ARTISTE
   50 × 40 cm
   Propriété de la Galerie Nationale Hongroise
2. PORTRAIT DU SCULPTEUR FÜLÖP Ö. BECK
   43 × 31 cm
3. PORTRAIT D'ACTEUR
   41 × 29 cm
4. VIEUX VILLAGEOIS
   23 × 17 cm
5. FLEURS SUR FOND JAUNE
   39,5 × 29 cm
6. BRANCHE DE POIRIER
   43 × 31,5 cm
7. REPIQUEUSES
   26 × 34 cm
8. FRUITS MURISSANT
   33 × 24 cm
9. MA CHAMBRE
   37 × 25 cm
10. AUTOMNE
    32 × 44 cm
11. LES COLLINES DE SZENTENDRE
    30 × 42 cm
12. LES COLLINES DE LEÁNYFALU
    22 × 42,5 cm
13. ARBRES FRUITIERS EN AUTOMNE
    31 × 40 cm
14. ARRIERE-SAISON
    33 × 45 cm
15. LES BRAS DU DANUBE A SZENTENDRE
    20,5 × 28 cm
16. FLEURS ROUGES
    34 × 25 cm
17. ESQUISSES DE MARCHÉ
    31 × 42 cm
18. FLEUR
    23 × 20 cm
19. MAISONS
    30 × 42 cm
20. PAYSAGE AVEC PEUPLIERS
    32 × 23,5 cm
21. CUEILLEUSES D'ABRICOT
    22,5 × 32,5 cm
    Propriété du Ministère de la Culture
22. A L'ORÉE DU BOIS
    25 × 35 cm
23. VENDANGES
    21 × 29 cm
24. CHEVRES
    24 × 34 cm
25. CUEILLEUSES
    32 × 43 cm
26. REPIQUAGE
    26 × 32 cm

DESSINS AU PINCEAU

1. L'ACTRICE ANNA TŐKÉS DANS LE ROLE DE LA REINE GERTRUDIS
   (Tragédie de József Katona: Le ban Bánk)
   17 × 17 cm
2. L'ACTEUR GYULA BARTOS DANS LE ROLE DE TIBORC
   (Tragédie de József Katona: Le ban Bánk)
   16 × 15 cm
3. PORTRAIT D'ACTEUR
   (Pièce de Gyula Illyés: Dózsa)
   14 × 10 cm
4. L'ACTEUR TAMÁS MAJOR DANS LE ROLE DE TARTUFFE
   15,5 × 20 cm
   Propriété du Musée d'Histoire du Théâtre
5. L'ACTEUR TAMÁS MAJOR DANS LE ROLE DE RICHARD III.
   20 × 13 cm
6. L'ACTEUR TAMÁS MAJOR
   (Drame de Lajos Mesterházi: Message)
   Encre de Chine
   15 × 9 cm
7. PORTRAIT DE L'ACTRICE ERZSI SOMOGYI
   (Drame de Lajos Mesterházi: Message)
   Encre de Chine
   15 × 9 cm
8. PORTRAIT DE BÉLA BARTÓK
   Encre de Chine
   15 × 10 cm
   Collection privée

JUDITH BECK

JUDITH BECK appartient à la génération des artistes qui ont découvert leur note personnelle et déployé leur talent dans les années précédant immédiatement la deuxième guerre mondiale. Son enfance s'écoula dans l'atmosphère d'une famille cultivée et libérale. Elle y connut l'activité fiévreuse, parfois inquiète, d'un atelier d'artiste. Son père, Fülöp Ö. Beck, était un sculpteur de renommée mondiale et pionnier de la gravure sur médailles en Hongrie. (Plus tard, dans les jours d'une barbarie trop connue, il devint l'une des nombreuses victimes du fascisme.) Il orienta avec affection les premiers tâtonnements de sa fillette qui, dès sa sixième année, se consacrait avec passion au dessin.

A l'âge de seize ans, Judith Beck devint auditeur libre de l'École Supérieure des Beaux-Arts de Hongrie, et élève du grand peintre István Csók dont l'autoportrait se trouve dans la célèbre collection de la Galerie des Offices, à Florence. La jeune artiste fit des voyages d'études et rapporta des musées de Paris, d'Allemagne et d'Italie une profonde connaissance de l'art, comme des expériences qui confirmèrent sa résolution et l'aidèrent à frayer sa propre voie. Dès le début, elle ne se contenta pas d'une représentation superficielle de la réalité, de la reproduction picturale de quelques apparences attrayantes mais futiles. Elle préféra choisir un chemin plus ardu. Dans ses natures mortes, dans ses compositions avec figures, elle chercha à révèler les vérités intérieures, les rapports cachés, les lois profondes de la création artistique. Il y a parmi ses oeuvres quelques-unes qui reflètent sans doute l'ombre déjà lourde de menaces du fascisme qui s'appesantissait alors sur toute l'Europe. Ainsi, les accents dramatiques, les tons sombres de son Autoportrait ou de sa composition aux trois nus présagent, avec une exceptionnelle sensibilité, les horreurs apocalyptiques que l'hitlérisme se préparait déjà à déchaîner sur l'humanité.

Les oeuvres produites au cours de la récente période de l'activité artistique de Judith Beck accusent par contre un talent à la fois plus libre et plus mûr, une maîtrise affirmée des couleurs et de la composition.

En résumant brièvement la biographie de l'artiste, on ne peut passer sous silence le rôle d'une vieille et romantique petite ville, toute en rues tortueuses. Par la grâce harmonieuse de son décor historique et d'un site heureux, elle a déja inspiré toute une série d'artistes, entre autres Mór Jókai, un des meilleurs conteurs de la littérature mondiale. Cette petite ville charmante et pittoresque, située dans une grande boucle du Danube, s'appelle Szentendre (Saint-André). Judith Beck a connu, elle aussi, une multitude de nouvelles impressions dans le cercle d'amis de la colonie des peintres de Szentendre. Sa vive imagination, son lyrisme, sa sensibilité pour les tons et les couleurs s'y sont enrichis de mille nouveaux motifs. L'artiste évoque ainsi les scènes de la vie quotidienne de la petite ville, le tourbillon multicolore du marché de Szentendre, l'impression intime des paysages danubiens dans une nombreuse série de pastels et d'aquarelles, riches en couleurs subtiles et délicates. Elle évoque les personnages typiques et le charme discret des paysages, y découvrant chaque fois des beautés nouvelles.

Les tableaux de Szentendre représentent une part de l'activité de Judith Beck. Quelques portraits d'acteurs représentent un autre domaine tout aussi important de son oeuvre. Judith Beck connaît de près le monde du théâtre, car elle est la femme du directeur du Théâtre National de Budapest, Tamás Major, acteur excellent et metteur en scène de grand talent. Ainsi, dans ses portraits d'acteurs, le jeu de l'interprète et de son personnage est-il subtilement exprimé.

Depuis quelques années, la palette de l'artiste s'éclaircit. La franchise de l'exécution et la simplicité des moyens donnent le ton de ses plus récentes peintures, en un joyeux carrousel de figures et de paysages.

Les visiteurs de l'exposition de Judith Beck y pourront découvrir le vif et tendre tempérament hongrois.

MARIA DUTKA

Вест К-
Вест N.

BECK Miksa szobrász (Temesvár)

Cegléd, Szentháromság szobor, 1896

Katalógus Pest megyében I. Szentendre, 1997 294.

tó az információkezelés szab-
iciójából - amely véleményem
jellemző - h i á n y z i k
z z a n a t a : "A te-
csoportokra osztott infor-
k, amelyekben a különböző
bféle tipusú szemantikai
6./. Ezzel szemben UNGVÁRY
é p é s t a r t á s s z ü k -
a f e j l ő d é s s e l :
bb rendeltetését úgy fo-

Beck Emud.

Iparművész

Képzőművészeti Küldöttség tagjaként Lengyelországban volt.

Kis Ujság, Budapest, 1951. aug. 4.

Beck Emma.

Iparművésznő

Lengyelországban tanulmányúton jött.

Népszava, 1951. Aug. 3.

Beck Emma,

iparművésznő

Tanulmányúton járt Lengyelországban, a magyar képzőművészek tagjaként.

Magyar Nemzet, 1951. aug. 3.

Beck Emma.

újságírónő

Tanulmányútban járt Leningrádban.

* Világosság, 1951. aug. 2.

Beck Emma

iparművész

1957. a hivatalos magyar művész küldöttséggel a lengyel iparművészet helyzetét tanulmányozta.

Kis Ujság. 1957. aug. 4. (Lengyelországi beszámoló a magyar képzőművészeti küldöttség úti élményeiről.)

lető hivatalának

Budapest 114.

9. számú leveléből tudomásul vettem,
ı budapesti távbeszélő szaknévsorban
..... szakrovatban jelenik meg.
beiktatásom a .....

---

díjtalan beiktatása a velem mintakép

ret nélkül,
rettel,
ret nélkül,
rettel
..... P-t a rendelkezésre bocsátandó

---

kel keret nélkül — * rendes betűkkel
il — * vastag betűkkel kerettel közölt
gészitést :

.....
.....
.....
.....

..... P-t a rendelkezésemre bocsátandó
atal válaszlevelének beérkezte után 3

Ø Beck Endre

butorterverő

1920–24

Einisk 1930. 81 l.

MDK

Beck Éva

Lehel F.: A kiapadt KUT. Nemzeti Mivészet 5-6. sz. 88.l.

Becz Éva

Zajt

Magyar Nemzet 1985. XII. 14.

MDK

Beck F.

35-38. Tollrajz

M. Müvészek kiáll. Váci u. 1919. dec.

megírva

Beck Fémes Vilmos

szobrász

l. Fémes Beck V.

98099/1928. szám.

III.

Házszámvilágitási Vállalat

beadványa.

melléklet száma: 1 db.

A Házszámvilági

ványának másolatát további ill

döm meg a Bizottságnak, ho

készüléket saját dologi javada

a vezetése alatt álló intézet

Budapest, 1928. é

A miniszte

h. á

Ø Beck Ferenc

építészhallgató

rajzai repr.

Megfagyott Muzsikus

1922.

Napló	Pénztár		
	Részvénytőke		Részve
	Tart.	Köv.	Tart.
150.000·		150.000·	150.000
45.000·	45.000·		

BECK, Friedrich, rézmetsző Pozsonyban

Herr Friedrich Beck, Kupferstecher, 4 éves
tánya meghalt (1843, 493 l.)
16 éves fia meghalt (1844, 436 l)
(Pataky nem ismeri)

Preuburger Zeitung
(Genthon)

Beck Fülöp

Ötvös

1888 – 1892

Éinnisk 1930.81.1.

megiron // Beck Gergely

tokaji ágyúöntő

1602.

l.

Arch. Ért.

1903. 220 l.

Az öregségi járulék csök
január 1.-vel 930 munkás a Vizmüv
kgy. sz. szabályrendelet /nyugbér
s ezek után öregségi járulékot ne

Dr. Beck Gusztáv

az alábbi iskolában

tanult

Képzőművészeti Szabad-
iskola. Első kiállítás.
Bp. 1918. 17. l.

A m. kir. vallás- és közokta
a
ügyszám alatt I.keb. számv.
Schoen Arnold művészeti iróh

I.

Költségvetési év: 1928/29. K
mogatása". Műemlékek országo
t.c. oltalma alatt álló műem

Utasitom,
szeti irónak /Mezőkeresztes,
templom monografiájának megi
azaz Egyezerhatszáz pengőt
terhére utaljon ki.

M.D.K.

Beck György

Beck Ö. Fülöp fia. Nevét az ifju szobrász-generáció egyik legtehetségesebb tagjaként említi Kisfaludy Stróbl Zsigmond "Fiatalok" c. cikk-sorozat során.

Szinházi Élet. Bp. 1931. juni 14-2o. XXI. évf. 25. sz. 39-41. lap.

M.D.K.

Beck György
nobrász

9) aranyozott ezüst felület
10) Aranyozott ezüst felület

Budapest Székesfőváros Művészeti Tárgyainak Katalogusa
Bp. 1913.

84

Beck Éva

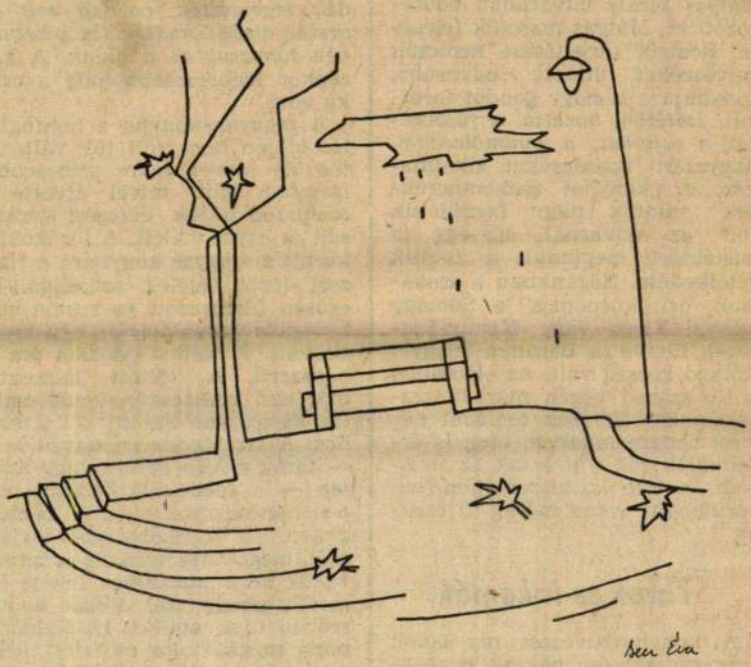

Beck Éva rajza

Magyar Nemzet
1985. XII. 30

kecsalád élt. Sok családot nemesi rangra emeltek. Meg is érdemelték; ők vigyáztak az uralkodó életére is, hiszen könnyen kerülhetett volna méreg az ételekbe.

Torok és lakomák

A konyhaművészet ma ismét reneszánszát éli, nálunk is megújulásról lehet beszélni, ennek egyik bizonyítéka, hogy egymás után jelennek meg az újabb és újabb szakácskönyvek. A cél: *megtartani, megőrizni a régi magyaros ételek ízét, de könnyebbé, egészségesebbé tenni a konyhát, mellőzni az ártalmas zsírokat, növelni a vitaminokat, kevesebb*

tik, de az nem hasonlított a mai-hoz. A rizzsel kevert darált húst — török nevén *dolma* vagy *szárma* — a menekült balkáni népek honosították meg. A kávéfogyasztás is Törökországból terjedt szét, még Olaszországba is onnan vitték be a „mozlimok fekete főzetét", amely csak akkor kapott szabad utat, amikor II. Kelemen pápa megkóstolta és ízlett neki. Az első nyugat-európai kávéházat is Velencében, a Szent Márk tér árkádjai alatt létesítették 1647-ben La bottega del caffé néven. Az első párizsi kávéházat egy Pascal nevű örmény alapította 1672-ben. Az első pesti és budai kávéházakat török kavvedsik vezetik, később hazai szerbek vették át a szerepüket.

Magyar

Beck György

ötvös

l.

Fehér Szombathely

213, 214. l.

Sarcheppel

di tárgyak.

mu
" " talapzattal.

TÁRGYMUTATÓ-CSOPORT

SZÁRMAZÁSI HELY

MESTER

SZEMÉLYI VONATKOZÁS

EGYÉB MUTATÓBA VALÓ ADAT

talakítás. Jobb lábára nehezedő
l, bal kezében tartott attributum hiány-
zépen választott hajfürtökben omlik vállát
a művészibb. Felfogása, a hellenisztikus
ne. Gyakori másolat. Előrésére vé-
án egyenletesebb zöld patina jedi:
angszert tartott. —

Beck György

Ötvös, Szombathely

1854—.

l.

Horváth Tibor 2. l.

Beck György

ötvös Kronbachhoz

1854 —

l.

Horváth Tibor

39. l.

ötvös

Beck György, ötvös. B. Vincze ~~(l. o.)~~ fia. A ~~mult század közepén Szombathelyen élt.~~

Gyalus László ~~építész-tanár úr szíves~~ közlése.

+ 1873] Atyjától tanult. 1853. utolsó két vándorévenek elengedését kérte a szombathelyi

varosi tanácstól A ~~szombathelyi~~ ottani arany- és ezüstműves céh 1854. fogadta mesterré. Mh. 1873.

Beck Georgius

ötv -

d,

Kőmagyőtvj

2084. sz.

351. l.

megirva

Beck György
Eszszeit
Salzburg
és Buda,
Szombathely

l

For III. Béla

264. l
265. l
269. l.

Forster Gyula: III. Béla magyar király emlékezete. Bp. 1900.

ETI MÚZEUM.
IPARMŰVÉSZETI OSZTÁLYA.

Egyúttal elintézett számok: .....

.....

.....

Előirat: .....

Utóirat: .....

Kiadatott: .....

Elhelyeztetett: .....

Határidő: ..... évi ..... hó .....

Géfin Gy.:
Szombathely régi látképei.

Beck György

Ez Beck vince fia. (+1873.
Vasi Szemle 1937. 292 l. szerint

Fehér Károly: Szombathely. 1777–1927.
Jubiláris emlékalbum.
Szombathely 1927.

MOB kutár 2039.
sz.

213, 214. l.
Archip.

itt ez tróval dem írja, hogy B. György 1873. halt meg.

Beck György

aranyműves + 1873

lásd

Vasi kemle

1937. 292. l

Életrajz.

Posztókeresk

				20000	—
...n.	9.	21	4200	2000	—
...n.	30.	—	—	400	48
			7013		
				20400	48
...n.	30.			25352	15
			11213	45752	63

Beck Mira

Ferér K: Szombathely c. műből:

(a szombathelyi ozárak, üzemek, boltok felsorolása közt:)

Egy 100 éves ugari cég

Beck Vince ötvös és utódai

B. Vince ötvös 1825 ápr. 25. kérte a városi poljárságba való felvételét. Művészkezű ember volt, akinek több rézmetszete fenn maradt, s szerte a templo-

ja költségeinek fedezésére
elszámolás kötelezettsége m
terhére utaljon ki. Budapes
helyett: Kertész K. Róbert

A hivatal

mi

mokban nagyámú munka-
décséri öt. Szombatrely
1829-ből való látkége
s a csizmadia-cék ok-
levele az ö keze alól
kerültek ki.

Örökét fia, B. György
vette át, aki apja üzle-
tét fokozottabb mértékben
folytatta. Ö is inkább
művész volt, mint ötvös
mester, s sokáig rajzta-
nár volt az ipariskolá-
ban. Ö alatta kapta a
cég 1885-ben a csász, és
kir. udv. szállitói címet,

napon belül kiegyenlítem.

* Felkérem továbbá a t. hirdető hivata
ezenkívül a szaknévsor alábbi rovataiban is

* rendes betűkkel k
* rendes betűkkel k
* vastag betűkkel k
* vastag betűkkel k

_____-szor az alábbi szöveggel beiktatni s

Telefon: .....

.....

.....

.....

Az általam kiválasztott szakrovatok

1. .....
2. .....
3. .....
4. .....
5. .....

Az ezért esedékes és általam ismert
talnak járó _____P-t a rendelkezésemre
a hirdető hivatal válaszlevelének beérkezte

* Felkérem továbbá a hirdető hivata
talos kiadású betűrendes és távbeszélő s
átvétele céljából tisztviselőjét hozzám elkül

Budapest, 192___ évi .....

* A felesleges szöveg törlendő. 3236

azonkívül, hogy a magyar mágnás világának ő volt a kedvelt ékszerésze. Egidőben ugyan távol volt szombathelytől, de a szíve visszahozta. B. György halála után özvegye, majd leánya B. Irén, özv. Gonzales Alfrédné vették át a céget, s tartják ma is azon a nivón, melyet elődeik megteremtettek.

A cégnek több jeles munkája díszíti az esztergomi bazilika híres kincstárát.

(B. Dince és B. György arcképei)

a távbeszélő állomások, illetőleg fővezetékek számá tetnek. (Távbeszélő üzletszabályzat 27. §. 15. pont.)

A m. kir. postavezérigazgatóság kiadásában matásig beállott összes változásokat hitelesen tarta sorok kiadásához adatokat a m. kir. posta rendelke

Az 1929. évi kiadású budapesti távbeszélő be és hirdetésekre vonatkozó megrendelések átvétele c döttei a t. távbeszélő előfizetőket legközelebb fel fo

A t. távbeszélő előfizetőknek saját ér ságáról esetről-esetre meggyőződést szerezz posta hirdető hivatala felelősséget nem vál

A m. kir. posta hirdető hivatalának megjelenve, személyazonosságukat arcképes igazolv ugyanakkor a m. kir. posta hirdető hivatalának — teendő hirdetésekre és beiktatásokra vonatkozó felté képes igazolvány piros vászontokba van kötve. A „A m. kir. posta hirdető hivatala" kitétel látható. szültek. Az igazolvány hónapról-hónapra meghossza

A m. kir. posta hirdető hivatala felkéri az neket, akik a m. kir. posta kiküldötteinek adják k de a leirtnak megfelelő arcképes igazolvánnyal nem felül a tényállás részletes ismertetése mellett erről pedig távbeszélőn (Aut 505—30) értesitsék, hogy a lépések folyamatba tehetők legyenek és igy a közö

A m. kir. posta hirdető hivatalának kiküld mazva, ***fizetéseket nem vehetnek át.*** Ezeket a számlájára postatakarékpénztári csekkbefizetési lapo

A budapesti távbeszélő betűrendes és sza feltételei az 1928. éviekkel teljesen azonosak.

A t. távbeszélő előfizetők az esetleges ***káros*** kivánságaikat az idecsatolt nyomtatványon a ***poste*** felhasználásával közlik a m. kir. posta hirdető hiva

Budapest, 1928. évi november hó 28.

Beck Vince

aranyműves

az 1799. Bécsben
született B. Vincze
fia, aki apjának
1825. Szombathelyen
alapított aranyműves
cégét 1858. vette át,
amikor apja meghalt.

B. Vince 1885-1897 Salz-
burgban dolgozott és ott
a császári és királyi ek-
szerész címet kapta.

(B. Vince unokája Gyalus
Lászlóné, az ipme. isk. tanára)

si bizottságának elnökétöl.

s Országos Bizottságának.

Budapesten.

szám alatt kelt megkeresése folytán
ottságot,hogy a zobori milleniumi mű-
út fentartása szükséges,mivel az emlék-
ályek részére is biztositandó,kikre e
g koruknál fogva-tekintettel a nagy
dály lenne.Ezen oknál fogva lett a mű-
használt út mint állandó út biztosit-

nnállása óta gondozatlanul állván,je-

Beck György

azonos a trombathelyivel

ékszerész

a budavári koronáró templom felszerelésében van egy aranyozott ezüst feszület kék-vörös zománccal, féldrágakövekkel, 91 cm magas, 5·32 kg. készítette az időközben hazájába visszajött Beck György Salzburgi udvari ékszerész. (leltár, 1900-ból)

u.o. aranyozott ezüst feszület 3,767 kg ezüstből, zöld zománccal, ékkövekkel, Beck György-től.

./.

G V E T É S

n müépitész úrnak

B u d a p e s t.

munkáról.

yozott vaslemez-

és álló horony-

5.- 5000.-

u.o. a szent Imre kápolnában:

aranyozott ezüstfeszület, 1,663 kg ezüstből, vörös és kék zománccal, Beck Görgtől

rendelkezésünkre, a jövő évben pedig
os munkát kell végeznünk, hogy azt
osi pótadó ujból való tetemes emelésé-
gy hogy kénytelenek vagyunk a nagy-
aratát igénybe venni és mély tiszte-
ségeket,- kivéve a már felajánlott
en vállalni, s ha az a f.évben nem vol-
ak a jövő évben eszközöltetni méltóz-

ó 24 én.

Kiváló tisztelettel

polgarmester.

BECK György szombathelyi ötvös
(Vince fia)

1854-ben lett mester

MÉrt. 1995 122-123.

Beck Gyula

svindler osztrák
képkerekedő
leleplezése
l. Erdekben is rendezett
kiállítás okat.

Müv. Krónika

1904. 4. sz. 5. l.

Ne

nak venni, ezután a j
lom megállapodásunk
tartozom Önnek ezért
lentésemet, hogy függe
további 8.- (nyolc:) peng
kettő pengőt a képek át
került eladnom és e
reményben történt, h
teljes lesz, hogy a komo
animálja.-

Ma

ajánlok!

Beck Henrik

Pestről, 1834-ben 20 éves

Beck Henrik, gyógyszerész fia, Pestről, 20 éves korában, 1834-ben iratkozott be.

Fleischer Bécs 30. l.

Vácz.

Az előtérben a DONAV FLVS
vár és innenső partján Szent E
térben a császári csapatok küz
ben pedig hegyek hullámzanak, a
tüt jelezték. Felirata:

WAHRE CONTERFACTVR DER STAT WA
SO DARBEI GESCHEHEN SIND

fölül középütt: 21.
magyarázó szövegének kezdete:
jezése: 6. Türckē Leger, vr

Rm., mér. a rl. 16.7: 27.

45
4181
8981

Beck Ilona, festő,

~~Nemzeti palon 1900 téli Erdő-~~

~~Tanulmányfej, olajf. 75 frt~~

l. Madarassy Beck I.

~~Vinga K. 2. 220~~

l o s l e l e t

izetendő illetékek észrevett csonkitása

ya és kelte:

tott:

z okirattal?

Beck István

építész.

Szül. Nagybuskerek 1901.

Oklevelet nyert 1925.

Névjegyzmüegyetem 4. l.

~~An die Pester Ung~~

~~Ihr — 19. Feber~~

~~anzunehmen~~

~~57% Zinsen,~~ der

~~daß wir heute~~ Ihne

Budapest, 19. Feber 1934.

midt und Söhne

Wien.

17. Feber l. J.

gedeckten
Ihnen den gewünschten Kredit bis zur

ren mit folgendem Bedingungen:

Provision) Gebühr, 1/4 % Annahmegebühr
laufenden Rechnung
endlich sämtliche Barauslagen.

megirva

Beck Ivén

Milano 1906.

83. l.

Ex libriseka milá-
noi nemzetk. kiáll-

Mélyen tisztelt Előadó Úr!

Őrméltósága az ide mellékelt füzetet azzal küldi le a Bizottsághoz, hy azt a tentnevezett urnak igen melegen megkössönni vegyeskedjék. A bositék azonban ne hivatalos hanem csak egészen tehér, minden jelzés nélküli legyen, nehy az illető urnak a csekeknél kellemetlensége legyen.

Kiváló tisztelettel

Csatlós Egon

928 IX/23

megirva

Beck János Vilmos

pozsonyi kardcsi-
nár
XVIII. vz

Árv. Csarnok

104. ankiv

3. l.

Egy vadászkése
vésett rengevel
Joh. Wilh. Beck
Schwertfeger in
Pozsony jelzéssel

Lelet sonntyói VI. 127

Beck Janos Vilmos

possonyi kardcsiszár

XVIII. sz

l.

Arv. Csarnok 104. anke.

kat. bevezetés és

2114. sz.

CORVIN-CODEX: S. Athanasii Commentarius in Epistolas S. Pauli ad Romanos e graeco in latinum traductus a Christophero da Persona

(Bécs, Nationalbibliothek)

Csontosi János: Attavantestől festett Corvin-Codex, AÉ, V-1885, 383 l:

Att. valószínű műve. Két címlappal. A másodikon Mátyás címere fölé báró Werther címere van festve. Eredeti préselt bőrkötés.

—

Ifj. Stern Sándor, Budapest

NAGYVÁRAD, Bémer-tér 2. sz. Telefon: 556. sz.

VILLAMOS VÁLLALATA

V., Lipót-körút 20. Telefon: 165. sz.

Világítás,
Erőátvitel,
Csengők,
Telefonok,
Villámhárítók
berendezése.

Szab. „Rapid"-kályhák

Fűtési berendezések. MEIDINGER-KÁLYHÁK

Saját villamos világítási telepek létesítése

Csillárok.

KÖLTSÉGVETÉSEK DIJTALANUL.

BÉKÉS ÉS KLEIN BUDAPEST, VI. Lázár-utca 16. szám.

Walton-rendszerű LINOLEUM-PADLÓ minden színben.

Költségelőirányzat és minták díjmentesen.

Walla József

mozaik-, műkő- és cementárú-gyára, betonépítési vállalkozó

Budapest, VII., Gizella-út 38. sz.

Granit-Terazzo. — Betonirozások. — Csatornázások. — Portlandcementcsövek. — Turbinák és zsilipek. — Medencék. — Szökőkutak. — Jászolok. — Fürdőkádak betonból és fayencelapokkal. — Falburkolások. — Márványmozaiklapok, velencei módra. — Cementlapok, sima és római mozaik-utánzat. — Mozaiklapok à la Mettlach. — Keramit- és Klinkerlapok. — Román- és Portlandcement. — Tűzálló téglák. — Kőagyagcsövek.

HORVÁTH ÉS CSILLAG MŰ-TEKEASZTAL ÉS DÁKÓ-GYÁR. **BUDAPEST, Király-utca 19. sz.**

Telefon 95—31. Specialisták szálloda- és vendéglőberendezésekben. Telefon 95—31.

Szab. parafakő szigetelő anyag, Shedtetők, facementtetők, Mandsardtetők. Hideg- és vékonyfalak burkolása. Könnyű hangfogó válaszfalak. ütők, jégvermek, sörraktárak, borpincék szigetelése. Padló szigetelés nedvesség ellen, gőz-, meleg-, hideg vízvezetékek és készülékek szigetelése. Tulhevített vezetékek szigetelése. Szab. Thermalit anyaggal.

Szabadalmazott
Parafakő-gyár
Részvénytársaság
EZELŐTT:
Kleiner és Bokmayer
Igazgatóság:
VIII., JÓZSEF-KÖRUT 2. SZÁM.
Telefon 60—33. Gyár: KŐBÁNYA.

Műszaki iroda:
GABOS OSZKÁR
építész
Rökk Szilárd-u. 3. sz.
Hűtő berendezések.
Földfeletti { jégvermek, hűtők, borpincék.
Hang és hőszigetelő, parafakőszerkezetek, vas és favázas parafakő-rendszerű építkezések.
Transportáblis épületek tervezése.

BUDAPEST, VI. ker., GYÁR-UTCA 36. SZÁM.

FUCHS EDE ÉS TÁRSA, Budapest. Főüzlet: VI. ker., Lövölde-tér 3. sz. Fióküzlet: VI. ker., Király-u. 92. sz.
Mű-, épület- és takaréktűzhely lakatosmester. TAKARÉKTŰZHELYEK KÉSZ RAKTÁRA.

VASBETONSZERKEZETEK elkészítését elvállalja
GERSTENBERGER EMIL építőmester
(Mészáros és Gerstenberger cég) Budapesten, VII., Csömöri-ut 77.
Vasbeton-födémek 15 méter fesztávolságig, szabadon felfekve; vastartók, vasoszlopok, falkapcsok fölöslegessé válnak. — Korlátlan hordképesség. Leggyakorlatibb térkihasználás. Teljesen hangelszigetelő. Egész épületek elkészítése vasbetonból, közraktárak, áruházak, gyári épületek, gabonatárházak, lépcsők, hidak, csatornák, vizi építkezések, víztartányok, alapozások készítése. — Tetemesen olcsóbb és műszakilag tartósabb mint vastartók közötti boltozat. Telefon 56—81. Telefon 56—81.

A zentai ipar- és mezőgazdasági kiállítás aranyérmével és az Országos Iparegyesület ezüstérmével kitüntetve
KULINYI SIMON
KÁRPITOS ÉS DISZITŐ.
LENGYEL LŐRINC
cs. és kir. udvarri műasztalos és butorgyáros mintaraktára.
BUDAPEST, V., BÁTHORY-U. 5.

Kőműves- és ácsmesteri vizsgára biztos sikerrel készít elő
Beck Jenő Gyula
építész
Budapest, VII.
Sajó-utca 2. sz.

Hochmann József
épület- és műlakatos
Budapest, VII.,
Szegényház-tér 4. szám.
Telefon 60—34.

STERN EMIL Épület- és díszmű-bádogos, légszesz- és vízvezeték berendező

Magyar Pályaudvarok 1907. 6. sz.

M.D.K.

Beck J. Gyula, Budapesti építész

nyert megbírást egy Fász-
árokszálláson építendő, szállo-
dával kapcsolatos vendéglő
tervezésére, 80.000 K. költség-
hezettel.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1904. XXV. évf.
ápr. 20. sz. 5. old.

Beck Jenő Gyula, bpesti epitész M.D.K.

tervei szerint alaritják át a hesztbelyi régi „Korona" szállodát 60.000 k. költség-kerettel.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1904. XXV. évf.

jul. 13. sz. 5. old.

Van Beck János

építészmérnök

tervezte a budafoki

ref. templomot 1927-ben

Lázár Jenő: Budafok

városközpontja.

Magyar Építőművészet

1944. 64. l. képei.

BECK JÓZSEF, asztalossegéd

Budai asztalossegéd volt 1828-ban.- Vizivárosi lakos.- Helyrajzi szám: 536.- Összeirási szám: 1243.- 49.old.

BATÁRI FERENC: Pest-budai asztalosok 1828-ban 39.old.

Az Iparmüv.Múz.Hopp Ferenc Múz.Évkönyve. XIII. 1970. Bp. 1971.

megjöv

Beck József

1877/8. I. I. szakosztály
szül. Révkomáromban 1854
aug. 21. Izr. 6 reáltv. végzett
Tandíj nem fizetése miatt
törölték.

1879/80. I. III. szakosztály

Monostorpályii lelet VI. 156.

Beck József, festő; szül. 1854-ben Komáromban. 1878-ban a müncheni képzőművészeti akadémián az antik osztályban tanult.

Somogyi Miklós: Magyarok a müncheni képzőművészeti akadémián. *Művészet.* 1912. 183. l.

Beck József

1879/80 I.

Ferkészőmfőiskévk

66. l.

II. 3626. Beck József, 24 éves, izr., szül. Komáromban, Magyarországon, atyja szállító, antik osztály, 1878 nov. 16.

Som 183. l.

4116. Billanics Ferenc, 19. éves, kath. született Novoszellon, Magyarországon, atyja kereskedő, antik osztály, 1882 ápr. 18.

BECK, J. van építész (Budafok)

Besenyőd, ref.t. 1928

VÁRADY József: Tiszántúl református templomai. I-II. köt. Debrecen [Sajószentpéter] : Borsodi Református Egyházmegye, 1991
563.

M.D.K.

Beck Kálmán, építész

tervezk a volt Kassai Kaszinó (ma Bébszinház) szecessziós homlokzatát, mely (Zielinszky Szilárd mineggetemi mérnök-tanár számítasai és Terete Fülöp kivitelezésében) 1910-ben épült fel.

Eduard Toran: Beitrag zur Erforschung der Architektur der zweiten Hälfte des 19. J.h.-s in der Slowakei

A R S , Kunsthistorische Revue der Slowakischen Akademie der Wissenschaften, Bratislava, 1967. 2.sz.

30. old.

MDK

Beck Katalin

Tanulmányfej, szén

Tanulmányfej, szén

A bajai "Fesztivál" Képzőm. Kiáll. kat. Bajai Muzeum 1949. jul. 3.

Beck-Kerényi-Molnár

1948-ban tervezett, felszabadulást és
ujjáépítést ábrázoló domborműve a sajtóvékhés
körúti hemlekszatán időállé épületdíszítő munka.

Aradi Nóra bevezetője Kritikák és képek Dp.Corvina
1976.

12.dd.

MDK

Beck Katalin

Tanya, vf.

Tanulmányfej, vf.

A bajai "Fesztivál" Képzőm. Kiáll. kat. Bajai Muzeum 1949. jul. 3.

Beck Kristof

MOK.

nyomdász

1688-ban működött a nagyszombati akadémiai nyomdában.

Firtinger Károly: Hazánk könyvnyomtatói stb.
Grafikai Szemle 1892. 11. 181. l.

MDK

Beck Lajos, grafikus.

Önarckép.

MNAT-Műcs. Tavaszi Kiáll. és Gyűjt.Kiáll.1925 máj.-jun.
Kat.32.1

MDK

Beck Lajos

Önarckép, graf.

Tav. kiáll. Mücs. 1925. máj. 32. l.

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM — NÉPRAJZI MÚZEUM
ETHNOLÓGIAI ADATTÁR
Budapest, VIII., Könyves Kálmán körút 40
Telefon: 331-142

Beck Lajos

Önarckép

O.M.K.T. 1925. május. 52 l.

BECK László: Az ipari formatervezésről. = Kultura és Közösség, 1985, 4. 55 - 58.

Név	1. db	%	2. db	%	3. db	%	4. db	%	5. db	%	6. db	%	7. db	%	Összesen db	%
Krisztus teste		0.00	2	0.52		0.00		0.00		0.00		0.00		0.00	2	0.08
László	8	1.59	7	1.83	19	2.59	3	2.00	4	2.67	7	4.00	6	1.52	54	2.17
Lázár		0.00		0.00	1	0.14		0.00	1	0.67		0.00		0.00	2	0.08
Lénárd		0.00		0.00	2	0.27		0.00		0.00	1	0.57	2	0.51	5	0.20
Lőrinc	8	1.59	5	1.31	14	1.90	5	3.33	3	2.00	1	0.57	3	0.76	39	1.57
Lukács		0.00	1	0.26	1	0.14		0.00		0.00		0.00	1	0.25	3	0.12
Magdolna	7	1.39	2	0.52	8	1.09	1	0.67	1	0.67	1	0.57	1	0.25	21	0.84
Margit	9	1.79	9	2.36	22	2.99	2	1.33	2	1.33	4	2.29	5	1.27	53	2.13
Mária	65	12.90	56	14.66	69	9.39	16	10.67	17	11.33	10	5.71	65	16.50	298	11.97
Márk		0.00		0.00	4	0.54		0.00		0.00		0.00	5	1.27	9	0.36
Márton	43	8.53	25	6.54	58	7.89	14	9.33	10	6.67	14	8.00	34	8.63	198	7.95
Máté		0.00		0.00	1	0.14	1	0.67		0.00		0.00	1	0.25	3	0.12
Megváltó		0.00		0.00	1	0.14	1	0.67		0.00		0.00	1	0.25	3	0.12
Mihály	42	8.33	33	8.64	41	5.58	11	7.33	7	4.67	10	5.71	21	5.33	165	6.63
Miklós	36	7.14	31	8.12	48	6.53	12	8.00	12	8.00	15	8.57	26	6.60	180	7.23
Mindenszentek	31	6.15	28	7.33	42	5.71	4	2.67	5	3.33	2	1.14	19	4.82	131	5.26
Mór		0.00		0.00	2	0.27		0.00		0.00		0.00	1	0.25	3	0.12
Móric	3	0.60		0.00	4	0.54		0.00		0.00		0.00		0.00	7	0.28
Nikodémus		0.00	1	0.26		0.00		0.00		0.00		0.00		0.00	1	0.04
Pál	5	0.99	2	0.52	8	1.09	3	2.00	1	0.67	3	1.71	4	1.02	26	1.04
Pantaleon		0.00		0.00	1	0.14		0.00		0.00		0.00		0.00	1	0.04
Péter	25	4.96	25	6.54	41	5.58	10	6.67	12	8.00	7	4.00	26	6.60	146	5.86
Péter–Pál		0.00	2	0.52	5	0.68		0.00		0.00		0.00		0.00	7	0.28
Pongrác	1	0.20	1	0.26	2	0.27		0.00		0.00		0.00		0.00	4	0.16
Primus –Felicián	1	0.20		0.00		0.00		0.00		0.00		0.00		0.00	1	0.04
Privardus		0.00		0.00		0.00		0.00		0.00	1	0.57		0.00	1	0.04
Quirinus	1	0.20	1	0.26		0.00		0.00		0.00		0.00		0.00	2	0.08
Remigius		0.00		0.00	1	0.14		0.00		0.00		0.00		0.00	1	0.04

megírva

Beck Éliás

rézmetsző

1844-ben iratkozott be

Beck Éliás, rézmetsző, 1844-ben iratkozott be.

Fleischer Bécs 30. l.

Vácz.

A THONAV FLVS mentén ba
tett várat és várost; a közé
küzdenek a törökökkel; a há
asszony áll, Maros bontakozi
parancsnok közelében ágyúka
és Pest felé. Felirata a le

Schalcht

és a Beschreibung der Stadt
bäder és befejezése: 5

Rm., mér. a vk. 22.8: 3

M.D.K.

Beck Elza

Az Önálló Hivatásu Nők Világszövetségének londoni müvészeti szakosztálya által rendezett kiállitásán vett részt.

Magyar Képzőművésznők sikere ~~sikere~~ Londonban C. Szinházi Élet. Bp. 1938. ápr. 23. XXVIII. évf. 18. sz. 44-45. lap

E.BECK, rézmetsző

Jonas Drentwett festőnek, a népes xxxAugsburgi ötvöscsalád egyik tagjának csatajeleneteit E. Beck és G.A. Müller metszették lemezre, akik a vezekényi csata ismeretlen rézmetszőjével nem hozhatók kapcsolatba. 40.old. 48.jegyz

HÉJJNÉ, DÉTÁRI ANGÉLA: Augsburgi disztál a vezekényi csata emlékére, Drentwett művek az Esterházy kincstárban 23.old.

Az Iparmüv.Múz.és a Hopp Ferenc Keletázsiai Müv.Múz. Évkönyve, XI. 1968. Bpest. 1969

MDK

Beck Elza, festöm.-graf.

négy szines rajzot állitott ki.

A szürkékkel festett "Orvosi várószoba" kiváló

Siklóssy László: A M.Képzöm.-nök Rgyre.-nek kiáll.-a.
P.H.1943.jun.5.

MDK

Beck Elza

Grafikáival vett részt a Műcsarnok 1943/44 évi téli tárlatán.

Pipics Zoltán: Téli tárlat a Műcsarnokban.

Uj Magyarság, 1943.nov.21. 14.1.

megirva

Beck Elias

nemet festō
és rézmetsző

l. Baeck E

Beck, Elias, l. *Baeck.*

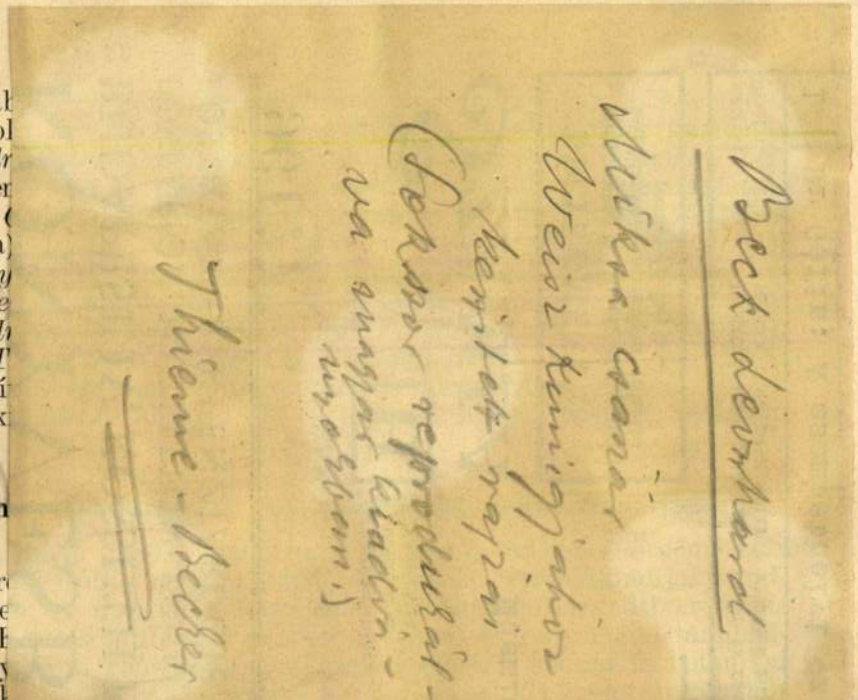

Legalá
vendégtagol
kutatás), *dr*
tán egyeter
Mészáros
(turkológia)
dr. Ruttkay
dos B. Ele
Benda Kál
Mihályfi T
Ezenkí
hivatalos k
időt.

A Deutsch

Ijjász
Sopron (pr
két félévbe
osztályán I
nyokat foly
stúdiumokk
tett köztük

volt a lipcsei vásáron. Berlinben különösen a Siemens Schuckert és AEG műveket igyekezett megismerni. Mint csereösztöndíjas hivatalból lévén tagja a Humboldt-Clubnak, társadalmi téren is iparkodott német körökkel összeköttetést szerezni, különösen tevékenyen vett részt a Club keretén belül rendezett magyar-német est rendezésében.

Pröhle Károly (1911, Sopron, ág. ev.), szigorlatozott lelkészjelölt, Sopron (prof. Karner), mindkét évben csereösztöndíjas. A königsbergi egyetemen folytatta 1933/34. évben csereösztöndíjasként Tübingenben megkezdett munkáját. Az ézsaiási prófécia különböző értelmezéseinek főtípusairól irandó értekezéséhez gyüjtött anyagot. Átvette az újszövetségi teológia irodalmát. Foglalkozott rendszeres teológiával is.

Szabó Lajos (1910, Felsőszakony, Sopron m., ág. ev.), szigorlatozott lelkészjelölt, Sopron, csereösztöndíjas a második félévben. Az első félévet egyházi ösztöndíjjal Erlangenben töltötte. A második szemeszterben Berlinben teológiai tanulmányokat folytatott. A keresztény nevelés kérdésével, a humanizmus és az evangélium viszonyával foglalkozott, tanulmányozta Kierkegaard, Barth, Gogarten műveit, hallgatta Spranger, Doehring, Fendt, Grüehn professzorok előadásait. Tanulmányutat tett Bethelbe és Wittenbergbe, megnézte Majnafrankfurt, Köln, Magdeburg városokat.

Dr. Szalay Sándor (1909, Nyiregyháza, ág. ev.), fizika-kémia-

Beck, Leonhard

festő és illusztrátor,
Sz. 1480 Augsburg-ban, † 1542 ...
1503. mesterré avatják u.o.
I. Miksa ~~csá~~ nemet roman foglalkoj latta
1512-1518 ig.

A „Weisskünig"-hoz
126 fametszetet készített

A „Triumphzug" fa-
metszet-kiadásához 6
lapot készített

„Heiligen aus der
Sipp-, Mag- und Schwäger-
schaft des Kaisers Maxi-
milian I" - hez 123 ./.

Négysz. mtr.	Köb-mtr.	kor.	fill.	kor	fill	Munkák össz.	

Folyó sz.	Tárgy	M Folyó mtr.

rajzot készített és erek a legérettebb, legszebb fametszetei.

Nemcsak a császárnak dolgozott, egéb műveket is illusztrált, amelyek Augsburgban, Velencében jelentek meg.

Mint festő is működött Bécsi udv. képtárban ez Szt Mora c. képe van

stb

általában szenteket festett

A császár számára készült

Beck, Leonhard, német festő és grafikus; sz. 1480. Augsburgban, mh. 1542 u. 1512–18. I. Miksa német-római császár foglalkoztatta. „Weisskunig"-jához 126 – részben m. vonatkozású – képet metszett fába, melyek közül a m. tárgyuakat a XIX. századi illusztrált m. történeti munkákban gyakran reprodukálták.

Szilágyi S.: A m. nemzet tört. IV. k. Bp. 1896. 381. l. (Magyar követek I. Miksa császárnál.) – Thieme-Becker

fillért kitevő összeg

Meg kell jegy

Nagyméltóságodhoz kül

országi Rákóczi-Muzeu

lehetséges, ennek kö

lónkban törlésbe hozn

telen voltam. Ez okb

az ily módon általam

megküldését.

Fogadja Nagy

te nyilvánitását.

Kassa, 1913.

Nagyméltóságu báró FORSTER

tanácsos, főrendiházi örökös tag

Bizottsá

Két számla mellékelve.

Beck Leonhard

A Thieme-Becker

hauptadik Eötet,

lap ??

III. k. 140. l.

Beck

MDK

plakettái és kisplasztikai müvei

az 1906-os Világkiállitáson.

18.o.

Czakó: Milanoi. 1907.

Beck Alajos

A Zielinski iroda vezetésében szerzett érdemeket.

111.o.

Dr. Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli, magyar hidépítés története. Bp. 1960.

Beck Alajos

MDK

Az 1900- évi világkiállítás alkalmával Hennebique licentiát adott Zielinski Szilárdnak vasbetenszerkezetek építésére. Zielinski tervezőirodát szervezet, hamarosan függetlenitette magát Hennebique-től. A tervező iroda tagja többek közt: Dr Sabathiel Richárd, Gut Árpád, Jemnitz Zsigmond, Beck Alajos, Gergely Jenő.

106. o.

Dr. Mihalich Győző: A XIX. és XX. századbeli magyar hidépités története. Bp. 1960.

MDK

Beck Antal

Jakab Dezső: Die Gefolgschaft Edmund Lechners.
A Mügyüjtő, 1930. 8-9.sz. 245-47 l.

dr. Beck Béla a Föv. Fürdőigazgatóság vezetője.

Jávor Attó: a fővárosi fürdők 75 éve. tékel.

1913. jún. 16.-án adták át a köznek a Bpest székesfőváros által építtetett városligeti Széchenyi Gyógyfürdőt, Európa máig is legnagyobb gyógyfürdőegyüttesét. A 75 éves évfordulóra jelentette meg a Föv. i Fürdőigazgatóság ezt a tanulmánygyűjteményt, amű, tudományos igényű, eligazító áttekintést ad a fővárosfürdőiről, gyógyvizeiről. A könyvet kérülették: dr. Beck Béla, Hegedűs Lajos, Horváth József, Meskó Csaba és dr. Rátz Endre.

Budapest folyóirat, 1988., 8., 45-old.

MDK

Beck Dénes

A Társ. köréből. Magyar Iparmüvészet, 1910. 8.sz. IX. l.

MDK

Szt. István kórház B pavillonja, terve

Halászközép, 1941. 85. l. alaprajzzal

Beck festő, XIX. 52. K.

Remény, 1851. május. III. fűz.
133 - 135o.

A pesti műkiállítás 1851.

MDK

Beck Dénes

Az Ipm. Társ. választmányi ülése. Magyar Iparművészet 1906. 46 l.

BECK, Leopold, pozsonyi avztalosmester

L.B., bürgerl. Tischlermeister, 3 éves lánya meghalt.
(1802, 539 l)

—

U. az, 2 éves fia meghalt 1805-ben. (1806, 53 l)

—

Preßburger Zeitung
(Genthon)

A. Beck Mária szobrász

Nemzeti Szalon téli tárlatán
neve szerepelt.

M.932.T.1.

MDK

fémes Beck Mária

Kisleányfej, gipsz

Az árvák, bronz

Bar bár barátnőm Anita, bronz

N. Szal. 1927. jun. kiáll. 7. 1.

Beck Mihály képiró 15o6-1524

Kemény Lajos: A kassai képirócéh. Müvészet, 19o9.
254 l.

Beck Mihály

díszítő festő

l. Budiparvajdisk

1940–41. 13. l

Ð Beck Nándor

kiszítette a szászkizdi
F műemlékei felvételek egy részét

F és szászfejer egyházi

Foerk Ernő. A budapesti magyar királyi állami felső épitő ipariskola 1912. évi szünidei felvételei
Bp. 1912.

4886

Gyüjter

A hely neve	A tárgy megnevezése	
Aborny, Pest vm.	Volt Beöthy (most Fábián.) kastély alapjai	

Ø Beck Nándor

Hebrász

6 elemi

előkészítő rajzosztály

10 hónap, jeles eredm.

Tanár Lechner Gyula

Iparrajziskola 1896.

megírva

Beck Antal

épitész

l.

Vámos F.

Lechner Ödön

I. 22. l.

II. ~~21.~~ l. 22. l.

3 p. l.

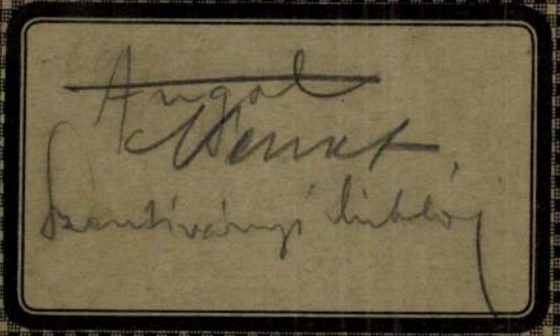

MOIRET-SPIRAL

Beck Antal

építész

Lechner Ödönnel korai

munkatársa és követője

Jakab, Dezider:

Die Gefolgschaft

Edmund Lechners.

A Műgyűjtő. 1930.

8-9. f.

245, 246

MŰVÉSZCSOPORTOK 1931. ÉVI KIÁLLÍTÁSÁNAK

KÉPES TÁRGYMUTATÓJA

1931 FEBRUÁR 22—MÁRCIUS 22-IG

NYITVA NAPONTA 1/2 10–5 ÓRÁIG

ORSZÁGOS MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT
BUDAPEST, VÁROSLIGET, MŰCSARNOK

Beck Antal

épitész

Lechner Ödön vége.

wodájanak egyik épi-

tésze volt

wód

Vámos Bp város Lépe

14. l.

93/eln. szám.

2.

Báró Forster Gyula
nökének és Sztehló Ottó bizott
állitott 161-162 számu I. osztá
összes önállóan kezelt hazai v
bérletjegyeket-nevezetteknek s
végett :/: alatt mellékelten m

Budapest. 1908 évi

A miniszter me

Beck Antal
épitéor
Lechner Ödön régi
vodajának egyik
tagja

ind

Vámos 140. l.

MDK

Beck Antal

Vámos F.: Budapest városképének átalakulása József nádor korától napjainkig. MMBSKözl.Havi Füzetei 1926. III.évf.9-12.sz. 127-150.l.

Beck Antal

Beck Antal, Baumhorn Lipót és Zaboretzky Ferenc 1880 után a Lechner-iroda tagjai voltak.

Közléseikre hivatkozik:

Vámos Ferenc: A szegedi városháza építésének történetéről. Művtört.Ért. 1969. 4.sz. 317-322. l.

318. l.

Beck Antal, építész M.D.K.

Lechner Gdön irodájának régi tagja hőrlése alapján ismerteti a szerző a Vamjanich-u. 10. sz. his. franciás bazokk palota történetét, melyet Lechner Gdön 1883-ban, egy 3 éves franciaországi tartózkodása után lovag Kempszky Mihály rendelésére épitett.

Vámos F.: Budapest vázsképének átalakulása József nádor korától napjainkig.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp. 1926. 60. köt. Havi Füzetek, III. évf. 9-12. sz. 140. old.

Beck Antal

Lechner Ödön munkatársa volt a Posta takarékpénztár tervezésénél

Vámos Ferenc: Lajta Béla
Bp. 1970

334 old.

Beck Antal építész

M.D.K.

Málnai Bélával együtt munkatársa volt Lechner Ödönnek a Postatakarékpénztár épületének tervezésénél.

Dr. Vámos Ferenc: A Postatakarékpénztár épülete

BUDAPEST, 1967. Bp. V. évf. 12. sz. 20 old.

Beck Antal

építész a negedi városháza tervezésétől a Posta-takarék tervezéséig a Lechner-iroda tagja volt. Közléseire hivatkozik:

Vámos Ferenc: A szegedi városháza építésének történetéről. Művtört. Ért. 1969. 4.sz. 317-322. 1.

318. 1.

dr. Beck Béla, a Fővárosi Tűzoltóigazgatóság vezetője. 1.) folytatás.
Horlay József: a Sziget.

Péterfia Borbála, Ybl-díjas építész mondja: „a Margit-sziget rendezési tervében szerepel egy új szálloda építése, alaposan foglalkoztunk a kérdéssel. akkor még nem is sejtettük, hogy a városszépítők főnökében milyen elszántan kiáll mellette dr. Beck Béla. Előadásomban ott is kifejtettem: ha a Sziget pihenőpark, akkor nem szabad területéből újabb darabot kihasítani, sőt, mind több, egykor közterületet kell visszaszerezni."

Budapest folyóirat, 1988, 4., 22-old.

dr. Beck Béla, a Fővárosi Fürdőigazgatóság vezetője 2.) Folytatás.

Oszlay István: A Sziget.

A Főv. Fürdőigazgatóság a Sziget egyik „főbérlője", az itteni termálvíz-gyógyvíz értékesítője és hasznosítója. Termálkútja, gépházai működnek itt, ugyanakkor gazdája a Palatinus strandnak. A Margitsziget készülő, részletes rendezési terveről dr. Beck Bélával szól a beszélgetés: a termálkutakról, a létesítményekről mintha megfeledkeztek volna. Ha a Sziget-vitára nem kap meghívót a Városszépítő Egyesület, a rendezési tervről nem tudna mondani sokat – így dr. Beck Béla.

Az anketon, mintegy másfélóráig tartott – de az a, kifejezés, hogy termálvíz, vagy gyógyvíz, egyszer sem hangzott el. Hozzaszólását avval kezdte dr. Beck Béla: „Ha a Temzén ilyen sziget lenne, amelynek északi végén több, 40 fokos termálvízetadó kút, a déli végén 70 fokos termál- és gyógyvizet adó kutak vannak, akkor nem fordult volna elő, hogy a rendezési tervet így küldenek előzetes vitára, hogy ezt a témyt elbagatellizálják!

Budapest folyóirat, 1988., 7., 24 és 26-old.

dr. Beck Béla, a Fővi- i Fürdőigazgatóság vezetője. 3.) Folytatás. (véges).

Orszay István: A Sziget

„Van egy csodálatos szigetünk, ami alkalmas (volna) gyógyhelynek, de ott minden mást csinálnak, csak a gyógyászatot tiltják ki, a vizet pedig el kell vinnünk máshová. Mind a Margit- mind az Árpád hídon megépült e ~~célból~~ célból a távvezeték. Nem hiszem, hogy ez másutt előfordulhatna. Jó példa erre Pöstyén, micsoda remek gyógyhely lett belőle, amióta felépült ott a négy új gyógyszálló. Örömmel látnék a Palatinus mellett egy gyógyszállót és a Thermál mellé egy másikat. Pártolnám a szigeti gyógyfürdők lámcolatát megteremtő szándékot. Munkatársaimmal összeállítottunk „A Fővárosi fürdők 75 éve" c. könyvet, melyben bebizonyítjuk, hogy a városatyák törekedtek erre és csak az elmúlt évtizedben feneklett meg a szigeti gyógyszállók ügye. Országunknak egyetlen természeti kincsünk a termálvízvagyonunk," mondja dr. Beck Béla.

Budapest folyóirat, 1988., 7., 26-old.